

Liberalernas landsmöte · 17–19 november 2017 · Västerås

Landsmöte 2017

Protokoll

§ 1. Landsmötets öppnande

Jan Björklund förklarade Liberalernas landsmöte år 2017 öppnat klockan 11.00.

§ 2. Fastställande av dagordning för förhandlingspasset

Landsmötet beslutade:

1. att fastställa dagordning för förhandlingspasset enligt mötespresidiets förslag

§ 3. Fastställande av röstlängd

Den inför landsmötet upprättade röstlängden omfattade följande ombud:

Stockholms län

Daniel Adborn	Jan Jönsson
Hans Ahlgren	Karin Karlsbro
Gulan Avci	Mats Lindblom
Richard Bengtsson	Mathias Lindow
Pernilla Bergqvist	Björn Ljung
Saga Bowallius	Nina Lundström
Malin Danielsson	Fredrik Malm
Abit Dundar	Ninos Maraha
Lotta Edholm	Ylva Mozis
Cecilia Elving	Caroline Rhawi
Christoffer Fagerberg	Lennart Rydberg
Daniel Forslund	Charlotta Schenholm
Marianne Damström Gereben	Patrik Silverudd
Gunilla Grudevall-Steen	Madeleine Sjöstedt
Tobias Hammarberg	Anna Starbrink
Metin Hawsho	Sara Svanström
Amelie Tarschys Ingre	Lars-Gunnar Wallin
Anna-Lena Johansson	Ann-Katrin Åslund
Lars Johansson	Martin Ängeby
Nikoletta Jozsa	

Uppsala län

Mohamad Hassan	Lina Nordquist
Malin Sjöberg Högrell	Maria Weimer
Benny Lindholm	Cecilia Wikström

Södermanlands län

Ewa Callhammar	Sofia Remnert
Niklas Frykman	(Vakant)
Göran Hammarlund	

Östergötlands län

Anita Jernberger	Malin Niemi
Lars Karlsson	Larseric Ramlöv
Inger Lorentzson	Mathias Sundin

Jönköpings län

Micael Carlsson	Per Hansson
Malin Ekman	Mari Lindahl
Jimmy Ekström	Annica Nordberg

Kronobergs län
Bo Bergsjö
Gunnar Nordmark

Ann-Margreth Willebrand

Kalmar län
Sebastian Hallén
Mathias Karlsson

Ann-Margret Lindholm
Lotta Wahlmino

Gotlands län
Mats Ola Rödén

Johan Thomasson

Blekinge län
Börje Dovstad
Bodil Frigren Ericsson

Jesper Rehn

Skåne län
Tina Acketoft
Ewa Bertz
Susanne Bäckman
Torbjörn Ekelund
Linda Eklund
Cristina Glad
Malin Henriksson
Ida Ingerö
Christoffer Karlsson
Marie Keismar
Roko Kursar
Camilla Mårtensen

Karl Philip Nilsson
Ulf Nilsson
Maria Winberg Nordström
Charlotte Ramel-Andersson
Inger Tholsved Rosenkvist
Frida Svensson
Christer Sörliden
Daniél Tejera
Gilbert Tribo
Sara Wettergren
Allan Widman

Västsvrige
Lovisa Aldrin
Kristina Bergman Alme
Jonas Andersson
Inger Brosved
Andreas Cerny
Axel Darvik
Bengt Eliasson
Roland Eriksson
Jan Ertsborn
Ann Catrine Fogelgren
Helena Gellerman
Kristina Grapenholm
Glenn Grimhage
Emma Gröndahl
Pär Gustafsson
Peter Göthblad
Robert Hannah

Hans-Robert Hansson
Niklas Herneryd
Helena Holmberg
Håkan Kindstedt
Carina Liljesand
Pär Lundqvist
Elisabeth Mattsson
Marcus Nilsen
Helene Odenjung
Thomas Olson
Max Sjöberg
Mikael Sternemar
Lisbeth Svensson
Rita Paulsson Svensson
Johan Wikander
Victoria Viklund

Skaraborg
Alda Danial
Ulla-Britt Hagström
Jan Hallström

Pär Johnson
Marlene Zachrisson
Elsy Lundberg Östrand

Värmlands län
Sara Gunnarsson
Ewa Wikström Hallonstén
Eric Hesselius

Kjell Åke Holdar
Niklas Lehrsön
Marianne Åhman

Örebro län

Christian Lahesalu
Robin Nilsen
Ulrica Solver-Gustavsson

Karolina Wallström
Christina Örnebjär

Västmanlands län

Jenny Boström
Jesper Brandberg
Agne Furingsten

Helena Hagberg
Karl Ingström

Dalarnas län

Bo Brännström
Martina Elfström
Lotten Kluck

Monica Lundin
Svante Parsjö Tegnér

Gävleborgs län

Hans Backman
Per-Åke Fredriksson
Per-Ola Grönberg

Helena Sjöberg
Yanina Westergren

Västernorrlands län

Eva Olstedt Lundgren
Annelie Luthman

Erica Markusson
Alex Nilsson

Jämtlands län

Henrik Loxell

Pär Löfstrand

Västerbottens län

Maria Lundqvist-Brömster
Marianne Normark
Janne Ruonala

Monica Wahlström
Andreas Westerberg
Peder Westerberg

Norrbottnens län

Hendrik Andersson
Anne Kotavuopio Jatko

Inger Lundberg
Thomas Söderström

Liberala Ungdomsförbundet

Joar Forssell
Anna Horn

Sabine Pettersson (Liberala Studenter)

Liberala kvinnor

Anna Manell

Ulrica Westerlund

Mötespresidiet anmälde följande förändringar för innevarande förhandlingspass i förhållande till ovanstående röstlängd:

Richard Bengtsson, Stockholms län, ersattes av Mia Franzén
Jan Jönsson, Stockholms län, ersattes av Maria Johanson
Björn Ljung, Stockholms län, ersattes av Ulf Fridebäck
Lotta Wahlmino, Kalmar län, ersattes av Björn Brändewall
Jesper Rehn, Blekinge län, ersattes av Inga-Lena Fischer
Ida Ingerö, Skåne län, ersattes av Josefine Temrell
Charlotte Ramel-Andersson, Skåne län, ersattes av Pernilla Ekelund
Christer Sörliden, Skåne län, ersattes av Lisa Flinth
Sara Wettergren, Skåne län, ersattes av Henny Tillberg
Jan Ertsborn, Västsverige, ersattes av Patrik Krantz
Jesper Brandberg, Västmanlands län, ersattes av Anita Lilja Stenholm
Karl Ingström, Västmanlands län, ersattes av Anders Cargerman

Janne Ruonala, Västerbottens län, ersattes av Jörgen Forsgren

Landsmötet beslutade:

2. att därmed fastställa röstlängden

§ 4. Val av ordförande, vice ordförande och sekreterare för landsmötet

Maria Arnholm nominerade Jonas Andersson till ordförande för landsmötet, Ulrika Francke, Lars Persson Skandevall och Sara Svanström till vice ordförande för landsmötet samt Martin Andreasson till sekreterare tillika protokollchef för landsmötet.

Landsmötet beslutade:

3. att utse Jonas Andersson till ordförande för landsmötet
4. att utse Ulrika Francke, Lars Persson Skandevall och Sara Svanström till vice ordförande för landsmötet
5. att utse Martin Andreasson till sekreterare tillika protokollchef för landsmötet

§ 5. Val av justerare

Maria Arnholm nominerade Anna Horn, Svante Parsjö Tegnér, Andreas Westerberg och Christina Örnebjär till justerare för landsmötet, att tjänstgöra växelvis två och två.

Landsmötet beslutade:

6. att utse Anna Horn, Svante Parsjö Tegnér, Andreas Westerberg och Christina Örnebjär till justerare för landsmötet, att tjänstgöra växelvis två och två
7. att utse Anna Horn och Svante Parsjö Tegnér till justerare för innevarande förhandlingspass

§ 6. Val av rösträknare

Maria Arnholm nominerade Mathias Lindow, Charlotte Ramel-Andersson, Max Sjöberg, Marianne Åhman, Malin Danielsson, Ann Catrine Fogelgren, Lars Karlsson och Roko Kursar till rösträknare för landsmötet, att tjänstgöra växelvis fyra och fyra.

Landsmötet beslutade:

8. att utse Mathias Lindow, Charlotte Ramel-Andersson, Max Sjöberg, Marianne Åhman, Malin Danielsson, Ann Catrine Fogelgren, Lars Karlsson och Roko Kursar till rösträknare för landsmötet, att tjänstgöra växelvis fyra och fyra
9. att utse Mathias Lindow, Charlotte Ramel-Andersson, Max Sjöberg och Marianne Åhman till rösträknare för innevarande förhandlingspass

§ 7. Fråga om landsmötets behöriga utlysande

Enligt partistadgarna ska tid och plats för landsmötet utlysas minst åtta månader före mötet. Maria Arnholm informerade om att tid och plats för 2017 års landsmöte första gången utlystes i ett medlemsnummer av tidningen Nu den 22 september 2016.

Landsmötet beslutade:

10. att anse landsmötet behörigen utlyst

§ 8. Byte av mötesordförande

Jonas Andersson övertog mötesordförandeskapet efter Jan Björklund.

§ 9. Fastställande av föredragningslista

Landsmötet beslutade:

11. att fastställa den i landsmöteshandlingarna intagna föredragningslistan

Signeras:

§ 10. Fastställande av förhandlingsordning

Partistyrelsens förslag till förhandlingsordning förelåg i landsmöteshandlingarna som PS-förslag 3.

I debatten yttrade sig:

Nina Lundström, Björn Brändewall och Maria Arnholm.

Nina Lundström yrkade:

1. att punkt 2 i förhandlingsordningens regler för upprättande av talarlista skulle ges lydelsen: "Övriga tjänstgörande landsmötesombud, partistyrseledamöter och riksdags- eller Europaparlamentsledamöter, ordförande i berörd förnyelsearbetsgrupp samt huvudmotionär ges ordet i den ordning de anmält sig."
2. att sista meningen i förhandlingsordningens regler för upprättande av talarlista skulle ges lydelsen: "Talespersonerna för utskottet samt för partistyrelsen ska kunna beviljas möjlighet till sammanfattande anförande vid avslutningen av debatten om ett ärende, om tiden så medger och talarlistan är tom."

Björn Brändewall yrkade:

1. att huvudmotionär ges möjlighet till ett en minut långt inlägg, i samma talarordning som tjänstgörande ombud m.fl., på förhandlingspass där dennes motion behandlas och utskottet inte har yrkat bifall till motionen

Maria Arnholm, partistyrelsen, yrkade med instämmande av Björn Brändewall och Nina Lundström:

1. att punkterna 1–3 i förhandlingsordningens regler för upprättande av talarlista skulle ges lydelsen:
 1. Debatten inleds av utskottets talesperson. Därefter ges ordet till talesperson för partistyrelsen samt en (1) talesperson för eventuella reservanter i utskottet.
 2. Övriga tjänstgörande landsmötesombud, partistyrseledamöter och riksdags- eller Europaparlamentsledamöter samt ordförande i berörd förnyelsearbetsgrupp ges därefter ordet för ett första anförande i den ordning de anmält sig.
 3. Huvudmotionär som inte ingår i ovanstående grupp ges därefter ordet för anförande i den ordning de anmält sig.
 4. Tjänstgörande landsmötesombud, partistyrseledamöter och riksdags- eller Europaparlamentsledamöter samt ordförande i berörd förnyelsearbetsgrupp ges därefter ordet för eventuella ytterligare anföranden i den ordning de anmält sig.
 5. Om talarlistan är tom ges ordet därefter åt övriga partimedlemmar i den ordning de anmält sig.
2. att sista meningen i förhandlingsordningens regler för upprättande av talarlista skulle ges lydelsen: "Talespersonerna för utskottet samt för partistyrelsen ska kunna beviljas möjlighet till sammanfattande anförande vid avslutningen av debatten om ett ärende om presidiet bedömer detta befogat."

Nina Lundström och Björn Brändewall meddelade att de återkallade sina yrkanden.

Landsmötet beslutade:

12. att bifalla Maria Arnholms yrkande
13. att i övrigt fastställa partistyrelsens förslag till förhandlingsordning

§ 11. Val av beredningsutskott

Jonas Andersson nominerade till ledamöter i beredningsutskottet Helene Odenjung och Christer Nylander samt ordföranden i berört landsmötesutskott. Som sekreterare i beredningsutskottet nominerades Johanna Elgenius och Erik Scheller.

Landsmötet beslutade:

14. att till beredningsutskott välja Helene Odenjung och Christer Nylander, samt ordföranden i berört landsmötesutskott
15. att till sekreterare i beredningsutskottet välja Johanna Elgenius och Erik Scheller

§ 12. Tillsättande av landsmötesutskott samt val av dessa

Jonas Andersson redogjorde för att förslag till utskott och utskottsindelning hade utsänts till ombuden i förväg.

Eventuella önskemål om ytterligare förändringar av utskottsindelningen skulle anmälas till och godkännas av partisekreterare Maria Arnholm.

Landsmötet beslutade:

16. tillsätta utskott i enlighet med utskickat förslag
17. att tjänstgörande ombudersättare skulle gå in i det utskott det ordinarie ombudet tillhörde
18. att uppdra åt Maria Arnholm att besluta om eventuella ytterligare förändringar av utskottsindelningen

§ 13. Byte av mötesordförande

Ulrika Francke övertog mötesordförandeskapet efter Jonas Andersson.

§ 14. Verksamhetsberättelse

I debatten yttrade sig:

Cecilia Elving och Maria Arnholm.

Landsmötet beslutade:

19. att lägga partistyrelsens verksamhetsberättelse till handlingarna

§ 15. Revisorernas berättelse

Landsmötet beslutade:

20. att lägga revisorernas berättelse till handlingarna

§ 16. Dechargeutskottets rapport

Gunnar Andrén, ordförande i dechargeutskottet, föredrog dechargeutskottets rapport.

Landsmötet beslutade:

21. att lägga dechargeutskottets rapport till handlingarna

§ 17. Fråga om ansvarsfrihet

Revisorerna hade tillstyrkt:

1. att den avgående partistyrelsen skulle beviljas ansvarsfrihet för perioden sedan landsmötet 2015

Landsmötet beslutade:

22. att bevilja den avgående partistyrelsen ansvarsfrihet för perioden sedan landsmötet 2015

§ 18. Förlängd tid för yrkanden till utskottet

Presidiet yrkade:

1. att tiden för att lämna in yrkanden till utskott skulle förlängas till klockan 12.30

Landsmötet beslutade:

23. att i enlighet med presidiets yrkande förlänga tiden för att lämna in yrkanden till utskott till klockan 12.30

§ 19. Förhandlingspassets avslutande

Ulrika Francke förklarade förhandlingspasset avslutat klockan 11.43.

§ 20. Förhandlingspassets öppnande

Jonas Andersson förklarade förhandlingspasset öppnat klockan 16.00.

§ 21. Fastställande av dagordning för förhandlingspasset

Landsmötet beslutade:

24. att fastställa dagordning för förhandlingspasset enligt mötespresidiets förslag

§ 22. Justering av röstlängd

Jonas Andersson anmälde följande förändringar i förhållande till den inför landsmötet upprättade röstlängden:

Richard Bengtsson, Stockholms län, ersattes av Mia Franzén
Björn Ljung, Stockholms län, ersattes av Ulf Fridebäck
Malin Sjöberg Högrell, Uppsala län, ersattes av Helena Hedman Skoglund
Mathias Sundin, Östergötlands län, ersattes av Monika Broman
Bodil Frigren Ericsson, Blekinge län, ersattes av Amanda Pihl
Jesper Rehn, Blekinge län, ersattes av Inga-Lena Fischer
Tina Acketoft, Skåne län, ersattes av Henny Tillberg
Ida Ingerö, Skåne län, ersattes av Josefine Temrell
Lovisa Aldrin, Västsverige, ersattes av Ulrika Landergren
Jonas Andersson, Västsverige, ersattes av Said Abdu
Inger Brosved, Västsverige, ersattes av Lotta Preijde
Jan Ertsborn, Västsverige, ersattes av Pär Lundqvist
Kristina Grapenholm, ersattes av Patrik Krantz
Rita Paulsson Svensson, Västsverige, ersattes av Ingegerd Andersson
Christina Örnebjär, Örebro län, ersattes av Kajsa Rosén
Agne Furingsten, Västmanlands län, ersattes av Anders Cargerman
Svante Parsjö Tegnér, Dalarnas län, ersattes av Erik Berg
Alex Nilsson, Västernorrlands län, ersattes av Catrin Eliasson
Monica Wahlström, Västerbottens län, ersattes av Carin Hasslow
Andreas Westerberg, Västerbottens län, ersattes av Michaela Björneback
Peder Westerberg, Västerbottens län, ersattes av Jörgen Forsgren

§ 23. Val av justeringsdelegation

Landsmötet beslutade:

25. att utse Anna Horn och Christina Örnebjär till justerare för innevarande förhandlingspass

§ 24. Val av rösträkningsdelegation

Landsmötet beslutade:

26. att utse Malin Danielsson, Ann Catrine Fogelgren, Lars Karlsson och Roko Kursar till rösträknare för innevarande förhandlingspass

§ 25. Nominering och val av partiordförande

Valberedningens ordförande Olle Schmidt nominerade Jan Björklund till partiordförande för tiden intill nästa ordinarie landsmöte.

Landsmötet beslutade:

27. att välja Jan Björklund till partiordförande för tiden intill nästa ordinarie landsmöte

§ 26. Funktionshinderfrågor (utskottsutlåtande 6C)

Den funktionshinderpolitiska arbetsgruppen hade i rapporten "Att få vara sitt bästa jag" föreslagit:

1. Sverige har högt ställda mål och höga ambitioner i funktionshinderpolitiken. Stat, landsting, regioner och kommuner måste bli bättre på att också i praktiken leva upp till dem.
2. Förutsättningarna för och konsekvenserna av att inkorporera konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning (CRPD) i svensk lag bör prövas.
3. Kraven på myndigheter att samverka för att ge bästa möjliga stöd till personer med funktionsnedsättning måste skärpas. Idag finns en skyldighet för hälso- och sjukvården att samarbeta med socialtjänsten om en samordnad individuell plan (SIP) för den som behöver och vill ha den. Den regeln ska stärkas och utvidgas så att den även omfattar till exempel Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen och skolan. Även insatta resurser ska kunna samordnas. Vi kallar detta för utvidgad samordnad individuell plan (USIP).
4. Regler som syftar till att förhindra att förmånstagare får dubbla förmåner måste tillämpas flexibelt, utifrån vad som är bäst för den enskilde. Det kan till exempel handla om att kunna få tillfällig föräldrapenning i stället för vårdbidrag, även om man har rätt till det senare.
5. Myndigheter och förvaltningar ska ha ett uttalat uppdrag att arbeta med regelförenklingar och att undanröja regelkrokar – alltid med den enskildes bästa för ögonen. Ett exempel är att det förekommer att färdtjänsten har regler för "bagage" som gör att nödvändiga hjälpmedel inte kan medföras.
6. Det behövs insatser för att öka valdeltagandet bland personer med funktionsnedsättning.
7. Det måste vara möjligt att engagera sig partipolitiskt, att vara förtroendevald och att rösta i allmänna val även om man har en funktionsnedsättning.
8. Åtgärder måste vidtas för att stärka valhemligheten också för den som har nedsatt handfunktion eller nedsatt syn. Möjligheten till e-röstning i vallokal bör övervägas.
9. Personer med behov av personlig assistans eller ledsagning ska kunna få det också för politiskt engagemang.
10. Personer med personlig assistans måste kunna utöva förtroendeuppdrag utan att hindras av sekretessregler.
11. Kommuner och landsting ska tillhandahålla tillgängliga lokaler för politiska möten, särskilt partigruppsmöten och nämndsammanträden.
12. Demokrati, inflytande och delaktighet handlar också om att i alla relevanta sammanhang synliggöra och lyfta funktionshinderperspektivet. Det handlar i högsta grad om frihet och om rätten att vara den man är.
13. Liberalernas funktionshinderpolitik ska avspeglas också i den egna verksamheten. Vårt parti ska vara ett föredöme både i våra aktiviteter och i vår kommunikation, så att ingen utestängs på grund av otillgänglighet.
25. Personer med funktionsnedsättning ska ha rätt till arbete eller annan sysselsättning.
26. Personer med en funktionsnedsättning som begränsar arbetsutbudet ska få de hjälpmedel och anpassningsåtgärder, som behövs för att kompensera funktionsnedsättningen, så att de kan finna ett arbete på den reguljära arbetsmarknaden.
27. Personer med en funktionsnedsättning som trots hjälpmedel och anpassningsåtgärder begränsar arbetsutbud ska ha möjlighet till lönesubvention, som kompenserar för den lägre produktiviteten, så att de kan finna ett arbete på den reguljära arbetsmarknaden.
28. Personer med en funktionsnedsättning som trots hjälpmedel, anpassningsåtgärder och lönesubvention inte kan finna arbete på den reguljära arbetsmarknaden ska ha rätt till annan meningsfull sysselsättning i form av daglig verksamhet. Denna ska utgå från behov, inte från diagnos. Det innebär att de som ingår i det som kallas LSS personkrets 3 ska omfattas.
29. Aktivitet och gemenskap ska alltid prioriteras före passivitet och utanförskap, också för den som är långt från den reguljära arbetsmarknaden. Det mest önskvärda är arbete på den reguljära arbetsmarknaden, men många kommer att vara hänvisade till daglig verksamhet och den ska därför ges ett kvalitativt gott innehåll.
30. Lärare, yrkesvägledare, arbetsförmedlare och andra vuxna, som har kontakt med unga personer med funktionsnedsättning, ska ha höga förväntningar på dem och uppmuntra dem till vidgade perspektiv och att se sin potential.
31. Arbetsförmedlingen ska prioritera dem som står längst från arbetsmarknaden. Myndigheten bör få ett samlat ansvar för utslussningen av unga på arbetsmarknaden. Det innebär bland annat att den bör ta över ansvaret för den så kallade aktivitetsersättningen.

32. Idag finns en mängd olika stöd och insatser för att underlätta för personer med funktionsnedsättning på arbetsmarknaden. Insatserna behöver bli färre och mer flexibla. Ansvaret bör samlas hos Arbetsförmedlingen.
33. Taket i lönebidraget ska höjas. Den som är anställd med subvention ska ha samma rätt som andra att få lön enligt avtal och följa löneutvecklingen.
34. Stöd i form av Supported Employment/SIUS, där framförallt unga personer får hjälp av en konsulent att finna vägar ut på arbetsmarknaden, ska byggas ut.
35. Offentliga arbetsgivare ska vara föredömen och arbeta aktivt för att anställa fler personer med funktionsnedsättning.
36. Samhall ska inte som idag vara en aktör som andra på en kommersiell marknad, utan tydligt vara till för dem som står långt från arbetsmarknaden.
37. Möjligheterna att kombinera sjuk- och aktivitetsersättning med arbete (med eller utan lönesubvention) ska öka. Ersättningsgraden bör i princip kunna variera steglöst. Det ska vara möjligt att arbeta mer vissa perioder och mindre andra – vissa med funktionsnedsättning kan ha mer ork vissa dagar och veckor än andra.
38. Lågstanivån i sjuk- och aktivitetsersättningen ska höjas.
39. Personer med funktionsnedsättning har samma rätt som andra till hälsa och välbefinnande.
40. Fysisk aktivitet är viktig för alla människors hälsa och välmående, kanske särskilt för personer med någon form av funktionsnedsättning, så att de kan utveckla sina förmågor och förebygga framtida problem.
41. Habilitering och rehabilitering måste ges högre prioritet. Målet måste vara att funktionsnedsättningen så långt möjligt minimeras. Det måste undvikas att personer på grund av utebliven rehabilitering eller rehabilitering blir mer beroende av hjälpmedel eller personlig assistans.
42. Alla elever ska ha rätt att delta i idrott och hälsa och på friluftsdagar. Det är skolans ansvar att det blir praktiskt möjligt. Tillgängligheten i skolorna måste också gälla lokalerna för idrott och hälsa. Lärare i idrott och hälsa måste få utbildning och fortbildning i hur undervisningen kan anpassas utifrån olika elevers förutsättningar.
43. Offentligfinansierade verksamheter har ett särskilt ansvar att vara tillgängliga och användbara också för personer med funktionsnedsättning. Det gäller till exempel anläggningar för lek, aktivitet och spontanidrott, såsom lekplatser, utegym, badplatser och löparslingor. Idrottsanläggningar och sporthallar måste vara tillgängliga, både på planen, i bassängen, i omklädningsrummen och på läktarna.
44. Träningsmöjligheter för personer med funktionsnedsättning ska vara tillgängliga också på kvällar och helger.
45. Insatser som personlig assistans, kontaktperson och ledsagare måste ges i den utsträckning som krävs för att möjliggöra ett aktivt liv.
46. Den som behöver hjälpmedel för en aktiv fritid ska ha rätt att få sådana.
47. Parasportotek bör etableras i hela landet. De lånar ut anpassad idrottsutrustning, som till exempel sit-ski och skridskokärlar. Genom samarbete över kommungränser kan även mer ovanlig utrustning tillhandahållas.
48. Stat och kommuner ska ställa tydliga villkor i bidragsgivningen till idrottsrörelsen att den inkluderar personer med funktionsnedsättning.
49. Gruppboende ska ha ett särskilt uppdrag att underlätta för de boende att sköta sin hälsa, till exempel genom fysiska aktiviteter och hälsosam kost.
50. Personer med intellektuella och psykiska funktionsnedsättningar, som kan ha svårt att föra sin talan, ska erbjudas regelbundna hälsokontroller.
51. Villkoren för hjälpmedel ska vara likvärdiga i hela landet. Det är oacceptabelt att tillgången till hjälpmedel kan avgöras av var man bor. Det behövs nationella riktlinjer som anger en lägstanivå. Myndigheten för delaktighet bör ges ett samlat ansvar för hjälpmedelsfrågorna.
52. Människor ska om de så önskar själva få välja hjälpmedel. Att det blir krångligare för myndigheter får inte vara ett skäl att begränsa människors självbestämmande. Gärna nationella upphandlingar för att pressa priserna, men de får inte ske på bekostnad av kvalitet eller valfrihet. Den som behöver något annat måste också kunna välja det. Det ska också vara möjligt för den som vill och kan att få en personlig hjälpmedelsbudget.
53. Hjälpmedel ska bidra till att personer med funktionsnedsättning ska kunna leva som andra. I dag nekar många landsting så kallade fritidshjälpmedel. Att kunna leva ett aktivt liv också på fritiden är en självklar del av ett värdigt liv och ofta nödvändigt för att på sikt kunna behålla hälsan.

54. Ny teknik ska utnyttjas och teknikutveckling stimuleras. 3D-skrivare och skannrar gör att detaljer, som till exempel ortoser och proteser, kan bli individuellt anpassade. Genom innovationsupphandling ska det offentliga driva på för att utveckla hjälpmedel.
55. Ansvaret för hjälpmedel bör samlas hos landstingen. Det är i dag delat mellan kommuner, landsting och regioner, Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, arbetsgivare och skolan. Det är svårt för den enskilde att hitta rätt, och alltför många hamnar mellan stolarna. Ett samlat centralt ansvar hos Myndigheten för delaktighet och huvudmannaskap hos landstingen skulle till exempel kunna leda till större snabbhet och flexibilitet vid tillhandahållande av hjälpmedel för arbete.
56. Det är viktigt att slå vakt om målet i LSS att personer med omfattande funktionsnedsättningar ska kunna leva ett liv som andra och uppnå goda levnadsvillkor. Goda levnadsvillkor innebär olika saker för olika människor och insatserna kan därför inte standardiseras.
57. Goda levnadsvillkor bör vara målet även för dem med mindre omfattande funktionsnedsättningar som är beroende av insatser enligt socialtjänstlagen.
58. Det är ovärdigt att offentliga aktörer undviker att ta ansvar i förhoppningen att någon annan offentlig aktör ska ta det. Det gör livet svårt för personer med funktionsnedsättning som riskerar hamna mellan stolarna. Myndigheter måste vara skyldiga att samverka, och den som behöver insatser från flera håll ska ha rätt till en utvidgad samordnad individuell plan (USIP) där även resurserinsatserna samordnas.
59. Vem som har rätt till stöd enligt LSS bör avgöras utifrån behov, inte diagnos. LSS personkrets bör vidgas så att bland annat personer med grav synnedsättning omfattas.
60. Valfrihet och självbestämmande ska vara en självklarhet för alla insatser enligt LSS. Gränsdragningen mellan insatserna bör vara flexibel och den enskilde ges ett avgörande inflytande över fördelningen av insatserna inom en given budget. Det bör gälla också insatser som ligger utanför LSS, till exempel hjälpmedel, bostadsanpassning och bilstöd. Hemtjänst och boendestöd bör kunna ges som insatser enligt LSS.
61. De insatser som kommunerna tillhandahåller måste bli mer jämlika så att personer med funktionsnedsättning utan problem kan flytta över kommungränser.
62. Standarden i insatsen ledsagning måste förbättras. Den ska tillhandahållas utan orimligt lång framförhållning och på brukarens villkor.
63. En tjänst ska inrättas som hjälper personer med funktionsnedsättning att få överblick och hitta rätt i djungeln av aktörer och insatser. I många fall bör den tjänsten kunna tillhandahållas per telefon eller på nätet. Den bör också kunna tillhandahålla insatsen råd och stöd enligt LSS, som landstingen är ansvariga för.
64. Även den som bor i gruppbostad måste få möjlighet till aktiviteter på egen hand, till exempel genom kontaktperson eller ledsagning.
65. Möjligheten för anhöriga att arbeta som assistenter är viktig. Samtidigt är det önskvärt att särskilt barn även har externa assistenter. Kommunerna ska aktivt stödja barn med funktionsnedsättningar och deras föräldrar i barnens vuxenblivande så att en smidig övergång till vuxenlivet kan ske.
66. Personlig assistans är en stor post i statens och kommunernas budgetar, men den ger också mycket tillbaka. Det viktigaste är naturligtvis sådant som inte går att mäta i pengar, som ett värdigt liv för dem med de allra största behoven. Men det ger också arbetstillfällen för personliga assistenter, som ofta är ett första jobb, och en väg in på arbetsmarknaden. Den innebär att anhöriga, i praktiken oftast kvinnor, kan delta fullt ut på arbetsmarknaden. För vissa assistansanvändare är den också en förutsättning för arbete och inkomst. Mycket kommer således tillbaka i form av skatt.
67. Syftet med personlig assistans är att ge frihet, inte omvårdnad eller vård. När någon behöver både assistans och omvårdnad kan det dock vara tryggare och mer effektivt att det ges som en samlad insats. Det är önskvärt att det finns utrymme för assistans och hälso- och sjukvård i kombination. Regelverk och ansvarsförhållanden måste tydliggöras.
68. Det allmänna måste ta ett stort ansvar för personer med omfattande funktionsnedsättningar och inte övervältra det på anhöriga.
69. Insatserna enligt LSS ska vara varaktiga. Tvåårsomprövningarna i den statliga assistanssättningen ska avskaffas. Krav på att kommunernas insatser görs varaktiga och inte tidsbegränsade ska skärpas.
70. Ett beslut om personlig assistans ska grundas på en samlad behovsbedömning. Dagens uppdelning i grundläggande och andra personliga behov bör avskaffas.
71. Den övre åldersgränsen för att kunna få assistans ska avskaffas. Personer över 65 år, som i dag har assistanssättning, ska få rätt att vid behov få den utökad och att personer över 65 år, som inte tidigare har haft assistanssättning, ska få rätt att få den insatsen om de i övrigt är kvalificerade för den.
72. Ansvaret för insatsen personlig assistans ska helt övertas av staten och Försäkringskassan.

73. Ersättningsnivåerna i assistansersättningen måste vara tillräckligt höga och följa lönekostnadsutvecklingen. Man bör samtidigt ställa krav på att assistansföretag erbjuder de anställda kollektivavtal eller kollektivavtalsliknande villkor.
74. Ökade resurser ska tillföras IVO för tillsynen av assistansmarknaden.
75. Allt fusk med assistansmedel ska bekämpas. Tillsynen behöver skärpas, och myndigheter behöver få större möjligheter att samverka för att upptäcka och stoppa oseriösa företag.
76. Personer som söker insatser enligt LSS eller socialtjänstlagen ska ha rätt till oberoende juridisk hjälp som finansieras av staten.

I motion J30 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för att regelverket för bostadsanpassning förändras så att den enskilde också har lagstadgad möjlighet att få stöd med införskaffande, drift och ägande av anpassningsåtgärderna

I motion J31 hade yrkats:

1. att punkt 25 i programmet ”Att få vara sitt bästa jag”, justeras enligt nedanstående: ”Personer med funktionsnedsättning ska ha rätt till arbete eller annan sysselsättning. Ett särskilt sysselsättningsmål ska införas.”

I motion J32 hade yrkats:

1. att punkten 26 i rapporten ”Att få vara sitt bästa jag” ska ändra texten från ”Personer med en funktionsnedsättning som begränsar arbetsutbudet ...” till ”Personer med en funktionsnedsättning som begränsar arbetsförmågan ...”

I motion J33 hade yrkats:

1. att Liberalerna arbetar för att åstadkomma en lagändring, alternativt tydligare tillämpningsföreskrifter, så att personer med grav synnedsättning eller dövblindhet åter anses tillhöra LSS-lagens tredje personkrets och därmed har rätt till ledsagarservice via denna lagstiftning

I motion J34 hade yrkats:

1. att Liberalerna även fortsättningsvis starkt arbetar med valfriheten i fokus vad gäller funktionshinderpolitikens alla delar och att det är individens behov och vilja som visar vägen. Som garanti för detta ska Liberalerna verka för ökad tillgänglighet och inkludering i samhällets alla beslutsorgan
2. att Liberalerna verkar för att ingen skillnad görs på anställda inom LSS såsom ledsagare, personliga assistenter m.fl. oavsett om de är närstående eller utomstående vad gäller anställningsmöjlighet, villkor eller ersättning

I motion J35 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för att läkarmedverkan i bostäder med särskilt stöd och service enligt LSS når det mål om jämlik vård av hög kvalitet som riksdagen satt upp

Partistyrelsen hade yrkat:

1. att den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 1 skulle bifallas: ”Sverige har högt ställda mål och höga ambitioner i funktionshinderpolitiken. Stat, landsting, regioner och kommuner måste bli bättre på att också i praktiken leva upp till dem.”
2. att den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 2 skulle få lydelsen: ”Förutsättningarna för och konsekvenserna av att inkorporera konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning (CRPD) i svensk lag bör utredas med utgångspunkt i erfarenheterna från att inkorporera FN:s barnkonvention i svensk lag.”
3. att den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 3 skulle få lydelsen: ”Kraven på myndigheter att samverka för att ge bästa möjliga stöd till personer med funktionsnedsättning måste skärpas. I dag finns en skyldighet för hälso- och sjukvården att samarbeta med socialtjänsten om en samordnad individuell plan (SIP) för den som behöver och vill ha den. Den regeln ska stärkas och utvidgas så att den även omfattar till exempel skolan, Försäkringskassan och den nya myndighet som ska överta Arbetsförmedlingens ansvar för lönestöd och arbetsmarknadspolitiska program. Även insatta resurser ska kunna samordnas. Vi kallar detta för utvidgad samordnad individuell plan (USIP).”

4. att den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 4 skulle få lydelsen: ”Regler som syftar till att förhindra att förmånstagare får dubbla förmåner måste i högre grad tillämpas flexibelt, med respekt för den enskildes självbestämmande. Det handlar till exempel om bilstöd, hjälpmedel och bostadsanpassning, samt om att kunna få tillfällig föräldrapenning i stället för vårdbidrag, även om man har rätt till det senare.”
5. att motion J30 därmed skulle anses besvarad
6. att den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 5 skulle bifallas: ”Myndigheter och förvaltningar ska ha ett uttalat uppdrag att arbeta med regelförenklingar och att undanröja regelkrockar – alltid med den enskildes bästa för ögonen. Ett exempel är att det förekommer att färdtjänsten har regler för ’bagage som gör att nödvändiga hjälpmedel inte kan medföras.”
7. att den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 6 skulle bifallas: ”Det behövs insatser för att öka valdeltagandet bland personer med funktionsnedsättning.”
8. att den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 7 skulle bifallas: ”Det måste vara möjligt att engagera sig partipolitiskt, att vara förtroendevald och att rösta i allmänna val även om man har en funktionsnedsättning.”
9. att den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 8 skulle bifallas: ”Åtgärder måste vidtas för att stärka valhemligheten också för den som har nedsatt handfunktion eller nedsatt syn. Möjligheten till e-röstning i vallokal bör övervägas.”
10. att den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 9 skulle bifallas: ”Personer med behov av personlig assistans eller ledsagning ska kunna få det också för politiskt engagemang.”
11. att den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 10 skulle bifallas: ”Personer med personlig assistans måste kunna utöva förtroendeuppdrag utan att hindras av sekretessregler.”
12. att den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 11 skulle bifallas: ”Kommuner och landsting ska tillhandahålla tillgängliga lokaler för politiska möten, särskilt partigruppsmöten och nämndsammanträden.”
13. att den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 12 skulle bifallas: ”Demokrati, inflytande och delaktighet handlar också om att i alla relevanta sammanhang synliggöra och lyfta funktionshinderperspektivet. Det handlar i högsta grad om frihet och om rätten att vara den man är.”
14. att den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 13 skulle bifallas: ”Liberalernas funktionshinderpolitik ska avspelas också i den egna verksamheten. Vårt parti ska vara ett föredöme både i våra aktiviteter och i vår kommunikation, så att ingen utestängs på grund av otillgänglighet.”
15. att den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 25 skulle få lydelsen: ”Den svenska arbetsmarknaden behöver öppnas upp. Vår ambition är att alla personer med funktionsnedsättning ska ha goda möjligheter till förvärvsarbete och företagande. Hjälpmedel, anpassningsåtgärder och lönesubventioner är viktiga instrument.”
16. att motion J31 anses besvarad
17. att motion J32 skulle avslås
18. att den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 26 skulle bifallas: ”Personer med en funktionsnedsättning som begränsar arbetsutbudet ska få de hjälpmedel och anpassningsåtgärder, som behövs för att kompensera funktionsnedsättningen, så att de kan finna ett arbete på den reguljära arbetsmarknaden.”
19. att den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 33 skulle få lydelsen: ”Taket i lönebidraget bör, till skillnad från i dag, vara kopplat till den till den allmänna prisutvecklingen.”
20. att den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 38 skulle få lydelsen: ”De ekonomiska villkoren för dem som har sjuk- och aktivitetsersättning på låg nivå bör förbättras, exempelvis genom högre bostadsbidrag.”
21. att den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 27 skulle bifallas: ”Personer med en funktionsnedsättning som trots hjälpmedel och anpassningsåtgärder begränsar arbetsutbud ska ha möjlighet till lönesubvention, som kompenserar för den lägre produktiviteten, så att de kan finna ett arbete på den reguljära arbetsmarknaden.”
22. att den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 28 skulle få lydelsen: ”Personer som omfattas av LSS ska ha rätt till meningsfull sysselsättning i form av daglig verksamhet. Denna rätt ska utvidgas till att gälla även den så kallade personkrets 3 i LSS.”
23. att den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 29 skulle bifallas: ”Aktivitet och gemenskap ska alltid prioriteras före passivitet och utanförskap, också för den som är långt från den reguljära arbetsmarknaden. Det mest önskvärda är arbete på den reguljära arbetsmarknaden, men många kommer att vara hänvisade till daglig verksamhet och den ska därför ges ett kvalitativt gott innehåll.”

24. att den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 30 efter redaktionell ändring skulle bifallas: "Lärare, yrkesvägledare, arbetsförmedlare och andra vuxna som har kontakt med unga personer med funktionsnedsättning ska ha höga förväntningar på dem och uppmuntra dem till vidgade perspektiv och att se sin potential."
25. att den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 31 skulle ges lydelsen: "Den nya myndighet som övertar Arbetsförmedlingens ansvar för lönestöd och arbetsmarknadspolitiska program ska prioritera dem som står längst från arbetsmarknaden. Myndigheten bör få ett samlat ansvar för utslussningen av unga på arbetsmarknaden. Det innebär bland annat att den bör ta över ansvaret för den så kallade aktivitetsersättningen."
26. att den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 32 skulle ges lydelsen: "I dag finns en mängd olika stöd och insatser för att underlätta för personer med funktionsnedsättning på arbetsmarknaden. Insatserna behöver bli färre och mer flexibla. Ansvaret bör samlas hos den nya myndighet som övertar Arbetsförmedlingens ansvar för lönestöd och arbetsmarknadspolitiska program."
27. att den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 34 skulle bifallas: "Stöd i form av Supported Employment/SIUS, där framförallt unga personer får hjälp av en konsulent att finna vägar ut på arbetsmarknaden, ska byggas ut."
28. att den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 35 skulle bifallas: "Offentliga arbetsgivare ska vara föredömen och arbeta aktivt för att anställa fler personer med funktionsnedsättning."
29. att den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 36 skulle få lydelsen: "Samhall ska tydligt vara till för att stötta och hjälpa dem som står långt från arbetsmarknaden."
30. att den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 37 skulle ges lydelsen: "Möjligheterna att kombinera sjuk- och aktivitetsersättning med arbete (med eller utan lönesubvention) ska öka. Visionen är att ersättningsgraden i princip bör kunna variera steglöst. Det ska vara möjligt att arbeta mer vissa perioder och mindre andra – vissa med funktionsnedsättning kan ha mer ork vissa dagar och veckor än andra."
31. att den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 39 skulle bifallas: "Personer med funktionsnedsättning har samma rätt som andra till hälsa och välbefinnande."
32. att den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 40 skulle bifallas: "Fysisk aktivitet är viktig för alla människors hälsa och välmående, kanske särskilt för personer med någon form av funktionsnedsättning, så att de kan utveckla sina förmågor och förebygga framtida problem."
33. att den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 41 skulle bifallas: "Habilitering och rehabilitering måste ges högre prioritet. Målet måste vara att funktionsnedsättningen så långt möjligt minimeras. Det måste undvikas att personer på grund av utebliven habilitering eller rehabilitering blir mer beroende av hjälpmedel eller personlig assistans."
34. att den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 42 skulle bifallas: "Alla elever ska ha rätt att delta i idrott och hälsa och på friluftsdagar. Det är skolans ansvar att det blir praktiskt möjligt. Tillgängligheten i skolorna måste också gälla lokalerna för idrott och hälsa. Lärare i idrott och hälsa måste få utbildning och fortbildning i hur undervisningen kan anpassas utifrån olika elevers förutsättningar."
35. att den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 43 skulle ges lydelsen: "Offentligfinansierade verksamheter har ett särskilt ansvar att vara tillgängliga och användbara också för personer med funktionsnedsättning. Det gäller till exempel anläggningar för lek, aktivitet och spontanidrott, såsom lekplatser, utegym, badplatser och löparslingor. Gällande lagar ska efterlevas: ny- och ombyggda idrottsanläggningar och sporthallar måste göras tillgängliga, både på planen, i bassängen, i omklädningsrummen och på läktarna."
36. att den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 44 skulle bifallas: "Träningsmöjligheter för personer med funktionsnedsättning ska vara tillgängliga också på kvällar och helger."
37. att den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 45 skulle bifallas: "Insatser som personlig assistans, kontaktperson och ledsagare måste ges i den utsträckning som krävs för att möjliggöra ett aktivt liv."
38. att den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 46 skulle bifallas: "Den som behöver hjälpmedel för en aktiv fritid ska ha rätt att få sådana."
39. att den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 47 skulle bifallas: "Parasportotek bör etableras i hela landet. De lånar ut anpassad idrottsutrustning, som till exempel sit-ski och skridskokärlar. Genom samarbete över kommungränser kan även mer ovanlig utrustning tillhandahållas."
40. att den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 48 skulle bifallas: "Stat och kommuner ska ställa tydliga villkor i bidragsgivningen till idrottsrörelsen att den inkluderar personer med funktionsnedsättning."

41. att den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 49 skulle bifallas: "Gruppboendestäder ska ha ett särskilt uppdrag att underlätta för de boende att sköta sin hälsa, till exempel genom fysiska aktiviteter och hälsosam kost."
42. att den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 50 skulle bifallas: "Personer med intellektuella och psykiska funktionsnedsättningar, som kan ha svårt att föra sin talan, ska erbjudas regelbundna hälsokontroller."
43. att den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 51 skulle bifallas: "Villkoren för hjälpmedel ska vara likvärdiga i hela landet. Det är oacceptabelt att tillgången till hjälpmedel kan avgöras av var man bor. Det behövs nationella riktlinjer som anger en lägstanivå. Myndigheten för delaktighet bör ges ett samlat ansvar för hjälpmedelsfrågorna."
44. att den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 52 skulle bifallas: "Människor ska om de så önskar själva få välja hjälpmedel. Att det blir krångligare för myndigheter får inte vara ett skäl att begränsa människors självbestämmande. Gärna nationella upphandlingar för att pressa priserna, men de får inte ske på bekostnad av kvalitet eller valfrihet. Den som behöver något annat måste också kunna välja det. Det ska också vara möjligt för den som vill och kan att få en personlig hjälpmedelsbudget."
45. att den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 53 skulle bifallas: "Hjälpmedel ska bidra till att personer med funktionsnedsättning ska kunna leva som andra. I dag nekar många landsting så kallade fritidshjälpmedel. Att kunna leva ett aktivt liv också på fritiden är en självklar del av ett värdigt liv och ofta nödvändigt för att på sikt kunna behålla hälsan."
46. att den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 54 skulle bifallas: "Ny teknik ska utnyttjas och teknikutveckling stimuleras. 3D-skrivare och skannrar gör att detaljer, som till exempel ortoser och proteser, kan bli individuellt anpassade. Genom innovationsupphandling ska det offentliga driva på för att utveckla hjälpmedel."
47. att den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 55 skulle bifallas: "Ansvaret för hjälpmedel bör samlas hos landstingen. Det är i dag delat mellan kommuner, landsting och regioner, Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, arbetsgivare och skolan. Det är svårt för den enskilde att hitta rätt, och alltför många hamnar mellan stolarna. Ett samlat centralt ansvar hos Myndigheten för delaktighet och huvudmannaskap hos landstingen skulle till exempel kunna leda till större snabbhet och flexibilitet vid tillhandahållande av hjälpmedel för arbete."
48. att den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 56 skulle bifallas: "Det är viktigt att slå vakt om målet i LSS att personer med omfattande funktionsnedsättningar ska kunna leva ett liv som andra och uppnå goda levnadsvillkor. Goda levnadsvillkor innebär olika saker för olika människor och insatserna kan därför inte standardiseras."
49. att den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 57 skulle utgå
50. att den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 58 skulle bifallas: "Det är ovärdigt att offentliga aktörer undviker att ta ansvar i förhoppningen att någon annan offentlig aktör ska ta det. Det gör livet svårt för personer med funktionsnedsättning som riskerar hamna mellan stolarna. Myndigheter måste vara skyldiga att samverka, och den som behöver insatser från flera håll ska ha rätt till en utvidgad samordnad individuell plan (USIP) där även resurserinsatserna samordnas."
51. att den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 59 skulle ges lydelsen: "Vi vill utreda hur rätten till stöd enligt LSS kan avgöras utifrån behov, inte diagnos. Det innebär bland annat att personer med grav synnedsättning bör omfattas."
52. att den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 60 skulle bifallas: "Valfrihet och självbestämmande ska vara en självklarhet för alla insatser enligt LSS. Gränsdragningen mellan insatserna bör vara flexibel och den enskilde ges ett avgörande inflytande över fördelningen av insatserna inom en given budget. Det bör gälla också insatser som ligger utanför LSS, till exempel hjälpmedel, bostadsanpassning och bilstöd. Hemtjänst och boendestöd bör kunna ges som insatser enligt LSS."
53. att den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 61 skulle bifallas: "De insatser som kommunerna tillhandahåller måste bli mer jämlika så att personer med funktionsnedsättning utan problem kan flytta över kommungränser."
54. att den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 62 skulle bifallas: "Standarden i insatsen ledsagning måste förbättras. Den ska tillhandahållas utan orimligt lång framförhållning och på brukarens villkor."
55. att den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 63 skulle bifallas: "En tjänst ska inrättas som hjälper personer med funktionsnedsättning att få överblick och hitta rätt i djungeln av aktörer och insatser. I många fall bör den tjänsten kunna tillhandahållas per telefon eller på nätet. Den bör också kunna tillhandahålla insatsen råd och stöd enligt LSS, som landstingen är ansvariga för."

56. att den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 64 skulle bifallas: "Även den som bor i gruppbostad måste få möjlighet till aktiviteter på egen hand, till exempel genom kontaktperson eller ledsagning."
57. att den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 65 skulle bifallas: "Möjligheten för anhöriga att arbeta som assistenter är viktig. Samtidigt är det önskvärt att särskilt barn även har externa assistenter. Kommunerna ska aktivt stödja barn med funktionsnedsättningar och deras föräldrar i barnens vuxenblivande så att en smidig övergång till vuxenlivet kan ske."
58. att den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 66 skulle bifallas: "Personlig assistans är en stor post i statens och kommunernas budgetar, men den ger också mycket tillbaka. Det viktigaste är naturligtvis sådant som inte går att mäta i pengar, som ett värdigt liv för dem med de allra största behoven. Men det ger också arbetstillfällen för personliga assistenter, som ofta är ett första jobb, och en väg in på arbetsmarknaden. Den innebär att anhöriga, i praktiken oftast kvinnor, kan delta fullt ut på arbetsmarknaden. För vissa assistansanvändare är den också en förutsättning för arbete och inkomst. Mycket kommer således tillbaka i form av skatt."
59. att den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 67 skulle bifallas: "Syftet med personlig assistans är att ge frihet, inte omvårdnad eller vård. När någon behöver både assistans och omvårdnad kan det dock vara tryggare och mer effektivt att det ges som en samlad insats. Det är önskvärt att det finns utrymme för assistans och hälso- och sjukvård i kombination. Regelverk och ansvarsförhållanden måste tydliggöras."
60. att den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 68 skulle bifallas: "Det allmänna måste ta ett stort ansvar för personer med omfattande funktionsnedsättningar och inte övervältra det på anhöriga."
61. att den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 69 skulle ges lydelsen: "Insatserna enligt LSS ska vara varaktiga. De schablonmässiga tvåårsomprovningarna i den statliga assistansersättningen ska avskaffas och ersättas med ett system som utgår från den enskildes förutsättningar. Kraven på att kommunernas insatser görs varaktiga och inte tidsbegränsade ska skärpas."
62. att den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 70 skulle bifallas: "Ett beslut om personlig assistans ska grundas på en samlad behovsbedömning. Dagens uppdelning i grundläggande och andra personliga behov bör avskaffas."
63. att den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 71 skulle ges lydelsen: "På sikt är ambitionen att den övre åldersgränsen för att kunna få assistans ska kunna avskaffas. Det skulle innebära att personer över 65 år, som i dag har assistansersättning, ska få rätt att vid behov få den utökad och att personer över 65 år, som inte tidigare har haft assistansersättning, ska få rätt att få den insatsen om de i övrigt är kvalificerade för den."
64. att den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 72 skulle ges lydelsen: "Ansvaret för insatsen personlig assistans ska helt övertas av staten och Försäkringskassan."
65. att den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 73 skulle ges lydelsen: "Ersättningsnivåerna i assistansersättningen måste vara tillräckligt höga. Det bör samtidigt ställas krav på att assistansföretag erbjuder de anställda kollektivavtal eller kollektivavtalsliknande villkor."
66. att den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 74 skulle bifallas: "Ökade resurser ska tillföras IVO för tillsynen av assistansmarknaden."
67. att den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 75 skulle bifallas: "Allt fusk med assistansmedel ska bekämpas. Tillsynen behöver skärpas, och myndigheter behöver få större möjligheter att samverka för att upptäcka och stoppa oseriösa företag."
68. att den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 76 skulle utgå
69. att motion J33 skulle anses besvarad
70. att motion J34 yrkande 2 skulle anses besvarat
71. att motion J35 skulle anses besvarad
72. att motion J34 yrkande 1 skulle anses besvarat

Utskottet yrkade:

- att i enlighet med partistyrelsens yrkande den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 1 skulle bifallas: "Sverige har högt ställda mål och höga ambitioner i funktionshinderpolitiken. Stat, landsting, regioner och kommuner måste bli bättre på att också i praktiken leva upp till dem."
- att i enlighet med partistyrelsens yrkande den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 2 skulle få lydelsen: "Förutsättningarna för och konsekvenserna av att inkorporera konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning (CRPD) i svensk lag bör utredas med utgångspunkt i erfarenheterna från att inkorporera FN:s barnkonvention i svensk lag."

3. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 3 skulle få lydelsen: "Kraven på myndigheter att samverka för att ge bästa möjliga stöd till personer med funktionsnedsättning måste skärpas. I dag finns en skyldighet för hälso- och sjukvården att samarbeta med socialtjänsten om en samordnad individuell plan (SIP) för den som behöver och vill ha den. Den regeln ska stärkas och utvidgas så att den även omfattar till exempel skolan, Försäkringskassan och den nya myndighet som ska överta Arbetsförmedlingens ansvar för lönestöd och arbetsmarknadspolitiska program. Även insatta resurser ska kunna samordnas. Vi kallar detta för utvidgad samordnad individuell plan (USIP)."
4. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 4 skulle få lydelsen: "Regler som syftar till att förhindra att förmånstagare får dubbla förmåner måste i högre grad tillämpas flexibelt, med respekt för den enskildes självbestämmande. Det handlar till exempel om bilstöd, hjälpmedel och bostadsanpassning, samt om att kunna få tillfällig föräldrapenning i stället för vårdbidrag, även om man har rätt till det senare."
5. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion J30 därmed skulle anses besvarad
6. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 5 skulle bifallas: "Myndigheter och förvaltningar ska ha ett uttalat uppdrag att arbeta med regelförenklingar och att undanröja regelkrokar – alltid med den enskildes bästa för ögonen. Ett exempel är att det förekommer att färdtjänsten har regler för 'bagage som gör att nödvändiga hjälpmedel inte kan medföras."
7. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 6 skulle bifallas: "Det behövs insatser för att öka valdeltagandet bland personer med funktionsnedsättning."
8. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 7 skulle bifallas: "Det måste vara möjligt att engagera sig partipolitiskt, att vara förtroendevald och att rösta i allmänna val även om man har en funktionsnedsättning."
9. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 8 skulle bifallas: "Åtgärder måste vidtas för att stärka valhemligheten också för den som har nedsatt handfunktion eller nedsatt syn. Möjligheten till e-röstning i vallokal bör övervägas."
10. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 9 skulle bifallas: "Personer med behov av personlig assistans eller ledsagning ska kunna få det också för politiskt engagemang."
11. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 10 skulle bifallas: "Personer med personlig assistans måste kunna utöva förtroendeuppdrag utan att hindras av sekretessregler."
12. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 11 skulle bifallas: "Kommuner och landsting ska tillhandahålla tillgängliga lokaler för politiska möten, särskilt partigruppsmöten och nämndsammanträden."
13. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 12 skulle bifallas: "Demokrati, inflytande och delaktighet handlar också om att i alla relevanta sammanhang synliggöra och lyfta funktionshinderperspektivet. Det handlar i högsta grad om frihet och om rätten att vara den man är."
14. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 13 skulle bifallas: "Liberalernas funktionshinderpolitik ska avspeglas också i den egna verksamheten. Vårt parti ska vara ett föredöme både i våra aktiviteter och i vår kommunikation, så att ingen utestängs på grund av otillgänglighet."
15. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 25 skulle få lydelsen: "Den svenska arbetsmarknaden behöver öppnas upp. Vår ambition är att alla personer med funktionsnedsättning ska ha goda möjligheter till förvärvsarbete och företagande. Hjälpmedel, anpassningsåtgärder och lönesubventioner är viktiga instrument."
16. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion J31 skulle anses besvarad
17. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion J32 skulle avslås
18. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 26 skulle bifallas: "Personer med en funktionsnedsättning som begränsar arbetsutbudet ska få de hjälpmedel och anpassningsåtgärder, som behövs för att kompensera funktionsnedsättningen, så att de kan finna ett arbete på den reguljära arbetsmarknaden."
19. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 33 skulle få lydelsen: "Taket i lönebidraget bör, till skillnad från i dag, vara kopplat till den till den allmänna prisutvecklingen."

20. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 38 skulle få lydelsen: "De ekonomiska villkoren för dem som har sjuk- och aktivitetsersättning på låg nivå bör förbättras, exempelvis genom högre bostadsbidrag."
21. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 27 skulle bifallas: "Personer med en funktionsnedsättning som trots hjälpmedel och anpassningsåtgärder begränsar arbetsutbud ska ha möjlighet till lönesubvention, som kompenserar för den lägre produktiviteten, så att de kan finna ett arbete på den reguljära arbetsmarknaden."
22. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 28 skulle få lydelsen: "Personer som omfattas av LSS ska ha rätt till meningsfull sysselsättning i form av daglig verksamhet. Denna rätt ska utvidgas till att gälla även den så kallade personkrets 3 i LSS."
23. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 29 skulle bifallas: "Aktivitet och gemenskap ska alltid prioriteras före passivitet och utanförskap, också för den som är långt från den reguljära arbetsmarknaden. Det mest önskvärda är arbete på den reguljära arbetsmarknaden, men många kommer att vara hänvisade till daglig verksamhet och den ska därför ges ett kvalitativt gott innehåll."
24. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 30 efter redaktionell ändring skulle bifallas: "Lärare, yrkesvägledare, arbetsförmedlare och andra vuxna som har kontakt med unga personer med funktionsnedsättning ska ha höga förväntningar på dem och uppmuntra dem till vidgade perspektiv och att se sin potential."
25. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 31 skulle ges lydelsen: "Den nya myndighet som övertar Arbetsförmedlingens ansvar för lönestöd och arbetsmarknadspolitiska program ska prioritera dem som står längst från arbetsmarknaden. Myndigheten bör få ett samlat ansvar för utslussningen av unga på arbetsmarknaden. Det innebär bland annat att den bör ta över ansvaret för den så kallade aktivitetsersättningen."
26. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 32 skulle ges lydelsen: "I dag finns en mängd olika stöd och insatser för att underlätta för personer med funktionsnedsättning på arbetsmarknaden. Insatserna behöver bli färre och mer flexibla. Ansvaret bör samlas hos den nya myndighet som övertar Arbetsförmedlingens ansvar för lönestöd och arbetsmarknadspolitiska program."
27. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 34 skulle bifallas: "Stöd i form av Supported Employment/SIUS, där framförallt unga personer får hjälp av en konsulent att finna vägar ut på arbetsmarknaden, ska byggas ut."
28. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 35 skulle bifallas: "Offentliga arbetsgivare ska vara föredömen och arbeta aktivt för att anställa fler personer med funktionsnedsättning."
29. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 36 skulle få lydelsen: "Samhall ska tydligt vara till för att stötta och hjälpa dem som står långt från arbetsmarknaden."
30. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 37 ges lydelsen: "Möjligheterna att kombinera sjuk- och aktivitetsersättning med arbete (med eller utan lönesubvention) ska öka. Visionen är att ersättningsgraden i princip bör kunna variera steglöst. Det ska vara möjligt att arbeta mer vissa perioder och mindre andra – vissa med funktionsnedsättning kan ha mer ork vissa dagar och veckor än andra."
31. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 39 skulle bifallas: "Personer med funktionsnedsättning har samma rätt som andra till hälsa och välbefinnande."
32. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 40 skulle bifallas: "Fysisk aktivitet är viktig för alla människors hälsa och välmående, kanske särskilt för personer med någon form av funktionsnedsättning, så att de kan utveckla sina förmågor och förebygga framtida problem."
33. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 41 skulle bifallas: "Habilitering och rehabilitering måste ges högre prioritet. Målet måste vara att funktionsnedsättningen så långt möjligt minimeras. Det måste undvikas att personer på grund av utebliven habilitering eller rehabilitering blir mer beroende av hjälpmedel eller personlig assistans."
34. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 42 skulle bifallas: "Alla elever ska ha rätt att delta i idrott och hälsa och på friluftsdagar. Det är skolans ansvar att det blir praktiskt möjligt. Tillgängligheten i skolorna måste också gälla lokalerna för idrott och hälsa."

- Lärare i idrott och hälsa måste få utbildning och fortbildning i hur undervisningen kan anpassas utifrån olika elevers förutsättningar.”
35. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 43 skulle ges lydelsen: ”Offentligfinansierade verksamheter har ett särskilt ansvar att vara tillgängliga och användbara också för personer med funktionsnedsättning. Det gäller till exempel anläggningar för lek, aktivitet och spontanidrott, såsom lekplatser, utegym, badplatser och löparslingor. Gällande lagar ska efterlevas: ny- och ombyggda idrottsanläggningar och sporthallar måste göras tillgängliga, både på planen, i bassängen, i omklädningsrummen och på läktarna.”
 36. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 44 skulle bifallas: ”Träningsmöjligheter för personer med funktionsnedsättning ska vara tillgängliga också på kvällar och helger.”
 37. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 45 skulle bifallas: ”Insatser som personlig assistans, kontaktperson och ledsagare måste ges i den utsträckning som krävs för att möjliggöra ett aktivt liv.”
 38. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 46 skulle bifallas: ”Den som behöver hjälpmedel för en aktiv fritid ska ha rätt att få sådana.”
 39. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 47 skulle bifallas: ”Parasportotek bör etableras i hela landet. De lånar ut anpassad idrottsutrustning, som till exempel sit-ski och skridskokärlar. Genom samarbete över kommungränser kan även mer ovanlig utrustning tillhandahållas.”
 40. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 48 skulle bifallas: ”Stat och kommuner ska ställa tydliga villkor i bidragsgivningen till idrottsrörelsen att i enlighet med partistyrelsens yrkande den inkluderar personer med funktionsnedsättning.”
 41. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 49 skulle bifallas: ”Gruppboheter ska ha ett särskilt uppdrag att underlätta för de boende att sköta sin hälsa, till exempel genom fysiska aktiviteter och hälsosam kost.”
 42. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 50 skulle bifallas: ”Personer med intellektuella och psykiska funktionsnedsättningar, som kan ha svårt att föra sin talan, ska erbjudas regelbundna hälsokontroller.”
 43. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 51 skulle bifallas: ”Villkoren för hjälpmedel ska vara likvärdiga i hela landet. Det är oacceptabelt att tillgången till hjälpmedel kan avgöras av var man bor. Det behövs nationella riktlinjer som anger en lägstanivå. Myndigheten för delaktighet bör ges ett samlat ansvar för hjälpmedelsfrågorna.”
 44. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 52 skulle bifallas: ”Människor ska om de så önskar själva få välja hjälpmedel. Att det blir krångligare för myndigheter får inte vara ett skäl att begränsa människors självbestämmande. Gärna nationella upphandlingar för att pressa priserna, men de får inte ske på bekostnad av kvalitet eller valfrihet. Den som behöver något annat måste också kunna välja det. Det ska också vara möjligt för den som vill och kan att få en personlig hjälpmedelsbudget.”
 45. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 53 skulle bifallas: ”Hjälpmedel ska bidra till att personer med funktionsnedsättning ska kunna leva som andra. I dag nekar många landsting så kallade fritidshjälpmedel. Att kunna leva ett aktivt liv också på fritiden är en självklar del av ett värdigt liv och ofta nödvändigt för att på sikt kunna behålla hälsan.”
 46. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 54 skulle bifallas: ”Ny teknik ska utnyttjas och teknikutveckling stimuleras. 3D-skrivare och skannrar gör att detaljer, som till exempel ortoser och proteser, kan bli individuellt anpassade. Genom innovationsupphandling ska det offentliga driva på för att utveckla hjälpmedel.”
 47. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 55 skulle bifallas: ”Ansvaret för hjälpmedel bör samlas hos landstingen. Det är i dag delat mellan kommuner, landsting och regioner, Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, arbetsgivare och skolan. Det är svårt för den enskilde att hitta rätt, och alltför många hamnar mellan stolarna. Ett samlat centralt ansvar hos Myndigheten för delaktighet och huvudmannaskap hos landstingen skulle till exempel kunna leda till större snabbhet och flexibilitet vid tillhandahållande av hjälpmedel för arbete.”
 48. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 56 skulle bifallas: ”Det är viktigt att slå vakt om målet i LSS att personer med omfattande funktionsnedsättningar ska kunna leva ett liv som andra och uppnå goda levnadsvillkor. Goda levnadsvillkor innebär olika saker för olika människor och insatserna kan därför inte standardiseras.”

49. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 57 skulle utgå
50. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 58 skulle bifallas: "Det är ovärdigt att offentliga aktörer undviker att ta ansvar i förhoppningen att någon annan offentlig aktör ska ta det. Det gör livet svårt för personer med funktionsnedsättning som riskerar hamna mellan stolarna. Myndigheter måste vara skyldiga att samverka, och den som behöver insatser från flera håll ska ha rätt till en utvidgad samordnad individuell plan (USIP) där även resurserinsatserna samordnas."
51. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 59 skulle ges lydelsen: "Vi vill utreda hur rätten till stöd enligt LSS kan avgöras utifrån behov, inte diagnos. Det innebär bland annat att personer med grav synnedsättning bör omfattas."
52. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 60 skulle bifallas: "Valfrihet och självbestämmande ska vara en självklarhet för alla insatser enligt LSS. Gränsdragningen mellan insatserna bör vara flexibel och den enskilde ges ett avgörande inflytande över fördelningen av insatserna inom en given budget. Det bör gälla också insatser som ligger utanför LSS, till exempel hjälpmedel, bostadsanpassning och bilstöd. Hemtjänst och boendestöd bör kunna ges som insatser enligt LSS."
53. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 61 skulle bifallas: "De insatser som kommunerna tillhandahåller måste bli mer jämlika så att personer med funktionsnedsättning utan problem kan flytta över kommungränser."
54. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 62 skulle bifallas: "Standarden i insatsen ledsagning måste förbättras. Den ska tillhandahållas utan orimligt lång framförhållning och på brukarens villkor."
55. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 63 skulle bifallas: "En tjänst ska inrättas som hjälper personer med funktionsnedsättning att få överblick och hitta rätt i djungeln av aktörer och insatser. I många fall bör den tjänsten kunna tillhandahållas per telefon eller på nätet. Den bör också kunna tillhandahålla insatsen råd och stöd enligt LSS, som landstingen är ansvariga för."
56. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 64 skulle bifallas: "Även den som bor i gruppbostad måste få möjlighet till aktiviteter på egen hand, till exempel genom kontaktperson eller ledsagning."
57. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 65 skulle bifallas: "Möjligheten för anhöriga att arbeta som assistenter är viktig. Samtidigt är det önskvärt att särskilt barn även har externa assistenter. Kommunerna ska aktivt stödja barn med funktionsnedsättningar och deras föräldrar i barnens vuxenblivande så att en smidig övergång till vuxenlivet kan ske."
58. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 66 skulle bifallas: "Personlig assistans är en stor post i statens och kommunernas budgetar, men den ger också mycket tillbaka. Det viktigaste är naturligtvis sådant som inte går att mäta i pengar, som ett värdigt liv för dem med de allra största behoven. Men det ger också arbetstillfällen för personliga assistenter, som ofta är ett första jobb, och en väg in på arbetsmarknaden. Den innebär att anhöriga, i praktiken oftast kvinnor, kan delta fullt ut på arbetsmarknaden. För vissa assistansanvändare är den också en förutsättning för arbete och inkomst. Mycket kommer således tillbaka i form av skatt."
59. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 67 skulle bifallas: "Syftet med personlig assistans är att ge frihet, inte omvårdnad eller vård. När någon behöver både assistans och omvårdnad kan det dock vara tryggare och mer effektivt att det ges som en samlad insats. Det är önskvärt att det finns utrymme för assistans och hälso- och sjukvård i kombination. Regelverk och ansvarsförhållanden måste tydliggöras."
60. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 68 skulle bifallas: "Det allmänna måste ta ett stort ansvar för personer med omfattande funktionsnedsättningar och inte övervältra det på anhöriga."
61. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 69 skulle ges lydelsen: "Insatserna enligt LSS ska vara varaktiga. De schablonmässiga tvåårsomprovningarna i den statliga assistanssättningen ska avskaffas och ersättas med ett system som utgår från den enskildes förutsättningar. Kraven på att kommunernas insatser görs varaktiga och inte tidsbegränsade ska skärpas."

62. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 70 skulle bifallas: "Ett beslut om personlig assistans ska grundas på en samlad behovsbedömning. Dagens uppdelning i grundläggande och andra personliga behov bör avskaffas."
63. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 71 skulle ges lydelsen: "På sikt är ambitionen att den övre åldersgränsen för att kunna få assistans ska kunna avskaffas. Det skulle innebära att personer över 65 år, som i dag har assistansersättning, ska få rätt att vid behov få den utökad och att personer över 65 år, som inte tidigare har haft assistansersättning, ska få rätt att få den insatsen om de i övrigt är kvalificerade för den."
64. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 72 skulle ges lydelsen: "Ansvaret för insatsen personlig assistans ska helt övertas av staten och Försäkringskassan."
65. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 73 skulle ges lydelsen: "Ersättningsnivåerna i assistansersättningen måste vara tillräckligt höga. Det bör samtidigt ställas krav på att assistansföretag erbjuder de anställda kollektivavtal eller kollektivavtalsliknande villkor."
66. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 74 skulle bifallas: "Ökade resurser ska tillföras IVO för tillsynen av assistansmarknaden."
67. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 75 skulle bifallas: "Allt fusk med assistansmedel ska bekämpas. Tillsynen behöver skärpas, och myndigheter behöver få större möjligheter att samverka för att upptäcka och stoppa oseriösa företag."
68. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 76 skulle utgå
69. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion J33 skulle anses besvarad
70. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion J34 yrkande 2 skulle anses besvarat
71. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion J35 skulle anses besvarad
72. att motion J34 yrkande 1 skulle anses bifallet med vad partistyrelsen anfört

Utskottsreservation

Helena Hagberg reserverade sig i utskottet till förmån för bifall till den funktionshinderpolitiska rapporten i dess helhet.

I debatten yttrade sig:

Lina Nordquist, utskottet, Anna Starbrink, partistyrelsen, Helena Hagberg, utskottsreservant, Maria Johansson, Helena Hedman Skoglund, Hans Backman, Ulla-Britt Hagström, Maria Lundqvist-Brömster, Marianne Åhman, Christer Sörliden, Bengt Eliasson, Inger Lundberg, Mari Lindahl, Susanne Bäckman, Patrik Silverudd, Ingeborg Wiksten, Mia Franzén och Helene Odenjung.

Marianne Åhman yrkade:

1. att motion J31 skulle bifallas

Inger Lundberg yrkade:

1. att motion J32 skulle bifallas

Bengt Eliasson, Helena Hagberg, Maria Johansson och Maria Lundqvist-Brömster yrkade:

1. att arbetsgruppens förslag till punkt 33 i den funktionshinderpolitiska rapporten skulle bifallas
2. att arbetsgruppens förslag till punkt 38 i den funktionshinderpolitiska rapporten skulle bifallas
3. att arbetsgruppens förslag till punkt 28 i den funktionshinderpolitiska rapporten skulle bifallas
4. att arbetsgruppens förslag till punkt 57 i den funktionshinderpolitiska rapporten skulle bifallas
5. att arbetsgruppens förslag till punkt 73 i den funktionshinderpolitiska rapporten skulle bifallas

Helena Hagberg, Maria Johansson och Maria Lundqvist-Brömster yrkade:

1. att arbetsgruppens förslag till punkt 59 i den funktionshinderpolitiska rapporten skulle bifallas

Helena Hagberg, Maria Johansson, Maria Lundqvist-Brömster och Helena Hedman Skoglund yrkade:

1. arbetsgruppens förslag till punkt 76 i den funktionshinderpolitiska rapporten skulle bifallas

Susanne Bäckman yrkade:

1. att det i den funktionshinderpolitiska rapporten under rubriken ”Utbildning” skulle göras ett tillägg med innebörden att vi liberaler driver på utvecklingen av ”supported education”, precis som rapporten lyfter ”supported employment” inom arbete

Bengt Eliasson yrkade:

1. att punkt 59 i den funktionshinderpolitiska rapporten skulle hänskjutas till beredningsutskottet
2. att punkt 76 i den funktionshinderpolitiska rapporten skulle hänskjutas till beredningsutskottet

Mari Lindahl yrkade:

1. att motion J34 yrkande 2 skulle bifallas

Landsmötet beslutade:

28. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 1: ”Sverige har högt ställda mål och höga ambitioner i funktionshinderpolitiken. Stat, landsting, regioner och kommuner måste bli bättre på att också i praktiken leva upp till dem.”
29. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 2 lydelsen: ”Förutsättningarna för och konsekvenserna av att inkorporera konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning (CRPD) i svensk lag bör utredas med utgångspunkt i erfarenheterna från att inkorporera FN:s barnkonvention i svensk lag.”
30. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 3 lydelsen: ”Kraven på myndigheter att samverka för att ge bästa möjliga stöd till personer med funktionsnedsättning måste skärpas. I dag finns en skyldighet för hälso- och sjukvården att samarbeta med socialtjänsten om en samordnad individuell plan (SIP) för den som behöver och vill ha den. Den regeln ska stärkas och utvidgas så att den även omfattar till exempel skolan, Försäkringskassan och den nya myndighet som ska överta Arbetsförmedlingens ansvar för lönestöd och arbetsmarknadspolitiska program. Även insatta resurser ska kunna samordnas. Vi kallar detta för utvidgad samordnad individuell plan (USIP).”
31. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 4 lydelsen: ”Regler som syftar till att förhindra att förmånstagare får dubbla förmåner måste i högre grad tillämpas flexibelt, med respekt för den enskildes självbestämmande. Det handlar till exempel om bilstöd, hjälpmedel och bostadsanpassning, samt om att kunna få tillfällig föräldrapenning i stället för vårdbidrag, även om man har rätt till det senare.”
32. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion J30 besvarad
33. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 5: ”Myndigheter och förvaltningar ska ha ett uttalat uppdrag att arbeta med regelförenklingar och att undanröja regelkrokar – alltid med den enskildes bästa för ögonen. Ett exempel är att det förekommer att färdtjänsten har regler för ’bagage som gör att nödvändiga hjälpmedel inte kan medföras.”
34. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 6: ”Det behövs insatser för att öka valdeltagandet bland personer med funktionsnedsättning.”
35. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 7: ”Det måste vara möjligt att engagera sig partipolitiskt, att vara förtroendevald och att rösta i allmänna val även om man har en funktionsnedsättning.”
36. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 8: ”Åtgärder måste vidtas för att stärka valhemligheten också för den som har nedsatt handfunktion eller nedsatt syn. Möjligheten till e-röstning i vallokal bör övervägas.”
37. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 9: ”Personer med behov av personlig assistans eller ledsagning ska kunna få det också för politiskt engagemang.”
38. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 10: ”Personer med personlig assistans måste kunna utöva förtroendeuppdrag utan att hindras av sekretessregler.”
39. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 11: ”Kommuner och landsting ska tillhandahålla tillgängliga lokaler för politiska möten, särskilt partigruppsmöten och nämndsammanträden.”
40. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 12: ”Demokrati, inflytande och delaktighet handlar också om att i alla relevanta sammanhang

- synliggöra och lyfta funktionshinderperspektivet. Det handlar i högsta grad om frihet och om rätten att vara den man är.”
41. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 13: ”Liberalernas funktionshinderpolitik ska avspeglas också i den egna verksamheten. Vårt parti ska vara ett föredöme både i våra aktiviteter och i vår kommunikation, så att ingen utestängs på grund av otillgänglighet.”
 42. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 25 lydelsen: ”Den svenska arbetsmarknaden behöver öppnas upp. Vår ambition är att alla personer med funktionsnedsättning ska ha goda möjligheter till förvärvsarbete och företagande. Hjälpmedel, anpassningsåtgärder och lönesubventioner är viktiga instrument.”
 43. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion J31 besvarad
 44. att därmed avslå Marianne Åhmans yrkande
 45. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion J32
 46. att därmed avslå Inger Lundbergs yrkande
 47. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 26: ”Personer med en funktionsnedsättning som begränsar arbetsutbudet ska få de hjälpmedel och anpassningsåtgärder, som behövs för att kompensera funktionsnedsättningen, så att de kan finna ett arbete på den reguljära arbetsmarknaden.”
 48. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 33 lydelsen: ”Taket i lönebidraget bör, till skillnad från i dag, vara kopplat till den till den allmänna prisutvecklingen.”
 49. att därmed avslå Bengt Eliassons och Helena Hagbergs m.fl.:s yrkande 1
 50. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 38 lydelsen: ”De ekonomiska villkoren för dem som har sjuk- och aktivitetsersättning på låg nivå bör förbättras, exempelvis genom högre bostadsbidrag.”
 51. att därmed avslå Bengt Eliassons och Helena Hagbergs m.fl.:s yrkande 2
 52. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 27: ”Personer med en funktionsnedsättning som trots hjälpmedel och anpassningsåtgärder begränsar arbetsutbud ska ha möjlighet till lönesubvention, som kompenserar för den lägre produktiviteten, så att de kan finna ett arbete på den reguljära arbetsmarknaden.”
 53. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 28 lydelsen: ”Personer som omfattas av LSS ska ha rätt till meningsfull sysselsättning i form av daglig verksamhet. Denna rätt ska utvidgas till att gälla även den så kallade personkrets 3 i LSS.”
 54. att därmed avslå Bengt Eliassons och Helena Hagbergs m.fl.:s yrkande 3
 55. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 29: ”Aktivitet och gemenskap ska alltid prioriteras före passivitet och utanförskap, också för den som är långt från den reguljära arbetsmarknaden. Det mest önskvärda är arbete på den reguljära arbetsmarknaden, men många kommer att vara hänvisade till daglig verksamhet och den ska därför ges ett kvalitativt gott innehåll.”
 56. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 30 efter redaktionell ändring bifalls: ”Lärare, yrkesvägledare, arbetsförmedlare och andra vuxna som har kontakt med unga personer med funktionsnedsättning ska ha höga förväntningar på dem och uppmuntra dem till vidgade perspektiv och till att se sin potential.”
 57. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 31 lydelsen: ”Den nya myndighet som övertar Arbetsförmedlingens ansvar för lönestöd och arbetsmarknadspolitiska program ska prioritera dem som står längst från arbetsmarknaden. Myndigheten bör få ett samlat ansvar för utslussningen av unga på arbetsmarknaden. Det innebär bland annat att den bör ta över ansvaret för den så kallade aktivitetsersättningen.”
 58. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 32 lydelsen: ”I dag finns en mängd olika stöd och insatser för att underlätta för personer med funktionsnedsättning på arbetsmarknaden. Insatserna behöver bli färre och mer flexibla. Ansvaret bör samlas hos den nya myndighet som övertar Arbetsförmedlingens ansvar för lönestöd och arbetsmarknadspolitiska program.”
 59. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 34: ”Stöd i form av Supported Employment/SIUS, där framförallt unga personer får hjälp av en konsulent att finna vägar ut på arbetsmarknaden, ska byggas ut.”
 60. att avslå Susanne Bäckmans yrkande

61. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 35: "Offentliga arbetsgivare ska vara föredömen och arbeta aktivt för att anställa fler personer med funktionsnedsättning."
62. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 36 lydelsen: "Samhall ska tydligt vara till för att stötta och hjälpa dem som står långt från arbetsmarknaden."
63. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 37 lydelsen: "Möjligheterna att kombinera sjuk- och aktivitetsersättning med arbete (med eller utan lönesubvention) ska öka. Visionen är att ersättningsgraden i princip bör kunna variera steglöst. Det ska vara möjligt att arbeta mer vissa perioder och mindre andra – vissa med funktionsnedsättning kan ha mer ork vissa dagar och veckor än andra."
64. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 39: "Personer med funktionsnedsättning har samma rätt som andra till hälsa och välbefinnande."
65. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 40: "Fysisk aktivitet är viktig för alla människors hälsa och välmående, kanske särskilt för personer med någon form av funktionsnedsättning, så att de kan utveckla sina förmågor och förebygga framtida problem."
66. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 41: "Habilitering och rehabilitering måste ges högre prioritet. Målet måste vara att funktionsnedsättningen så långt möjligt minimeras. Det måste undvikas att personer på grund av utebliven habilitering eller rehabilitering blir mer beroende av hjälpmedel eller personlig assistans."
67. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 42: "Alla elever ska ha rätt att delta i idrott och hälsa och på friluftsdagar. Det är skolans ansvar att det blir praktiskt möjligt. Tillgängligheten i skolorna måste också gälla lokalerna för idrott och hälsa. Lärare i idrott och hälsa måste få utbildning och fortbildning i hur undervisningen kan anpassas utifrån olika elevers förutsättningar."
68. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 43 lydelsen: "Offentligfinansierade verksamheter har ett särskilt ansvar att vara tillgängliga och användbara också för personer med funktionsnedsättning. Det gäller till exempel anläggningar för lek, aktivitet och spontanidrott, såsom lekplatser, utegym, badplatser och löparlingor. Gällande lagar ska efterlevas: ny- och ombyggda idrottsanläggningar och sporthallar måste göras tillgängliga, både på planen, i bassängen, i omklädningsrummen och på läktarna."
69. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 44: "Träningsmöjligheter för personer med funktionsnedsättning ska vara tillgängliga också på kvällar och helger."
70. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 45: "Insatser som personlig assistans, kontaktperson och ledsagare måste ges i den utsträckning som krävs för att möjliggöra ett aktivt liv."
71. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 46: "Den som behöver hjälpmedel för en aktiv fritid ska ha rätt att få sådana."
72. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 47: "Parasportotek bör etableras i hela landet. De lånar ut anpassad idrottsutrustning, som till exempel sit-ski och skridskokärlar. Genom samarbete över kommungränser kan även mer ovanlig utrustning tillhandahållas."
73. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 48: "Stat och kommuner ska ställa tydliga villkor i bidragsgivningen till idrottsrörelsen att i enlighet med partistyrelsens yrkande den inkluderar personer med funktionsnedsättning."
74. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 49: "Gruppbostäder ska ha ett särskilt uppdrag att underlätta för de boende att sköta sin hälsa, till exempel genom fysiska aktiviteter och hälsosam kost."
75. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 50: "Personer med intellektuella och psykiska funktionsnedsättningar, som kan ha svårt att föra sin talan, ska erbjudas regelbundna hälsokontroller."
76. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 51: "Villkoren för hjälpmedel ska vara likvärdiga i hela landet. Det är oacceptabelt att tillgången till hjälpmedel kan avgöras av var man bor. Det behövs nationella riktlinjer som anger en lägstanivå. Myndigheten för delaktighet bör ges ett samlat ansvar för hjälpmedelsfrågorna."

77. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 52: "Människor ska om de så önskar själva få välja hjälpmedel. Att det blir krångligare för myndigheter får inte vara ett skäl att begränsa människors självbestämmande. Gärna nationella upphandlingar för att pressa priserna, men de får inte ske på bekostnad av kvalitet eller valfrihet. Den som behöver något annat måste också kunna välja det. Det ska också vara möjligt för den som vill och kan att få en personlig hjälpmedelsbudget."
78. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 53: "Hjälpmedel ska bidra till att personer med funktionsnedsättning ska kunna leva som andra. I dag nekar många landsting så kallade fritidshjälpmedel. Att kunna leva ett aktivt liv också på fritiden är en självklar del av ett värdigt liv och ofta nödvändigt för att på sikt kunna behålla hälsan."
79. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 54: "Ny teknik ska utnyttjas och teknikutveckling stimuleras. 3D-skrivare och skannrar gör att detaljer, som till exempel ortoser och proteser, kan bli individuellt anpassade. Genom innovationsupphandling ska det offentliga driva på för att utveckla hjälpmedel."
80. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 55: "Ansvaret för hjälpmedel bör samlas hos landstingen. Det är i dag delat mellan kommuner, landsting och regioner, Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, arbetsgivare och skolan. Det är svårt för den enskilde att hitta rätt, och alltför många hamnar mellan stolarna. Ett samlat centralt ansvar hos Myndigheten för delaktighet och huvudmannaskap hos landstingen skulle till exempel kunna leda till större snabbhet och flexibilitet vid tillhandahållande av hjälpmedel för arbete."
81. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 56: "Det är viktigt att slå vakt om målet i LSS att personer med omfattande funktionsnedsättningar ska kunna leva ett liv som andra och uppnå goda levnadsvillkor. Goda levnadsvillkor innebär olika saker för olika människor och insatserna kan därför inte standardiseras."
82. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande låta den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 57 utgå
83. att därmed avslå Bengt Eliassons och Helena Hagbergs m.fl.:s yrkande 4
84. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 58: "Det är ovärdigt att offentliga aktörer undviker att ta ansvar i förhoppningen att någon annan offentlig aktör ska ta det. Det gör livet svårt för personer med funktionsnedsättning som riskerar hamna mellan stolarna. Myndigheter måste vara skyldiga att samverka, och den som behöver insatser från flera håll ska ha rätt till en utvidgad samordnad individuell plan (USIP) där även resurserinsatserna samordnas."
85. att i enlighet med Bengt Eliassons yrkande 1 hänskjuta punkt 59 i den funktionshinderpolitiska rapporten till beredningsutskottet
86. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 60: "Valfrihet och självbestämmande ska vara en självklarhet för alla insatser enligt LSS. Gränsdragningen mellan insatserna bör vara flexibel och den enskilde ges ett avgörande inflytande över fördelningen av insatserna inom en given budget. Det bör gälla också insatser som ligger utanför LSS, till exempel hjälpmedel, bostadsanpassning och bilstöd. Hemtjänst och boendestöd bör kunna ges som insatser enligt LSS."
87. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 61: "De insatser som kommunerna tillhandahåller måste bli mer jämlika så att personer med funktionsnedsättning utan problem kan flytta över kommungränser."
88. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 62: "Standarden i insatsen ledsagning måste förbättras. Den ska tillhandahållas utan orimligt lång framförhållning och på brukarens villkor."
89. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 63: "En tjänst ska inrättas som hjälper personer med funktionsnedsättning att få överblick och hitta rätt i djungeln av aktörer och insatser. I många fall bör den tjänsten kunna tillhandahållas per telefon eller på nätet. Den bör också kunna tillhandahålla insatsen råd och stöd enligt LSS, som landstingen är ansvariga för."
90. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 64: "Även den som bor i gruppboendeståd måste få möjlighet till aktiviteter på egen hand, till exempel genom kontaktperson eller ledsagning."
91. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 65: "Möjligheten för anhöriga att arbeta som assistenter är viktig. Samtidigt är det önskvärt att

- särskilt barn även har externa assistenter. Kommunerna ska aktivt stödja barn med funktionsnedsättningar och deras föräldrar i barnens vuxenblivande så att en smidig övergång till vuxenlivet kan ske.”
92. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 66: ”Personlig assistans är en stor post i statens och kommunernas budgetar, men den ger också mycket tillbaka. Det viktigaste är naturligtvis sådant som inte går att mäta i pengar, som ett värdigt liv för dem med de allra största behoven. Men det ger också arbetstillfällen för personliga assistenter, som ofta är ett första jobb, och en väg in på arbetsmarknaden. Den innebär att anhöriga, i praktiken oftast kvinnor, kan delta fullt ut på arbetsmarknaden. För vissa assistansanvändare är den också en förutsättning för arbete och inkomst. Mycket kommer således tillbaka i form av skatt.”
93. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 67: ”Syftet med personlig assistans är att ge frihet, inte omvårdnad eller vård. När någon behöver både assistans och omvårdnad kan det dock vara tryggare och mer effektivt att det ges som en samlad insats. Det är önskvärt att det finns utrymme för assistans och hälso- och sjukvård i kombination. Regelverk och ansvarsförhållanden måste tydliggöras.”
94. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 68: ”Det allmänna måste ta ett stort ansvar för personer med omfattande funktionsnedsättningar och inte övervältra det på anhöriga.”
95. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 69 lydelsen: ”Insatserna enligt LSS ska vara varaktiga. De schablonmässiga tvåårsomprovningarna i den statliga assistansersättningen ska avskaffas och ersättas med ett system som utgår från den enskildes förutsättningar. Kraven på att kommunernas insatser görs varaktiga och inte tidsbegränsade ska skärpas.”
96. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 70: ”Ett beslut om personlig assistans ska grundas på en samlad behovsbedömning. Dagens uppdelning i grundläggande och andra personliga behov bör avskaffas.”
97. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 71 lydelsen: ”På sikt är ambitionen att den övre åldersgränsen för att kunna få assistans ska kunna avskaffas. Det skulle innebära att personer över 65 år, som i dag har assistansersättning, ska få rätt att vid behov få den utökad och att personer över 65 år, som inte tidigare har haft assistansersättning, ska få rätt att få den insatsen om de i övrigt är kvalificerade för den.”
98. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 72 lydelsen: ”Ansvaret för insatsen personlig assistans ska helt övertas av staten och Försäkringskassan.”
99. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 73 lydelsen: ”Ersättningsnivåerna i assistansersättningen måste vara tillräckligt höga. Det bör samtidigt ställas krav på att assistansföretag erbjuder de anställda kollektivavtal eller kollektivavtalsliknande villkor.”
100. att därmed avslå Bengt Eliassons och Helena Hagbergs m.fl.:s yrkande 5
101. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 74: ”Ökade resurser ska tillföras IVO för tillsynen av assistansmarknaden.”
102. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 75: ”Allt fusk med assistansmedel ska bekämpas. Tillsynen behöver skärpas, och myndigheter behöver få större möjligheter att samverka för att upptäcka och stoppa oseriösa företag.”
103. att i enlighet med Bengt Eliassons yrkande 2 hänskjuta punkt 76 i den funktionshinderpolitiska rapporten tillberedningsutskottet
104. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion J33 besvarad
105. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion J34 yrkande 2 besvarat
106. att därmed avslå Mari Lindahls yrkande
107. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion J35 besvarad
108. att i enlighet med utskottets yrkande anse motion J34 yrkande 1 bifallet med vad partistyrelsen anfört

§ 27. Förhandlingspassets avslutande

Jonas Andersson förklarade förhandlingspasset avslutat klockan 17.15.

§ 28. Förhandlingspassets öppnande

Ulrika Francke förklarade förhandlingspasset öppnat klockan 17.18.

§ 29. Fastställande av dagordning för förhandlingspasset

Landsmötet beslutade:

109. att fastställa dagordning för förhandlingspasset enligt mötespresidiets förslag

§ 30. Justering av röstlängd

Jonas Andersson anmälde följande förändringar i förhållande till den inför landsmötet upprättade röstlängden:

Richard Bengtson, Stockholms län, ersattes av Mia Franzén
Björn Ljung, Stockholms län, ersattes av Ulf Fridebäck
Benny Lindholm, Uppsala län, ersattes av Amanda Kanange
Bodil Frigren Ericsson, Blekinge län, ersattes av Amanda Pihl
Jesper Rehn, Blekinge län, ersattes av Inga-Lena Fischer
Tina Acketoft, Skåne län, ersattes av Jelena Dojcinovic
Ida Ingerö, Skåne län, ersattes av Josefine Temrell
Jonas Andersson, Västsverige, ersattes av Said Abdu
Inger Brosved, Västsverige, ersattes av Ulrika Landergren
Jan Ertsborn, Västsverige, ersattes av Pär Lundqvist
Kristina Grapenholm, Västsverige, ersattes av Patrik Krantz
Mikael Stenemar, Västsverige, ersattes av Annika Westh
Rita Paulsson Svensson, Västsverige, ersattes av Jens Adamik
Agne Furingsten, Västmanlands län, ersattes av Anders Cargerman
Monica Lundin, Dalarnas län, ersattes av Anna Eling
Andreas Westerberg, Västerbottens län, ersattes av Michaela Björneback
Peder Westerberg, Västerbottens län, ersattes av Jörgen Forsgren
Sabine Pettersson, Liberala studenter, ersattes av Oscar Matti
Anna Manell, Liberala kvinnor, ersattes av Maria Nilsson

§ 31. Val av justeringsdelegation

Landsmötet beslutade:

110. att utse Svante Parsjö Tegnér och Anna Horn till justerare för innevarande förhandlingspass

§ 32. Val av rösträkningsdelegation

Landsmötet beslutade:

111. att utse Mathias Lindow, Charlotte Ramel-Andersson, Max Sjöberg och Marianne Åhman till rösträknare för innevarande förhandlingspass

§ 33. Liberal ideologi och allmänpolitik (utskottsutlåtande 2A)

I motion A1 hade yrkats:

1. att landsmötet bör ge partistyrelsen i uppdrag att skapa en plattform för ett långsiktigt idé- och politikutvecklingsarbete genom att tillsätta en Framtidskommission

I motion A2 hade yrkats:

1. att Liberalerna arbetar för att sprida kunskap om hur demokratin växt fram och om vikten av att ständigt värna demokratin, internationalismen och det öppna samhället

I motion A3 hade yrkats:

1. att Liberalerna tar ställning för att vara det mest hållbara och framtidsorienterade partiet
2. att Liberalerna lyfter fram och driver hållbarhetsfrågorna ur ett ideologiskt perspektiv
3. att Liberalerna kommunicerar att partiet är det mest hållbara och framtidsorienterade alternativet i svensk politik
4. att Liberalerna tar fram ett liberalt hållbarhetsmanifest inför valet 2018

I motion A4 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska ge miljöfrågorna större dignitet

I motion A5 hade yrkats:

1. att landsmötet uttalar att principen om en "svensk dröm" ska ges en framträdande roll i den ideologiska och praktiska politikutvecklingen i Liberalerna
2. att landsmötet uttalar att varje människa som vill bidra till att bygga vårt land starkare ska ges möjlighet till det, oavsett personens ursprungliga nationalitet eller bakgrund

I motion A6 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska arbeta för en liberal garanti. För vart beslut som minskar individens frihet lägger vi ett som ger individen frihet

I motion A7 hade yrkats:

1. att landsmötet tar ställning för att Liberalernas politik ska präglas av GAL-perspektiv

I motion A8 hade yrkats:

1. att Liberalerna 2018 går till val självständigt och ej som en del i Alliansen

I motion A9 hade yrkats:

1. att Liberalerna lämnar allianssamarbetet
2. att Liberalerna gör en översyn av partiets hela politik i syfte att ändra partiets profil och inriktning till en socialliberalt grundad mittenposition

Partistyrelsen hade yrkat:

1. att partistyrelsen skulle ges i uppdrag att analysera hur framtidsfrågorna och den långsiktiga politikutvecklingen ska organiseras under nästkommande mandatperiod
2. att motion A1 därmed skulle anses besvarad
3. att motion A2 skulle anses besvarad
4. att motionerna A3 och A4 skulle anses besvarade
5. att motion A5 skulle anses besvarad
6. att motion A6 skulle anses besvarad
7. att motion A9 yrkande 2 skulle anses besvarad
8. att motion A7 skulle anses besvarad
9. att motionerna A8 och A9 yrkande 1 skulle anses besvarade

Utskottet yrkade:

1. att i enlighet med partistyrelsens yrkande partistyrelsen skulle ges i uppdrag att analysera hur framtidsfrågorna och den långsiktiga politikutvecklingen ska organiseras under nästkommande mandatperiod
2. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion A1 därmed skulle anses besvarad
3. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion A2 skulle anses besvarad med vad partistyrelsen anför samt med vad utskottet anför: "Demokratien är aldrig vunnen för evigt. Den ifrågasätts av somliga, både i världen och i Europa. Det finns anledning att erinra om den historiska kampen för allmän rösträtt och de argument som har bäring även i dag."
4. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motionerna A3 och A4 skulle anses besvarade
5. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion A5 skulle anses besvarad
6. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion A6 skulle anses besvarad
7. att motion A9 yrkande 2 skulle avslås
8. att motion A7 skulle avslås

9. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion A8 skulle anses besvarad
10. att motion A9 yrkande 1 skulle avslås

I debatten yttrade sig:

Madeleine Sjöstedt, utskottet, Maria Arnholm, partistyrelsen, Robert Hannah, Karin Karlsbro, Fredrik Malm, Mathias Sundin, Martin Ångeby, Karolina Wallström, Carina Sándor, Jens Sundström, Helena Sjöberg, Per-Ola Grönberg, Pär Löfstrand, Christer Nylander, Gilbert Tribo, Inger Lundberg, Pär Johnson, Pär Hansson, Lennart Rydberg, Mia Franzén, Per-Åke Fredriksson, Cecilia Wikström, Jan Björklund, Alex Nilsson, Anna Horn, Max Sjöberg, Christoffer Fagerberg, Joar Forssell, Helene Odenjung och Mohamad Hassan.

Fredrik Malm yrkade:

1. att motion A2 skulle anses besvarad med vad partistyrelsen anförde, med följande tillägg: "Demokratien måste vinnas för varje generation. Demokratien hotas idag i en rad länder både i världen och i Europa. Den historiska kampen för fria val, demokratiska institutioner och privatägande har lika stor bäring i dag som förut."

Karin Karlsbro och Karolina Wallström yrkade:

1. att motion A3 skulle bifallas

Inger Lundberg yrkade:

1. att motion A4 skulle bifallas

Alex Nilsson yrkade:

1. att motion A6 skulle bifallas

Per-Åke Fredriksson, Per-Ola Grönberg, Pär Johnson, Pär Löfstrand, Helena Sjöberg och Mathias Sundin yrkade:

1. att motion A8 skulle bifallas

Landsmötet beslutade:

112. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge partistyrelsen i uppdrag att analysera hur framtidsfrågorna och den långsiktiga politikutvecklingen ska organiseras under nästkommande mandatperiod
113. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande därmed anse motion A1 besvarad
114. att i enlighet med Fredrik Malms yrkande anse motion A2 besvarad med vad partistyrelsen anförde samt därutöver med följande: "Demokratien måste vinnas för varje generation. Demokratien hotas idag i en rad länder både i världen och i Europa. Den historiska kampen för fria val, demokratiska institutioner och privatägande har lika stor bäring idag som förut."
115. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion A3 besvarad
116. att därmed avslå Karin Karlsbros och Karolina Wallströms yrkande
117. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion A4 besvarad
118. att därmed avslå Inger Lundbergs yrkande
119. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion A5 besvarad
120. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion A6 besvarad
121. att därmed avslå Alex Nilssons yrkande
122. att i enlighet med utskottets yrkande avslå motion A9 yrkande 2
123. att i enlighet med utskottets yrkande avslå motion A7
124. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion A8 besvarad
125. att därmed avslå Per-Åke Fredrikssons m.fl.:s yrkande
126. att i enlighet med utskottets yrkande avslå motion A9 yrkande 1

§ 34. Ajournering

Ulrika Francke förklarade förhandlingspasset avslutat. Förhandlingspasset avslutades klockan 18.12.

§ 35. Förhandlingspassets öppnande

Jonas Andersson förklarade förhandlingspasset öppnat klockan 18.15.

§ 36. Fastställande av dagordning för förhandlingspasset

Landsmötet beslutade:

127. att fastställa dagordning för förhandlingspasset enligt mötespresidiets förslag

§ 37. Justering av röstlängd

Jonas Andersson anmälde följande förändringar i förhållande till den inför landsmötet upprättade röstlängden:

Richard Bengtsson, Stockholms län, ersattes av Mia Franzén
Björn Ljung, Stockholms län, ersattes av Ulf Fridebäck
Mohamad Hassan, Uppsala län, ersattes av Jenny Gavelin
Cecilia Wikström, Uppsala län, ersattes av Amanda Kanange
Bo Bergsjö, Kronobergs län, ersattes av Yngve Filipsson
Sebastian Hallén, Kalmar län, ersattes av Björn Brändewall
Bodil Frigren Ericsson, Blekinge län, ersattes av Amanda Pihl
Tina Acketoft, Skåne län, ersattes av Jelena Dojcinovic
Ida Ingerö, Skåne län, ersattes av Josefine Temrell
Jonas Andersson, Västsverige, ersattes av Said Abdu
Inger Brosved, Västsverige, ersattes av Annika Westh
Roland Eriksson, Västsverige, ersattes av Elin Andersson
Jan Ertsborn, Västsverige, ersattes av Pär Lundqvist
Kristina Grapenholm, Västsverige, ersattes av Patrik Krantz
Rita Paulsson Svensson, Västsverige, ersattes av Bo Anderssen
Christian Lahesalu, Örebro län, ersattes av Kajsa Rosén
Jesper Brandberg, Västmanlands län, ersattes av Anita Lilja Stenholm
Helena Hagberg, Västmanlands län, ersattes av Anders Cargerman
Svante Parsjö Tegnér, Dalarnas län, ersattes av Erik Berg
Per-Ola Grönberg, Gävleborgs län, ersattes av Evelyn Klöverstedt
Erica Markusson, Västernorrlands län, ersattes av Johan Landström
Andreas Westerberg, Västerbottens län, ersattes av Michaela Björneback
Peder Westerberg, Västerbottens län, ersattes av Jörgen Forsgren

§ 38. Val av justeringsdelegation

Landsmötet beslutade:

128. att utse Christina Örnebjär och Hans Backman till justerare för innevarande förhandlingspass

§ 39. Val av rösträkningsdelegation

Landsmötet beslutade:

129. att utse Malin Danielsson, Ann Catrine Fogelgren, Lars Karlsson och Roko Kursar till rösträknare för innevarande förhandlingspass

§ 40. Nominering och val av förste och andre vice partiordförande

Valberedningens ordförande Olle Schmidt nominerade på valberedningen vägnar Helene Odenjung till förste vice partiordförande och Christer Nylander till andre vice partiordförande.

Landsmötet beslutade:

130. att välja Helene Odenjung till förste vice partiordförande
131. att välja Christer Nylander till andre vice partiordförande

§ 41. Utbildning och forskning (utskottsutlåtande 9)

Den skolpolitiska arbetsgruppen hade i rapporten "Kunskap och frihet" yrkat:

1. Kunskap är den viktigaste faktorn för att stärka människans möjlighet att leva i frihet. Utbildning och kunskap ger människan möjlighet att, utifrån sina egna förutsättningar, förbättra sin livssituation. Därför prioriterar liberaler alltid skolan.
2. Kunskap och bildning bryter barriärer, öppnar nya vägar och stärker den enskildes förmåga att orientera sig och fatta egna självständiga beslut. Utbildningssystemet ska därför ha höga förväntningar på varje individ och prioritera kunskap. En likvärdig skola är en förutsättning för att alla elever ska få samma möjligheter. I det svenska skolsystemet ska alla kunna utvecklas.
3. Under några decennier föll de svenska resultaten i internationella kunskapsmätningar. Samtidigt förlorade läraryrket i status och auktoritet. I klassrummen försämrades studieron. Skolan förlorade sin ställning i samhället och sin förmåga att erbjuda social rörlighet, så kallade klassresor.
4. Ett skolväsende av hög kvalitet gynnar inte endast individens utveckling, utan är också en förutsättning för att Sverige ska kunna behålla sin konkurrenskraft och även framgent vara en välfärdsnation. De reformer som genomförs i dag kan påverka Sverige i decennier framöver.
5. När alliansregeringen tillträdde genomfördes därför den största reformperioden för skolan sedan 1800-talet. Tack vare ett ökat fokus på resultat och insatser för att höja undervisningskvaliteten har Sveriges kunskapsresultat börjat vända. Men vi liberaler är inte nöjda. Sverige ska ha ett skolsystem som strävar efter att varje elev ska kunna utveckla sin fulla potential. Vi ska ha förväntningar på att varje elev också tar i och ständigt vill lära sig mer.
6. Sveriges mål ska vara att nå topp tio i de internationella rankingarna. Vi presenterar därför ett kraftfullt paket för att lyfta skolan.
7. Liberalerna anser att staten ska ta över huvudansvaret för skolan. Det skulle innebära ökad likvärdighet och tydligare styrning. Ett förstatligande av skolan skulle också vara en tydlig markering av skolans vikt för samhället och därmed bidra till statushöjning för såväl läraryrket som skolan i sig.
8. Inget är viktigare än en bra start. Det ger den enskilda människan större chanser att lyckas senare i livet och utjämnar livschanser mellan elever med olika bakgrund. Därför är förskolan viktig och ska ha ett tydligt pedagogiskt uppdrag. Förskolans kompensatoriska uppdrag ska stärkas och resurser ska, liksom i skolan, fördelas utifrån behov. Krav ska ställas på den så kallade pedagogiska omsorgen att följa läroplanen och vara underställd en förskola för utbildning och pedagogisk ledning. Barn till föräldralediga och arbetslösa bör ha rätt att delta i förskolans verksamhet upp till 30 timmar i veckan.
9. Förskolans betydelse för barns utveckling, inte minst gällande språkträning för nyanlända barn, är central. Alla barn i förskolan har rätt till modersmålsstöd. Öppna förskolan möjliggör för barn och föräldrar att träffa andra och träna svenska språket. Den bör därför ha hög tillgänglighet.
10. För att stärka föräldrars möjlighet att välja barnomsorg ska lagen om valfrihet gälla förskolan. Kraven för att etablera förskola ska skärpas och så långt som möjligt likna dem som finns för skola.
11. En nationell förskoleinspektion inrättas.
12. Skolstart ska normalt ske vid sex års ålder. Förskoleklassen slopas och blir ett första år i en tioårig grundskola.
13. Den pedagogiska inriktning som inneburit att läraren tagit ett steg tillbaka och där eleven förväntats söka sin egen kunskap har varit skadlig för såväl kunskapsresultat som likvärdighet och studiero. Läraren ska ha ett tydligt ledarskap i klassrummet. Ledarskap ska vara en viktig del i lärarutbildningen. Huvudman och rektor bör se till att lärare får kontinuerlig utbildning, träning och stöd i sitt ledarskap.
14. Ett test som tydligt visar vad eleverna ska kunna avseende att läsa och skriva ska genomföras i mitten av vårterminen i årskurs 1. Extra lektioner i läs- och skrivinläring ska direkt sättas in för de elever som inte når en godkänd nivå. Ett skriftligt betygslänkande omdöme ska ges för att följa utvecklingen och för att sätta in stöd från och med vårterminen i årskurs ett. Betyg ska ges från och med vårterminen i årskurs fyra.
15. Elever som inte når godkänt i svenska och matematik under lågstadietiden ska få automatisk rätt till extra lektioner, läxhjälp, speciallärarhjälp. Kommuner ska erbjuda lovskola till elever som behöver extra stöd och för de elever som vill lära sig mer.

16. Föräldrar har ett ansvar för att deras barn ska ha möjlighet att lyckas i skolan. Det är ett föräldraansvar att t.ex. se till att barnet kommer i tid till skolan, att respektera de regler som skolan sätter upp och att hjälpa till med läxläsning. Föräldrar ska erbjudas stöd för att vara en resurs i sitt barns lärande.
17. För att öka likvärdigheten runt bedömning och betygssättning ska en fortbildningssatsning, bedömningslyftet, genomföras för lärare i alla stadier. Huvudmannen ska säkerställa att betygsättande lärare har kompetens i betyg och bedömning.
18. Svenska elever ska ha fler lektioner än i dag. Undervisningstiden i grundskolan ska därför successivt utökas. På lågstadiet bör skoldagen förlängas med i genomsnitt en timme genom att man har ytterligare tre lektioner i svenska och två timmar matematik per vecka. Terminerna ska sammanlagt öka med två veckor för att få mer tid till lärande. Den utökade undervisningstiden måste genomföras på ett sätt som inte sänker kvaliteten på undervisningen. Tid på fritidshem ska ses som en tydlig resurs i skolarbetet och bör ge elever stöd i läxläsning och annat pedagogiskt stöd.
19. Timplanen ska utvidgas med 100 timmar mer idrott. Idrott och hälsa ska också ses som en introduktion till rörelse som lockar till aktivitet även på fritiden, gärna inom föreningslivet.
20. Timplanen ska vara stadiindelad och elever ska garanteras de undervisningstimmar man har rätt till. Rektor ska anmäla och förklara avvikelser till huvudmannen.
21. Svensk skola lider av ordningsproblem och det är de som behöver skolan mest som drabbas hårdast när arbetsro saknas. Ett särskilt stöd inrättas för att med både akuta och långsiktiga åtgärder motverka ordningsproblem i skolor. En ordningskommission ska inrättas med uppdrag att fördela bidragen och på andra sätt aktivt arbeta för ordning och reda i skolan.
22. Elever som avstängts för att ha stört undervisningen ska av lärare och rektor kunna ges möjlighet att ta ansvar för de problem man skapat och ha skyldighet att ta igen förlorad undervisningstid utanför skoltid. Vid omfattande störning eller skolk ska rektor kunna fatta beslut om skolplikt under lov.
23. Det ska finnas höga förväntningar på varje elev. Rektor ansvarar för att det finns en kultur på skolan som främjar höga förväntningar och hög elevmotivation. Huvudman ska ansvara för att rektor får kontinuerlig fortbildning i ledarskap.
24. Anmälningsskyldighet ska finnas och följas. Brott som begås i skolan ska anmälas. Skolans ansvar och befogenheter gentemot föräldrarna måste förtydligas. Det ska tydligt framgå i skollagen vad som är skolans kunskapsuppdrag och vad som är föräldrarnas vårdnadsansvar. Rektorer ska ansvar för att ha upparbetade kontakter och samarbete med socialtjänst och polis förtydligas.
25. Ett aktivt skolval ska införas i alla kommuner. Till de fristående skolor som väljer kötid som urvalskriterium ska man kunna ställa barn i kö tidigast ett år före förväntad skolstart. Kommunerna åläggs tillhandahålla tillgänglig information om kommunernas samtliga förskolor och skolor för medborgarna.
26. Elever med funktionsnedsättningar ska ha rätt till stödresurs. Barn som har rätt att gå i särskola, men väljer att gå i grundskola ska få stöd liknande det en särskoleplacering skulle innebära. Rätten till skolskjuts inklusive ledsagare för elever i särskola och träningskola till och från fritids ska förtydligas.
27. Särbegåvade barn ska ges utmaning utifrån sina förutsättningar. Skolinspektionen ska ges ett särskilt uppdrag att granska huvudmäns arbete för att möta särbegåvades behov. Skolor ska efter tillstånd från Skolverket, ha rätt att ha antagningsprov vid profilklasser i alla ämnen, även på högstadiet.
28. Elever på grundskolan har rätt att läsa in gymnasiekurser och få betyg i dessa.
29. Skolplikten kan behöva förlängas utöver 16 års ålder för elever som inte nått målen i grundskolan. För elever som anländer till Sverige i tonåren och som helt, eller nästan helt, saknar skolunderbyggnad måste skolplikten kunna förlängas, dock maximalt upp till 20 års ålder.
30. Elever som kommer nya till Sverige under skolåren ska skyndsamt få sin kunskap utvärderad. Huvudman ska tillse att överlämning till rektor kvalitetssäkras. Med prioriterad timplan och fler lektioner ska mer tid ges för att snabbt lära sig svenska. För nyanlända ska sommarlovet kunna halveras. Alla lärarstudenter ska ges kunskap om flerspråkig undervisning och ett språkutvecklande arbetssätt.
31. Nyanlända har rätt till modersmålsstöd, studiehandledning och modersmålsundervisning. Man ska ha rätt till fler lektioner i svenska och få studiehandledning i övriga ämnen på modersmålet. Ett snabbspår för att rekrytera fler studiehandledare bör införas. Elever som kan lära och visa kunskaper på annat språk ska ha rätt till det för att inte tappa fart i sin inläring. Rektor ansvarar för att en sådan lösning inte innebär att strävan efter att lära sig svenska undergrävs.
32. Kommunala skolor ska kunna frångå närhetsprincipen i begränsad omfattning för att få till stånd en jämnare fördelning av nyanlända och asylsökande i skolorna på samma sätt som de fristående skolorna kan frångå kösystemet.

33. Betyget F ska inte användas under de år elever definieras som nyanlända. I stället ska uteblivet betyg kompletteras med en skriftlig bedömning av elevens kunskapsutveckling i ämnet. När eleven målen för E–A ska eleven få detta betyg.
34. Ett särskilt preparandår inrättas för nyanlända elever som siktar på att snabbt börja på gymnasieskolans teoretiska program. Elever som bedöms klara gymnasieprogram på engelska ska kunna läsa detta och samtidigt läsa in svenska på grundskolenivå.
35. Elever på ungdomshem, hvb- och SIS-boenden har samma rätt till skolgång som andra elever. Skolan är den viktigaste skyddsfaktorn och ökar dessa elevers möjlighet att klara sig bra i livet. En studieplan ska alltid upprättas. Att läsa färre ämnen eller färre timmar ska endast i undantagsfall tillåtas. Särskilda boenden som inte kan ordna undervisning i enlighet med lagstiftningen ska inte tillåtas. Hälsojournaler ska kopplas till elevhälsovården.
36. För att kodning och programmering ska bli ett naturligt inslag i skolan, som del i kursplanen för flera ämnen och som möjlig programprofilering, ska ett särskilt läraryft genomföras på området.
37. Skolan ska vara en plats där man i trygghet kan lära känna sig själv och där man är mer nyfiken på vad en människa är och kan bli än varifrån hon kommer. Skolan ska vara en oas av frihet för dem som drabbas av hederskultur eller annan ofrihet i hemmet, en plats för kunskap för dem som kommer från torftig miljö, en trygg värld för dem vars liv präglas av otrygghet och en plats för nyfikenhet bortom traditionella mönster.
38. Alla skolhuvudmän ska ha avtal med landsting för att stärka elevhälsoarbetet och för att undvika att elever hamnar mellan stolar. Socialtjänsten ska kopplas till skolans elevvårdsteam, sekretessregler får inte bli ett hinder för elevens välbefinnande. Varje skola ska ha en direktkontakt med särskild socialsekreterare. Elevvårdsteam ska knyta till sig fler expertkompetenser, bl.a. logoped.
39. De elever som har stora inlärningssvårigheter ska mötas av lärare och speciallärare med djup och bred kompetens. Lärare kan inte lösa alla problem, men upptäcka många. Därför måste det finnas andra personalkategorier, som till exempel elevassistenter, till stöd för elever med fysiska och psykiska behov så att lärare kan ägna mer av sin tid åt undervisning.
40. Frivilligorganisationer ska välkomnas i skolans arbete mot mobbning och värdegrundsarbete, men metoder som saknar vetenskaplig grund eller beprövad erfarenhet ska inte tillåtas. För de organisationer som deltar i skolans arbete under en längre period ska krävas auktorisation av Skolverket.
41. Rektor ansvarar för att hbt-kunskap finns bland skolans personal. På varje skola ska det finnas kunskap om hedersproblematik. I skolans likabehandlingsplan ska arbetet mot hedersrelaterat våld behandlas. Nolltolerans ska finnas mot att i skollokal eller på skoltid försöka rekrytera elever till våldsbejakande och ickedemokratiska ideologier.
44. Studie- och yrkesvägledningens uppdrag behöver förtydligas, sättas in i tidigare årskurser och vara en kvalificerad samtalspartner genom hela utbildningstiden. En fortbildningsinsats på syv ska genomföras för att elever ska kunna få bättre stöd till självständiga val och möjlighet att få utbildning och försörjning.
45. Lärarna har Sveriges viktigaste yrke. Samhället måste tydligare än i dag visa sin uppskattning. Läraryrket ska vara ett vävlönat, kreativt och fritt akademikeryrke. Det ska vara svårt att bli lärare och det ska löna sig att utbilda sig till lärare. De allra bäst lämpade ska lockas till yrket. Lärare ska kunna känna stolthet över sitt yrke och ha goda förutsättningar i vardagen. Lärares uppdrag ska vara tydligt och man ska få använda sin tid till undervisning. Det behövs en ny syn på lärares sociala ansvar. Utbildning och fortbildning ska ge lärare förmåga att upptäcka sociala problem, men andra yrkeskategorier måste finnas för att finna lösningar på problemen. Rektor ska ansvara för att det finns andra yrkeskategorier kan avlasta lärarna.
46. Högre antagningskrav ska finnas till lärarutbildningen. Slutbetyget C i svenska och andra aktuella ämnen från gymnasiet ska krävas. För att antas via högskoleprovet ska krävas lägst resultatet 1,0. Ett lämplighetsprov vid antagningen ska införas för att undvika att de som är uppenbart olämpliga att bli lärare antas.
47. Lärarutbildningen ska ha tydligare tyngdpunkt på metodik och didaktik. Lärarutbildningen bör öka sina internationella kontakter och verka för större internationellt utbyte. Internationell forskning och beprövad erfarenhet ska ges större utrymme i lärarnas utbildning och fortbildning.
48. Ämneslärarutbildningen ska koncentreras till färre orter. Den stora spridningen av ämneslärarutbildningen till många små högskolor riskerar kvalitet och ökar lärarbristen i de mindre skolämnena. De praktiskt-estetiska högskolorna och våra tekniska universitet ska dock kunna fortsätta att utbilda ämneslärare i sina ämnen. För att bli ämneslärare ska masterexamen krävas. Modersmålslärarutbildning införs, liksom legitimation efter examen.

49. Fortbildningsåtgärder som mottagningen ska genomföras i alla ämnen för att höja undervisningens kvalitet och stödja kollegialt lärande med expertstöd. Förstäljare ska ges möjlighet att avsätta tid och få särskild fortbildning för att kunna fungera som stöd i det kollegiala lärandet. Statsbidrag bör införas för att ge förstäljare möjlighet att på ett strategiskt plan jobba med skolans kompetensutveckling.
50. Ett års vidareutbildning på universitet i ämneskunskaper eller ämnesmetodik ska erbjudas under en lärarkarriär. Utbildningen kan avse fördjupade ämneskunskaper i ämne som lärare redan är behörig i, eller att bli behörig i ytterligare ämne.
51. Ämnesdidaktiska centra, knutna till universitet, bör inrättas för att kontinuerligt höja kvaliteten i utbildningen och sprida aktuell forskning.
52. Det behövs fler vägar in till läraryrket. Snabbspår för nyanlända ska kompletteras med satsningar på att locka personer med universitetsutbildning till läraryrket. Den kompletterande pedagogiska utbildningen kan kortas ner efter bedömning av lärosäten och läsas parallellt med arbete i skolan.
53. Lärare ska ha hög lön och tydliga karriärvägar. Systemet med förstäljare ska byggas ut. Förstäljare ska utses enligt tydliga och transparenta kriterier. Särskilda satsningar ska göras för att få fler förstäljare i utanförskapsområdena. Det ska löna sig att ta sig an de största utmaningarna. Det gäller även vuxenutbildningarna.
54. Lärarlegitimationsreformen ska utvecklas. Krav på ämnesbehörighet för att sätta betyg ska införas.
55. Skollagen ska ändras så att det blir tydligt att det är läraren som har huvudansvaret för hur undervisningen läggs upp. Skollagen ska tydligt slå fast lärarens befogenheter för att upprätthålla studier i klassrummet. Elevinflytande är bra och ska växa med elevens ålder, men lärare och rektor kan inte överlåta ansvar för undervisning och ordning till elever.
56. Med ett statligt huvudmannaskap skulle mängden onödig byråkrati minska för lärarna och mer tid kunna användas åt undervisning. Nationella prov bör snarast digitaliseras och rättas externt. Huvudmannen ska tillse att det finns tydliga ramar för vad som är lärarens och skolans ansvar. Lärare ska få mer tid till planering, undervisning och efterarbete.
57. Huvudmännen ansvarar för att rektor ges goda möjligheter att vara den pedagogiska ledaren. Rektor ska ha större praktiska möjligheter än i dag att leda undervisningen. De uppdrag rektor har från staten i form av skollag, läroplan och riktlinjer från skolverket får inte åsidosättas av huvudman. Kommunala policyer som rektor anser strida mot det nationella uppdraget ska inte vara bindande för rektor.
58. Det ska inte vara turen att födas av rätt föräldrar eller i rätt kommun, som ska avgöra hur bra det går för en elev. Sverige ska sträva efter hög kvalitet och höga kunskapsresultat. Likvärdighet ska uppnås genom höga ambitioner för varje elev och genom ett skolsystem som erbjuder hög kvalitet i varje klassrum.
59. Staten ska ta över huvudmannaskapet för skolan. Rektor och lärare ska inte vara anställda av kommuner utan av staten. Kommunala skolor och fristående skolor ska få elevpeng direkt från staten. Elevpengen ska vara anpassad efter lokala förutsättningar som lokalkostnader och socioekonomisk bakgrund. I avvaktan på ett statligt huvudmannaskap bör krav på miniminivå av skolpengens undervisnings- och elevvårdskostnad införas.
60. Statsbidragen bör vara färre och vara riktade mot att nå likvärdighet och höja undervisningens kvalitet. Huvudmannen som använder statsbidrag till annat än de är avsedda för ska kunna bli återbetalningsskyldiga.
61. Tydligare krav på vilka som ska kunna starta och driva friskolor ska finnas. Ägarens lämplighet ska omprövas vid stark kritik från Skolinspektionen. Fristående skolor som har betydande brister i kvalitet ska inte kunna dela ut vinst till ägare.
62. Dåliga förskolor och skolor ska aldrig accepteras. Tvångsförvaltning och nedläggning av förskolor eller skolor som inte klarar sitt uppdrag ska kunna genomföras snabbt. En närliggande och mer framgångsrik huvudman ska kunna ta över verksamheter från en huvudman som missköter sitt uppdrag.
63. Skolinspektionens uppdrag förnyas. Ett tydligare fokus ska vara på undervisningens kvalitet. Skolinspektionen ska även ge förbättringsförslag och inte endast konstatera brister. Erfarna rektorer och lärare ska användas vid inspektioner ett uppdrag som också blir ett naturligt karriärsteg.
64. För att motarbeta betygsinflation ska nationella prov rättas externt och huvudmän och skolor vars betygspoäng skiljer markant från resultat på nationella prov ska redovisa skäl till Skolinspektionen. Vid upprepade fall av oskäligt stor avvikelse bör vite kunna dömas ut av skolinspektionen. Lärare som ämnar sätta ett betyg som avviker från resultatet på nationella proven skriftligt motivera detta till rektor. Skolverket ska ges i uppdrag att öka likvärdigheten i bedömningar av nationella prov och öppet redovisa resultat av jämförelser mellan skolor. Gymnasieskolor ska första terminen genomföra kunskapsstest för att öka jämförbarheten mellan grundskolor.

65. Rektorsutbildningen ska öppnas upp så att även den utan anställning som rektor får möjlighet att söka in. Rektorsutbildningen och fortbildning för rektorer ska innehålla mer träning i ledarskap än i dag.
66. Läromedel ska auktoriseras av Skolverket. Skolverket ska ta fram rekommendationer för kvalitetssystem som ska användas i förskola och skola för att höja lägstnivån. Huvudmännen ska till Skolverket redovisa andel av undervisningstiden som leds av för ämnet behörig personal.
67. Ett nationellt utvärderingssystem bör införas för skolan för att förbättra uppföljningen och få ökat resultatfokus i de ämnen som inte mäts i internationella kunskapsmätningar.
68. Gymnasiet ska förbereda elever för yrkesliv och högre studier. Den likriktning som hittills präglats mycket av gymnasiedebatten måste brytas så att gymnasiet mer anpassas efter individuella behov. Det är bättre att lyckas med ett kortare program än att misslyckas och hoppa av från ett längre teoritunt program. Möjligheterna att senare i livet byta inriktning och yrkesval ska vara mycket goda.
69. Lärlingar ska bli ett naturligt inslag i gymnasiet genom att de blir en egen programform och tydligare än i dag knyts till arbetsmarknaden. Högskoleförberedande program ska innebära att eleven är mycket väl förberedd för högre studier. Antagningskraven ska höjas så att de elever som antas har förutsättningar att genomföra studierna.
70. Gymnasieskolan ska förändras från dagens kursutformade skola till en mer samlad ämnesutformad skolform. Ämnesbetyg ska ges i stället för dagens kursbetyg. När det kursutformade gymnasiet ersatts med ett ämnesgymnasium blir det naturligt att ett samlat ämnesprov genomförs i slutet av årskurs tre som ersätter de nationella proven som en bekräftelse på den samlade ämneskunskap eleven har erhållit under sina studier. Provet bör finnas både på högskoleförberedande och yrkesförberedande program, men kan utformas på olika sätt. För att få examen ska godkänt på gymnasieprovet krävas. Det ska finnas möjlighet att senare göra om ett prov eller delar av ett prov man fått underkänt i.
71. Varianter på gymnasieprogram ska kräva Skolverkets tillstånd och ha regionalt eller riksintag. De gemensamma ämnena ska bli färre. Estetiska ämnen ska vara tillval på de program som inte är utbildningar med estetisk inriktning. Folkhögskolor ska, utifrån gällande läroplan och kursplaner, kunna ges rätt att driva gymnasieprogram.
72. Yrkesutbildning ska i allt större utsträckning bedrivas i företagens eller branschens regi genom företagsförlagd utbildning under två eller tre år såsom s.k. branschlärlingar eller yrkesprogram. Endast utbildningen i teoretiska ämnen ska då ske i gymnasieskolan. Alla lärlingar ska genomföra ett godkänt gesällprov för att kunna slutföra sina studier. För att nå högskolebehörighet inom dessa program ska det vara möjligt att läsa in extra teoretiska ämnen.
73. För att öka likvärdigheten, höja kvaliteten och förbättra tillgängligheten i hela landet ska lagen om valfrihetssystem, LOV, gälla på sfi/komvux och nationell skolpeng för vuxenelever införas.

Den företagandepolitiska arbetsgruppen hade i rapporten "Frihet och företagsamhet" yrkat:

65. Att lärlingsutbildningarna ska utökas och ske i samklang med branscherna som bäst känner kompetensbehoven hos företagen.
66. Att anordnarbidraget för lärlingsutbildningen ska ökas.
67. Att alla elever på Sveriges gymnasier och grundskolor ska erbjudas möjligheten att genomföra Ung Företagsamhets program och kunna skapa sina egna UF-företag.
68. Att rikta löneökningarna i skolan mot UF-lärare motsvarande förestelärrerformen.
69. Ge Skolverket i uppdrag att ta fram metoder och rekommendationer för att stimulera entreprenöriellt tänkande/lärande inom förskolan.

Den funktionshinderpolitiska arbetsgruppen hade i rapporten "Att få vara sitt bästa jag" yrkat:

14. Alla barn ska mötas med höga förväntningar utifrån sina egna förutsättningar, och ha rätt att ha höga förväntningar på sin framtid.
15. Alla ska ha rätt att utvecklas till sin fulla potential. Skolan är enligt lagen skyldig att ge det stöd som behövs för att elever med funktionsnedsättningar ska få möjlighet till det – också över nivån godkänt. Mer måste göras för att det ska bli så också i praktiken.
16. Skola och förskola måste ha rutiner för att tidigt upptäcka 'osynliga' funktionsnedsättningar som ADHD eller dyslexi. Med tidiga insatser får barnen bättre förutsättningar att utvecklas.
17. Alla skolor ska vara tillgängliga för personer med funktionsnedsättning så att ingen, varken elever, personal eller föräldrar, utestängs.
18. De behov av anpassad undervisning som finns för elever med nedsatt rörelseförmåga ska kunna tillgodoses i alla gymnasieskolor. Då kan de så kallade Rh-gymnasierna avvecklas.

19. Så många barn och ungdomar som möjligt ska gå i den integrerade, 'vanliga', skolan. Det förutsätter att utbildningen av lärare och skolledare ger tillräckliga kunskaper för det. Särskola ska vara en undantagslösning där tillräckliga resurser sätts in för att kunna erbjuda eleverna en meningsfull utbildning och goda förberedelser för livet efter skolan.
20. Grund- och gymnasiesärskolor ska finnas i, eller i anslutning till, andra skolor. Även de elever som går i särskolor bör ha möjlighet att delta integrerat i vissa aktiviteter.
21. Särskolan ska inte vara en återvändsgränd. Även en särskoleutbildning ska, eventuellt efter komplettering, kunna leda till behörighet till vidare utbildning.
22. Det behövs fler utbildningsvägar för unga med intellektuell funktionsnedsättning, till exempel inom yrkeshögskolan, folkbildningen och lärlingsutbildningen och genom anpassade högskoleutbildningar.
23. Möjligheterna för elever och studenter med funktionsnedsättning att läsa i lägre tempo behöver bli mer kända och utvidgas. Det ska finnas goda möjligheter både att förlänga grund- och gymnasieskoletiden och att få studiemedel för högskolestudier i anpassat tempo.
24. Det behöver bli möjligt att kombinera studiemedel på deltid med såväl sjukpenning som sjuk- och aktivitetsersättning på deltid.

Den sjukvårdspolitiska arbetsgruppen hade i rapporten "Nio utmaningar för en liberal hälso- och sjukvård" yrkat:

51. Skolmiljön ska anpassas till elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar för att säkra dessa elevers möjligheter till en god hälsa och deras rätt till en god skolgång.
52. I många av landets skolor finns i dag i praktiken ett krav på en neuropsykiatrisk diagnos för att en elev ska ha rätt till särskilt stöd i skolan. Detta måste förändras så att alla elever med behov, även de som saknar diagnos från hälso- och sjukvården, ska erbjudas särskilt stöd i skolan.

Den jobb- och tillväxtpolitiska arbetsgruppen hade i rapporten "Jobb och tillväxt i globaliseringens tid" yrkat:

10. Inför en bosättningsbonus i avgiftssystemet för att locka talanger att stanna i Sverige efter avslutade studier där en del av eller hela din avgift betalas tillbaka om du som free-mover-student tar examen och väljer att arbeta i Sverige därefter.
11. Avsätt pengar för ett Nobelstipendium – ett nationellt talangstipendium som administreras av Svenska institutet i samarbete med våra främsta lärosäten.

I motion L1 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska ta ställning för att villkora elevens skolpeng, så att eleven garanteras att skolan använder minimibelopp av skolpengen till läromedelsinköp, skolbibliotek, lärarika exkursioner, fortbildning för lärarna och andra aktiviteter som höjer undervisningens kvalitet
2. att Liberalerna ska ta ställning för att staten tar över administrationen av elevintagning till både friskolor och kommunala skolor för att därigenom skapa en större rättvisa i intagningen grundad på andra kriterier än elevens kötid till en populär skola

I motion L2 hade yrkats:

1. att rektorerna förstatligas och rektorskapet ges en tydlig målsättning med styrkta befogenheter för att öka likvärdighet och ansvar för skolan

I motion L3 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska arbeta för att förskola och skola inordnas i lagen om valfrihetsystem (LOV)

I motion L4 hade yrkats:

1. att Liberalerna med kraft ska verka för att en ny skolkommision genomförs för att skapa arbetsro för elever, lärare och föräldrar
2. att Liberalerna bjuder in övriga partier till överläggningar för att skolan ska bli långsiktigt hållbar

I motion L5 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska ta ställning för att Skolinspektionen ska kunna stänga den skola som bryter mot lagen. Behövs det tydligare lagstiftning ska sådan tas fram

I motion L6 hade yrkats:

1. att lärare ges mandat att tillkalla vårdnadshavare till elever som utgör ett störningsmoment i undervisningen. Undervisning för dessa elever som de har rätt till enligt lag ges i ett annat format och i ett annat sammanhang där de ej stör den vanliga skolverksamheten

I motion L7 hade yrkats:

1. att Liberalerna lagstadga om införandet av en suicidpreventiv plan som en del i elevhälsans främjande och förebyggande arbete. Utformningen av den suicidpreventiv planen bör ske efter lokala förutsättningar

I motion L8 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för att de svenska kommunerna snarast tar fram rutiner för att säkerställa en säker och trygg skolgång för elever med skyddat boende

I motion L9 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för att skolmaten ska vara lagad i skolan

I motion L10 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för att ändra de nationella reglerna kring skolskjuts så att de utgår ifrån den skola som eleven faktiskt har valt och kommit in på, i stället för att som i dag utgå ifrån den skola som kommunen placerat denne i. Detta ska gälla så länge den valda skolan fortfarande är inom samma kommun
2. att, i händelse av att yrkande 1 inte bifalls, Liberalerna ska verka för att kommuner tvingas att i alla fall ordna med busskort för befintlig linjetrafik för de elever som väljer en skola som ligger längre bort än de kilometergränser som redan i dag gäller för den skola kommunen valt åt eleven

I motion L11 hade yrkats:

1. att i det skolpolitiska programmet punkt 26 lägga till ”och korttidsboende” efter ”fritids”

I motion L12 hade yrkats:

1. att säkra rekrytering av lärare genom att satsa på kärnverksamheten
2. att Liberalerna ska verka för lönesättning utifrån lärarens utbildningslängd och undervisningsuppdrag
3. att Liberalerna ska satsa på alla lärargrupper och inte ensidigt styra mot lärare med utvecklingsuppdrag. Skillnader i lön kan hanteras inom den individuella lönesättningen
4. att Liberalerna ska verka för krav på kommuner att fortsätta regeringens satsningar på att stärka och försvara hela lärarkårens löneläge och inte slå sig till ro med de statligt riktade satsningarna
5. att Liberalerna ska verka för krav på kommuner att satsa på lärarnas arbetsmiljö och tillse att reformerna inte skapar merarbete

I motion L13 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för att alla lärare vid svenska skolsystemet ska ha adekvat utbildning i undervisningsteknik för elever med inlärningssvårigheter och neurokognitiva diagnoser

I motion L14 hade yrkats:

1. att lärarna får genomgå kurs i motivationshöjande åtgärder i undervisningen innefattande teknik att undvika att elever blockerar sig mot upptag av kunskaper

I motion L15 hade yrkats:

1. att i den skolpolitiska rapporten ändra tredje meningen i punkt 13 till: ”Ledarskap och kommunikation ska vara en viktig del i lärarutbildningen.”

I motion L16 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för lärarsammanslutningar som ny aktör inom skola

I motion L17 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för att rektorsutbildningen ses över i enlighet med motionens intentioner.

I motion L18 hade yrkats:

1. att lagstadga ett obligatoriskt mentorskap för nya rektorer-
2. att erfarna rektorer med mer än 10 års anställning i chefsbefattning avsätter del av tjänst till mentorskap för nya rektorer”

I motion L19 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för att alla förskolechefer ska ha genomgått riktade pedagogiska ledarskapsutbildningar

I motion L20 hade yrkats:

1. att kommunerna ska verka för att alla barn som fyllt tre år deltar i den allmänna förskolan, 525 timmar per år, på samma sätt som kommunerna verkar för att barnen deltar i förskoleklassen

I motion L21 hade yrkats:

1. att ordet ”betygsliknande” stryks från punkt 14 i programmet ”Kunskap och frihet”

I motion L22 hade yrkats:

1. att i den skolpolitiska rapporten görs en ändring i näst sista meningen så att den lyder: ”Ett skriftligt omdöme ska ges för att följa utvecklingen och för att sätta in stöd från och med vårterminen i årskurs ett.”

I motion L23 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för att betygen i idrott avskaffas

I motion L24 hade yrkats:

1. att punkt 33 i programmet för arbetsgruppen ”Kunskap för konkurrenskraft” tas bort helt. Skolverkets regler om hur betygsättningen för nyanlända elever finns redan och är ett tydligt rättesnöre för hur läraren ska sätta betyg.”

I motion L25 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för införandet av en ny skolform för nyanlända tonåringar i enlighet med motionens intentioner

I motion L26 hade yrkats:

1. att Liberalerna säkerställer att teckenspråk ska ingå i modersmålsundervisningen
2. att Liberalerna i sina skrivelser om minoritetsspråk förtydligar att även innefatta teckenspråk

I motion L27 hade yrkats:

1. att landsmötet ställer sig bakom det som anförs i motionen om en lagstadgad rätt till undervisning i punktskrift

I motion L28 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska undersöka möjligheterna till att införa nivågruppering i grundskolans klassrum

I motion L29 hade yrkats:

1. att Liberalerna ändrar uttrycket ”särbegåvade barn” och ersätter det med Skolverkets begrepp, ”särskilt begåvade elever”

I motion L30 hade yrkats:

1. att Liberalerna i sitt skolpolitiska program införlivar en ambition om att göra klassuppflyttning till en lagstadgad rättighet för elever som uppvisar tillräcklig kunskapsnivå

I motion L31 hade yrkats:

1. att Liberalerna driver att källkritik ska bli ett obligatoriskt skolämne på grundskolan med en egen kursplan

I motion L32 hade yrkats:

1. att demokrati bör vara ett eget ämne på gymnasiet

I motion L33 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för att arabiska införs som alternativt modernt språk i grundskolan

I motion L34 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för en modernisering av skolans utbud av ämnen
2. att Liberalerna ska verka för en översyn av tidsallokeringen mellan skolans ämnen

I motion L35 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för att praktiska ämnen som matlagning och trä- och syslöjd förstärks inom grundskolan

I motion L36 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska arbeta för en mer praktisk grundskola från och med årskurs 7, där även praktiska/yrkesinriktade ämnen är betygsgrundande och möjliga individuella val

I motion L37 hade yrkats:

1. att uppdra till partistyrelsen att verka för att frågan om livskunskap som obligatoriskt inslag i skola och förskola utreds

I motion L38 hade yrkats:

1. att Liberalerna arbetar för att ändra regelverket så att ersättning till friskolor som har naturbruksprogram utgår ifrån hur dessa utformar sitt program. Olika ersättningar ska utgå för olika inriktningar om kostnaderna för dessa skiljer sig åt. Alternativt kan inriktningar inom naturbruksprogrammet mot natur/äventyr förläggas till barn- och fritidsprogrammet eller hotell- och turismprogrammet
2. att Liberalerna aktivt verkar för att friskolor får ersättning motsvarande de kostnader som kommunen har (eller riksprislistan anger) för motsvarande program. Finns olika programinriktningar inom ett program med olika kostnader ska ersättningen baseras även på inriktning inte bara program

I motion L39 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för att estetiska ämnen åter blir obligatoriska i gymnasiets alla teoretiska utbildningsprogram

I motion L40 hade yrkats:

1. att det integrationspolitiska programmet som antogs vid partirådet 2016 ändras så att förslaget att förlänga skolplikten över myndighetsåldern 18 år tas bort

I motion L41 hade yrkats:

1. att varje eftergymnasial utbildning ska tilldelas egna meriterande kurser utefter vad som är relevant för utbildningen. I dagens gymnasiesystem får elever endast meritpoäng av att läsa moderna språk 3, matematik och engelska 7. Vad som är relevant för utbildningen bör beslutas av Skolverket

I motion L42 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för tidigare diagnos av läs- och skrivsvårigheter
2. att Liberalerna ska verka för att införa diagnosprov i nationella proven som syftar till att identifiera barn i behov av djupare utredning för inlärningssvårigheter och särbegåvningar
3. att Liberalerna ska verka för att evidensbaserade pedagogiska åtgärder som syftar till att ökar läshastighet och fonologisk förståelse erbjuds snarast till alla barn med behov, inte enbart hjälpmedel mot symtomen

I motion L43 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för att ålder för skolstart individualiseras, och förläggas från terminen då barnet fyller fem till terminen då barnet blir sju år.
2. att Liberalerna verkar för att den viktigaste grunden för skolstart blir förskolans bedömning av elevens förmåga och mognad.

3. att Liberalerna verkar för att skolintag sker såväl höst som vår eftersom ett år är en för lång väntetid under en period då barn utvecklas mycket snabbt.
4. att Liberalerna verkar för att barnen undervisas i åldersintegrerade grupper, där förmåga i det enskilda ämnet bestämmer vilken grupp barnet tillhör.
5. att Liberalerna verkar för att bedömning av eventuell förflyttning av barnet till en högre grupp sker 4 gånger årligen. Ämneskompetensen prövas efter nationella riktlinjer eller genom nationella prov.
6. att Liberalerna verkar för att unik kompetens eftersöks och stimuleras hos varje barn.
7. att Liberalerna verkar för att kompletterande, datoriserad undervisning utvecklas för att klara av de individuella ämnesprogrammen i t.ex. små skolor med få lärare
8. att Liberalerna verkar för att skoldagen omfattar en hel "arbetsdag" (8 timmar), där lustfyllda och mer krävande moment varvas
9. att Liberalerna verkar för att läxläsning sker i första hand skolan och med lärarstöd, så att det frigörs tid för kravlös och avstressad samvaro med föräldrarna i hemmet

I motion L44 hade yrkats:

1. att Liberalerna driver frågan att nyanlända inleder sina studier på sitt modersmål för att tillskansa sig kunskaper och studieteknik. Detta ska gälla grundskolan
2. att Liberalerna driver att nyanlända därefter fasar ut studier på modersmål mot studier på svenska för att lära in svenska begrepp
3. att Liberalerna driver frågan att nyanlända tar gymnasieexamen på svenska
4. att Liberalerna driver frågan att hela systemet med SFI ses över i sin helhet med två vägar, en för dem som går vidare från grundläggande studier på sitt modersmål och ska fasa ut detta, och en för dem som inte kommer vidare i sina studier

I motion L45 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för att det startas det utformas ett statsbidrag kallat "Coachande skola" kommuner kan ansöka om för att se till att det finns coacher på skolorna

I motion L46 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för att införa folkmordet Seyfo i läroplanen för grundskolan och sprida kunskap om kopplingen mellan 1900-talets första omfattande folkmord och Förintelsen
2. att skolväsendets undervisning kring folkmord behöver förstärkas. Det är centralt att elever lämnar skolan med tillräckliga kunskaper om exempelvis Förintelsen, folkmorden i Rwanda, folkmordet i det dåvarande Jugoslavien, det armeniska folkmordet och Seyfo. Detta bör speglas i de läro- och kursplaner som regeringen efter förslag från Skolverket och en process med akademi och lärarkår fastställer

I motion L47 hade yrkats:

1. att Liberalerna på alla nivåer ska verka för att likabehandlingsprincipen ska gälla för folkhögskolornas deltagare avseende regionernas/landstingens ekonomiska stöd till folkhögskolorna
2. att en likvärdig nivå avseende folkhögskolornas ekonomiska stöd inklusive interkommunala ersättningar ska gälla över hela landet

I motion L48 hade yrkats:

1. att Liberalerna aktivt ska verka för att säkra folkhögskolornas långa kurser för personer med funktionsnedsättning
2. att Liberalerna ska verka för att se över faktorer som försvårar för personer med funktionsnedsättning att ta del av folkhögskolornas långa kurser

I motion L49 hade yrkats:

1. att Liberalerna tar initiativet till en granskning och uppföljning av resurstilldelningssystemet för den grundläggande universitetsutbildningen

I motion L50 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för en fortsatt kraftig ökning av de statliga basanslagen för forskning vid våra universitet
2. att man därvidlag särskilt tar hänsyn till ämnesområden som har svårare med externa anslag som t.ex. humaniora och samhällsvetenskap

I motion L51 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för att publicerad forskning blir tillgänglig för alla medborgare

I motion L52 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för att ett stipendiesystem, eller dylikt, införs för terminsavgifter vid studier utomlands

I motion L53 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för att ett pottsystem för högskolan införs där överproducerade helårsprestationer kan sparas och resurser omfördelas från goda till sämre tider

I motion L54 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för att högskoleprovet i sin nuvarande form avskaffas och ersätts med kunskapsprov

I motion L55 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för att avskaffa inkomstprövningen av studiemedel

I motion L56 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för att avskrivning av studielånet i någon form vid flytt till glesbygd blir verklighet

I motion L57 hade yrkats:

1. att Liberalerna tar initiativet och utarbetar ett förslag till en svensk högskoleutbildning av muslimska religiösa ledare, imamer

I motion L58 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för att kraftigt öka de medel Vetenskapsrådet ges i uppdrag att utlysa i fri konkurrens

I motion L59 hade yrkats:

1. att Liberalerna i riksdagsmotion markerar betydelsen av genuspedagogik i förskola och skola genom att föreslå återinförande av den särskilda utbildningen av genuspedagoger och genom budgetförslag ger förutsättningar för anställning av dessa i skolväsendet

I motion C11 hade yrkats:

2. att samtliga gymnasieelever ska erbjudas möjligheten att driva UF-företag på sina gymnasieskolor

I motion J8 hade yrkats:

4. att Liberalerna verkar för att skollagen ses över så att huvudmännen blir ansvariga för att pröva om en elev behöver flyttas till annan skola samt för att ordna fram ny skolplacering
5. att Liberalerna verkar för att skollagen ses över så att huvudmännen blir ansvariga för att tillhandahålla lokaler, resurser och kompetens för att rektorer akut ska kunna effektuera besluta om enskild undervisning när så krävs

Partistyrelsen hade yrkat:

1. att motionerna L1 och L2 skulle anses besvarade
2. att den skolpolitiska rapporten punkt 1 skulle bifallas: "Kunskap är den viktigaste faktorn för att stärka människans möjlighet att leva i frihet. Utbildning och kunskap ger människan möjlighet att, utifrån sina egna förutsättningar, förbättra sin livssituation. Därför prioriterar liberaler alltid skolan."
3. att den skolpolitiska rapporten punkt 2 skulle bifallas: "Kunskap och bildning bryter barriärer, öppnar nya vägar och stärker den enskildes förmåga att orientera sig och fatta egna självständiga beslut. Utbildningssystemet ska därför ha höga förväntningar på varje individ och prioritera kunskap. En likvärdig skola är en förutsättning för att alla elever ska få samma möjligheter. I det svenska skolsystemet ska alla kunna utvecklas."
4. att den skolpolitiska rapporten punkt 3 skulle bifallas: "Under några decennier föll de svenska resultaten i internationella kunskapsmätningar. Samtidigt förlorade läraryrket i status och auktoritet. I

- klassrummen försämrades studieron. Skolan förlorade sin ställning i samhället och sin förmåga att erbjuda social rörlighet, så kallade klassresor.”
5. att den skolpolitiska rapporten punkt 4 skulle bifallas: ”Ett skolväsende av hög kvalitet gynnar inte endast individens utveckling, utan är också en förutsättning för att Sverige ska kunna behålla sin konkurrenskraft och även framgent vara en välfärdsnation. De reformer som genomförs i dag kan påverka Sverige i decennier framöver.”
 6. att den skolpolitiska rapporten punkt 5 skulle bifallas: ”När alliansregeringen tillträdde genomfördes därför den största reformperioden för skolan sedan 1800-talet. Tack vare ett ökat fokus på resultat och insatser för att höja undervisningskvaliteten har Sveriges kunskapsresultat börjat vända. Men vi liberaler är inte nöjda. Sverige ska ha ett skolsystem som strävar efter att varje elev ska kunna utveckla sin fulla potential. Vi ska ha förväntningar på att varje elev också tar i och ständigt vill lära sig mer.”
 7. att den skolpolitiska rapporten punkt 6 skulle bifallas: ”Sveriges mål ska vara att nå topp tio i de internationella rankingarna. Vi presenterar därför ett kraftfullt paket för att lyfta skolan.”
 8. att den skolpolitiska rapporten punkt 7 skulle bifallas: ”Liberalerna anser att staten ska ta över huvudansvaret för skolan. Det skulle innebära ökad likvärdighet och tydligare styrning. Ett förstärkt förhållande av skolan skulle också vara en tydlig markering av skolans vikt för samhället och därmed bidra till statushöjning för såväl läraryrket som skolan i sig.”
 9. att den skolpolitiska rapporten punkt 12 skulle bifallas: ”Skolstart ska normalt ske vid sex års ålder. Förskoleklassen slopas och blir ett första år i en tioårig grundskola.”
 10. att den skolpolitiska rapporten punkt 25 skulle bifallas: ”Ett aktivt skolval ska införas i alla kommuner. Till de fristående skolor som väljer kötid som urvalskriterium ska man kunna ställa barn i kö tidigast ett år före förväntad skolstart. Kommunerna åläggs tillhandahålla tillgänglig information om kommunernas samtliga förskolor och skolor för medborgarna.”
 11. att den skolpolitiska rapporten punkt 58 skulle bifallas: ”Det ska inte vara turen att födas av rätt föräldrar eller i rätt kommun, som ska avgöra hur bra det går för en elev. Sverige ska sträva efter hög kvalitet och höga kunskapsresultat. Likvärdighet ska uppnås genom höga ambitioner för varje elev och genom ett skolsystem som erbjuder hög kvalitet i varje klassrum.”
 12. att den skolpolitiska rapporten punkt 59 skulle bifallas: ”Staten ska ta över huvudmannskapet för skolan. Rektor och lärare ska inte vara anställda av kommuner utan av staten. Kommunala skolor och fristående skolor ska få elevpeng direkt från staten. Elevpengen ska vara anpassad efter lokala förutsättningar som lokalkostnader och socioekonomisk bakgrund. I avvaktan på ett statligt huvudmannskap bör krav på miniminivå av skolpengens undervisnings- och elevvårdskostnad införas.”
 13. att den skolpolitiska rapporten punkt 60 skulle bifallas: ”Statsbidragen bör vara färre och vara riktade mot att nå likvärdighet och höja undervisningens kvalitet. Huvudmannen som använder statsbidrag till annat än de är avsedda för ska kunna bli återbetalningsskyldiga.”
 14. att den skolpolitiska rapporten punkt 61 skulle bifallas: ”Tydligare krav på vilka som ska kunna starta och driva friskolor ska finnas. Ägarens lämplighet ska omprövas vid stark kritik från Skolinspektionen. Fristående skolor som har betydande brister i kvalitet ska inte kunna dela ut vinst till ägare.”
 15. att motion L3 skulle avslås
 16. att motion L4 skulle anses besvarad
 17. att den skolpolitiska rapporten punkt 21 skulle bifallas: ”Svensk skola lider av ordningsproblem och det är de som behöver skolan mest som drabbas hårdast när arbetsro saknas. Ett särskilt stöd inrättas för att med både akuta och långsiktiga åtgärder motverka ordningsproblem i skolor. En ordningskommission ska inrättas med uppdrag att fördela bidragen och på andra sätt aktivt arbeta för ordning och reda i skolan.”
 18. att den skolpolitiska rapporten punkt 22 skulle bifallas: ”Elever som avstängts för att ha stört undervisningen ska av lärare och rektor kunna ges möjlighet att ta ansvar för de problem man skapat och ha skyldighet att ta igen förlorad undervisningstid utanför skoltid. Vid omfattande störning eller skolk ska rektor kunna fatta beslut om skolplikt under lov.”
 19. att motion L5 skulle anses besvarad
 20. att den skolpolitiska rapporten punkt 62 skulle bifallas: ”Dåliga förskolor och skolor ska aldrig accepteras. Tvångsförvaltning och nedläggning av förskolor eller skolor som inte klarar sitt uppdrag ska kunna genomföras snabbt. En närliggande och mer framgångsrik huvudman ska kunna ta över verksamheter från en huvudman som missköter sitt uppdrag.”
 21. att motion J8 yrkande 4 skulle bifallas
 22. att motion J8 yrkande 5 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
 23. att motion L6 skulle avslås

24. att den skolpolitiska rapporten punkt 16 skulle bifallas: "Föräldrar har ett ansvar för att deras barn ska ha möjlighet att lyckas i skolan. Det är ett föräldraansvar att t.ex. se till att barnet kommer i tid till skolan, att respektera de regler som skolan sätter upp och att hjälpa till med läxläsning. Föräldrar ska erbjudas stöd för att vara en resurs i sitt barns lärande."
25. att den skolpolitiska rapporten punkt 55 skulle bifallas: "Skollagen ska ändras så att det blir tydligt att det är läraren som har huvudansvaret för hur undervisningen läggs upp. Skollagen ska tydligt slå fast lärarens befogenheter för att upprätthålla studiero i klassrummet. Elevinflytande är bra och ska växa med elevens ålder, men lärare och rektor kan inte överlåta ansvar för undervisning och ordning till elever."
26. att den skolpolitiska rapporten punkt 40 skulle bifallas: "Frivilligorganisationer ska välkomnas i skolans arbete mot mobbning och värdegrundsarbete, men metoder som saknar vetenskaplig grund eller beprövad erfarenhet ska inte tillåtas. För de organisationer som deltar i skolans arbete under en längre period ska krävas auktorisation av Skolverket."
27. att motion L7 skulle anses besvarad
28. att motion L8 skulle anses bevarad
29. att motion L9 skulle anses besvarad
30. att motion L10 skulle anses besvarad och motion L11 skulle bifallas
31. att motion L12 skulle anses besvarad
32. att den skolpolitiska rapporten punkt 45 skulle bifallas: "Lärarna har Sveriges viktigaste yrke. Samhället måste tydligare än i dag visa sin uppskattning. Läraryrket ska vara ett värlönat, kreativt och fritt akademiker yrke. Det ska vara svårt att bli lärare och det ska löna sig att utbilda sig till lärare. De allra bäst lämpade ska lockas till yrket. Lärare ska kunna känna stolthet över sitt yrke och ha goda förutsättningar i vardagen. Lärares uppdrag ska vara tydligt och man ska få använda sin tid till undervisning. Det behövs en ny syn på lärares sociala ansvar. Utbildning och fortbildning ska ge lärare förmåga att upptäcka sociala problem, men andra yrkeskategorier måste finnas för att finna lösningar på problemen. Rektor ska ansvara för att det finns andra yrkeskategorier kan avlasta lärarna."
33. att den skolpolitiska rapporten punkt 53 skulle bifallas: "Lärare ska ha hög lön och tydliga karriärvägar. Systemet med förstelärare ska byggas ut. Förstelärare ska utses enligt tydliga och transparenta kriterier. Särskilda satsningar ska göras för att få fler förstelärare i utanförskapsområdena. Det ska löna sig att ta sig an de största utmaningarna. Det gäller även vuxenutbildningarna."
34. att motionerna L13 och L14 skulle anses besvarade
35. att den skolpolitiska rapporten punkt 13 skulle ges lydelsen: "Den pedagogiska inriktning som inneburit att läraren tagit ett steg tillbaka och där eleven förväntats söka sin egen kunskap har varit skadlig för såväl kunskapsresultat som likvärdighet och studiero. Läraren ska ha ett tydligt ledarskap i klassrummet. Ledarskap och kommunikation ska vara en viktig del i lärarutbildningen. Huvudman och rektor bör se till att lärare får kontinuerlig utbildning, träning och stöd i sitt ledarskap."
36. att motion L15 därmed skulle bifallas
37. att den skolpolitiska rapporten punkt 17 skulle bifallas: "För att öka likvärdigheten runt bedömning och betygsättning ska en fortbildningssatsning, bedömningslyftet, genomföras för lärare i alla stadier. Huvudmannen ska säkerställa att betygsättande lärare har kompetens i betyg och bedömning."
38. att den skolpolitiska rapporten punkt 46 skulle ges lydelsen: "För att långsiktigt höja läraryrkets status ska det vara svårt att komma in på lärarutbildningen. Det bör ske genom högre antagningskrav och behörighetskrav, exempelvis genom ett krav på lägst slutbetyg C i relevanta ämnen från gymnasiet. För att antas via högskoleprovet bör den sökande ha uppnått lägst resultatet 1,0. Ett lämplighetsprov vid antagningen ska införas för att undvika att de som är uppenbart olämpliga att bli lärare antas."
39. att den skolpolitiska rapporten punkt 47 skulle bifallas: "Lärarutbildningen ska ha tydligare tyngdpunkt på metodik och didaktik. Lärarutbildningen bör öka sina internationella kontakter och verka för större internationellt utbyte. Internationell forskning och beprövad erfarenhet ska ges större utrymme i lärarnas utbildning och fortbildning."
40. att den skolpolitiska rapporten punkt 48 skulle ges lydelsen: "Ämneslärarutbildningen ska, till skillnad från andra lärarutbildningar, koncentreras till färre orter. Den kompletterande pedagogiska utbildningen för den som har ämneskunskaper ska däremot också i framtiden kunna ges på fler lärosäten. Den stora spridningen av ämneslärarutbildningen till många små högskolor riskerar kvalitet och ökar lärarbristen särskilt i de mindre skolämnena. De praktiskt-estetiska högskolorna och våra tekniska universitet, ska dock kunna fortsätta att utbilda ämneslärare i sina ämnen. Den som vill bli ämneslärare ska ha relevant masterexamen. En modersmålslärarutbildning införs, liksom legitimation efter examen."

41. att den skolpolitiska rapporten punkt 49 skulle bifallas: "Fortbildningssatsningar som mattelyftet ska genomföras i alla ämnen för att höja undervisningens kvalitet och stödja kollegialt lärande med expertstöd. Förstelärare ska ges möjlighet att avsätta tid och få särskild fortbildning för att kunna fungera som stöd i det kollegiala lärandet. Statsbidrag bör införas för att ge förstelärare möjlighet att på ett strategiskt plan jobba med skolans kompetensutveckling."
42. att den skolpolitiska rapporten punkt 50 skulle bifallas: "Ett års vidareutbildning på universitet i ämneskunskaper eller ämnesmetodik ska erbjudas under en lärarkarriär. Utbildningen kan avse fördjupade ämneskunskaper i ämne som lärare redan är behörig i, eller att bli behörig i ytterligare ämne."
43. att den skolpolitiska rapporten punkt 51 skulle bifallas: "Ämnesdidaktiska centra, knutna till universitet, bör inrättas för att kontinuerligt höja kvaliteten i utbildningen och sprida aktuell forskning."
44. att den skolpolitiska rapporten punkt 52 skulle bifallas: "Det behövs fler vägar in till läraryrket. Snabbspår för nyanlända ska kompletteras med satsningar på att locka personer med universitetsutbildning till läraryrket. Den kompletterande pedagogiska utbildningen kan kortas ner efter bedömning av lärosäten och läsas parallellt med arbete i skolan."
45. att den skolpolitiska rapporten punkt 54 skulle bifallas: "Lärarlegitimationsreformen ska utvecklas. Krav på ämnesbehörighet för att sätta betyg ska införas."
46. att motion L16 skulle anses besvarad
47. att motionerna L17–L19 skulle anses besvarade
48. att den skolpolitiska rapporten punkt 23 skulle bifallas: "Det ska finnas höga förväntningar på varje elev. Rektor ansvarar för att det finns en kultur på skolan som främjar höga förväntningar och hög elevmotivation. Huvudman ska ansvara för att rektor får kontinuerlig fortbildning i ledarskap."
49. att den skolpolitiska rapporten punkt 24 skulle bifallas: "Anmälningsskyldighet ska finnas och följas. Brott som begås i skolan ska anmälas. Skolans ansvar och befogenheter gentemot föräldrarna måste förtydligas. Det ska tydligt framgå i skollagen vad som är skolans kunskapsuppdrag och vad som är föräldrarnas vårdnadsansvar. Rektors ansvar för att ha utarbetade kontakter och samarbete med socialtjänst och polis förtydligas."
50. att den skolpolitiska rapporten punkt 41 skulle bifallas: "Rektor ansvarar för att hbt-kunskap finns bland skolans personal. På varje skola ska det finnas kunskap om hedersproblematik. I skolans likabehandlingsplan ska arbetet mot hedersrelaterat våld behandlas. Nolltolerans ska finnas mot att i skollokal eller på skoltid försöka rekrytera elever till våldsbejakande och ickedemokratiska ideologier."
51. att den skolpolitiska rapporten punkt 57 skulle bifallas: "Huvudmännen ansvarar för att rektor ges goda möjligheter att vara den pedagogiska ledaren. Rektor ska ha större praktiska möjligheter än i dag att leda undervisningen. De uppdrag rektor har från staten i form av skollag, läroplan och riktlinjer från skolverket får inte åsidosättas av huvudman. Kommunala policyer som rektor anser strida mot det nationella uppdraget ska inte vara bindande för rektor."
52. att den skolpolitiska rapporten punkt 65 skulle bifallas: "Rektorsutbildningen ska öppnas upp så att även den utan anställning som rektor får möjlighet att söka in. Rektorsutbildningen och fortbildning för rektorer ska innehålla mer träning i ledarskap än i dag."
53. att den skolpolitiska rapporten punkt 14 skulle ges lydelsen: "Ett test som tydligt visar vad eleverna ska kunna avseende att läsa och skriva ska genomföras i mitten av vårterminen i årskurs 1. Extra lektioner i läs- och skrivinlärning ska direkt sättas in för de elever som inte når en godkänd nivå. Ett skriftligt omdöme ska ges för att följa utvecklingen och för att sätta in stöd från och med vårterminen i årskurs ett. Betyg ska ges från och med vårterminen i årskurs fyra."
54. att motionerna L21 och L22 skulle anses besvarade
55. att motion L23 skulle anses besvarad
56. att motion L24 skulle anses besvarad
57. att den skolpolitiska rapporten punkt 33 skulle bifallas: "Betyget F ska inte användas under de år elever definieras som nyanlända. I stället ska uteblivet betyg kompletteras med en skriftlig bedömning av elevens kunskapsutveckling i ämnet. När eleven målen för E–A ska eleven få detta betyg."
58. att motion L25 skulle avslås
59. att motionerna L26 och L27 skulle anses besvarade
60. att motion L28 skulle anses besvarad
61. att motion L29 skulle avslås
62. att den skolpolitiska rapporten punkt 27 skulle bifallas: "Särbegåvade barn ska ges utmaning utifrån sina förutsättningar. Skolinspektionen ska ges ett särskilt uppdrag att granska huvudmäns arbete för att möta

- särbevägades behov. Skolor ska efter tillstånd från Skolverket, ha rätt att ha antagningsprov vid profilklasser i alla ämnen, även på högstadiet.”
63. att motion L30 skulle avslås
64. att den skolpolitiska rapporten punkt 28 skulle bifallas: ”Elever på grundskolan har rätt att läsa in gymnasiekurser och få betyg i dessa.”
65. att motionerna L31–L37 skulle avslås
66. att den skolpolitiska rapporten punkt 18 skulle bifallas: ”Svenska elever ska ha fler lektioner än i dag. Undervisningstiden i grundskolan ska därför successivt utökas. På lågstadiet bör skoldagen förlängas med i genomsnitt en timme genom att man har ytterligare tre lektioner i svenska och två timmar matematik per vecka. Terminerna ska sammanlagt öka med två veckor för att få mer tid till lärande. Den utökade undervisningstiden måste genomföras på ett sätt som inte sänker kvaliteten på undervisningen. Tid på fritidshem ska ses som en tydlig resurs i skolarbetet och bör ge elever stöd i läsläsning och annat pedagogiskt stöd.”
67. att den skolpolitiska rapporten punkt 19 skulle bifallas: ”Timplanen ska utvidgas med 100 timmar mer idrott. Idrott och hälsa ska också ses som en introduktion till rörelse som lockar till aktivitet även på fritiden, gärna inom föreningslivet.”
68. att den skolpolitiska rapporten punkt 20 skulle bifallas: ”Timplanen ska vara stadiindelad och elever ska garanteras de undervisningstimmar man har rätt till. Rektor ska anmäla och förklara avvikelser till huvudmannen.”
69. att den skolpolitiska rapporten punkt 36 skulle bifallas: ”För att kodning och programmering ska bli ett naturligt inslag i skolan, som del i kursplanen för flera ämnen och som möjlig programprofilering, ska ett särskilt lärarlyft genomföras på området.”
70. att motion L38 skulle anses besvarad
71. att motion L39 skulle anses besvarad
72. att den skolpolitiska rapporten punkt 70 skulle bifallas: ”Gymnasieskolan ska förändras från dagens kursutformade skola till en mer samlad ämnesutformad skolform. Ämnesbetyg ska ges i stället för dagens kursbetyg. När det kursutformade gymnasiet ersätts med ett ämnesgymnasium blir det naturligt att ett samlat ämnesprov genomförs i slutet av årskurs tre som ersätter de nationella proven som en bekräftelse på den samlade ämneskunskap eleven har erhållit under sina studier. Provet bör finnas både på högskoleförberedande och yrkesförberedande program, men kan utformas på olika sätt. För att få examen ska godkänt på gymnasieprovet krävas. Det ska finnas möjlighet att senare göra om ett prov eller delar av ett prov man fått underkänt i.”
73. att den skolpolitiska rapporten punkt 71 skulle bifallas: ”Varianter på gymnasieprogram ska kräva Skolverkets tillstånd och ha regionalt eller riksintag. De gemensamma ämnena ska bli färre. Estetiska ämnen ska vara tillval på de program som inte är utbildningar med estetisk inriktning. Folkhögskolor ska, utifrån gällande läroplan och kursplaner, kunna ges rätt att driva gymnasieprogram.”
74. att motion L40 skulle avslås
75. att den skolpolitiska rapporten punkt 29 skulle bifallas: ”Skolplikten kan behöva förlängas utöver 16 års ålder för elever som inte nått målen i grundskolan. För elever som anländer till Sverige i tonåren och som helt, eller nästan helt, saknar skolunderbyggnad måste skolplikten kunna förlängas, dock maximalt upp till 20 års ålder.”
76. att den skolpolitiska rapporten punkt 30 skulle bifallas: ”Elever som kommer nya till Sverige under skolåren ska skyndsamt få sin kunskap utvärderad. Huvudman ska tillse att överlämning till rektor kvalitetssäkras. Med prioriterad timplan och fler lektioner ska mer tid ges för att snabbt lära sig svenska. För nyanlända ska sommarlovet kunna halveras. Alla lärarstudenter ska ges kunskap om flerspråkig undervisning och ett språkutvecklande arbetssätt.”
77. att motion L41 skulle anses besvarad
78. att motion L42 skulle anses besvarad
79. att den skolpolitiska rapporten punkt 15 skulle bifallas: ”Elever som inte når godkänt i svenska och matematik under lågstadietiden ska få automatisk rätt till extra lektioner, läxhjälp, speciallärarhjälp. Kommuner ska erbjuda lovskola till elever som behöver extra stöd och för de elever som vill lära sig mer.”
80. att motion L43 skulle anses besvarad
81. att motion L44 skulle anses besvarad
82. att den skolpolitiska rapporten punkt 31 skulle bifallas: ”Nyanlända har rätt till modersmålsstöd, studiehandledning och modersmålsundervisning. Man ska ha rätt till fler lektioner i svenska och få studiehandledning i övriga ämnen på modersmålet. Ett snabbspår för att rekrytera fler studiehandledare

- bör införas. Elever som kan lära och visa kunskaper på annat språk ska ha rätt till det för att inte tappa fart i sin inläring. Rektor ansvarar för att en sådan lösning inte innebär att strävan efter att lära sig svenska undergrävs.”
83. att den skolpolitiska rapporten punkt 32 skulle bifallas: ”Kommunala skolor ska kunna frångå närhetsprincipen i begränsad omfattning för att få till stånd en jämnare fördelning av nyanlända och asylsökande i skolorna på samma sätt som de fristående skolorna kan frångå kösystemet.”
84. att den skolpolitiska rapporten punkt 34 skulle bifallas: ”Ett särskilt preparandår inrättas för nyanlända elever som siktar på att snabbt börja på gymnasieskolans teoretiska program. Elever som bedöms klara gymnasieprogram på engelska ska kunna läsa detta och samtidigt läsa in svenska på grundskolenivå.”
85. att den skolpolitiska rapporten punkt 73 skulle bifallas: ”För att öka likvärdigheten, höja kvaliteten och förbättra tillgängligheten i hela landet ska lagen om valfrihetssystem, LOV, gälla på sfi/komvux och nationell skolpeng för vuxenelever införas.”
86. att motion L45 skulle anses besvarad
87. att den skolpolitiska rapporten punkt 44 skulle bifallas: ”Studie- och yrkesvägledningens uppdrag behöver förtydligas, sättas in i tidigare årskurser och vara en kvalificerad samtalspartner genom hela utbildningstiden. En fortbildningsinsats på syv ska genomföras för att elever ska kunna få bättre stöd till självständiga val och möjlighet att få utbildning och försörjning.”
88. att motion L46 skulle anses besvarad
89. att den skolpolitiska rapporten punkt 35 skulle bifallas: ”Elever på ungdomshem, hvb- och SIS-boenden har samma rätt till skolgång som andra elever. Skolan är den viktigaste skyddsfaktorn och ökar dessa elevers möjlighet att klara sig bra i livet. En studieplan ska alltid upprättas. Att läsa färre ämnen eller färre timmar ska endast i undantagsfall tillåtas. Särskilda boenden som inte kan ordna undervisning i enlighet med lagstiftningen ska inte tillåtas. Hälsojournaler ska kopplas till elevhälsovården.”
90. att den skolpolitiska rapporten punkt 37 skulle bifallas: ”Skolan ska vara en plats där man i trygghet kan lära känna sig själv och där man är mer nyfiken på vad en människa är och kan bli än varifrån hon kommer. Skolan ska vara en oas av frihet för dem som drabbas av hederskultur eller annan ofrihet i hemmet, en plats för kunskap för dem som kommer från torftig miljö, en trygg värld för dem vars liv präglas av otrygghet och en plats för nyfikenhet bortom traditionella mönster.”
91. att den skolpolitiska rapporten punkt 38 skulle bifallas: ”Alla skolhuvudmän ska ha avtal med landsting för att stärka elevhälsoarbetet och för att undvika att elever hamnar mellan stolar. Socialtjänsten ska kopplas till skolans elevvårdsteam, sekretessregler får inte bli ett hinder för elevens välbefinnande. Varje skola ska ha en direktkontakt med särskild socialsekreterare. Elevvårdsteam ska knyta till sig fler expertkompetenser, bl.a. logopedier.”
92. att den skolpolitiska rapporten punkt 39 skulle bifallas: ”De elever som har stora inläringssvårigheter ska mötas av lärare och speciallärare med djup och bred kompetens. Lärare kan inte lösa alla problem, men upptäcka många. Därför måste det finnas andra personalkategorier, som till exempel elevassistenter, till stöd för elever med fysiska och psykiska behov så att lärare kan ägna mer av sin tid åt undervisning.”
93. att den skolpolitiska rapporten punkt 56 skulle bifallas: ”Med ett statligt huvudmannaskap skulle mängden onödig byråkrati minska för lärarna och mer tid kunna användas åt undervisning. Nationella prov bör snarast digitaliseras och rättas externt. Huvudmannen ska tillse att det finns tydliga ramar för vad som är lärarens och skolans ansvar. Lärare ska få mer tid till planering, undervisning och efterarbete.”
94. att den skolpolitiska rapporten punkt 63 skulle bifallas: ”Skolinspektionens uppdrag förnyas. Ett tydligare fokus ska vara på undervisningens kvalitet. Skolinspektionen ska även ge förbättringsförslag och inte endast konstatera brister. Erfarna rektorer och lärare ska användas vid inspektioner ett uppdrag som också blir ett naturligt karriärsteg.”
95. att den skolpolitiska rapporten punkt 64 skulle bifallas: ”För att motarbeta betygsinflation ska nationella prov rättas externt och huvudmän och skolor vars betygspoäng skiljer markant från resultat på nationella prov ska redovisa skäl till Skolinspektionen. Vid upprepade fall av oskäligt stor avvikelser bör vite kunna dömas ut av skolinspektionen. Lärare som ämnar sätta ett betyg som avviker från resultatet på nationella proven skriftligt motivera detta till rektor. Skolverket ska ges i uppdrag att öka likvärdigheten i bedömningar av nationella prov och öppet redovisa resultat av jämförelser mellan skolor. Gymnasieskolor ska första terminen genomföra kunskapstest för att öka jämförbarheten mellan grundskolor.”
96. att den skolpolitiska rapporten punkt 66 skulle bifallas: ”Läromedel ska auktoriseras av Skolverket. Skolverket ska ta fram rekommendationer för kvalitetssystem som ska användas i förskola och skola för

- att höja lägstanivån. Huvudmännen ska till Skolverket redovisa andel av undervisningstiden som leds av för ämnet behörig personal.”
97. att den skolpolitiska rapporten punkt 67 skulle bifallas: ”Ett nationellt utvärderingssystem bör införas för skolan för att förbättra uppföljningen och få ökat resultatfokus i de ämnen som inte mäts i internationella kunskapsmätningar.”
98. att den skolpolitiska rapporten punkt 68 skulle bifallas: ”Gymnasiet ska förbereda elever för yrkesliv och högre studier. Den likriktning som hittills präglat mycket av gymnasiedebatten måste brytas så att gymnasiet mer anpassas efter individuella behov. Det är bättre att lyckas med ett kortare program än att misslyckas och hoppa av från ett längre teoritunget program. Möjligheterna att senare i livet byta inriktning och yrkesval ska vara mycket goda.”
99. att den skolpolitiska rapporten punkt 69 skulle bifallas: ”Lärlingar ska bli ett naturligt inslag i gymnasiet genom att de blir en egen programform och tydligare än i dag knyts till arbetsmarknaden. Högskoförberedande program ska innebära att eleven är mycket väl förberedd för högre studier. Antagningskraven ska höjas så att de elever som antas har förutsättningar att genomföra studierna.”
100. att den skolpolitiska rapporten punkt 72 skulle bifallas: ”Yrkesutbildning ska i allt större utsträckning bedrivas i företagens eller branschens regi genom företagsförlagd utbildning under två eller tre år såsom s.k. branschlärningar eller yrkesprogram. Endast utbildningen i teoretiska ämnen ska då ske i gymnasieskolan. Alla lärlingar ska genomföra ett godkänt gesällprov för att kunna slutföra sina studier. För att nå högskolebehörighet inom dessa program ska det vara möjligt att läsa in extra teoretiska ämnen.”
101. att den företagandepolitiska rapporten punkt 65 skulle bifallas: ”Att lärlingsutbildningarna ska utökas och ske i samklang med branscherna som bäst känner kompetensbehoven hos företagen.”
102. att den företagandepolitiska rapporten punkt 67 skulle bifallas: ”Att alla elever på Sveriges gymnasier och grundskolor ska erbjudas möjligheten att genomföra Ung Företagsamhets program och kunna skapa sina egna UF-företag.”
103. att motion C11 yrkande 2 därmed skulle anses besvarad
104. att den företagandepolitiska rapporten punkt 69 skulle bifallas: ”Ge Skolverket i uppdrag att ta fram metoder och rekommendationer för att stimulera entreprenöriellt tänkande/lärande inom förskolan.”
105. att den företagandepolitiska rapporten punkt 68 skulle utgå
106. att den företagandepolitiska rapporten punkt 66 skulle ges lydelsen: ”Att en bedömning ska göras om anordnarbidraget för lärlingsutbildningen ska ökas.”
107. att den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 14 skulle bifallas: ”Alla barn ska mötas med höga förväntningar utifrån sina egna förutsättningar, och ha rätt att ha höga förväntningar på sin framtid.”
108. att den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 15 skulle bifallas: ”Alla ska ha rätt att utvecklas till sin fulla potential. Skolan är enligt lagen skyldig att ge det stöd som behövs för att elever med funktionsnedsättningar ska få möjlighet till det också över nivån godkänt. Mer måste göras för att det ska bli så också i praktiken.”
109. att den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 16 skulle bifallas: ”Skola och förskola måste ha rutiner för att tidigt upptäcka ’osynliga’ funktionsnedsättningar som ADHD eller dyslexi. Med tidiga insatser får barnen bättre förutsättningar att utvecklas.”
110. att den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 17 skulle bifallas: ”Alla skolor ska vara tillgängliga för personer med funktionsnedsättning så att ingen, varken elever, personal eller föräldrar, utestängs.”
111. att den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 18 skulle bifallas: ”De behov av anpassad undervisning som finns för elever med nedsatt rörelseförmåga ska kunna tillgodoses i alla gymnasieskolor. Då kan de så kallade Rh-gymnasierna avvecklas.”
112. att den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 19 skulle bifallas: ”Så många barn och ungdomar som möjligt ska gå i den integrerade, ’vanliga’, skolan. Det förutsätter att utbildningen av lärare och skolledare ger tillräckliga kunskaper för det. Särskola ska vara en undantagslösning där tillräckliga resurser sätts in för att kunna erbjuda eleverna en meningsfull utbildning och goda förberedelser för livet efter skolan.”
113. att den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 20 skulle bifallas: ”Grund- och gymnasiesärskolor ska finnas i, eller i anslutning till, andra skolor. Även de elever som går i särskolor bör ha möjlighet att delta integrerat i vissa aktiviteter.”
114. att den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 21 skulle bifallas: ”Särskolan ska inte vara en återvändsgränd. Även en särskoleutbildning ska, eventuellt efter komplettering, kunna leda till behörighet till vidare utbildning.”

115. att den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 22 skulle bifallas: "Det behövs fler utbildningsvägar för unga med intellektuell funktionsnedsättning, till exempel inom yrkeshögskolan, folkbildningen och lärlingsutbildningen och genom anpassade högskoleutbildningar."
116. att den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 23 skulle bifallas: "Möjligheterna för elever och studenter med funktionsnedsättning att läsa i lägre tempo behöver bli mer kända och utvidgas. Det ska finnas goda möjligheter både att förlänga grund- och gymnasieskoletiden och att få studiemedel för högskolestudier i anpassat tempo."
117. att den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 24 skulle bifallas: "Det behöver bli möjligt att kombinera studiemedel på deltid med såväl sjukpenning som sjuk- och aktivitetsersättning på deltid."
118. att den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 51 skulle bifallas: "Skolmiljön ska anpassas till elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar för att säkra dessa elevers möjligheter till en god hälsa och deras rätt till en god skolgång."
119. att den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 52 skulle bifallas: "I många av landets skolor finns i dag i praktiken ett krav på en neuropsykiatrisk diagnos för att en elev ska ha rätt till särskilt stöd i skolan. Detta måste förändras så att alla elever med behov, även de som saknar diagnos från hälso- och sjukvården, ska erbjudas särskilt stöd i skolan."
120. att den skolpolitiska rapporten punkt 26 skulle bifallas: "Elever med funktionsnedsättningar ska ha rätt till stödresurs. Barn som har rätt att gå i särskola, men väljer att gå i grundskola ska få stöd liknande det en särskoleplacering skulle innebära. Rätten till skolskjuts inklusive ledsagare för elever i särskola och träningsskola till och från fritids ska förtydligas."
121. att motionerna L47 och L48 skulle anses besvarade
122. att motionerna L49 och L50 skulle anses besvarade
123. att motion L51 skulle anses besvarad
124. att motion L52 skulle anses besvarad
125. att den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten punkt 10 skulle bifallas: "Inför en bosättningsbonus i avgiftssystemet för att locka talanger att stanna i Sverige efter avslutade studier där en del av eller hela din avgift betalas tillbaka om du som free-mover-student tar examen och väljer att arbeta i Sverige därefter."
126. att den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten punkt 11 skulle bifallas: "Avsätt pengar för ett Nobelstipendium ett nationellt talangstipendium som administreras av Svenska institutet i samarbete med våra främsta lärosäten."
127. att motion L53 skulle anses besvarad
128. att det i det skolpolitiska programmet skulle föras in en ny punkt 74 med lydelsen: "Högskoleprovets roll i systemet för urval och antagning till högre studier behöver ses över. Detta gäller bland annat högskoleprovets konstruktion och betydelse, samt kvotgruppernas storlek. Det bör övervägas om det ska införas en generell gräns under vilken ett resultat på högskoleprovet inte kan kvalificera för antagning via kvotgruppen."
129. att motion L54 skulle anses besvarad
130. att motion L55 skulle avslås
131. att motion L56 skulle avslås
132. att motion L57 skulle anses besvarad
133. att motion L58 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
134. att motion L59 skulle anses besvarad
135. att motion L20 skulle bifallas
136. att den skolpolitiska rapporten punkt 8 skulle bifallas: "Inget är viktigare än en bra start. Det ger den enskilda människan större chanser att lyckas senare i livet och utjämnar livschanser mellan elever med olika bakgrund. Därför är förskolan viktig och ska ha ett tydligt pedagogiskt uppdrag. Förskolans kompensatoriska uppdrag ska stärkas och resurser ska, liksom i skolan, fördelas utifrån behov. Krav ska ställas på den så kallade pedagogiska omsorgen att följa läroplanen och vara underställd en förskola för utbildning och pedagogisk ledning. Barn till föräldralediga och arbetslösa bör ha rätt att delta i förskolans verksamhet upp till 30 timmar i veckan."
137. att den skolpolitiska rapporten punkt 9 skulle bifallas: "Förskolans betydelse för barns utveckling, inte minst gällande språkträning för nyanlända barn, är central. Alla barn i förskolan har rätt till modersmålsstöd. Öppna förskolan möjliggör för barn och föräldrar att träffa andra och träna svenska språket. Den bör därför ha hög tillgänglighet."

138. att den skolpolitiska rapporten punkt 10 skulle bifallas: "För att stärka föräldrars möjlighet att välja barnomsorg ska lagen om valfrihet gälla förskolan. Kraven för att etablera förskola ska skärpas och så långt som möjligt likna dem som finns för skola."
139. att den skolpolitiska rapporten punkt 11 skulle bifallas: "En nationell förskoleinspektion inrättas."

Utskottet yrkade:

1. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motionerna L1 och L2 skulle anses besvarade
2. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den skolpolitiska rapporten punkt 1 skulle bifallas: "Kunskap är den viktigaste faktorn för att stärka människans möjlighet att leva i frihet. Utbildning och kunskap ger människan möjlighet att, utifrån sina egna förutsättningar, förbättra sin livssituation. Därför prioriterar liberaler alltid skolan."
3. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den skolpolitiska rapporten punkt 2 skulle bifallas: "Kunskap och bildning bryter barriärer, öppnar nya vägar och stärker den enskildes förmåga att orientera sig och fatta egna självständiga beslut. Utbildningssystemet ska därför ha höga förväntningar på varje individ och prioritera kunskap. En likvärdig skola är en förutsättning för att alla elever ska få samma möjligheter. I det svenska skolsystemet ska alla kunna utvecklas."
4. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den skolpolitiska rapporten punkt 3 skulle bifallas: "Under några decennier föll de svenska resultaten i internationella kunskapsmätningar. Samtidigt förlorade läraryrket i status och auktoritet. I klassrummen försämrades studieron. Skolan förlorade sin ställning i samhället och sin förmåga att erbjuda social rörlighet, så kallade klassresor."
5. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den skolpolitiska rapporten punkt 4 skulle bifallas: "Ett skolväsende av hög kvalitet gynnar inte endast individens utveckling, utan är också en förutsättning för att Sverige ska kunna behålla sin konkurrenskraft och även framgent vara en välfärdsnation. De reformer som genomförs i dag kan påverka Sverige i decennier framöver."
6. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den skolpolitiska rapporten punkt 5 skulle bifallas: "När alliansregeringen tillträdde genomfördes därför den största reformperioden för skolan sedan 1800-talet. Tack vare ett ökat fokus på resultat och insatser för att höja undervisningskvaliteten har Sveriges kunskapsresultat börjat vända. Men vi liberaler är inte nöjda. Sverige ska ha ett skolsystem som strävar efter att varje elev ska kunna utveckla sin fulla potential. Vi ska ha förväntningar på att varje elev också tar i och ständigt vill lära sig mer."
7. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den skolpolitiska rapporten punkt 6 skulle bifallas: "Sveriges mål ska vara att nå topp tio i de internationella rankingarna. Vi presenterar därför ett kraftfullt paket för att lyfta skolan."
8. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den skolpolitiska rapporten punkt 7 skulle bifallas: "Liberalerna anser att staten ska ta över huvudansvaret för skolan. Det skulle innebära ökad likvärdighet och tydligare styrning. Ett förstatligande av skolan skulle också vara en tydlig markering av skolans vikt för samhället och därmed bidra till statushöjning för såväl läraryrket som skolan i sig."
9. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den skolpolitiska rapporten punkt 12 skulle bifallas: "Skolstart ska normalt ske vid sex års ålder. Förskoleklassen slopas och blir ett första år i en tioårig grundskola."
10. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den skolpolitiska rapporten punkt 25 skulle bifallas: "Ett aktivt skolval ska införas i alla kommuner. Till de fristående skolor som väljer kötid som urvalskriterium ska man kunna ställa barn i kö tidigast ett år före förväntad skolstart. Kommunerna åläggs tillhandahålla tillgänglig information om kommunernas samtliga förskolor och skolor för medborgarna."
11. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den skolpolitiska rapporten punkt 58 skulle bifallas: "Det ska inte vara turen att födas av rätt föräldrar eller i rätt kommun, som ska avgöra hur bra det går för en elev. Sverige ska sträva efter hög kvalitet och höga kunskapsresultat. Likvärdighet ska uppnås genom höga ambitioner för varje elev och genom ett skolsystem som erbjuder hög kvalitet i varje klassrum."
12. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den skolpolitiska rapporten punkt 59 skulle bifallas: "Staten ska ta över huvudmannskapet för skolan. Rektor och lärare ska inte vara anställda av kommuner utan av staten. Kommunala skolor och fristående skolor ska få elevpeng direkt från staten. Elevpengen ska vara anpassad efter lokala förutsättningar som lokalkostnader och socioekonomisk bakgrund. I avvaktan på ett statligt huvudmannskap bör krav på miniminivå av skolpengens undervisnings- och elevvårdskostnad införas."
13. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den skolpolitiska rapporten punkt 60 skulle bifallas: "Statsbidragen bör vara färre och vara riktade mot att nå likvärdighet och höja undervisningens kvalitet. Huvudmannen som använder statsbidrag till annat än de är avsedda för ska kunna bli återbetalningsskyldiga."

14. att den skolpolitiska rapporten punkt 61 skulle ges följande lydelse: "Tydligare krav på vilka som ska kunna starta och driva friskolor ska finnas. Ägarens lämplighet ska omprövas vid stark kritik från Skolinspektionen. Skärpt lagstiftning krävs för att fristående skolor som har betydande brister i kvalitet inte ska kunna dela ut vinst till ägare."
15. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion L1 skulle avslås
16. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion L4 skulle anses besvarad
17. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den skolpolitiska rapporten punkt 21 skulle bifallas: "Svensk skola lider av ordningsproblem och det är de som behöver skolan mest som drabbas hårdast när arbetsro saknas. Ett särskilt stöd inrättas för att med både akuta och långsiktiga åtgärder motverka ordningsproblem i skolor. En ordningskommission ska inrättas med uppdrag att fördela bidragen och på andra sätt aktivt arbeta för ordning och reda i skolan."
18. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den skolpolitiska rapporten punkt 22 skulle bifallas: "Elever som avstängts för att ha stört undervisningen ska av lärare och rektor kunna ges möjlighet att ta ansvar för de problem man skapat och ha skyldighet att ta igen förlorad undervisningstid utanför skoltid. Vid omfattande störning eller skolk ska rektor kunna fatta beslut om skolplikt under lov."
19. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion L5 skulle anses besvarad
20. att den skolpolitiska rapporten punkt 62 skulle ges följande lydelse: "Dåliga förskolor och skolor ska aldrig accepteras. Tvångsförvaltning och nedläggning av förskolor eller skolor som inte klarar sitt uppdrag eller bryter mot lagen ska kunna genomföras snabbt, oavsett huvudman. En närliggande och mer framgångsrik huvudman ska kunna ta över verksamheter från en huvudman som missköter sitt uppdrag."
21. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion J8 yrkande 4 skulle bifallas
22. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion J8 yrkande 5 skulle anses bifallet med vad partistyrelsen anfört
23. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion L6 skulle avslås
24. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den skolpolitiska rapporten punkt 16 skulle bifallas: "Föräldrar har ett ansvar för att deras barn ska ha möjlighet att lyckas i skolan. Det är ett föräldransvar att t.ex. se till att barnet kommer i tid till skolan, att respektera de regler som skolan sätter upp och att hjälpa till med läxläsning. Föräldrar ska erbjudas stöd för att vara en resurs i sitt barns lärande."
25. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den skolpolitiska rapporten punkt 55 skulle bifallas: "Skollagen ska ändras så att det blir tydligt att det är läraren som har huvudansvaret för hur undervisningen läggs upp. Skollagen ska tydligt slå fast lärarens befogenheter för att upprätthålla studiero i klassrummet. Elevinflytande är bra och ska växa med elevens ålder, men lärare och rektor kan inte överlåta ansvar för undervisning och ordning till elever."
26. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den skolpolitiska rapporten punkt 40 skulle bifallas: "Frivilligorganisationer ska välkomnas i skolans arbete mot mobbning och värdegrundarbete, men metoder som saknar vetenskaplig grund eller beprövad erfarenhet ska inte tillåtas. För de organisationer som deltar i skolans arbete under en längre period ska krävas auktorisation av Skolverket."
27. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion L7 skulle anses besvarad
28. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion L8 skulle anses bevarad
29. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion L9 skulle anses besvarad
30. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motionerna L10 skulle anses besvarad och motion L11 skulle bifallas
31. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion L12 skulle anses besvarad
32. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den skolpolitiska rapporten punkt 45 skulle bifallas: "Lärarna har Sveriges viktigaste yrke. Samhället måste tydligare än i dag visa sin uppskattning. Läraryrket ska vara ett värlönat, kreativt och fritt akademikeryrke. Det ska vara svårt att bli lärare och det ska löna sig att utbilda sig till lärare. De allra bäst lämpade ska lockas till yrket. Lärare ska kunna känna stolthet över sitt yrke och ha goda förutsättningar i vardagen. Lärares uppdrag ska vara tydligt och man ska få använda sin tid till undervisning. Det behövs en ny syn på lärares sociala ansvar. Utbildning och fortbildning ska ge lärare förmåga att upptäcka sociala problem, men andra yrkeskategorier måste finnas för att finna lösningar på problemen. Rektor ska ansvara för att det finns andra yrkeskategorier kan avlasta lärarna."
33. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den skolpolitiska rapporten punkt 53 skulle bifallas: "Lärare ska ha hög lön och tydliga karriärvägar. Systemet med förstelärare ska byggas ut. Förstelärare ska utses enligt tydliga och transparenta kriterier. Särskilda satsningar ska göras för att få fler förstelärare i

- utanförskapsområdena. Det ska löna sig att ta sig an de största utmaningarna. Det gäller även vuxenutbildningarna.”
34. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motionerna L13 och L14 skulle anses besvarade
35. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den skolpolitiska rapporten punkt 13 skulle ges lydelsen: ”Den pedagogiska inriktning som inneburit att läraren tagit ett steg tillbaka och där eleven förväntats söka sin egen kunskap har varit skadlig för såväl kunskapsresultat som likvärdighet och studiero. Läraren ska ha ett tydligt ledarskap i klassrummet. Ledarskap och kommunikation ska vara en viktig del i lärarutbildningen. Huvudman och rektor bör se till att lärare får kontinuerlig utbildning, träning och stöd i sitt ledarskap.”
36. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion L15 därmed skulle bifallas
37. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den skolpolitiska rapporten punkt 17 skulle bifallas: ”För att öka likvärdigheten runt bedömning och betygssättning ska en fortbildningssatsning, bedömningslyftet, genomföras för lärare i alla stadier. Huvudmannen ska säkerställa att betygsättande lärare har kompetens i betyg och bedömning.”
38. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den skolpolitiska rapporten punkt 46 skulle ges lydelsen: ”För att långsiktigt höja läraryrkets status ska det vara svårt att komma in på lärarutbildningen. Det bör ske genom högre antagningskrav och behörighetskrav, exempelvis genom ett krav på lägst slutbetyg C i relevanta ämnen från gymnasiet. För att antas via högskoleprovet bör den sökande ha uppnått lägst resultatet 1,0. Ett lämplighetsprov vid antagningen ska införas för att undvika att de som är uppenbart olämpliga att bli lärare antas.”
39. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den skolpolitiska rapporten punkt 47 skulle bifallas: ”Lärarutbildningen ska ha tydligare tyngdpunkt på metodik och didaktik. Lärarutbildningen bör öka sina internationella kontakter och verka för större internationellt utbyte. Internationell forskning och beprövad erfarenhet ska ges större utrymme i lärarnas utbildning och fortbildning.”
40. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den skolpolitiska rapporten punkt 48 skulle ges lydelsen: ”Ämneslärarutbildningen ska, till skillnad från andra lärarutbildningar, koncentreras till färre orter. Den kompletterande pedagogiska utbildningen för den som har ämneskunskaper ska däremot också i framtiden kunna ges på fler lärosäten. Den stora spridningen av ämneslärarutbildningen till många små högskolor riskerar kvalitet och ökar lärarbristen särskilt i de mindre skolämnena. De praktiskt-estetiska högskolorna och våra tekniska universitet, ska dock kunna fortsätta att utbilda ämneslärare i sina ämnen. Den som vill bli ämneslärare ska ha relevant masterexamen. En modersmålslärarutbildning införs, liksom legitimation efter examen.”
41. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den skolpolitiska rapporten punkt skulle 49 bifallas: ”Fortbildningssatsningar som mattelyftet ska genomföras i alla ämnen för att höja undervisningens kvalitet och stödja kollegialt lärande med expertstöd. Förstelärare ska ges möjlighet att avsätta tid och få särskild fortbildning för att kunna fungera som stöd i det kollegiala lärandet. Statsbidrag bör införas för att ge förstelärare möjlighet att på ett strategiskt plan jobba med skolans kompetensutveckling.”
42. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den skolpolitiska rapporten punkt 50 skulle bifallas: ”Ett års vidareutbildning på universitet i ämneskunskaper eller ämnesmetodik ska erbjudas under en lärarkarriär. Utbildningen kan avse fördjupade ämneskunskaper i ämne som lärare redan är behörig i, eller att bli behörig i ytterligare ämne.”
43. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den skolpolitiska rapporten punkt 51 skulle bifallas: ”Ämnesdidaktiska centra, knutna till universitet, bör inrättas för att kontinuerligt höja kvaliteten i utbildningen och sprida aktuell forskning.”
44. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den skolpolitiska rapporten punkt 52 skulle bifallas: ”Det behövs fler vägar in till läraryrket. Snabbspår för nyanlända ska kompletteras med satsningar på att locka personer med universitetsutbildning till läraryrket. Den kompletterande pedagogiska utbildningen kan kortas ner efter bedömning av lärosäten och läsas parallellt med arbete i skolan.”
45. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den skolpolitiska rapporten punkt 54 skulle bifallas: ”Lärarlegitimationsreformen ska utvecklas. Krav på ämnesbehörighet för att sätta betyg ska införas.”
46. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion L16 skulle anses besvarad
47. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motionerna L17–L19 skulle anses besvarade
48. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den skolpolitiska rapporten punkt skulle 23 bifallas: ”Det ska finnas höga förväntningar på varje elev. Rektor ansvarar för att det finns en kultur på skolan som främjar höga förväntningar och hög elevmotivation. Huvudman ska ansvara för att rektor får kontinuerlig fortbildning i ledarskap.”

49. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den skolpolitiska rapporten punkt 24 skulle bifallas: ”Anmälningsskyldighet ska finnas och följas. Brott som begås i skolan ska anmälas. Skolans ansvar och befogenheter gentemot föräldrarna måste förtydligas. Det ska tydligt framgå i skollagen vad som är skolans kunskapsuppdrag och vad som är föräldrarnas vårdnadsansvar. Rektorerens ansvar för att ha upparbetade kontakter och samarbete med socialtjänst och polis förtydligas.”
50. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den skolpolitiska rapporten punkt 41 skulle bifallas: ”Rektor ansvarar för att hbt-kunskap finns bland skolans personal. På varje skola ska det finnas kunskap om hedersproblematik. I skolans likabehandlingsplan ska arbetet mot hedersrelaterat våld behandlas. Nolltolerans ska finnas mot att i skollokal eller på skoltid försöka rekrytera elever till våldsbejakande och ickedemokratiska ideologier.”
51. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den skolpolitiska rapporten punkt 57 skulle bifallas: ”Huvudmännen ansvarar för att rektor ges goda möjligheter att vara den pedagogiska ledaren. Rektor ska ha större praktiska möjligheter än i dag att leda undervisningen. De uppdrag rektor har från staten i form av skollag, läroplan och riktlinjer från skolverket får inte åsidosättas av huvudman. Kommunala policyer som rektor anser strida mot det nationella uppdraget ska inte vara bindande för rektor.”
52. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den skolpolitiska rapporten punkt 65 skulle bifallas: ”Rektorsutbildningen ska öppnas upp så att även den utan anställning som rektor får möjlighet att söka in. Rektorsutbildningen och fortbildning för rektorer ska innehålla mer träning i ledarskap än i dag.”
53. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion L20 skulle bifallas
54. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den skolpolitiska rapporten punkt 8 skulle bifallas: ”Inget är viktigare än en bra start. Det ger den enskilda människan större chanser att lyckas senare i livet och utjämnar livschanser mellan elever med olika bakgrund. Därför är förskolan viktig och ska ha ett tydligt pedagogiskt uppdrag. Förskolans kompensatoriska uppdrag ska stärkas och resurser ska, liksom i skolan, fördelas utifrån behov. Krav ska ställas på den så kallade pedagogiska omsorgen att följa läroplanen och vara underställd en förskola för utbildning och pedagogisk ledning. Barn till föräldralediga och arbetslösa bör ha rätt att delta i förskolans verksamhet upp till 30 timmar i veckan.”
55. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den skolpolitiska rapporten punkt 9 skulle bifallas: ”Förskolans betydelse för barns utveckling, inte minst gällande språkträning för nyanlända barn, är central. Alla barn i förskolan har rätt till modersmålsstöd. Öppna förskolan möjliggör för barn och föräldrar att träffa andra och träna svenska språket. Den bör därför ha hög tillgänglighet.”
56. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den skolpolitiska rapporten punkt 10 skulle bifallas: ”För att stärka föräldrars möjlighet att välja barnomsorg ska lagen om valfrihet gälla förskolan. Kraven för att etablera förskola ska skärpas och så långt som möjligt likna dem som finns för skola.”
57. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den skolpolitiska rapporten punkt 11 skulle bifallas: ”En nationell förskoleinspektion inrättas.”
58. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den skolpolitiska rapporten punkt 14 skulle ges lydelsen: ”Ett test som tydligt visar vad eleverna ska kunna avseende att läsa och skriva ska genomföras i mitten av vårterminen i årskurs 1. Extra lektioner i läs- och skrivinläring ska direkt sättas in för de elever som inte når en godkänd nivå. Ett skriftligt omdöme ska ges för att följa utvecklingen och för att sätta in stöd från och med vårterminen i årskurs ett. Betyg ska ges från och med vårterminen i årskurs fyra.”
59. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motionerna L21 och L22 skulle anses besvarade
60. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion L23 skulle anses besvarad
61. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion L24 skulle anses besvarad
62. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den skolpolitiska rapporten punkt 33 skulle bifallas: ”Betyget F ska inte användas under de år elever definieras som nyanlända. I stället ska uteblivet betyg kompletteras med en skriftlig bedömning av elevens kunskapsutveckling i ämnet. När eleven målen för E–A ska eleven få detta betyg.”
63. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion L25 skulle avslås
64. att motion L26 yrkande 1 skulle anses bifallet med vad partistyrelsen anfört
65. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion L26 yrkande 2 och L27 skulle anses besvarade
66. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion L28 skulle anses besvarad
67. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion L29 skulle avslås
68. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den skolpolitiska rapporten punkt 27 skulle bifallas: ”Särbegåvade barn ska ges utmaning utifrån sina förutsättningar. Skolinspektionen ska ges ett särskilt uppdrag att granska huvudmäns arbete för att möta särbegåvades behov. Skolor ska efter tillstånd från Skolverket, ha rätt att ha antagningsprov vid profilklasser i alla ämnen, även på högstadiet.”
69. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion L30 skulle avslås

70. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den skolpolitiska rapporten punkt 28 skulle bifallas: "Elever på grundskolan har rätt att läsa in gymnasiekurser och få betyg i dessa."
71. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motionerna L31–L37 skulle avslås
72. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den skolpolitiska rapporten punkt 18 skulle bifallas: "Svenska elever ska ha fler lektioner än i dag. Undervisningstiden i grundskolan ska därför successivt utökas. På lågstadiet bör skoldagen förlängas med i genomsnitt en timme genom att man har ytterligare tre lektioner i svenska och två timmar matematik per vecka. Terminerna ska sammanlagt öka med två veckor för att få mer tid till lärande. Den utökade undervisningstiden måste genomföras på ett sätt som inte sänker kvaliteten på undervisningen. Tid på fritidshem ska ses som en tydlig resurs i skolarbetet och bör ge elever stöd i läsläsning och annat pedagogiskt stöd."
73. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den skolpolitiska rapporten punkt 19 skulle bifallas: "Timplanen ska utvidgas med 100 timmar mer idrott. Idrott och hälsa ska också ses som en introduktion till rörelse som lockar till aktivitet även på fritiden, gärna inom föreningslivet."
74. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den skolpolitiska rapporten punkt 20 bifallas: "Timplanen ska vara stadiindelad och elever ska garanteras de undervisningstimmar man har rätt till. Rektor ska anmäla och förklara avvikelser till huvudmannen."
75. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den skolpolitiska rapporten punkt 36 skulle bifallas: "För att kodning och programmering ska bli ett naturligt inslag i skolan, som del i kursplanen för flera ämnen och som möjlig programprofilering, ska ett särskilt lärarlyft genomföras på området."
76. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion L38 skulle anses besvarad
77. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion L39 skulle anses besvarad
78. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den skolpolitiska rapporten punkt 70 skulle bifallas: "Gymnasieskolan ska förändras från dagens kursutformade skola till en mer samlad ämnesutformad skolform. Ämnesbetyg ska ges i stället för dagens kursbetyg. När det kursutformade gymnasiet ersatts med ett ämnesgymnasium blir det naturligt att ett samlat ämnesprov genomförs i slutet av årskurs tre som ersätter de nationella proven som en bekräftelse på den samlade ämneskunskap eleven har erhållit under sina studier. Prov bör finnas både på högskoleförberedande och yrkesförberedande program, men kan utformas på olika sätt. För att få examen ska godkänt på gymnasieprovet krävas. Det ska finnas möjlighet att senare göra om ett prov eller delar av ett prov man fått underkänt i."
79. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den skolpolitiska rapporten punkt 71 skulle bifallas: "Varianter på gymnasieprogram ska kräva Skolverkets tillstånd och ha regionalt eller riksintag. De gemensamma ämnena ska bli färre. Estetiska ämnen ska vara tillval på de program som inte är utbildningar med estetisk inriktning. Folkhögskolor ska, utifrån gällande läroplan och kursplaner, kunna ges rätt att driva gymnasieprogram."
80. att motion L40 skulle bifallas
81. att den skolpolitiska rapporten punkt 29 skulle ges följande lydelse: "Skolplikten kan behöva förlängas utöver 16 års ålder för elever som inte nått målen i grundskolan. För elever som anländer till Sverige i tonåren och som helt, eller nästan helt, saknar skolorunderbyggnad måste skolplikten kunna förlängas, dock maximalt upp till 18 års ålder."
82. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den skolpolitiska rapporten punkt 30 skulle bifallas: "Elever som kommer nya till Sverige under skollåren ska skyndsamt få sin kunskap utvärderad. Huvudman ska tillse att överlämning till rektor kvalitetssäkras. Med prioriterad timplan och fler lektioner ska mer tid ges för att snabbt lära sig svenska. För nyanlända ska sommarlovets kunna halveras. Alla lärarstudenter ska ges kunskap om flerspråkig undervisning och ett språkutvecklande arbetssätt."
83. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion L41 skulle anses besvarad
84. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion L42 skulle anses besvarad
85. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den skolpolitiska rapporten punkt 15 skulle bifallas: "Elever som inte når godkänt i svenska och matematik under lågstadietiden ska få automatisk rätt till extra lektioner, läxhjälp, speciallärarhjälp. Kommuner ska erbjuda lovskola till elever som behöver extra stöd och för de elever som vill lära sig mer."
86. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion L43 skulle anses besvarad
87. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion L44 skulle anses besvarad
88. att den skolpolitiska rapporten punkt 31 skulle bifallas: "Nyanlända har rätt till modersmålsstöd, studiehjälper och modersmålsundervisning. Man ska ha rätt till fler lektioner i svenska och få studiehjälper i övriga ämnen på modersmålet. Ett snabbspår för att rekrytera fler studiehjälpare bör införas. Elever som kan lära och visa kunskaper på annat språk ska ha rätt till det för att inte tappa

- fart i sin inläring. Rektor ansvarar för att en sådan lösning inte innebär att strävan efter att lära sig svenska undergrävs.”
89. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den skolpolitiska rapporten punkt 32 skulle bifallas: ”Kommunala skolor ska kunna frångå närhetsprincipen i begränsad omfattning för att få till stånd en jämnare fördelning av nyanlända och asylsökande i skolorna på samma sätt som de fristående skolorna kan frångå kösystemet.”
90. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den skolpolitiska rapporten punkt 34 skulle bifallas: ”Ett särskilt preparandår inrättas för nyanlända elever som siktar på att snabbt börja på gymnasieskolans teoretiska program. Elever som bedöms klara gymnasieprogram på engelska ska kunna läsa detta och samtidigt läsa in svenska på grundskolenivå.”
91. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den skolpolitiska rapporten punkt 73 skulle bifallas: ”För att öka likvärdigheten, höja kvaliteten och förbättra tillgängligheten i hela landet ska lagen om valfrihetssystem, LOV, gälla på sfi/komvux och nationell skolpeng för vuxenelever införas.”
92. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion L45 skulle anses besvarad
93. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den skolpolitiska rapporten punkt 44 skulle bifallas: ”Studie- och yrkesvägledningens uppdrag behöver förtydligas, sättas in i tidigare årskurser och vara en kvalificerad samtalspartner genom hela utbildningstiden. En fortbildningssatsning på syv ska genomföras för att elever ska kunna få bättre stöd till självständiga val och möjlighet att få utbildning och försörjning.”
94. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion L46 skulle anses besvarad
95. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den skolpolitiska rapporten punkt 35 skulle bifallas: ”Elever på ungdomshem, hvb- och SIS-boenden har samma rätt till skolgång som andra elever. Skolan är den viktigaste skyddsfaktorn och ökar dessa elevers möjlighet att klara sig bra i livet. En studieplan ska alltid upprättas. Att läsa färre ämnen eller färre timmar ska endast i undantagsfall tillåtas. Särskilda boenden som inte kan ordna undervisning i enlighet med lagstiftningen ska inte tillåtas. Hälsojournaler ska kopplas till elevhälsovården.”
96. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den skolpolitiska rapporten punkt 37 skulle bifallas: ”Skolan ska vara en plats där man i trygghet kan lära känna sig själv och där man är mer nyfiken på vad en människa är och kan bli än varifrån hon kommer. Skolan ska vara en oas av frihet för dem som drabbas av hederskultur eller annan ofrihet i hemmet, en plats för kunskap för dem som kommer från torftig miljö, en trygg värld för dem vars liv präglas av otrygghet och en plats för nyfikenhet bortom traditionella mönster.”
97. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den skolpolitiska rapporten punkt 38 skulle bifallas: ”Alla skolhuvudmän ska ha avtal med landsting för att stärka elevhälsoarbetet och för att undvika att elever hamnar mellan stolar. Socialtjänsten ska kopplas till skolans elevvårdsteam, sekretessregler får inte bli ett hinder för elevens välbefinnande. Varje skola ska ha en direktkontakt med särskild socialsekreterare. Elevvårdsteam ska knyta till sig fler expertkompetenser, bl.a. logoped.”
98. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den skolpolitiska rapporten punkt 39 skulle bifallas: ”De elever som har stora inlärningssvårigheter ska mötas av lärare och speciallärare med djup och bred kompetens. Lärare kan inte lösa alla problem, men upptäcka många. Därför måste det finnas andra personalkategorier, som till exempel elevassistenter, till stöd för elever med fysiska och psykiska behov så att lärare kan ägna mer av sin tid åt undervisning.”
99. att den skolpolitiska rapporten punkt 56 skulle ges följande lydelse: ”Med ett statligt huvudmannaskap kan mängden onödig byråkrati minska för lärarna och mer tid kunna användas åt undervisning. Nationella prov bör snarast digitaliseras och rättas externt. Huvudmannen ska tillse att det finns tydliga ramar för vad som är lärarens och skolans ansvar. Lärare ska få mer tid till planering, undervisning och efterarbete.”
100. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den skolpolitiska rapporten punkt 63 skulle bifallas: ”Skolinspektionens uppdrag förnyas. Ett tydligare fokus ska vara på undervisningens kvalitet. Skolinspektionen ska även ge förbättringsförslag och inte endast konstatera brister. Erfarna rektorer och lärare ska användas vid inspektioner ett uppdrag som också blir ett naturligt karriärsteg.”
101. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den skolpolitiska rapporten punkt 64 skulle bifallas: ”För att motarbeta betygsinflation ska nationella prov rättas externt och huvudmän och skolor vars betygspoäng skiljer markant från resultat på nationella prov ska redovisa skäl till Skolinspektionen. Vid upprepade fall av oskäligt stor avvikelse bör vite kunna dömas ut av skolinspektionen. Lärare som ämnar sätta ett betyg som avviker från resultatet på nationella provet skriftligt motivera detta till rektor. Skolverket ska ges i uppdrag att öka likvärdigheten i bedömningar av nationella prov och öppet redovisa resultat av

- jämförelser mellan skolor. Gymnasieskolor ska första terminen genomföra kunskapstest för att öka jämförbarheten mellan grundskolor.”
102. att den skolpolitiska rapporten punkt 66 skulle ges följande lydelse: ”Läromedel ska auktoriseras av Skolverket. Skolverket ska ta fram rekommendationer för kvalitetssystem som ska användas i förskola och skola för att höja lägstånivån. Samtidigt ska lärare ha befogenhet att välja både tryckt och digitalt undervisningsmaterial som komplement till auktoriserade läromedel. Huvudmännen ska till Skolverket redovisa andel av undervisningstiden som leds av för ämnet behörig personal.”
103. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den skolpolitiska rapporten punkt 67 skulle bifallas: ”Ett nationellt utvärderingssystem bör införas för skolan för att förbättra uppföljningen och få ökat resultatfokus i de ämnen som inte mäts i internationella kunskapsmätningar.”
104. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den skolpolitiska rapporten punkt 68 skulle bifallas: ”Gymnasiet ska förbereda elever för yrkesliv och högre studier. Den likriktning som hittills präglat mycket av gymnasiedebatten måste brytas så att gymnasiet mer anpassas efter individuella behov. Det är bättre att lyckas med ett kortare program än att misslyckas och hoppa av från ett längre teoretiskt program. Möjligheterna att senare i livet byta inriktning och yrkesval ska vara mycket goda.”
105. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den skolpolitiska rapporten punkt 69 skulle bifallas: ”Lärlingar ska bli ett naturligt inslag i gymnasiet genom att de blir en egen programform och tydligare än i dag knyts till arbetsmarknaden. Högskoleförberedande program ska innebära att eleven är mycket väl förberedd för högre studier. Antagningskraven ska höjas så att de elever som antas har förutsättningar att genomföra studierna.”
106. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den skolpolitiska rapporten punkt 72 skulle bifallas: ”Yrkesutbildning ska i allt större utsträckning bedrivas i företagens eller branschens regi genom företagsförlagd utbildning under två eller tre år såsom s.k. branschlärlingar eller yrkesprogram. Endast utbildningen i teoretiska ämnen ska då ske i gymnasieskolan. Alla lärlingar ska genomföra ett godkänt gesällprov för att kunna slutföra sina studier. För att nå högskolebehörighet inom dessa program ska det vara möjligt att läsa in extra teoretiska ämnen.”
107. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den företagandepolitiska rapporten punkt 65 skulle bifallas: ”Att lärlingsutbildningarna ska utökas och ske i samklang med branscherna som bäst känner kompetensbehoven hos företagen.”
108. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den företagandepolitiska rapporten punkt 67 skulle bifallas: ”Att alla elever på Sveriges gymnasier och grundskolor ska erbjudas möjligheten att genomföra Ung Företagsamhets program och kunna skapa sina egna UF-företag.” och att motion C11 yrkande 2 därmed anses besvarat
109. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den företagandepolitiska rapporten punkt 69 skulle bifallas: ”Ge Skolverket i uppdrag att ta fram metoder och rekommendationer för att stimulera entreprenöriellt tänkande/lärande inom förskolan.”
110. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den företagandepolitiska rapporten punkt 68 skulle utgå
111. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den företagandepolitiska rapporten punkt 66 skulle ges lydelsen: ”Att en bedömning ska göras om anordnarbidraget för lärlingsutbildningen ska ökas.”
112. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 14 skulle bifallas: ”Alla barn ska mötas med höga förväntningar utifrån sina egna förutsättningar, och ha rätt att ha höga förväntningar på sin framtid.”
113. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 15 skulle bifallas: ”Alla ska ha rätt att utvecklas till sin fulla potential. Skolan är enligt lagen skyldig att ge det stöd som behövs för att elever med funktionsnedsättningar ska få möjlighet till det – också över nivån godkänt. Mer måste göras för att det ska bli så också i praktiken.”
114. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 16 skulle bifallas: ”Skola och förskola måste ha rutiner för att tidigt upptäcka ’osynliga’ funktionsnedsättningar som ADHD eller dyslexi. Med tidiga insatser får barnen bättre förutsättningar att utvecklas.”
115. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 17 skulle bifallas: ”Alla skolor ska vara tillgängliga för personer med funktionsnedsättning så att ingen, varken elever, personal eller föräldrar, utestängs.”
116. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 18 skulle bifallas: ”De behov av anpassad undervisning som finns för elever med nedsatt rörelseförmåga ska kunna tillgodoses i alla gymnasieskolor. Då kan de så kallade Rh-gymnasierna avvecklas.”
117. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 19 skulle bifallas: ”Så många barn och ungdomar som möjligt ska gå i den integrerade, ’vanliga’, skolan. Det

- förutsätter att utbildningen av lärare och skolledare ger tillräckliga kunskaper för det. Särskola ska vara en undantagslösning där tillräckliga resurser sätts in för att kunna erbjuda eleverna en meningsfull utbildning och goda förberedelser för livet efter skolan.”
118. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 20 skulle bifallas: ”Grund- och gymnasiesärskolor ska finnas i, eller i anslutning till, andra skolor. Även de elever som går i särskolor bör ha möjlighet att delta integrerat i vissa aktiviteter.”
119. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 21 skulle bifallas: ”Särskolan ska inte vara en återvändsgränd. Även en särskoleutbildning ska, eventuellt efter komplettering, kunna leda till behörighet till vidare utbildning.”
120. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 22 skulle bifallas: ”Det behövs fler utbildningsvägar för unga med intellektuell funktionsnedsättning, till exempel inom yrkeshögskolan, folkbildningen och lärlingsutbildningen och genom anpassade högskoleutbildningar.”
121. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 23 skulle bifallas: ”Möjligheterna för elever och studenter med funktionsnedsättning att läsa i lägre tempo behöver bli mer kända och utvidgas. Det ska finnas goda möjligheter både att förlänga grund- och gymnasieskoletiden och att få studiemedel för högskolestudier i anpassat tempo.”
122. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 24 skulle bifallas: ”Det behöver bli möjligt att kombinera studiemedel på deltid med såväl sjukpenning som sjuk- och aktivitetsersättning på deltid.”
123. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 51 skulle bifallas: ”Skolmiljön ska anpassas till elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar för att säkra dessa elevers möjligheter till en god hälsa och deras rätt till en god skolgång.”
124. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 52 skulle bifallas: ”I många av landets skolor finns i dag i praktiken ett krav på en neuropsykiatrisk diagnos för att en elev ska ha rätt till särskilt stöd i skolan. Detta måste förändras så att alla elever med behov, även de som saknar diagnos från hälso- och sjukvården, ska erbjudas särskilt stöd i skolan.”
125. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den skolpolitiska rapporten punkt 26 skulle bifallas: ”Elever med funktionsnedsättningar ska ha rätt till stödresurs. Barn som har rätt att gå i särskola, men väljer att gå i grundskola ska få stöd liknande det en särskoleplacering skulle innebära. Rätten till skolskjuts inklusive ledsagare för elever i särskola och träningsskola till och från fritids ska förtydligas.”
126. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motionerna L47 och L48 skulle anses besvarade
127. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motionerna L49 och L50 skulle anses besvarade
128. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion L51 skulle anses besvarad
129. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion L52 skulle anses besvarad
130. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten punkt 10 skulle bifallas: ”Inför en bosättningsbonus i avgiftssystemet för att locka talanger att stanna i Sverige efter avslutade studier där en del av eller hela din avgift betalas tillbaka om du som free-mover-student tar examen och väljer att arbeta i Sverige därefter.”
131. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten punkt 11 skulle bifallas: ”Avsätt pengar för ett Nobelstipendium – ett nationellt talangstipendium som administreras av Svenska institutet i samarbete med våra främsta lärosäten.”
132. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion L53 skulle anses besvarad
133. att i enlighet med partistyrelsens yrkande det i det skolpolitiska programmet skulle föras in en ny punkt 74 med lydelsen: ”Högskoleprovets roll i systemet för urval och antagning till högre studier behöver ses över. Detta gäller bland annat högskoleprovets konstruktion och betydelse, samt kvotgruppernas storlek. Det bör övervägas om det ska införas en generell gräns under vilken ett resultat på högskoleprovet inte kan kvalificera för antagning via kvotgruppen.”
134. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion L54 skulle anses besvarad
135. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion L55 skulle avslås
136. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion L56 skulle avslås
137. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion L57 skulle anses besvarad
138. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion L58 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
139. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion L59 skulle anses besvarad

Utskottsreservation 1

Johan Wikander reserverade sig i utskottet till förmån för att motion L2 skulle bifallas.

Motivering: ”Rektorer har ett svårt uppdrag idag. Uppdrag från staten, men resurser och en beroendeställning av huvudmannen. De skulle få lättare att agera fritt mot huvudmannen med en anställning i staten.”

Utskottsreservation 2

Karolina Wallström reserverade sig i utskottet till förmån för att motion L7 skulle bifallas.

Utskottsreservation 3

Sabine Pettersson reserverade sig till förmån för att meningen ”För att antas via högskoleprovet bör den sökande ha uppnått lägst resultatet 1,0.” i punkt 74 i den skolpolitiska rapporten skulle utgå.

Motivering: ”Högskoleprovet är ett urvalsinstrument som inte mäter kunskap. För att antas till högre utbildning via kvotgrupp högskoleprovet krävs lägst godkänt i ämnen som krävs för grundläggande och/eller särskild behörighet. En godkäntgräns i ett rangordningsverktyg är därmed överflödigt och motverkar dess syfte.”

Utskottsreservation 4

Gunnar Nordmark reserverade sig i utskottet till förmån för att punkt 14 i den skolpolitiska rapporten skulle utgå.

Utskottsreservation 5

Karolina Wallström reserverade sig i utskottet till förmån för att motion L22 skulle bifallas.

Utskottsreservation 6

Tobias Hammarberg reserverade sig i utskottet till förmån för att motion L28 skulle bifallas.

Utskottsreservation 7

Sofia Remnert reserverade sig i utskottet till förmån för att motion L30 skulle bifallas.

Utskottsreservation 8

Pär Gustafsson och Sofia Remnert reserverade sig i utskottet till förmån för att motion L40 skulle bifallas.

Utskottsreservation 9

Johan Wikander reserverade sig i utskottet till förmån för att orden ”behörig personal” skulle ersättas med ”legitimerade lärare” i den skolpolitiska rapportens punkt 66.

Utskottsreservation 10

Sabine Pettersson reserverade sig i utskottet till förmån för att punkt 74 i den skolpolitiska rapporten skulle utgå.

Motivering: ”Högskoleprovets kvotgrupp är för stor och därmed antas studenter med låga resultat. Problemet är inte resultatet, då högskoleprovet är ett urvalsinstrument, utan kvotgruppens storlek och att för få skriver högskoleprovet och därmed konkurrerar i den kvotgruppen för utbildningar med lägre söktryck.”

I debatten yttrade sig:

Anna Manell, utskottet, Anna Svalander, partistyrelsen, Pär Gustafsson, utskottsreservant, Annika Westh, Johan Wikander, Lotta Edholm, Anita Jernberger, Fredrik Malm, Niklas Frykman, Ulla-Britt Hagström, Kristina Bergman Alme, Jan Jönsson, Karolina Wallström, Helena Sjöberg, Johan Landström, Elin Andersson, Lina Nordquist, Ninos Maraha, Lovisa Aldrin, Caroline Rhawi, Christer Nylander, Alda Danial, Gunnar Nordmark, Kjell Åke Holdar Sofia Remnert, Roger Haddad, Sabine Pettersson, Niklas Lehresjön, Evelyn Klöverstedt, Jenny Boström och Thomas Söderström.

Ulla-Britt Hagström och Johan Wikander yrkade:

1. att motion L2 skulle bifallas

Elin Andersson och Thomas Söderström yrkade:

1. att motion L10 skulle bifallas

Sabine Pettersson yrkade:

1. att i punkt 46 i den skolpolitiska rapporten meningen ”För att antas via högskoleprovet bör den sökande ha uppnått lägst resultatet 1,0.” skulle utgå

2. att i punkt 74 i den skolpolitiska rapporten meningen ”Det bör övervägas om det ska införas en generell gräns under vilken ett resultat på högskoleprovet inte kan kvalificera för antagning via kvotgruppen.” skulle utgå

Johan Landström yrkade:

1. att punkt 48 i den skolpolitiska rapporten skulle utgå

Gunnar Nordmark yrkade:

1. att punkt 14 i den skolpolitiska rapporten skulle utgå

Inger Lundberg yrkade:

1. att motion L27 skulle bifallas

Sofia Remmert yrkade:

1. att motion L30 skulle bifallas

Annika Westh yrkade:

1. att motion L32 skulle bifallas

Kristina Bergman Alme och Anita Jernberger yrkade:

1. att motion L39 skulle bifallas

Niklas Herneryd yrkade:

1. att landsmötet med anledning av motion L39 skulle ta ställning för att kreativa ämnen där man arbetar med hela människan samt hälsa bland unga ska bli obligatoriska i skolan

Christer Nylander yrkade:

1. att den skolpolitiska rapporten punkt 29 samt motion L40 skulle hänskjutas till beredningsutskottet

Alda Danial och Ninos Maraha yrkade:

1. att motion L46 skulle bifallas

Håkan Borg yrkade:

1. att motion L49 skulle bifallas

Johan Landström och Thomas Söderström yrkade:

1. att motion L56 skulle bifallas

Kjell Åke Holdar och Niklas Lehresjön yrkade:

1. att motion L57 skulle bifallas

Landsmötet beslutade:

132. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna L1 och L2 besvarade
133. att därmed avslå Ulla-Britt Hagströms och Johan Wikanders yrkande
134. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den skolpolitiska rapporten punkt 1:
”Kunskap är den viktigaste faktorn för att stärka människans möjlighet att leva i frihet. Utbildning och kunskap ger människan möjlighet att, utifrån sina egna förutsättningar, förbättra sin livssituation. Därför prioriterar liberaler alltid skolan.”
135. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den skolpolitiska rapporten punkt 2:
”Kunskap och bildning bryter barriärer, öppnar nya vägar och stärker den enskildes förmåga att orientera sig och fatta egna självständiga beslut. Utbildningssystemet ska därför ha höga förväntningar på varje individ och prioritera kunskap. En likvärdig skola är en förutsättning för att alla elever ska få samma möjligheter. I det svenska skolsystemet ska alla kunna utvecklas.”
136. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den skolpolitiska rapporten punkt 3:
”Under några decennier föll de svenska resultaten i internationella kunskapsmätningar. Samtidigt förlorade läraryrket i status och auktoritet. I klassrummen försämrades studieron. Skolan förlorade sin ställning i samhället och sin förmåga att erbjuda social rörlighet, så kallade klassresor.”

137. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den skolpolitiska rapporten punkt 4: ”Ett skolväsende av hög kvalitet gynnar inte endast individens utveckling, utan är också en förutsättning för att Sverige ska kunna behålla sin konkurrenskraft och även framgent vara en välfärdsnation. De reformer som genomförs i dag kan påverka Sverige i decennier framöver.”
138. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den skolpolitiska rapporten punkt 5: ”När alliansregeringen tillträdde genomfördes därför den största reformperioden för skolan sedan 1800-talet. Tack vare ett ökat fokus på resultat och insatser för att höja undervisningskvaliteten har Sveriges kunskapsresultat börjat vända. Men vi liberaler är inte nöjda. Sverige ska ha ett skolsystem som strävar efter att varje elev ska kunna utveckla sin fulla potential. Vi ska ha förväntningar på att varje elev också tar i och ständigt vill lära sig mer.”
139. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den skolpolitiska rapporten punkt 6: ”Sveriges mål ska vara att nå topp tio i de internationella rankingarna. Vi presenterar därför ett kraftfullt paket för att lyfta skolan.”
140. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den skolpolitiska rapporten punkt 7: ”Liberalerna anser att staten ska ta över huvudansvaret för skolan. Det skulle innebära ökad likvärdighet och tydligare styrning. Ett förstärkt förhållande av skolan skulle också vara en tydlig markering av skolans vikt för samhället och därmed bidra till statushöjning för såväl läraryrket som skolan i sig.”
141. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den skolpolitiska rapporten punkt 12: ”Skolstart ska normalt ske vid sex års ålder. Förskoleklassen slopas och blir ett första år i en tioårig grundskola.”
142. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den skolpolitiska rapporten punkt 25: ”Ett aktivt skolval ska införas i alla kommuner. Till de fristående skolor som väljer kötid som urvalskriterium ska man kunna ställa barn i kö tidigast ett år före förväntad skolstart. Kommunerna åläggs tillhandahålla tillgänglig information om kommunernas samtliga förskolor och skolor för medborgarna.”
143. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den skolpolitiska rapporten punkt 58: ”Det ska inte vara turen att födas av rätt föräldrar eller i rätt kommun, som ska avgöra hur bra det går för en elev. Sverige ska sträva efter hög kvalitet och höga kunskapsresultat. Likvärdighet ska uppnås genom höga ambitioner för varje elev och genom ett skolsystem som erbjuder hög kvalitet i varje klassrum.”
144. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den skolpolitiska rapporten punkt 59: ”Staten ska ta över huvudmannskapet för skolan. Rektor och lärare ska inte vara anställda av kommuner utan av staten. Kommunala skolor och fristående skolor ska få elevpeng direkt från staten. Elevpengen ska vara anpassad efter lokala förutsättningar som lokalkostnader och socioekonomisk bakgrund. I avvaktan på ett statligt huvudmannskap bör krav på miniminivå av skolpengens undervisnings- och elevvårdskostnad införas.”
145. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den skolpolitiska rapporten punkt 60: ”Statsbidragen bör vara färre och vara riktade mot att nå likvärdighet och höja undervisningens kvalitet. Huvudmannen som använder statsbidrag till annat än de är avsedda för ska kunna bli återbetalningsskyldiga.”
146. att i enlighet med utskottets yrkande ge den skolpolitiska rapporten punkt 61 lydelsen: ”Tydligare krav på vilka som ska kunna starta och driva friskolor ska finnas. Ägarens lämplighet ska omprövas vid stark kritik från Skolinspektionen. Skärpt lagstiftning krävs för att fristående skolor som har betydande brister i kvalitet inte ska kunna dela ut vinst till ägare.”
147. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion L3
148. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion L4 besvarad
149. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den skolpolitiska rapporten punkt 21: ”Svensk skola lider av ordningsproblem och det är de som behöver skolan mest som drabbas hårdast när arbetsro saknas. Ett särskilt stöd inrättas för att med både akuta och långsiktiga åtgärder motverka ordningsproblem i skolor. En ordningskommission ska inrättas med uppdrag att fördela bidragen och på andra sätt aktivt arbeta för ordning och reda i skolan.”
150. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den skolpolitiska rapporten punkt 22: ”Elever som avstängts för att ha stört undervisningen ska av lärare och rektor kunna ges möjlighet att ta ansvar för de problem man skapat och ha skyldighet att ta igen förlorad undervisningstid utanför skoltid. Vid omfattande störning eller skolk ska rektor kunna fatta beslut om skolplikt under lov.”
151. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion L5 besvarad
152. att i enlighet med utskottets yrkande ge den skolpolitiska rapporten punkt 62 lydelsen: ”Dåliga förskolor och skolor ska aldrig accepteras. Tvångsförvaltning och nedläggning av förskolor eller skolor som inte

- klarar sitt uppdrag eller bryter mot lagen ska kunna genomföras snabbt, oavsett huvudman. En närliggande och mer framgångsrik huvudman ska kunna ta över verksamheter från en huvudman som missköter sitt uppdrag.”
153. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla motion J8 yrkande 4
154. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion J8 yrkande 5 bifallen med vad partistyrelsen anför
155. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion L6
156. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den skolpolitiska rapporten punkt 16:
”Föräldrar har ett ansvar för att deras barn ska ha möjlighet att lyckas i skolan. Det är ett föräldransvar att t.ex. se till att barnet kommer i tid till skolan, att respektera de regler som skolan sätter upp och att hjälpa till med läxläsning. Föräldrar ska erbjudas stöd för att vara en resurs i sitt barns lärande.”
157. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den skolpolitiska rapporten punkt 55:
”Skollagen ska ändras så att det blir tydligt att det är läraren som har huvudansvaret för hur undervisningen läggs upp. Skollagen ska tydligt slå fast lärarens befogenheter för att upprätthålla studiero i klassrummet. Eleveflytande är bra och ska växa med elevens ålder, men lärare och rektor kan inte överlåta ansvar för undervisning och ordning till elever.”
158. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den skolpolitiska rapporten punkt 40:
”Frivilligorganisationer ska välkomnas i skolans arbete mot mobbning och värdegrundsarbete, men metoder som saknar vetenskaplig grund eller beprövad erfarenhet ska inte tillåtas. För de organisationer som deltar i skolans arbete under en längre period ska krävas auktorisation av Skolverket.”
159. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion L7 besvarad
160. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion L8 besvarad
161. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion L9 besvarad
162. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkanden anse motion L10 besvarad och bifalla motion L11
163. att därmed avslå Elin Anderssons och Thomas Söderströms yrkande
164. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion L12 besvarad
165. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den skolpolitiska rapporten punkt 45:
”Lärarna har Sveriges viktigaste yrke. Samhället måste tydligare än i dag visa sin uppskattning. Läraryrket ska vara ett välavlönat, kreativt och fritt akademikeryrke. Det ska vara svårt att bli lärare och det ska löna sig att utbilda sig till lärare. De allra bäst lämpade ska lockas till yrket. Lärare ska kunna känna stolthet över sitt yrke och ha goda förutsättningar i vardagen. Lärares uppdrag ska vara tydligt och man ska få använda sin tid till undervisning. Det behövs en ny syn på lärares sociala ansvar. Utbildning och fortbildning ska ge lärare förmåga att upptäcka sociala problem, men andra yrkeskategorier måste finnas för att finna lösningar på problemen. Rektor ska ansvara för att det finns andra yrkeskategorier kan avlasta lärarna.”
166. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den skolpolitiska rapporten punkt 53:
”Lärare ska ha hög lön och tydliga karriärvägar. Systemet med förstelärare ska byggas ut. Förstelärare ska utses enligt tydliga och transparenta kriterier. Särskilda satsningar ska göras för att få fler förstelärare i utanförskapsområdena. Det ska löna sig att ta sig an de största utmaningarna. Det gäller även vuxenutbildningarna.”
167. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna L13 och L14 besvarade
168. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge den skolpolitiska rapporten punkt 13 lydelsen: ”Den pedagogiska inriktning som inneburit att läraren tagit ett steg tillbaka och där eleven förväntats söka sin egen kunskap har varit skadlig för såväl kunskapsresultat som likvärdighet och studiero. Läraren ska ha ett tydligt ledarskap i klassrummet. Ledarskap och kommunikation ska vara en viktig del i lärarutbildningen. Huvudman och rektor bör se till att lärare får kontinuerlig utbildning, träning och stöd i sitt ledarskap.”
169. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande därmed bifalla motion L15
170. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den skolpolitiska rapporten punkt 17:
”För att öka likvärdigheten runt bedömning och betygssättning ska en fortbildningssatsning, bedömningslyftet, genomföras för lärare i alla stadier. Huvudmannen ska säkerställa att betygssättande lärare har kompetens i betyg och bedömning.”
171. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge den skolpolitiska rapporten punkt 46 lydelsen: ”För att långsiktigt höja läraryrkets status ska det vara svårt att komma in på lärarutbildningen. Det bör ske genom högre antagningskrav och behörighetskrav, exempelvis genom ett krav på lägst slutbetyg C i relevanta ämnen från gymnasiet. För att antas via högskoleprovet bör den sökande ha

- uppnått lägst resultatet 1,0. Ett lämplighetsprov vid antagningen ska införas för att undvika att de som är uppenbart olämpliga att bli lärare antas.”
172. att därmed avslå Sabine Petterssons yrkande 1
173. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den skolpolitiska rapporten punkt 47: ”Läro-utbildningen ska ha tydligare tyngdpunkt på metodik och didaktik. Läro-utbildningen bör öka sina internationella kontakter och verka för större internationellt utbyte. Internationell forskning och beprövad erfarenhet ska ges större utrymme i lärarnas utbildning och fortbildning.”
174. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge den skolpolitiska rapporten punkt 48 lydelsen: ”Ämnesläro-utbildningen ska, till skillnad från andra läro-utbildningar, koncentreras till färre orter. Den kompletterande pedagogiska utbildningen för den som har ämneskunskaper ska däremot också i framtiden kunna ges på fler lärosäten. Den stora spridningen av ämnesläro-utbildningen till många små högskolor riskerar kvalitet och ökar läro-bristen särskilt i de mindre skolämnen. De praktiskt-estetiska högskolorna och våra tekniska universitet, ska dock kunna fortsätta att utbilda ämneslärare i sina ämnen. Den som vill bli ämneslärare ska ha relevant masterexamen. En modersmålsläro-utbildning införs, liksom legitimation efter examen.”
175. att därmed avslå Johan Landströms yrkande
176. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den skolpolitiska rapporten punkt 49: ”Fortbildningssatsningar som mattelyftet ska genomföras i alla ämnen för att höja undervisningens kvalitet och stödja kollegialt lärande med expertstöd. Förstelärare ska ges möjlighet att avsätta tid och få särskild fortbildning för att kunna fungera som stöd i det kollegiala lärandet. Statsbidrag bör införas för att ge förstelärare möjlighet att på ett strategiskt plan jobba med skolans kompetensutveckling.”
177. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den skolpolitiska rapporten punkt 50: ”Ett års vidareutbildning på universitet i ämneskunskaper eller ämnesmetodik ska erbjudas under en läro-karriär. Utbildningen kan avse fördjupade ämneskunskaper i ämne som läro-re redan är behörlig i, eller att bli behörlig i ytterligare ämne.”
178. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den skolpolitiska rapporten punkt 51: ”Ämnesdidaktiska centra, knutna till universitet, bör inrättas för att kontinuerligt höja kvaliteten i utbildningen och sprida aktuell forskning.”
179. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den skolpolitiska rapporten punkt 52: ”Det behövs fler vägar in till läro-yrket. Snabbspår för nyanlända ska kompletteras med satsningar på att locka personer med universitetsutbildning till läro-yrket. Den kompletterande pedagogiska utbildningen kan kortas ner efter bedömning av lärosäten och läsas parallellt med arbete i skolan.”
180. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den skolpolitiska rapporten punkt 54: ”Läro-legitimationsreformen ska utvecklas. Krav på ämnesbehörlighet för att sätta betyg ska införas.”
181. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion L16 besvarad
182. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna L17–L19 besvarade
183. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den skolpolitiska rapporten punkt 23: ”Det ska finnas höga förväntningar på varje elev. Rektor ansvarar för att det finns en kultur på skolan som främjar höga förväntningar och hög elevmotivation. Huvudman ska ansvara för att rektor får kontinuerlig fortbildning i ledarskap.”
184. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den skolpolitiska rapporten punkt 24: ”Anmälningsplikt ska finnas och följas. Brott som begås i skolan ska anmälas. Skolans ansvar och befogenheter gentemot föräldrarna måste förtydligas. Det ska tydligt framgå i skollagen vad som är skolans kunskapsuppdrag och vad som är föräldrarnas vårdnadsansvar. Rektors ansvar för att ha upparbetade kontakter och samarbete med socialtjänst och polis förtydligas.”
185. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den skolpolitiska rapporten punkt 41: ”Rektor ansvarar för att hbt-kunskap finns bland skolans personal. På varje skola ska det finnas kunskap om hedersproblematik. I skolans likabehandlingsplan ska arbetet mot hedersrelaterat våld behandlas. Nolltolerans ska finnas mot att i skollokal eller på skoltid försöka rekrytera elever till våldsbejakande och ickedemokratiska ideologier.”
186. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den skolpolitiska rapporten punkt 57: ”Huvudmännen ansvarar för att rektor ges goda möjligheter att vara den pedagogiska ledaren. Rektor ska ha större praktiska möjlighet än i dag att leda undervisningen. De uppdrag rektor har från staten i form av skollag, läroplan och riktlinjer från skolverket får inte åsidosättas av huvudman. Kommunala policyer som rektor anser strida mot det nationella uppdraget ska inte vara bindande för rektor.”

187. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den skolpolitiska rapporten punkt 65:
”Rektorsutbildningen ska öppnas upp så att även den utan anställning som rektor får möjlighet att söka in. Rektorsutbildningen och fortbildning för rektorer ska innehålla mer träning i ledarskap än i dag.”
188. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla motion L20
189. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den skolpolitiska rapporten punkt 8:
”Inget är viktigare än en bra start. Det ger den enskilda människan större chanser att lyckas senare i livet och utjämnar livschanser mellan elever med olika bakgrund. Därför är förskolan viktig och ska ha ett tydligt pedagogiskt uppdrag. Förskolans kompensatoriska uppdrag ska stärkas och resurser ska, liksom i skolan, fördelas utifrån behov. Krav ska ställas på den så kallade pedagogiska omsorgen att följa läroplanen och vara underställd en förskola för utbildning och pedagogisk ledning. Barn till föräldralediga och arbetslösa bör ha rätt att delta i förskolans verksamhet upp till 30 timmar i veckan.”
190. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den skolpolitiska rapporten punkt 9:
”Förskolans betydelse för barns utveckling, inte minst gällande språkträning för nyanlända barn, är central. Alla barn i förskolan har rätt till modersmålsstöd. Öppna förskolan möjliggör för barn och föräldrar att träffa andra och träna svenska språket. Den bör därför ha hög tillgänglighet.”
191. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den skolpolitiska rapporten punkt 10:
”För att stärka föräldrars möjlighet att välja barnomsorg ska lagen om valfrihet gälla förskolan. Kraven för att etablera förskola ska skärpas och så långt som möjligt likna dem som finns för skola.”
192. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den skolpolitiska rapporten punkt 11:
”En nationell förskoleinspektion inrättas.”
193. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge den skolpolitiska rapporten punkt 14 lydelsen: ”Ett test som tydligt visar vad eleverna ska kunna avseende att läsa och skriva ska genomföras i mitten av vårterminen i årskurs 1. Extra lektioner i läs- och skrivinläring ska direkt sättas in för de elever som inte når en godkänd nivå. Ett skriftligt omdöme ska ges för att följa utvecklingen och för att sätta in stöd från och med vårterminen i årskurs ett. Betyg ska ges från och med vårterminen i årskurs fyra.”
194. att därmed avslå Gunnar Nordmarks yrkande
195. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna L21 och L22 besvarade
196. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion L23 besvarad
197. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion L24 besvarad
198. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den skolpolitiska rapporten punkt 33:
”Betyget F ska inte användas under de år elever definieras som nyanlända. I stället ska uteblivet betyg kompletteras med en skriftlig bedömning av elevens kunskapsutveckling i ämnet. När eleven målen för E–A ska eleven få detta betyg.”
199. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion L25
200. att i enlighet med utskottets yrkande anse motion L26 yrkande 1 bifallet med vad partistyrelsen anfört
201. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna L26 yrkande 2 och L27 besvarade
202. att därmed avslå Inger Lundbergs yrkande
203. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion L28 besvarad
204. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion L29
205. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den skolpolitiska rapporten punkt 27:
”Särbegåvade barn ska ges utmaning utifrån sina förutsättningar. Skolinspektionen ska ges ett särskilt uppdrag att granska huvudmäns arbete för att möta särbegåvades behov. Skolor ska efter tillstånd från Skolverket, ha rätt att ha antagningsprov vid profilklasser i alla ämnen, även på högstadiet.”
206. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion L30
207. att därmed avslå Sofia Remnerts yrkande
208. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den skolpolitiska rapporten punkt 28:
”Elever på grundskolan har rätt att läsa in gymnasiekurser och få betyg i dessa.”
209. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motionerna L31–L37
210. att därmed avslå Annika Wesths yrkande
211. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den skolpolitiska rapporten punkt 18:
”Svenska elever ska ha fler lektioner än i dag. Undervisningstiden i grundskolan ska därför successivt utökas. På lågstadiet bör skoldagen förlängas med i genomsnitt en timme genom att man har ytterligare tre lektioner i svenska och två timmar matematik per vecka. Terminerna ska sammanlagt öka med två veckor för att få mer tid till lärande. Den utökade undervisningstiden måste genomföras på ett sätt som

- inte sänker kvaliteten på undervisningen. Tid på fritidshem ska ses som en tydlig resurs i skolarbetet och bör ge elever stöd i läsläsning och annat pedagogiskt stöd.”
212. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den skolpolitiska rapporten punkt 19: ”Timplanen ska utvidgas med 100 timmar mer idrott. Idrott och hälsa ska också ses som en introduktion till rörelse som lockar till aktivitet även på fritiden, gärna inom föreningslivet.”
213. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den skolpolitiska rapporten punkt 20: ”Timplanen ska vara stadielindad och elever ska garanteras de undervisningstimmar man har rätt till. Rektor ska anmäla och förklara avvikelser till huvudmannen.”
214. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den skolpolitiska rapporten punkt 36: ”För att kodning och programmering ska bli ett naturligt inslag i skolan, som del i kursplanen för flera ämnen och som möjlig programprofilering, ska ett särskilt lärarlyft genomföras på området.”
215. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion L38 besvarad
216. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion L39 besvarad
217. att därmed avslå Kristina Bergman Almes och Anita Jernbergers samt Niklas Herneryds yrkanden
218. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den skolpolitiska rapporten punkt 70: ”Gymnasieskolan ska förändras från dagens kursutformade skola till en mer samlad ämnesutformad skolform. Ämnesbetyg ska ges i stället för dagens kursbetyg. När det kursutformade gymnasiet ersatts med ett ämnesgymnasium blir det naturligt att ett samlat ämnesprov genomförs i slutet av årskurs tre som ersätter de nationella proven som en bekräftelse på den samlade ämneskunskap eleven har erhållit under sina studier. Prov bör finnas både på högskoleförberedande och yrkesförberedande program, men kan utformas på olika sätt. För att få examen ska godkänt på gymnasieprovet krävas. Det ska finnas möjlighet att senare göra om ett prov eller delar av ett prov man fått underkänt i.”
219. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den skolpolitiska rapporten punkt 71: ”Varianter på gymnasieprogram ska kräva Skolverkets tillstånd och ha regionalt eller riksintag. De gemensamma ämnena ska bli färre. Estetiska ämnen ska vara tillval på de program som inte är utbildningar med estetisk inriktning. Folkhögskolor ska, utifrån gällande läroplan och kursplaner, kunna ges rätt att driva gymnasieprogram.”
220. att i enlighet med Christer Nylanders yrkande hänskjuta den skolpolitiska rapporten punkt 29 samt motion L40 till beredningsutskottet
221. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den skolpolitiska rapporten punkt 30: ”Elever som kommer nya till Sverige under skolåren ska skyndsamt få sin kunskap utvärderad. Huvudman ska tillse att överlämning till rektor kvalitetssäkras. Med prioriterad timplan och fler lektioner ska mer tid ges för att snabbt lära sig svenska. För nyanlända ska sommarlovets kunna halveras. Alla lärarstudenter ska ges kunskap om flerspråkig undervisning och ett språkutvecklande arbetssätt.”
222. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion L41 besvarad
223. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion L42 besvarad
224. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den skolpolitiska rapporten punkt 15: ”Elever som inte når godkänt i svenska och matematik under lågstadietiden ska få automatisk rätt till extra lektioner, läxhjälp, speciallärarhjälp. Kommuner ska erbjuda lovskola till elever som behöver extra stöd och för de elever som vill lära sig mer.”
225. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion L43 besvarad
226. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion L44 besvarad
227. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den skolpolitiska rapporten punkt 31: ”Nyanlända har rätt till modersmålsstöd, studiehandledning och modersmålsundervisning. Man ska ha rätt till fler lektioner i svenska och få studiehandledning i övriga ämnen på modersmålet. Ett snabbspår för att rekrytera fler studiehandledare bör införas. Elever som kan lära och visa kunskaper på annat språk ska ha rätt till det för att inte tappa fart i sin inläring. Rektor ansvarar för att en sådan lösning inte innebär att strävan efter att lära sig svenska undergrävs.”
228. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den skolpolitiska rapporten punkt 32: ”Kommunala skolor ska kunna frångå närhetsprincipen i begränsad omfattning för att få till stånd en jämnare fördelning av nyanlända och asylsökande i skolorna på samma sätt som de fristående skolorna kan frångå kösystemet.”
229. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den skolpolitiska rapporten punkt 34: ”Ett särskilt preparandår inrättas för nyanlända elever som siktar på att snabbt börja på gymnasieskolans teoretiska program. Elever som bedöms klara gymnasieprogram på engelska ska kunna läsa detta och samtidigt läsa in svenska på grundskolenivå.”

230. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den skolpolitiska rapporten punkt 73: ”För att öka likvärdigheten, höja kvaliteten och förbättra tillgängligheten i hela landet ska lagen om valfrihetssystem, LOV, gälla på sfi/komvux och nationell skolpeng för vuxenelever införas.”
231. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion L45 besvarad
232. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den skolpolitiska rapporten punkt 44: ”Studie- och yrkesvägledningens uppdrag behöver förtydligas, sättas in i tidigare årskurser och vara en kvalificerad samtalspartner genom hela utbildningstiden. En fortbildningssatsning på syv ska genomföras för att elever ska kunna få bättre stöd till självständiga val och möjlighet att få utbildning och försörjning.”
233. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion L46 besvarad
234. att därmed avslå Alda Danials och Ninos Marahas yrkande
235. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den skolpolitiska rapporten punkt 35: ”Elever på ungdomshem, hvb- och SIS-boenden har samma rätt till skolgång som andra elever. Skolan är den viktigaste skyddsfaktorn och ökar dessa elevers möjlighet att klara sig bra i livet. En studieplan ska alltid upprättas. Att läsa färre ämnen eller färre timmar ska endast i undantagsfall tillåtas. Särskilda boenden som inte kan ordna undervisning i enlighet med lagstiftningen ska inte tillåtas. Hälsojournaler ska kopplas till elevhälsovården.”
236. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den skolpolitiska rapporten punkt 37: ”Skolan ska vara en plats där man i trygghet kan lära känna sig själv och där man är mer nyfiken på vad en människa är och kan bli än varifrån hon kommer. Skolan ska vara en oas av frihet för dem som drabbas av hederskultur eller annan ofrihet i hemmet, en plats för kunskap för dem som kommer från torftig miljö, en trygg värld för dem vars liv präglas av otrygghet och en plats för nyfikenhet bortom traditionella mönster.”
237. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den skolpolitiska rapporten punkt 38: ”Alla skolhuvudmän ska ha avtal med landsting för att stärka elevhälsoarbetet och för att undvika att elever hamnar mellan stolar. Socialtjänsten ska kopplas till skolans elevvårdsteam, sekretessregler får inte bli ett hinder för elevens välbefinnande. Varje skola ska ha en direktkontakt med särskild socialsekreterare. Elevvårdsteam ska knyta till sig fler expertkompetenser, bl.a. logopedier.”
238. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den skolpolitiska rapporten punkt 39: ”De elever som har stora inlärningssvårigheter ska mötas av lärare och speciallärare med djup och bred kompetens. Lärare kan inte lösa alla problem, men upptäcka många. Därför måste det finnas andra personalkategorier, som till exempel elevassistenter, till stöd för elever med fysiska och psykiska behov så att lärare kan ägna mer av sin tid åt undervisning.”
239. att i enlighet med utskottets yrkande ge den skolpolitiska rapporten punkt 56 lydelsen: ”Med ett statligt huvudmannaskap kan mängden onödigt byråkrati minska för lärarna och mer tid kunna användas åt undervisning. Nationella prov bör snarast digitaliseras och rättas externt. Huvudmannen ska tillse att det finns tydliga ramar för vad som är lärarens och skolans ansvar. Lärare ska få mer tid till planering, undervisning och efterarbete.”
240. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalls den skolpolitiska rapporten punkt 63: ”Skolinspektionens uppdrag förnyas. Ett tydligare fokus ska vara på undervisningens kvalitet. Skolinspektionen ska även ge förbättringsförslag och inte endast konstatera brister. Erfarna rektorer och lärare ska användas vid inspektioner ett uppdrag som också blir ett naturligt karriärsteg.”
241. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den skolpolitiska rapporten punkt 64: ”För att motarbeta betygsinflation ska nationella prov rättas externt och huvudmän och skolor vars betygspoäng skiljer markant från resultat på nationella prov ska redovisa skäl till Skolinspektionen. Vid upprepade fall av oskäligt stor avvikelse bör vite kunna dömas ut av skolinspektionen. Lärare som ämnar sätta ett betyg som avviker från resultatet på nationella proven skriftligt motivera detta till rektor. Skolverket ska ges i uppdrag att öka likvärdigheten i bedömningar av nationella prov och öppet redovisa resultat av jämförelser mellan skolor. Gymnasieskolor ska första terminen genomföra kunskapsstest för att öka jämförbarheten mellan grundskolor.”
242. att i enlighet med utskottets yrkande ge den skolpolitiska rapporten punkt 66 lydelsen: ”Läromedel ska auktoriseras av Skolverket. Skolverket ska ta fram rekommendationer för kvalitetssystem som ska användas i förskola och skola för att höja lägstnivån. Samtidigt ska lärare ha befogenhet att välja både tryckt och digitalt undervisningsmaterial som komplement till auktoriserade läromedel. Huvudmännen ska till Skolverket redovisa andel av undervisningstiden som leds av för ämnet behörig personal.”

243. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den skolpolitiska rapporten punkt 67: "Ett nationellt utvärderingssystem bör införas för skolan för att förbättra uppföljningen och få ökat resultatfokus i de ämnen som inte mäts i internationella kunskapsmätningar."
244. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den skolpolitiska rapporten punkt 68: "Gymnasiet ska förbereda elever för yrkesliv och högre studier. Den likriktning som hittills präglat mycket av gymnasiedebatten måste brytas så att gymnasiet mer anpassas efter individuella behov. Det är bättre att lyckas med ett kortare program än att misslyckas och hoppa av från ett längre teoritungt program. Möjligheterna att senare i livet byta inriktning och yrkesval ska vara mycket goda."
245. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den skolpolitiska rapporten punkt 69: "Lärlingar ska bli ett naturligt inslag i gymnasiet genom att de blir en egen programform och tydligare än i dag knyts till arbetsmarknaden. Högskoleförberedande program ska innebära att eleven är mycket väl förberedd för högre studier. Antagningskraven ska höjas så att de elever som antas har förutsättningar att genomföra studierna."
246. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den skolpolitiska rapporten punkt 72: "Yrkesutbildning ska i allt större utsträckning bedrivas i företagens eller branschens regi genom företagsförlagd utbildning under två eller tre år såsom s.k. branschlärningar eller yrkesprogram. Endast utbildningen i teoretiska ämnen ska då ske i gymnasieskolan. Alla lärlingar ska genomföra ett godkänt gesällprov för att kunna slutföra sina studier. För att nå högskolebehörighet inom dessa program ska det vara möjligt att läsa in extra teoretiska ämnen."
247. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den företagandepolitiska rapporten punkt 65: "Att lärlingsutbildningarna ska utökas och ske i samklang med branscherna som bäst känner kompetensbehoven hos företagen."
248. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den företagandepolitiska rapporten punkt 67: "Att alla elever på Sveriges gymnasier och grundskolor ska erbjudas möjligheten att genomföra Ung Företagsamhets program och kunna skapa sina egna UF-företag."
249. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande därmed anse motion C11 yrkande 2 besvarad
250. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den företagandepolitiska rapporten punkt 69: "Ge Skolverket i uppdrag att ta fram metoder och rekommendationer för att stimulera entreprenöriellt tänkande/lärande inom förskolan."
251. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande den företagandepolitiska rapporten punkt 68 utgår
252. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge den företagandepolitiska rapporten punkt 66 lydelsen: "Att en bedömning ska göras om anordnarbidraget för lärlingsutbildningen ska ökas."
253. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 14: "Alla barn ska mötas med höga förväntningar utifrån sina egna förutsättningar, och ha rätt att ha höga förväntningar på sin framtid."
254. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 15: "Alla ska ha rätt att utvecklas till sin fulla potential. Skolan är enligt lagen skyldig att ge det stöd som behövs för att elever med funktionsnedsättningar ska få möjlighet till det också över nivån godkänt. Mer måste göras för att det ska bli så också i praktiken."
255. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 16: "Skola och förskola måste ha rutiner för att tidigt upptäcka 'osynliga' funktionsnedsättningar som ADHD eller dyslexi. Med tidiga insatser får barnen bättre förutsättningar att utvecklas."
256. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 17: "Alla skolor ska vara tillgängliga för personer med funktionsnedsättning så att ingen, varken elever, personal eller föräldrar, utestängs."
257. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 18: "De behov av anpassad undervisning som finns för elever med nedsatt rörelseförmåga ska kunna tillgodoses i alla gymnasieskolor. Då kan de så kallade Rh-gymnasierna avvecklas."
258. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 19: "Så många barn och ungdomar som möjligt ska gå i den integrerade, 'vanliga', skolan. Det förutsätter att utbildningen av lärare och skollära ger tillräckliga kunskaper för det. Särskola ska vara en undantagslösning där tillräckliga resurser sätts in för att kunna erbjuda eleverna en meningsfull utbildning och goda förberedelser för livet efter skolan."
259. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 20: "Grund- och gymnasiesärskolor ska finnas i, eller i anslutning till, andra skolor. Även de elever som går i särskolor bör ha möjlighet att delta integrerat i vissa aktiviteter."

260. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 21: "Särskolan ska inte vara en återvändsgränd. Även en särskoleutbildning ska, eventuellt efter komplettering, kunna leda till behörighet till vidare utbildning."
261. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 22: "Det behövs fler utbildningsvägar för unga med intellektuell funktionsnedsättning, till exempel inom yrkeshögskolan, folkbildningen och lärlingsutbildningen och genom anpassade högskoleutbildningar."
262. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 23: "Möjligheterna för elever och studenter med funktionsnedsättning att läsa i lägre tempo behöver bli mer kända och utvidgas. Det ska finnas goda möjligheter både att förlänga grund- och gymnasieskoletiden och att få studiemedel för högskolestudier i anpassat tempo."
263. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den funktionshinderpolitiska rapporten punkt 24: "Det behöver bli möjligt att kombinera studiemedel på deltid med såväl sjukpenning som sjuk- och aktivitetsersättning på deltid."
264. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 51: "Skolmiljön ska anpassas till elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar för att säkra dessa elevers möjligheter till en god hälsa och deras rätt till en god skolgång."
265. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 52: "I många av landets skolor finns i dag i praktiken ett krav på en neuropsykiatrisk diagnos för att en elev ska ha rätt till särskilt stöd i skolan. Detta måste förändras så att alla elever med behov, även de som saknar diagnos från hälso- och sjukvården, ska erbjudas särskilt stöd i skolan."
266. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den skolpolitiska rapporten punkt 26: "Elever med funktionsnedsättningar ska ha rätt till stödresurs. Barn som har rätt att gå i särskola, men väljer att gå i grundskola ska få stöd liknande det en särskoleplacering skulle innebära. Rätten till skolskjuts inklusive ledsagare för elever i särskola och träningskola till och från fritids ska förtydligas."
267. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna L47 och L48 besvarade
268. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna L49 och L50 besvarade
269. att därmed avslå Håkan Borgs yrkande
270. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion L51 besvarad
271. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion L52 besvarad
272. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten punkt 10: "Inför en bosättningsbonus i avgiftssystemet för att locka talanger att stanna i Sverige efter avslutade studier där en del av eller hela din avgift betalas tillbaka om du som free-mover-student tar examen och väljer att arbeta i Sverige därefter."
273. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten punkt 11: "Avsätt pengar för ett Nobelstipendium – ett nationellt talangstipendium som administreras av Svenska institutet i samarbete med våra främsta lärosäten."
274. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion L53 besvarad
275. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande införa en ny punkt 74 i den skolpolitiska rapporten med lydelsen: "Högskoleprovets roll i systemet för urval och antagning till högre studier behöver ses över. Detta gäller bland annat högskoleprovets konstruktion och betydelse, samt kvotgruppernas storlek. Det bör övervägas om det ska införas en generell gräns under vilken ett resultat på högskoleprovet inte kan kvalificera för antagning via kvotgruppen."
276. att därmed avslå Sabine Petterssons yrkande 2
277. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion L54 besvarad
278. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion L55
279. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion L56
280. att därmed avslå Johan Landströms och Thomas Söderströms yrkande
281. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion L57 besvarad
282. att därmed avslå Kjell Åke Holdars och Niklas Lehresjöns yrkande
283. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion L58 bifallen med vad partistyrelsen anfört
284. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion L59 besvarad

Reservation 1

Ulla-Britt Hagström reserverade sig till förmån för bifall till motion L2.

Motivering: "Ett delupplägg skulle avsevärt underlätta förstatligandet av skolan."

Reservation 2

Sabine Pettersson reserverade sig till förmån för att i punkt 46 i den skolpolitiska rapporten meningen "För att antas via högskoleprovet bör den sökande ha uppnått lägst resultatet 1,0." skulle utgå och att i punkt 74 i den skolpolitiska rapporten meningen "Det bör övervägas om det ska införas en generell gräns under vilken ett resultat på högskoleprovet inte kan kvalificera för antagning via kvotgruppen." skulle utgå.

Motivering: "Det är beklagligt att landsmötet inte kan hålla isär begreppen när det gäller högskoleprovet och med det bifaller delar av förslag som går emot syftet och tydligt påvisar att symbolpolitiken är viktigare än att lösa de faktiska problemen."

§ 42. Hälsning från Cecilia Malmström

EU-kommissionär Cecilia Malmström framförde en hälsning till landsmötet via videoinspelning.

§ 43. Förhandlingspassets avslutande

Jonas Andersson förklarade förhandlingspasset avslutat klockan 19.45.

§ 44. Förhandlingspassets öppnande

Lars Persson Skandevall förklarade förhandlingspasset öppnat klockan 19.45.

§ 45. Fastställande av dagordning för förhandlingspasset

Landsmötet beslutade:

285. att fastställa dagordning för förhandlingspasset enligt mötespresidiets förslag.

§ 46. Justering av röstlängd

Lars Persson Skandevall anmälde följande förändringar i förhållande till den inför landsmötet upprättade röstlängden:

Richard Bengtsson, Stockholms län, ersattes av Mia Franzén
Björn Ljung, Stockholms län, ersattes av Ulf Fridebäck
Malin Sjöberg Högrell, Uppsala län, ersattes av Helena Hedman Skoglund
Benny Lindholm, Uppsala län, ersattes av Amanda Kanange
Lina Nordquist, Uppsala län, ersattes av Filip Jovicic
Sebastian Hallén, Kalmar län, ersattes av Björn Brändewall
Börje Dovstad, Blekinge län, ersattes av Stefan Lundin
Bodil Frigren Ericsson, Blekinge län, ersattes av Amanda Pihl
Jesper Rehn, Blekinge län, ersattes av Marianne Ehn Thorell
Tina Acketoft, Skåne län, ersattes av Jelena Dojcinovic
Ida Ingerö, Skåne län, ersattes av Josefine Temrell
Jonas Andersson, Västsverige, ersattes av Said Abdu
Inger Brosved, Västsverige, ersattes av Simon Karlsson
Jan Ertsborn, Västsverige, ersattes av Pär Lundqvist
Kristina Grapenholm, Västsverige, ersattes av Patrik Krantz
Pär Gustafsson, Västsverige, ersattes av Lars Tysklind
Rita Paulsson Svensson, Västsverige, ersattes av Klas Nordh
Karolina Wallström, Örebro län, ersattes av Kajsa Rosén
Jesper Brandberg, Västmanlands län, ersattes av Anita Lilja-Stenholm
Helena Hagberg, Västmanlands län, ersattes av Anders Cargerman
Maria Lundqvist-Brömster, Västerbottens län, ersattes av Rickard Sundberg
Marianne Normark, Västerbottens län, ersattes av Michaela Björneback
Peder Westerberg, Västerbottens län, ersattes av Jörgen Forsgren

§ 47. Val av justeringsdelegation

Landsmötet beslutade:

286. att utse Anna Horn och Svante Parsjö Tegnér till justerare för innevarande förhandlingspass

§ 48. Val av rösträkningsdelegation

Landsmötet beslutade:

287. att utse Mathias Lindow, Charlotte Ramel-Andersson, Max Sjöberg, Marianne Åhman till rösträknare för innevarande förhandlingspass

§ 49. Bostäder (utskottsutlåtande 8B)

I motion R1 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för att införa ett bosparsystem för ungdomar

I motion R2 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska ta ställning för statlig finansiering av bostäder för nyanlända med liten inkomst

I motion R3 hade yrkats:

1. att införa social housing i Sverige där en tredjedel av alla lägenheter i nybyggnation reserveras för detta

I motion R4 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för införandet av marknadshyror på den svenska bostadsmarknaden

I motion R5 hade yrkats:

1. att Liberalerna bjuder in till en öppen diskussion om bostadspolitik och tar fram ett nytt bostadspolitiskt program utgående från resultatet av diskussionerna

I motion R6 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska aktivt verka för att hyreslagens 55 c § ändras så att kommunerna, utöver hyresgästorganisationer, blir fullvärdiga förhandlingsparter gentemot fastighetsägare

I motion R7 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för ett utökat skydd för bostadsrättsägare vid vattenskada och brand bostadsrättsägars skydd ska stärkas genom att bostadsrättsföreningens försäkringsbolag utan anstånd ska åtgärda skador orsakade av vatten eller brand

I motion R8 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för att avskaffa kommunernas ansvar att tillgodose parkeringsplatser
2. att Liberalerna verkar för att bostadsförsörjningen ska anses vara ett allmänt intresse i miljöbalken
3. att Liberalerna verkar för gemensamma byggregler inom Norden och Baltikum
4. att Liberalerna verkar för att kommuner inte ska kunna avvika från Boverkets byggregler genom exempelvis kommunala policyer eller markanvisningsavtal
5. att Liberalerna verkar för att plan- och bygglagen bör utformas på ett sätt som möjliggör byggandet av mikrobostäder genom slopade krav på särskilda funktioner och tillgänglighet
6. att Liberalerna verkar för att instifta en ny bostadsform där regelverket anpassas med utgångspunkt att vissa sorters boenden är tillfälliga
7. att Liberalerna verkar för att krav på tillgänglighet inte bör ställas i samma grad på studentlägenheter som på andra bostäder
8. att Liberalerna verkar för att slopa kravet på tyst sida
9. att Liberalerna verkar för att bullernivån mäts på insidan av studentbostäder i stället för vid fasaden
10. att Liberalerna verkar för att krav på särskilda funktioner och anpassning i bostäder avskaffas
11. att Liberalerna verkar för att slopa kravet på förråd
12. att Liberalerna verkar för att beskattningen av studentkorridorer sker per enhet och inte per antal rum
13. att Liberalerna verkar för att endast den som bevisligen berörs ekonomiskt kan vara sakägare vid överklagande av detaljplan eller bygglov
14. att Liberalerna verkar för att beslut om riksintresse får en bortre tidsgräns
15. att Liberalerna verkar för att ge Boverket större möjligheter att ge dispens från byggregler
16. att Liberalerna verkar för att Boverket övertar ansvaret för bullerreglering
17. att Liberalerna verkar för att avskaffa kommuners rätt att införa naturreservat
18. att Liberalerna verkar för att kommuner ska kunna upphäva strandskyddet av hänsyn till bostadsförsörjningen, upphävningen ska inte per automatik prövas av länsstyrelsen

I motion R9 hade yrkats:

1. att plankontoren och byggnadsnämnderna ges makten över planeringen (igen) för en proaktiv och transparent stadsbyggnad

I motion R10 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för en stopptid för detaljplanering

I motion R11 hade yrkats:

1. att överklaganderätten tas bort för sakägare under detaljplane- och bygglovsprocessen

2. att kommunerna samtidigt måste lyssna in medborgares synpunkter i större utsträckning om det finns fog att göra det

I motion R12 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för minskad byråkrati i bygglovssammanhang genom att ta bort ett led (länsstyrelsen) vid överklagande

I motion R13 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska ta initiativ till en ändring i plan- och bygglagen innebärande att lagligen tillkomna byggnader ska betraktas som planenliga
2. att därvid övervägs om byggnader som tillkommit 50 år eller mer före en bygglovsansökan ska betraktas som planenliga även om arkivhandlingar som styrker detta saknas

I motion R14 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för en lagstiftning som tillåter kommunerna att ställa klimatkrav vid nybyggnation av bostäder m.m.

I motion R15 hade yrkats:

1. att Liberalerna arbetar fram ett idealt arbetsflöde i en digital planprocess för översiktsplan vidare ner till detaljplan enligt digitalt sammanlänkad plan- och bygglovsprocess (dPBL) med bäring på markanvändning m.m. i Agenda 2030, vilken kopplas samman med Boverkets förslag till ny översiktsplanmodell till en nationell öppen standardiserad databas enligt SIS/tk501

I motion R16 hade yrkats:

1. att Liberalerna kräver en ändring av dagens stadsplaneregler så att fastigheter kan användas för flera ändamål och snabbt ställas om efter behovet

I motion R17 hade yrkats:

1. att Liberalerna arbetar för en ändring av dagens PBL så att fastigheter kan ändra användningsområde genom en bygglovsansökan, så länge förändringen överensstämmer med översiktsplanens intentioner

I motion R18 hade yrkats:

1. att Liberalerna tar ställning för att BID bör införas i Sverige
2. att Liberalerna ska verka för att inrätta fler BID- inspirerade utvecklingsarbeten i syfte att öka trygghet och vända negativa utvecklingsspiraler på olika platser, i utsatta stadsdelar och i samhällen runt om i Sverige
3. att Liberalerna ska verka för att en statlig offentlig utredning (SOU) tillsätts med syfte att klarlägga förutsättningarna för en svensk BID-lagstiftning, hur finansieringen ska samordnas med skattesystemet och hur gränssnitt och ansvarsfördelning mot ordinarie kommunal förvaltning ska se ut

I motion R19 hade yrkats:

1. att Liberalerna driver ett förslag om att statsbidrag utgår till fastighetsägare, hyresrätter, bostadsrätter, som kompletterar sina bostäder med hissar

I motion B18 hade yrkats:

5. att Liberalerna ska verka för att låta byggherren av flerbostadshus själv avgöra hur många p-platser som ska anläggas på tomtmarken. Byggherrar ska kunna konkurrera genom att erbjuda billigare bostäder eller mer parkmark. Kommunerna ska inte tvingas erbjuda alternativ p-plats
6. att Liberalerna ska verka för att höja avgiften för gatuparkering i tätort till en kostnad motsvarande något över garageplats. P-avgifter på kommunens mark ska tas dygnets alla timmar, årets alla dagar. Detta gör byggandet av garage lönsamt och frigör mark för förtätning
7. att Liberalerna ska verka för ett förbud mot byggande av nya villaområden. Detta eftersom villaområden normalt förutsätter kommunikation i bil
8. att Liberalerna ska verka för ett förbud mot etablering av handelsplatser utanför tätort

I motion H4 hade yrkats:

2. att Liberalerna ska verka för införande av hissinstallationer med statlig subvention i trevåningshus

4. att Liberalerna ska studera den norska Husbanken och återkomma med förslag hur en sådan kan skapas i Sverige

Partistyrelsen hade yrkat:

1. att landsmötet skulle ta ställning för ett system för bosparande för den som köper sin första egna bostad
2. att motion R1 därmed skulle bifallas
3. att motion R2 skulle anses besvarad
4. att motion H4 yrkande 4 skulle anses besvarat
5. att motion R3 skulle avslås
6. att motion R4 skulle avslås
7. att motion R5 skulle avslås
8. att motion R6 skulle avslås
9. att motion R7 skulle anses besvarad
10. att motion R8 yrkande 5, 11 och 14 skulle bifallas
11. att motion R9 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
12. att motion R10 skulle avslås
13. att motion R11 och R8 yrkande 13 skulle avslås
14. att motion R12 skulle anses besvarad
15. att motion R13 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
16. att motion R8 yrkande 16 skulle bifallas
17. att motion R8 yrkande 9 och 15 skulle avslås
18. att motion R8 yrkande 8 skulle anses besvarat
19. att motion B18 yrkande 5 och 6 skulle avslås
20. att motion R8 yrkande 1 och 10 skulle avslås
21. att motion R8 yrkande 7 skulle anses besvarat
22. att motion R8 yrkande 2 skulle anses besvarat
23. att motion R8 yrkande 17 och 18 skulle avslås
24. att motion R8 yrkande 3, 4 och 6 skulle anses besvarade
25. att motion R14 skulle avslås
26. att motion R15 skulle anses besvarad
27. att motion R8 yrkande 12 skulle avslås
28. att motionerna R16 och R17 skulle anses besvarade
29. att motion B18 yrkande 7 och 8 skulle avslås
30. att motion R18 yrkande 1 skulle anses besvarat
31. att motion R18 yrkande 2 och 3 skulle bifallas
32. att motion R19 och H4 yrkande 2 skulle avslås

Utskottet yrkade:

1. att i enlighet med partistyrelsens yrkande ta ställning för ett system för bosparande för den som köper sin första egna bostad
2. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion R1 skulle bifallas
3. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion R2 anses besvarad
4. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion H4 yrkande 4 anses besvarat
5. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion R3 skulle avslås
6. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion R4 skulle avslås
7. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion R5 skulle avslås
8. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion R6 skulle avslås
9. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion R7 skulle anses besvarad
10. att motion R8 yrkande 5 skulle anses bifallet med vad partistyrelsen anfört
11. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion R8 yrkande 11 och 14 skulle bifallas
12. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion R9 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
13. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion R10 skulle avslås
14. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion R11 skulle avslås
15. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion R8 yrkande 13 skulle avslås
16. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion R12 skulle anses besvarad
17. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion R13 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
18. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion R8 yrkande 16 skulle bifallas

19. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion R8 yrkande 9 och 15 skulle avslås
20. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion R8 yrkande 8 skulle anses besvarat
21. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion B18 yrkande 5 och 6 skulle avslås
22. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion R8 yrkande 1 och 10 skulle avslås
23. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion R8 yrkande 7 skulle anses besvarat
24. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion R8 yrkande 2 skulle anses besvarat
25. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion R8 yrkande 17 och 18 skulle avslås
26. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion R8 yrkande 3, 4 och 6 skulle anses besvarade
27. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion R14 skulle avslås
28. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion R15 skulle anses besvarad
29. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion R8 yrkande 12 skulle avslås
30. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion R16 skulle anses besvarad
31. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion R17 skulle anses besvarad
32. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion B18 yrkande 7 och 8 skulle avslås
33. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion R18 yrkande 1 skulle anses besvarat
34. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion R18 yrkande 2 och 3 bifalls
35. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion R19 avslås
36. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion H4 yrkande 2 avslås

Utskottsreservation

Marcus Nilsen och Karl Philip Nilsson reserverade sig i utskottet till förmån för att motion R4 skulle bifallas.

I debatten yttrade sig:

Monica Lundin, utskottet, Robert Hannah, partistyrelsen, Karl Philip Nilsson, Lars Johansson, Helena Holmberg, Axel Darvik, Marianne Åhman, Mathias Lindow, Christoffer Fagerberg, Erica Markusson, Martin Ångeby, Thomas Söderström, Marcus Nielsen, Joar Forssell, Mats Persson, Malin Danielsson, Eva Olstedt-Lundgren, Lars Tysklind, Thomas Olson och Olof Wallentin.

Karl Philip Nilsson yrkade:

1. att motion R4 skulle bifallas

Joar Forssell yrkade:

1. att motion R8 yrkande 13 skulle bifallas
2. att motion R8 yrkande 8 skulle bifallas
3. att motion R8 yrkande 10 skulle bifallas
4. att motion R8 yrkande 7 skulle bifallas
5. att motion R8 yrkande 2 skulle bifallas
6. att motion R8 yrkande 17 skulle bifallas
7. att motion R8 yrkande 3 skulle bifallas
8. att motion R8 yrkande 4 skulle bifallas
9. att motion R8 yrkande 6 skulle bifallas
10. att motion R8 yrkande 12 skulle bifallas

Axel Darvik, Christoffer Fagerberg och Joar Forssell yrkade:

1. att motion R8 yrkande 9 skulle bifallas
2. att motion R8 yrkande 15 skulle bifallas

Christoffer Fagerberg och Joar Forssell yrkade:

1. att motion R8 yrkande 1 skulle bifallas

Joar Forssell, Eva Olstedt-Lundgren och Thomas Söderström yrkade:

1. att motion R8 yrkande 18 skulle bifallas

Mathias Lindow yrkade:

1. att landsmötet med anledning av motion R8 yrkande 18 skulle ta ställning för att Liberalerna ska verka för att kommuner ska kunna upphäva strandskyddet av hänsyn till bostadsförsörjningen
2. att motion R14 skulle bifallas

Marianne Åhman yrkade:

1. att motion R8 yrkande 5 skulle avslås
2. att motion R19 och H4 yrkande 2 skulle bifallas

Landsmötet beslutade:

289. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ta ställning för ett system för bosparande för den som köper sin första egna bostad
290. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande därmed bifalla motion R1
291. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna R2 och H4 yrkande 4 besvarade
292. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion R3
293. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion R4
294. att därmed avslå Karl Philip Nilssons m.fl.:s yrkande
295. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion R5
296. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion R6
297. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion R7 besvarad
298. att i enlighet med utskottets yrkande anse motion R8 yrkande 5 bifallet med vad partistyrelsen anförde
299. att därmed avslå Marianne Åhmans yrkande 1
300. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla motion R8 yrkande 11 och 14
301. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion R9 bifallen med vad partistyrelsen anförde
302. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion R10
303. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion R11
304. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion R8 yrkande 13
305. att därmed avslå Joar Forssells yrkande 1
306. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion R12 besvarad
307. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion R13 bifallen med vad partistyrelsen anförde
308. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla motion R8 yrkande 16
309. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion R8 yrkande 9 och 15
310. att därmed avslå Axel Darviks m.fl.:s yrkanden
311. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion R8 yrkande 8 besvarat
312. att därmed avslå Joar Forssells yrkande 2
313. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion B18 yrkande 5 och 6
314. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion R8 yrkande 1 och 10
315. att därmed avslå Joar Forssells yrkande 3 samt Christoffer Fagerbergs och Joar Forssells yrkande
316. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion R8 yrkande 7 besvarat
317. att därmed avslå Joar Forssells yrkande 4
318. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion R8 yrkande 2 besvarat
319. att därmed avslå Joar Forssells yrkande 5
320. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion R8 yrkande 17
321. att därmed avslå Joar Forssells yrkande 6
322. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion R8 yrkande 18
323. att därmed avslå Joar Forssells m.fl.:s yrkande samt Mathias Lindows yrkande 1
324. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion R8 yrkande 3, 4 och 6 besvarade
325. att därmed avslå Joar Forssells yrkanden 7–9
326. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion R14
327. att därmed avslå Mathias Lindows yrkande 2
328. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion R15 besvarad
329. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion R8 yrkande 12
330. att därmed avslå Joar Forssells yrkande 10
331. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna R16 och R17 anses besvarade
332. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion B18 yrkande 7 och 8
333. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion R18 yrkande 1 besvarat
334. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla motion R18 yrkande 2 och 3
335. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motionerna R19 och H4 yrkande 2
336. att därmed avslå Marianne Åhmans yrkande 2

§ 50. Förhandlingspassets avslutande

Lars Persson Skandevall förklarade förhandlingspasset avslutat klockan 20.50.

§ 51. Förhandlingspassets öppnande

Sara Svanström förklarade förhandlingspasset öppnat klockan 21.07.

§ 52. Fastställande av dagordning för förhandlingspasset

Landsmötet beslutade:

337. att fastställa dagordning för förhandlingspasset enligt mötespresidiets förslag.

§ 53. Justering av röstlängd

Sara Svanström anmälde följande förändringar i förhållande till den inför landsmötet upprättade röstlängden:

Hans Ahlgren, Stockholms län, ersattes av Pontus Almquist
Richard Bengtsson, Stockholms län, ersattes av Mia Franzén
Björn Ljung, Stockholms län, ersattes av Ulf Fridebäck
Fredrik Malm, Stockholms län, ersattes av Monica Brohede Tellström
Sara Svanström, Stockholms län, ersattes av Maria Johansson
Lina Nordquist, Uppsala län, ersattes av Filip Jovicic
Bo Bergsjö, Kronobergs län, ersattes av Yngve Filipsson
Ann-Margret Lindholm, Kalmar län, ersattes av Carl-Henrik Sölvinger
Börje Dovstad, Blekinge län, ersattes av Stefan Lundin
Bodil Frigren Ericsson, Blekinge län, ersattes av Amanda Pihl
Jesper Rehn, Blekinge län, ersattes av Marianne Ehn Thorell
Ida Ingerö, Skåne län, ersattes av Josefine Temrell
Jonas Andersson, Västsverige, ersattes av Said Abdu
Roland Eriksson, Västsverige, ersattes av Simon Karlsson
Jan Ertsborn, Västsverige, ersattes av Pär Lundqvist
Kristina Grapenholm, Västsverige, ersattes av Patrik Krantz
Glenn Grimhage, Västsverige, ersattes av Jens Adamik
Lisbeth Svensson, Västsverige, ersattes av Maria Nilsson
Rita Paulsson Svensson, Västsverige, ersattes av Lotta Preijde
Ulrica Solver-Gustavsson, Örebro län, ersattes av Kajsa Rosén
Karl Ingström, Västmanlands län, ersattes av Jacob Axelson
Martina Elfström, Dalarnas län, ersattes av Erik Berg
Lotten Kluck, Dalarnas län, ersattes av Anna Eling
Henrik Loxell, Jämtlands län, ersattes av Lennart Ledin
Janne Ruonala, Västerbottens län, ersattes av Anders Lindqvist
Andreas Westerberg, Västerbottens län, ersattes av Michaela Björneback
Sabine Pettersson, Liberala studenter, ersattes av Oscar Matti

§ 54. Val av justeringsdelegation

Landsmötet beslutade:

338. att utse Andreas Westerberg och Christina Örnebjär till justerare för innevarande förhandlingspass

§ 55. Val av rösträkningsdelegation

Landsmötet beslutade:

339. att utse Malin Danielsson, Ann Catrine Fogelgren, Lars Karlsson och Roko Kursar till rösträknare för innevarande förhandlingspass

§ 56. Nominering av ledamöter i partistyrelsen

Valberedningens ordförande Olle Schmidt föredrog valberedningens nomineringar av ledamöter i partistyrelsen:

Jonas Andersson, Partille
Gulan Avci, Stockholm (nyval)
Linnéa Darell, Linköping (nyval)
Lotta Edholm, Stockholm
Per-Åke Fredriksson, Gävle
Emma Gröndahl, Laholm (nyval)
Roger Haddad, Västerås
Robert Hannah, Göteborg
Anna-Lena Johansson, Sollentuna (nyval)
Mathias Karlsson, Oskarshamn (nyval)
Ulrika Landergren, Kungsbacka
Mats Persson, Lund
Carina Sándor, Skinnskatteberg
Anna Starbrink, Stockholm
Jens Sundström, Luleå
Anna Svalander, Borås
Maria Weimer, Uppsala
Ulrica Westerlund, Umeå
Ingeborg Wiksten, Sundsvall
Cecilia Wikström, Uppsala (nyval)
Anna Ågerfalk, Örebro

Inga övriga nomineringar förelåg.

§ 57. Socialpolitik och välfärd (utskottsutlåtande 7)

Den socialpolitiska arbetsgruppen hade i rapporten "Liberal socialpolitik för framtiden, här och nu" yrkat:

1. Myndighetsbesluten inom socialtjänsten ska avpolitiseras. Beslut om enskilda människor ska avgöras av sakkunniga, inte av politiker.
2. Inför socionomlegitimation för att höja socialsekreterarnas status och för att socialtjänsten ska bli mer kunskapsorienterad och evidensbaserad.
3. Socionomlegitimation ska vara ett krav för att få fatta myndighetsbeslut som inbegriper tvång eller andra omfattande ingrepp i enskilda människors självbestämmande.
4. Socionomutbildningen bör göras om med mer praktik, på motsvarande sätt som verksamhetsförlagd utbildning (VFU) är en integrerad del i lärarutbildningen.
5. Inför introduktionsanställningar i socialtjänsten med handledarstöd första året för nyutexaminerade socionomer som en förutsättning för socionomlegitimation.
6. Inför en modell för specialistutbildning av socionomer. Särskilt kvalificerade socialsekreterare ska kunna få karriärtjänster med större ansvar och högre lön.
7. Stärk socialtjänstens forskningsanknytning. Socialsekreterare bör ges möjlighet att kombinera en forskarutbildning på deltid med arbete i socialtjänsten på deltid.
8. Vården av barn som placerats utanför hemmet ska kvalitets- och rättssäkras. Familjehem ska få gedigen utbildning och täta uppföljningar samt certifieras.
9. Det behövs fler alternativ till att tvångsomhänderta ett barn som far illa. Möjligheterna till så kallat mellantvång bör öka. Det bör till exempel vara möjligt att ålägga föräldrar att ta emot beroendevård eller låta barnet gå i förskolan.
10. Omhändertaganden av barn bör förebyggas genom utökade insatser för familjen på hemmaplan.
11. Stärk barns rättigheter genom att komplettera föräldrabalken med en barnbalk, där barnets bästa som ska vara utgångspunkt och fokus.
12. En ny särskild lag om barns rätt till stöd och insatser ska införas. Den ska dels innehålla de särskilda bestämmelser som krävs för att Barnkonventionen ska inkorporeras i svensk lag, dels de bestämmelser i socialtjänstlagen som reglerar insatser för barn och unga.

13. Barn som upplevt våld i hemmet ska ses och behandlas som målsägande och brottsoffer i juridisk mening. Det innebär bland annat att de kan tilldelas en särskild företrädare och kan höras även om vårdnadshavaren motsätter sig detta.
14. Barn ska inte tvingas till umgänge med en förälder som utsatt barnet för övergrepp, psykisk eller fysisk misshandel.
15. Ett barn som förekommer i socialtjänstens utredningar ska alltid få en egen handläggare, även om utredningens syfte i första hand är insatser för en vuxen.
16. När ett mål i förvaltningsrätten rör insatser till ett barn, ska rätten alltid ha möjlighet att förordna ett offentligt biträde åt barnet om det finns skäl för det, och socialtjänsten ska ha möjlighet att begära det.
17. Det bör införas en instans dit barn kan vända sig för att få sin sak prövad när deras rättigheter har kränkts. Det innebär att Sverige bör ratificera det tredje tilläggsprotokollet till barnkonventionen.
18. Samarbetet kring placerade barn ska stärkas genom strukturerad samverkan mellan skola, socialtjänst samt hälso- och sjukvård.
19. Ett barn som placeras ska alltid få en hälsokontroll, och deras hälsa ska systematiskt följas upp.
20. Möjligheten att samverka mellan skola, socialtjänst samt hälso- och sjukvård behöver öka. Därför behöver sekretessbestämmelser ses över.
21. Familjehem som övertar vårdnaden om ett barn genom en vårdnadsöverflyttning ska få fortsatt stöd av socialtjänsten. Samtidigt ska även tillsynen fortsätta tills barnet blivit myndigt.
22. Stärk barnets rättigheter så att det om särskilda skäl finns går att bryta ett särskilt förordnat vårdnadshavarskap även på barnets initiativ.
23. Det behövs mer kunskap om socialtjänstens insatser för barn som far illa. Anmälningar, insatser och placeringar bör följas upp nationellt, inklusive uppföljning av hur det går för placerade barn senare i livet.
24. Det behövs regler och rutiner för vilka åtgärder som ska vidtas när ett barn avlider i samhällets vård.

Den socialpolitiska arbetsgruppen hade i rapporten "Beroende av ... en politik för vård och stöd" yrkat:

1. Det övergripande målet ska vara en nollvision mot narkotikarelaterade dödsfall och narkotikarelaterat lidande. Beroende ska bekämpas med en fungerande, evidensbaserad vård. Politiken ska utgå från en skadelindringsprincip.
2. Särskilt fokus ska läggas på forskning och kunskap kring extra utsatta grupper i samhället.
3. Den som har ett beroende ska vårdas, inte straffas. Användandet av narkotika ska därför avkriminaliseras. Polisens insatser mot narkotika ska istället fokusera på att bekämpa langning, smuggling och tillverkning.
4. Tillgängligheten till överdoshämmande läkemedel ska vara god.
5. Huvudansvaret för beroendevården, inklusive behandling av alkoholberoende, ska flyttas från kommunernas socialtjänst till hälso- och sjukvården, främst primärvården. Särskilda mottagningar för riskbrukare ska inrättas på fler håll i landet.
6. Patientlagens regler om valfrihet i hela landet i öppenvård ska omfatta även beroendevården. Vårdgarantin inom beroendevården ska stärkas och behandling som inte är av akut karaktär ska påbörjas inom 30 dagar, akuta behov ska tillgodoses genast.

Den sjukvårdspolitiska arbetsgruppen hade i rapporten "Nio utmaningar för en liberal hälso- och sjukvård" yrkat:

37. Det övergripande målet för svensk drogpolitik ska vara nolltolerans mot drogrelaterade dödsfall och drogrelaterat lidande. Missbruk ska bekämpas med en fungerande, evidensbaserad beroendevård.
38. Ansvaret för beroendevården, inklusive behandling av alkoholberoende, ska flyttas från kommunernas socialtjänst till landstinget och hälso- och sjukvården, främst primärvården. Särskilda mottagningar för riskbrukare, med syfte att möta personer som behöver få hjälp med att ta kontroll över sitt alkoholintag, ska inrättas på fler håll i landet.
39. Socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens insatser för tidig upptäckt av riskbruk av alkohol ska stärkas. Eventuella insatser och intervention ska erbjudas snabbare än vad som görs idag.
40. Patientlagens regler om valfrihet i hela landet i öppenvård ska omfatta även beroendevården. Vårdgarantin inom beroendevården ska stärkas och behandling som inte är av akut karaktär ska påbörjas inom 30 dagar. Efter akuta insatser och tvångsvård ska den fortsatta vården ges utan uppehåll.

I motion J1 hade yrkats:

1. att avslå den socialpolitiska arbetsgruppens förslag nr 1 om att avpolitiserat myndighetsbesluten inom socialtjänsten

I motion J2 hade yrkats:

1. att avsnitt "Utveckla socialsekreterarnas och socialtjänstens profession" under punkt 4 får följande tillägg: "Därmed bör också ersättning utgå till dem som agerar lokal socionomutbildare syftande till fortbildning på samma sätt som lokala lärarutbildare får den möjligheten."

I motion J3 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska arbeta för att stödja kommuner som samarbetar för att införa en webbaserad utbildning i utredningsmetodik inom socialtjänstens arbetsområden.

I motion J4 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för att det skapas instrument för att kontinuerligt i nutid undersöks hur placerade barn och unga har det, hur de mår fysiskt och psykiskt, hur deras skolgång fungerar, om deras fritidsintressen och andra sociala behov tillvaratas

I motion J5 hade yrkats:

1. att en ny punkt införs i programmet "Liberal socialpolitik för framtiden, här och nu" under avsnittet "Ökad kvalitet för hos och stöd till familjehemmen" med lydelsen: "En lyckad skolgång är särskilt viktig för placerade barn. Insatser behöver öka och kontinuerligt följas upp för att säkerställa att barnet har möjlighet till en god utbildning."

I motion J6 hade yrkats:

1. att verka för att fler tvångsmedel införs inom socialtjänsten som är mindre ingripande än tvångsplaceringar enligt LVU och LVM. Dessa tvångsåtgärder ska kunna användas innan en tvångsplacering blir aktuell

I motion J7 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för att det i socialtjänstlagen skrivs in att familjestöd är det som primärt ska sättas in när det finns oro för barn och unga

I motion J8 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för att socialtjänstlagen och lagen om vård av unga ses över så att socialtjänsten ges möjlighet till successivt utökad tvång när den unges beteende blir allt mer oroande
2. att Liberalerna verkar för att lagstiftningen anpassas så att socialtjänsten i sina beslut ska kunna ta samhällsstrategisk hänsyn till risken att den unge drar med sig fler unga i kriminalitet och drogmisbruk
3. att Liberalerna verkar för att antalet slutna institutionsplatser i Sverige för unga byggs ut

I motion J9 hade yrkats:

1. att Liberalerna arbetar för att fler härbärgen för kvinnor skapas över hela landet

I motion J10 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för att lagen om valfrihetssystem (LOV) så långt som möjligt införs inom samtliga delar av socialtjänsten och äldreomsorgen som inte sysslar med myndighetsutövning
2. att Liberalerna ska verka för att det inrättas en nationell funktion för att jämföra kvalitet mellan olika utförare i välfärden

I motion J11 hade yrkats:

1. att Liberalerna arbetar för att överförmyndarnämnden kan tillförordnas delat förmyndarskap vid gravt bristande samarbetsförmåga mellan vårdnadshavare

I motion J12 hade yrkats:

1. att partistyrelsen ges i uppdrag att undersöka lagens intentioner och utfall ur barnperspektiv gällande umgängesföräldern och boendeföräldrarnas ansvar
2. att partistyrelsen ges i uppdrag att pröva hur exempelvis föräldrabalken (1949:381) eller andra lagar motsvarar barnkonventionens barnperspektiv

I motion J13 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för att barns rättigheter stärks vad gäller umgänge med för dem viktiga personer, särskilt syskon

I motion J14 hade yrkats:

1. att Liberalerna säger nej till alla former av surrogatmödraskap, altruistiskt såväl som kommersiellt surrogatmödraskap i Sverige

I motion J15 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för att nuvarande lagkrav om samtycke till adoption från de biologiska föräldrarna kvarstår
2. att Liberalerna ska verka för att nuvarande lag om moderns återhämtning efter förlossning förtydligas så att minst sex månader ska ha förflutit sedan förlossningen

I motion J16 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för en lagändring där åldersgränsen för juridiskt könsbyte tas bort
2. att Liberalerna, i händelse av att yrkande 1 inte bifalls, ska verka för en lagändring där åldersgränsen för juridiskt könsbyte med vårdnadshavares samtycke ska vara sju år

I motion J17 hade yrkats:

1. att ordet "hbt" ersätts med "hbtq" på samtliga platser i partiprogrammet

I motion J18 hade yrkats:

2. att, om yrkande 1 inte går igenom, Liberalerna i så fall verkar för att alla återstående mödravårdscentraler byter namn till barnmorskemottagningar eller liknande, eftersom alla barn, om de queera könsbegreppen består, ju inte längre kan sägas vara födda av mödrar

I motion J18 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för att de subjektiva könsbegreppen från 1 juli 2013 avskaffas, så att begreppen "man och kvinna" åter motsvarar "hane och hona" och så att den som föder sitt barn återigen definieras som barnets mor och inget annat, oavsett vad hen subjektivt upplever sig som

I motion J19 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för en lagändring så att överförmyndare blir skyldiga att polisanmäla förskingrar och stölder som gode män eller förvaltare gör sig skyldiga till
2. att Liberalerna verkar för att godmanskapet/förvalterskapet ska omfatta en ansvarsförsäkring så att huvudmannen skyddas

I motion J20 hade yrkats:

1. att Liberalerna arbetar för lagändringar som styrker huvudmännens rätt och ställning gentemot gode män och förvaltare, som missbrukat sitt ansvar och att dessa också lagförs
2. att Liberalerna arbetar för att huvudmännen ska hållas skadeslösa för de förmögenhetsbrott de utsatts för

I motion J21 hade yrkats:

1. att statens alkoholmonopol kvarstår men att försäljning flyttas från butiker i egen regi till ett licenssystem med detaljister
2. att verksamheten ska utgå från service till kunderna och en restriktiv alkoholpolitik – i den ordningen
3. att öl med alkoholhalt upp till 4,5 volymprocent ska få säljas i livsmedelsaffärer

I motion J22 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för att det blir tillåtet för gårdsbutiker att sälja egenproducerat öl och vin

I motion J23 hade yrkats:

1. att landsmötet uttalar sig emot s.k. gårdsförsäljning av alkoholdrycker eftersom den skulle äventyra Systembolagets ensamrätt, som är en grundpelare i den svenska alkoholpolitiken

I motion J24 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för att avkriminalisera innehav av narkotikaklassade preparat
2. att Liberalerna ska verka för att avkriminalisera bruket av narkotikaklassade preparat
3. att Liberalerna ska verka för att svensk narkotikapolitik regelbundet utvärderas av fristående forskare och med utgångspunkten att skadorna av bruket ska minska

I motion J25 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska ta ställning för att avkriminalisera, legalisera, reglera och begränsa tillgången av cannabis i Sverige

I motion J26 hade yrkats:

1. att landsmötet uttalar följande angående narkotikapolitiken:
”1. Visionen om det narkotikafria samhället bör hållas levande genom att ökad vikt läggs vid det förebyggande arbetet.
2. All icke-medicinsk hantering av narkotika bör även fortsättningsvis vara olaglig, det vill säga nej till legalisering och avkriminalisering.
3. Den höga narkotikarelaterade dödligheten måste nedbringas, bland annat genom bättre kontroll över LARO-behandling och narkotikaklassade läkemedel.
4. Drogberoende personer som fälls för ringa narkotikabrott (det vill säga endast droganvändning eller innehav för eget bruk) bör som regel dömas till kontraktsvård.
5. Lagliga möjligheter till tidigt ingripande, genom bland annat provtagning, bör bibehållas.
6. Läkemedel som kan häva överdos, till exempel Naloxon, bör göras brett tillgängliga.
7. Forskning om narkotikaförebyggande åtgärder bör intensifieras, så att kvaliteten kommer i nivå med alkoholforskningen.”

I motion J27 hade yrkats:

1. att Liberalerna säger nej till förslaget från socialpolitiska arbetsgruppen att avkriminalisera narkotikamissbruk och narkotikainnehav

I motion J28 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för någon form av reglering kring spelreklam och dess marknadsföring likt den som finns för alkohol och tobak

I motion J29 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska ta ställning för att nuvarande rökförbud ska omfatta även uteserveringar, entréer till lokaler och andra utrymmen som allmänheten har tillträde till, områden utomhus som är avsedda att användas av den som reser med färdmedel i inrikes kollektivtrafik, inhägnade platser utomhus huvudsakligen avsedda för idrottsutövning samt lekplatser som allmänheten har tillträde till

Partistyrelsen hade yrkat:

1. att den socialpolitiska rapporten punkt 1 skulle utgå
2. att den socialpolitiska rapporten punkt 2 skulle bifallas: ”Inför socionomlegitimation för att höja socialsekreterarnas status och för att socialtjänsten ska bli mer kunskapsorienterad och evidensbaserad.”
3. att den socialpolitiska rapporten punkt 3 skulle ges lydelsen: ”Erfarna och legitimerade socionomer bör kunna fatta myndighetsbeslut, även sådana som inbegriper tvång eller andra ingrepp i enskilda människors självbestämmande. Delegationsförbudet för dessa beslut bör tas bort, så att sådana beslut inte måste fattas i en politisk nämnd.”
4. att motion J1 skulle avslås
5. att motion J2 skulle anses besvarad
6. att motion J3 skulle anses besvarad
7. att den socialpolitiska rapporten punkt 4 skulle bifallas: ”Socionomutbildningen bör göras om med mer praktik, på motsvarande sätt som verksamhetsförlagd utbildning (VFU) är en integrerad del i lärarutbildningen.”
8. att den socialpolitiska rapporten punkt 5 skulle bifallas: ”Inför introduktionsanställningar i socialtjänsten med handledarstöd första året för nyutexaminerade socionomer som en förutsättning för socionomlegitimation.”

9. att den socialpolitiska rapporten punkt 6 skulle bifallas: ”Inför en modell för specialistutbildning av socionomer. Särskilt kvalificerade socialsekreterare ska kunna få karriärtjänster med större ansvar och högre lön.”
10. att den socialpolitiska rapporten punkt 7 skulle bifallas: ”Stärk socialtjänstens forskningsanknytning. Socialsekreterare bör ges möjlighet att kombinera en forskarutbildning på deltid med arbete i socialtjänsten på deltid.”
11. att den socialpolitiska rapporten punkt 17 skulle ges lydelsen: ”Vården av barn som placerats utanför hemmet ska kvalitets- och rättssäkras samt kontinuerligt följas upp. Familjehem ska få gedigen utbildning och täta uppföljningar samt certifieras.”
12. att motion J4 därmed skulle anses besvarad
13. att motion J5 skulle bifallas
14. att den socialpolitiska rapporten punkt 8 skulle bifallas: ”Det behövs fler alternativ till att tvångsomhändertaga ett barn som far illa. Möjligheterna till så kallat mellantvång bör öka. Det bör till exempel vara möjligt att ålägga föräldrar att ta emot beroendevård eller låta barnet gå i förskolan.”
15. att den socialpolitiska rapporten punkt 9 skulle bifallas: ”Omhändertaganden av barn bör förebyggas genom utökade insatser för familjen på hemmaplan.”
16. att den socialpolitiska rapporten punkt 10 skulle bifallas: ”Stärk barns rättigheter genom att komplettera föräldrabalken med en barnbalk, där barnets bästa som ska vara utgångspunkt och fokus.”
17. att den socialpolitiska rapporten punkt 11 skulle bifallas: ”En ny särskild lag om barns rätt till stöd och insatser ska införas. Den ska dels innehålla de särskilda bestämmelser som krävs för att Barnkonventionen ska inkorporeras i svensk lag, dels de bestämmelser i socialtjänstlagen som reglerar insatser för barn och unga.”
18. att den socialpolitiska rapporten punkt 12 skulle bifallas: ”Barn som upplevt våld i hemmet ska ses och behandlas som målsägande och brottsoffer i juridisk mening. Det innebär bland annat att de kan tilldelas en särskild företrädare och kan höras även om vårdnadshavaren motsätter sig detta.”
19. att den socialpolitiska rapporten punkt 13 skulle bifallas: ”Barn ska inte tvingas till umgänge med en förälder som utsatt barnet för övergrepp, psykisk eller fysisk misshandel.”
20. att den socialpolitiska rapporten punkt 14 skulle bifallas: ”Ett barn som förekommer i socialtjänstens utredningar ska alltid få en egen handläggare, även om utredningens syfte i första hand är insatser för en vuxen.”
21. att den socialpolitiska rapporten punkt 15 skulle bifallas: ”När ett mål i förvaltningsrätten rör insatser till ett barn, ska rätten alltid ha möjlighet att förordna ett offentligt biträde åt barnet om det finns skäl för det, och socialtjänsten ska ha möjlighet att begära det.”
22. att den socialpolitiska rapporten punkt 16 skulle bifallas: ”Det bör införas en instans dit barn kan vända sig för att få sin sak prövad när deras rättigheter har kränkts. Det innebär att Sverige bör ratificera det tredje tilläggsprotokollet till barnkonventionen.”
23. att den socialpolitiska rapporten punkt 18 skulle bifallas: ”Samarbetet kring placerade barn ska stärkas genom strukturerad samverkan mellan skola, socialtjänst samt hälso- och sjukvård.”
24. att den socialpolitiska rapporten punkt 19 skulle bifallas: ”Ett barn som placeras ska alltid få en hälsokontroll, och deras hälsa ska systematiskt följas upp.”
25. att den socialpolitiska rapporten punkt 20 skulle bifallas: ”Möjligheten att samverka mellan skola, socialtjänst samt hälso- och sjukvård behöver öka. Därför behöver sekretessbestämmelser ses över.”
26. att den socialpolitiska rapporten punkt 21 skulle bifallas: ”Familjehem som övertar vårdnaden om ett barn genom en vårdnadsöverflyttning ska få fortsatt stöd av socialtjänsten. Samtidigt ska även tillsynen fortsätta tills barnet blivit myndigt.”
27. att den socialpolitiska rapporten punkt 22 skulle bifallas: ”Stärk barnets rättigheter så att det om särskilda skäl finns går att bryta ett särskilt förordnat vårdnadshavarskap även på barnets initiativ.”
28. att den socialpolitiska rapporten punkt 23 skulle bifallas: ”Det behövs mer kunskap om socialtjänstens insatser för barn som far illa. Anmälningar, insatser och placeringar bör följas upp nationellt, inklusive uppföljning av hur det går för placerade barn senare i livet.”
29. att den socialpolitiska rapporten punkt 24 skulle bifallas: ”Det behövs regler och rutiner för vilka åtgärder som ska vidtas när ett barn avlider i samhällets vård.”
30. att motionerna J6 och J7 samt J8 yrkande 1 skulle anses besvarade
31. att motion J8 yrkande 2 skulle anses besvarat
32. att motion J8 yrkande 3 skulle anses besvarat
33. att motion J9 skulle bifallas
34. att motion J10 skulle anses besvarad

35. att motion J11 skulle anses besvarad
36. att motionerna J12 och J13 skulle anses besvarade
37. att motionerna J14 och J15 skulle avslås
38. att motion J16 yrkande 1 skulle avslås och yrkande 2 skulle anses besvarat
39. att motionerna J17 och J18 yrkande 2 skulle anses besvarade
40. att motion J18 yrkande 1 skulle avslås
41. att motionerna J19 och J20 skulle bifallas
42. att motion J21 skulle avslås
43. att motion J22 skulle anses besvarad
44. att motion J23 skulle anses besvarad
45. att den sjukvårdspolitiska rapporten punkterna 37–40 skulle utgå
46. att den missbrukspolitiska rapporten punkt 1 skulle ges lydelsen: ”Det övergripande målet ska vara en nollvision mot drogrelaterade dödsfall och drogrelaterat lidande. Beroende ska bekämpas med en fungerande, evidensbaserad vård. Politiken ska utgå från en skadelindringsprincip.”
47. att det i den missbrukspolitiska rapporten skulle läggas till en ny punkt efter punkt 1 med lydelsen: ”Stor vikt ska läggas vid det förebyggande arbetet, och all icke-medicinsk hantering av narkotika ska vara olaglig. Påföljden för ringa narkotikabrott bör i normalfallet vara beroendevård. Polisens insatser mot narkotika bör fokusera på att bekämpa langning, smuggling och tillverkning.”
48. att den missbrukspolitiska rapporten punkt 2 skulle bifallas: ”Särskilt fokus ska läggas på forskning och kunskap kring extra utsatta grupper i samhället.”
49. att den missbrukspolitiska rapporten punkt 3 skulle utgå
50. att motion J24 yrkande 1–2 skulle avslås
51. att motion J25 skulle avslås
52. att motion J24 yrkande 3 skulle anses besvarat
53. att motion J26 skulle anses besvarad
54. att motion J27 skulle anses besvarad
55. att den missbrukspolitiska rapporten punkt 4 skulle bifallas: ”Tillgängligheten till överdoshämmande läkemedel ska vara god.”
56. att den missbrukspolitiska rapporten punkt 5 skulle ges lydelsen: ”Huvudansvaret för beroendevården, inklusive behandling av alkoholberoende, ska flyttas från kommunernas socialtjänst till hälso- och sjukvården, främst primärvården. Särskilda mottagningar för riskbrukare ska inrättas på fler håll i landet.”
57. att det i den missbrukspolitiska rapporten skulle läggas till en ny punkt efter punkt 5 med lydelsen: ”Socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens insatser för tidig upptäckt av riskbruk av alkohol ska stärkas. Eventuella insatser och intervention ska erbjudas snabbare än vad som görs i dag.”
58. att den missbrukspolitiska rapporten punkt 6 skulle ges lydelsen: ”Patientlagens regler om valfrihet i hela landet i öppenvård ska omfatta även beroendevården. Vårdgarantin inom beroendevården ska stärkas och behandling som inte är av akut karaktär ska påbörjas inom 30 dagar, akuta behov ska tillgodoses genast.”
59. att motion J28 skulle anses besvarad
60. att motion J29 skulle anses besvarad

Utskottet yrkade:

1. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den socialpolitiska rapporten punkt 1 skulle utgå
2. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den socialpolitiska rapporten punkt 2 skulle bifallas: ”Inför socionomlegitimation för att höja socialsekreterarnas status och för att socialtjänsten ska bli mer kunskapsorienterad och evidensbaserad.”
3. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den socialpolitiska rapporten punkt 3 ges lydelsen: ”Erfarna och legitimerade socionomer bör kunna fatta myndighetsbeslut, även sådana som inbegriper tvång eller andra ingrepp i enskilda människors självbestämmande. Delegationsförbudet för dessa beslut bör tas bort, så att sådana beslut inte måste fattas i en politisk nämnd.”
4. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion J1 skulle avslås
5. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion J2 skulle anses besvarad
6. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion J3 skulle anses besvarad
7. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den socialpolitiska rapporten punkt 4 skulle bifallas: ”Socionomutbildningen bör göras om med mer praktik, på motsvarande sätt som verksamhetsförlagd utbildning (VFU) är en integrerad del i lärarutbildningen.”

8. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den socialpolitiska rapporten punkt 5 skulle bifallas: "Inför introduktionsanställningar i socialtjänsten med handledarstöd första året för nyutexaminerade socionomer som en förutsättning för socionomlegitimation."
9. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den socialpolitiska rapporten punkt 6 skulle bifallas: "Inför en modell för specialistutbildning av socionomer. Särskilt kvalificerade socialsekreterare ska kunna få karriärtjänster med större ansvar och högre lön."
10. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den socialpolitiska rapporten punkt 7 skulle bifallas: "Stärk socialtjänstens forskningsanknytning. Socialsekreterare bör ges möjlighet att kombinera en forskarutbildning på deltid med arbete i socialtjänsten på deltid."
11. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den socialpolitiska rapporten punkt 17 skulle ges lydelsen: "Vården av barn som placerats utanför hemmet ska kvalitets- och rättssäkras samt kontinuerligt följas upp. Familjehem ska få gedigen utbildning och täta uppföljningar samt certifieras."
12. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion J4 därmed skulle anses besvarad
13. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion J5 skulle bifallas
14. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den socialpolitiska rapporten punkt 8 skulle bifallas: "Det behövs fler alternativ till att tvångsomhänderta ett barn som far illa. Möjligheterna till så kallat mellantvång bör öka. Det bör till exempel vara möjligt att ålägga föräldrar att ta emot beroendevård eller låta barnet gå i förskolan."
15. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den socialpolitiska rapporten punkt 9 skulle bifallas: "Omhändertaganden av barn bör förebyggas genom utökade insatser för familjen på hemmaplan."
16. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den socialpolitiska rapporten punkt 10 skulle bifallas: "Stärk barns rättigheter genom att komplettera föräldrabalken med en barnbalk, där barnets bästa som ska vara utgångspunkt och fokus."
17. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den socialpolitiska rapporten punkt 11 skulle bifallas: "En ny särskild lag om barns rätt till stöd och insatser ska införas. Den ska dels innehålla de särskilda bestämmelser som krävs för att Barnkonventionen ska inkorporeras i svensk lag, dels de bestämmelser i socialtjänstlagen som reglerar insatser för barn och unga."
18. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den socialpolitiska rapporten punkt 12 skulle bifallas: "Barn som upplevt våld i hemmet ska ses och behandlas som målsägande och brottsoffer i juridisk mening. Det innebär bland annat att de kan tilldelas en särskild företrädare och kan höras även om vårdnadshavaren motsätter sig detta."
19. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den socialpolitiska rapporten punkt 13 skulle bifallas: "Barn ska inte tvingas till umgänge med en förälder som utsatt barnet för övergrepp, psykisk eller fysisk misshandel."
20. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den socialpolitiska rapporten punkt 14 skulle bifallas: "Ett barn som förekommer i socialtjänstens utredningar ska alltid få en egen handläggare, även om utredningens syfte i första hand är insatser för en vuxen."
21. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den socialpolitiska rapporten punkt 15 skulle bifallas: "När ett mål i förvaltningsrätten rör insatser till ett barn, ska rätten alltid ha möjlighet att förordna ett offentligt biträde åt barnet om det finns skäl för det, och socialtjänsten ska ha möjlighet att begära det."
22. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den socialpolitiska rapporten punkt 16 skulle bifallas: "Det bör införas en instans dit barn kan vända sig för att få sin sak prövad när deras rättigheter har kränkts. Det innebär att Sverige bör ratificera det tredje tilläggsprotokollet till barnkonventionen."
23. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den socialpolitiska rapporten punkt 18 skulle bifallas: "Samarbetet kring placerade barn ska stärkas genom strukturerad samverkan mellan skola, socialtjänst samt hälso- och sjukvård."
24. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den socialpolitiska rapporten punkt 19 skulle bifallas: "Ett barn som placeras ska alltid få en hälsokontroll, och deras hälsa ska systematiskt följas upp."
25. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den socialpolitiska rapporten punkt 20 skulle bifallas: "Möjligheten att samverka mellan skola, socialtjänst samt hälso- och sjukvård behöver öka. Därför behöver sekretessbestämmelser ses över."
26. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den socialpolitiska rapporten punkt 21 skulle bifallas: "Familjehem som övertar vårdnaden om ett barn genom en vårdnadsöverflyttning ska få fortsatt stöd av socialtjänsten. Samtidigt ska även tillsynen fortsätta tills barnet blivit myndigt."
27. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den socialpolitiska rapporten punkt 22 skulle bifallas: "Stärk barnets rättigheter så att det om särskilda skäl finns går att bryta ett särskilt förordnat vårdnadshavarskap även på barnets initiativ."

28. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den socialpolitiska rapporten punkt 23 skulle bifallas: ”Det behövs mer kunskap om socialtjänstens insatser för barn som far illa. Anmälningar, insatser och placeringar bör följas upp nationellt, inklusive uppföljning av hur det går för placerade barn senare i livet.”
29. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den socialpolitiska rapporten punkt 24 skulle bifallas: ”Det behövs regler och rutiner för vilka åtgärder som ska vidtas när ett barn avlider i samhällets vård.”
30. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motionerna J6 och J7 samt J8 yrkande 1 skulle anses besvarade
31. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion J8 yrkande 2 skulle anses besvarat
32. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion J8 yrkande 3 skulle anses besvarat
33. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion J9 skulle bifallas
34. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion J10 skulle anses besvarad
35. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion J11 skulle anses besvarad
36. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion J12 skulle anses besvarad
37. att motion J13 skulle bifallas
38. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motionerna J14 och J15 skulle avslås
39. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion J16 yrkande 1 skulle avslås och yrkande 2 skulle anses besvarat
40. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motionerna J17 och J18 yrkande 2 skulle anses besvarade
41. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion J18 yrkande 1 skulle avslås
42. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motionerna J19 och J20 skulle bifallas
43. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion J21 skulle avslås
44. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion J22 skulle anses besvarad
45. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion J23 skulle anses besvarad
46. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den sjukvårdspolitiska rapporten punkterna 37–40 skulle utgå
47. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den missbrukspolitiska rapporten punkt 1 skulle ges lydelsen: ”Det övergripande målet ska vara en nollvision mot drogrelaterade dödsfall och drogrelaterat lidande. Beroende ska bekämpas med en fungerande, evidensbaserad vård. Politiken ska utgå från en skadelindringsprincip.”
48. att i enlighet med partistyrelsens yrkande det i den missbrukspolitiska rapporten läggs till en ny punkt efter punkt 1 med lydelsen: ”Stor vikt ska läggas vid det förebyggande arbetet, och all icke-medicinsk hantering av narkotika ska vara olaglig. Påföljden för ringa narkotikabrott bör i normalfallet vara beroendevård. Polisens insatser mot narkotika bör fokusera på att bekämpa langning, smuggling och tillverkning.”
49. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den missbrukspolitiska rapporten punkt 2 skulle bifallas: ”Särskilt fokus ska läggas på forskning och kunskap kring extra utsatta grupper i samhället.”
50. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den missbrukspolitiska rapporten punkt 3 utgår
51. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion J24 yrkande 1–2 skulle avslås
52. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion J25 skulle avslås
53. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion J24 yrkande 3 skulle anses besvarat
54. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion J26 skulle anses besvarad
55. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion J27 skulle anses besvarad
56. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den missbrukspolitiska rapporten punkt 4 skulle bifallas: ”Tillgängligheten till överdoshämmande läkemedel ska vara god.”
57. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den missbrukspolitiska rapporten punkt 5 skulle ges lydelsen: ”Huvudansvaret för beroendevården, inklusive behandling av alkoholberoende, ska flyttas från kommunernas socialtjänst till hälso- och sjukvården, främst primärvården. Särskilda mottagningar för riskbrukare ska inrättas på fler håll i landet.”
58. att i enlighet med partistyrelsens yrkande det i den missbrukspolitiska rapporten skulle läggas till en ny punkt efter punkt 5 med lydelsen: ”Socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens insatser för tidig upptäckt av riskbruk av alkohol ska stärkas. Eventuella insatser och intervention ska erbjudas snabbare än vad som görs i dag.”
59. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den missbrukspolitiska rapporten punkt 6 skulle ges lydelsen: ”Patientlagens regler om valfrihet i hela landet i öppenvård ska omfatta även beroendevården. Vårdgarantin inom beroendevården ska stärkas och behandling som inte är av akut karaktär ska påbörjas inom 30 dagar, akuta behov ska tillgodoses genast.”
60. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion J28 skulle anses besvarad

61. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion J29 skulle anses besvarad

Utskottsreservation 1

Nikoletta Jozsa och Christina Örnebjär reserverade sig i utskottet till förmån för att punkt 1 i den socialpolitiska rapporten skulle bifallas.

Utskottsreservation 2

Nikoletta Jozsa och Christina Örnebjär reserverade sig i utskottet till förmån för att punkt 3 i den socialpolitiska rapporten skulle bifallas.

Utskottsreservation 3

Cecilia Elving och Nikoletta Jozsa reserverade sig i utskottet till förmån för att motion J10 skulle bifallas.

Utskottsreservation 4

Per-Ola Grönberg, Joar Forssell, Berit Hyllbrant, Christer Sörliden, Torbjörn Ekelund och Mathias Karlsson reserverade sig i utskottet till förmån för att motion J22 skulle bifallas.

Utskottsreservation 5

Maria Lundqvist-Brömster, Cecilia Elving och Frida Johansson Metso reserverade sig i utskottet till förmån för att motion J23 skulle bifallas.

Utskottsreservation 6

Christina Örnebjär, Nikoletta Jozsa och Joar Forssell reserverade sig i utskottet till förmån för att det i den missbrukspolitiska rapporten skulle läggas till en ny punkt efter punkt 1 med lydelsen: "Stor vikt ska läggas vid det förebyggande arbetet, och all icke-medicinsk hantering av narkotika ska vara olaglig. Påföljden för ringa narkotikabrott bör i normalfallet vara beroendevård. Polisens insatser mot narkotika bör fokusera på att bekämpa langning, smuggling och tillverkning."

Utskottsreservation 7

Nikoletta Jozsa, Joar Forssell, Christina Örnebjär, Eva Olstedt Lundgren och Per-Ola Grönberg reserverade sig i utskottet till förmån för att den missbrukspolitiska rapporten punkt 3 skulle bifallas.

I debatten yttrade sig:

Bengt Eliasson, utskottet, Helene Odenjung, partistyrelsen, Joar Forssell, utskottsreservant, Benny Lindholm, Patrik Silverudd, Nikoletta Jozsa, Lennart Rydberg, Monica Wahlström, Christina Örnebjär, Roger Haddad, Oscar Matti, Anna-Lena Johansson, Martin Ångeby, Jan Jönsson, Ulrika Landergren, Maria Lundqvist-Brömster, Marianne Normark, Barbro Westerholm, Lennart Ledin, Kristina Bergman Alme, Filip Jovicic, Pontus Almquist, Frida Johansson Metso, Jimmy Ekström, Sofia Remnert, Cecilia Elving, Abit Dundar, Maria Arnholm, Elvy Lundberg Östrand, Jens Adamik, Pär Hansson, Ylva Mozis, Per-Åke Fredriksson, Lovisa Aldrin, Anna Horn, Christoffer Fagerberg, Amanda Kanange, Monica Brohede Tellström, Joar Forssell, Mathias Sundin, Eva Olstedt Lundgren, Mohamad Hassan och Anna Eling.

Nikoletta Jozsa yrkade:

1. att punkt 1 i den socialpolitiska rapporten skulle bifallas

Monica Wahlström yrkade:

1. att det i den socialpolitiska rapportens punkt 2 skulle läggas till: "Införandet av socionomlegitimation begränsas enbart till socionomer som arbetar med myndighetsutövning."
2. att den sista meningen i missbrukspolitiska rapportens punkt 1 skulle ges lydelsen: "De av forskningen underbyggda insatserna angående skadelindring ska införas."

Christina Örnebjär yrkade:

1. att det i partistyrelsens förslag till den socialpolitiska rapporten punkt 3 skulle läggas till en sista mening med lydelsen: "På sikt bör myndighetsbesluten inom socialtjänsten avpolitiseras."
2. att det i den missbrukspolitiska rapporten skulle läggas till en ny punkt efter punkt 1 med lydelsen: "Stor vikt ska läggas vid det brottsförebyggande arbetet. Påföljden för ringa narkotikabrott bör i normalfallet

vara beroendevård. Polisens insatser mot narkotika bör fokusera på att bekämpa langning, smuggling och tillverkning.”

Jesper Brandberg, Jimmy Ekström, Amelie Tarschys Ingre och Ulrika Landergren yrkade:

1. att motion J1 skulle bifallas

Inger Lundberg yrkade:

1. att punkt 3 i den socialpolitiska rapporten skulle utgå

Kristina Bergman Alme yrkade:

1. att motion J2 skulle bifallas

Erica Markusson yrkade:

1. att motion J3 skulle bifallas
2. att motion J11 skulle bifallas

Jimmy Ekström yrkade:

1. att en ny punkt skulle läggas till i det socialpolitiska programmet med lydelsen: ”Nationella adoptioner ska i högre grad användas för att skapa trygghet och stabilitet för barn som behöver växa upp i en annan än sin biologiska familj.”

Monica Brohede Tellström yrkade:

1. att motion J10 skulle bifallas

Kristina Bergman Alme och Joar Forssell yrkade:

1. att åldersgränsen för ändring av juridiskt kön utan vårdnadshavares samtycke sätts till 16 år samt att minderåriga med förälders samtycke ska kunna ändra sitt juridiska kön

Landsmötespresidiet yrkade:

1. att motion J16 samt Kristina Bergman Almes och Joar Forssells yrkande skulle hänskjutas till beredningsutskottet

Thomas Söderström yrkade:

1. att motion J21 yrkande 3 skulle bifallas

Sofia Remnert och Thomas Söderström yrkade:

1. att motion J22 skulle bifallas

Maria Lundqvist-Brömster yrkade:

1. att motion J23 skulle bifallas

Mia Franzén yrkade:

1. att i den missbrukspolitiska rapporten punkt 1 uttrycket ”en nollvision mot” skulle ändras till ”en nollvision för”

Nikoletta Jozsa och Christina Örnebjär yrkade:

1. att punkt 3 i den missbrukspolitiska rapporten skulle bifallas

Anita Jernberger yrkade:

1. att motion J29 skulle bifallas

Landsmötet beslutade:

340. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande låta den socialpolitiska rapporten punkt 1 utgå
341. att därmed avslå Nikoletta Jozsas yrkande
342. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge den socialpolitiska rapporten punkt 3 lydelsen: ”Erfarna och legitimerade socionomer bör kunna fatta myndighetsbeslut, även sådana som

- inbegriper tvång eller andra ingrepp i enskilda människors självbestämmande. Delegationsförbudet för dessa beslut bör tas bort, så att sådana beslut inte måste fattas i en politisk nämnd.”
343. att avslå Christina Örnebjärs yrkande 1
344. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion J1
345. att därmed avslå Jesper Brandbergs m.fl.:s yrkande
346. att därmed avslå Inger Lundbergs yrkande
347. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den socialpolitiska rapporten punkt 2: ”Inför socionomlegitimation för att höja socialsekreterarnas status och för att socialtjänsten ska bli mer kunskapsorienterad och evidensbaserad.”
348. att avslå Monica Wahlströms yrkande 1
349. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion J2 besvarad
350. att därmed avslå Kristina Bergman Almes yrkande
351. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion J3 besvarad
352. att därmed avslå Erica Markussons yrkande 1
353. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den socialpolitiska rapporten punkt 4: ”Socionomutbildningen bör göras om med mer praktik, på motsvarande sätt som verksamhetsförlagd utbildning (VFU) är en integrerad del i lärarutbildningen.”
354. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den socialpolitiska rapporten punkt 5: ”Inför introduktionsanställningar i socialtjänsten med handledarstöd första året för nytexaminerade socionomer som en förutsättning för socionomlegitimation.”
355. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den socialpolitiska rapporten punkt 6: ”Inför en modell för specialistutbildning av socionomer. Särskilt kvalificerade socialsekreterare ska kunna få karriärtjänster med större ansvar och högre lön.”
356. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den socialpolitiska rapporten punkt 7: ”Stärk socialtjänstens forskningsanknytning. Socialsekreterare bör ges möjlighet att kombinera en forskarutbildning på deltid med arbete i socialtjänsten på deltid.”
357. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge den socialpolitiska rapporten punkt 17 lydelsen: ”Vården av barn som placerats utanför hemmet ska kvalitets- och rättssäkras samt kontinuerligt följas upp. Familjehem ska få gedigen utbildning och täta uppföljningar samt certifieras.”
358. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande därmed anse motion J4 besvarad
359. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla motion J5
360. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den socialpolitiska rapporten punkt 8: ”Det behövs fler alternativ till att tvångsomhänderta ett barn som far illa. Möjligheterna till så kallat mellantvång bör öka. Det bör till exempel vara möjligt att ålägga föräldrar att ta emot beroendevård eller låta barnet gå i förskolan.”
361. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den socialpolitiska rapporten punkt 9: ”Omhändertaganden av barn bör förebyggas genom utökade insatser för familjen på hemmaplan.”
362. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den socialpolitiska rapporten punkt 10: ”Stärk barns rättigheter genom att komplettera föräldrabalken med en barnbalk, där barnets bästa som ska vara utgångspunkt och fokus.”
363. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den socialpolitiska rapporten punkt 11: ”En ny särskild lag om barns rätt till stöd och insatser ska införas. Den ska dels innehålla de särskilda bestämmelser som krävs för att barnkonventionen ska inkorporeras i svensk lag, dels de bestämmelser i socialtjänstlagen som reglerar insatser för barn och unga.”
364. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den socialpolitiska rapporten punkt 12: ”Barn som upplevt våld i hemmet ska ses och behandlas som målsägande och brottsoffer i juridisk mening. Det innebär bland annat att de kan tilldelas en särskild företrädare och kan höras även om vårdnadshavaren motsätter sig detta.”
365. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den socialpolitiska rapporten punkt 13: ”Barn ska inte tvingas till umgänge med en förälder som utsatt barnet för övergrepp, psykisk eller fysisk misshandel.”
366. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den socialpolitiska rapporten punkt 14: ”Ett barn som förekommer i socialtjänstens utredningar ska alltid få en egen handläggare, även om utredningens syfte i första hand är insatser för en vuxen.”
367. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den socialpolitiska rapporten punkt 15: ”När ett mål i förvaltningsrätten rör insatser till ett barn, ska rätten alltid ha möjlighet att förordna ett offentligt biträde åt barnet om det finns skäl för det, och socialtjänsten ska ha möjlighet att begära det.”

368. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den socialpolitiska rapporten punkt 16:
”Det bör införas en instans dit barn kan vända sig för att få sin sak prövad när deras rättigheter har kränkts. Det innebär att Sverige bör ratificera det tredje tilläggsprotokollet till barnkonventionen.”
369. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den socialpolitiska rapporten punkt 18:
”Samarbetet kring placerade barn ska stärkas genom strukturerad samverkan mellan skola, socialtjänst samt hälso- och sjukvård.”
370. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den socialpolitiska rapporten punkt 19:
”Ett barn som placeras ska alltid få en hälsokontroll, och deras hälsa ska systematiskt följas upp.”
371. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den socialpolitiska rapporten punkt 20:
”Möjligheten att samverka mellan skola, socialtjänst samt hälso- och sjukvård behöver öka. Därför behöver sekretessbestämmelser ses över.”
372. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den socialpolitiska rapporten punkt 21:
”Familje hem som övertar vårdnaden om ett barn genom en vårdnadsöverflyttning ska få fortsatt stöd av socialtjänsten. Samtidigt ska även tillsynen fortsätta tills barnet blivit myndigt.”
373. att avslå Jimmy Ekströms yrkande
374. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den socialpolitiska rapporten punkt 22:
”Stärk barnets rättigheter så att det om särskilda skäl finns går att bryta ett särskilt förordnat vårdnadshavarskap även på barnets initiativ.”
375. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den socialpolitiska rapporten punkt 23:
”Det behövs mer kunskap om socialtjänstens insatser för barn som far illa. Anmälningar, insatser och placeringar bör följas upp nationellt, inklusive uppföljning av hur det går för placerade barn senare i livet.”
376. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den socialpolitiska rapporten punkt 24:
”Det behövs regler och rutiner för vilka åtgärder som ska vidtas när ett barn avlider i samhällets vård.”
377. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna J6 och J7 samt J8 yrkande 1 besvarade
378. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion J8 yrkande 2 besvarat
379. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion J8 yrkande 3 besvarat
380. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla motion J9
381. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion J10 besvarad
382. att därmed avslå Monica Brohede Tellströms yrkande
383. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion J11 besvarad
384. att därmed avslå Erika Markussons yrkande 2
385. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion J12 besvarad
386. att i enlighet med utskottets förslag bifalla motion J13
387. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motionerna J14 och J15
388. att i enlighet med landsmötespresidiets yrkande hänskjuta motion J16 samt Kristina Bergman Almes och Joar Forssell's yrkande till beredningsutskottet
389. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna J17 och J18 yrkande 2 besvarade
390. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion J18 yrkande 1
391. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla motionerna J19 och J20
392. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion J21
393. att därmed avslå Thomas Söderströms yrkande
394. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion J22 besvarad
395. att därmed avslå Sofia Remnerts och Thomas Söderströms yrkande
396. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion J23 besvarad
397. att därmed avslå Maria Lundqvist-Brömsters yrkande
398. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande låta den sjukvårdspolitiska rapporten punkterna 37–40 utgå
399. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge den missbrukspolitiska rapporten punkt 1 lydelsen: ”Det övergripande målet ska vara en nollvision mot drogrelaterade dödsfall och drogrelaterat lidande. Beroende ska bekämpas med en fungerande, evidensbaserad vård. Politiken ska utgå från en skadelindringsprincip.”
400. att därmed avslå Mia Franzéns yrkande
401. att därmed avslå Monica Wahlströms yrkande 2

402. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande i den missbrukspolitiska rapporten lägga till en ny punkt efter punkt 1 med lydelsen: ”Stor vikt ska läggas vid det förebyggande arbetet, och all icke-medicinsk hantering av narkotika ska vara olaglig. Påföljden för ringa narkotikabrott bör i normalfallet vara beroendevård. Polisens insatser mot narkotika bör fokusera på att bekämpa langning, smuggling och tillverkning.”
403. att därmed avslå Christina Örnebjärs yrkande 2
404. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den missbrukspolitiska rapporten punkt 2: ”Särskilt fokus ska läggas på forskning och kunskap kring extra utsatta grupper i samhället.”
405. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande den missbrukspolitiska rapporten punkt 3 skulle utgå
406. att därmed avslå Nikoletta Jozsas och Christina Örnebjärs yrkande
407. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion J24 yrkande 1–2
408. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion J25
409. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion J24 yrkande 3 besvarad
410. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion J26 besvarad
411. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion J27 besvarad
412. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den missbrukspolitiska rapporten punkt 4: ”Tillgängligheten till överdoshämmande läkemedel ska vara god.”
413. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge den missbrukspolitiska rapporten punkt 5 lydelsen: ”Huvudansvaret för beroendevården, inklusive behandling av alkoholberoende, ska flyttas från kommunernas socialtjänst till hälso- och sjukvården, främst primärvården. Särskilda mottagningar för riskbrukare ska inrättas på fler håll i landet.”
414. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande i den missbrukspolitiska rapporten lägga till en ny punkt efter punkt 5 med lydelsen: ”Socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens insatser för tidig upptäckt av riskbruk av alkohol ska stärkas. Eventuella insatser och intervention ska erbjudas snabbare än vad som görs i dag.”
415. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge den missbrukspolitiska rapporten punkt 6 lydelsen: ”Patientlagens regler om valfrihet i hela landet i öppenvård ska omfatta även beroendevården. Vårdgarantin inom beroendevården ska stärkas och behandling som inte är av akut karaktär ska påbörjas inom 30 dagar, akuta behov ska tillgodoses genast.”
416. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion J28 besvarad
417. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion J29 besvarad
418. att därmed avslå Anita Jernbergers yrkande

Reservation 3

Jimmy Ekström reserverade sig till förmån för bifall till motion J1.

Reservation 4

Jimmy Ekström yrkade reserverade sig till förmån för att en ny punkt skulle läggas till i det socialpolitiska programmet med lydelsen: ”Nationella adoptioner ska i högre grad användas för att skapa trygghet och stabilitet för barn som behöver växa upp i en annan än sin biologiska familj.”

§ 58. Förhandlingspassets avslutande

Sara Svanström förklarade förhandlingspasset avslutat klockan 23.00.

§ 59. Förhandlingspassets öppnande

Ulrika Francke förklarade förhandlingspasset öppnat klockan 23.03.

§ 60. Fastställande av dagordning för förhandlingspasset

Landsmötet beslutade:

419. att fastställa dagordning för förhandlingspasset enligt mötespresidiets förslag

§ 61. Justering av röstlängd

Ulrika Francke anmälde följande förändringar i förhållande till den inför landsmötet upprättade röstlängden:

Daniel Adborn, Stockholms län, ersattes av Pontus Almquist
Hans Ahlgren, Stockholms län, ersattes av Monica Brohede Tellström
Richard Bengtsson, Stockholms län, ersattes av Mia Franzén
Nikoletta Jozsa, Stockholms län, ersattes av Maria Johansson
Björn Ljung, Stockholms län, ersattes av Ulf Fridebäck
Lina Nordquist, Uppsala län, ersattes av Filip Jovicic
Inger Lorentzson, Östergötlands län, ersattes av Martin Klerung
Ann-Margret Lindholm, Kalmar län, ersattes av Carl-Henrik Sölvinger
Börje Dovstad, Blekinge län, ersattes av Stefan Lundin
Bodil Frigren Ericsson, Blekinge län, ersattes av Amanda Pihl
Jesper Rehn, Blekinge län, ersattes av Marianne Ehn Thorell
Ida Ingerö, Skåne län, ersattes av Josefine Temrell
Jonas Andersson, Västsverige, ersattes av Said Abdu
Jan Ertsborn, Västsverige, ersattes av Pär Lundqvist
Kristina Grapenholm, Västsverige, ersattes av Patrik Krantz
Peter Göthblad, Västsverige, ersattes av Simon Karlsson
Carina Liljesand, Västsverige, ersattes av Lars Tysklind
Rita Paulsson Svensson, Västsverige, ersattes av Simona Mohamsson
Marlene Zackrisson, Skaraborg, ersattes av Jacqueline Tjällman
Elsy Lundberg Östrand, Skaraborg, ersattes av Runo Johansson
Robin Nilsen, Örebro län, ersattes av Lars Hultkrantz
Karl Ingström, Västmanlands län, ersattes av Anders Cargerman
Lotten Kluck, Dalarnas län, ersattes av Anna Eling
Eva Olstedt Lundgren, Västernorrlands län, ersattes av Johan Landström
Maria Lundqvist-Brömster, Västerbottens län, ersattes av Anders Lindqvist
Marianne Normark, Västerbottens län, ersattes av Michaela Björneback
Monica Wahlström, Västerbottens län, ersattes av Rickard Sundberg

§ 62. Val av justeringsdelegation

Landsmötet beslutade:

420. att utse Svante Parsjö Tegnér och Anna Horn till justerare för innevarande förhandlingspass

§ 63. Val av rösträkningsdelegation

Landsmötet beslutade:

421. att utse Max Sjöberg, Marianne Åhman, Mathias Lindow och Charlotte Ramel-Andersson till rösträknare för innevarande förhandlingspass

§ 64. Revidering av tidsplan

Landsmötespresidiet informerade om att tidsplanen för landsmötet behövde justeras.

Landsmötet beslutade:

422. att flytta förhandlingspass nr 8 till lördagen den 18 november klockan 08.00

§ 65. Företagsamhet och regional tillväxt (utskottsutlåtande 1B)

Den företagandepolitiska arbetsgruppen hade i rapporten "Frihet och företagsamhet" yrkat:

1. Att en översyn görs av regleringsbrev för förvaltningsmyndigheterna för att tydliggöra det ansvar som dessa har för att värna näringsklimatet i Sverige.
2. För att bredda kompetensen bör fler myndighetschefer rekryteras från näringslivet.
3. Att Skatteverket ges i uppdrag att fungera i lika delar som en rådgivande som en utförande aktör avseende företagsbeskattningen.
4. Att Tillväxtverket får funktionen av "en dörr in"-aktör för landets företag.
5. Att preliminärskatten avskaffas. Beräkningen av beskattningsbeloppet och skatteinbetalningen ska ske efter räkenskapsårets slut.
6. Att Skatteverket ska redovisa hur mycket ett företag har betalat i skatt under inkomståret på företagets skattekonto.
7. Att en tvingande regel införs där det anges att varje lönebesked måste visa arbetsgivarens skatt och sociala avgifter för den anställde.
8. Vid försäljning ska en näringsidkare kunna välja om ett fysiskt eller digitalt kvitto ska lämnas till kunden.
9. Beloppsgränsen för förenklad faktura höjs till 10 000 kronor inklusive moms.
10. Avskaffa den särskilda lagen om att bedriva hotell- och pensionärsrörelser.
11. En översyn görs av systemet med mervärdesskatt.
12. Systemet för avdragsrätt i samband med näringsverksamheten måste ses över.
13. Att en översyn görs av det offentliga oskäliga straffavgifter vid dröjsmål.
14. Att avgiften vid dröjsmål inte får överstiga åtta procentenheter över gällande referensränta.
15. Att en utredning bör tillsättas med uppdraget att komma med förslag på hur en generell sänkning av arbetsgivaravgiften kan genomföras.
16. Att arbeta fram en statlig plattform för all offentlig upphandling, förslagsvis genom uppdrag till den nybildade Upphandlingsmyndigheten.
17. Att en näringsidkare inte ska tvingas teckna kollektivavtal för att kunna delta i offentliga upphandlingar.
18. Att en utredning tillsätts för att se över den offentliga sektorns rutiner vid betalningar.
19. Att offentliga aktörer ska tillämpa 30 dagars betalningstid som standard.
20. Att välfärdssystemet måste likställas mellan arbetstagare och företagare.
21. Att handläggningstiden för att godkänna ett företag som bisyssla måste minskas.
22. Att en översyn görs av hur sjukpenninggrundande inkomst (SGI) ska beräknas för småföretagare och kombinatorer.
23. Att arbetsgivarens sjuklöneansvar ska avskaffas.
24. Att det ska bli enklare för egenföretagare över 55 att välja en karenssdag.
25. Att arbetslöshetsförsäkringen ska vara statlig och gälla alla på arbetsmarknaden.
26. Att tiden innan man kan få förnyad a-kassa som företagare förkortas.
27. Att det ska vara möjligt för en arbetslös företagare att söka uppdrag med bibehållen a-kassa.
30. Att samma regler för friskvårdsbidrag ska gälla för alla bolagsformer.
31. Att en nollvision införs för dödsolyckorna bland företagare.
32. Att inget vinstförbud ska införas inom välfärdssektorn.
33. Att LOV införs i alla kommuner, landsting och regioner.
34. Att en utredning tillsätts för att liberalisera reglerna för investeraravdraget i inkomstskattelagen med målet att inkludera fler investerare och fler bolag i reformen.
35. Att investeraravdraget ökas till att uppgå till högst 1 miljon kronor per beskattningsår.
37. Att systemet för periodiseringsfond likställs mellan samtliga bolagsformer till 30 procent.
38. Att avdrag för periodiseringsfond höjs till 50 procent under ett företags första fem år.

40. Att en förutsättningslös utvärdering genomförs avseende det statliga riskkapitalet där fördelar och nackdelar mäts och jämförs med alternativa investeringar som kan komma de små och medelstora företagen till del.
41. Att eventuella undanträngningseffekter som det statliga riskkapitalet skapar utreds.
42. Att undersöka möjligheten till en sänkning av ALMI:s utlåningsränta.
43. Att ALMI:s anslag riktas mot fördjupad analys och kunskapsinhämtning avseende finansieringsmöjligheter i små och medelstora företag.
44. Att ALMI ska utveckla ett mikrolån av CSN-modell som varje enskild näringsidkare kan nyttja.
45. Att ansvaret för starta eget-bidrag flyttas från Arbetsförmedlingen (Arbetsmarknadsdepartementet) till Tillväxtverket (Näringsdepartementet).
46. Att starta eget-bidraget utökas till att även omfatta nyanlända som vill starta eget.
47. Att starta eget-bidragets bortre parentes förlängs från 6 till 9 månader.
48. Att en person med försörjningsstöd ska kunna behålla sitt bistånd under sex (6) månader från det att personens enskilda firma registrerades.
49. Att det tidigare programmet för att främja kvinnors företagande återskapas.
50. Att en kriskommission tillsätts för att utreda hur regeringens politik drabbat kvinnors företagande.
51. Att ALMI ges i uppdrag att grunda en ALMI IFS-liknande verksamhet riktad mot kvinnor.
52. Att provanställningstiden enligt lagen om anställningsskydd 6 § ökas från ett halvår till ett år.
56. Att utreda ett förbud mot sympatiåtgärder för att straffa enskilda småföretag.
57. Att Brottsförebyggande rådet (Brå) tydligt ska kartlägga och föra statistik över brotten mot Sveriges företag.
58. Att polisen ges ökade resurser och tydliga direktiv att prioritera brott mot juridiska personer.
59. Att straffmätningen för brott mot företag skärps.
60. Att småföretag ska ses som en svagare part i tvister med företag som dömts för upprepade bedrägerier eller som leds av huvudmän som dömts för samma brott.
61. Att offentliga myndigheter åläggs en skyldighet att inte utan egen bedömning bistå företag som dömts för upprepade bedrägerier eller som leds av huvudmän som dömts för samma brott.
62. Att en bred utredning bör tillsättas för att analysera vilka rättsregler som kan anpassas efter småföretagens verkliga förutsättningar som "svagare part".
63. Att företag ska kunna ansluta sig till Nix-registret för telefoni.
64. Att en arbetsgivare ska kunna begära att en arbetssökande ska visa upp utdrag ur belastningsregistret vid anställning.
73. Att Kommerskollegium, ihop med Almi och SISP, ges i uppdrag att stimulera internationella start up-miljöer i Sverige.
74. Att Kommerskollegium får funktionen som "en väg in"-aktör som utländska entreprenörer och företag kan vända sig till under den första etableringstiden i Sverige.

I motion C1 hade yrkats:

1. att det läggs till en ny punkt efter punkt 8 i företagandeprogrammet, med lydelsen: "Vid bokföring ska en näringsidkare kunna välja om mottagna kvitton ska sparas i ursprungligt skick eller genom en fysisk eller digital reproduktion."

I motion C2 hade yrkats:

1. att landsmötet tar ställning för att Liberalerna ska verka för att utveckla politiken inom turism och besöksnäringen utifrån ett småföretagare- och ungdomsperspektiv. Politiken bör innehålla lämpliga åtgärder för att främja näringen, underlätta det administrativa arbetet för småföretagare, underlätta för ungdomar att starta företag inom besöksnäringen m.m.

I motion C3 hade yrkats:

1. att landsmötet beslutar att Liberalerna verkar för att den allmänna löneavgiften tas bort från arbetsgivaravgifterna
2. att denna minskning av arbetsgivaravgifterna främst avses gälla för företag med upp till tio anställda

I motion C4 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för att kostnaderna sänks för att anställa genom att ta bort den allmänna löneavgiften på alla lönesummor upp till tio anställda

I motion C5 hade yrkats:

1. att landsmötet beslutar att Liberalerna verkar för att förenkla regelbördan för små och medelstora företag genom förändrad lagstiftning och utfärdade förordningar
2. att regelförenklaringsarbetet utförs strategiskt och riktas in på områden där det gör mest nytta för företagen

I motion C6 hade yrkats:

1. att förtydliganden görs i upphandlingsreglerna så att stora kontrakt så långt möjligt delas upp i mindre delar, produktmässigt eller geografiskt
2. att det i lagstiftningen förs in en förenkling av skyldigheten att lämna intyg, bevis etc.
3. att det i lagstiftningen förs in en begränsning av vilka krav som kan ställas på anbudsgivare
4. att lagstiftningen tydligt öppnar för möjligheterna att tillämpa funktionsupphandling och innovationsupphandling
5. att upphandlingsreglerna ändras så att även tekniska högskolor, medicinska fakulteter, sjukhus eller offentliga forskningsorganisationer också ska tillåtas delta vid s.k. förkommersiell upphandling
6. att kommunerna inför principer om funktions- och innovationsupphandling

I motion C7 hade yrkats:

1. att Liberalerna driver på att den svenska riksdagen beslutar att alla svenska upphandlande myndigheter och enheter ska befordra innovationer vid upphandlingar
2. att Liberalerna driver på att den svenska riksdagen beslutar föreskriva att funktionsupphandling ska ske för att den reguljära upphandlingen ska bli innovationsvänlig behövs, här behövs inga lagförändringar

I motion C8 hade yrkats:

1. att Liberalerna ställer sig bakom att en näringsidkare inte ska tvingas teckna kollektivavtal eller kollektivavtalsliknande avtal för att kunna delta i offentliga upphandlingar

I motion C9 hade yrkats:

1. att en ny punkt införs i företagarprogrammet: "Offentliga upphandlingsenheters möjligheter att utesluta små och medelstora bolags möjligheter i upphandlingar ska begränsas. De krav som ställs i en upphandling ska vara rimliga i förhållande till den produkt som avses så att inte småföretag utesluts i onödan."

I motion C10 hade yrkats:

1. att landsmötet beslutar att stoppa 3:12-utredningens förslag
2. att Liberalerna verkar för att en ny utredning tillsätts som ges i uppgift att förenkla 3:12-reglerna

I motion C11 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för att minska skillnaden i beskattning mellan arbets- och kapitalinkomster kopplat till gällande 3:12-regler (fåmansbolagsbeskattningen) i samband med en konkurrenskraftig skattereform för 2020-talet
3. att praktiska frågor kring företagande ska tas upp i samband med samhällsorienteringen för nyanlända

I motion C12 hade yrkats:

1. att Liberalerna tydligt tar avstånd från Reepaluutredningens förslag

I motion C13 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska undersöka möjligheterna till att inrätta en nationell tjänstemannastyrka som ska kunna sättas in vid större varsel eller nedläggningar

I motion C14 hade yrkats:

1. att följande läggs till i partiprogrammet: "Det ska vara lättare att starta och driva ett nytt företag. Inför ett start- och tillväxtkonto liknande skogskontot."

I motion C15 hade yrkats:

1. att följande läggs till i partiprogrammet: ”Att Sverige behöver fler och livskraftiga företag. Statens stöd till rådgivning för nystart och utveckling av företag ska utvärderas kontinuerligt och vid behov ska medel omfördelas till de verksamheter som visar bäst resultat.”

I motion C16 hade yrkats:

1. att en ny punkt i företagarsprogrammet tillförs med lydelsen: ”Konkurslagstiftningen behöver moderniseras och bli mer företagervänlig. Om entreprenör blir personligen ekonomiskt ansvarig vid konkurs bör ansvaret normalt vara begränsat till ett kännbart belopp såvida det inte rör sig om grov oaktsamhet.”

I motion C17 hade yrkats:

1. att ingen ny lagstiftning genomförs utan att en konsekvensutredning med småföretagsperspektiv först har gjorts
2. att Regelrådet ska ges i uppdrag att granska relevanta konsekvensutredningar i propositioner från regeringen samt att rådets utlåtande om dessa ska föregå varje ny företagslagstiftning
3. att Regelrådet ska lämna yttrande avseende en konsekvensutredning i en riksdagsmotion om så beslutas av ett riksdagsutskott

I motion C18 hade yrkats:

1. att alla svenska medborgare över 18 år automatiskt ska tilldelas F-skattsedel

I motion C19 hade yrkats:

1. att kommuner ska kartlägga sin näringsverksamhet vart tredje år, med avseende på tillämplig konkurrenslagstiftning
2. att Konkurrensverket ska ges befogenhet att påföra offentliga aktörer konkurrensböter vid osund konkurrens
3. att privata företag som drabbas av osund konkurrens ska ges rätt till skadestånd
4. att Skatteverkets straffbeskattning begränsas och graderas efter bolagets storlek, där småföretag med en anställd har ett bötesbelopp som motsvarar straffavgiften för en privatperson
5. att Konkurrensverket ska kunna förbjuda en kommun att bedriva näringsverksamhet i synnerligen allvarliga fall av osund konkurrens

I motion C20 hade yrkats:

1. att punkt 64 i rapporten ”Frihet och företagsamhet” stryks

I motion C21 hade yrkats:

1. att företagandeprogrammet punkt 64 stryks

I motion C22 hade yrkats:

1. att Liberalerna arbetar för att ändra aktiebolagslagen så att ett ambitiöst hållbarhetsarbete blir förenligt med vinstsyftet
2. att Liberalerna arbetar för att en utredning tillsätts för att genomföra en lagändring enligt motionens förslag

I motion C23 hade yrkats:

1. att den företagandepolitiska rapporten punkt 52 avslås
2. att den företagandepolitiska rapporten punkt 56 avslås

I motion C24 hade yrkats:

1. att partistyrelsen ges i uppdrag att initiera en översyn av skatteutjämningsystemet för att bättre kompensera för urbaniseringens effekter på demografin
2. att partistyrelsen ges i uppdrag att föreslå åtgärder för fler arbetstillfällen i glesbygd
3. att partistyrelsen ges i uppdrag att föreslå åtgärder för att öka förutsättningarna för turist- och besöksnäring i gles- och landsbygd
4. att partistyrelsen ges i uppdrag att prioritera insatser för att underhålla och utveckla vägnät och järnvägar utanför storstäderna

5. att partistyrelsen ges i uppdrag att initiera mindre ingripande strandskyddsregler i områden som inte är starkt exploaterade
6. att partistyrelsen ges i uppdrag att utveckla Liberalernas landsbygdspolitik i enlighet med motionens intentioner

I motion C25 hade yrkats:

1. att arbetsgivaravgiften differentieras enligt norsk modell med zoner som gör det lättare för lands- och glesbygd att leva, expandera och vända trenden med utflyttning av ungdomar

I motion C26 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för en statlig utredning med uppdrag att komma med förslag om bättre tillgång till en arbetsmarknad året runt för skärgårdarnas befolkning och därmed ökat kvarboende

I motion C27 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för att förbättra arbetspendlingen mellan Sverige och Danmark

Partistyrelsen hade yrkat:

1. att motion C1 skulle anses besvarad
2. att arbetsgruppens rapport punkt 8 skulle utgå
3. att motion C2 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
4. att motionerna C3 och C4 skulle avslås
5. att den företagandepolitiska rapporten punkt 15 skulle utgå
6. att motion C5 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
7. att motionerna C6–C9 skulle anses besvarade
8. att den företagandepolitiska rapporten punkt 16 skulle bifallas: ”Att arbeta fram en statlig plattform för all offentlig upphandling, förslagsvis genom uppdrag till den nybildade Upphandlingsmyndigheten.”
9. att motion C10 skulle anses besvarad
10. att motion C11 yrkande 1 skulle anses besvarat
11. att motion C12 skulle anses besvarad
12. att motion C13 skulle avslås
13. att motion C14 skulle avslås
14. att den företagandepolitiska rapporten punkt 37 skulle bifallas: ”Att systemet för periodiseringsfond likställs mellan samtliga bolagsformer till 30 procent.”
15. att den företagandepolitiska rapporten punkt 38 skulle bifallas: ”Att avdrag för periodiseringsfond höjs till 50 procent under ett företags första fem år.”
16. att motion C15 skulle anses besvarad
17. att motion C16 skulle anses besvarad
18. att det i den företagandepolitiska rapporten skulle införas en ny punkt efter punkt 1 med lydelsen: ”Innan en myndighet beslutar om föreskrifter eller allmänna råd ska myndigheten göra en konsekvensutredning för att analysera förslaget följder och kostnadsmissiga effekter för företagen. När det gäller föreskrifter som kan påverka företags förutsättningar ska myndigheten dessutom ge Regelrådet tillfälle att yttra sig över konsekvensutredningen.” och att därmed motion C17 skulle anses besvarad
19. att motion C18 skulle anses besvarad
20. att motion C19 yrkande 1 skulle bifallas
21. att motion C19 yrkande 2–5 skulle anses besvarade
22. att motion C20 och C21 skulle anses besvarade
23. att den företagandepolitiska rapporten punkt 64 skulle ges lydelsen: ”En arbetsgivare ska om det finns särskilda skäl kunna begära ett utdrag från belastningsregistret av den arbetssökande. För att säkerställa en balans mellan arbetsgivarens behov och den arbetssökandes integritet bör förfarandet bli reglerat.”
24. att motion C22 skulle avslås
25. att den företagandepolitiska rapporten punkt 1 skulle bifallas: ”Att en översyn görs av regleringsbrevet för förvaltningsmyndigheterna för att tydliggöra det ansvar som dessa har för att värna näringsklimatet i Sverige.
26. att den företagandepolitiska rapporten punkt 2 skulle ges lydelsen: ”För att bredda statsförvaltningens kompetens bör fler myndighetschefer inom ramen för dagens chefpolicy rekryteras från näringslivet.”

27. att den företagandepolitiska rapporten punkt 3 skulle bifallas: "Att Skatteverket ges i uppdrag att fungera i lika delar som en rådgivande som en utförande aktör avseende företagsbeskattningen."
28. att den företagandepolitiska rapporten punkt 4 skulle bifallas: "Att Tillväxtverket får funktionen av 'en dörr in'-aktör för landets företag."
29. att den företagandepolitiska rapporten punkt 6 skulle bifallas: "Att Skatteverket ska redovisa hur mycket ett företag har betalat i skatt under inkomståret på företagets skattekonto."
30. att den företagandepolitiska rapporten punkt 7 skulle bifallas: "
31. att den företagandepolitiska rapporten punkt 5 skulle ges lydelsen: "Att preliminärskatten för små och medelstora företag ses över. Beräkningen av beskattningsbeloppet och skatteinbetalningen ska till en större del ske efter räkenskapsårets slut."
32. att den företagandepolitiska rapporten punkt 9 skulle bifallas: "Beloppsgränsen för förenklad faktura höjs till 10 000 kronor inklusive moms."
33. att den företagandepolitiska rapporten punkt 10 skulle bifallas: "Avskaffa den särskilda lagen om att bedriva hotell- och pensionatsrörelser."
34. att den företagandepolitiska rapporten punkt 12 skulle bifallas: "Systemet för avdragsrätt i samband med näringsverksamheten måste ses över."
35. att den företagandepolitiska rapporten punkt 13 skulle bifallas: "Att en översyn görs av det offentliga oskäliga straffavgifter vid dröjsmål."
36. att den företagandepolitiska rapporten punkt 18 skulle bifallas: "Att en utredning tillsätts för att se över den offentliga sektorns rutiner vid betalningar."
37. att den företagandepolitiska rapporten punkt 19 skulle bifallas: "Att offentliga aktörer ska tillämpa 30 dagars betalningstid som standard."
38. att den företagandepolitiska rapporten punkt 11 skulle ges lydelsen: "Att mervärdesskatten inom ramen för en samlad skattereform ses över."
39. att den företagandepolitiska rapporten punkt 14 skulle ges lydelsen: "Att statens och kommunernas förseningsavgifter och dröjsmålsräntor för företag i högre grad harmoniseras med gällande civilrättsliga praxis."
40. att den företagandepolitiska rapporten punkt 23 skulle ges lydelsen: "Företagens sjuklöneansvar bör slopas på sikt, samtidigt som arbetsgivarnas incitament att förebygga arbetsrelaterade skador och sjukdomar och bidra till rehabilitering av anställda ska bli tydligare. I första hand bör ett avskaffande av den andra sjuklöneveckan prioriteras."
41. att den företagandepolitiska rapporten punkt 20 skulle ges lydelsen: "Att socialförsäkringarna i högre grad likställs mellan arbetstagare och företagare."
42. att den företagandepolitiska rapporten punkt 21 skulle bifallas: "Att handläggningstiden för att godkänna ett företag som bisyssla måste minskas."
43. att den företagandepolitiska rapporten punkt 22 skulle bifallas: "Att en översyn görs av hur sjukpenninggrundande inkomst (SGI) ska beräknas för småföretagare och kombinatorer."
44. att den företagandepolitiska rapporten punkt 24 skulle bifallas: "Att det ska bli enklare för egenföretagare över 55 att välja en karensdag."
45. att den företagandepolitiska rapporten punkt 25 skulle bifallas: "Att arbetslöshetsförsäkringens ska vara statlig och gälla alla på arbetsmarknaden."
46. att den företagandepolitiska rapporten punkt 26 skulle bifallas: "Att tiden innan man kan få förnyad a-kassa som företagare förkortas."
47. att den företagandepolitiska rapporten punkt 27 skulle bifallas: "Att det ska vara möjligt för en arbetslös företagare att söka uppdrag med bibehållen a-kassa."
48. att den företagandepolitiska rapporten punkt 30 skulle bifallas: "Att samma regler för friskvårdsbidrag ska gälla för alla bolagsformer."
49. att den företagandepolitiska rapporten punkt 31 skulle bifallas: "Att en nollvision införs för dödsolyckorna bland företagare."
50. att den företagandepolitiska rapporten punkt 32 skulle bifallas: "Att inget vinstförbud ska införas inom välfärdssektorn."
51. att den företagandepolitiska rapporten punkt 33 skulle ges lydelsen: "Den enskildes egenmakt ska stärkas. Liberalerna ska arbeta för att LOV i större utsträckning tillämpas i kommuner, landsting och regioner."
52. att den företagandepolitiska rapporten punkt 34 skulle bifallas: "Att en utredning tillsätts för att liberalisera reglerna för investeraravdraget i inkomstskattelagen med målet att inkludera fler investerare och fler bolag i reformen."

53. att den företagandepolitiska rapporten punkt 40 skulle bifallas: ”Att en förutsättningslös utvärdering genomförs avseende det statliga riskkapitalet där fördelar och nackdelar mäts och jämförs med alternativa investeringar som kan komma de små och medelstora företagen till del.”
54. att den företagandepolitiska rapporten punkt 35, 42–44 och 51 skulle utgå
55. att den företagandepolitiska rapporten punkterna 45–47 skulle ersättas med följande punkt:
”Arbetsförmedlingen i dess nuvarande form bör avskaffas. I samband med översynen bör regler och myndighetstillhörighet för bl.a. starta-eget-bidraget och övriga stimulansbidrag ses över.”
56. att den företagandepolitiska rapporten punkt 48 skulle ges lydelsen: ”Det bör utredas om och hur dagens jobbstimulans i försörjningsstödet kan utvecklas för att underlätta övergången från försörjningsstöd till företagande.”
57. att den företagandepolitiska rapporten punkterna 49–50 skulle ersättas med följande punkt: ”Villkoren för kvinnors företagande måste förbättras, inte försämrats. Det innebär bland annat att vänsterns förslag om vinstförbud måste stoppas.”
58. att den företagandepolitiska rapporten punkt 52 skulle bifallas: ”Att provanställningstiden enligt lagen om anställningsskydd 6 § ökas från ett halvår till ett år.”
59. att motion C23 yrkande 1 skulle avslås
60. att den företagandepolitiska rapporten punkt 56 skulle utgå
61. att motion C23 yrkande 5 skulle anses besvarat
62. att den företagandepolitiska rapporten punkt 57 skulle bifallas: ”Att Brottsförebyggande rådet (Brå) tydligt ska kartlägga och föra statistik över brotten mot Sveriges företag.”
63. att den företagandepolitiska rapporten punkt 59 skulle bifallas: ”Att straffmätningen för brott mot företag skärps.”
64. att den företagandepolitiska rapporten punkt 60 skulle bifallas: ”Att småföretag ska ses som en svagare part i tvister med företag som dömts för upprepade bedrägerier eller som leds av huvudmän som dömts för samma brott.”
65. att den företagandepolitiska rapporten punkt 61 skulle bifallas: ”Att offentliga myndigheter åläggs en skyldighet att inte utan egen bedömning bistå företag som dömts för upprepade bedrägerier eller som leds av huvudmän som dömts för samma brott.”
66. att den företagandepolitiska rapporten punkt 62 skulle bifallas: ”Att en bred utredning bör tillsättas för att analysera vilka rättsregler som kan anpassas efter småföretagens verkliga förutsättningar som ’svagare part’.”
67. att den företagandepolitiska rapporten punkt 63 skulle bifallas: ”Att företag ska kunna ansluta sig till Nix-registret för telefoni.”
68. att den företagandepolitiska rapporten punkt 58 skulle ges lydelsen: ”Att polisen ges ökade resurser och tydliga direktiv att även prioritera brott mot juridiska personer.”
69. att motion C11 yrkande 3 skulle anses besvarat
70. att den företagandepolitiska rapporten punkterna 73–74 skulle ersättas med en ny punkt med lydelsen:
”Det behövs ett tydligt och långsiktigt myndighetsuppdrag att stimulera internationella start up-miljöer i Sverige. Utländska entreprenörer och företag ska få det enklare att etablera sig i Sverige genom minskad byråkrati och färre olika myndigheter att vända sig till.”
71. att motionerna C24–C26 skulle anses besvarade
72. att motion C27 skulle bifallas

Utskottet yrkade:

1. att motion C1 skulle anses besvarad
2. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den företagandepolitiska rapporten punkt 8 skulle utgå
3. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion C2 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
4. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motionerna C3 och C4 skulle avslås
5. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den företagandepolitiska rapporten punkt 15 skulle utgå
6. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion C5 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
7. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motionerna C6–C9 skulle anses besvarade
8. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den företagandepolitiska rapporten punkt 16 skulle bifallas:
”Att arbeta fram en statlig plattform för all offentlig upphandling, förslagsvis genom uppdrag till den nybildade Upphandlingsmyndigheten.”
9. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den företagandepolitiska rapporten punkt 17 skulle bifallas:
”Att en näringsidkare inte ska tvingas teckna kollektivavtal för att kunna delta i offentliga upphandlingar.”

10. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion C10 skulle anses besvarad
11. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion C11 yrkande 1 skulle anses besvarat
12. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion C12 skulle anses besvarad
13. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion C13 skulle avslås
14. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion C14 skulle avslås
15. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den företagandepolitiska rapporten punkt 37 skulle bifallas:
”Att systemet för periodiseringsfond likställs mellan samtliga bolagsformer till 30 procent.”
16. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den företagandepolitiska rapporten punkt 38 skulle bifallas:
”Att avdrag för periodiseringsfond höjs till 50 procent under ett företags första fem år.”
17. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion C15 skulle anses besvarad
18. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion C16 skulle anses besvarad
19. att i enlighet med partistyrelsens yrkande det i den företagandepolitiska rapporten skulle införas en ny punkt efter punkt 1 med lydelsen: ”Innan en myndighet beslutar om föreskrifter eller allmänna råd ska myndigheten göra en konsekvensutredning för att analysera förslagets följder och kostnadsmässiga effekter för företagen. När det gäller föreskrifter som kan påverka företags förutsättningar ska myndigheten dessutom ge Regelrådet tillfälle att yttra sig över konsekvensutredningen.” och att därmed motion C17 skulle anses besvarad
20. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion C18 skulle anses besvarad
21. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion C19 yrkande 1 skulle bifallas
22. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion C19 yrkande 2–5 skulle anses besvarade
23. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion C20 och C21 skulle anses besvarade
24. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den företagandepolitiska rapporten punkt 64 skulle ges lydelsen: ”En arbetsgivare ska om det finns särskilda skäl kunna begära ett utdrag från belastningsregistret av den arbetssökande. För att säkerställa en balans mellan arbetsgivarens behov och den arbetssökandes integritet bör förfarandet bli reglerat.”
25. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion C22 skulle avslås
26. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den företagandepolitiska rapporten punkt 1 skulle bifallas:
”Att en översyn görs av regleringsbrev för förvaltningsmyndigheterna för att tydliggöra det ansvar som dessa har för att värna näringsklimatet i Sverige.
27. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den företagandepolitiska rapporten punkt 2 skulle ges lydelsen: ”För att bredda statsförvaltningens kompetens bör fler myndighetschefer inom ramen för dagens chefspolicy rekryteras från näringslivet.”
28. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den företagandepolitiska rapporten punkt 3 skulle bifallas:
”Att Skatteverket ges i uppdrag att fungera i lika delar som en rådgivande som en utförande aktör avseende företagsbeskattningen.”
29. att den företagandepolitiska rapporten punkt 4 skulle ges lydelsen: ”Att en ’en dörr in’-funktion för landets företagare skapas.”
30. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den företagandepolitiska rapporten punkt 6 skulle bifallas:
”Att Skatteverket ska redovisa hur mycket ett företag har betalat i skatt under inkomståret på företagets skattekonto.”
31. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den företagandepolitiska rapporten punkt 7 skulle bifallas:
”Att en tvingande regel införs där det anges att varje lönebesked måste visa arbetsgivarens skatt och sociala avgifter för den anställde.”
32. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den företagandepolitiska rapporten punkt 5 skulle ges lydelsen: ”Att preliminärskatten för små och medelstora företag ses över. Beräkningen av beskattningsbeloppet och skatteinbetalningen ska till en större del ske efter räkenskapsårets slut.”
33. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den företagandepolitiska rapporten punkt 9 skulle bifallas:
”Beloppsgränsen för förenklad faktura höjs till 10 000 kronor inklusive moms.”
34. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den företagandepolitiska rapporten punkt 10 skulle bifallas:
”Avskaffa den särskilda lagen om att bedriva hotell- och pensionatsrörelser.”
35. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den företagandepolitiska rapporten punkt 12 skulle bifallas:
”Systemet för avdragsrätt i samband med näringsverksamheten måste ses över.”
36. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den företagandepolitiska rapporten punkt 13 skulle bifallas:
”Att en översyn görs av det offentliga oskäliga straffavgifter vid dröjsmål.
37. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den företagandepolitiska rapporten punkt 18 skulle bifallas:
”Att en utredning tillsätts för att se över den offentliga sektorns rutiner vid betalningar.”

38. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den företagandepolitiska rapporten punkt 19 skulle bifallas: "Att offentliga aktörer ska tillämpa 30 dagars betalningstid som standard."
39. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den företagandepolitiska rapporten punkt 11 skulle ges lydelsen: "Att mervärdesskatten inom ramen för en samlad skattereform ses över."
40. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den företagandepolitiska rapporten punkt 14 skulle ges lydelsen: "Att statens och kommunernas förseningsavgifter och dröjsmålsräntor för företag i högre grad harmoniseras med gällande civilrättsliga praxis."
41. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den företagandepolitiska rapporten punkt 23 får lydelsen: "Företagens sjuklöneansvar bör slopas på sikt, samtidigt som arbetsgivarnas incitament att förebygga arbetsrelaterade skador och sjukdomar och bidra till rehabilitering av anställda ska bli tydligare. I första hand bör ett avskaffande av den andra sjuklöneveckan prioriteras."
42. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den företagandepolitiska rapporten punkt 20 får lydelsen: "Att socialförsäkringarna i högre grad likställs mellan arbetstagare och företagare."
43. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den företagandepolitiska rapporten punkt 21 skulle bifallas: "Att handläggningstiden för att godkänna ett företag som bisyssla måste minskas."
44. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den företagandepolitiska rapporten punkt 22 skulle bifallas: "Att en översyn görs av hur sjukpenninggrundande inkomst (SGI) ska beräknas för småföretagare och kombinatorer."
45. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den företagandepolitiska rapporten punkt 24 skulle bifallas: "Att det ska bli enklare för egenföretagare över 55 att välja en karensdag."
46. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den företagandepolitiska rapporten punkt 25 skulle bifallas: "Att arbetslöshetsförsäkringen ska vara statlig och gälla alla på arbetsmarknaden."
47. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den företagandepolitiska rapporten punkt 26 skulle bifallas: "Att tiden innan man kan få förnyad a-kassa som företagare förkortas."
48. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den företagandepolitiska rapporten punkt 27 skulle bifallas: "Att det ska vara möjligt för en arbetslös företagare att söka uppdrag med bibehållen a-kassa."
49. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den företagandepolitiska rapporten punkt 30 skulle bifallas: "Att samma regler för friskvårdsbidrag ska gälla för alla bolagsformer."
50. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den företagandepolitiska rapporten punkt 31 skulle bifallas: "Att en nollvision införs för dödsolyckorna bland företagare."
51. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den företagandepolitiska rapporten punkt 32 skulle bifallas: "Att inget vinstförbud ska införas inom välfärdssektorn."
52. att den företagandepolitiska rapporten punkt 33 skulle ges lydelsen: "Den enskildes egenmakt ska stärkas och mångfalden i vård och omsorg öka. LOV ska tillämpas i kommuner, landsting och regioner."
53. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den företagandepolitiska rapporten punkt 34 skulle bifallas: "Att en utredning tillsätts för att liberalisera reglerna för investeraravdraget i inkomstskattelagen med målet att inkludera fler investerare och fler bolag i reformen."
54. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den företagandepolitiska rapporten punkt 40 skulle bifallas: "Att en förutsättningslös utvärdering genomförs avseende det statliga riskkapitalet där fördelar och nackdelar mäts och jämförs med alternativa investeringar som kan komma de små och medelstora företagen till del."
55. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den företagandepolitiska rapporten punkt 41 skulle bifallas: "Att eventuella undanträngningseffekter som det statliga riskkapitalet skapar utreds."
56. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den företagandepolitiska rapporten punkt 35, 42–44 och 51 skulle utgå
57. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den företagandepolitiska rapporten punkterna 45–47 skulle ersättas med följande punkt: "Arbetsförmedlingen i dess nuvarande form bör avskaffas. I samband med översynen bör regler och myndighetstillhörighet för bl.a. starta-eget-bidraget och övriga stimulansbidrag ses över."
58. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den företagandepolitiska rapporten punkt 48 skulle ges lydelsen: "Det bör utredas om och hur dagens jobbstimulans i försörjningsstödet kan utvecklas för att underlätta övergången från försörjningsstöd till företagande."
59. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den företagandepolitiska rapporten punkterna 49–50 skulle ersättas med följande punkt: "Villkoren för kvinnors företagande måste förbättras, inte försämrats. Det innebär bland annat att vänsterns förslag om vinstförbud måste stoppas."
60. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den företagandepolitiska rapporten punkt 52 skulle bifallas: "Att provanställningstiden enligt lagen om anställningsskydd 6 § ökas från ett halvår till ett år."

61. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion C23 yrkande 1 skulle avslås
62. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den företagandepolitiska rapporten punkt 56 skulle utgå
63. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion C23 yrkande 5 skulle anses besvarat
64. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den företagandepolitiska rapporten punkt 57 skulle bifallas:
”Att Brottsförebyggande rådet (Brå) tydligt ska kartlägga och föra statistik över brotten mot Sveriges företag.”
65. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den företagandepolitiska rapporten punkt 59 skulle bifallas:
”Att straffmätningen för brott mot företag skärps.”
66. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den företagandepolitiska rapporten punkt 60 skulle bifallas:
”Att småföretag ska ses som en svagare part i tvister med företag som dömts för upprepade bedrägerier eller som leds av huvudmän som dömts för samma brott.”
67. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den företagandepolitiska rapporten punkt 61 skulle bifallas:
”Att offentliga myndigheter åläggs en skyldighet att inte utan egen bedömning bistå företag som dömts för upprepade bedrägerier eller som leds av huvudmän som dömts för samma brott.”
68. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den företagandepolitiska rapporten punkt 62 skulle bifallas:
”Att en bred utredning bör tillsättas för att analysera vilka rättsregler som kan anpassas efter småföretagens verkliga förutsättningar som ’svagare part’.”
69. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den företagandepolitiska rapporten punkt 63 skulle bifallas:
”Att företag ska kunna ansluta sig till Nix-registret för telefoni.”
70. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den företagandepolitiska rapporten punkt 58 skulle ges lydelsen: ”Att polisen ges ökade resurser och tydliga direktiv att även prioritera brott mot juridiska personer.”
71. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion C11 yrkande 3 skulle anses besvarat
72. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den företagandepolitiska rapporten punkterna 73–74 skulle ersättas med en ny punkt med lydelsen: ”Det behövs ett tydligt och långsiktigt myndighetsuppdrag att stimulera internationella start up-miljöer i Sverige. Utländska entreprenörer och företag ska få det enklare att etablera sig i Sverige genom minskad byråkrati och färre olika myndigheter att vända sig till.”
73. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motionerna C24–C26 skulle anses besvarade
74. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion C27 skulle bifallas

I debatten yttrade sig:

Niklas Frykman, utskottet, Mats Persson, partistyrelsen, Hans Backman, Said Abdu, Andreas Westerberg, Per-Ola Grönberg, Per-Åke Fredriksson, Helena Sjöberg, Cristina Glad, Susanne Bäckman, Emma Gröndahl, Marianne Åhman, Erica Markusson, Yanina Westergren, Runo Johansson, Carl-Henrik Sölvinger, Hendrik Andersson, Mohamad Hassan, Lars Karlsson, Karolina Wallström, Mathias Lindow, Mathias Karlsson, Charlotta Schenholm, Anders Cargerman, Lovisa Aldrin, Monica Lundin och Thomas Söderström.

Mats Persson yrkade:

1. att motion C1 skulle hänskjutas till beredningsutskottet

Erica Markusson yrkade:

1. att motion C1 skulle anses besvarad
2. att den företagandepolitiska rapporten punkt 3 skulle utgå
3. att den företagandepolitiska rapporten punkt 5 skulle utgå

Håkan Welin yrkade:

1. att motion C3 skulle bifallas
2. att motion C6 skulle bifallas
3. att motion C7 skulle bifallas
4. att motion C10 skulle bifallas
5. att motion C12 skulle bifallas

Anders Cargerman och Håkan Welin yrkade:

1. att motion C8 skulle bifallas

Sara Gunnarsson yrkade:

1. att motion C9 skulle bifallas

Cristina Glad och Sara Gunnarsson yrkade:

1. att motion C13 skulle bifallas

Emma Gröndahl yrkade:

1. att motion C18 skulle bifallas

Charlotta Schenholm yrkade:

1. att motion C18 skulle avslås

Niklas Herneryd yrkade:

1. att den företagandepolitiska rapporten punkt 20 skulle ges lydelsen: "Att socialförsäkringarna likställs mellan arbetstagare och företagare."

Helena Sjöberg yrkade:

1. att motion C23 yrkande 1 skulle bifallas

Hendrik Andersson, Martina Elfström, Per-Ola Grönberg, Niklas Herneryd, Eric Hesselius, Mathias Karlsson, Erica Marcusson, Helena Sjöberg, Thomas Söderström, Karolina Wallström och Andreas Westerberg yrkade:

1. att motion C24 skulle bifallas

Marianne Åhman yrkade:

1. att, i händelse av bifall till motion C24, landsmötet skulle uppdra åt partistyrelsen att föreslå åtgärder för fler arbetstillfällen i glesbygd och verka för att posthantering och kontanthantering ska fungera även på landsbygden

Hendrik Andersson, Anna Eling och Erica Markusson yrkade:

1. att motion C25 skulle bifallas

Mathias Lindow yrkade:

1. att motion C26 skulle bifallas

Landsmötet beslutade:

423. att i enlighet med Mats Perssons yrkande hänskjuta motion C1 till beredningsutskottet
424. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande låta den företagandepolitiska rapporten punkt 8 utgå
425. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion C2 bifallen med vad partistyrelsen anfört
426. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motionerna C3 och C4
427. att därmed avslå Håkan Welins yrkande 1
428. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande låta den företagandepolitiska rapporten punkt 15 utgå
429. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion C5 bifallen med vad partistyrelsen anfört
430. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna C6–C9 besvarade
431. att därmed avslå Håkan Welins yrkande 2 och 3, Anders Cargermans och Håkan Welins yrkande samt Sara Gunnarssons yrkande
432. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den företagandepolitiska rapporten punkt 16: "Att arbeta fram en statlig plattform för all offentlig upphandling, förslagsvis genom uppdrag till den nybildade Upphandlingsmyndigheten."
433. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den företagandepolitiska rapporten punkt 17: "Att en näringsidkare inte ska tvingas teckna kollektivavtal för att kunna delta i offentliga upphandlingar."
434. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion C10 besvarad
435. att därmed avslå Håkan Welins yrkande 4

436. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion C11 yrkande 1 besvarat
437. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion C12 besvarad
438. att därmed avslå att Håkan Welins yrkande 5
439. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion C13
440. att därmed avslå Cristina Glads och Sara Gunnarssons yrkande
441. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion C14
442. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den företagandepolitiska rapporten punkt 37: ”Att systemet för periodiseringsfond likställs mellan samtliga bolagsformer till 30 procent.”
443. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den företagandepolitiska rapporten punkt 38: ”Att avdrag för periodiseringsfond höjs till 50 procent under ett företags första fem år.”
444. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion C15 besvarad
445. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion C16 besvarad
446. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande i den företagandepolitiska rapporten införa en ny punkt efter punkt 1 med lydelsen: ”Innan en myndighet beslutar om föreskrifter eller allmänna råd ska myndigheten göra en konsekvensutredning för att analysera förslaget följder och kostnadsmissiga effekter för företagen. När det gäller föreskrifter som kan påverka företags förutsättningar ska myndigheten dessutom ge Regelrådet tillfälle att yttra sig över konsekvensutredningen.” och därmed anse motion C17 besvarad
447. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion C18 besvarad
448. att därmed avslå Emma Gröndahls och Charlotta Schenholms yrkanden
449. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla motion C19 yrkande 1
450. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion C19 yrkande 2–5 besvarade
451. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion C20 och C21 besvarade
452. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge den företagandepolitiska rapporten punkt 64 lydelsen: ”En arbetsgivare ska om det finns särskilda skäl kunna begära ett utdrag från belastningsregistret av den arbetssökande. För att säkerställa en balans mellan arbetsgivarens behov och den arbetssökandes integritet bör förfarandet bli reglerat.”
453. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion C22
454. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den företagandepolitiska rapporten punkt 1: ”Att en översyn görs av regleringsbrevet för förvaltningsmyndigheterna för att tydliggöra det ansvar som dessa har för att värna näringsklimatet i Sverige.”
455. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge den företagandepolitiska rapporten punkt 2 lydelsen: ”För att bredda statsförvaltningens kompetens bör fler myndighetschefer inom ramen för dagens chefspolicy rekryteras från näringslivet.”
456. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den företagandepolitiska rapporten punkt 3: ”Att Skatteverket ges i uppdrag att fungera i lika delar som en rådgivande som en utförande aktör avseende företagsbeskattningen.”
457. att därmed avslå Erica Markussons yrkande 2
458. att i enlighet utskottets yrkande ge den företagandepolitiska rapporten punkt 4 lydelsen: ”Att en ’en dörr in’-funktion för landets företag skapas.”
459. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den företagandepolitiska rapporten punkt 6: ”Att Skatteverket ska redovisa hur mycket ett företag har betalat i skatt under inkomståret på företagets skattekonto.”
460. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den företagandepolitiska rapporten punkt 7: ”Att en tvingande regel införs där det anges att varje lönebesked måste visa arbetsgivarens skatt och sociala avgifter för den anställde.”
461. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge den företagandepolitiska rapporten punkt 5 lydelsen: ”Att preliminärskatten för små och medelstora företag ses över. Beräkningen av beskattningsbeloppet och skatteinbetalningen ska till en större del ske efter räkenskapsårets slut.”
462. att därmed avslå Erica Markussons yrkande 3
463. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den företagandepolitiska rapporten punkt 9: ”Beloppsgränsen för förenklad faktura höjs till 10 000 kronor inklusive moms.”
464. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den företagandepolitiska rapporten punkt 10: ”Avskaffa den särskilda lagen om att bedriva hotell- och pensionärsrörelser.”
465. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den företagandepolitiska rapporten punkt 12: ”Systemet för avdragsrätt i samband med näringsverksamheten måste ses över.”

466. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den företagandepolitiska rapporten punkt 13: "Att en översyn görs av det offentliga oskäligena straffavgifter vid dröjsmål."
467. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den företagandepolitiska rapporten punkt 18: "Att en utredning tillsätts för att se över den offentliga sektorns rutiner vid betalningar."
468. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den företagandepolitiska rapporten punkt 19: "Att offentliga aktörer ska tillämpa 30 dagars betalningstid som standard."
469. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge den företagandepolitiska rapporten punkt 11 lydelsen: "Att mervärdesskatten inom ramen för en samlad skattereform ses över."
470. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge den företagandepolitiska rapporten punkt 14 lydelsen: "Att statens och kommunernas förseningsavgifter och dröjsmålsräntor för företag i högre grad harmoniseras med gällande civilrättsliga praxis."
471. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge den företagandepolitiska rapporten punkt 23 lydelsen: "Företagens sjuklöneansvar bör slopas på sikt, samtidigt som arbetsgivarnas incitament att förebygga arbetsrelaterade skador och sjukdomar och bidra till rehabilitering av anställda ska bli tydligare. I första hand bör ett avskaffande av den andra sjuklöneveckan prioriteras."
472. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge den företagandepolitiska rapporten punkt 20 lydelsen: "Att socialförsäkringarna i högre grad likställs mellan arbetstagare och företagare."
473. att därmed avslå Niklas Herneryds yrkande
474. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den företagandepolitiska rapporten punkt 21: "Att handläggningstiden för att godkänna ett företag som bisyssla måste minskas."
475. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den företagandepolitiska rapporten punkt 22: "Att en översyn görs av hur sjukpenninggrundande inkomst (SGI) ska beräknas för småföretagare och kombinatörer."
476. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den företagandepolitiska rapporten punkt 24: "Att det ska bli enklare för egenföretagare över 55 att välja en karensdag."
477. att i enlighet med utskottets yrkande ge den företagandepolitiska rapporten punkt 25 lydelsen: "Att arbetslöshetsförsäkringen ska vara allmän och obligatorisk och gälla alla på arbetsmarknaden."
478. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den företagandepolitiska rapporten punkt 26: "Att tiden innan man kan få förnyad a-kassa som företagare förkortas."
479. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den företagandepolitiska rapporten punkt 27: "Att det ska vara möjligt för en arbetslös företagare att söka uppdrag med bibehållen a-kassa."
480. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den företagandepolitiska rapporten punkt 30: "Att samma regler för friskvårdsbidrag ska gälla för alla bolagsformer."
481. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den företagandepolitiska rapporten punkt 31: "Att en nollvision införs för dödsolyckorna bland företagare."
482. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den företagandepolitiska rapporten punkt 32: "Att inget vinstförbud ska införas inom välfärdssektorn."
483. att i enlighet med utskottets yrkande ge den företagandepolitiska rapporten punkt 33 lydelsen: "Den enskildes egenmakt ska stärkas och mångfalden i vård och omsorg öka. LOV ska tillämpas i kommuner, landsting och regioner."
484. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den företagandepolitiska rapporten punkt 34: "Att en utredning tillsätts för att liberalisera reglerna för investeraravdraget i inkomstskattelagen med målet att inkludera fler investerare och fler bolag i reformen."
485. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den företagandepolitiska rapporten punkt 40: "Att en förutsättningslös utvärdering genomförs avseende det statliga riskkapitalet där fördelar och nackdelar mäts och jämförs med alternativa investeringar som kan komma de små och medelstora företagen till del."
486. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den företagandepolitiska rapporten punkt 41: "Att eventuella undanträngningseffekter som det statliga riskkapitalet skapar utreds."
487. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande låta den företagandepolitiska rapporten punkt 35, 42–44 och 51 utgå
488. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ersätta den företagandepolitiska rapporten punkterna 45–47 med följande punkt: "Arbetsförmedlingen i dess nuvarande form bör avskaffas. I samband med översynen bör regler och myndighetstillhörighet för bl.a. starta-egget-bidraget och övriga stimulansbidrag ses över."

489. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge den företagandepolitiska rapporten punkt 48 lydelsen: "Det bör utredas om och hur dagens jobbstimulans i försörjningsstödet kan utvecklas för att underlätta övergången från försörjningsstöd till företagande."
490. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ersätta den företagandepolitiska rapporten punkterna 49–50 med följande punkt: "Villkoren för kvinnors företagande måste förbättras, inte försämrats. Det innebär bland annat att vänsterns förslag om vinstförbud måste stoppas."
491. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den företagandepolitiska rapporten punkt 52: "Att provanställningstiden enligt lagen om anställningsskydd 6 § ökas från ett halvår till ett år."
492. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion C23 yrkande 1
493. att därmed avslå Helena Sjöbergs yrkande
494. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande låta den företagandepolitiska rapporten punkt 56 utgå
495. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion C23 yrkande 5 besvarat
496. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den företagandepolitiska rapporten punkt 57: "Att Brottsförebyggande rådet (Brå) tydligt ska kartlägga och föra statistik över brotten mot Sveriges företag."
497. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den företagandepolitiska rapporten punkt 59: "Att straffmätningen för brott mot företag skärps."
498. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den företagandepolitiska rapporten punkt 60: "Att småföretag ska ses som en svagare part i tvister med företag som dömts för upprepade bedrägerier eller som leds av huvudmän som dömts för samma brott."
499. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den företagandepolitiska rapporten punkt 61: "Att offentliga myndigheter åläggs en skyldighet att inte utan egen bedömning bistå företag som dömts för upprepade bedrägerier eller som leds av huvudmän som dömts för samma brott."
500. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den företagandepolitiska rapporten punkt 62: "Att en bred utredning bör tillsättas för att analysera vilka rättsregler som kan anpassas efter småföretagens verkliga förutsättningar som 'svagare part'."
501. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den företagandepolitiska rapporten punkt 63: "Att företag ska kunna ansluta sig till Nix-registret för telefoni."
502. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge den företagandepolitiska rapporten punkt 58 lydelsen: "Att polisen ges ökade resurser och tydliga direktiv att även prioritera brott mot juridiska personer."
503. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion C11 yrkande 3 besvarat
504. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ersätta den företagandepolitiska rapporten punkterna 73–74 med en ny punkt med lydelsen: "Det behövs ett tydligt och långsiktigt myndighetsuppdrag att stimulera internationella start up-miljöer i Sverige. Utländska entreprenörer och företag ska få det enklare att etablera sig i Sverige genom minskad byråkrati och färre olika myndigheter att vända sig till."
505. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande, efter rösträkning med röstsiffrorna 83–80, anse motion C24 besvarad
506. att därmed avslå Hendrik Anderssons m.fl.:s yrkande. Därmed hade även Marianne Åhmans tilläggsyrkande fallit
507. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion C25 besvarad
508. att därmed avslå Hendrik Anderssons, Anna Elings och Erica Markussons yrkande
509. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion C26 besvarad
510. att därmed avslå Mathias Lindows yrkande
511. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla motion C27

Reservation 5

Hans Backman, Bo Brännström, Martina Elfström, Anna Eling, Pär-Åke Fredriksson, Per-Ola Grönberg, Monica Lundin, Stefan Lundin, Helena Sjöberg, Thomas Söderström, Svante Parsjö Tegnér och Yanina Westergren reserverade sig till förmån för bifall till motion C24.

Motivering av Hans Backman, Pär-Åke Fredriksson, Per-Ola Grönberg, Helena Sjöberg och Yanina Westergren: "Även framtiden på landsbygden ska vara liberal!"

Motivering av Bo Brännström, Martina Elfström, Anna Eling, Monica Lundin och Svante Parsjö Tegnér: "Vi i Liberalerna måste lyfta vår landsbygdspolitik än mer. Hela Sverige ska leva! Nästa gång ..."

Reservation 6

Helena Sjöberg reserverade sig till förmån för att den företagandepolitiska rapporten punkt 52 skulle utgå.

§ 66. Förhandlingspassets avslutande

Ulrika Francke förklarade förhandlingspasset avslutat klockan 00.20. Förhandlingarna ajournerades till klockan 08.00.

§ 67. Förhandlingspassets öppnande

Jonas Andersson förklarade förhandlingspasset öppnat klockan 08.00.

§ 68. Fastställande av dagordning för förhandlingspasset

Landsmötet beslutade:

512. att fastställa dagordning för förhandlingspasset enligt mötespresidiets förslag

§ 69. Justering av röstlängd

Jonas Andersson anmälde följande förändringar i förhållande till den inför landsmötet upprättade röstlängden:

Cecilia Elving, Stockholms län, ersattes av Monica Brohede Tellström
Karin Karlsbro, Stockholms län, ersattes av Peter Edholm
Björn Ljung, Stockholms län, ersattes av Ulf Fridebäck
Lina Nordquist, Uppsala län, ersattes av Filip Jovicic
Berit Hyllbrant, Södermanlands län, ersattes av Lars Gunnar Karlsson
Inger Lorentzson, Östergötlands län, ersattes av Martin Klerung
Micael Carlsson, Jönköpings län, ersattes av Anna Mårtensson
Malin Ekman, Jönköpings län, ersattes av Henrik Johansson
Börje Dovstad, Blekinge län, ersattes av Stefan Lundin
Jesper Rehn, Blekinge län, ersattes av Marianne Ehn Thorell
Ida Ingerö, Skåne län, ersattes av Josefine Temrell
Gilbert Tribo, Skåne län, ersattes av Jelena Dojcinovic
Jan Ertsborn, Västsverige, ersattes av Pär Lundqvist
Roland Eriksson, Västsverige, ersattes av Daniel Andersson
Kristina Grapenholm, Västsverige, ersattes av Jens Adamik
Peter Göthblad, Västsverige, ersattes av Lars Tysklind
Niklas Herneryd, Västsverige, ersattes av Maria Nilsson
Carina Liljesand, Västsverige, ersattes av Simon Karlsson
Rita Paulsson Svensson, Västsverige, ersattes av Henrik Edin
Elsy Lundberg Östrand, Skaraborg, ersattes av Runo Johansson
Eva Olstedt Lundgren, Västernorrlands län, ersattes av Johan Landström

§ 70. Val av justeringsdelegation

Landsmötet beslutade:

513. att utse Christina Örnebjär och Andreas Westerberg till justerare för innevarande förhandlingspass

§ 71. Val av rösträkningsdelegation

Landsmötet beslutade:

514. att utse Malin Danielsson, Ann Catrine Fogelgren, Lars Karlsson och Roko Kursar till rösträknare för innevarande förhandlingspass

§ 72. Trafik (utskottsutlåtande 8A)

I motion Q1 hade yrkats:

- att punkt 9, fjärde meningen av rapporten ”Grön liberal politik”, ska omformuleras så att den lyder: ”I beräkningen för infrastrukturinvesteringars samhällsekonomiska lönsamhet ska särskild hänsyn tas till klimatnyttan och övriga miljömål.”

I motion Q2 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för att infrastrukturen ska vara självfinansierande
2. att Liberalerna ska verka för att hela Sverige ska ha bra kommunikationer
3. att Liberalerna ska verka för att infrastrukturen blir samhällsekonomiskt lönsam
4. att Liberalerna ska verka för att studera ekonomin i anförda kluster

I motion Q3 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för att staten enbart ska finansiera ett infrastruktursystem för personkommunikation som är tillgängligt och flexibelt för hela Sverige

I motion Q4 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för att taxan för resa över länsgräns ska uppgå till ungefär samma kostnad som för motsvarande resa inom "länet"
2. att Liberalerna ska verka för att samma biljettsystem ska användas av samtliga kollektivtrafikhuvudmän i Sverige
3. att Liberalerna ska verka för att kontokort/Swish är giltiga betalningsmetoder vid köp av kontantbiljett vid resor med kollektivtrafiken i Sverige oberoende av kollektivtrafikhuvudman

I motion Q5 hade yrkats:

1. att i programmet "Grön liberal politik" lägga till följande i punkt 12: "Ett nationellt reskort ska gälla för all kollektivtrafik i hela Sverige."

I motion Q6 hade yrkats:

1. att punkt 63, första meningen, av rapporten "Grön liberal politik" ska strykas

I motion Q7 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för att väderskydd ska finnas vid busshållplatser runt om i landet där väderskydd saknas

I motion Q8 hade yrkats:

1. att det ska vara möjligt att göra en inventering av hela järnvägsnätet och att allteftersom man upptäcker fel och dylikt göra en anmälan till ansvarig myndighet
2. att partiet verkar för att det ska finnas järnvägsstationer mellan alla sjukhus i båda riktningar (dubbelspår)
3. att det finns tyst avdelning på alla tåg och att det permanentas
4. att det görs möjligt att storstäda de gamla tågen som fortfarande går i trafik, eftersom det tar flera år om man beställer nya tåg
5. att man har ett rullande schema för att undvika alltför stor störning i den dagliga verksamheten och passa på att kolla om det behöver underhåll av något slag
6. att partiet verkar för att om möjligt utöka tågtrafiken

I motion Q9 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för att skapa en kontinuerlig planering av gränsöverskridande infrastruktur läng viktiga stråk mellan de nordiska länderna
2. att Liberalerna verkar för att en snabb och modern järnväg på hela sträckan Oslo–Göteborg–Köpenhamn prioriteras i den nationella transportplanen
3. att Liberalerna verkar för att utreda om alternativa finansieringslösningar, som t.ex. någon typ av OPS-lösning, kan vara lämpligt

I motion Q10 hade yrkats:

1. att Liberalerna utvecklar och omprövar sin inställning till höghastighetsjärnvägarna
2. att Liberalerna börjar ta aktiv del i arbetet med århundradets infrastrukturinvestering

I motion Q11 hade yrkats:

1. att Liberalerna som parti aktivt bör verka för att vi i Sverige och Skandinavien bör främja miljö och ekonomisk utveckling genom att kraftigt bygga ut och ökar kapaciteten genom att knyta samman våra viktigaste storstadsregioner med nätverk av höghastighetståg. Sträckor som avses i prioriterad ordning

är Stockholm–Göteborg–Malmö–Köpenhamn, Oslo–Göteborg–Malmö–Köpenhamn samt Stockholm–Oslo. Arlanda, Kastrup, Gardemoen och Landvetter bör integreras i detta nätverk

I motion Q12 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska säkerställa ett välfungerande järnvägssystem i Sverige genom att prioritera satsningarna på underhåll och utbyggnaden av spårkapaciteten mellan orter med mycket pendlingstrafik jämfört med investeringar i höghastighetståg

I motion Q13 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för att Trafikverket förutsättningslöst utreder magnetståg mellan Stockholm, Göteborg och Malmö med eventuella vidarekopplingar till Oslo och Köpenhamn

I motion Q14 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för att regional tågpendling prioriteras högre vid utbyggnaden av järnvägsnätet

I motion Q15 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för att järnvägssträckan Stockholm–Trondheim snarast byggs ut med dubbelspår och/eller mötesspår

I motion Q16 hade yrkats:

1. att Liberalerna i riksdagen driver på för fyrspår till Arlanda
2. att Liberalerna verkar för att i sina egna infrastruktursatsningar våren 2018 prioritera fyrspår till Arlanda
3. att Liberalerna verkar för att frågan prioriteras av Alliansen

I motion Q17 hade yrkats:

1. att Liberalerna tar ställning för att Norrbotniabanan ska byggas

I motion Q18 hade yrkats:

1. att partistyrelsen arbetar för att förverkliga dubbelspår på Malmbanan

I motion Q19 hade yrkats:

1. att landsmötet uppdrar till riksdagsgruppen att aktivt driva frågan om satsning på Ostkustbanan
2. att miljöaspekterna vägs in i bedömningen av nyttan med Ostkustbanan
3. att möjligheterna till EU-finansiering undersöks, t.ex. EFSI (European Funds for Strategic Investments)

I motion Q20 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska arbeta för att färjetrafiken från och till Gotland ska ingå i den nationella infrastrukturen och jämföras med Sveriges vägar och järnvägar

I motion Q21 hade yrkats:

1. att Liberalerna ställer sig bakom beslut om att bygga nya slussar vid Trollhättan
2. att Liberalerna driver på för att ett sådant beslut fattas inom de närmaste åren

I motion Q22 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska agera på nationell och internationell nivå för att hela Nordiska triangeln (Oslo–Köpenhamn–Stockholm–Helsingfors–Stockholm–Oslo) med stor betydelse för nationella och internationella gods- och persontransporter återigen ska bli en del av EU:s viktigaste infrastruktur
2. att Liberalerna ska verka för att Sverige och Norge planerar gränsöverskridande och samordnar sina nationella planer för transportstråket Stockholm–Oslo

I motion Q23 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för att lastbilstrafik på E 6 mellan Trelleborg och Helsingborg inte ska tillåtas på vardagar mellan klockan 07.00 och 09.00 för att minska trafikbelastningen på vägnätet och underlätta arbetspendlingen

I motion Q24 hade yrkats:

1. att partistyrelsen arbetar för att Trafikverket får de medel som behövs för att starta alla färdigplanerade arbeten mellan Töre och Kiruna på E 10 omgående, stigningsfält i alla backar, Avvakko–Lappesuando, Töre–Morjärv och Morjärv–Svartbyn
2. att partistyrelsen arbetar för att medel till projektering och arbete för att hela E10 ska bli mötesfri ges så att namnet Dödens väg inte längre ska behövas

I motion Q25 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för bättre transporter mellan södra Sverige och norra Sverige
2. att Liberalerna i och med amerikanska Amazons etablering verkar för närmare knytning mellan dess tre datahallar i Västerås, Eskilstuna och Katrineholm

I motion Q26 hade yrkats:

1. att Liberalerna driver att lyfta frågan om ett stoppår framöver för nyförsäljning av personbilar drivna med enbart fossilt bränsle
2. att Liberalerna driver att ett underlättande av ett enkelt och transparent regelverk för ombyggnad av hybridbilar till laddhybrider
3. att Liberalerna driver att påskynda utbyggnad av infrastrukturen med laddstationer
4. att Liberalerna driver att påskynda utbyggnad av stationer för tankning av vätgas

I motion Q27 hade yrkats:

1. att Liberalerna bejakar behovet av personbilar för att få vardagen att fungera för många människor i vårt avlånga land. Samtidigt vill vi stimulera utbyggnad och användning av kollektivtrafik där det finns ett rimligt stort befolkningsunderlag

I motion Q28 hade yrkats:

1. att ändra förslag 6 i rapporten ”Grön liberal politik” från nuvarande text till: ”Utsläpp och användning av fossila bränslen i fordon som använder väginfrastruktur ska minska. Reseavdraget ska förenklas och helt baseras på avståndet mellan bostad och arbetsplats. Vägavgifter och andra former av prissättning för användning av väginfrastruktur bör prövas, prissättning för miljöbilar ska premiera noll eller låga nettoutsläpp av koldioxid.”
2. att ändra förslag 9 i rapporten ”Grön liberal politik” från nuvarande text till: ”Fler behöver transportera sig på ett klimatsmart sätt. Investeringar som krävs för att uppnå nollutsläpp 2030 är stor och dessutom tidskrävande. Det är därför viktigt att de mest effektiva åtgärder väljs och att de väljs på ett teknikneutral och icke dogmatisk sätt. Kollektivtrafik, privat bil, delade bilar, men även cykel och flyg fyller varsin funktion i detta. För att höja de totala investeringsramar bör alternativa finansieringsmetoder som t.ex. offentlig-privat samverkan, s.k. OPS-lösningar prövas. Forskningsanslaget för nya tekniska lösningar, såsom elektrifiering, autonomi och delning av fordon och alternativ infrastruktur som hyperloop och Maglevtåg, bör höjas.”

I motion Q29 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska uppmärksamma andra miljöaspekter än utsläpp av koldioxid från alternativa bränslen som kväveoxider och partiklar

I motion Q30 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska stimulera till utvecklingen av icke fossila fordonsbränslen och stödja utbyggnaden av infrastrukturen för dessa genom att verka för utbyggnaden av tankställen för vätgas längs våra mest trafikerade Europavägar

I motion Q31 hade yrkats:

1. att i punkt 5, tredje meningen, av rapporten ”grön liberal politik” ersätta ordet ”fossilfria” med ”avgasfria” så att meningen lyder ”[...] ska endast avgasfria fordon tillåtas”.

I motion Q32 hade yrkats:

1. att punkt 6, tredje (sista) meningen av rapporten ”Grön liberal politik” ska omformuleras så att den lyder: ”Vägavgifter där det finns särskild goda kollektivtrafikalternativ ska kunna prövas. Avgasfria, tystgående bilar ska kunna undantas.”

I motion Q33 hade yrkats:

1. att andra meningen i klimat- och miljörapporten punkt 7 stryks
2. att, i händelse av att yrkande 1 inte bifalls, andra meningen i klimat- och miljörapporten punkt 7 ges lydelsen: "Ett bonus-malus-system införs som innebär en förhöjd försäljningsskatt på bilar som inte är miljöbilar."
3. att, i händelse av att yrkande 1 eller 2 inte bifalls, andra meningen i klimat- och miljörapporten punkt 7 stryks och en ny punkt 7A införs med lydelsen: "Fordonsbeskattningen måste orientera sig mera på biltrafikens faktiska miljöpåverkan. Fordonsskatten ska avskaffas och energiskatten för fordonbränsle höjas i motsvarande grad."
4. att, i händelse av att inget av yrkandena 1–3 bifalls, andra meningen i klimat- och miljörapporten punkt 7 ges lydelsen: "Ett bonus-malus-system införs vilket innebär en förhöjd försäljningsskatt på bilar som inte är miljöbilar" samt att en ny punkt 7A införs med lydelsen: "Fordonsbeskattningen måste orientera sig mera på biltrafikens faktiska miljöpåverkan. Fordonsskatten ska avskaffas och energiskatten för fordonbränsle höjas i motsvarande grad."

I motion Q34 hade yrkats:

1. att punkt 62, av rapporten "grön liberal politik" ska omformuleras så att den lyder: "Miljözoner i fler städer kan införas där endast bilar med låg buller och låga avgasutsläpp får köra. Inom vissa områden ska endast helt avgasfria och tysta fordon tillåtas."
2. att punkt 62 av rapporten "grön liberal politik" ska kompletteras med: "En harmonisering av regler för miljöbilar och miljözoner inom Europa bör eftersträvas."

I motion Q35 hade yrkats:

1. att partistyrelsen ges i uppdrag att ta initiativ till ändringar i miljöbalken och annan lagstiftning för att öka möjligheten för myndigheter att flytta uppenbart övergivna bilar på ägarens bekostnad

I motion Q36 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för att tunga fordon (över 3,5 ton) ska vara försedda med vinterdäck under perioden då det råder vinterväglag
2. att Liberalerna verkar för att all tung trafik ska medföra kedjor eller annan utrustning, under vintertid, för att självständigt kunna klara av att frigöra sig i händelse av att fordonet fastnar i vintrig vägbana

I motion Q37 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för att Arlanda flygplats ska byggas ut med en fjärde start- och landningsbana

I motion Q38 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för att storflygplatsen i Sigtuna ges undernamnet Alfred Nobel International Airport

I motion Q39 hade yrkats:

1. att partistyrelsen får i uppdrag att ta fram ett förslag hur ett nationellt skoterledsystem organiseras och finansieras
2. att partistyrelsen får i uppdrag att sy ihop ett förslag hur de regionala ledsystemen ansluts till det nationella ledsystemet
3. att partistyrelsen får i uppdrag att ansluta de lokala ledsystemen till de regionala och nationella ledsystemen
4. att partistyrelsen får i uppdrag att ta fram ett förslag på ansvarsfördelning för underhåll, drift och service för skoterleder och en kommunikationsplan för detta

I motion P9 hade yrkats:

1. att klimat- och miljörapporten punkt 4 ges lydelsen: "Fler elbilar och olika former av laddhybrider kräver bättre laddmöjligheter. Utbyggnaden av laddinfrastruktur ska främjas genom a) att staten bör ta ansvar för den nationella utrustningen av laddstolpar, b) att stödet till elbilar bör prioriteras framför biobränsle drivena bilar eftersom biobränslen inte leder till minskade utsläpp av koldioxid, inte på kort sikt i alla fall, c) att laddstolpar med sol- och vindenergi bör märkas som 'prima förnybart'."

Partistyrelsen hade yrkat:

1. att motionerna Q1, Q2 yrkande 2 och 3 samt Q3 skulle anses besvarade
2. att motion Q2 yrkande 1 och 4 skulle avslås
3. att motionerna Q4–Q7 skulle anses besvarade
4. att motion Q8 skulle anses besvarad
5. att motion Q9 yrkande 1 och 3 skulle anses besvarade
6. att motionerna Q10–Q14 skulle anses besvarade
7. att motionerna Q15–Q19 samt Q9 yrkande 2 skulle anses besvarade
8. att motion Q20 skulle anses besvarad
9. att motion Q21 skulle anses besvarad
10. att motion Q22–Q25 skulle anses besvarade
11. att motionerna Q26 yrkande 2–4, Q27–Q34 och P9 yrkande 1 skulle anses besvarade
12. att motion Q26 yrkande 1 skulle avslås
13. att motion Q35 skulle bifallas
14. att motion Q36 skulle bifallas
15. att motionerna Q37 och Q38 skulle anses besvarade
16. att motion Q39 skulle anses besvarad

Utskottet yrkade:

1. att motion Q1 skulle avslås
2. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion Q2 yrkande 2 och 3 samt Q3 skulle anses besvarade
3. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion Q2 yrkande 1 och 4 skulle avslås
4. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motionerna Q4–Q7 skulle anses besvarade
5. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion Q8 skulle anses besvarad
6. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion Q9 yrkande 1 och 3 skulle anses besvarade
7. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motionerna Q10–Q14 skulle anses besvarade
8. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motionerna Q15–Q19 samt Q9 yrkande 2 skulle anses besvarade
9. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion Q20 skulle anses besvarad
10. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion Q21 skulle anses besvarad
11. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion Q22–Q25 skulle anses besvarade
12. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motionerna Q26 yrkande 2–4, Q27–Q34 och P9 yrkande 1 skulle anses besvarade
13. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion Q26 yrkande 1 skulle avslås
14. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion Q35 skulle bifallas
15. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion Q36 skulle bifallas
16. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motionerna Q37 och Q38 skulle anses besvarade
17. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion Q39 skulle anses besvarad

Utskottsreservation 1

Nina Lundström reserverade sig i utskottet till förmån för att motion Q5 skulle bifallas.

Utskottsreservation 2

Axel Darvik och Marcus Nilsen reserverade sig i utskottet till förmån för att motion Q9 yrkande 1 och 3 skulle bifallas.

Utskottsreservation 3

Per Hansson och Anita Jernberger reserverade sig i utskottet till förmån för att motion Q10 yrkande 1 skulle bifallas.

Utskottsreservation 4

Axel Darvik, Marcus Nilsen, Per Hansson och Anita Jernberger reserverade sig i utskottet till förmån för att motion Q10 yrkande 2 skulle bifallas.

Utskottsreservation 5

Axel Darvik och Marcus Nilsen reserverade sig i utskottet till förmån till följande:

1. att Liberalerna skulle ställa sig bakom byggandet av nya stambanor till 2035

2. att statlig lånefinansiering ska bekosta byggnationen vid sidan av regional medfinansiering och ökade markvärden

Utskottsreservation 6

Jörgen Forsgren och Thomas Söderström reserverade sig i utskottet till förmån för att motion Q17 skulle bifallas.

Utskottsreservation 7

Susanne Bäckman reserverade sig i utskottet till förmån för att motion Q20 skulle bifallas.

I debatten yttrade sig:

Monica Lundin, utskottet, Robert Hannah, partistyrelsen, Kjell Åke Holdar, Nina Lundström, Axel Darvik, Johan Thomasson, Marianne Åhman, Helena Gellerman, Pär Hansson, Cristina Glad, Mats Ola Rödén, Anna Ekström, Andreas Westerberg, Anita Jernberger, Lars Tysklind, Malin Sjöberg Högrell, Bengt Eliasson, Helena Holmberg, Susanne Bäckman, Lars Karlsson, Jimmy Ekström, Thomas Söderström, Mathias Lindow, Marcus Nilsen, Erica Markusson, Anne Kotavuopio Jatko och Malin Danielsson.

Bengt Eliasson, Nina Lundström och Thomas Söderström yrkade:

1. att motion Q5 skulle bifallas

Marianne Åhman yrkade:

1. att motion Q9 yrkande 1 skulle bifallas
2. att motion Q22 yrkande 1 skulle bifallas
3. att motion Q22 yrkande 2 skulle bifallas

Axel Darvik, Anna Ekström, Jimmy Ekström, Pär Hansson, Anita Jernberger, Mathias Lindow och Marcus Nilsen yrkade:

1. att Liberalerna med anledning av motion Q10 yrkande 1 skulle utveckla och ompröva sin inställning till nya stambanor med statlig lånefinansiering
2. att motion Q10 yrkande 2 skulle bifallas

Kjell Åke Holdar yrkade:

1. att motion Q14 skulle bifallas

Henrik Loxell yrkade:

1. att motion Q15 skulle bifallas

Malin Danielsson och Malin Sjöberg Högrell yrkade:

1. att motion Q16 skulle bifallas

Mats-Ola Rödén, Thomas Söderström, Johan Thomasson och Andreas Westerberg yrkade:

1. att motion Q17 skulle bifallas

Thomas Söderström yrkade:

1. att motion Q18 skulle bifallas

Annelie Luthman yrkade:

1. att motion Q19 skulle bifallas

Susanne Bäckman, Bengt Eliasson, Thomas Söderström och Johan Thomasson yrkade:

1. att motion Q20 skulle bifallas

Kjell Åke Holdar, Niklas Lehresjön och Marianne Åhman yrkade:

1. att motion Q21 skulle bifallas

Anne Kotavuopio Jatko yrkade:

1. att motion Q24 skulle bifallas

Erica Markusson yrkade:

1. att motion Q27 skulle bifallas

Martina Elfström och Anne Kotavuopio Jatko yrkade:

1. att motion Q39 skulle bifallas

Landsmötet beslutade:

515. att i enlighet med utskottets yrkande avslå motion Q1
516. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion Q2 yrkande 2 och 3 samt Q3 besvarade
517. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion Q2 yrkande 1 och 4
518. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna Q4–Q7 besvarade
519. att därmed avslå Bengt Eliassons m.fl.:s yrkande
520. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion Q8 besvarad
521. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion Q9 yrkande 1 och 3 besvarade
522. att därmed avslå Marianne Åhmans yrkande 1
523. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna Q10–Q14 besvarade
524. att därmed avslå Axel Darviks m.fl.:s yrkande 1 och 2 samt Kjell Åke Holdars yrkande
525. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna Q15–Q19 samt Q9 yrkande 2 besvarade
526. att därmed avslå Henrik Loxells, Malin Danielssons och Malin Sjöberg Högrells, Mats Ola Rödéns m.fl.:s, Thomas Söderströms och Annelie Luthmans yrkanden
527. att i enlighet med Susanne Bäckmans m.fl. yrkande bifalla motion Q20
528. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion Q21 besvarad
529. att därmed avslå Kjell Åke Holdars m.fl.:s yrkande
530. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna Q22–Q25 besvarade
531. att därmed avslå Marianne Åhmans yrkande 2–3 samt Anne Kotavuopio Jatkos yrkande
532. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna Q26 yrkande 2–4, Q27–Q34 och P9 yrkande 1 besvarade
533. att därmed avslå Erica Markussons yrkande
534. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion Q26 yrkande 1
535. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla motion Q35
536. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla motion Q36
537. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna Q37 och Q38 besvarade
538. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion Q39 besvarad
539. att därmed avslå Martina Elfströms och Anne Kotavuopio Jatkos yrkande

Reservation 7

Jimmy Ekström reserverade sig till förmån för att Liberalerna med anledning av motion Q10 yrkande 1 skulle utveckla och ompröva sin inställning till nya stambanor med statlig lånefinansiering, samt att motion Q10 yrkande 2 skulle bifallas.

Reservation 8

Thomas Söderström reserverade sig till förmån för bifall till motionerna Q17 och Q18.

Motivering: ”Norrbotniabanan behövs för att hela Sveriges industri ska expandera ytterligare.”

§ 73. Förhandlingspassets avslutande

Jonas Andersson förklarade förhandlingspasset avslutat klockan 08.55.

§ 74. Förhandlingspassets öppnande

Sara Svanström förklarade förhandlingspasset öppnat klockan 09.00.

§ 75. Fastställande av dagordning för förhandlingspasset

Landsmötet beslutade:

540. att fastställa dagordning för förhandlingspasset enligt mötespresidiets förslag

§ 76. Justering av röstlängd

Sara Svanström anmälde följande förändringar i förhållande till den inför landsmötet upprättade röstlängden:

Richard Bengtsson, Stockholms län, ersattes av Mia Franzén
Karin Karlsbro, Stockholms län, ersattes av Maria Johansson
Björn Ljung, Stockholms län, ersattes av Ulf Fridebäck
Benny Lindholm, Uppsala län, ersattes av Jenny Gavelin
Mohamad Hassan, Uppsala län, ersattes av Katarina Zeste
Malin Niemi, Östergötlands län, ersattes av Monika Broman
Mari Lindahl, Jönköpings län, ersattes av Erik Nygårds
Bo Bergsjö, Kronobergs län, ersattes av Yngve Filipsson
Mathias Karlsson, Kalmar län, ersattes av Björn Brändewall
Bodil Frigren Ericsson, Blekinge län, ersattes av Amanda Pihl
Jesper Rehn, Blekinge län, ersattes av Stefan Lundin
Ida Ingerö, Skåne län, ersattes av Josefine Temrell
Jonas Andersson, Västsverige, ersattes av Said Abdu
Andreas Cerny, Västsverige, ersattes av Cecilia Baggesen-Gyllunger
Jan Ertsborn, Västsverige, ersattes av Pär Lundqvist
Kristina Grapenholm, Västsverige, ersattes av Patrik Krantz
Robert Hannah, Västsverige, ersattes av Annika Westh
Lisbeth Svensson, Västsverige, ersattes av Lotta Preijde
Rita Paulsson Svensson, Västsverige, ersatte av Ingegerd Andersson
Johan Wikander, Västsverige, ersattes av Bo Anderssen
Pär Johnson, Skaraborg, ersattes av Jacqueline Tjällman
Robin Nilsen, Örebro län, ersattes av Kajsa Rosén
Agne Furingsten, Västmanlands län, ersattes av Anders Cargerman
Karl Ingström, Västmanlands län, ersattes av Jacob Axelson
Monica Lundin, Dalarnas län, ersattes av Erik Berg
Annelie Luthman, Västernorrlands län, ersattes av Catrin Eliasson
Janne Ruonala, Västerbottens län, ersattes av Mikaela Björnebeck

§ 77. Val av justeringsdelegation

Landsmötet beslutade:

541. att utse Anna Horn och Svante Parsjö Tegnér till justerare för innevarande förhandlingspass

§ 78. Val av rösträkningsdelegation

Landsmötet beslutade:

542. att utse Marianne Åman, Max Sjöberg, Charlotte Ramel-Andersson och Mathias Lindow till rösträknare för innevarande förhandlingspass

§ 79. Val av partistyrelse

Valberedningens ordförande Olle Schmidt presenterade de personer som valberedningen nominerat till partistyrelsen.

Landsmötet beslutade:

543. att i enlighet med valberedningens förslag välja följande personer till partistyrelsen:

Jonas Andersson, Partille
Gulan Avci, Stockholm
Linnéa Darell, Linköping
Lotta Edholm, Stockholm
Per-Åke Fredriksson, Gävle
Emma Gröndahl, Laholm
Roger Haddad, Västerås
Robert Hannah, Göteborg
Anna-Lena Johansson, Sollentuna
Mathias Karlsson, Oskarshamn
Ulrika Landergren, Kungsbacka
Mats Persson, Lund
Carina Sándor, Skinnskatteberg
Anna Starbrink, Stockholm
Jens Sundström, Luleå
Anna Svalander, Borås
Maria Weimer, Uppsala
Ulrica Westerlund, Umeå
Ingeborg Wiksten, Sundsvall
Cecilia Wikström, Uppsala
Anna Ågerfalk, Örebro

§ 80. Sjukvård (utskottsutlåtande 6A)

Den sjukvårdspolitiska arbetsgruppen hade i rapporten "Nio utmaningar för en liberal hälso- och sjukvård" yrkat:

1. Hälso- och sjukvårdslagen behöver moderniseras och perspektivet förflyttas från ett befolkningsperspektiv till patientmakt. Varje patient ska ha rätt att få vård efter behov och att fritt välja vårdgivare i hela landet. Vården ska vara evidensbaserad och kostnadseffektiv.
2. Patientlagen ska innebära en skyldighet för landstingen att ge patienter valfrihet och egenmakt. Patienten ska ha rätt att välja mellan olika vårdgivare i såväl det egna landstinget, som i ett annat landsting. Denna valfrihet ska gälla såväl öppenvård som slutenvård.
3. Patientinformationen ska utvecklas och vara tillgänglig via nätet så att det blir enklare att göra jämförelser mellan vårdgivare och landsting, i syfte att driva utvecklingen framåt, att stärka patienten och att underlätta val.
4. Ersättningssystemen till vårdgivare måste utformas på ett sådant sätt att för patienten värdeskapande åtgärder premieras, med stärkta krav på tillgänglighet och kontinuitet.
5. Fler sjukhus ska drivas i privat regi i landet. Ytterligare minst fem sjukhus ska drivas i privat eller idéburen regi, med syfte att skapa en mångfald av utförare och stimulera innovation, kvalitet, tillgänglighet och kontinuitet.
6. Primärvårdens roll i sjukvårdssystemet ska stärkas. En genomgripande primärvårdsreform inspirerade av den norske fastläkarreformen ska genomföras i syfte att stärka primärvårdsläkarens roll i sjukvårdssystemet och förbättra kontinuiteten för patienterna och effektivisera sjukvården. Varje läkare ska ansvara för sina listade patienter och samordna den vård som behövs. Alla patienter ska ha rätt till en patientvald vårdkontakt, PVV, såsom till exempel en patientansvarig läkare.
7. Primärvårdsläkaren ska ha möjlighet att driva egna företag genom avtal med regionerna och landstingen och där erbjuda listade patienter ett brett utbud av vård. Läkarna ska också vara tillgängliga för kommunala uppdrag som vård i äldreboenden och skolhälsovården.

8. Svensk sjukvårds fokusering på akutsjukhusen behöver förändras. Bristen på allmänläkare måste brytas genom att läkare med andra specialiteter, under en övergångsperiod, får etablera sig som fasta läkare i primärvården.
9. Inför en fast kontakt på apotek, delvis finansierad av sjukvårdshuvudmannen, för patienter med många eller avancerade läkemedel. Den fasta apotekskontakten ska kunna erbjuda patienter tjänster som rådgivning, läkemedelsgenomgångar och kunna ta direktkontakt med ansvarig förskrivare.
10. Personer som har nedsatt förmåga att ta sig till sjukvårdsinrättningar ska ha rätt till mobil sjukvård. Mobil sjukvård kan innefatta akutbedömningar, slutenvårdsuppgifter som utförs i hemmet samt sjukvård på primärvårdsnivå.
11. Tillgänglighet är svensk sjukvårds största utmaning och den tidigare så effektiva kömiljarden ska återinföras i utvecklad form och permanentas. En reformerad kömiljard ska fortsatt ha fokus på kortade väntetider i hela vårdkedjan inklusive diagnostik och återbesök, men också ha fokus på samordning och kontinuitet.
12. Konstanta överbeläggningar skapar en ineffektiv och patientsäker vård. Överbeläggningarna kan minskas genom smartare bemanning och snabba, trygga hemgångar. Ingen färdigbehandlad patient ska hållas kvar på en sjukhusavdelning på grund av en ohållbar hemsituation
13. Alla vårdgivare ska åläggas att erbjuda en lika bra digital tillgänglighet som fysisk, där patienten utifrån situation och önskemål själv ska kunna välja att konsultera vården med en e-tjänst, telefon, video eller vanligt fysiskt besök.
14. Det behövs en maktförskjutning inom hälso- och sjukvården till patienterna. Patienten ska ha rätt att vara delaktig i utformningen av den egna vården och därmed ha rätt till en hälso- och sjukvård som i högre utsträckning tar hänsyn till hens önskemål och förmågor.
15. Huvudmannaskapet över sjukvården ska ligga hos regioner och landsting. Staten ska besluta var den högspecialiserade vården ska bedrivas. Rikssjukvårdsnämnden ska ersättas av en styrelse som beslutar om vad som ska definieras som nationellt högspecialiserad vård och var den vården ska ges. Vårdens kvalitet ska vara avgörande. Regionalpolitiska hänsyn ska inte tas.
16. Inom områden där patientunderlaget är litet, exempelvis vid sällsynta diagnoser eller där dyrbar teknisk utrustning krävs, bör den högspecialiserade vården struktureras i europeiska specialistcentrum.
17. För att åstadkomma en likvärdig och evidensbaserad hälso- och sjukvård krävs en ökad nationell kunskapsstyrning som säkerställer att nationella riktlinjer följs. Kunskapsstyrningen säkrar att våra begränsade resurser används på ett sådant sätt att de gör störst nytta.
18. Den statliga Inspektionen för vård och omsorg (IVO) ska ha rätt att besluta om att stänga enskilda vårdverksamheter vid långvarig bristande kvalitet i utförande, vid allvarliga händelser eller bristande följsamhet till nationella riktlinjer. De granskningar som IVO genomför måste ske kontinuerligt och resultatet måste återkopplas snabbt.
19. Kraven på landsting och regioner att bedriva forskning, utveckling och innovation ska skärpas. Lagstiftningen ska revideras så att alla sjukvårdshuvudmän får i uppdrag att aktivt bedriva sådan verksamhet.
20. Hälso- och sjukvården ska i huvudsak finansieras gemensamt och solidariskt. Patientavgifter ska användas för att styra vårdkonsumtionen. Detta innebär att högkostnadsskyddet förändras och kan differentieras för öka intäkterna till vården och samtidigt skydda dem med störst behov. En utredning bör belysa sjukvårdens framtida prioriteringar, finansiering och behovet av justeringar av patientavgifter.
22. Samverkan med Life-science-sektorn ska stärkas i syfte att utveckla nya mer individualiserade ersättningsformer där läkemedelsbehandling ersätts efter resultat.
23. Privata vårdgivare bidrar till ett brett vårdutbud och ska uppmuntras att erbjuda vård i hela landet. LOV ska breddas så att fler områden än primärvårdens vårdcentraler omfattas av kravet på patientens eget val. Principen ska vara att all vård som är lämplig för vårdval också erbjuds i den formen. Avvikelse från detta måste kunna motiveras särskilt.
24. Idéburna verksamheter bidrar med ett mervärde genom sitt ideella engagemang. Lagstiftningen måste ändras så att sådana verksamheter kan undantas från LOU. Möjligheten till ideell–offentlig samverkan behöver stärkas.
25. Sverige ska ha världens säkraste hälso- och sjukvård. En nollvision mot undvikbara patientskador och vårdrelaterade infektioner ska införas.
26. Modernisering av vården ska intensifieras. I detta arbete ska patienten involveras. Progressiva verksamheter som inför nya lösningar och som skapar karriärvägar för innovativ personal ska belönas.

- Särskilda innovationsfonder ska skapas i flera landsting och regioner för att stimulera medarbetarnas innovationsinitiativ.
27. Patienten ska ha rätt att reklamera vård som innehållit felbehandlingar eller lett till vårdskador. Det måste bli tydligt att den vårdgivare som vållar skadan eller felbehandlingen ska stå för kostnaden för de vårdbehov som uppstår.
 28. Hälso- och sjukvårdens patienter ska känna sig trygga i förvissningen om att de behandlingsmetoder som vården använder vilar på vetenskaplig grund. Lagstiftningen ska skärpas så att det blir tydligt att legitimationen är förknippad med ett ansvar för sitt agerande och att den behandling och de råd som vårdpersonalen ger ska vila på vetenskaplig grund, även utanför det dagliga arbetet i vården.
 29. Legitimerad sjukvårdspersonal som misstänks för allvarlig felbehandling och som kan utgöra en fara för patientsäkerheten utreds av IVO och HSAN. En anmälan som ses som så graverande att den legitimerade under utredningen stängs av från sin arbetsplats ska även innebära tillfälligt indragen förskrivningsrätt och avstängning från yrkesutövande i hela Sverige under samma period.
 30. Genom en stärkt patientlag ska psykiskt sköra personer skyddas från kvacksalveri och behandlingsmetoder som saknar vetenskaplig grund. Det finns flertalet terapier vid psykisk ohälsa som inte är grundade på vetenskap och som utövas av personer som inte har hälso- och sjukvårdens legitimationsyrken. Risken är stor att psykiskt instabila personer far illa och inte får adekvat behandling.
 31. Nationella upphandlingar av vaccin inom det nationella vaccinprogrammet ska genomföras för att säkra en enhetlig, kostnadseffektiv och patientsäker vård.
 32. Ökat nationellt fokus ska läggas på en utveckling av och en säkrad följsamhet till de nationella läkemedelsrekommendationerna. För att öka tydligheten för patienten ska en så kallad "generika-reform" genomföras, där alla läkemedel har samma namn som sitt preparat och där företagsnamn enbart skrivs i mindre stil.
 33. Jämställdhet är en patientsäkerhetsfråga. Kvinnor och män får inte alltid sjukvård som är tillräckligt anpassad efter deras biologiska olikheter. Det behövs mer genusforskning inom medicinen för att utveckla rekommendationer om rätt behandling för kvinnor respektive män. Sjukvårdsstatistik ska redovisas och analyseras ur ett genusperspektiv.
 34. Hälso- och sjukvården kan bidra för att stärka människors hälsa och ge stöd, men det är den enskilda människan som måste ta ansvar för sin egen hälsa och sina levnadsvanor. Hälso- och sjukvården ska erbjuda stöd för förändringar av levnadsvanor.
 35. Vaccination mot vissa sjukdomar är ett viktigt hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande åtgärd. Barn som inte tål vaccination ska inte riskera att smittas av sjukdomar för att vissa föräldrar väljer att avstå från att vaccinera sina barn. De som väljer att inte vaccinera sina barn ska inte ha rätt att välja förskola fritt om det riskerar andra barns hälsa.
 36. Barn och ungdomar ska vara i fokus för tobaksförebyggande insatser. Sjukvården ska erbjuda insatser för rökavvänjning och bli än tydligare med rökningens konsekvenser. Resultatet av pågående behandling och åtgärder motsvarande rökstopp vid operation ska användas i större utsträckning.
 41. Tanderna är en viktig folkhälsofråga. Åldersgränsen för rätten till det högre allmänna tandvårdsbidraget ska sänkas från 75 år till 65 år. Vi vill prioritera detta framför fri tandvård för unga vuxna, som redan idag har bland världens bästa tandhälsa.
 42. Ett likvärdigt högkostnadsskydd ska införas för dem som väljer frisktandvård, på likvärdiga villkor med det som gäller dem som väljer taxevård.
 43. Samtliga regioner och landsting ska åläggas att erbjuda hälsokommunikatörer för nyanlända. Hälsokommunikatörerna ska främja en god hälsa hos nyanlända genom information, utbildning och dialog på det egna språket.
 44. Vårdgarantins krav på besök och behandling inom 30 dagar för psykisk ohälsa ska respekteras av samtliga regioner och landsting.
 45. Över hela landet ska en väg in i psykiatri införas via en nationell digital plattform där det är möjligt att få information, stöd behandling eller hjälp att boka in en fysisk tid antingen via internet eller telefon
 46. Psykiatrisk akutmobilitet, så kallade psykiatriambulanser, ska spridas över hela landet för att möta människor i kris och självmordssituationer.
 47. Möjlighet till självvald inläggning inom psykiatri, där patienten själv bestämmer över sina in- och utskrivningar, ska erbjudas i hela landet. Målet är att minska behovet av tvångsåtgärder, då dessa i många fall beror på att patienterna är för sjuka när de kommer till sjukhuset. Vårdtiden blir då ofta längre än vad som annars hade behövts.
 48. Barns och ungdomars rätt till vård, som ges utan föräldrarnas vetskap eller delaktighet, ska stärkas genom att barn och unga ska kunna söka vård utan föräldrars vetskap. En förälder ska inte kunna

- fördröja vårdens insatser. Lagstiftningen måste ändras från föräldraperspektiv till att ha barnets behov i fokus.
49. Patientavgiften för tvångsvård, liksom patientavgiften för läkemedel för personer som behandlas med stöd av lagen om psykiatrisk tvångsvård, bör avskaffas.
 50. Första linjens psykiatri ska vara en självklar del av primärvårdens ansvar och en förbättrad tillgång till psykologer och andra relevanta yrkesgrupper behövs på landets vårdcentraler. Alla regioner och landsting ska erbjuda en "första linjens psykiatri" för barn och unga i åldern 7-19 år med lindrig till måttlig psykisk ohälsa.
 53. Äldreomsorg, vårdcentraler och sjukhus ska samverka och tillsammans skapa en vård och omsorg speciellt utformad utifrån den äldre individens behov. Den i punkt 6 beskrivna fastläkarreformen ska säkerställa kontinuitet för patienten och säkerställa läkarmedverkan i den kommunala vården och omsorgen.
 54. Alla som arbetar inom hälso- och sjukvård samt inom äldreomsorg ska ha kunskap om våld mot äldre och anmälningsskyldighet om de misstänker våld eller övergrepp.
 55. Anhörigvårdare behöver avlastas genom vårdsamordnare eller vårdlotsar som hjälper med sjukvårdskontakter och mot oro. Det behöver skapas kontaktvägar mellan anhöriga och sjukvård och det måste bli lättare att få kontakt med andra i samma situation. Ett nationellt anhörigcentrum med stödlinje dygnet runt kan ge trygghet och avlastning. En grundläggande del i denna förebyggande vård är ett förstärkt ekonomiskt anhörigtöd.
 56. Mat och måltiderna inom hälso- och sjukvård och omsorg kan utvecklas. Framför allt inom sjukvården behöver mat och måltider utvecklas. För att säkerställa ett medvetet arbete med mat och måltider för äldre och en effektiv nutritionsbehandling ska alla patienter ha tillgång till dietist och arbetsterapi.
 57. Patientlagen och socialtjänstlagen behöver kompletteras med krav på att vård och omsorg organiseras så att alla som så önskar, garanteras mänsklig närvaro vid sin död. För att skapa livskvalitet i livets sista tid behöver vårdens och omsorgens arbetssätt utvecklas och formas utifrån patienternas behov. Här kan frivilligorganisationer göra en viktig insats.
 58. En statlig investeringsfond ska skapas för att överbrygga den investeringspuckel som krävs, där investeringar från huvudmännen kompletteras med en satsning från staten för att under en femårsperiod föra hela det offentliga Sverige in i den digitala tidsåldern.
 59. För att den digitala tillgängligheten ska utvecklas och bli en självklar service till patienterna behöver nya kvalitetsmått skapas som styr mot en förbättrad digital tillgänglighet vid sidan av exempelvis fysiska besök.
 60. Den nuvarande vårdgarantin ska förstärkas och kompletteras med en digital vårdgaranti. Sjukvårdshuvudmannen ska ha en skyldighet att erbjuda vårdkontakt på nätet inom en timme, till exempel genom 1177 Vårdguidens e-tjänster.
 61. Patienter ska ha lagstadgad rätt till informationen om sig själv genom journal på nätet på ett enkelt, lättillgängligt sätt med digitala lösningar.
 62. En modern dataskyddslagstiftning ska införas med utgångspunkten att hälso- och sjukvårdslagens krav på en säker vård ska vara överordnad dataskyddslagstiftningen. En modern lagstiftning ska vidare möjliggöra för individen att själv kunna gradera sin integritetskänslighet och att välja att dela alla, vissa eller inga av sina data för forskning, samkörning eller analys.
 63. Den som blir inlagd på sjukhus eller flyttar till ett äldreboende måste erbjudas möjlighet att använda digitala verktyg för att kunna fortsätta använda sociala medier, hålla kontakt med vänner och anhöriga, söka information och allt annat som människor idag gör via nätet.
 64. Det behövs ett aktivt utvecklingsarbete i vården för att skapa fler verkningsfulla, nätbaserade behandlingsformer, syftande till att erbjuda fler patienter behandling på nätet.
 65. Digitaliseringens möjligheter ska användas till att skapa ökad säkerhet kring läkemedel och skapa ordning och reda kring vacciner genom tillgång till läkemedelsförskrivning och vaccinhistorik i journal på nätet.
 66. All personal inom hälso- och sjukvården måste ges möjlighet att arbeta på toppen av sin kompetens. Låt därför till exempel vårdbiträden och undersköterskor avlasta sjuksköterskor och annan legitimerad personal.
 67. Specialistutbildning för sjuksköterskor ska ges inom ramen för yrkeslivet. En modern specialistutbildning för sjuksköterskor ska införas, där statens medel för studiemedel förs över till sjukvårdshuvudmännen för att finansiera studielön för medarbetare så att de inom ramen för anställningarna kan skapa goda förutsättningar för vidareutbildning. Likvärdiga villkor för anställda hos privata aktörer ska säkerställas genom avtal

68. För att lösa den offentliga sektorns problem med personalförsörjning inom ett antal viktiga områden måste möjligheterna att göra karriär, såväl vad gäller kompetensutveckling som löneutveckling, att stärkas. Varje sjukhus ska utveckla kompetenstrappor eller andra modeller för att tydliggöra vårdpersonalens karriärvägar.
69. Vårdens välutbildade, kvinnodominerade yrkesgrupper ska ha en god löneutveckling. Lönen ska sättas individuellt och vidareutbildning ska synas i lönekuvertet. För att möjliggöra detta ska en statlig pott för specialistsjuksköterskor, liknande den för förstelärare, skapas.
70. Vårdens arbetsmiljö behöver förbättras, och samtidigt måste kraven från statliga myndigheter förankras i evidens. Det kräver större anpassning till individuella förutsättningar och bättre anpassning till olika verksamheters villkor. Arbetsmiljöverkets uppdrag ska utvecklas till att omfatta även rådgivning och dess granskningsuppdrag ska skärpas med krav på modern evidens som grund.
71. Läkarstudenter och studenter inom andra vårdyrken ska i högre utsträckning ses som en resurs i vården. Till exempel ska en läkarstudent som har kommit en bit in i utbildningen kunna anställas som läkarassistent med mandat att göra mer kvalificerade uppgifter än vad medicinska sekreterare och undersköterskor normalt gör. Vidare ska en sjuksköterska som fullgjort huvuddelen av sin utbildning kunna få en introduktionsanställning.
72. All legitimerad personal inom hälso- och sjukvården behöver ständigt hålla sin kunskap aktuell. Därför ska ett recertifieringssystem införas som innebär att fortbildning är en förutsättning för att få behålla sin legitimation. Det ska åligga arbetsgivarna att ge förutsättningar för fortbildning.
73. Vård- och omsorgsprogrammet ska göras om så att det leder till en examen till undersköterska.
74. Socialstyrelsen ska ges i uppdrag att se över sina processer avseende godkännande av läkare med utländska examina, syftandes till att korta ned utredningstiden. Sverige ska samtidigt verka för tillskapandet av ett internationellt register med godkända läkarexamina.
75. Genom lärlingsutbildningar och lågröskeljobb kan fler lära sig viktiga jobb och skaffa erfarenheter inom hälso- och sjukvårdens verksamheter som idag har svårt att hitta medarbetare.
76. Utlandstjänstgöring för vårdpersonal ska i högre grad ses som en merit. Regioner och landsting ska därför underlätta för medarbetare som under en kortare eller längre period vill arbeta utomlands för internationella organisationer, som t.ex. Läkare utan gränser.
77. Hyrpersonal behövs för att klara tillfälliga arbetstoppar, men ska inte ersätta fast anställd personal. Regionernas och landstings kompetens avseende upphandling av hyrd personal måste säkras. Bra ersättning ska beviljas personal för inhopp med kort varsel, men då inte för att fylla ordinarie schemarader.

Arbetsgruppen för politik för årsrika hade i rapporten "Leva livet hela livet" yrkat:

25. Tänderna är viktiga för hälsan, och att kunna le med tänderna i behåll är viktigt för självkänslan. Mun- och tandhälsa behöver uppvärderas i hemtjänst och särskilt boende. Äldretandvården måste få en tydligare roll i det hälsofrämjande arbetet. Tandvårdsstödet bör stegvis förstärkas, i första hand för dem med låga inkomster. Inriktningen bör vara dels förebyggande tandvård, dels de som har de allra största behoven.
59. Människors självbestämmande måste respekteras också när livet går mot sitt slut. Fler behöver ges möjlighet att uttrycka hur de ser på livsuppehållande behandling genom så kallade vårddirektiv. Ingen ska tvingas på medicinska insatser de inte vill ha.
60. Den som är döende ska få stanna i trygg miljö, inte skickas till akuten. Därför är det viktigt med tydliga brytpunktssamtal så att anhöriga och omsorgspersonal är införstådda med att döden är nära.
61. Livsleda bland årsrika behöver uppmärksammas mer, och det behövs mer kunskap om vad som kan göras för att förebygga eller hjälpa. Vart fjärde självmord begås av någon som är 65 eller äldre.

I motion G1 hade yrkats:

1. att patienten efter noggrann information ska få utforma den vård hen vill ha

I motion G2 hade yrkats:

1. att patienten ska ha en patientansvarig läkare (PAL) inom alla nivåer i sjukvården

I motion G3 hade yrkat:

1. att Liberalerna ska verka för att Sverige inför en nationell modell för primärvård som medger en mer enhetlig styrning av landstingens och regionernas sjukvårdsuppdrag och som innefattar ett fastläkarsystem där varje medborgare har rätt att välja en namngiven läkare

I motion G4 hade yrkats:

1. att Liberalerna ställer sig bakom att kommuner ska få anställa läkare

I motion G5 hade yrkats:

1. att partistyrelsen verkar för att stärka och specificera det medicinska stödet inom äldreomsorgen utifrån de olika sjukdomstillstånd som vi drabbas av
2. att partistyrelsen överväger att föreslå kommunerna att anställa läkare som högst medicinskt ansvarig

I motion G6 hade yrkats:

1. att akutmottagningarna ska betjäna patienter med akut sjukvårdsbehov
2. att bemanningen ska utgöras av akutläkare och övrig akututbildad personal
3. att primärvården ska ha kvällsöppna mottagningar

I motion G7 hade yrkats:

1. att punkt 15 i rapporten "Vård och välfärd i hela Sverige" ska lyda: "Sjukvårdens organisation och finansiering står inför många utmaningar. Det behövs en utökad nationell samordning och styrning. Det stärker likvärdigheten och valfriheten, förbättrar vårdmöjligheterna för sällsynta diagnoser och ökar tillgången till hälso- och sjukvård i landets glest befolkade delar."

I motion G8 hade yrkats:

1. att punkt 15 i rapporten "Vård och välfärd i hela Sverige" ska lyda: "Sverige ska ha en nationell finansiering och styrning av sjukvården. I ett liberalt samhälle ska vi kunna se en mångfald av vårdgivare men ändå garantera en likvärdig vård oavsett bakgrund, kön, ålder eller bostadsort."

I motion G9 hade yrkats:

1. att sjukhusvården förstatligas och primärvården kommunaliseras

I motion G10 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för att den högspecialiserade sjukvården förstatligas

I motion G11 hade yrkats:

1. att Liberalerna i sitt partiprogram tar ställning för en kraftig förstärkning av svensk prehospital beredskap och därtill uttalar ett behov av en nationellt samordnad ambulanssjukvård
2. att Liberalerna tar ställning för att ambulanssjukvården anpassas till omvärldsläget och en ökad och allt äldre befolkning
3. att Liberalerna i sitt partiprogram för in texten: "Ambulanssjukvården ska vara jämlik i hela Sverige."

I motion G12 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för att patientjournalen snarast görs tillgänglig för samtliga vårdgivare i hela Sverige oberoende av var medborgaren befinner sig inom rikets gränser
2. att Liberalerna ska verka för att tillgång till sårhälsmedel/sårhjälpmedel beslutas på nationell nivå och inte individuellt av varje landsting/region

I motion G13 hade yrkats:

1. att Liberalerna ställer sig bakom att regering, riksdag och landsting ska förhandla med grannländerna om utökade avtal om sjukvård

I motion G14 hade yrkats:

1. att patienten ska ha rätt att välja vårdgivare över hela Europa

I motion G15 hade yrkats:

1. att alla läkare i Sverige ges rätt att arbeta privat med ersättning enligt nationella taxan och med ekonomiskt tak

I motion G16 hade yrkats:

1. att sjukhusklinikenas mottagningar ska ersättas enligt nationella taxan

2. att sjukhusen inte ska anslagsfinansieras
3. att ersättning ska betalas till det behandlande teamet

I motion G17 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för att lagreglera skönhetsindustrin (t.ex. genom att stärka patentlagstiftningens kvacksalveribestämmelser) med utgångspunkten att en person som genomgår en skönhetsbehandling i juridisk mening ska anses vara en patient
2. att Liberalerna verkar för att enbart utbildad hälso- och sjukvårdspersonal ska få genomföra ingrepp och skönhetsbehandlingar

I motion G18 hade yrkats:

1. att det arbete med forskning, utveckling och innovationer som bekostas av innovationsfonderna inte ska inkräkta på den tid som åtgår till behandling av patient

I motion G19 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för införande av ett regelverk och ekonomiska villkor som befrämjar utveckling av vårdmetoder, samtalsterapi och organisation inom vården

I motion G20 hade yrkats:

1. att punkt 31 i programmet "Nio utmaningar för en liberal hälso- och sjukvård" kompletteras med en skrivning om vaccinalager.

I motion G21 hade yrkats:

1. att läkaren alltid ska fråga personen om vilken typ av mat hen äter

I motion G22 hade yrkats:

1. att göra en studie över vilken utbildning läkare, sjuksköterskor och dietister får om kostens betydelse för folkhälsan, för att få möjlighet att förbättra medborgarnas hälsa

I motion G23 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för att tandvården omfattas av samma sjukvårdsförsäkring som övriga kroppen, med samma egenavgifter som kroppen i övrigt

I motion G24 hade yrkats:

1. att partistyrelsen får i uppdrag att tillsätta en arbetsgrupp med uppgift att ta fram ett förslag för en ny tandvårdsförsäkring och lägga förslag på hur den ska kunna utformas, finansieras och införas

I motion G25 hade yrkats:

1. att Liberalerna bör verka för tillsättning av en utredning med förslag till successivt införande av tandvården i sjukförsäkringen

I motion G26 hade yrkats:

1. att Liberalerna i enlighet med vad som uttrycks i denna motion ska arbeta för insatser för att utveckla den psykiatriska vården på bred front
2. att landsmötet uppdrar till partistyrelsen att ta fram ett program för hur vi ska se på psykiatrins utveckling i enlighet med motionens intentioner

I motion G27 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för att inrätta psykiatrisk akutbil i Sveriges alla kommuner
2. att Liberalerna arbetar för att personal som bemannar akutbilarna har kompetens inom suicid och psykiatri

I motion G28 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för att patientavgifterna i samband med tvångsvård avskaffas i samtliga regioner och landsting

I motion G29 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för en nollvision gällande självmord införs på nationell nivå

I motion G30 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för att en utredning tillsätts om självmalt livsslut
2. att Liberalerna ska verka för införande av livsslutsdirektiv

I motion G31 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska ta ställning för aktivt dödshjälp

I motion G32 hade yrkats:

1. att landsmötet tar ställning för att Liberalerna ska verka för aktiv dödshjälp
2. att landsmötet tar ställning för att en statlig utredning om aktiv dödshjälp tillsätts

I motion G33 hade yrkats:

1. att det i rapporten "Vård och välfärd för hela Sverige" förs in en ny punkt med lydelsen: "För att säkerställa en jämlik vård och öka patientsäkerheten ska en nationell upphandling av ett gemensamt patientjournalssystem göras."

I motion G34 hade yrkats:

1. att Liberalerna ställer sig bakom att patientjournaler ska vara tillgängliga digitalt för alla vårdgivare i hela landet

I motion G35 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska tillsätter en arbetsgrupp inom partiet för e-hälsa och vård på distans
2. att Liberalerna ska driver frågan om utveckling av e-hälsa utifrån ett samhällsperspektiv
3. att Liberalerna ska tar fram en femte "frihetsfråga" om e-hälsa som en nyckel till ett bättre liv

I motion G36 hade yrkats:

1. att läkarutbildningen dimensioneras efter Sveriges behov

I motion G37 hade yrkats:

1. att läkares kunskaper som specialister ska omprövas regelbundet

I motion G38 hade yrkats:

1. att specialistutbildade läkare ska styras till bristområden

I motion G39 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för att det skapas fler möjligheter till forskning och kompetensutveckling för vårdpersonal
2. att Liberalerna ska verka för att en utredning av möjligheten till att införa myndighetsreglerade krav på att läkare och annan vårdpersonal ska delta i fortbildningsaktiviteter

I motion G40 hade yrkats:

1. att Liberalerna verka för att ge farmaceuter förskrivningsrätt för vissa läkemedel som ej anses kunna vara receptfria men som heller ej behöver ett utlåtande från en läkare för att kunna användas

I motion G41 hade yrkats:

1. att den övre åldersgränsen för mammografi ska tas bort

I motion G42 hade yrkats:

1. att prostataundersökning via till exempel PSA-prov ska erbjudas till alla män på samma sätt som mammografi erbjuds till kvinnor

I motion G43 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för att de kvalitetsregister som ingår i Nationella kvalitetsregistret görs tillgängliga för allmänheten

I motion G44 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verkar för att Sverige inför en handlingsplan mot hepatit B och C

I motion G45 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska driva frågan om utbildning på högskola eller universitet för sjukvårdspersonal som vill vidareutbilda sig till lymfterapeuter
2. att Liberalerna ska verka för att underlätta lymfterapeuternas arbetsmöjligheter genom att under en övergångstid inte utestänga dem som i dag inte uppfyller de kriterier som gäller från den 1 januari 2016, utan låta dem arbeta och patienterna få ett liv under tiden
3. att Liberalerna ska verka för att utbildningen och uppmärksamheten om lymfsystemet och dess funktion radikalt ökas och att utbildning i dessa frågor tas in i de ordinarie utbildningsmomenten för läkare och sjukvårdspersonal
4. att Liberalerna ska ta ställning för vikten av att lymfterapi och lymfdränage ingår i landstingsavtalen så att patienten får dessa behandlingar inom högkostnadsskyddet
5. att Liberalerna ska verka för att specialistmottagningar har fortlöpande avtal för behandling och diagnosticering av lymfödem och lipödem samt för att fler sådana mottagningar startas i Sverige

I motion G46 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska driva frågan att ojämlig vård inte ska förekomma och att jämlikhet ska prägla upphandlingen av den vård som medborgarna erbjuds, både inom landsting och i den vård som kommunen ansvarar för
2. att Liberalerna ska driva frågan att den lag som trädde i kraft 2013 (lagen [2013:513] om ersättning av kostnader av vård i annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet) ska gälla för Försäkringskassan det vill säga när vård inte kan erbjudas inom Sverige kan den fås i annat EU-land
3. att Liberalerna ska driva frågan att sjukdomen lipödem med kod R60.0B ska ingå i den vård som ges i Sverige och upphandlas av landstingen inom högkostnadsskyddet

I motion G47 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för att sjukvårdspersonal över 50 år ges vaccinationsskydd mot bältros

I motion G48 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för att HPV-vaccination införs även för pojkar

I motion G49 hade yrkats:

1. att Liberalerna arbetar för att människor som anmält sig till Donationsregistret eller använder donationskort kan uttrycka sin vilja att efter det att dödsfallet konstaterats, får behandling som möjliggör användning av vederbörandes organ.

I motion G50 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för att preventivmedel ska ingå i den statliga läkemedelssubventionen för asylsökande.

I motion G51 hade yrkats:

1. att partiprogrammet avsnitt 3.3.3 stycke 11 ges lydelsen: "Kvinnan har rätt att bestämma över sin kropp. Aborträtten ska värnas, samvetsfrihet för vårdpersonal ska inte införas och Sverige ska verka internationellt för att rätten till abort erkänns som en del av de mänskliga rättigheterna."

I motion G52 hade yrkats:

1. att vårt parti Liberalerna ska verka för att abort pga. Downs syndrom eller gomsplatt eller andra icke direkt livshotande handikapp eller missbildningar blir lika förbjudet efter v. 18 som abort av s.k. normala foster
2. att Liberalerna i andra hand verkar för att abortgränsen för alla slags foster höjs till v. 22 (alltså fram till den vecka då foster med Downs syndrom i dag får avlivas)

I motion G53 hade yrkats:

1. att vårt parti Liberalerna ska låta utreda förutsättningarna för större samvetsfrihet för vårdpersonal i frågor som rör liv och död, med tanke inte bara på abortfrågan utan också på aktuella förslag, också från liberalt håll, om dödshjälp

I motion G54 hade yrkats:

1. att förlossningsvården koncentreras till sjukvårdsinrättningar, som har tillgång till akuta kejsarsnitt

I motion G55 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för att skador i underlivet hos barnafödande kvinnor upptäcks och behandlas i anslutning till förlossningen

I motion G56 hade yrkats:

1. att de minsta barnen under ett år ges möjlighet till motorisk träning

I motion G57 hade yrkats:

1. att omskärelse av pojkar under 18 år av icke-medicinska skäl ska förbjudas
2. att påföljden för den som utför sådan omskärelse ska jämföras med straffet för misshandel

I motion G58 hade yrkats:

1. att hälso- och sjukvården genom dialog med trossamfund ska verka för att antalet pojkar som omskärs minskar
2. att all omskärelse av pojkar ska föregås av ett samtal på BVC om risker och konsekvenser av omskärelse

Partistyrelsen hade yrkat:

1. att den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 1 skulle bifallas: "Hälso- och sjukvårdslagen behöver moderniseras och perspektivet förflyttas från ett befolkningsperspektiv till patientmakt. Varje patient ska ha rätt att få vård efter behov och att fritt välja vårdgivare i hela landet. Vården ska vara evidensbaserad och kostnadseffektiv."
2. att den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 2 skulle bifallas: "Patientlagen ska innebära en skyldighet för landstingen att ge patienter valfrihet och egenmakt. Patienten ska ha rätt att välja mellan olika vårdgivare i såväl det egna landstinget, som i ett annat landsting. Denna valfrihet ska gälla såväl öppenvård som slutenvård."
3. att den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 3 skulle bifallas: "Patientinformationen ska utvecklas och vara tillgänglig via nätet så att det blir enklare att göra jämförelser mellan vårdgivare och landsting, i syfte att driva utvecklingen framåt, att stärka patienten och att underlätta val."
4. att den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 4 skulle bifallas: "Ersättningsystemen till vårdgivare måste utformas på ett sådant sätt att för patienten värdeskapande åtgärder premieras, med stärkta krav på tillgänglighet och kontinuitet."
5. att den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 5 skulle bifallas: "Fler sjukhus ska drivas i privat regi i landet. Ytterligare minst fem sjukhus ska drivas i privat eller idéburen regi, med syfte att skapa en mångfald av utförare och stimulera innovation, kvalitet, tillgänglighet och kontinuitet."
6. att motion G1 skulle anses besvarad
7. att motion G2 skulle anses besvarad
8. att motion G3 yrkande 1 skulle anses besvarat
9. att motion G4 och G5 skulle anses besvarade
10. att motion G6 skulle anses besvarad
11. att den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 6 skulle bifallas: "Primärvårdens roll i sjukvårdssystemet ska stärkas. En genomgripande primärvårdsreform inspirerade av den norska fastläkarreformen ska genomföras i syfte att stärka primärvårdsläkarens roll i sjukvårdssystemet och förbättra kontinuiteten för patienterna och effektivisera sjukvården. Varje läkare ska ansvara för sina listade patienter och samordna den vård som behövs. Alla patienter ska ha rätt till en patientvald vårdkontakt, PVV, såsom till exempel en patientansvarig läkare."
12. att den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 7 skulle bifallas: "Primärvårdsläkaren ska ha möjlighet att driva egna företag genom avtal med regionerna och landstingen och där erbjuda listade patienter ett brett utbud av vård. Läkarna ska också vara tillgängliga för kommunala uppdrag som vård i äldreboenden och skolhälsovården."

13. att den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 8 skulle bifallas: "Svensk sjukvårds fokusering på akutsjukhusen behöver förändras. Bristen på allmänläkare måste brytas genom att läkare med andra specialiteter, under en övergångsperiod, får etablera sig som fasta läkare i primärvården."
14. att den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 9 skulle bifallas: "Inför en fast kontakt på apotek, delvis finansierad av sjukvårdshuvudmannen, för patienter med många eller avancerade läkemedel. Den fasta apotekskontakten ska kunna erbjuda patienter tjänster som rådgivning, läkemedelsgenomgångar och kunna ta direktkontakt med ansvarig förskrivare."
15. att den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 10 skulle bifallas: "Personer som har nedsatt förmåga att ta sig till sjukvårdsinrättningar ska ha rätt till mobil sjukvård. Mobil sjukvård kan innefatta akutbedömningar, slutenvårdsuppgifter som utförs i hemmet samt sjukvård på primärvårdsnivå."
16. att den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 11 skulle bifallas: "Tillgänglighet är svensk sjukvårds största utmaning och den tidigare så effektiva kömiljarden ska återinföras i utvecklad form och permanentas. En reformerad kömiljard ska fortsatt ha fokus på kortade väntetider i hela vårdkedjan inklusive diagnostik och återbesök, men också ha fokus på samordning och kontinuitet."
17. att den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 12 skulle bifallas: "Konstanta överbeläggningar skapar en ineffektiv och patientosäker vård. Överbeläggningarna kan minskas genom smartare bemanning och snabba, trygga hemgångar. Ingen färdigbehandlad patient ska hållas kvar på en sjukhusavdelning på grund av en ohållbar hemsituation"
18. att den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 13 skulle bifallas: "Alla vårdgivare ska åläggas att erbjuda en lika bra digital tillgänglighet som fysisk, där patienten utifrån situation och önskemål själv ska kunna välja att konsultera vården med en e-tjänst, telefon, video eller vanligt fysiskt besök."
19. att det i den sjukvårdspolitiska rapporten skulle läggas till en ny punkt före punkt 15 med lydelsen: "Sjukvårdens organisation och finansiering står inför många utmaningar. Det behövs en utökad nationell samordning och styrning. Det stärker likvärdigheten och valfriheten, förbättrar vårdmöjligheterna för sällsynta diagnoser och ökar tillgången till hälso- och sjukvård i landets glest befolkade delar." och att motion G7 därmed skulle anses besvarad
20. att motion G8 skulle anses besvarad
21. att motion G9 skulle avslås
22. att motion G9 skulle avslås
23. att motion G11 skulle anses besvarad
24. att motion G12 yrkande 2 skulle anses besvarad
25. att motion G13 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
26. att motion G14 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
27. att motion G15 skulle avslås
28. att motion G16 skulle avslås
29. att den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 14 skulle bifallas: "Det behövs en maktförskjutning inom hälso- och sjukvården till patienterna. Patienten ska ha rätt att vara delaktig i utformningen av den egna vården och därmed ha rätt till en hälso- och sjukvård som i högre utsträckning tar hänsyn till hens önskemål och förmågor."
30. att den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 15 skulle bifallas: "Huvudmannaskapet över sjukvården ska ligga hos regioner och landsting. Staten ska besluta var den högspecialiserade vården ska bedrivas. Rikssjukvårdsnämnden ska ersättas av en styrelse som beslutar om vad som ska definieras som nationellt högspecialiserad vård och var den vården ska ges. Vårdens kvalitet ska vara avgörande. Regionalpolitiska hänsyn ska inte tas."
31. att den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 16 skulle bifallas: "Inom områden där patientunderlaget är litet, exempelvis vid sällsynta diagnoser eller där dyrbar teknisk utrustning krävs, bör den högspecialiserade vården struktureras i europeiska specialistcentrum."
32. att den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 17 skulle bifallas: "För att åstadkomma en likvärdig och evidensbaserad hälso- och sjukvård krävs en ökad nationell kunskapsstyrning som säkerställer att nationella riktlinjer följs. Kunskapsstyrningen säkrar att våra begränsade resurser används på ett sådant sätt att de gör störst nytta."
33. att den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 18 skulle bifallas: "Den statliga Inspektionen för vård och omsorg (IVO) ska ha rätt att besluta om att stänga enskilda vårdverksamheter vid långvarig bristande kvalitet i utförande, vid allvarliga händelser eller bristande följsamhet till nationella riktlinjer. De granskningar som IVO genomför måste ske kontinuerligt och resultatet måste återkopplas snabbt."

34. att den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 19 skulle bifallas: "Kraven på landsting och regioner att bedriva forskning, utveckling och innovation ska skärpas. Lagstiftningen ska revideras så att alla sjukvårdshuvudmän får i uppdrag att aktivt bedriva sådan verksamhet."
35. att den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 20 skulle bifallas: "Hälso- och sjukvården ska i huvudsak finansieras gemensamt och solidariskt. Patientavgifter ska användas för att styra vårdkonsumtionen. Detta innebär att högkostnadsskyddet förändras och kan differentieras för öka intäkterna till vården och samtidigt skydda dem med störst behov. En utredning bör belysa sjukvårdens framtida prioriteringar, finansiering och behovet av justeringar av patientavgifter."
36. att den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 22 skulle bifallas: "Samverkan med Life-science-sektorn ska stärkas i syfte att utveckla nya mer individualiserade ersättningsformer där läkemedelsbehandling ersätts efter resultat."
37. att den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 23 skulle bifallas: "Privata vårdgivare bidrar till ett brett vårdutbud och ska uppmuntras att erbjuda vård i hela landet. LOV ska breddas så att fler områden än primärvårdens vårdcentraler omfattas av kravet på patientens eget val. Principen ska vara att all vård som är lämplig för vårdval också erbjuds i den formen. Avvikelser från detta måste kunna motiveras särskilt."
38. att den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 24 skulle bifallas: "Idéburna verksamheter bidrar med ett mervärde genom sitt ideella engagemang. Lagstiftningen måste ändras så att sådana verksamheter kan undantas från LOU. Möjligheten till ideell-offentlig samverkan behöver stärkas."
39. att motion G17 skulle anses besvarad
40. att motion G18 skulle anses besvarad
41. att motion G19 skulle anses besvarad
42. att den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 25 skulle bifallas: "Sverige ska ha världens säkraste hälso- och sjukvård. En nollvision mot undvikbara patientskador och vårdrelaterade infektioner ska införas."
43. att den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 26 skulle bifallas: "Moderniseringen av vården ska intensifieras. I detta arbete ska patienten involveras. Progressiva verksamheter som inför nya lösningar och som skapar karriärvägar för innovativ personal ska belönas. Särskilda innovationsfonder ska skapas i flera landsting och regioner för att stimulera medarbetarnas innovationsinitiativ."
44. att den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 27 skulle bifallas: "Patienten ska ha rätt att reklamera vård som innehållit felbehandlingar eller lett till vårdskador. Det måste bli tydligt att den vårdgivare som vållar skadan eller felbehandlingen ska stå för kostnaden för de vårdbehov som uppstår."
45. att den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 28 skulle bifallas: "Hälso- och sjukvårdens patienter ska känna sig trygga i förvisningen om att de behandlingsmetoder som vården använder vilar på vetenskaplig grund. Lagstiftningen ska skärpas så att det blir tydligt att legitimationen är förknippad med ett ansvar för sitt agerande och att den behandling och de råd som vårdpersonalen ger ska vila på vetenskaplig grund, även utanför det dagliga arbetet i vården."
46. att den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 29 skulle bifallas: "Legitimerad sjukvårdspersonal som misstänks för allvarlig felbehandling och som kan utgöra en fara för patientsäkerheten utreds av IVO och HSAN. En anmälan som ses som så graverande att den legitimerade under utredningen stängs av från sin arbetsplats ska även innebära tillfälligt indragen förskrivningsrätt och avstängning från yrkesutövande i hela Sverige under samma period."
47. att den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 30 skulle bifallas: "Genom en stärkt patientlag ska psykiskt sköra personer skyddas från kvacksalveri och behandlingsmetoder som saknar vetenskaplig grund. Det finns flertalet terapier vid psykisk ohälsa som inte är grundade på vetenskap och som utövas av personer som inte har hälso- och sjukvårdens legitimationsyrken. Risken är stor att psykiskt instabila personer far illa och inte får adekvat behandling."
48. att den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 31 skulle ges lydelsen: "Nationella upphandlingar av vaccin inom det nationella vaccinprogrammet ska genomföras för att säkra en enhetlig, kostnadseffektiv och patientsäker vård. Att se till att det finns vaccinelager ska också vara en nationell uppgift." och att motion G20 därmed skulle bifallas
49. att den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 32 skulle bifallas: "Ökat nationellt fokus ska läggas på en utveckling av och en säkrad följsamhet till de nationella läkemedelsrekommendationerna. För att öka tydligheten för patienten ska en så kallad generika-reform genomföras, där alla läkemedel har samma namn som sitt preparat och där företagsnamn enbart skrivs i mindre stil."
50. att den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 33 skulle bifallas: "Jämställdhet är en patientsäkerhetsfråga. Kvinnor och män får inte alltid sjukvård som är tillräckligt anpassad efter deras biologiska olikheter. Det

- behövs mer genusforskning inom medicinen för att utveckla rekommendationer om rätt behandling för kvinnor respektive män. Sjukvårdsstatistik ska redovisas och analyseras ur ett genusperspektiv.”
51. att den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 34 skulle bifallas: ”Hälso- och sjukvården kan bidra för att stärka människors hälsa och ge stöd, men det är den enskilda människan som måste ta ansvar för sin egen hälsa och sina levnadsvanor. Hälso- och sjukvården ska erbjuda stöd för förändringar av levnadsvanor.”
 52. att den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 35 skulle bifallas: ”Vaccination mot vissa sjukdomar är en viktig hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande åtgärd. Barn som inte tål vaccination ska inte riskera att smittas av sjukdomar för att vissa föräldrar väljer att avstå från att vaccinera sina barn. De som väljer att inte vaccinera sina barn ska inte ha rätt att välja förskola fritt om det riskerar andra barns hälsa.”
 53. att den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 36 skulle bifallas: ”Barn och ungdomar ska vara i fokus för tobaksförebyggande insatser. Sjukvården ska erbjuda insatser för rökavvänjning och bli än tydligare med rökningens konsekvenser. Resultatet av pågående behandling och åtgärder motsvarande rökstopp vid operation ska användas i större utsträckning.”
 54. att den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 43 skulle bifallas: ”Samtliga regioner och landsting ska åläggas att erbjuda hälsokommunikatörer för nyanlända. Hälsokommunikatörerna ska främja en god hälsa hos nyanlända genom information, utbildning och dialog på det egna språket.”
 55. att motion G21 skulle anses besvarad
 56. att motion G22 skulle anses besvarad
 57. att den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 41 skulle utgå
 58. att den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 42 skulle bifallas: ”Ett likvärdigt högkostnadsskydd ska införas för dem som väljer frisktandvård, på likvärdiga villkor med det som gäller dem som väljer taxevård.”
 59. att den äldrepolitiska rapporten punkt 25 skulle bifallas: ”Tänderna är viktiga för hälsan, och att kunna le med tänderna i behåll är viktigt för självkänslan. Mun- och tandhälsa behöver uppvärderas i hemtjänst och särskilt boende. Äldretandvården måste få en tydligare roll i det hälsofrämjande arbetet. Tandvårdsstödet bör stegvis förstärkas, i första hand för dem med låga inkomster. Inriktningen bör vara på dels förebyggande tandvård, dels dem som har de allra största behoven.”
 60. att motion G23 skulle anses besvarad
 61. att motion G24 skulle anses besvarad
 62. att motion G25 skulle anses besvarad
 63. att motion G26 skulle anses besvarad
 64. att motion G27 skulle anses besvarad
 65. att motion G28 skulle anses besvarad
 66. att motion G29 skulle anses besvarad
 67. att den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 44 skulle bifallas: ”Vårdgarantins krav på besök och behandling inom 30 dagar för psykisk ohälsa ska respekteras av samtliga regioner och landsting.”
 68. att den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 45 skulle bifallas: ”Över hela landet ska en väg in i psykiatrin införas via en nationell digital plattform där det är möjligt att få information, stöd i behandling eller hjälp att boka in en fysisk tid via antingen internet eller telefon.”
 69. att den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 46 skulle bifallas: ”Psykiatrisk akutmobilitet, så kallade psykiatriambulanser, ska spridas över hela landet för att möta människor i kris och självmordssituationer.”
 70. att den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 47 skulle bifallas: ”Möjlighet till självvald inläggning inom psykiatri, där patienten själv bestämmer över sina in- och utskrivningar, ska erbjudas i hela landet. Målet är att minska behovet av tvångsåtgärder, då dessa i många fall beror på att patienterna är för sjuka när de kommer till sjukhuset. Vårdtiden blir då ofta längre än vad som annars hade behövts.”
 71. att den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 48 skulle bifallas: ”Barn och ungdomars rätt till vård, som ges utan föräldrarnas vetskap eller delaktighet, ska stärkas genom att barn och unga ska kunna söka vård utan föräldrars vetskap. En förälder ska inte kunna fördröja vårdens insatser. Lagstiftningen måste ändras från föräldraperspektiv till att ha barnets behov i fokus.”
 72. att den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 49 skulle bifallas: ”Patientavgiften för tvångsvård, liksom patientavgiften för läkemedel för personer som behandlas med stöd av lagen om psykiatrisk tvångsvård, bör avskaffas.”
 73. att den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 50 skulle bifallas: ”Första linjens psykiatri ska vara en självklar del av primärvårdens ansvar och en förbättrad tillgång till psykologer och andra relevanta

- yrkesgrupper behövs på landets vårdcentraler. Alla regioner och landsting ska erbjuda en 'första linjens psykiatri' för barn och unga i åldern 7–19 år med lindrig till måttlig psykisk ohälsa.”
74. att den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 53–56 skulle utgå
75. att motion G30 yrkande 1 skulle avslås
76. att motion G31 skulle avslås
77. att motion G32 skulle avslås
78. att motion G30 yrkande 2 skulle anses besvarat
79. att det i den äldrepolitiska rapporten skulle läggas till en ny punkt efter punkt 60 med lydelsen:
”Patientlagen och socialtjänstlagen behöver kompletteras med krav på att vård och omsorg organiseras så att alla, som så önskar, garanteras mänsklig närvaro vid sin död. För att skapa livskvalitet i livets sista tid behöver vårdens och omsorgens arbetssätt utvecklas och formas utifrån patienternas behov. Här kan frivilligorganisationer göra en viktig insats.”
80. att den äldrepolitiska rapporten punkt 59 skulle bifallas: ”Människors självbestämmande måste respekteras också när livet går mot sitt slut. Fler behöver ges möjlighet att uttrycka hur de ser på livsuppehållande behandling genom så kallade vårddirektiv. Ingen ska tvingas på medicinska insatser de inte vill ha.”
81. att den äldrepolitiska rapporten punkt 60 skulle bifallas: ”Den som är döende ska få stanna i trygg miljö, inte skickas till akuten. Därför är det viktigt med tydliga brytpunktssamtal så att anhöriga och omsorgspersonal är införstådda med att döden är nära.”
82. att den äldrepolitiska rapporten punkt 61 skulle bifallas: ”Livsleda bland årsrika behöver uppmärksammas mer, och det behövs mer kunskap om vad som kan göras för att förebygga eller hjälpa. Vart fjärde självmord begås av någon som är 65 eller äldre.”
83. att den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 57 skulle utgå
84. att motion G12 yrkande 1 skulle anses besvarat
85. att motion G33 skulle anses besvarad
86. att motion G34 skulle anses besvarad
87. att motion G35 skulle anses besvarad
88. att den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 58 skulle bifallas: ”En statlig investeringsfond ska skapas för att överbygga den investeringspuckel som krävs, där investeringar från huvudmännen kompletteras med en satsning från staten för att under en femårsperiod föra hela det offentliga Sverige in i den digitala tidsåldern.”
89. att den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 59 skulle bifallas: ”För att den digitala tillgängligheten ska utvecklas och bli en självklar service till patienterna behöver nya kvalitetsmått skapas som styr mot en förbättrad digital tillgänglighet vid sidan av exempelvis fysiska besök.”
90. att den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 60 skulle bifallas: ”Den nuvarande vårdgarantin ska förstärkas och kompletteras med en digital vårdgaranti. Sjukvårdshuvudmannen ska ha en skyldighet att erbjuda vårdkontakt på nätet inom en timme, till exempel genom 1177 Vårdguidens e-tjänster.”
91. att den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 61 skulle bifallas: ”Patienter ska ha lagstadgad rätt till informationen om sig själv genom journal på nätet på ett enkelt, lättillgängligt sätt med digitala lösningar.”
92. att den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 62 skulle bifallas: ”En modern dataskyddslagstiftning ska införas med utgångspunkten att hälso- och sjukvårdslagens krav på en säker vård ska vara överordnad dataskyddslagstiftningen. En modern lagstiftning ska vidare möjliggöra för individen att själv kunna gradera sin integritetskänslighet och att välja att dela alla, vissa eller inga av sina data för forskning, samkörning eller analys.”
93. att den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 63 skulle bifallas: ”Den som blir inlagd på sjukhus eller flyttar till ett äldreboende måste erbjudas möjlighet att använda digitala verktyg för att kunna fortsätta använda sociala medier, hålla kontakt med vänner och anhöriga, söka information och allt annat som människor i dag gör via nätet.”
94. att den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 64 skulle bifallas: ”Det behövs ett aktivt utvecklingsarbete i vården för att skapa fler verkningsfulla, nätbaserade behandlingsformer, syftande till att erbjuda fler patienter behandling på nätet.”
95. att den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 65 skulle bifallas: ”Digitaliseringens möjligheter ska användas till att skapa ökad säkerhet kring läkemedel och skapa ordning och reda kring vacciner genom tillgång till läkemedelsförskrivning och vaccinhistorik i journal på nätet.”
96. att motion G36 skulle anses besvarad
97. att motion G37 skulle anses besvarad

98. att motion G38 skulle anses besvarad
99. att motion G39 skulle anses besvarad
100. att den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 66 skulle bifallas: "All personal inom hälso- och sjukvården måste ges möjlighet att arbeta på toppen av sin kompetens. Låt därför till exempel vårdbiträden och undersköterskor avlasta sjuksköterskor och annan legitimerad personal."
101. att den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 67 skulle bifallas: "Specialistutbildning för sjuksköterskor ska ges inom ramen för yrkeslivet. En modern specialistutbildning för sjuksköterskor ska införas, där statens medel för studiemedel förs över till sjukvårdshuvudmännen för att finansiera studielön för medarbetare så att de inom ramen för anställningarna kan skapa goda förutsättningar för vidareutbildning. Likvärdiga villkor för anställda hos privata aktörer ska säkerställas genom avtal."
102. att den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 68 skulle bifallas: "För att lösa den offentliga sektorns problem med personalförsörjning inom ett antal viktiga områden måste möjligheterna att göra karriär, såväl vad gäller kompetensutveckling som löneutveckling, att stärkas. Varje sjukhus ska utveckla kompetenstrappor eller andra modeller för att tydliggöra vårdpersonalens karriärvägar."
103. att den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 69 skulle bifallas: "Vårdens välutbildade, kvinnodominerade yrkesgrupper ska ha en god löneutveckling. Lönen ska sättas individuellt och vidareutbildning ska synas i lönekuvertet. För att möjliggöra detta ska en statlig pott för specialistsjuksköterskor, liknande den för förstelärare, skapas."
104. att den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 70 skulle bifallas: "Vårdens arbetsmiljö behöver förbättras, och samtidigt måste kraven från statliga myndigheter förankras i evidens. Det kräver större anpassning till individuella förutsättningar och bättre anpassning till olika verksamheters villkor. Arbetsmiljöverkets uppdrag ska utvecklas till att omfatta även rådgivning och dess granskningsuppdrag ska skärpas med krav på modern evidens som grund."
105. att den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 71 skulle bifallas: "Läkarstudenter och studenter inom andra vårdyrken ska i högre utsträckning ses som en resurs i vården. Till exempel ska en läkarstudent som har kommit en bit in i utbildningen kunna anställas som läkarassistent med mandat att göra mer kvalificerade uppgifter än vad medicinska sekreterare och undersköterskor normalt gör. Vidare ska en sjuksköterska som fullgjort huvuddelen av sin utbildning kunna få en introduktionsanställning."
106. att den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 72 skulle bifallas: "All legitimerad personal inom hälso- och sjukvården behöver ständigt hålla sin kunskap aktuell. Därför ska ett recertifieringssystem införas som innebär att fortbildning är en förutsättning för att få behålla sin legitimation. Det ska åligga arbetsgivarna att ge förutsättningar för fortbildning."
107. att den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 73 skulle bifallas: "Vård- och omsorgsprogrammet ska göras om så att det leder till en examen till undersköterska."
108. att den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 74 skulle bifallas: "Socialstyrelsen ska ges i uppdrag att se över sina processer avseende godkännande av läkare med utländska examina, syftandes till att korta ned utredningstiden. Sverige ska samtidigt verka för tillskapandet av ett internationellt register med godkända läkarexamina."
109. att den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 75 skulle bifallas: "Genom lärlingsutbildningar och lågtröskeljobb kan fler lära sig viktiga jobb och skaffa erfarenheter inom hälso- och sjukvårdens verksamheter som i dag har svårt att hitta medarbetare."
110. att den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 76 skulle bifallas: "Utlandstjänstgöring för vårdpersonal ska i högre grad ses som en merit. Regioner och landsting ska därför underlätta för medarbetare som under en kortare eller längre period vill arbeta utomlands för internationella organisationer, som t.ex. Läkare utan gränser."
111. att den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 77 skulle bifallas: "Hyrapersonal behövs för att klara tillfälliga arbetstoppar, men ska inte ersätta fast anställd personal. Regionernas och landstings kompetens avseende upphandling av hyrd personal måste säkras. Bra ersättning ska beviljas personal för inhopps med kort varsel, men då inte för att fylla ordinarie schemarader."
112. att motion G40 skulle anses besvarad
113. att motion G41 skulle anses besvarad
114. att motion G42 skulle avslås
115. att motion G43 skulle anses besvarad
116. att motion G44 skulle anses besvarad
117. att motion G45 skulle avslås
118. att motion G46 skulle avslås
119. att motion G47 skulle anses besvarad

120. att motion G48 skulle anses besvarad
121. att motion G49 skulle bifallas
122. att motion G50 skulle bifallas
123. att partiprogrammets stycke 11 i avsnitt 3.3.3 skulle ges lydelsen: ”Kvinnan har rätt att bestämma över sin kropp. Aborträtten ska värnas, någon form av samvetsklausul för vårdpersonal ska inte införas och Sverige ska verka internationellt för att rätten till abort erkänns som en del av de mänskliga rättigheterna.”
124. att motion G51 därmed skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
125. att motion G52 skulle avslås
126. att motion G53 skulle avslås
127. att motion G54 skulle anses besvarad
128. att motion G55 skulle bifallas
129. att motion G56 skulle anses besvarad
130. att motion G57 skulle avslås
131. att motion G58 skulle anses besvarad

Utskottet yrkade:

1. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 1 skulle bifallas: ”Hälso- och sjukvårdslagen behöver moderniseras och perspektivet förflyttas från ett befolkningsspektiv till patientmakt. Varje patient ska ha rätt att få vård efter behov och att fritt välja vårdgivare i hela landet. Vården ska vara evidensbaserad och kostnadseffektiv.”
2. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 2 skulle bifallas: ”Patientlagen ska innebära en skyldighet för landstingen att ge patienter valfrihet och egenmakt. Patienten ska ha rätt att välja mellan olika vårdgivare i såväl det egna landstinget, som i ett annat landsting. Denna valfrihet ska gälla såväl öppenvård som slutenvård.”
3. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 3 skulle bifallas: ”Patientinformationen ska utvecklas och vara tillgänglig via nätet så att det blir enklare att göra jämförelser mellan vårdgivare och landsting, i syfte att driva utvecklingen framåt, att stärka patienten och att underlätta val.”
4. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 4 skulle bifallas: ”Ersättningssystemen till vårdgivare måste utformas på ett sådant sätt att för patienten värdeskapande åtgärder premieras, med stärkta krav på tillgänglighet och kontinuitet.”
5. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 5 skulle bifallas: ”Fler sjukhus ska drivas i privat regi i landet. Ytterligare minst fem sjukhus ska drivas i privat eller idéburen regi, med syfte att skapa en mångfald av utförare och stimulera innovation, kvalitet, tillgänglighet och kontinuitet.”
6. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion G1 skulle anses besvarad
7. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion G2 skulle anses besvarad
8. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion G3 yrkande 1 skulle anses besvarad
9. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion G4 och G5 skulle anses besvarade
10. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion G6 skulle anses besvarad
11. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 6 skulle bifallas: ”Primärvårdens roll i sjukvårdssystemet ska stärkas. En genomgripande primärvårdsreform inspirerade av den norska fastläkarreformen ska genomföras i syfte att stärka primärvårdsläkarens roll i sjukvårdssystemet och förbättra kontinuiteten för patienterna och effektivisera sjukvården. Varje läkare ska ansvara för sina listade patienter och samordna den vård som behövs. Alla patienter ska ha rätt till en patientvald vårdkontakt, PVV, såsom till exempel en patientansvarig läkare.”
12. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 7 skulle bifallas: ”Primärvårdsläkaren ska ha möjlighet att driva egna företag genom avtal med regionerna och landstingen och där erbjuda listade patienter ett brett utbud av vård. Läkarna ska också vara tillgängliga för kommunala uppdrag som vård i äldreboenden och skolhälsovården.”
13. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 8 skulle bifallas: ”Svensk sjukvårds fokusering på akutsjukhusen behöver förändras. Bristen på allmänläkare måste brytas genom att läkare med andra specialiteter, under en övergångsperiod, får etablera sig som fasta läkare i primärvården.”
14. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 9 skulle bifallas: ”Inför en fast kontakt på apotek, delvis finansierad av sjukvårdshuvudmannen, för patienter med många eller

- avancerade läkemedel. Den fasta apotekskontakten ska kunna erbjuda patienter tjänster som rådgivning, läkemedelsgenomgångar och kunna ta direktkontakt med ansvarig förskrivare.”
15. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 10 skulle bifallas: ”Personer som har nedsatt förmåga att ta sig till sjukvårdsinrättningar ska ha rätt till mobil sjukvård. Mobil sjukvård kan innefatta akutbedömningar, slutenvårdsuppgifter som utförs i hemmet samt sjukvård på primärvårdsnivå.”
 16. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 11 skulle bifallas: ”Tillgänglighet är svensk sjukvårds största utmaning och den tidigare så effektiva kömiljarden ska återinföras i utvecklad form och permanentas. En reformerad kömiljard ska fortsatt ha fokus på kortade väntetider i hela vårdkedjan inklusive diagnostik och återbesök, men också ha fokus på samordning och kontinuitet.”
 17. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 12 skulle bifallas: ”Konstanta överbeläggningar skapar en ineffektiv och patientosäker vård. Överbeläggningarna kan minskas genom smartare bemanning och snabba, trygga hemgångar. Ingen färdigbehandlad patient ska hållas kvar på en sjukhusavdelning på grund av en ohållbar hemsituation”
 18. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 13 skulle bifallas: ”Alla vårdgivare ska åläggas att erbjuda en lika bra digital tillgänglighet som fysisk, där patienten utifrån situation och önskemål själv ska kunna välja att konsultera vården med en e-tjänst, telefon, video eller vanligt fysiskt besök.”
 19. att i enlighet med partistyrelsens yrkande det i den sjukvårdspolitiska rapporten skulle läggas till en ny punkt före punkt 15 med lydelsen: ”Sjukvårdens organisation och finansiering står inför många utmaningar. Det behövs en utökad nationell samordning och styrning. Det stärker likvärdigheten och valfriheten, förbättrar vårdmöjligheterna för sällsynta diagnoser och ökar tillgången till hälso- och sjukvård i landets glest befolkade delar.” och att motion G7 därmed skulle anses besvarad
 20. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion G8 skulle anses besvarad
 21. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion G9 skulle avslås
 22. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion G10 skulle avslås
 23. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion G11 skulle anses besvarad
 24. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion G12 yrkande 2 skulle anses besvarad
 25. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion G13 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anför
 26. att motion G14 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anför
 27. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion G15 skulle avslås
 28. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion G16 skulle avslås
 29. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 14 skulle bifallas: ”Det behövs en maktförskjutning inom hälso- och sjukvården till patienterna. Patienten ska ha rätt att vara delaktig i utformningen av den egna vården och därmed ha rätt till en hälso- och sjukvård som i högre utsträckning tar hänsyn till hens önskemål och förmågor.”
 30. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 15 skulle bifallas: ”Huvudmannaskapet över sjukvården ska ligga hos regioner och landsting. Staten ska besluta var den högspecialiserade vården ska bedrivas. Rikssjukvårdsnämnden ska ersättas av en styrelse som beslutar om vad som ska definieras som nationellt högspecialiserad vård och var den vården ska ges. Vårdens kvalitet ska vara avgörande. Regionalpolitiska hänsyn ska inte tas.”
 31. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 16 skulle bifallas: ”Inom områden där patientunderlaget är litet, exempelvis vid sällsynta diagnoser eller där dyrbar teknisk utrustning krävs, bör den högspecialiserade vården struktureras i europeiska specialistcentrum.”
 32. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 17 skulle bifallas: ”För att åstadkomma en likvärdig och evidensbaserad hälso- och sjukvård krävs en ökad nationell kunskapsstyrning som säkerställer att nationella riktlinjer följs. Kunskapsstyrningen säkrar att våra begränsade resurser används på ett sådant sätt att de gör störst nytta.”
 33. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 18 skulle bifallas: ”Den statliga Inspektionen för vård och omsorg (IVO) ska ha rätt att besluta om att stänga enskilda vårdverksamheter vid långvarig bristande kvalitet i utförande, vid allvarliga händelser eller bristande följsamhet till nationella riktlinjer. De granskningar som IVO genomför måste ske kontinuerligt och resultatet måste återkopplas snabbt.”
 34. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 19 skulle bifallas: ”Kraven på landsting och regioner att bedriva forskning, utveckling och innovation ska skärpas.

- Lagstiftningen ska revideras så att alla sjukvårdshuvudmän får i uppdrag att aktivt bedriva sådan verksamhet.”
35. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 20 skulle bifallas: ”Hälso- och sjukvården ska i huvudsak finansieras gemensamt och solidariskt. Patientavgifter ska användas för att styra vårdkonsumtionen. Detta innebär att högkostnadsskyddet förändras och kan differentieras för öka intäkterna till vården och samtidigt skydda dem med störst behov. En utredning bör belysa sjukvårdens framtida prioriteringar, finansiering och behovet av justeringar av patientavgifter.”
 36. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 22 skulle bifallas: ”Samverkan med Life-science-sektorn ska stärkas i syfte att utveckla nya mer individualiserade ersättningsformer där läkemedelsbehandling ersätts efter resultat.”
 37. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 23 skulle bifallas: ”Privata vårdgivare bidrar till ett brett vårdutbud och ska uppmanas att erbjuda vård i hela landet. LOV ska breddas så att fler områden än primärvårdens vårdcentraler omfattas av kravet på patientens eget val. Principen ska vara att all vård som är lämplig för vårdval också erbjuds i den formen. Avvikelser från detta måste kunna motiveras särskilt.”
 38. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 24 skulle bifallas: ”Idéburna verksamheter bidrar med ett mervärde genom sitt ideella engagemang. Lagstiftningen måste ändras så att sådana verksamheter kan undantas från LOU. Möjligheten till ideell–offentlig samverkan behöver stärkas.”
 39. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion G17 skulle anses besvarad
 40. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion G18 skulle anses besvarad
 41. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion G19 skulle anses besvarad
 42. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 25 skulle bifallas: ”Sverige ska ha världens säkraste hälso- och sjukvård. En nollvision mot undvikbara patientskador och vårdrelaterade infektioner ska införas.”
 43. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 26 skulle bifallas: ”Moderniseringen av vården ska intensifieras. I detta arbete ska patienten involveras. Progressiva verksamheter som inför nya lösningar och som skapar karriärvägar för innovativ personal ska belönas. Särskilda innovationsfonder ska skapas i flera landsting och regioner för att stimulera medarbetarnas innovationsinitiativ.”
 44. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 27 skulle bifallas: ”Patienten ska ha rätt att reklamera vård som innehållit felbehandlingar eller lett till vårdskador. Det måste bli tydligt att den vårdgivare som vållar skadan eller felbehandlingen ska stå för kostnaden för de vårdbehov som uppstår.”
 45. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 28 skulle bifallas: ”Hälso- och sjukvårdens patienter ska känna sig trygga i förvisningen om att de behandlingsmetoder som vården använder vilar på vetenskaplig grund. Lagstiftningen ska skärpas så att det blir tydligt att legitimationen är förknippad med ett ansvar för sitt agerande och att den behandling och de råd som vårdpersonalen ger ska vila på vetenskaplig grund, även utanför det dagliga arbetet i vården.”
 46. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 29 skulle bifallas: ”Legitimerad sjukvårdspersonal som misstänks för allvarlig felbehandling och som kan utgöra en fara för patientsäkerheten utreds av IVO och HSAN. En anmälan som ses som så graverande att den legitimerade under utredningen stängs av från sin arbetsplats ska även innebära tillfälligt indragen förskrivningsrätt och avstängning från yrkesutövande i hela Sverige under samma period.”
 47. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 30 skulle bifallas: ”Genom en stärkt patientlag ska psykiskt sköra personer skyddas från kvacksalveri och behandlingsmetoder som saknar vetenskaplig grund. Det finns flertalet terapier vid psykisk ohälsa som inte är grundade på vetenskap och som utövas av personer som inte har hälso- och sjukvårdens legitimationsyrken. Risken är stor att psykiskt instabila personer far illa och inte får adekvat behandling.”
 48. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 31 skulle ges lydelsen: ”Nationella upphandlingar av vacciner inom det nationella vaccinprogrammet ska genomföras för att säkra en enhetlig, kostnadseffektiv och patientsäker vård. Att se till att det finns vaccinlager ska också vara en nationell uppgift.” och att motion G20 därmed skulle bifallas
 49. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 32 skulle bifallas: ”Ökat nationellt fokus ska läggas på en utveckling av och en säkrad följsamhet till de nationella

- läkemedelsrekommendationerna. För att öka tydligheten för patienten ska en så kallad generika-reform genomföras, där alla läkemedel har samma namn som sitt preparat och där företagsnamn enbart skrivs i mindre stil.”
50. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 33 skulle bifallas: ”Jämställdhet är en patientsäkerhetsfråga. Kvinnor och män får inte alltid sjukvård som är tillräckligt anpassad efter deras biologiska olikheter. Det behövs mer genusforskning inom medicinen för att utveckla rekommendationer om rätt behandling för kvinnor respektive män. Sjukvårdsstatistik ska redovisas och analyseras ur ett genusperspektiv.”
 51. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 34 skulle bifallas: ”Hälso- och sjukvården kan bidra för att stärka människors hälsa och ge stöd, men det är den enskilda människan som måste ta ansvar för sin egen hälsa och sina levnadsvanor. Hälso- och sjukvården ska erbjuda stöd för förändringar av levnadsvanor.”
 52. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 35 skulle bifallas: ”Vaccination mot vissa sjukdomar är en viktig hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande åtgärd. Barn som inte tål vaccination ska inte riskera att smittas av sjukdomar för att vissa föräldrar väljer att avstå från att vaccinera sina barn. De som väljer att inte vaccinera sina barn ska inte ha rätt att välja förskola fritt om det riskerar andra barns hälsa.”
 53. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 36 skulle bifallas: ”Barn och ungdomar ska vara i fokus för tobaksförebyggande insatser. Sjukvården ska erbjuda insatser för rökavvänjning och bli än tydligare med rökningens konsekvenser. Resultatet av pågående behandling och åtgärder motsvarande rökstopp vid operation ska användas i större utsträckning.”
 54. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 43 skulle bifallas: ”Samtliga regioner och landsting ska åläggas att erbjuda hälsokommunikatörer för nyanlända. Hälsokommunikatörerna ska främja en god hälsa hos nyanlända genom information, utbildning och dialog på det egna språket.”
 55. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion G21 skulle anses besvarad
 56. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion G22 skulle anses besvarad
 57. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 41 skulle utgå
 58. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 42 skulle bifallas: ”Ett likvärdigt högkostnadsskydd ska införas för dem som väljer frisktandvård, på likvärdiga villkor med det som gäller dem som väljer taxevård.”
 59. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den äldrepolitiska rapporten punkt 25 skulle bifallas: ”Tänderna är viktiga för hälsan, och att kunna le med tänderna i behåll är viktigt för självkänslan. Mun- och tandhälsa behöver uppvärderas i hemtjänst och särskilt boende. Äldretandvården måste få en tydligare roll i det hälsofrämjande arbetet. Tandvårdsstödet bör stegvis förstärkas, i första hand för dem med låga inkomster. Inriktningen bör vara på dels förebyggande tandvård, dels dem som har de allra största behoven.”
 60. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion G23 skulle anses besvarad
 61. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion G24 skulle anses besvarad
 62. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion G25 skulle anses besvarad
 63. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion G26 skulle anses besvarad
 64. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion G27 skulle anses besvarad
 65. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion G28 skulle anses besvarad
 66. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion G29 skulle anses besvarad
 67. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 44 skulle bifallas: ”Vårdgarantins krav på besök och behandling inom 30 dagar för psykisk ohälsa ska respekteras av samtliga regioner och landsting.”
 68. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 45 skulle bifallas: ”Över hela landet ska en väg in i psykiatri införas via en nationell digital plattform där det är möjligt att få information, stöd i behandling eller hjälp att boka in en fysisk tid antingen via internet eller telefon.”
 69. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 46 skulle bifallas: ”Psykiatrisk akutmobilitet, så kallade psykiatriambulanser, ska spridas över hela landet för att möta människor i kris och självmordssituationer.”
 70. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 47 skulle bifallas: ”Möjlighet till självvald inläggning inom psykiatri, där patienten själv bestämmer över sina in- och utskrivningar, ska erbjudas i hela landet. Målet är att minska behovet av tvångsåtgärder, då dessa i

- många fall beror på att patienterna är för sjuka när de kommer till sjukhuset. Vårdtiden blir då ofta längre än vad som annars hade behövts.”
71. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 48 skulle bifallas: ”Barn och ungdomars rätt till vård, som ges utan föräldrarnas vetskap eller delaktighet, ska stärkas genom att barn och unga ska kunna söka vård utan föräldrars vetskap. En förälder ska inte kunna fördröja vårdens insatser. Lagstiftningen måste ändras från föräldraperspektiv till att ha barnets behov i fokus.”
72. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 49 skulle bifallas: ”Patientavgiften för tvångsvård, liksom patientavgiften för läkemedel för personer som behandlas med stöd av lagen om psykiatrisk tvångsvård, bör avskaffas.”
73. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 50 skulle bifallas: ”Första linjens psykiatri ska vara en självklar del av primärvårdens ansvar och en förbättrad tillgång till psykologer och andra relevanta yrkesgrupper behövs på landets vårdcentraler. Alla regioner och landsting ska erbjuda en ’första linjens psykiatri’ för barn och unga i åldern 7–19 år med lindrig till måttlig psykisk ohälsa.”
74. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 53–56 skulle utgå
75. att motion G30 yrkande 1 skulle anses besvarat med hänvisning till vad utskottet anför: ”Statens medicinsk-etiska råd (Smer) kommer den 20 november att publicera ’Kunskapssammanställning om dödshjälp’ med fokus på den så kallade Oregonmodellen för att ge underlag till den pågående samhälleliga diskussionen om dödshjälp. Smer kommer, efter att ha samlat synpunkter på rapporten, överväga hur rådet eventuellt ska bidra ytterligare till samhällsdebatten om dödshjälp. Liberalerna bör avvakta den kommande debatten och Smers ställningstagande till resultatet av den innan partiet tar ställning i sakfrågan.”
76. att frågan sedan kommer att avgöras på kommande partiråd eller landsmöte
77. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion G31 skulle avslås
78. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion G32 skulle avslås
79. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion G30 yrkande 2 skulle anses besvarad
80. att i enlighet med partistyrelsens yrkande det i den äldrepolitiska rapporten skulle läggas till en ny punkt efter punkt 60 med lydelsen: ”Patientlagen och socialtjänstlagen behöver kompletteras med krav på att vård och omsorg organiseras så att alla, som så önskar, garanteras mänsklig närvaro vid sin död. För att skapa livskvalitet i livets sista tid behöver vårdens och omsorgens arbetssätt utvecklas och formas utifrån patienternas behov. Här kan frivilligorganisationer göra en viktig insats.”
81. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den äldrepolitiska rapporten punkt 59 skulle bifallas: ”Människors självbestämmande måste respekteras också när livet går mot sitt slut. Fler behöver ges möjlighet att uttrycka hur de ser på livsuppehållande behandling genom så kallade vårddirektiv. Ingen ska tvingas på medicinska insatser de inte vill ha.”
82. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den äldrepolitiska rapporten punkt 60 skulle bifallas: ”Den som är döende ska få stanna i trygg miljö, inte skickas till akuten. Därför är det viktiga med tydliga brytpunktssamtal så att anhöriga och omsorgspersonal är införstådda med att döden är nära.”
83. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den äldrepolitiska rapporten punkt 61 skulle bifallas: ”Livsleda bland årsrika behöver uppmärksammas mer, och det behövs mer kunskap om vad som kan göras för att förebygga eller hjälpa. Vart fjärde självmord begås av någon som är 65 eller äldre.”
84. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 57 skulle utgå
85. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion G12 yrkande 1 skulle anses besvarad
86. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion G33 skulle anses besvarad
87. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion G34 skulle anses besvarad
88. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion G35 skulle anses besvarad
89. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 58 skulle bifallas: ”En statlig investeringsfond ska skapas för att överbygga den investeringspuckel som krävs, där investeringar från huvudmännen kompletteras med en satsning från staten för att under en femårsperiod föra hela det offentliga Sverige in i den digitala tidsåldern.”
90. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 59 skulle bifallas: ”För att den digitala tillgängligheten ska utvecklas och bli en självklar service till patienterna behöver nya kvalitetsmått skapas som styr mot en förbättrad digital tillgänglighet vid sidan av exempelvis fysiska besök.”
91. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 60 skulle bifallas: ”Den nuvarande vårdgarantin ska förstärkas och kompletteras med en digital vårdgaranti.”

- Sjukvårdshuvudmannen ska ha en skyldighet att erbjuda vårdkontakt på nätet inom en timme, till exempel genom 1177 Vårdguidens e-tjänster.”
92. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 61 skulle bifallas: ”Patienter ska ha lagstadgad rätt till informationen om sig själv genom journal på nätet på ett enkelt, lättillgängligt sätt med digitala lösningar.”
93. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 62 skulle bifallas: ”En modern dataskyddslagstiftning ska införas med utgångspunkten att hälso- och sjukvårdslagens krav på en säker vård ska vara överordnad dataskyddslagstiftningen. En modern lagstiftning ska vidare möjliggöra för individen att själv kunna gradera sin integritetskänslighet och att välja att dela alla, vissa eller inga av sina data för forskning, samkörning eller analys.”
94. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 63 skulle bifallas: ”Den som blir inlagd på sjukhus eller flyttar till ett äldreboende måste erbjudas möjlighet att använda digitala verktyg för att kunna fortsätta använda sociala medier, hålla kontakt med vänner och anhöriga, söka information och allt annat som människor i dag gör via nätet.”
95. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 64 skulle bifallas: ”Det behövs ett aktivt utvecklingsarbete i vården för att skapa fler verkningsfulla, nätbaserade behandlingsformer, syftande till att erbjuda fler patienter behandling på nätet.”
96. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 65 skulle bifallas: ”Digitaliseringens möjligheter ska användas till att skapa ökad säkerhet kring läkemedel och skapa ordning och reda kring vacciner genom tillgång till läkemedelsförskrivning och vaccinhistorik i journal på nätet.”
97. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion G36 skulle anses besvarad
98. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion G37 skulle anses besvarad
99. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion G38 skulle anses besvarad
100. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion G39 skulle anses besvarad
101. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 66 skulle bifallas: ”All personal inom hälso- och sjukvården måste ges möjlighet att arbeta på toppen av sin kompetens. Låt därför till exempel vårdbiträden och undersköterskor avlasta sjuksköterskor och annan legitimerad personal.”
102. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 67 skulle bifallas: ”Specialistutbildning för sjuksköterskor ska ges inom ramen för yrkeslivet. En modern specialistutbildning för sjuksköterskor ska införas, där statens medel för studiemedel förs över till sjukvårdshuvudmännen för att finansiera studielön för medarbetare så att de inom ramen för anställningarna kan skapa goda förutsättningar för vidareutbildning. Likvärdiga villkor för anställda hos privata aktörer ska säkerställas genom avtal.”
103. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 68 skulle bifallas: ”För att lösa den offentliga sektorns problem med personalförsörjning inom ett antal viktiga områden måste möjligheterna att göra karriär, såväl vad gäller kompetensutveckling som löneutveckling, att stärkas. Varje sjukhus ska utveckla kompetenstrappor eller andra modeller för att tydliggöra vårdpersonalens karriärvägar.”
104. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 69 skulle bifallas: ”Vårdens välutbildade, kvinnodominerade yrkesgrupper ska ha en god löneutveckling. Lönen ska sättas individuellt och vidareutbildning ska synas i lönekuvertet. För att möjliggöra detta ska en statlig pott för specialistsjuksköterskor, liknande den för förstelärare, skapas.”
105. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 70 skulle bifallas: ”Vårdens arbetsmiljö behöver förbättras, och samtidigt måste kraven från statliga myndigheter förankras i evidens. Det kräver större anpassning till individuella förutsättningar och bättre anpassning till olika verksamheters villkor. Arbetsmiljöverkets uppdrag ska utvecklas till att omfatta även rådgivning och dess granskningsuppdrag ska skärpas med krav på modern evidens som grund.”
106. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 71 skulle bifallas: ”Läkarstudenter och studenter inom andra vårdyrken ska i högre utsträckning ses som en resurs i vården. Till exempel ska en läkarstudent som har kommit en bit in i utbildningen kunna anställas som läkarassistent med mandat att göra mer kvalificerade uppgifter än vad medicinska sekreterare och undersköterskor normalt gör. Vidare ska en sjuksköterska som fullgjort huvuddelen av sin utbildning kunna få en introduktionsanställning.”
107. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 72 skulle bifallas: ”All legitimerad personal inom hälso- och sjukvården behöver ständigt hålla sin kunskap aktuell. Därför ska

- ett recertifieringssystem införs som innebär att fortbildning är en förutsättning för att få behålla sin legitimation. Det ska åligga arbetsgivarna att ge förutsättningar för fortbildning.”
108. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 73 skulle bifallas:
”Vård- och omsorgsprogrammet ska göras om så att det leder till en examen till undersköterska
109. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 74 skulle bifallas:
”Socialstyrelsen ska ges i uppdrag att se över sina processer avseende godkännande av läkare med utländska examina, syftandes till att korta ned utredningstiden. Sverige ska samtidigt verka för tillskapandet av ett internationellt register med godkända läkarexamina.”
110. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 75 skulle bifallas:
”Genom lärlingsutbildningar och lågtröskeljobb kan fler lära sig viktiga jobb och skaffa erfarenheter inom hälso- och sjukvårdens verksamheter som i dag har svårt att hitta medarbetare.”
111. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 76 skulle bifallas:
”Utlandstjänstgöring för vårdpersonal ska i högre grad ses som en merit. Regioner och landsting ska därför underlätta för medarbetare som under en kortare eller längre period vill arbeta utomlands för internationella organisationer, som t.ex. Läkare utan gränser.”
112. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 77 skulle bifallas:
”Hyrpersonal behövs för att klara tillfälliga arbetstoppar, men ska inte ersätta fast anställd personal. Regionernas och landstings kompetens avseende upphandling av hyrd personal måste säkras. Bra ersättning ska beviljas personal för inbrott med kort varsel, men då inte för att fylla ordinarie schemarader.”
113. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion G40 skulle anses besvarad
114. att motion G41 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
115. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion G42 skulle avslås
116. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion G43 skulle anses besvarad
117. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion G44 skulle anses besvarad
118. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion G45 skulle avslås
119. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion G46 skulle avslås
120. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion G47 skulle anses besvarad
121. att motion G48 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
122. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion G49 skulle bifallas
123. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion G50 skulle bifallas
124. att i enlighet med partistyrelsens yrkande partiprogrammets stycke 11 i avsnitt 3.3.3 skulle ges lydelsen:
”Kvinnan har rätt att bestämma över sin kropp. Aborträtten ska värnas, någon form av samvetsklausul för vårdpersonal ska inte införas och Sverige ska verka internationellt för att rätten till abort erkänns som en del av de mänskliga rättigheterna.”
125. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion G51 därmed skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
126. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion G52 skulle avslås
127. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion G53 skulle avslås
128. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion G54 skulle anses besvarad
129. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion G55 skulle bifallas
130. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion G56 skulle anses besvarad
131. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion G57 skulle avslås
132. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion G58 skulle anses besvarad

Utskottsreservation 1

Hans-Robert Hansson reserverade sig i utskottet till förmån för att bifalla motion G4.

Utskottsreservation 2

Hans-Robert Hansson och Sebastian Hallén reserverade sig i utskottet till förmån för att bifalla motion G24.

Utskottsreservation 3

Ulla-Britt Hagström reserverade sig i utskottet till förmån för att bifalla motion G25.

I debatten yttrade sig:

Lina Nordquist, utskottet, Anna Starbrink, partistyrelsen, Ulla-Britt Högström, utskottsreservant, Mia Franzén, Hans Backman, Anita Jernberger, Monika Broman, Barbro Westerholm, Maria Weimer, Daniel Forslund,

Anne Kotavuopio Jatko, Inger Lundberg, Cecilia Elving, Gilbert Tribo, Erica Markusson, Thomas Söderström, Jacqueline Tjällman, Ingeborg Wiksten, Helena Holmberg, Ninos Maraha, Marianne Normark, Per Hansson, Sofia Remnert, Patrik Silverudd, Anna Horn, Maria Johansson, Helene Odenjung, Bengt Eliasson, Håkan Borg, Amelie Tarschys Ingre, Monica Wahlström, Björn Brändewall, Hans-Robert Hansson, Börje Dovstad och Fredrik Malm.

Niklas Lehresjön yrkade:

1. att den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 5 skulle avslås

Hans-Robert Hansson och Inger Lundberg yrkade:

1. att motion G2 skulle bifallas
2. att motion G4 skulle bifallas

Håkan Borg yrkade:

1. att den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 6 skulle avslås
2. att den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 11 skulle avslås
3. att motion G15 skulle bifallas
4. att motion G16 skulle bifallas
5. att motion G22 skulle bifallas
6. att motion G30 skulle bifallas
7. att motion G54 skulle bifallas

Lina Nordquist yrkade:

1. att orden ”primärvårdsläkare” skulle ändras till ”husläkare” i den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 6 och punkt 7

Anne Kotavuopio Jatko yrkade:

1. att motion G7 skulle bifallas

Håkan Borg och Erica Markusson yrkade:

1. att motion G10 skulle bifallas

Micael Carlsson yrkade:

1. att motion G11 skulle bifallas

Mia Franzén yrkade:

1. att ”en nollvision mot undvikbara patientskador” skulle ändras till ”en nollvision gällande patientskador” i den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 25

Börje Dovstad och Sofia Remnert yrkade:

1. att motion G23 skulle bifallas

Bengt Eliasson, Sebastian Hallén och Anita Jernberger yrkade:

1. att motion G24 skulle bifallas

Monica Broman, Börje Dovstad, Ulla-Britt Hagström och Anita Jernberger yrkade:

1. att motion G25 skulle bifallas

Monica Wahlström yrkade:

1. att motion G35 skulle bifallas

Håkan Borg, Inger Lundberg och Erica Markusson yrkade:

1. att motion G36 skulle bifallas

Sofia Remnert och Thomas Söderström yrkade:

1. att motion G42 skulle bifallas

Signeras:

Björn Brändewall yrkade:

1. att motion G57 skulle bifallas

Magnus Liljegren yrkade:

1. att motion G58 skulle bifallas

Landsmötespresidiet yrkade:

1. att den äldrepolitiska rapporten punkt 25 samt motionerna G23–G25 med tillhörande yrkanden skulle hänskjutas till beredningsutskottet
2. att motion G35 med tillhörande yrkanden skulle hänskjutas till beredningsutskottet

Landsmötet beslutade:

544. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 1: ”Hälso- och sjukvårdslagen behöver moderniseras och perspektivet förflyttas från ett befolkningsperspektiv till patientmakt. Varje patient ska ha rätt att få vård efter behov och att fritt välja vårdgivare i hela landet. Vården ska vara evidensbaserad och kostnadseffektiv.”
545. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 2: ”Patientlagen ska innebära en skyldighet för landstingen att ge patienter valfrihet och egenmakt. Patienten ska ha rätt att välja mellan olika vårdgivare i såväl det egna landstinget, som i ett annat landsting. Denna valfrihet ska gälla såväl öppenvård som slutenvård.”
546. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 3: ”Patientinformationen ska utvecklas och vara tillgänglig via nätet så att det blir enklare att göra jämförelser mellan vårdgivare och landsting, i syfte att driva utvecklingen framåt, att stärka patienten och att underlätta val.”
547. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 4: ”Ersättningssystemen till vårdgivare måste utformas på ett sådant sätt att för patienten värdeskapande åtgärder premieras, med stärkta krav på tillgänglighet och kontinuitet.”
548. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 5: ”Fler sjukhus ska drivas i privat regi i landet. Ytterligare minst fem sjukhus ska drivas i privat eller idéburen regi, med syfte att skapa en mångfald av utförare och stimulera innovation, kvalitet, tillgänglighet och kontinuitet.”
549. att därmed avslå Niklas Lehresjöns yrkande
550. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion G1 besvarad
551. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion G2 besvarad
552. att därmed avslå Hans-Robert Hanssons och Inger Lundbergs yrkande 1
553. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion G3 yrkande 1 besvarat
554. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion G4 och G5 besvarade
555. att därmed avslå Hans-Robert Hanssons och Inger Lundbergs yrkande 2
556. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion G6 besvarad
557. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 6: ”Primärvårdens roll i sjukvårdssystemet ska stärkas. En genomgripande primärvårdsreform inspirerade av den norska fastläkarreformen ska genomföras i syfte att stärka primärvårdsläkarens roll i sjukvårdssystemet och förbättra kontinuiteten för patienterna och effektivisera sjukvården. Varje läkare ska ansvara för sina listade patienter och samordna den vård som behövs. Alla patienter ska ha rätt till en patientvald vårdkontakt, PVV, såsom till exempel en patientansvarig läkare.”
558. att därmed avslå Håkan Borgs yrkande 1
559. att bifalla Lina Nordquists yrkande
560. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 7: ”Primärvårdsläkaren ska ha möjlighet att driva egna företag genom avtal med regionerna och landstingen och där erbjuda listade patienter ett brett utbud av vård. Läkarna ska också vara tillgängliga för kommunala uppdrag som vård i äldreboenden och skolhälsovården.”
561. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 8: ”Svensk sjukvårds fokusering på akutsjukhusen behöver förändras. Bristen på allmänläkare måste brytas genom att läkare med andra specialiteter, under en övergångsperiod, får etablera sig som fasta läkare i primärvården.”
562. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 9: ”Inför en fast kontakt på apotek, delvis finansierad av sjukvårdshuvudmannen, för patienter med många

- eller avancerade läkemedel. Den fasta apotekskontakten ska kunna erbjuda patienter tjänster som rådgivning, läkemedelsgenomgångar och kunna ta direktkontakt med ansvarig förskrivare.”
563. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 10: ”Personer som har nedsatt förmåga att ta sig till sjukvårdsinrättningar ska ha rätt till mobil sjukvård. Mobil sjukvård kan innefatta akutbedömningar, slutenvårdsuppgifter som utförs i hemmet samt sjukvård på primärvårdsnivå.”
564. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 11: ”Tillgänglighet är svensk sjukvårds största utmaning och den tidigare så effektiva kömiljarden ska återinföras i utvecklad form och permanentas. En reformerad kömiljard ska fortsatt ha fokus på kortade väntetider i hela vårdkedjan inklusive diagnostik och återbesök, men också ha fokus på samordning och kontinuitet.”
565. att därmed avslå Håkan Borgs yrkande 2
566. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 12: ”Konstanta överbeläggningar skapar en ineffektiv och patientosäker vård. Överbeläggningarna kan minskas genom smartare bemanning och snabba, trygga hemgångar. Ingen färdigbehandlad patient ska hållas kvar på en sjukhusavdelning på grund av en ohållbar hemsituation”
567. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 13: ”Alla vårdgivare ska åläggas att erbjuda en lika bra digital tillgänglighet som fysisk, där patienten utifrån situation och önskemål själv ska kunna välja att konsultera vården med en e-tjänst, telefon, video eller vanligt fysiskt besök.”
568. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande lägga till en ny punkt före punkt 15 i den sjukvårdspolitiska rapporten med lydelsen: ”Sjukvårdens organisation och finansiering står inför många utmaningar. Det behövs en utökad nationell samordning och styrning. Det stärker likvärdigheten och valfriheten, förbättrar vårdmöjligheterna för sällsynta diagnoser och ökar tillgången till hälso- och sjukvård i landets glest befolkade delar.” och att därmed anse motion G7 besvarad
569. att därmed avslå Anne Kotavuopios Jatkos yrkande
570. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion G8 besvarad
571. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion G9
572. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion G10
573. att därmed avslå Håkan Borgs och Erica Markussons yrkande
574. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion G11 besvarad
575. att därmed avslå Micael Carlssons yrkande
576. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion G12 yrkande 2 besvarat
577. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion G13 bifallen med vad partistyrelsen anfört
578. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion G14 bifallen med vad partistyrelsen anfört
579. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion G15
580. att därmed avslå Håkan Borgs yrkande 3
581. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion G16
582. att därmed avslå Håkan Borgs yrkande 4
583. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 14: ”Det behövs en maktförskjutning inom hälso- och sjukvården till patienterna. Patienten ska ha rätt att vara delaktig i utformningen av den egna vården och därmed ha rätt till en hälso- och sjukvård som i högre utsträckning tar hänsyn till hens önskemål och förmågor.”
584. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 15: ”Huvudmannaskapet över sjukvården ska ligga hos regioner och landsting. Staten ska besluta var den högspecialiserade vården ska bedrivas. Rikssjukvårdsnämnden ska ersättas av en styrelse som beslutar om vad som ska definieras som nationellt högspecialiserad vård och var den vården ska ges. Vårdens kvalitet ska vara avgörande. Regionalpolitiska hänsyn ska inte tas.”
585. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 16: ”Inom områden där patientunderlaget är litet, exempelvis vid sällsynta diagnoser eller där dyrbar teknisk utrustning krävs, bör den högspecialiserade vården struktureras i europeiska specialistcentrum.”
586. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 17: ”För att åstadkomma en likvärdig och evidensbaserad hälso- och sjukvård krävs en ökad nationell kunskapsstyrning som säkerställer att nationella riktlinjer följs. Kunskapsstyrningen säkrar att våra begränsade resurser används på ett sådant sätt att de gör störst nytta.”

587. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 18: ”Den statliga Inspektionen för vård och omsorg (IVO) ska rätt att besluta om att stänga enskilda vårdverksamheter vid långvarig bristande kvalitet i utförande, vid allvariga händelser eller bristande följsamhet till nationella riktlinjer. De granskningar som IVO genomför måste ske kontinuerligt och resultatet måste återkopplas snabbt.”
588. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 19: ”Kraven på landsting och regioner att bedriva forskning, utveckling och innovation ska skärpas. Lagstiftningen ska revideras så att alla sjukvårdshuvudmän får i uppdrag att aktivt bedriva sådan verksamhet.”
589. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 20: ”Hälsa- och sjukvården ska i huvudsak finansieras gemensamt och solidariskt. Patientavgifter ska användas för att styra vårdkonsumtionen. Detta innebär att högkostnadsskyddet förändras och kan differentieras för öka intäkterna till vården och samtidigt skydda dem med störst behov. En utredning bör belysa sjukvårdens framtida prioriteringar, finansiering och behovet av justeringar av patientavgifter.”
590. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 22: ”Samverkan med Life-science-sektorn ska stärkas i syfte att utveckla nya mer individualiserade ersättningsformer där läkemedelsbehandling ersätts efter resultat.”
591. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 23: ”Privata vårdgivare bidrar till ett brett vårdutbud och ska uppmuntras att erbjuda vård i hela landet. LOV ska breddas så att fler områden än primärvårdens vårdcentraler omfattas av kravet på patientens eget val. Principen ska vara att all vård som är lämplig för vårdval också erbjuds i den formen. Avvikelser från detta måste kunna motiveras särskilt.”
592. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 24: ”Idéburna verksamheter bidrar med ett mervärde genom sitt ideella engagemang. Lagstiftningen måste ändras så att sådana verksamheter kan undantas från LOU. Möjligheten till ideell-offentlig samverkan behöver stärkas.”
593. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion G17 besvarad
594. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion G18 besvarad
595. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion G19 besvarad
596. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 25: ”Sverige ska ha världens säkraste hälso- och sjukvård. En nollvision mot undvikbara patientskador och vårdrelaterade infektioner ska införas.”
597. att därmed avslå Mia Franzéns yrkade
598. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 26: ”Moderniseringen av vården ska intensifieras. I detta arbete ska patienten involveras. Progressiva verksamheter som inför nya lösningar och som skapar karriärvägar för innovativ personal ska belönas. Särskilda innovationsfonder ska skapas i flera landsting och regioner för att stimulera medarbetarnas innovationsinitiativ.”
599. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 27: ”Patienten ska ha rätt att reklamera vård som innehållit felbehandlingar eller lett till vårdskador. Det måste bli tydligt att den vårdgivare som vållar skadan eller felbehandlingen ska stå för kostnaden för de vårdbehov som uppstår.”
600. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 28: ”Hälsa- och sjukvårdens patienter ska känna sig trygga i förvisningen om att de behandlingsmetoder som vården använder vilar på vetenskaplig grund. Lagstiftningen ska skärpas så att det blir tydligt att legitimationen är förknippad med ett ansvar för sitt agerande och att den behandling och de råd som vårdpersonalen ger ska vila på vetenskaplig grund, även utanför det dagliga arbetet i vården.”
601. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 29: ”Legitimerad sjukvårdspersonal som misstänks för allvarlig felbehandling och som kan utgöra en fara för patientsäkerheten utreds av IVO och HSN. En anmälan som ses som så graverande att den legitimerade under utredningen stängs av från sin arbetsplats ska även innebära tillfälligt indragen förskrivningsrätt och avstängning från yrkesutövande i hela Sverige under samma period.”
602. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 30: ”Genom en stärkt patientlag ska psykiskt sköra personer skyddas från kvacksalveri och behandlingsmetoder som saknar vetenskaplig grund. Det finns flertalet terapier vid psykisk ohälsa som

- inte är grundade på vetenskap och som utövas av personer som inte har hälso- och sjukvårdens legitimationsyrken. Risken är stor att psykiskt instabila personer far illa och inte får adekvat behandling.”
603. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 31 lydelsen: ”Nationella upphandlingar av vaccin inom det nationella vaccinprogrammet ska genomföras för att säkra en enhetlig, kostnadseffektiv och patientsäker vård. Att se till att det finns vaccinelager ska också vara en nationell uppgift.” och att därmed bifalla motion G20
604. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 32: ”Ökat nationellt fokus ska läggas på en utveckling av och en säkrad följsamhet till de nationella läkemedelsrekommendationerna. För att öka tydligheten för patienten ska en så kallad generika-reform genomföras, där alla läkemedel har samma namn som sitt preparat och där företagsnamn enbart skrivs i mindre stil.”
605. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 33: ”Jämställdhet är en patientsäkerhetsfråga. Kvinnor och män får inte alltid sjukvård som är tillräckligt anpassad efter deras biologiska olikheter. Det behövs mer genusforskning inom medicinen för att utveckla rekommendationer om rätt behandling för kvinnor respektive män. Sjukvårdsstatistik ska redovisas och analyseras ur ett genusperspektiv.”
606. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 34: ”Hälso- och sjukvården kan bidra för att stärka människors hälsa och ge stöd, men det är den enskilda människan som måste ta ansvar för sin egen hälsa och sina levnadsvanor. Hälso- och sjukvården ska erbjuda stöd för förändringar av levnadsvanor.”
607. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 35: ”Vaccination mot vissa sjukdomar är en viktig hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande åtgärd. Barn som inte tål vaccination ska inte riskera att smittas av sjukdomar för att vissa föräldrar väljer att avstå från att vaccinera sina barn. De som väljer att inte vaccinera sina barn ska inte ha rätt att välja förskola fritt om det riskerar andra barns hälsa.”
608. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 36: ”Barn och ungdomar ska vara i fokus för tobaksförebyggande insatser. Sjukvården ska erbjuda insatser för rökavvänjning och bli än tydligare med rökningens konsekvenser. Resultatet av pågående behandling och åtgärder motsvarande rökstopp vid operation ska användas i större utsträckning.”
609. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 43: ”Samtliga regioner och landsting ska åläggas att erbjuda hälsokommunikatörer för nyanlända. Hälsokommunikatörerna ska främja en god hälsa hos nyanlända genom information, utbildning och dialog på det egna språket.”
610. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion G21 besvarad
611. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion G22 besvarad
612. att därmed avslå Håkan Borgs yrkande 5
613. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande låta den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 41 utgå
614. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 42: ”Ett likvärdigt högkostnadsskydd ska införas för dem som väljer frisktvård, på likvärdiga villkor med det som gäller dem som väljer taxevård.”
615. att i enlighet med landsmötespresidiets yrkande 1 hänskjuta den äldrepolitiska rapporten punkt 25 samt motionerna G23–G25 med tillhörande yrkanden till beredningsutskottet
616. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion G26 besvarad
617. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion G27 besvarad
618. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion G28 besvarad
619. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion G29 besvarad
620. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 44: ”Vårdgarantins krav på besök och behandling inom 30 dagar för psykisk ohälsa ska respekteras av samtliga regioner och landsting.”
621. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 45: ”Över hela landet ska en väg in i psykiatrien införas via en nationell digital plattform där det är möjligt att få information, stöd i behandling eller hjälp att boka in en fysisk tid via antingen internet eller telefon.”

622. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 46: ”Psykiatrisk akutmobilitet, så kallade psykiatriambulanser, ska spridas över hela landet för att möta människor i kris och självmordssituationer.”
623. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 47: ”Möjlighet till självvald inläggning inom psykiatrin, där patienten själv bestämmer över sina in- och utskrivningar, ska erbjudas i hela landet. Målet är att minska behovet av tvångsåtgärder, då dessa i många fall beror på att patienterna är för sjuka när de kommer till sjukhuset. Vårdtiden blir då ofta längre än vad som annars hade behövts.”
624. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 48: ”Barn och ungdomars rätt till vård, som ges utan föräldrarnas vetskap eller delaktighet, ska stärkas genom att barn och unga ska kunna söka vård utan föräldrars vetskap. En förälder ska inte kunna fördröja vårdens insatser. Lagstiftningen måste ändras från föräldraperspektiv till att ha barnets behov i fokus.”
625. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 49: ”Patientavgiften för tvångsvård, liksom patientavgiften för läkemedel för personer som behandlas med stöd av lagen om psykiatrisk tvångsvård, bör avskaffas.”
626. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 50: ”Första linjens psykiatri ska vara en självklar del av primärvårdens ansvar och en förbättrad tillgång till psykologer och andra relevanta yrkesgrupper behövs på landets vårdcentraler. Alla regioner och landsting ska erbjuda en ’första linjens psykiatri’ för barn och unga i åldern 7–19 år med lindrig till måttlig psykisk ohälsa.”
627. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande låta den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 53–56 utgå
628. att i enlighet med utskottets yrkande anse motion G30 yrkande 1 besvarat med hänvisning till vad utskottet anfört: ”Statens medicinsk-etiska råd (Smer) kommer den 20 november att publicera ’Kunskapssammanställning om dödshjälp’ med fokus på den så kallade Oregonmodellen för att ge underlag till den pågående samhälleliga diskussionen om dödshjälp. Smer kommer, efter att ha samlat synpunkter på rapporten, överväga hur rådet eventuellt ska bidra ytterligare till samhällsdebatten om dödshjälp. Liberalerna bör avvakta den kommande debatten och Smers ställningstagande till resultatet av den innan partiet tar ställning i sakfrågan.” och att frågan sedan kommer att avgöras på kommande partiråd eller landsmöte
629. att därmed avslå Håkan Borgs yrkande 6
630. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion G31
631. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion G32
632. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion G30 yrkande 2 besvarat
633. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande i den äldrepolitiska rapporten lägga till en ny punkt efter punkt 60 med lydelsen: ”Patientlagen och socialtjänstlagen behöver kompletteras med krav på att vård och omsorg organiseras så att alla, som så önskar, garanteras mänsklig närvaro vid sin död. För att skapa livskvalitet i livets sista tid behöver vårdens och omsorgens arbetssätt utvecklas och formas utifrån patienternas behov. Här kan frivilligorganisationer göra en viktig insats.”
634. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den äldrepolitiska rapporten punkt 59: ”Människors självbestämmande måste respekteras också när livet går mot sitt slut. Fler behöver ges möjlighet att uttrycka hur de ser på livsuppehållande behandling genom så kallade vårddirektiv. Ingen ska tvingas på medicinska insatser de inte vill ha.”
635. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den äldrepolitiska rapporten punkt 60: ”Den som är döende ska få stanna i trygg miljö, inte skickas till akuten. Därför är det viktiga med tydliga brytpunktssamtal så att anhöriga och omsorgspersonal är införstådda med att döden är nära.”
636. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den äldrepolitiska rapporten punkt 61: ”Livsleda bland åsrika behöver uppmärksammas mer, och det behövs mer kunskap om vad som kan göras för att förebygga eller hjälpa. Vart fjärde självmord begås av någon som är 65 eller äldre.”
637. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande låta den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 57 utgå
638. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion G12 yrkande 1 besvarat
639. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion G33 besvarad
640. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion G34 besvarad
641. att i enlighet med landsmötespresidiets yrkande 2 hänskjuta motion G35 med tillhörande yrkanden till beredningsutskottet

642. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 58: "En statlig investeringsfond ska skapas för att överbygga den investeringspuckel som krävs, där investeringar från huvudmännen kompletteras med en satsning från staten för att under en femårsperiod föra hela det offentliga Sverige in i den digitala tidsåldern."
643. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 59: "För att den digitala tillgängligheten ska utvecklas och bli en självklar service till patienterna behöver nya kvalitetsmått skapas som styr mot en förbättrad digital tillgänglighet vid sidan av exempelvis fysiska besök."
644. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 60: "Den nuvarande vårdgarantin ska förstärkas och kompletteras med en digital vårdgaranti. Sjukvårdshuvudmannen ska ha en skyldighet att erbjuda vårdkontakt på nätet inom en timme, till exempel genom 1177 Vårdguidens e-tjänster."
645. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 61: "Patienter ska ha lagstadgad rätt till informationen om sig själv genom journal på nätet på ett enkelt, lättillgängligt sätt med digitala lösningar."
646. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 62: "En modern dataskyddslagstiftning ska införas med utgångspunkten att hälso- och sjukvårdslagens krav på en säker vård ska vara överordnad dataskyddslagstiftningen. En modern lagstiftning ska vidare möjliggöra för individen att själv kunna gradera sin integritetskänslighet och att välja att dela alla, vissa eller inga av sina data för forskning, samkörning eller analys."
647. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 63: "Den som blir inlagd på sjukhus eller flyttar till ett äldreboende måste erbjudas möjlighet att använda digitala verktyg för att kunna fortsätta använda sociala medier, hålla kontakt med vänner och anhöriga, söka information och allt annat som människor i dag gör via nätet."
648. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 64: "Det behövs ett aktivt utvecklingsarbete i vården för att skapa fler verkningfulla, nätbaserade behandlingsformer, syftande till att erbjuda fler patienter behandling på nätet."
649. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 65: "Digitaliseringens möjligheter ska användas till att skapa ökad säkerhet kring läkemedel och skapa ordning och reda kring vacciner genom tillgång till läkemedelsförskrivning och vaccinhistorik i journal på nätet."
650. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion G36 besvarad
651. att därmed avslå Håkan Borgs m.fl.:s yrkande
652. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion G37 besvarad
653. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion G38 besvarad
654. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion G39 besvarad
655. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 66: "All personal inom hälso- och sjukvården måste ges möjlighet att arbeta på toppen av sin kompetens. Låt därför till exempel vårdbiträden och undersköterskor avlasta sjuksköterskor och annan legitimerad personal."
656. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 67: "Specialistutbildning för sjuksköterskor ska ges inom ramen för yrkeslivet. En modern specialistutbildning för sjuksköterskor ska införas, där statens medel för studiemedel förs över till sjukvårdshuvudmännen för att finansiera studielön för medarbetare så att de inom ramen för anställningarna kan skapa goda förutsättningar för vidareutbildning. Likvärdiga villkor för anställda hos privata aktörer ska säkerställas genom avtal."
657. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 68: "För att lösa den offentliga sektorns problem med personalförsörjning inom ett antal viktiga områden måste möjligheterna att göra karriär, såväl vad gäller kompetensutveckling som löneutveckling, att stärkas. Varje sjukhus ska utveckla kompetenstrappor eller andra modeller för att tydliggöra vårdpersonalens karriärvägar."
658. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 69: "Vårdens välutbildade, kvinnodominerade yrkesgrupper ska ha en god löneutveckling. Lönen ska sättas individuellt och vidareutbildning ska synas i lönekuvertet. För att möjliggöra detta ska en statlig pott för specialistsjuksköterskor, liknande den för förstelärare, skapas."
659. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 70: "Vårdens arbetsmiljö behöver förbättras, och samtidigt måste kraven från statliga myndigheter

- förankras i evidens. Det kräver större anpassning till individuella förutsättningar och bättre anpassning till olika verksamheters villkor. Arbetsmiljöverkets uppdrag ska utvecklas till att omfatta även rådgivning och dess granskningsuppdrag ska skärpas med krav på modern evidens som grund.”
660. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 71: ”Läkarstudenter och studenter inom andra vårdyrken ska i högre utsträckning ses som en resurs i vården. Till exempel ska en läkarstudent som har kommit en bit in i utbildningen kunna anställas som läkarassistent med mandat att göra mer kvalificerade uppgifter än vad medicinska sekreterare och undersköterskor normalt gör. Vidare ska en sjuksköterska som fullgjort huvuddelen av sin utbildning kunna få en introduktionsanställning.”
661. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 72: ”All legitimerad personal inom hälso- och sjukvården behöver ständigt hålla sin kunskap aktuell. Därför ska ett recertifieringssystem införas som innebär att fortbildning är en förutsättning för att få behålla sin legitimation. Det ska åligga arbetsgivarna att ge förutsättningar för fortbildning.”
662. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 73: ”Vård- och omsorgsprogrammet ska göras om så att det leder till en examen till undersköterska.”
663. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 74: ”Socialstyrelsen ska ges i uppdrag att se över sina processer avseende godkännande av läkare med utländska examina, syftandes till att korta ned utredningstiden. Sverige ska samtidigt verka för tillskapandet av ett internationellt register med godkända läkarexamina.”
664. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 75: ”Genom lärlingsutbildningar och lågtröskeljobb kan fler lära sig viktiga jobb och skaffa erfarenheter inom hälso- och sjukvårdens verksamheter som i dag har svårt att hitta medarbetare.”
665. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 76: ”Utlandstjänstgöring för vårdpersonal ska i högre grad ses som en merit. Regioner och landsting ska därför underlätta för medarbetare som under en kortare eller längre period vill arbeta utomlands för internationella organisationer, som t.ex. Läkare utan gränser.”
666. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 77: ”Hyrdpersonal behövs för att klara tillfälliga arbetstoppar, men ska inte ersätta fast anställd personal. Regionernas och landstings kompetens avseende upphandling av hyrd personal måste säkras. Bra ersättning ska beviljas personal för inhopp med kort varsel, men då inte för att fylla ordinarie schemarader.”
667. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion G40 besvarad
668. att i enlighet med utskottets yrkande anse motion G41 bifallen med vad partistyrelsen anfört
669. att i enlighet med Sofia Remnerts och Tomas Söderströms yrkande, efter votering med rösträkning med siffrorna 93–75, bifalla motion G42
670. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion G43 besvarad
671. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion G44 besvarad
672. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion G45
673. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion G46
674. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion G47 besvarad
675. att i enlighet med utskottets yrkande anse motion G48 bifallen med vad partistyrelsen anfört
676. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla motion G49
677. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla motion G50
678. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge partiprogrammets stycke 11 i avsnitt 3.3.3 lydelsen: ”Kvinnan har rätt att bestämma över sin kropp. Aborträtten ska värnas, någon form av samvetsklausul för vårdpersonal ska inte införas och Sverige ska verka internationellt för att rätten till abort erkänns som en del av de mänskliga rättigheterna.”
679. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande därmed anse motion G51 bifallen med vad partistyrelsen anfört
680. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion G52
681. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion G53
682. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion G54 besvarad
683. att därmed avslå Håkan Borgs yrkande 7
684. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla motion G55
685. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion G56 besvarad
686. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion G57
687. att därmed avslå Björn Brändewalls yrkande

688. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion G58 besvarad
689. att därmed avslå Magnus Liljegrens yrkande

§ 81. Missbrukspolitiska rapporten punkt 7–11

Helen Odenjung yrkade:

1. att den missbrukspolitiska rapporten punkt 7–11, som genom förbiseende inte behandlats i berört landsmötesutskott, skulle hänskjutas till beredningsutskottet

Landsmötet beslutade:

690. att bifalla Helen Odenjungs yrkande

§ 82. Förhandlingspassets avslutande

Sara Svanström förklarade förhandlingarna ajournerade till klockan 11.00. Förhandlingspasset avslutat klockan 10.39.

§ 83. Anförande av Jan Björklund

§ 84. Förhandlingspassets öppnande

Jonas Andersson förklarade förhandlingarna återupptagna klockan 11.51.

§ 85. Fastställande av dagordning för förhandlingspasset

Landsmötet beslutade:

691. att fastställa dagordning för förhandlingspasset enligt mötespresidiets förslag

§ 86. Justering av röstlängd

Jonas Andersson anmälde följande förändringar i förhållande till den inför landsmötet upprättade röstlängden:

Richard Bengtsson, Stockholms län, ersattes av Mia Franzén
Nikoletta Jozsa, Stockholms län, ersattes av Ulf Fridebäck
Maria Weimer, Uppsala län, ersattes av Jenny Gavelin
Mathias Karlsson, Kalmar län, ersattes av Björn Brändewall
Bodil Frigren Ericsson, Blekinge län, ersattes av Amanda Pihl
Stefan Rehn, Blekinge län, ersattes av Stefan Lundin
Ida Ingerö, Skåne län, ersattes av Josefine Temrell
Maria Winberg Nordström, Skåne län, ersattes av Jelena Dojcinovic
Jonas Andersson, Västsverige, ersattes av Said Abdu
Jan Ertsborn, Västsverige, ersattes av Pär Lundqvist
Kristina Grapenholm, Västsverige, ersattes av Patrik Krantz
Robert Hannah, Västsverige, ersattes av Ulrika Landergren
Hans-Robert Hansson, Västsverige, ersattes av Henrik Edin
Karolina Wallström, Örebro län, ersattes av Lars Hultkrantz
Helena Hagberg, Västmanlands län, ersattes av Jacob Axelson
Eva Olstedt Lundgren, Västernorrlands län, ersattes av Johan Landström
Maria Lundqvist-Brömster, Västerbottens län, ersattes av Anders Lindqvist
Marianne Normark, Västerbottens län, ersattes av Rickard Sundberg

§ 87. Val av justeringsdelegation

Landsmötet beslutade:

692. att utse Andreas Westerberg och Christina Örnebjär till justerare för innevarande förhandlingspass

§ 88. Val av rösträkningsdelegation

Landsmötet beslutade:

693. att utse Lars Karlsson, Roko Kursar, Ann Catrin Fogelgren och Malin Danielsson till rösträknare för innevarande förhandlingspass

§ 89. Ekonomi och skatter samt ekonomiska skyddsnät (utskottsutlåtande 1A)

Arbetsgruppen för jobb och tillväxt hade i rapporten ”Jobb och tillväxt i globaliseringens tid” yrkat:

1. Huvudproblemet i det svenska skattesystemet är att marginalskatterna på arbete är världens högsta. Vi föreslår att den högsta marginalskatten sänks till en nivå där vi närmar oss genomsnittet i OECD, och att brytpunkten för att betala statlig inkomstskatt höjs betydligt. Vi vill också avskaffa värnskatten.
2. Det måste vara attraktivt att investera och bedriva verksamhet i Sverige. När bolagsskatten går ned i våra konkurrentländer kan den långsiktigt inte avvika i Sverige.

3. De svenska reglerna för expertskatt, som omfattar utländska forskare, experter och nyckelpersoner, är mindre attraktiva än i andra länder. Därför behöver den svenska expertskatten moderniseras, samtidigt som marginalskatterna på arbete sänks.
4. Sverige har bland de högsta skattesatserna på personaloptioner i Europa och västvärlden, vilket hindrar skickliga entreprenörer och medarbetare från att få för höga inkomster i stället för att underlätta för karriärer och företag att växa. Vi föreslår en modell för optionsbeskattning utan begränsningar i vem på företaget som får omfattas eller i storleken på vare sig företag eller optionsprogram. En med tiden växande del av värdet på optionen ska beskattas som kapitalinkomst, och inga arbetsgivaravgifter ska betalas när optionerna löses ut.
5. Dagens skattesystem möter inte morgondagens utmaningar. Sverige bör därför genomföra en omfattande skattereform där kraftigt sänkta skatter på arbete växlas mot höjda konsumtionsskatter och miljöskatter.
6. Lägg ner Bolagsverket och låt andra myndigheter ta över deras uppgifter.
7. Lagstifta för att ge företag som bryter tillgångar på asteroider rätt till det de bryter.
8. Sverige bör införa ett system med s.k. patentbox, som ger forskningsintensiva verksamheter i företagen en lägre bolagsskatt.
9. För att Sverige ska vara attraktivt som lokaliseringsland för FoU-investeringar är det även nödvändigt att vi har ledande kompetensförsörjning och forskning inom strategiska områden för näringslivet. FoU-avdraget bör omfatta även större företag.
19. Digitaliseringen innebär fantastiska möjligheter för den enskilda individen och för samhället i stort, om den kan bejakas på rätt sätt. En central princip är därför att alla offentliga funktioner som till en rimlig kostnad kan göras digitalt tillgängliga också ska göras digitalt tillgängliga.
20. Politikens uppgift måste vara att snabbt undanröja hinder för att underlätta, eller åtminstone inte försvåra, den tekniska utvecklingen. När det gäller flera modeller för delningstjänster står legala hinder i vägen för tjänsten att växa. Vi vill ha spelregler som gör det lätt att göra rätt och säkerställer konkurrens på rättvisa villkor.
21. Jämfört med reguljära anställningsförhållanden eller tjänsteköp gör delningsekonomin det svårare för både säljare och köpare att göra rätt skattebetalningar och för Skatteverket att kontrollera om så skett. Vi föreslår därför att regeringen ger Skatteverket i uppgift att ta fram en enkel möjlighet för aktörer i delningsekonomin att direktrapportera in kontrolluppgifter.
22. Vi vill låta alla svenskar som vill delta i onlineutbildning för att lära sig programmering, och också införa ett riktat program mot arbetslösa och ungdomar, med intensivare utbildning.
23. Digitala lösningars plats och funktion inom offentlig sektor måste utvecklas. Vi vill uppdraga åt svenska myndigheter att tillgängliggöra offentliga data, genomföra pristävlingar och undersöka hur blockkedjor kan användas i deras verksamhet.
24. Kommuner och myndigheter behöver agila upphandlings- och kontraktmodeller för tekniska upphandlingar.
25. Digital infrastruktur ska finnas på plats i hela Sverige. Digitala tjänster som underlättar handel ska alltid vara väl konkurrensutsatta och därmed tillgängliga till rimliga priser för företagen.
26. Nya regleringar för dataflöden, inom EU eller via avtal med andra länder, bör utformas på så sätt att de inte är handelshindrande och så att de främjar istället för att hindra den digitala ekonomin, inklusive utvecklingen av gränsöverskridande molntjänster. Förslag på förbud mot överföring av data mellan länder (inom EU eller mellan EU och tredje land) och krav på inhemsk datalagring bör motverkas, och regleringar med sådant innehåll avvecklas eller reformeras om de redan har införts.
27. En genomgång av svensk lagstiftning ur perspektivet av exponentiell teknisk utveckling behövs för att kommande reformbehov i möjligaste mån redan nu ska kunna identifieras.
28. Fortsätt att riva hinder för handel inom EU. Under senare tid ökar kraven på nationella särlösningar inom EU vilket riskerar att försvåra för handeln.
29. Tillämpa fördragets gränsdragning mellan unionskompetens och nationell kompetens i handelspolitiken så att EU kan fortsätta att vara en trovärdig motpart i handelsförhandlingar.
30. Frihandel med Kanada borde vara en självklarhet för alla som säger sig vilja motverka protektionism. Ratificera därför frihandelshandelsavtalet med Kanada (CETA) omedelbart.
31. Vi vill därför inleda ett tätare bilateralt samarbete med Norge för att hitta nya sätt att sänka handelskostnader, t.ex. genom att underlätta tullprocedurer och förbättra kommunikationerna mellan våra grannländer. ID-kontroller mot grannländer, t.ex. Danmark och Tyskland, ska ses som en temporär lösning. Sveriges åtaganden enligt EU-fördraget ska respekteras även på det här området, i synnerhet eftersom det gäller en så central del som den fria rörligheten.

32. Fortsatt handelsliberalisering inom ramen för WTO, antingen i hela medlemskretsen eller inom ramen för sektorsavtal. Vi arbetar även för ensidig handelsliberalisering från EU:s sida för att stärka företagets konkurrenskraft, t.ex. genom att ta bort alla tullar på insatsvaror.
33. Förhandla fram regionala frihandelsavtal med partners – såväl OECD-länder som nya tillväxtekonominer och utvecklingsländer – som uppvisar ett genuint intresse för ömsesidigt liberaliserad handel med EU. Så snart förutsättningarna för frihandelsförhandlingar baserat på ömsesidigt förtroende mellan EU och USA åter finns, är det även viktigt att TTIP-förhandlingarna återupptas.
34. Motverka all ny protektionism, inklusive icke-tariffära handelshinder som t.ex. subventioner, tekniska handelshinder, olika typer av lokaliseringsskrav och diskriminering i offentlig upphandling.
35. Höj det så kallade minimivärdet vid import till EU för paket och andra små försändelser till en nivå som motsvarar den nivå som gäller vid import till USA.

Den företagandepolitiska arbetsgruppen hade i rapporten "Frihet och företagsamhet" yrkat:

36. Att personaloptioner ska beskattas som kapitalinkomster vid det tillfälle då aktierna avyttras och inte beskatta dem som arbetsinkomst i samma stund som optionen delas ut till den anställde.

Den klimat- och miljöpolitiska arbetsgruppen hade i rapporten "Grön liberal politik" yrkat:

8. Flyget ska liksom andra transportslag stå för sina klimatkostnader. Sverige ska driva på för en europeisk flygskatt och att flyget internationellt ska betala för sina klimatkostnader. Ett system med differentierade landningsavgifter utifrån hur mycket biobränsle som används vid flygningar bör prövas. För att öka konsumenternas information och kunskap om flygets klimatpåverkan införs en obligatorisk klimatdeklaration i reklam och vid bokning av flygresor.

Den äldrepolitiska arbetsgruppen hade i rapporten "Leva livet hela livet" yrkat:

7. Därför bör åldersgränsen för att rätten att stanna i arbetslivet (den så kallade LAS-åldern) höjas och på sikt avskaffas helt. Den nedre gränsen för när man tidigast får ta ut ålderspension bör höjas i takt med medellivslängdens utveckling.
34. Det måste samtidigt vara möjligt för årsrika att efterfråga lämpliga bostäder. Taket i bostadstillägget bör höjas så att det rymmer också hyran för en nyproducerad smålägenhet.

Den sjukvårdspolitiska arbetsgruppen hade i rapporten "Nio utmaningar för en liberal hälso- och sjukvård" yrkat:

21. Genom att låta regioner och landsting ta över kostnadsansvaret för sjukskrivningarna från försäkringskassan kan möjligheterna med finansiell samordning (Finsam), där vi kopplar ihop sjukskrivning med behandling, utvecklas.

I motion B1 hade yrkats:

1. att en ny punkt införs i den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten med lydelsen: "Skattesystemet och näringslagstiftningen behöver reformeras för att främja grön skatteväxling, delningsekonomi och grön marknadsekonomi. Sverige kan genom offensiva ekonomiska reformer skaffa sig en frontposition som ger merparten av näringslivet ett försprång och gynnar innovation och jobbtillväxt."

I motion B2 hade yrkats:

1. att landsmötet beslutar att ändra punkten 1 i rapporten "Jobb och tillväxt" till: "Huvudproblemet i det svenska inkomstskattesystemet är att vi efter det tidigare 'århundradets skattereform' som syftade för generella, transparenta och tillväxtvänliga regler fått ett skattesystem som är svårförståeligt och tillväxtfientligt. Jobbskatteavdraget och de allt större regionala skillnaderna i inkomstbeskattning gör att tidigare principer för välfärdens finansiering undermineras. Inkomstbeskattningen behöver en bred parlamentarisk skattereform som baseras på ett antal liberala grundprinciper. Jobbskatteavdraget avskaffas och ersätts av ett generellt grundavdrag. En enhetlig progressiv inkomstbeskattning på 30–50 procent beroende på inkomst införs. Värnskatten avskaffas."

I motion B3 hade yrkats:

1. att Liberalerna tar ställning för att det samlade skattetrycket i kommuner och landsting inte bör överstiga 30 procent
2. att Liberalerna tar ställning för "hälften kvar"-principen
3. att Liberalerna tar ställning för enhetlig moms

4. att Liberalerna vill hålla avdrag på kapital återhållsamt. Ränteavdraget, till exempel, ska inte ingå i en framtida skattereform

I motion B4 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska arbeta för att marginalskatterna ska närma sig snittet inom OECD
2. att Liberalerna ska arbeta för att marginalskatten som mest ska uppgå till 50 procent, detta som ett tydligt delmål för att närma sig snittet inom OECD-länderna

I motion B5 hade yrkats:

1. att sista meningen i punkt 6 i det skattepolitiska beslutet från landsmötet 2015 ändras från "Bland de skattebaser som kan beskattas hårdare finns exempelvis fordon och kemikalier." till: "Bland de skattebaser som kan beskattas hårdare finns exempelvis kemikalier och fordon med negativ miljöpåverkan."

I motion B6 hade yrkats:

1. att punkt 6, andra (tredje?) meningen om mervärdesskatt i rapporten "En ny skattereform för jobb och företagande" ska ändras till: "Det kan åstadkommas genom ökad enhetlighet."
2. att punkt 6, sista meningen i rapporten "En ny skattereform för jobb och företagande" ska strykas

I motion B7 hade yrkats:

1. att kommuner ska ha rätt att införa geografiskt differentierad kommunalskatt
2. att kommuner ska ha rätt införa differentierade avgifter för välfärdstjänster beroende på var i kommunen de utförs
3. att staten ska införa ett system med geografiskt differentierade arbetsgivaravgifter i syfte att göra det mer lönsamt att anställa i glesbygd

I motion B8 hade yrkats:

1. att partistyrelsen får till uppgift att ta fram förslag på en differentierad skatt utifrån tillgång till samhällsservice

I motion B9 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för att införa starka ekonomiska incitament för privat pensionssparande
2. att detta skrivs in i partiprogrammet under punkten 3.3.1

I motion B10 hade yrkats:

1. att Liberalerna arbetar för att avskaffa indexering av skatter

I motion B11 hade yrkats:

1. att jobbskatteavdragen avskaffas och att lön och pension beskattas lika

I motion B12 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för en successiv sänkning av pensionärsskatten och då börja med dem som har lägst pensioner. Målsättningen är att på sikt ta bort skillnaderna mellan skattetablellerna 1 och 2

I motion B13 hade yrkats:

1. att Liberalerna tar ställning för landets fattigpensionärer, en mycket viktiga jämställdhetsfråga eftersom den största delen av denna grupp är kvinnor
2. att Liberalerna tar ställning för ett "pensionsskatteavdrag" för dem som har en pension under 12 000 kronor brutto, där de med endast garantipension blir skattebefriade
3. att Liberalerna verkar för att skatteavdraget införs successivt under en treårsperiod

I motion B14 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för en miniminivå av pensionen på 11 000 kronor
2. att Liberalerna även ska arbeta för att få minimipensionen skattefri

I motion B15 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för att pensionärerna ska få lägre skatt än övriga i samhället så att de kan leva på sin pension
2. att Liberalerna verkar för att pensionärerna får tillbaka de pengar som lånades av Perssons regering

I motion B16 hade yrkats:

1. att landsmötet beslutar om tillägg till programmet "Grön liberal politik" punkt 6, "Transportpolitiken måste erkänna bilens roll på landsbygden. Reseavdraget för arbetsresor i de fall där kollektivtrafik saknas ska förbättras."

I motion B17 hade yrkats:

1. att Liberalerna tar fram skarpa förslag på hur bilanvändandet på landsbygden fortsättningsvis underlättas
2. att Liberalerna tar fram ett förslag där reseavdraget för arbetsresor i de fall där kollektivtrafik saknas ska förbättras/förstärkas och ha med detta som ett vallöfte inför 2018

I motion B18 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för att ta bort reseavdragen

I motion B19 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för att utfallet av avdraget för resor till och från arbetet jämföras med underskottsavdrag = lika för alla oavsett inkomst
2. att Liberalerna tar ställning för att avdrag för resor till och från arbetet inte ska minska den pensionsgrundande inkomsten

I motion B20 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för att studier ska likställas med arbete gällande reseavdrag
2. att gränsen för reseavdrag gällande studier bör ligga på en lägre nivå än för arbete

I motion B21 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för att grundavdraget höjs för icke-pensionärer

I motion B22 hade yrkats:

1. att grundavdraget, per månad, ska höjas till en nivå något ovanför socialbidragsnormen för vuxna
2. att inga sociala avgifter betalas på denna del av grundavdraget om man är anmäld till Skatteverket som huvudarbetsgivare för arbetstagaren
3. att skatten är platt på den del som överstiger grundavdraget

I motion B23 hade yrkats:

1. att Liberalerna uttalar sig för att alla inkomster som understiger normen för försörjningsstöd ska vara skattefria
2. att punkt 3 i rapporten "En ny skattereform för jobb och företagande" ska kompletteras med: "Inkomster under normen för försörjningsstöd ska inte beskattas."

I motion B24 hade yrkats:

1. att Liberalerna säger nej till att det införs en nationell särskild flygskatt

I motion B25 hade yrkats:

1. att landsmötet ger Liberalernas partistyrrelse i uppdrag att inför valet 2018 ta fram ett hållbart miljöprogram för flyget innefattande
 - a) upphävandet av 1944 års Chicagokonvention
 - b) att start- och landningsavgifter används mer av miljöskäl i stället för särskild stolskatt per flygresor

I motion B26 hade yrkats:

1. att Liberalerna, som ett led i våra försvarsåtgärder, arbetar för att underlätta produktion och tillverkning av rapsdiesel för maskinellt bruk
2. att Liberalerna ser över beskattning m.m. så att rapsdiesel och diesel blir prismässigt likställda

3. att rapsdiesel blir prismässigt förmånligare, för att säkerställa att vi vid en konflikt har inhemskt drivmedel att tillgå

I motion B27 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för att skatten på biodrivmedel reduceras

I motion B28 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för att skattelättnader införs på drivmedel för lands- och glesbygdsbosatta

I motion B29 hade yrkats:

1. att bränsleskatten ska differentieras baserat på bränslestationernas postnummer

I motion B30 hade yrkats:

1. att Liberalerna uttalar sig för att avskaffa fordonsskatten till förmån av höjd energiskatt på fordonsbränsle i motsvarande grad

I motion B31 hade yrkats:

1. att Liberalerna uttalar sig för avskaffande av energiskatten på el till förmån av avskaffandet av subventioner inom energisektorn samt höjda skatter på koldioxidutsläpp samt annan miljöfarlig verksamhet

I motion B32 hade yrkats:

1. att Liberalerna uttalar sig för en snabb avveckling av ränteavdraget

I motion B33 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska ta ställning för att sänka ränteavdraget för bostadslån
2. att Liberalerna ska ta ställning för att på sikt avsluta denna snedfördelade stimulans

I motion B34 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för att rätten att göra avdrag för räntebetalningar tas bort systematiskt

I motion B35 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för en snabb nedtrappning av ränteavdragen
2. att Liberalerna verkar för ett grundavdrag på inkomstränta, i syfte att uppmuntra buffertsparande och öka individens ekonomiska vardagsmakt
3. att Liberalerna verkar för att avskaffa amorteringskravet

I motion B36 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för att privata kapitalförluster ska tillåtas skjutas fram tills att det finns kapitalvinster som överstiger dem

I motion B37 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verkar för att kapitalförlust vid nedläggning av fåmansföretag ska vara avdragbart mot löneinkomst

I motion B38 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för att bilpooler ges en juridisk definition och att momsatsen ses över

I motion B39 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska ta ställning för att momsnivån för musikverksamhet ska vara likvärdig vare sig åhörarna/publiken dansar eller inte

I motion B40 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för att det i motionen beskrivna förfaringsättet förändras, oaktat om det rör sig om lag eller praxis

I motion B41 hade yrkats:

1. att Liberalernas riksdagsgrupp ges i uppdrag att verka för att förfaringssättet att brottsutsatta företagare, när det finns dömd förövare, får betala moms och skatt på det stulna beloppet, stoppas oaktat om det handlar om lag eller praxis
2. att Liberalernas riksdagsgrupp ges i uppdrag att i övrigt verka för att företagare som också är brottsoffer inte heller i andra avseende ska bli skyldig staten eller annan part pengar, på grund av stöld där både förövare och lagakraft vunnit dom finns

I motion B42 hade yrkats:

1. att RUT- och ROT-avdragen återställs till 50 000 kronor
2. att RUT-tjänsterna även ska gälla flyttjänster, it-tjänster och trädgårdsarbete

I motion B43 hade yrkats:

1. att RUT- och ROT-avdragen ska återställas till 50 000 kronor

I motion B44 hade yrkats:

1. att landsmötet uppmanar riksdagsgruppen att arbeta enligt motionens intentioner

I motion B45 hade yrkats:

1. att Liberalerna uttalar sitt stöd för införandet av en statlig fastighetsskatt som orienterar sig efter fastighetens marknadsvärde

I motion B46 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för att sänka skattetrycket för dem som är villiga att omvandla sina bostäder, fritidshus och Attefallshus som nya hyresrätter för bland annat nyanlända och ungdomar

I motion B47 hade yrkats:

1. att inrätta skatteregler byggda på tid och progressivitet för att undvika spekulation med försäljning av hus under de första åren

I motion B48 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för att privatpersoner endast betalar reavinstskatt på realvinst vid bostadsförsäljning, alltså den del av vinsten som är kvar efter borträkning av inflationen

I motion B49 hade yrkats:

1. att punkt 11, första meningen av rapporten "Reformagenda för en ny bostadsmarknad" stryks
2. att punkt 11, andra meningen av rapporten "Reformagenda för en ny bostadsmarknad" ändras så att den lyder "och räntebelägningen på uppskovsbeloppet avskaffas till förmån av en indexreglering, utgående från prisbasbeloppet"

I motion B50 hade yrkats:

1. att rapporten "Reformagenda för en ny bostadsmarknad" kompletteras med en ny punkt som lyder: "Liberalerna strävar efter likvärdig beskattning av bostäder, oavsett ägandekonstruktionen. Vi vill tillsätta en utredning som ska komma med förslag hur en mera likvärdig beskattning mellan olika ägarkonstruktioner för bostäder kan åstadkommas."

I motion B51 hade yrkats:

1. att Liberalerna bör verka för att beskatta obbyggda hus

I motion B52 hade yrkats:

1. att partistyrelsen får i uppdrag att ta initiativ för att fastighetsskatten på vattenkraftanläggningar ska gå tillbaka till de kommuner och regioner där värdena skapas

I motion B53 hade yrkats:

1. att Liberalerna driver frågan om ursprungsskatt på råvaror

I motion B54 hade yrkats:

1. att skatt på robotar inte ska komma ifråga

I motion B55 hade yrkats:

1. att Liberalerna, för att förbättra folkhälsan, ska verka för att en punktskatt på socker införs

I motion B56 hade yrkats:

1. att Sverige inför en sockerskatt (jämför tobaks- eller alkoholskatt)

I motion B57 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för att skatt på handelsgödsel inte återinförs

I motion B58 hade yrkats:

1. att Liberalerna tar bort alla förslag om skatt på handelsgödsel

I motion B59 hade yrkats:

1. att sätta en miljöskatt på fleeceprodukter på grund av deras höga utsläpp av mikroplaster

I motion B60 hade yrkats:

1. att landsmötet uppdrar åt partistyrelsen att ta fram ett socialförsäkringspolitiskt program

I motion B61 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för att det införs en ny tidsgräns i sjukförsäkringen efter 30 dagar

I motion B62 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för att taket i sjukförsäkringen höjs till 10 prisbasbelopp
2. att Liberalerna inte ska verka för införandet av en andra karensdag i sjukförsäkringen
3. att sjukpenning på fortsättningsnivå även i framtiden ska utbetalas från och med dag 365 i sjukperioden

I motion B63 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för ökad rättssäkerhet i bedömningen av sjukskrivningar genom ökad läkarinsyn i bedömningen och krav på fler förtroendeläkare inom Försäkringskassan
2. att Liberalerna ska verka för att stärka behandlande läkarens roll vid sjukskrivning och rehabilitering
3. att Liberalerna ska verka för en successiv höjning av taket i sjukförsäkringen så att fler faktiskt får 80 procent av sin inkomst i ersättning vid sjukskrivning
4. att Liberalerna ska verka för en förenkling av Försäkringskassans rutiner och formella krav, med syfte att färre personer ska drabbas av utebliven eller försenad ersättning
5. att Liberalerna ska verka för att enbart tid efter att medicinsk behandling igångsatts, ska räknas mot sjukförsäkringens ”bortre parentes” samt att landsting som överskrider vårdgarantin ska bära 25 procent av sjukskrivningskostnaderna under kötiden

I motion B64 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för införande av lagstiftning som innebär att läkare aldrig får ställa diagnos, eller underkänna annan läkares diagnos, på en patient som läkaren själv aldrig träffat för egen bedömning

I motion B65 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för att sjukförsäkringen blir mer flexibel. Möjligheten att kombinera sjukpenning med arbete bör öka och ersättningsgraden bör dels kunna variera i princip steglöst, dels bör det vara möjligt att fördela en deltidssjukskrivning mer fritt över tid

I motion B66 hade yrkats:

1. att Liberalerna tar ställning för införandet av basinkomstpolicyn (basinkomst)

I motion B67 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för att ett införande av basinkomst i Sverige utreds

2. att Liberalerna verkar för att försöksverksamhet med basinkomst i mindre skala genomförs med sikte på eventuellt införande av basinkomst i Sverige

I motion B68 hade yrkats:

1. att Liberalerna generellt fokuserar mera på att förbättra åtgärder mot bedrägligt utnyttjandet av bidragssystemen
2. att Liberalerna verkar för att kommunernas socialtjänster får ett och samma IT-system eller åtminstone samverkande IT-system
3. att Liberalerna verkar för att id-kontrollen vid utbetalning av bidrag blir säkrare

I motion B69 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för en utredning om hur en omfördelning av resurserna från barnbidraget till direkta insatser för barn påverkar likvärdigheten i alla barns utvecklingsmöjligheter

I motion B70 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för att omfördela barnbidraget på ett sådant sätt att barnbidraget minskar succesivt desto högre inkomst hushållet har

I motion B71 hade yrkats:

1. att Liberalerna arbetar för att pensionssystemet reformeras så att det återgår till den nivå som det var tänkt skulle gälla på 1990-talet

I motion B72 hade yrkats:

1. att Liberalerna undersöker och beslutar om olika möjligheter för att stärka livstillvaron för de sämst ställda pensionärerna

I motion B73 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för att höja taket för bostadstillägg från nuvarande 6 200 till 8 900 kronor
2. att Liberalerna verkar för att intentionerna i det nya pensionssystemet att även äldre ska kunna bo i en nyproducerad lägenhet fullföljs
3. att Liberalerna verkar för en revidering av pensionssystemet

I motion B74 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för en höjning av bostadstillägg för pensionärer till 8 000 kronor med en ersättningsgrad om 96 procent

I motion B75 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för att ensamstående jämställs med gifta, sambos eller registrerade partner vad gäller gränsen för vad man får ha på banken för att erhålla bostadstillägg

I motion B76 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för att höja pensionsåldern från nuvarande 67 år till 75 år för att på sikt avskaffa den helt

I motion B77 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för att utreda möjligheten för ett pensionssystem som är baserad på faktisk arbetsförmågan i stället på de nominella levnadsåren

I motion B78 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för att premiepensionssystemet avskaffas. Mer exakt att de fondandelar som varje svensk äger genom systemet ska kunna säljas och bytas likt vilket annat värdepapper som helst
2. att Liberalerna ska verka för att Sjunde AP-fonden på sikt avvecklas

I motion B79 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för att en utredning tillsätts för att komma med förslag på hur tjänstepensionen kan ingå i giftorättsgodset

I motion B80 hade yrkats:

1. att det allmänna pensionssystem kompletteras med att avsättningar till systemet delas lika mellan parter som har gemensamma barn till dess barnen uppnått 18 års ålder. Därefter bör frivillighet råda. För övriga parförhållanden där det inte finns barn ska denna möjlighet kunna erbjudas. Motsvarande förändringar bör också införas i tjänstepensionssystemen

I motion B81 hade yrkats:

1. att inflationsmålet sänks till noll procent

I motion B82 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för att staten snarast startar en blockkedjekommission som får till uppdrag att förutse risker och ta till vara möjligheter med tekniken
2. att Liberalerna verkar för att staten, fram till att tekniken tagit över, bejakar samexistens mellan fiat-valutor och digitala valutor

I motion B83 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för att man ska kunna göra kontantuttag runt om i Sverige på bankkontor.

I motion B84 hade yrkats:

1. att Liberalerna medverkar till att hindren för kontanthantering undviks
2. att Liberalerna verkar för att affärsbanker åläggs att förse marknaden med kontanta medel i form av sedlar och mynt. Ersättningen till bankerna för detta ska vara skälig och storleken beslutas av Sveriges riksbank

I motion B85 hade yrkats:

1. att sms-lån förbjuds
2. att det införs rapportskyldighet för alla lån till en myndighet, t.ex. Finansinspektionen eller Konsumentverket
3. att det lagstiftas om max ett (1) sms-lån åt gången, där långivare fälls för ocker och låntagare för oaktsamhet vid lagöverträdelse
4. att det införs en högsta tillåtna effektiv ränta på 50 procent, precis som i Finland

I motion B86 hade yrkats:

1. att under rubriken "Digitalisering" en ny punkt sätts in efter punkt 27 som beskriver Agenda 2030 som en del i den nya digitala ekonomin

I motion B87 hade yrkats:

1. att det görs ett förtydligande genom ett tillägg på punkt 23: "Vi vill uppdra åt myndigheter att tillgängliggöra offentliga data, i synnerhet gäller detta geodata, vilken kan ses som en grundläggande digital motorväg till effektivare och mer hållbart samhällsbyggande, genomföra pristävlingar och undersöka hur blockkedjor kan användas i deras verksamhet."

I motion B88 hade yrkats:

1. att det görs ett tillägg på punkt 25 efter första meningen enligt följande: "Sverige har en outnyttjad potential till välfärdsutveckling via vår spatiala datainfrastruktur, SDI, i geodataportalen."

I motion B89 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för att släppa våra geodata fria som s.k. öppna data. Detta kan göras som ett tillägg på punkt 27

I motion B90 hade yrkats:

1. att Liberalerna arbetar för en tydligare koppling mellan områdena krisberedskap och miljö/klimat genom öppenhet med miljögeografiska data

I motion B91 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för att utbyggnaden av bredband påskyndas i landet

I motion B92 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för krav på registrering av kontantkort till mobiltelefoner, för att försvåra bl.a. droghandel och göra det enklare för polisen att spåra både köpare och säljare i brottslig verksamhet

I motion B93 hade yrkats:

1. att Liberalerna i sin politikutveckling bejakar digitaliseringen av produktion, administration och transporter

I motion B94 hade yrkats:

1. att Liberalerna aktivt använder digitalisering som politiskt reformverktyg för att förnya, förbättra och modernisera offentlig sektor
2. att Liberalerna på nationell, regional och lokal nivå systematiskt arbetar för att identifiera och avlägsna hinder för innovation i lagar, förordningar och styrdokument
3. att Liberalerna verkar för ett digitalt kompetenslyft för anställda inom offentlig sektor för att de fullt ut ska kunna använda de möjligheter tekniken ger

I motion B95 hade yrkats:

1. att Liberalerna tar fram en samlad politik för automation och AI

I motion B96 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för att mobilnäten i Sverige ska samordnas så att mobil- och bredbandsanvändare får så bra täckning som möjligt i hela landet

I motion B97 hade yrkats:

1. att resurserna för snabbtågssatsningen genast läggs på försvaret i stället

I motion B98 hade yrkats:

1. att den andra meningen i andra stycket under rubriken 2.2.5 Högre utbildning och forskning ändras till följande lydelse: ”Fler statliga högskolor och universitet bör överföras i stiftelseform och fler statliga lärosäten bör ges möjlighet att direkt eller indirekt äga sina fastigheter.”
2. att Liberalerna verkar för att avkastningskravet på Akademiska hus sänks
3. att Liberalerna verkar för att statens krav på utdelning från Akademiska hus ska minskas
4. att Liberalerna verkar för att ägardirektiven till Akademiska hus ändras så att bolaget ges i uppdrag att vara stöttande och behjälplig när lärosäten vill överta fastigheter och själv förvalta dem

I motion B99 hade yrkats:

1. att Liberalerna aktivt verkar för att även enskilda firmor får ett eget organisationsnummer som är skilt från företagarens personnummer

I motion B100 hade yrkats:

1. att Liberalerna tar initiativ för att skrota de osäkra, otidsenliga och integritetskränkande personnumren och att Sverige i stället inför ”individkoder” som bygger på en och samma individs biometri, DNA m.m., så att alla inom Sveriges gränser kan identifieras på ett rättssäkert sätt
2. att Liberalerna, i händelse av bifall till yrkande 1, kampanjar och påvisar både nationella som personliga säkerhetsrisker, och hur integritetskränkande och svåra våra personnummer är att skydda. En och samma individ kan ha flera personnummer, vilket kan göra det svårt (omöjligt) att rätt lagföra en person (i synnerhet kriminella). Personnumren i sin konstruktion är allmänt avslöjande när det gäller både ålder och kön, samt är lätta att stjälas eller utnyttjas av andra, något som kan handla om att överta någon annans identitet, bankkonton, ägodelar, bostad m.m.
3. att Liberalerna, i händelse av bifall till yrkandena 1 och 2, inleder arbetet med att påvisa och synliggöra alla former av trygghetseffekter som den här typen av individkoder har framför andra, hur de underlättar det polisiära arbetet och framförallt förebygger kriminalitet. Ett arbete som omfattar framtagande av kampanjmaterial, information, presentationer, dokument och handlingar som stöd då det gäller att rösta på rätt parti (Liberalerna) och vara så utformade att rätt beslut i olika instanser, nämnder och andra myndigheter ska vara både möjliga och lätta att fatta

I motion B101 hade yrkats:

1. att Liberalerna tar ställning för att personnummer ska vara könlöst
2. att Liberalerna verkar för att personnumret utökas till fler siffror
3. att Liberalerna har ställningen att personnummer ska avspegla födelsedagen när det är möjligt

I motion B102 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för att snabbtreda möjligheten att öka skyddet av svenskars personliga integritet genom att antingen skrota systemet med offentliga personnummer helt eller exempelvis hemligstämpla del av personnumret, och därefter driva på för ändrad lagstiftning som möjliggör detta ökade personliga integritetsskydd
2. att Liberalerna tar ställning för individens rätt till kontroll över sin egen information genom att driva frågan om att förbjuda svenska myndigheter att sälja personuppgifter utan individs uttryckliga godkännande därom

Partistyrelsen hade yrkat:

1. att den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten punkt 5 skulle bifallas: ”Dagens skattesystem möter inte morgondagens utmaningar. Sverige bör därför genomföra en omfattande skattereform där kraftigt sänkta skatter på arbete växlas mot höjda konsumtionskatter och miljöskatter.”
2. att motion B1 skulle anses besvarad
3. att den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten punkt 1 skulle bifallas: ”Huvudproblemet i det svenska skattesystemet är att marginalskatterna på arbete är världens högsta. Vi föreslår att den högsta marginalskatten sänks till en nivå där vi närmar oss genomsnittet i OECD, och att brytpunkten för att betala statlig inkomstskatt höjs betydligt. Vi vill också avskaffa värmskatten.”
4. att motion B2 skulle avslås
5. att den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten punkt 2 skulle bifallas: ”Det måste vara attraktivt att investera och bedriva verksamhet i Sverige. När bolagsskatten går ned i våra konkurrentländer kan den långsiktigt inte avvika i Sverige.”
6. att motion B3 samt motion B4 yrkande 2 skulle anses besvarade
7. att motionerna B4 yrkande 1, B5 och B6 skulle anses besvarade
8. att den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten punkt 3 skulle bifallas: ”De svenska reglerna för expertskatt, som omfattar utländska forskare, experter och nyckelpersoner, är mindre attraktiva än i andra länder. Därför behöver den svenska expertskatten moderniseras, samtidigt som marginalskatterna på arbete sänks.”
9. att den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten punkt 4 skulle bifallas: ”Sverige har bland de högsta skattesatserna på personaloptioner i Europa och västvärlden, vilket hindrar skickliga entreprenörer och medarbetare från att få höga inkomster i stället för att underlätta för karriärer och företag att växa. Vi föreslår en modell för optionsbeskattning utan begränsningar i vem på företaget som får omfattas eller i storleken på vare sig företag eller optionsprogram. En med tiden växande del av värdet på optionen ska beskattas som kapitalinkomst, och inga arbetsgivaravgifter ska betalas när optionerna löses ut.”
10. att den företagandepolitiska rapporten punkt 36 skulle utgå
11. att motion B7 yrkande 1 samt 2 skulle anses besvarade
12. att motion B7 yrkande 3 skulle avslås
13. att motion B8 skulle anses besvarad
14. att motion B9 skulle anses besvarad
15. att motion B10 skulle avslås
16. att motion B11–B13, B14 yrkande 2 samt B15 yrkande 1 skulle anses besvarade
17. att motion B16 och B17 skulle anses besvarade
18. att motion B18 yrkande 4 skulle avslås
19. att motion B19 skulle anses besvarad
20. att motion B20 skulle anses besvarad
21. att motionerna B21, B22 yrkande 1 och B23 skulle anses besvarade
22. att motion B22 yrkande 2 skulle avslås
23. att motion B22 yrkande 3 skulle anses besvarat
24. att klimat- och miljörapporten punkt 8 skulle bifallas: ”Flyget ska liksom andra transportslag stå för sina klimatkostnader. Sverige ska driva på för en europeisk flygskatt och att flyget internationellt ska betala för sina klimatkostnader. Ett system med differentierade landningsavgifter utifrån hur mycket biobränsel

- som används vid flygningar bör prövas. För att öka konsumenternas information och kunskap om flygets klimatpåverkan införs en obligatorisk klimatdeklaration i reklam och vid bokning av flygresor.”
25. att motionerna B24 och B25 skulle anses besvarade
 26. att motionerna B26 och B27 skulle anses besvarade
 27. att motionerna B28 och B29 skulle anses besvarade
 28. att motion B30 skulle anses besvarad
 29. att motion B31 skulle anses besvarad
 30. att motionerna B32, B33 yrkande 2, B34 och B35 yrkande 1 skulle anses besvarade
 31. att motion B33 yrkande 1 skulle anses besvarat
 32. att motionerna B35 yrkande 2 och 3 samt B36 skulle anses besvarade
 33. att motion B37 skulle anses besvarad
 34. att motion B38 skulle anses besvarad
 35. att motion B39 skulle anses besvarad
 36. att motionerna B40 och B41 skulle anses besvarade
 37. att motionerna B42 och B43 skulle anses besvarade
 38. att motion B44 skulle anses besvarad
 39. att motion B45 skulle anses besvarad
 40. att motion B46 skulle anses besvarad
 41. att motionerna B47 och B48 skulle anses besvarade
 42. att motionerna B49 och B50 skulle anses besvarade
 43. att motion B51 skulle anses besvarad
 44. att motion B52 skulle anses besvarad
 45. att motionerna B53 och B54 skulle anses besvarade
 46. att motionerna B55 och B56 skulle anses besvarade
 47. att motionerna B57 och B58 skulle anses besvarade
 48. att motion B59 skulle anses besvarad
 49. att motion B60 skulle anses besvarad
 50. att motion B61 skulle anses besvarad
 51. att motion B62 yrkande 2 och 3 skulle avslås
 52. att motion B63 yrkande 3 skulle anses besvarat
 53. att motion B62 yrkande 1 skulle anses besvarat
 54. att motion B63 yrkande 1, 2, 4 och 5 skulle anses besvarade
 55. att motion B64 skulle anses besvarad
 56. att den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 21 skulle ges lydelsen: ”Finsam-modellen, finansiell samordning inom vården, ska stärkas. Försäkringskassan ska ges i uppdrag att aktivt medfinansiera behandling och rehabiliteringsinsatser som kan sänka sjuksjuktalet, särskilt för personer som annars riskerar långvarig sjukskrivning.”
 57. att motion B65 skulle bifallas
 58. att motion B66 skulle avslås
 59. att motion B67 skulle avslås
 60. att motion B68 skulle anses besvarad
 61. att motion B69 skulle avslås
 62. att motion B70 skulle avslås
 63. att den äldrepolitiska rapporten punkt 34 skulle bifallas: ”Det måste samtidigt vara möjligt för årsrika att efterfråga lämpliga bostäder. Taket i bostadstillägget bör höjas så att det rymmer också hyran för en nyproducerade smålägenhet.”
 64. att motion B71 skulle anses besvarad
 65. att motion B72 skulle anses besvarad
 66. att motion B73 skulle anses besvarad
 67. att motion B74 skulle anses besvarad
 68. att motion B14 yrkande 1 skulle anses besvarat
 69. att motion B15 yrkande 2 skulle avslås
 70. att motion B75 skulle anses besvarad
 71. att den äldrepolitiska rapporten punkt 7 skulle ges lydelsen: ”Därför bör åldersgränsen för rätten att stanna i arbetslivet höjas till 71 år. Den nedre gränsen för när man tidigast får ta ut ålderspension bör höjas i takt med medellivslängdens utveckling.”
 72. att motion B76 skulle anses besvarad

73. att motion B77 skulle avslås
74. att motion B78 skulle avslås
75. att motion B79 skulle anses besvarad
76. att motion B80 skulle anses besvarad
77. att motion B81 skulle avslås
78. att motion B82 yrkande 1 skulle anses besvarat
79. att motion B82 yrkande 2 skulle avslås
80. att motionerna B83 och B84 skulle anses besvarade
81. att motion B85 skulle anses besvarad
82. att den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten punkt 28 skulle bifallas: ”Fortsätt att riva hinder för handel inom EU. Under senare tid ökar kraven på nationella särlösningar inom EU vilket riskerar att försvåra för handeln.”
83. att den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten punkt 29 skulle bifallas: ”Tillämpa fördragets gränsdragning mellan unionskompetens och nationell kompetens i handelspolitiken så att EU kan fortsätta att vara en trovärdig motpart i handelsförhandlingar.”
84. att den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten punkt 30 skulle bifallas: ”Frihandel med Kanada borde vara en självklarhet för alla som säger sig vilja motverka protektionism. Ratificera därför frihandelshandelsavtalet med Kanada (CETA) omedelbart.”
85. att den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten punkt 31 skulle bifallas: ”Vi vill därför inleda ett tätare bilateralt samarbete med Norge för att hitta nya sätt att sänka handelskostnader, t.ex. genom att underlätta tullprocedurer och förbättra kommunikationerna mellan våra grannländer. ID-kontroller mot grannländer, t.ex. Danmark och Tyskland, ska ses som en temporär lösning. Sveriges åtaganden enligt EU-fördraget ska respekteras även på det här området, i synnerhet eftersom det gäller en så central del som den fria rörligheten.”
86. att den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten punkt 32 skulle bifallas: ”Fortsatt handelsliberalisering inom ramen för WTO, antingen i hela medlemskretsen eller inom ramen för sektorsavtal. Vi arbetar även för ensidig handelsliberalisering från EU:s sida för att stärka företagets konkurrenskraft, t.ex. genom att ta bort alla tullar på insatsvaror.”
87. att den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten punkt 33 skulle bifallas: ”Förhandla fram regionala frihandelsavtal med partners – såväl OECD-länder som nya tillväxtekonomier och utvecklingsländer – som uppvisar ett genuint intresse för ömsesidigt liberaliserad handel med EU. Så snart förutsättningarna för frihandelsförhandlingar baserat på ömsesidigt förtroende mellan EU och USA åter finns, är det även viktigt att TTIP-förhandlingarna återupptas.”
88. att den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten punkt 34 skulle bifallas: ”Motverka all ny protektionism, inklusive icke-tariffära handelshinder som t.ex. subventioner, tekniska handelshinder, olika typer av lokaliseringskrav och diskriminering i offentlig upphandling.”
89. att den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten punkt 35 skulle bifallas: ”Höj det så kallade minimivärdet vid import till EU för paket och andra små försändelser till en nivå som motsvarar den nivå som gäller vid import till USA.”
90. att den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten punkt 19 skulle bifallas: ”Digitaliseringen innebär fantastiska möjligheter för den enskilda individen och för samhället i stort, om den kan bejakas på rätt sätt. En central princip är därför att alla offentliga funktioner som till en rimlig kostnad kan göras digitalt tillgängliga också ska göras digitalt tillgängliga.”
91. att den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten punkt 20 skulle bifallas: ”Politikens uppgift måste vara att snabbt undanröja hinder för att underlätta, eller åtminstone inte försvåra, den tekniska utvecklingen. När det gäller flera modeller för delningstjänster står legala hinder i vägen för tjänsten att växa. Vi vill ha spelregler som gör det lätt att göra rätt och säkerställer konkurrens på rättvisa villkor.”
92. att den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten punkt 21 skulle bifallas: ”Jämfört med reguljära anställningsförhållanden eller tjänsteköp gör delningsekonomin det svårare för både säljare och köpare att göra rätt skattebetalningar och för Skatteverket att kontrollera om så skett. Vi föreslår därför att regeringen ger Skatteverket i uppgift att ta fram en enkel möjlighet för aktörer i delningsekonomin att direktrapportera in kontrolluppgifter.”
93. att den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten punkt 22 skulle ges lydelsen: ”Vi vill inom idag etablerade utbildningsformer erbjuda alla svenskar som vill en onlineutbildning för att lära sig programmering, samt erbjuda införa ett riktat program mot arbetslösa och ungdomar, med intensivare utbildning.”
94. att motion B86 skulle anses besvarad

95. att den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten punkt 23 skulle ges lydelsen: ”De digitala lösningarnas plats och funktion inom offentlig sektor måste utvecklas. Vi vill uppdra åt svenska myndigheter att tillgängliggöra offentliga data, i synnerhet geodata, genomföra pristävlingar och undersöka hur blockkedjor kan användas i verksamheten.”
96. att motion B87 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
97. att motionerna B88–B90 skulle anses besvarade
98. att den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten punkt 24 skulle bifallas: ”Kommuner och myndigheter behöver agila upphandlings- och kontraktsmodeller för tekniska upphandlingar.”
99. att den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten punkt 25 skulle bifallas: ”Digital infrastruktur ska finnas på plats i hela Sverige. Digitala tjänster som underlättar handel ska alltid vara väl konkurrensutsatta och därmed tillgängliga till rimliga priser för företagen.”
100. att den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten punkt 26 skulle ges lydelsen: ”Nya och befintliga regleringar för dataflöden, inom EU eller via avtal med andra länder, bör utformas på så sätt att de inte är handelshindrande och så att de främjar i stället för att hindra den digitala ekonomin, inklusive utvecklingen av gränsöverskridande molntjänster.”
101. att den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten punkt 27 skulle ges lydelsen: ”En genomgång av relevant och prioriterad svensk lagstiftning ur perspektivet av exponentiell teknisk utveckling behövs för att kommande reformbehov i möjligaste mån redan nu ska kunna identifieras.”
102. att motion B91 skulle bifallas
103. att motion B92 skulle anses besvarad
104. att motionerna B93 och B94 skulle bifallas
105. att motion B95 skulle bifallas
106. att motion B96 skulle anses besvarad
107. att den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten punkt 6 skulle bifallas: ”Lägg ner Bolagsverket och låt andra myndigheter ta över deras uppgifter.”
108. att motion B97 skulle anses besvarad
109. att den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten punkt 7 skulle bifallas: ”Lagstifta för att ge företag som bryter tillgångar på asteroider rätt till det de bryter.”
110. att den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten punkt 8 skulle bifallas: ”Sverige bör införa ett system med s.k. patentbox, som ger forskningsintensiva verksamheter i företagen en lägre bolagsskatt.”
111. att den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten punkt 9 skulle bifallas: ”För att Sverige ska vara attraktivt som lokaliseringsland för FoU-investeringar är det även nödvändigt att vi har ledande kompetensförsörjning och forskning inom strategiska områden för näringslivet. FoU-avdraget bör omfatta även större företag.”
112. att motion B98 yrkande 1 skulle bifallas
113. att motion B98 yrkande 2–4 skulle anses besvarade
114. att motion B99 skulle anses besvarad
115. att motionerna B100 och B101 skulle anses besvarade
116. att motion B102 skulle avslås

Utskottet yrkade:

1. att den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten punkt 5 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas: ”Dagens skattesystem möter inte morgondagens utmaningar. Sverige bör därför genomföra en omfattande skattereform där kraftigt sänkta skatter på arbete växlas mot höjda konsumtionsskatter och miljöskatter.”
2. att motion B1 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
3. att den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten punkt 1 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas: ”Huvudproblemet i det svenska skattesystemet är att marginalskatterna på arbete är världens högsta. Vi föreslår att den högsta marginalskatten sänks till en nivå där vi närmar oss genomsnittet i OECD, och att brytpunkten för att betala statlig inkomstskatt höjs betydligt. Vi vill också avskaffa värnskatten.”
4. att motion B2 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
5. att den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten punkt 2 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas: ”Det måste vara attraktivt att investera och bedriva verksamhet i Sverige. När bolagsskatten går ned i våra konkurrentländer kan den långsiktigt inte avvika i Sverige.”
6. att motion B3 samt motion B4 yrkande 2 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarade
7. att motionerna B4 yrkande 1, B5 och B6 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarade

8. att den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten punkt 3 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas: ”De svenska reglerna för expertskatt, som omfattar utländska forskare, experter och nyckelpersoner, är mindre attraktiva än i andra länder. Därför behöver den svenska expertskatten moderniseras, samtidigt som marginalskatterna på arbete sänks.”
9. att den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten punkt 4 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas: ”Sverige har bland de högsta skattesatserna på personaloptioner i Europa och västvärlden, vilket hindrar skickliga entreprenörer och medarbetare från att få för höga inkomster i stället för att underlätta för karriärer och företag att växa. Vi föreslår en modell för optionsbeskattning utan begränsningar i vem på företaget som får omfattas eller i storleken på vare sig företag eller optionsprogram. En med tiden växande del av värdet på optionen ska beskattas som kapitalinkomst, och inga arbetsgivaravgifter ska betalas när optionerna löses ut.”
10. att den företagandepolitiska rapporten punkt 36 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle utgå
11. att motion B7 yrkande 1 samt 2 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarade
12. att motion B7 yrkande 3 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
13. att motion B8 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
14. att motion B9 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
15. att motion B10 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
16. att motion B11–B13, B14 yrkande 2 samt B15 yrkande 1 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarade
17. att motion B16 och B17 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarade
18. att motion B18 yrkande 4 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
19. att motion B19 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
20. att motion B20 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
21. att motionerna B21, B22 yrkande 1 och B23 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarade
22. att motion B22 yrkande 2 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
23. att motion B22 yrkande 3 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarat
24. att klimat- och miljörapporten punkt 8 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas: ”Flyget ska liksom andra transportslag stå för sina klimatkostnader. Sverige ska driva på för en europeisk flygskatt och att flyget internationellt ska betala för sina klimatkostnader. Ett system med differentierade landningsavgifter utifrån hur mycket biobränsle som används vid flygningar bör prövas. För att öka konsumenternas information och kunskap om flygets klimatpåverkan införs en obligatorisk klimatdeklaration i reklam och vid bokning av flygresor.”
25. att motion B24 skulle bifallas
26. att motion B25 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
27. att motionerna B26 och B27 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarade
28. att motionerna B28 och B29 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarade
29. att motion B30 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
30. att motion B31 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
31. att motionerna B32, B33 yrkande 2, B34 och B35 yrkande 1 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarade
32. att motion B33 yrkande 1 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarat
33. att motionerna B35 yrkande 2 och 3 samt B36 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarade
34. att motion B37 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
35. att motion B38 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
36. att motion B39 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
37. att motionerna B40 och B41 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarade
38. att motionerna B42 och B43 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarade
39. att motion B44 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
40. att motion B45 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
41. att motion B46 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
42. att motionerna B47 och B48 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarade
43. att motionerna B49 och B50 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarade
44. att motion B51 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
45. att motion B52 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
46. att motionerna B53 och B54 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarade

47. att motionerna B55 och B56 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarade
48. att motionerna B57 och B58 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarade
49. att motion B59 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
50. att motion B60 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
51. att motion B61 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
52. att motion B62 yrkande 2 och 3 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
53. att motion B63 yrkande 3 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarat
54. att motion B62 yrkande 1 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarat
55. att motion B63 yrkande 1, 2, 4 och 5 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarade
56. att motion B64 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
57. att den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 21 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle ges lydelsen: "Finsam-modellen, finansiell samordning inom vården, ska stärkas. Försäkringskassan ska ges i uppdrag att aktivt medfinansiera behandling och rehabiliteringsinsatser som kan sänka sjuktalet, särskilt för personer som annars riskerar långvarig sjukskrivning."
58. att motion B65 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
59. att motion B66 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
60. att motion B67 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
61. att motion B68 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
62. att motion B69 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
63. att motion B70 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
64. att den äldrepolitiska rapporten punkt 34 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas: "Det måste samtidigt vara möjligt för årsrika att efterfråga lämpliga bostäder. Taket i bostadstillägget bör höjas så att det rymmer också hyran för en nyproducerad smålägenhet."
65. att motion B71 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
66. att motion B72 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
67. att motion B73 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
68. att motion B74 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
69. att motion B14 yrkande 1 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarat
70. att motion B15 yrkande 2 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
71. att motion B75 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
72. att den äldrepolitiska rapporten punkt 7 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle ges lydelsen: "Därför bör åldersgränsen för rätten att stanna i arbetslivet höjas till 71 år. Den nedre gränsen för när man tidigast får ta ut ålderspension bör höjas i takt med medellivslängdens utveckling."
73. att motion B76 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
74. att motion B77 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
75. att motion B78 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
76. att motion B79 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
77. att motion B80 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
78. att motion B81 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
79. att motion B82 yrkande 1 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarat
80. att motion B82 yrkande 2 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
81. att motionerna B83 och B84 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarade
82. att motion B85 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
83. att den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten punkt 28 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas: "Fortsätt att riva hinder för handel inom EU. Under senare tid ökar kraven på nationella särlösningar inom EU vilket riskerar att försvåra för handeln."
84. att den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten punkt 29 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas: "Tillämpa fördragets gränsdragning mellan unionskompetens och nationell kompetens i handelspolitiken så att EU kan fortsätta att vara en trovärdig motpart i handelsförhandlingar."
85. att den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten punkt 30 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas: "Frihandel med Kanada borde vara en självklarhet för alla som säger sig vilja motverka protektionism. Ratificera därför frihandelshandelsavtalet med Kanada (CETA) omedelbart."
86. att den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten punkt 31 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas: "Vi vill därför inleda ett tätare bilateralt samarbete med Norge för att hitta nya sätt att sänka handelskostnader, t.ex. genom att underlätta tullprocedurer och förbättra kommunikationerna mellan våra grannländer. ID-kontroller mot grannländer, t.ex. Danmark och Tyskland, ska ses som en temporär

- lösning. Sveriges åtaganden enligt EU-fördraget ska respekteras även på det här området, i synnerhet eftersom det gäller en så central del som den fria rörligheten.”
87. att den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten punkt 32 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas: ”Fortsatt handelsliberalisering inom ramen för WTO, antingen i hela medlemskretsen eller inom ramen för sektorsavtal. Vi arbetar även för ensidig handelsliberalisering från EU:s sida för att stärka företagets konkurrenskraft, t.ex. genom att ta bort alla tullar på insatsvaror.”
 88. att den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten punkt 33 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas: ”Förhandla fram regionala frihandelsavtal med partners – såväl OECD-länder som nya tillväxtekonomier och utvecklingsländer – som uppvisar ett genuint intresse för ömsesidigt liberaliserad handel med EU. Så snart förutsättningarna för frihandelsförhandlingar baserat på ömsesidigt förtroende mellan EU och USA åter finns, är det även viktigt att TTIP-förhandlingarna återupptas.”
 89. att den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten punkt 34 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas: ”Motverka all ny protektionism, inklusive icke-tariffära handelshinder som t.ex. subventioner, tekniska handelshinder, olika typer av lokaliseringskrav och diskriminering i offentlig upphandling.”
 90. att den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten punkt 35 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas: ”Höj det så kallade minimivärdet vid import till EU för paket och andra små försändelser till en nivå som motsvarar den nivå som gäller vid import till USA.”
 91. att den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten punkt 19 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas: ”Digitaliseringen innebär fantastiska möjligheter för den enskilda individen och för samhället i stort, om den kan bejakas på rätt sätt. En central princip är därför att alla offentliga funktioner som till en rimlig kostnad kan göras digitalt tillgängliga också ska göras digitalt tillgängliga.”
 92. att den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten punkt 20 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas: ”Politikens uppgift måste vara att snabbt undanröja hinder för att underlätta, eller åtminstone inte försvåra, den tekniska utvecklingen. När det gäller flera modeller för delningstjänster står legala hinder i vägen för tjänsten att växa. Vi vill ha spelregler som gör det lätt att göra rätt och säkerställer konkurrens på rättvisa villkor.”
 93. att den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten punkt 21 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas: ”Jämfört med reguljära anställningsförhållanden eller tjänsteköp gör delningsekonomin det svårare för både säljare och köpare att göra rätt skattebetalningar och för Skatteverket att kontrollera om så skett. Vi föreslår därför att regeringen ger Skatteverket i uppgift att ta fram en enkel möjlighet för aktörer i delningsekonomin att direktrapportera in kontrolluppgifter.”
 94. att den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten punkt 22 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle ges lydelsen: ”Vi vill inom idag etablerade utbildningsformer erbjuda alla svenskar som vill en onlineutbildning för att lära sig programmering, samt erbjuda införa ett riktat program mot arbetslösa och ungdomar, med intensivare utbildning.”
 95. att motion B86 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
 96. att den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten punkt 23 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle ges lydelsen: ”De digitala lösningarnas plats och funktion inom offentlig sektor måste utvecklas. Vi vill uppdraga åt svenska myndigheter att tillgängliggöra offentliga data, i synnerhet geodata, genomföra pristävlingar och undersöka hur blockkedjor kan användas i verksamheten.”
 97. att motion B87 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
 98. att motionerna B88–B90 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarade
 99. att den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten punkt 24 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas: ”Kommuner och myndigheter behöver agila upphandlings- och kontraktsmodeller för tekniska upphandlingar.”
 100. att den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten punkt 25 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas: ”Digital infrastruktur ska finnas på plats i hela Sverige. Digitala tjänster som underlättar handel ska alltid vara väl konkurrensutsatta och därmed tillgängliga till rimliga priser för företagen.”
 101. att den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten punkt 26 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle ges lydelsen: ”Nya och befintliga regleringar för dataflöden, inom EU eller via avtal med andra länder, bör utformas på så sätt att de inte är handelshindrande och så att de främjar i stället för att hindra den digitala ekonomin, inklusive utvecklingen av gränsöverskridande molntjänster.”
 102. att den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten punkt 27 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle ges lydelsen: ”En genomgång av relevant och prioriterad svensk lagstiftning ur perspektivet av exponentiell teknisk utveckling behövs för att kommande reformbehov i möjligaste mån redan nu ska kunna identifieras.”
 103. att motion B91 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas

104. att motion B92 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
105. att motionerna B93 och B94 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
106. att motion B95 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
107. att motion B96 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
108. att den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten punkt 6 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas: "Lägg ner Bolagsverket och låt andra myndigheter ta över deras uppgifter."
109. att motion B97 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
110. att den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten punkt 7 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas: "Lagstifta för att ge företag som bryter tillgångar på asteroider rätt till det de bryter."
111. att den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten punkt 8 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas: "Sverige bör införa ett system med s.k. patentbox, som ger forskningsintensiva verksamheter i företagen en lägre bolagsskatt."
112. att den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten punkt 9 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas: "För att Sverige ska vara attraktivt som lokaliseringsland för FoU-investeringar är det även nödvändigt att vi har ledande kompetensförsörjning och forskning inom strategiska områden för näringslivet. FoU-avdraget bör omfatta även större företag."
113. att motion B98 yrkande 1 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
114. att motion B98 yrkande 2–4 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarade
115. att motion B99 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
116. att motionerna B100 och B101 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarade
117. att motion B102 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås

Utskottsreservation

Erica Markusson reserverade sig i utskottet till förmån för att den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten punkt 6 skulle ges lydelsen: "Liberalerna ska verka för en generell och effektiv användning av skattemedel. Samverkan mellan myndigheter ska underlättas och antalet myndigheter löpande utvärderas."

I debatten yttrade sig:

Niklas Frykman, utskottet, Mats Persson, partistyrelsen, Erica Marcusson, utskottsreservant, Axel Darvik, Lina Nordquist, Amanda Kanange, Helena Gellerman, Anders Lindqvist, Andreas Westerberg, Benny Lindholm, Jens Sundström, Thomas Söderström, Mathias Sundin, Hendrik Andersson, Niclas Lehresjön, Per-Åke Fredriksson, Johan Landström, Per Lundqvist, Caroline Rhawi, Roko Kursar, Malin Sjöberg Högrell, Mohamad Hassan, Ulf Nilsson, Ulla-Britt Hagström, Nina Lundström, Annelie Luthman, Sofia Remmert, Henrik Edin, Karin Karlsbro, Max Sjöberg, Maria Weimer, Mathias Lindow, Anna Horn, Joar Forssell och Lars Karlsson.

Jens Sundström yrkade:

1. att motion B2 skulle anses besvarad

Mathias Lindow yrkade:

1. att motion B3 yrkande 1 skulle avslås

Joar Forssell yrkade:

1. att motion B3 yrkande 3 skulle bifallas
2. att motion B3 yrkande 4 skulle bifallas
3. att, i händelse av bifall till motion B39, landsmötet skulle ta ställning för att momsnivån på musikverksamheter ska vara enhetlig och likvärdig, dvs. 25 procent

Sofia Remmert yrkade:

1. att motion B3 yrkande 3 skulle avslås

Andreas Westerberg yrkade:

1. att motion B7 yrkande 1 och 2 skulle bifallas

Erica Markusson yrkade:

1. att motion B7 yrkande 3 skulle bifallas
2. att motion B17 yrkande 1 skulle bifallas
3. att motion B27 skulle bifallas

4. att motion B48 skulle bifallas
5. att motion B64 skulle bifallas

Lars Karlsson och Erica Markusson yrkade:

1. att motion B8 skulle bifallas

Anita Jernberger yrkade:

1. att motion B11 skulle bifallas
2. att motion B12 skulle bifallas

Henrik Edin yrkade:

1. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion B24 skulle anses besvarad

Mohamad Hassan, Malin Sjöberg Högrell, Amanda Kanange, Benny Lindholm, Pär Lundqvist och Lina Nordquist yrkade:

1. att motion B24 skulle avslås

Mats Persson yrkade:

1. att klimat- och miljörapporten punkt 8 samt motionerna B24 och B25 skulle hänskjutas till beredningsutskottet
2. att den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten punkt 6 skulle hänskjutas till beredningsutskottet

Niclas Lehresjön yrkade:

1. att motion B35 yrkande 1 skulle bifallas

Sara Gunnarsson och Niclas Lehresjön yrkade:

1. att motion B35 yrkande 2 skulle bifallas

Eric Hesselius och Niclas Lehresjön yrkade:

1. att motion B35 yrkande 3 skulle bifallas

Hendrik Andersson, Martina Elfström, Monica Lundin, Erica Markusson och Thomas Söderström och yrkade:

1. att motion B39 skulle bifallas

Hendrik Andersson, Per-Åke Fredriksson, Per-Ola Grönberg, Anders Lindqvist, Erica Markusson och Yanina Westergren yrkade:

1. att motion B52 skulle bifallas

Hendrik Andersson yrkade:

1. att motion B53 skulle bifallas

Per-Ola Grönberg yrkade:

1. att motion B55 och B56 skulle bifallas

Lars Karlsson yrkade:

1. att motion B57 skulle bifallas

Benny Lindholm yrkade:

1. att motion B60 skulle bifallas
2. att motion B98 yrkande 2-4 skulle bifallas

Roko Kursar yrkade:

1. att motion B62 yrkande 2 skulle bifallas
2. att motion B62 yrkande 3 skulle bifallas

Hendrik Andersson och Jens Sundström yrkade:

1. att motion B69 skulle bifallas

Hendrik Andersson, Joar Forssell, Inger Lundberg och Thomas Söderström yrkade:

1. att motion B70 skulle bifallas

Ulla-Britt Hagström, Ewa Wikström Hallonsten, Nina Lundström och Marianne Åhman yrkade:

1. att motion B72 skulle bifallas

Johan Landström och Erica Markusson yrkade:

1. att motion B84 skulle bifallas
2. att den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten punkt 6 skulle ges lydelsen: "Liberalerna ska verka för en generell och effektiv användning av skattemedel. Samverkan mellan myndigheter ska underlättas och antalet myndigheter löpande utvärderas."

Helena Gellerman yrkade:

1. att politik för självkörande fordon skulle tas fram för beslut till nästa landsmöte

Erica Markusson och Andreas Westerberg yrkade:

1. att motion B96 skulle bifallas

Johan Landström yrkade:

1. att, i händelse av att Johan Landströms och Erica Markussons yrkande 2 inte skulle bifallas, Liberalerna skulle tillsätta en arbetsgrupp för att se över statliga myndigheters, inklusive Bolagsverkets, samverkan avseende jobb och tillväxt

Landsmötespresidiet yrkade:

1. att Joar Forssells yrkande 3 skulle hänskjutas till beredningsutskottet
2. att motion B60 och Benny Lindholms yrkande skulle hänskjutas till beredningsutskottet

Landsmötet beslutade:

694. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten punkt 5: "Dagens skattesystem möter inte morgondagens utmaningar. Sverige bör därför genomföra en omfattande skattereform där kraftigt sänkta skatter på arbete växlas mot höjda konsumtionsskatter och miljöskatter."
695. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B1 besvarad
696. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten punkt 1: "Huvudproblemet i det svenska skattesystemet är att marginalskatterna på arbete är världens högsta. Vi föreslår att den högsta marginalskatten sänks till en nivå där vi närmar oss genomsnittet i OECD, och att brytpunkten för att betala statlig inkomstskatt höjs betydligt. Vi vill också avskaffa värnskatten."
697. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion B2
698. att därmed avslå Jens Sundströms yrkande
699. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten punkt 2: "Det måste vara attraktivt att investera och bedriva verksamhet i Sverige. När bolagsskatten går ned i våra konkurrentländer kan den långsiktigt inte avvika i Sverige."
700. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B3 samt motion B4 yrkande 2 besvarade
701. att därmed avslå Mathias Lindows och Sofia Remnerts yrkanden samt Joar Forssells yrkanden 1 och 2
702. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna B4 yrkande 1, B5 och B6 besvarade
703. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten punkt 3: "De svenska reglerna för expertskatt, som omfattar utländska forskare, experter och nyckelpersoner, är mindre attraktiva än i andra länder. Därför behöver den svenska expertskatten moderniseras, samtidigt som marginalskatterna på arbete sänks."
704. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten punkt 4: "Sverige har bland de högsta skattesatserna på personaloptioner i Europa och västvärlden, vilket hindrar skickliga entreprenörer och medarbetare från att få för höga inkomster i stället för att underlätta för karriärer och företag att växa. Vi föreslår en modell för optionsbeskattning utan begränsningar i vem på företaget som får omfattas eller i storleken på vare sig företag eller

- optionsprogram. En med tiden växande del av värdet på optionen ska beskattas som kapitalinkomst, och inga arbetsgivaravgifter ska betalas när optionerna löses ut.”
705. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande låta att den företagandepolitiska rapporten punkt 36 utgå
706. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B7 yrkande 1 och 2 besvarade
707. att därmed avslå Andreas Westerbergs yrkande
708. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion B7 yrkande 3
709. att därmed avslå Erica Markussons yrkande 1
710. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B8 besvarad
711. att därmed avslå Lars Karlssons och Erica Markussons yrkande
712. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B9 besvarad
713. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion B10
714. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B11–B13, B14 yrkande 2 samt B15 yrkande 1 besvarade
715. att därmed avslå Anita Jernbergers yrkanden 1 och 2
716. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B16 och B17 besvarade
717. att därmed avslå Erica Markussons yrkande 2
718. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion B18 yrkande 4
719. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B19 besvarad
720. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B20 besvarad
721. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna B21, B22 yrkande 1 och B23 besvarade
722. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande motion B22 yrkande 2 avslå
723. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B22 yrkande 3 besvarat
724. att i enlighet med Mats Perssons yrkande 1 hänskjuta klimat- och miljörapportens punkt 8 samt motion B24 och B25 till beredningsutskottet
725. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna B26 och B27 besvarade
726. att därmed avslå Erica Markussons yrkande 3
727. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna B28 och B29 besvarade
728. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B30 besvarad
729. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B31 besvarad
730. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna B32, B33 yrkande 2, B34 och B35 yrkande 1 besvarade
731. att därmed avslå Niclas Lehresjöns yrkande
732. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B33 yrkande 1 besvarat
733. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna B35 yrkande 2 och 3 samt B36 besvarade
734. att därmed avslå Sara Gunnarssons och Niclas Lehresjöns yrkande samt Eric Hesselius och Niclas Lehresjöns yrkande
735. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B37 besvarad
736. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B38 besvarad
737. att i enlighet med Hendrik Anderssons m.fl.:s yrkande bifalla motion B39
738. att i enlighet med landsmötespresidiets yrkande 1 hänskjuta Joar Forssells yrkande 3 till beredningsutskottet
739. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna B40 och B41 besvarade
740. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna B42 och B43 besvarade
741. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B44 besvarad
742. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B45 besvarad
743. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B46 besvarad
744. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna B47 och B48 besvarade
745. att därmed avslå Erica Markussons yrkande 4
746. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna B49 och B50 besvarade
747. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B51 besvarad
748. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B52 besvarad
749. att därmed avslå Hendrik Andersson m.fl.:s yrkande
750. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna B53 och B54 besvarade
751. att därmed avslå Hendrik Anderssons yrkande

752. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna B55 och B56 besvarade
753. att därmed avslå Per-Ola Grönbergs yrkande
754. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna B57 och B58 besvarade
755. att därmed avslå Lars Karlssons yrkande
756. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B59 besvarad
757. att i enlighet med landsmötespresidiets yrkande 2 hänskjuta motion B60 och Benny Lindholms yrkande till beredningsutskottet
758. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B61 besvarad
759. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion B62 yrkande 2
760. att därmed avslå Roko Kursars yrkande 1
761. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion B62 yrkande 3
762. att därmed avslå Roko Kursars yrkande 2
763. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B63 yrkande 3 besvarat
764. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B62 yrkande 1 besvarat
765. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B63 yrkande 1, 2, 4 och 5 besvarade
766. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B64 besvarad
767. att därmed avslå Erica Markussons yrkande 5
768. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge den sjukvårdspolitiska rapporten punkt 21 lydelsen: ”Finsam-modellen, finansiell samordning inom vården, ska stärkas. Försäkringskassan ska ges i uppdrag att aktivt medfinansiera behandling och rehabiliteringsinsatser som kan sänka sjuktalet, särskilt för personer som annars riskerar långvarig sjukskrivning.”
769. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla motion B65
770. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion B66
771. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion B67
772. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B68 besvarad
773. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion B69
774. att därmed avslå Hendrik Anderssons och Jens Sundströms yrkande
775. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion B70
776. att därmed avslå Hendrik Anderssons m.fl.:s yrkande
777. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den äldrepolitiska rapporten punkt 34: ”Det måste samtidigt vara möjligt för årsrika att efterfråga lämpliga bostäder. Taket i bostadstillägget bör höjas så att det rymmer också hyran för en nyproducerad smålägenhet.”
778. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B71 besvarad
779. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B72 besvarad
780. att därmed avslå Ulla-Britt Hagströms m.fl.:s yrkande
781. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B73 besvarad
782. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B74 besvarad
783. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B14 yrkande 1 besvarat
784. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion B15 yrkande 2
785. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B75 besvarad
786. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge den äldrepolitiska rapporten punkt 7 lydelsen: ”Därför bör åldersgränsen för rätten att stanna i arbetslivet höjas till 71 år. Den nedre gränsen för när man tidigast får ta ut ålderspension bör höjas i takt med medellivslängdens utveckling.”
787. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B76 besvarad
788. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion B77
789. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion B78
790. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse besvarad motion B79
791. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B80 besvarad
792. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion B81
793. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B82 yrkande 1 besvarat
794. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion B82 yrkande 2
795. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna B83 och B84 besvarade
796. att därmed avslå Johan Landströms och Erica Markussons yrkanden
797. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B85 besvarad

798. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten punkt 28: "Fortsätt att riva hinder för handel inom EU. Under senare tid ökar kraven på nationella särlösningar inom EU vilket riskerar att försvåra för handeln."
799. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten punkt 29: "Tillämpa fördragets gränsdragning mellan unionskompetens och nationell kompetens i handelspolitiken så att EU kan fortsätta att vara en trovärdig motpart i handelsförhandlingar."
800. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten punkt 30: "Frihandel med Kanada borde vara en självklarhet för alla som säger sig vilja motverka protektionism. Ratificera därför frihandelsavtalet med Kanada (CETA) omedelbart."
801. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten punkt 31: "Vi vill därför inleda ett tätare bilateralt samarbete med Norge för att hitta nya sätt att sänka handelskostnader, t.ex. genom att underlätta tullprocedurer och förbättra kommunikationerna mellan våra grannländer. ID-kontroller mot grannländer, t.ex. Danmark och Tyskland, ska ses som en temporär lösning. Sveriges åtaganden enligt EU-fördraget ska respekteras även på det här området, i synnerhet eftersom det gäller en så central del som den fria rörligheten."
802. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten punkt 32: "Fortsatt handelsliberalisering inom ramen för WTO, antingen i hela medlemskretsen eller inom ramen för sektorsavtal. Vi arbetar även för ensidig handelsliberalisering från EU:s sida för att stärka företagens konkurrenskraft, t.ex. genom att ta bort alla tullar på insatsvaror."
803. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten punkt 33: "Förhandla fram regionala frihandelsavtal med partners – såväl OECD-länder som nya tillväxtekonomier och utvecklingsländer – som uppvisar ett genuint intresse för ömsesidigt liberaliserad handel med EU. Så snart förutsättningarna för frihandelsförhandlingar baserat på ömsesidigt förtroende mellan EU och USA åter finns, är det även viktigt att TTIP-förhandlingarna återupptas."
804. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten punkt 34: "Motverka all ny protektionism, inklusive icke-tariffära handelshinder som t.ex. subventioner, tekniska handelshinder, olika typer av lokaliseringsskrav och diskriminering i offentlig upphandling."
805. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten punkt 35: "Höj det så kallade minimivärdet vid import till EU för paket och andra små försändelser till en nivå som motsvarar den nivå som gäller vid import till USA."
806. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten punkt 19: "Digitaliseringen innebär fantastiska möjligheter för den enskilda individen och för samhället i stort, om den kan bejakas på rätt sätt. En central princip är därför att alla offentliga funktioner som till en rimlig kostnad kan göras digitalt tillgängliga också ska göras digitalt tillgängliga."
807. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten punkt 20: "Politikens uppgift måste vara att snabbt undanröja hinder för att underlätta, eller åtminstone inte försvåra, den tekniska utvecklingen. När det gäller flera modeller för delningstjänster står legala hinder i vägen för tjänsten att växa. Vi vill ha spelregler som gör det lätt att göra rätt och säkerställer konkurrens på rättvisa villkor."
808. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten punkt 21: "Jämfört med reguljära anställningsförhållanden eller tjänsteköp gör delningsekonomin det svårare för både säljare och köpare att göra rätt skattebetalningar och för Skatteverket att kontrollera om så skett. Vi föreslår därför att regeringen ger Skatteverket i uppgift att ta fram en enkel möjlighet för aktörer i delningsekonomin att direktrapportera in kontrolluppgifter."
809. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten punkt 22 lydelsen: "Vi vill inom idag etablerade utbildningsformer erbjuda alla svenskar som vill en onlineutbildning för att lära sig programmering, samt erbjuda införa ett riktat program mot arbetslösa och ungdomar, med intensivare utbildning."
810. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B86 besvarad
811. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten punkt 23 lydelsen: "De digitala lösningarnas plats och funktion inom offentlig sektor måste utvecklas. Vi vill uppdraga åt svenska myndigheter att tillgängliggöra offentliga data, i synnerhet geodata, genomföra pristävlingar och undersöka hur blockkedjor kan användas i verksamheten."
812. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B87 bifallen med vad partistyrelsen anfört
813. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna B88–B90 besvarade

814. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten punkt 24: "Kommuner och myndigheter behöver agila upphandlings- och kontraktmodeller för tekniska upphandlingar."
815. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten punkt 25: "Digital infrastruktur ska finnas på plats i hela Sverige. Digitala tjänster som underlättar handel ska alltid vara väl konkurrensutsatta och därmed tillgängliga till rimliga priser för företagen."
816. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten punkt 26 lydelsen: "Nya och befintliga regleringar för dataflöden, inom EU eller via avtal med andra länder, bör utformas på så sätt att de inte är handelshindrande och så att de främjar i stället för att hindra den digitala ekonomin, inklusive utvecklingen av gränsöverskridande molntjänster."
817. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten punkt 27 lydelsen: "En genomgång av relevant och prioriterad svensk lagstiftning ur perspektivet av exponentiell teknisk utveckling behövs för att kommande reformbehov i möjligaste mån redan nu ska kunna identifieras."
818. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla motion B91
819. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B92 besvarad
820. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla motionerna B93 och B94
821. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla motion B95
822. att avslå Helena Gellermans yrkande
823. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B96 besvarad
824. att därmed avslå Erica Markussons och Andreas Westerbergs yrkande 1
825. att i enlighet med Mats Perssons yrkande 2 hänskjuta den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten punkt 6 med tillhörande yrkanden till beredningsutskottet
826. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B97 besvarad
827. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten punkt 7: "Lagstifta för att ge företag som bryter tillgångar på asteroider rätt till det de bryter."
828. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten punkt 8: "Sverige bör införa ett system med s.k. patentbox, som ger forskningsintensiva verksamheter i företagen en lägre bolagsskatt."
829. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten punkt 9: "För att Sverige ska vara attraktivt som lokaliseringsland för FoU-investeringar är det även nödvändigt att vi har ledande kompetensförsörjning och forskning inom strategiska områden för näringslivet. FoU-avdraget bör omfatta även större företag."
830. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla motion B98 yrkande 1
831. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B98 yrkande 2–4 besvarade
832. att därmed avslå Benny Lindholms yrkande 2
833. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B99 besvarad
834. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna B100 och B101 besvarade
835. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion B102

Reservation 9

Thomas Söderström reserverade sig till förmån för bifall till motion B70.

§ 90. Förhandlingspassets avslutande

Jonas Andersson förklarade förhandlingspasset avslutat klockan 13.29.

§ 91. Förhandlingspassets öppnande

Lars Persson Skandevall förklarade förhandlingspasset öppnat klockan 13.33.

§ 92. Fastställande av dagordning för förhandlingspasset

Landsmötet beslutade:

836. att fastställa dagordning för förhandlingspasset enligt mötespresidiets förslag

§ 93. Justering av röstlängd

Lars Persson Skandevall anmälde följande förändringar i förhållande till den inför landsmötet upprättade röstlängden:

Richard Bengtsson, Stockholms län, ersattes av Mia Franzén
Sara Svanström, Stockholms län, ersattes av Ulf Fridebäck
Mohamad Hassan, Uppsala län, ersattes av Helena Hedman Skoglund
Benny Lindholm, Uppsala län, ersattes av Jenny Gavelin
Maria Weimer, Uppsala län, ersattes av Katarina Zeste
Inger Lorentzson, Östergötlands län, ersattes av Thomas Bystedt
Malin Niemi, Östergötlands län, ersattes av Monica Broman
Annica Nordberg, Jönköpings län, ersattes av Anna Mårtensson
Bo Bergsjö, Kronobergs län, ersattes av Yngve Filipsson
Bodil Frigren Ericsson, Blekinge län, ersattes av Amanda Pihl
Jesper Rehn, Blekinge län, ersattes av Stefan Lundin
Ida Ingerö, Skåne län, ersattes av Josefine Temrell
Maria Winberg Nordström, Skåne län, ersattes av Jelena Dojcinovic
Jonas Andersson, Västsverige, ersattes av Jens Christian Berlin
Axel Darvik, Västsverige, ersattes av Jens Adamik
Jan Ertsborn, Västsverige, ersattes av Pär Lundqvist
Helena Gellerman, Västsverige, ersattes av Bo Anderssen
Kristina Grapenholm, Västsverige, ersattes av Patrik Krantz
Robert Hannah, Västsverige, ersattes av Ingegerd Andersson
Helena Holmberg, Västsverige, ersattes av Henrik Edin
Elisabeth Mattsson, Västsverige, ersattes av Maria Nilsson
Victoria Viklund, Västsverige, ersattes av Lotta Preijde
Ulrica Solver-Gustavsson, Örebro län, ersattes av Kajsa Rosén
Christina Örnebjär, Örebro län, ersattes av Lars Hultkrantz
Jesper Brandberg, Västmanlands län, ersattes av Anders Cargerman
Bo Brännström, Dalarnas län, ersattes av Stephan Erixon Knagg
Per-Ola Grönberg, Gävleborgs län, ersattes av Britt-Inger Andersson
Helena Sjöberg, Gävleborgs län, ersattes av Evelyn Klöverstedt
Alex Nilsson, Västernorrlands län, ersattes av Catrin Eliasson
Jörgen Forsgren, Västerbottens län, ersattes av Michaela Björneback
Sabine Pettersson, Liberala studenter, ersattes av Oscar Matti

§ 94. Val av justeringsdelegation

Landsmötet beslutade:

837. att utse Anna Horn och Svante Parsjö Tegnér till justerare för innevarande förhandlingspass

§ 95. Val av rösträkningsdelegation

Landsmötet beslutade:

838. att utse Max Sjöberg, Marianne Åhman, Mathias Lindow och Charlotte Ramel-Andersson till rösträknare för innevarande förhandlingspass

§ 96. Beslut om skärpt talartidsbegränsning

Landsmötespresidiet yrkade:

1. att talartiden för innevarande förhandlingspass skulle begränsas till 90 sekunder för andra än utskottets och partistyrelsens talespersoner

Landsmötet beslutade:

839. att bifalla landsmötespresidiets förslag

§ 97. Politik för årsrika (utskottsutlåtande 6B)

Den äldrepolitiska arbetsgruppen hade i rapporten "Leva livet hela livet" yrkat:

1. Liberalismen syftar till att maximera varje människas frihet att forma sitt liv så länge det inte inkräktar på någon annans frihet. Den rätten gäller hela livet igenom. Vi måste få bli bemötta utifrån de individer vi är, och inte utifrån vilket år vi är födda. Att öka årsrika människors självständighet och egenmakt är en central uppgift i Liberalernas äldrepolitik.
2. Därför är det en viktig uppgift för liberaler att bekämpa ålderismen, det vill säga ålder som grund för fördomar och nedvärdering av äldre med diskriminering som följd, inom såväl arbetslivet som hälso- och sjukvården och en rad andra områden.
3. Lagen mot åldersdiskriminering bör skärpas så att andemeningen i lagen uppnås. Att förändra attityder tar tid och därför måste arbetet börja här och nu. Ålder ska inte användas för att karaktärisera människors förmåga, roller och behov. Människor ska bedömas efter kompetens i stället för kronologisk ålder, inte minst i arbetslivet och politiken.
4. Diskrimineringsombudsmannen får årligen ta emot hundratals anmälningar om åldersdiskriminering, ändå är det bara en handfull som lett till några åtgärder. DO:s uppdrag och resurser bör ses över så att anmälningar om åldersdiskriminering åtgärdas och analyseras.
5. Det behövs mer kunskap, mer statistik och mer forskning om årsrikas villkor och behov. Då kan fördomar motverkas och samhällets insatser, där sådana behövs, bli mer träffsäkra.
6. Många kan och vill arbeta långt efter 65-årsdagen. Det är bra för hälsan att känna sig behövd, och det ger en bättre privatekonomi. Men det är också viktigt för samhällsekonomin i stort att förlänga arbetslivet för fler. För att fortsatt ha en hög kvalitet på välfärdstjänsterna och rimliga nivåer på pensionerna, krävs att fler arbetar längre.
8. Det behöver samtidigt göras mer för att anpassa arbetslivet så att fler kan arbeta längre. Det handlar om mer flexibla arbetstider, större möjligheter till deltid och bättre arbetsmiljö.
9. Varje arbetad timme är värdefull. Många årsrika som inte längre är intresserade av att arbeta heltid, gör gärna kortare insatser. Reglerna för att kombinera arbete eller egenföretagande på deltid med pension bör vara enkla och förmånliga.
10. Offentliga arbetsgivare har ett särskilt ansvar att möjliggöra för den som går i pension att fortsätta göra begränsade insatser.
11. Att gå i pension ska inte behöva vara slutgiltigt. Fler arbetsgivare bör erbjuda återintroduktionsprogram till arbetet för årsrika.
12. Det är välkommet att flera kollektivavtal innehåller lösningar för hur människor kan gradvis trappa ner sitt arbete, och på så sätt förlänga sitt arbetsliv. Om arbetsmarknadens parter inte löser detta på fler områden av arbetsmarknaden bör man överväga lagstiftning.
14. Skattesystemet ska gynna, inte missgynna den som förlänger arbetslivet. Jobbskatteavdraget bör vara förhöjt redan från 63 och den särskilda löneskatten för personer över 65 bör avskaffas.
15. Åldersgränserna för socialförsäkringar och andra stöd på arbetsmarknaden bör vara tillgängliga för alla som fortfarande förvärvsarbetar så att även den som arbetar efter 65 kan få t ex sjukpenning eller bilstöd.
16. Även den som på grund av en funktionsnedsättning har en daglig verksamhet inom LSS i stället för ett reguljärt arbete bör få stanna så länge orken och viljan finns.

17. Många årsrika gör stora och viktiga ideella insatser. De utgör ryggraden inom många civilsamhällesorganisationer, de vårdar närstående, tar hand om barnbarn och stöttar vänner med sviktande hälsa. Det har ett mycket stort värde för de människor som deltar, de som berörs och för samhället i stort. Genom att synliggöra omfattningen och värdet av ideella insatser i offentlig statistik, kan vi också motverka ålderism.
18. Kommuner, landsting och regioner bör i högre grad välkomna årsrikas närvaro i medborgardialoger i samband med det kommunala beslutsfattandet.
19. Att vi lever längre och med många friska år är en av välfärdssamhällets viktigaste landvinningar. Vår politik syftar till att de friska åren ska bli fler, och att öka självständigheten och egenmakten för dem som behöver stöd.
20. Forskning visar att mycket står att vinna både för individerna själva och samhällsekonomin genom skadeförebyggande åtgärder, hjälp till rökstopp, hjälp mot överbruk av alkohol, främjande av gott näringsstillstånd och god tandhälsa, fysisk aktivitet och optimal läkemedelsbehandling.
21. Att göra något är alltid bättre än att göra inget. Den som sjunger i kör, spelar tv-spel, löser korsord eller helt enkelt bara umgås insjuknar senare i demenssjukdomar än den som är passiv. Det är viktigt att människor känner sig behövda, att de har en aktiv roll under hela livsresan, också den allra sista sträckan. Därför är det viktigt med goda villkor för de civilsamhällesorganisationer som arbetar med aktiviteter för och med årsrika.
22. Kommuner kan främja ett aktivt och hälsosamt liv bland äldre också i samhällsplaneringen, genom att se till att det finns promenadstråk och cykelbanor, att snöröjning och sandning fungerar, att det finns utegym som går att använda även för den som inte är urstark och annat som kan tänkas inspirera till aktivitet bland årsrika.
23. Primärvården bör ta en aktiv roll i det hälsofrämjandet arbetet genom att på olika sätt förmedla hur människor kan bevara hälsan långt upp i livet. Det bör också ske i samarbete med andra samhällssektorer, inte minst civilsamhället, till exempel pensionärs- och patientorganisationerna samt apoteken.
24. Hälso- och sjukvården bör erbjuda hälsosamtal till alla, till exempel det år de fyller 75. De kan innebära en enklare hälsoundersökning, samtal om livsstilens betydelse för hälsan samt vart man vänder sig för att få stöd och hjälp.
26. Människor är olika, också när det handlar om hur vi vill och kan bo på äldre dar. Det behövs en mångfald av bostäder anpassade för årsrika, både på den vanliga bostadsmarknaden och i form av äldreboenden.
27. De flesta människor vill bo kvar i sin gamla bostad hela livet. Med ökad tillgänglighet blir det möjligt för fler. Att den årrike själv trots rörelsehinder kan komma ut och handla och röra sig ute i samhället ger framförallt livskvalitet men också besparingar för kommunerna i form av minskat behov av hemtjänst och särskilt boende.
28. Det behövs samtidigt fler, inte färre, lägenheter i vård- och omsorgsboenden för att tillgodose behoven hos de årsrika som behöver tillgång till vård- och omsorg under dygnets alla timmar. Nya lägenheter behöver byggas och nedläggningarna stoppas.
29. Bristen på platser i vård- och omsorgsboende förvärras av att steget dessförinnan i princip saknas. Vår vision är att det ska finnas ett tillräckligt stort utbud av lägenheter i trygghetsboende och liknande dit man kan flytta utan behovsprövning. Där bör det vara möjligt att bo tryggt med hög livskvalitet, med hemtjänst om det behövs, i stort sett hela livet.
30. Med tillräckligt många lämpliga bostäder för dem som inte har så stora behov, kan vård- och omsorgsboenden ännu tydligare anpassas för de allra sjukaste
31. Kommunerna bör kartlägga sina behov av bostäder för årsrika och initiera byggande av de bostäder som behövs. Fokus ska vara boendeformer som ger möjligheter till gemenskap, socialt innehåll och trygghet.
32. Skatte- och byggregler bör utformas så de inte lägger onödiga hinder i vägen för årsrika som enskilt eller i grupp vill engagera sig i sitt boende, till exempel genom kollektivhus eller kooperativa hyresrätter. Även olika former av generationsboende bör underlättas.
33. Liberalerna är vanligen kritiska till olika former av byggsubventioner, men bristen på trygghetsboenden kan motivera någon form av incitament.
35. Hinder för årsrika att flytta till en lämplig bostad behöver undanröjas. Reavinstskatten, den så kallade flyttskatten, bör sänkas.
36. Den tekniska utvecklingen innebär fantastiska möjligheter att öka årsrika människors självständighet, delaktighet och livskvalitet. Den här utvecklingen bör bejakas, utnyttjas och underlättas.

37. Samtidigt måste beslutsfattare ställa tydliga krav. Videomöten, robotar och andra tekniska hjälpmedel ska användas för att ge mer tid till mänsklig samvaro, eller för att den som helst vill vara ifred ska få vara det – inte för besparingar. Tekniken måste användas med samtycke från den enskilde och med respekt för hens integritet.
38. Omställningen av välfärdens digitala infrastruktur måste påskyndas. Den teknik vi tar för självklar i andra delar av vår vardag, måste också bli självklar i vården och äldreomsorgen. Patienter och anhöriga behöver få tillgång till smarta e-hälsotjänster för exempelvis nå den egna journalen, boka tid på webben och träffa läkaren via videolänk.
39. IT-stödet behöver moderniseras även i socialtjänst och omsorg, så att de underlättar i stället för att stjäla tid.
40. Väl utvalda hjälpmedel, såväl högteknologiska som enklare kan öka människors självständighet och minska behovet av vård och omsorg. Idag är dock olikheterna över landet för stora. Det behövs tydligare nationell styrning av rätten till hjälpmedel, och ambitionsnivån behöver höjas på många håll.
41. De sista åren ska vara lika mycket värda som de första, och omges med lika mycket omsorg och kärlek.
42. Äldreomsorgen i Sverige är i huvudsak bra. Det är dock en klen tröst för dem vars äldreomsorg är dålig. Ingen ska behöva vara orolig för att inte få äldreomsorg när de behöver, och ingen ska behöva vara orolig att den inte är tillräckligt bra.
43. Skillnaderna i äldreomsorgens kvalitet och kommunernas ambitionsnivå är alltför stora. Möjligheten att få tillgång till sociala aktiviteter som den äldre personen trivs med, att få komma ut i friska luften om hon eller han så vill, eller kunna få mat lagad av hemtjänsten i stället för en matlåda borde inte bero på var den äldre personen råkar bo. Det är så grundläggande kvalitetsaspekter på äldreomsorgen att det borde erbjudas överallt. Den nationella styrningen av äldreomsorgens kvalitet behöver stärkas.
44. Det sociala innehållet i äldreomsorgen kan med fördel utvecklas i samarbete med civilsamhället.
45. Respekten för den enskilda människans vilja är särskilt viktig när hon är i en utsatt situation. De valfrihetsreformer som genomfördes av alliansregeringen ska värnas och utvecklas. Det ska vara självklart att själv få välja hemtjänstföretag och äldreboende. Kommuner ska ha möjlighet att erbjuda hemtjänst utan biståndsprövning.
46. Samtidigt behöver den enskildes makt över innehållet i omsorgen öka. Det är den enskildes önskemål för dagen som ska styra, inte fyrkantiga regelböcker.
47. I hemtjänsten borde det vara en självklarhet att alla som behöver hjälp med maten ska kunna få den lagad hemma. Lika självklart bör det vara att kunna få matlådor om man föredrar det, och då ska det finnas flera olika leverantörer att välja på. Den som bor på äldreboende bör alltid ha flera rätter att välja på.
48. På sikt bör RUT-tjänster helt ersätta hemtjänst, för dem som bara behöver servicetjänster. Det ökar äldres självbestämmande, samtidigt som kommunens handläggare får mer tid till dem som har stora behov och till uppföljning av kvaliteten. Det innebär att subventionsgraden i RUT behöver höjas för årsrika och att avdraget kompletteras med ett bidrag för dem med låga inkomster. Matlagningstjänster bör åter omfattas.
49. Ett sätt att stärka årsrikas ställning är att införa en lokal, oberoende äldreombudsman, som dels kan ge vägledning om vilken hjälp man kan få, och hur man klagar om man inte är nöjd, dels kan göra egna granskningar om äldreomsorgens kvalitet.
50. Personalens kompetens är en av de viktigaste kvalitetsfaktorerna i äldreomsorgen. Den som utför ensamarbete ska alltid ha tillräcklig utbildning. Där personalen arbetar i grupp kan den som har liten erfarenhet eller utbildning göra värdefulla insatser genom att avlasta med enklare uppgifter.
51. Första linjens chefer har ett tungt ansvar. De måste få den utbildning och det stöd som krävs för att de ska kunna utöva sitt ledarskap.
52. Kunskapen om åldrandet bland personer som invandrat behöver öka. Den som drabbas av demens tappar ibland det språk de lärt sig senare i livet. Posttraumatisk stress bland flyktingar kan uppträda sent i livet, och ibland utlösas eller förvärras av demens.
53. Anhöriga ska inte slitans ut. Många kommuner har alltför låg ambitionsnivå på sitt stöd till anhöriga. Avlastning och annat stöd måste erbjudas i sådan omfattning att anhöriga orkar ge så mycket stöd de vill.
54. Det bör bli lättare att förena anhörigstöd med arbete, till exempel genom rätt till tjänstledighet och deltid. I takt med att samhällsekonomin så tillåter bör man utvidga möjligheten till närståendepenning också vid till exempel ledsugning till läkarbesök.
55. Anhörigvård får inte bli en kvinnofälla. Vi är tveksamma till så kallade anhöriganställningar.

56. Information om vad äldreomsorgen kan erbjuda bör ges på många språk och på ett sätt som når ut i invandrargrupper, så att anhörigvård sker frivilligt, inte av plikt och tradition.
57. Det bör införas en skyldighet för hälso- och sjukvården motsvarande den i socialtjänsten att erbjuda information, råd och stöd till anhöriga.
58. Föräldrar till personer med intellektuell funktionsnedsättning har ofta tagit ett mycket stort ansvar som anhörigvårdare hela livet. När de blir årsrika är det inte säkert att de orkar längre. Det behövs en större beredskap från det offentliga att ta över i tid.
62. En stärkt primärvård är viktig för att förebygga och behandla ohälsa bland äldre och för rehabilitering efter till exempel stroke och olycksfall, till exempel genom äldrevårdcentraler (ÄVC). Vården behöver vara tillgänglig dygnet runt och hemsjukvården väl utbyggd. Vård- och omsorgsboenden bör ha en fast läkarkontakt.
63. En sammanhållen vård- och omsorg är särskilt viktig för dem som är multisjuka. En förebild är de äldrevårdsteam som finns bland annat i Närvård Västra Skaraborg och i Tiohundra Norrtälje. Där har kommuner, primärvård och slutenvård en gemensam organisation och finansiering för att multisjuk äldre ska få sammanhållen vård.
64. Utbildningen av läkare, tandläkare och sjuksköterskor i läkemedelsbehandling av äldre patienter ska stärkas. Även andra yrkesgrupper behöver få mer kunskap om läkemedelsbehandling.
65. Det behövs samlad information om vilka läkemedel en person har. Arbetet med en nationell läkemedelslista måste slutföras snarast.
66. I sjukvården ska det vara patientens nytta som ska avgöra om till exempel en behandling erbjuds eller inte, inte patientens kronologiska ålder. Det betyder till exempel att den övre gränsen för att erbjudas mammografi bör avskaffas.
67. Det ska finnas god hjälp till rehabiliterande insatser som stärker möjligheten till välbefinnande och ökar möjligheten till självständighet.
68. Kunskapen om våld och övergrepp mot årsrika behöver öka, bland annat i rättsväsendet, bland pensionärsorganisationer samt i brottsofferjourer och kvinnojourer.
69. Det behövs en bred nationell handlingsplan mot våld och övergrepp mot årsrika, som omfattar såväl rättsväsendet som vård och omsorg.
70. Den som arbetar med årsrika inom vård och omsorg bör ha anmälningsskyldighet om de misstänker våld eller övergrepp.

I motion H1 hade yrkats:

1. att liberal politik för årsrika särskilt uppmärksammar de årsrikas aktiva deltagande i samhällslivet, de årsrika önskar med sin livskunskap bidra till samhällets utveckling och inte bara vara föremål för åtgärder av olika slag

I motion H2 hade yrkats:

1. att den slutliga versionen av "Leva Livet Hela Livet" bör ge utrymme för ett bredare samhällsengagemang än enligt nuvarande formuleringar. Texten bör vid den slutliga redigeringen tydliggöra de årsrikas aktiva deltagande i ideella föreningar och i samhällslivet i stort

I motion H3 hade yrkats:

1. att punkt 29 i rapporten från arbetsgruppen "Förmågor och möjligheter för årsrika" ges följande lydelse: "Bristen på platser i vård- och omsorgsboende förvärras av att steget dessförinnan i princip saknas. Vår vision är att alla äldre över 85 år som så vill ska kunna flytta till ett tryggt och anpassat boende med närvarande personal och gemensamma lokaler såsom restaurang och allrum. Där bör det vara möjligt att bo tryggt med hög livskvalitet, med hemtjänst om det behövs, i stort sett hela livet."

I motion H4 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska satsa på trygghetsboenden och gemenskapsboenden
3. att Liberalerna ska arbeta för införande av statlig garanti för trygghetsboenden och gemenskapsboenden

I motion H5 hade yrkats:

1. att samtliga kommuner åläggs att tillse att det i den egna kommunen finns möjlighet att som boendeform välja trygghetsboende i kommunal eller enskild regi
2. att det ska finnas statliga bidrag att söka för byggandet av trygghetsboenden

I motion H6 hade yrkats:

1. att Liberalerna tillsätter en arbetsgrupp med uppdraget att utveckla partiets politiska ståndpunkter inom den digitala och tekniska utvecklingen för årsrika
2. att arbetsgruppen samverkar med Liberala Seniorer
3. att arbetsgruppen har som utgångspunkt den värdegrund arbetsgruppen "Förmågor och möjligheter för årsrika" för fram i förslaget "Leva livet hela livet. Också den sista sträckan"
4. att arbetsgruppen utvecklar/tar tillvara erfarenheter från projekt genomförda i och utanför landet i syfte att skapa förutsättningar för en utveckling inom kommuner och landsting/regioner avseende bl.a. nationell styrning men även likvärdiga möjligheter för årsrika oavsett geografisk anknnytning

I motion H7 hade yrkats:

1. att partistyrelsen får i uppdrag att utreda möjligheten till att valfrihetssystem för äldreomsorgen införs i hela landet, i alla Sveriges kommuner
2. att partistyrelsen får i uppdrag att utreda möjligheten till att stimulansbidrag används för att underlätta kommuner att förbereda och utveckla valfrihetssystem den dagen någon annan än kommunen söker tillstånd att starta en verksamhet
3. att partistyrelsen får i uppdrag att utreda möjligheten till att Socialstyrelsen blir tillståndsgivare och den äldres val styr äldreomsorgspengen

I motion H8 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för att kommuner och landstingskommuner/regioner ska ansvara för finansiering av en obligatorisk äldreombudsman i varje kommun eller landsting/region

I motion H9 hade yrkats:

1. att Liberalerna tar ställning för en utökad sociallagstiftning som medger tillfällig närståendepenning på samma villkor som tillfällig föräldrapenning
2. att landsmötet ger partistyrelsen i uppdrag att låta utreda de samhällsekonomiska konsekvenserna av införandet av en tillfällig närståendepenning

I motion H10 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för att en god äldreomsorg utvecklas i hela landet för personer med intellektuell funktionsnedsättning

I motion H11 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för en ny reform t.ex. kallad lagen om medmänniska

I motion H12 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska anta i sitt program att biståndsbedömning ska införas på särskilt boende

I motion H13 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för att privata omsorgsföretag får, likt skolan, en efterhandsreglerad ersättning för att kunna bedriva verksamhet på lika villkor

I motion H14 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för att årsrika döva personers behov att teckenspråkig personal i äldreomsorgen tillgodoses

I motion H15 hade yrkats:

1. att motionen överlämnas till riksdagsgruppen för att åstadkomma sådana ändringar av vårdlagarna som säkerställer en rättssäker beslutsprocess för tvångsvård av dementa
2. att landsmötet uttalar att alla frihetsinskränkande och integritetskränkande åtgärder inom all vård ska motiveras och journalföras

I motion H16 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för att äldremottagningar införs i alla kommuner och att kompetens finns där för att höja äldres livskvalitet, förebygga ohälsa och minska vårdbehov

I motion H17 hade yrkats:

1. att årsrika individer kontrolleras avseende undernäring

Partistyrelsen hade yrkat:

1. att den äldrepolitiska rapporten punkt 3 skulle ges lydelsen: "Att förändra attityder tar tid och därför måste arbetet börja här och nu. Ålder ska inte användas för att karaktärisera människors förmåga, roller och behov. Människor ska bedömas efter kompetens i stället för kronologisk ålder, inte minst i arbetslivet och politiken."
2. att den äldrepolitiska rapporten punkt 1 skulle bifallas: "Liberalismen syftar till att maximera varje människas frihet att forma sitt liv så länge det inte inkräktar på någon annans frihet. Den rätten gäller hela livet igenom. Vi måste få bli bemötta utifrån de individer vi är, och inte utifrån vilket år vi är födda. Att öka årsrika människors självständighet och egenmakt är en central uppgift i Liberalernas äldrepolitik."
3. att den äldrepolitiska rapporten punkt 2 skulle bifallas: "Därför är det en viktig uppgift för liberaler att bekämpa ålderismen, det vill säga ålder som grund för fördomar och nedvärdering av äldre med diskriminering som följd, inom såväl arbetslivet som hälso- och sjukvården och en rad andra områden."
4. att den äldrepolitiska rapporten punkt 4 skulle bifallas: "Diskrimineringsombudsmannen får årligen ta emot hundratals anmälningar om åldersdiskriminering, ändå är det bara en handfull som lett till några åtgärder. DO:s uppdrag och resurser bör ses över så att anmälningar om åldersdiskriminering åtgärdas och analyseras."
5. att den äldrepolitiska rapporten punkt 5 skulle bifallas: "Det behövs mer kunskap, mer statistik och mer forskning om årsrikas villkor och behov. Då kan fördomar motverkas och samhällets insatser, där sådana behövs, bli mer träffsäkra."
6. att motion H1 därmed skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
7. att den äldrepolitiska rapporten punkt 15 skulle ges lydelsen: "Socialförsäkringar och andra stöd på arbetsmarknaden bör i huvudsak vara tillgängliga för alla som fortfarande förvärsarbetar. Därför bör åldersgränserna för socialförsäkringarna och dessa stöd ses över, höjas och anpassas så att den som arbetar efter 65 har större tillgång till t.ex. sjukpenning eller bilstöd."
8. att motion H2 skulle anses besvarad
9. att den äldrepolitiska rapporten punkt 6 skulle bifallas: "Många kan och vill arbeta långt efter 65-årsdagen. Det är bra för hälsan att känna sig behövd, och det ger en bättre privatekonomi. Men det är också viktigt för samhällsekonomin i stort att förlänga arbetslivet för fler. För att fortsatt ha en hög kvalitet på välfärdstjänsterna och rimliga nivåer på pensionerna, krävs att fler arbetar längre."
10. att den äldrepolitiska rapporten punkt 8 skulle bifallas: "Det behöver samtidigt göras mer för att anpassa arbetslivet så att fler kan arbeta längre. Det handlar om mer flexibla arbetstider, större möjligheter till deltid och bättre arbetsmiljö."
11. att den äldrepolitiska rapporten punkt 9 skulle bifallas: "Varje arbetad timme är värdefull. Många årsrika som inte längre är intresserade av att arbeta heltid, gör gärna kortare insatser. Reglerna för att kombinera arbete eller egenföretagande på deltid med pension bör vara enkla och förmånliga."
12. att den äldrepolitiska rapporten punkt 10 skulle bifallas: "Offentliga arbetsgivare har ett särskilt ansvar att möjliggöra för den som går i pension att fortsätta göra begränsade insatser."
13. att den äldrepolitiska rapporten punkt 11 skulle bifallas: "Att gå i pension ska inte behöva vara slutgiltigt. Fler arbetsgivare bör erbjuda återintroduktionsprogram till arbetet för årsrika."
14. att den äldrepolitiska rapporten punkt 12 skulle bifallas: "Det är välkommet att flera kollektivavtal innehåller lösningar för hur människor kan gradvis trappa ner sitt arbete, och på så sätt förlänga sitt arbetsliv. Om arbetsmarknadens parter inte löser detta på fler områden av arbetsmarknaden bör man överväga lagstiftning."
15. att den äldrepolitiska rapporten punkt 14 skulle ges lydelsen: "Skattesystemet ska gynna, inte missgynna den som förlänger arbetslivet."
16. att den äldrepolitiska rapporten punkt 16 skulle bifallas: "Även den som på grund av en funktionsnedsättning har en daglig verksamhet inom LSS i stället för ett reguljärt arbete bör få stanna så länge orken och viljan finns."
17. att den äldrepolitiska rapporten punkt 17 skulle bifallas: "Många årsrika gör stora och viktiga ideella insatser. De utgör ryggraden inom många civilsamhällesorganisationer, de vårdar närstående, tar hand om barnbarn och stöttar vänner med sviktande hälsa. Det har ett mycket stort värde för de människor som deltar, dem som berörs och för samhället i stort. Genom att synliggöra omfattningen och värdet av ideella insatser i offentlig statistik, kan vi också motverka ålderism."

18. att den äldrepolitiska rapporten punkt 18 skulle bifallas: "Kommuner, landsting och regioner bör i högre grad välkomna årsrika närvaro i medborgardialoger i samband med det kommunala beslutsfattandet."
19. att den äldrepolitiska rapporten punkt 19 skulle bifallas: "Att vi lever längre och med många friska år är en av välfärdssamhällets viktigaste landvinningar. Vår politik syftar till att de friska åren ska bli fler, och att öka självständigheten och egenmakten för dem som behöver stöd."
20. att den äldrepolitiska rapporten punkt 20 skulle bifallas: "Forskning visar att mycket står att vinna både för individerna själva och samhällsekonomin genom skadeförebyggande åtgärder, hjälp till rökstopp, hjälp mot överbruk av alkohol, främjande av gott näringsstillstånd och god tandhälsa, fysisk aktivitet och optimal läkemedelsbehandling."
21. att den äldrepolitiska rapporten punkt 21 skulle bifallas: "Att göra något är alltid bättre än att göra inget. Den som sjunger i kör, spelar tv-spel, löser korsord eller helt enkelt bara umgås insjuknar senare i demenssjukdomar än den som är passiv. Det är viktigt att människor känner sig behövda, att de har en aktiv roll under hela livsresan, också den allra sista sträckan. Därför är det viktigt med goda villkor för de civilsamhällesorganisationer som arbetar med aktiviteter för och med årsrika."
22. att den äldrepolitiska rapporten punkt 22 skulle bifallas: "Kommuner kan främja ett aktivt och hälsosamt liv bland äldre också i samhällsplaneringen, genom att se till att det finns promenadstråk och cykelbanor, att snöröjning och sandning fungerar, att det finns utegym som går att använda även för den som inte är urstark och annat som kan tänkas inspirera till aktivitet bland årsrika."
23. att den äldrepolitiska rapporten punkt 23 skulle bifallas: "Primärvården bör ta en aktiv roll i det hälsofrämjandet arbetet genom att på olika sätt förmedla hur människor kan bevara hälsan långt upp i livet. Det bör också ske i samarbete med andra samhällssektorer, inte minst civilsamhället., till exempel pensionärs- och patientorganisationerna samt apoteken."
24. att den äldrepolitiska rapporten punkt 24 skulle bifallas: "Hälso- och sjukvården bör erbjuda hälsosamtal till alla, till exempel det år de fyller 75. De kan innebära en enklare hälsoundersökning, samtal om livsstilens betydelse för hälsan samt vart man vänder sig för att få stöd och hjälp."
25. att den äldrepolitiska rapporten punkt 28 skulle ges lydelsen: "Det behövs samtidigt fler, inte färre, lägenheter i vård- och omsorgsboenden för att tillgodose behoven hos de årsrika som behöver tillgång till vård och omsorg under dygnets alla timmar. Nya lägenheter behöver byggas och nedläggningarna stoppas. Den som fyllt 85 bör ha rätt till plats i vård- och omsorgsboende."
26. att motion H3 skulle anses besvarad
27. att motion H4 yrkande 1 skulle anses besvarat
28. att motion H5 yrkande 1 skulle anses besvarat
29. att den äldrepolitiska rapporten punkt 33 skulle utgå
30. att motion H4 yrkande 3 skulle avslås
31. att motion H5 yrkande 2 skulle avslås
32. att den äldrepolitiska rapporten punkt 26 skulle bifallas: "Människor är olika, också när det handlar om hur vi vill och kan bo på äldre dar. Det behövs en mångfald av bostäder anpassade för årsrika, både på den vanliga bostadsmarknaden och i form av äldreboenden."
33. att den äldrepolitiska rapporten punkt 27 skulle bifallas: "De flesta människor vill bo kvar i sin gamla bostad hela livet. Med ökad tillgänglighet blir det möjligt för fler. Att den årsrike själv trots rörelsehinder kan komma ut och handla och röra sig ute i samhället ger framförallt livskvalitet men också besparingar för kommunerna i form av minskat behov av hemtjänst och särskilt boende."
34. att den äldrepolitiska rapporten punkt 29 skulle bifallas: "Bristen på platser i vård- och omsorgsboende förvärras av att steget dessförinnan i princip saknas. Vår vision är att det ska finnas ett tillräckligt stort utbud av lägenheter i trygghetsboende och liknande dit man kan flytta utan behovsprövning. Där bör det vara möjligt att bo tryggt med hög livskvalitet, med hemtjänst om det behövs, i stort sett hela livet."
35. att den äldrepolitiska rapporten punkt 30 skulle bifallas: "Med tillräckligt många lämpliga bostäder för dem som inte har så stora behov, kan vård- och omsorgsboenden ännu tydligare anpassas för de allra sjukaste."
36. att den äldrepolitiska rapporten punkt 31 skulle bifallas: "Kommunerna bör kartlägga sina behov av bostäder för årsrika och initiera byggande av de bostäder som behövs. Fokus ska vara boendeformer som ger möjligheter till gemenskap, socialt innehåll och trygghet."
37. att den äldrepolitiska rapporten punkt 32 skulle bifallas: "Skatte- och byggregler bör utformas så de inte lägger onödiga hinder i vägen för årsrika som enskilt eller i grupp vill engagera sig i sitt boende, till exempel genom kollektivhus eller kooperativa hyresrätter. Även olika former av generationsboende bör underlättas."

38. att den äldrepolitiska rapporten punkt 35 skulle bifallas: "Hinder för årsrika att flytta till en lämplig bostad behöver undanröjas. Reavinstskatten, den så kallade flyttskatten, bör sänkas."
39. att den äldrepolitiska rapporten punkt 36 skulle bifallas: "Den tekniska utvecklingen innebär fantastiska möjligheter att öka årsrika människors självständighet, delaktighet och livskvalitet. Den här utvecklingen bör bejakas, utnyttjas och underlättas."
40. att den äldrepolitiska rapporten punkt 37 skulle bifallas: "Samtidigt måste beslutsfattare ställa tydliga krav. Videomöten, robotar och andra tekniska hjälpmedel ska användas för att ge mer tid till mänsklig samvaro, eller för att den som helst vill vara ifred ska få vara det – inte för besparingar. Tekniken måste användas med samtycke från den enskilde och med respekt för hens integritet."
41. att den äldrepolitiska rapporten punkt 38 skulle bifallas: "Omställningen av välfärdens digitala infrastruktur måste påskyndas. Den teknik vi tar för självklar i andra delar av vår vardag, måste också bli självklar i vården och äldreomsorgen. Patienter och anhöriga behöver få tillgång till smarta e-hälsojänster för exempelvis nå den egna journalen, boka tid på webben och träffa läkaren via videolänk."
42. att den äldrepolitiska rapporten punkt 39 skulle bifallas: "IT-stödet behöver moderniseras även i socialtjänst och omsorg, så att de underlättar i stället för att stjåla tid."
43. att den äldrepolitiska rapporten punkt 40 skulle bifallas: "Väl utvalda hjälpmedel, såväl högteknologiska som enklare kan öka människors självständighet och minska behovet av vård och omsorg. I dag är dock olikheterna över landet för stora. Det behövs tydligare nationell styrning av rätten till hjälpmedel, och ambitionsnivån behöver höjas på många håll."
44. att motion H6 skulle avslås
45. att den äldrepolitiska rapporten punkt 45 skulle bifallas: "Respekten för den enskilda människans vilja är särskilt viktig när hon är i en utsatt situation. De valfrihetsreformer som genomfördes av alliansregeringen ska värnas och utvecklas. Det ska vara självklart att själv få välja hemtjänstföretag och äldreboende. Kommuner ska ha möjlighet att erbjuda hemtjänst utan biståndsprövning."
46. att motion H7 yrkande 1–2 skulle anses besvarade
47. att motion H7 yrkande 3 skulle avslås
48. att den äldrepolitiska rapporten punkt 49 skulle bifallas: "Ett sätt att stärka årsrikas ställning är att införa en lokal, oberoende äldreombudsman, som dels kan ge vägledning om vilken hjälp man kan få, och hur man klagar om man inte är nöjd, dels kan göra egna granskningar om äldreomsorgens kvalitet."
49. att motion H8 skulle anses besvarad
50. att den äldrepolitiska rapporten punkt 53 skulle ges lydelsen: "Anhöriga ska inte slitas ut. Många kommuner har alltför låg ambitionsnivå på sitt stöd till anhöriga. Avlastning och annat stöd måste erbjudas i sådan omfattning att anhöriga orkar ge så mycket stöd de vill. Anhörigvårdare behöver avlastas genom vårdsamordnare eller vårdlotsar som hjälper med sjukvårdskontakter och mot oro. Det behöver skapas kontaktvägar mellan anhöriga och sjukvård och det måste bli lättare att få kontakt med andra i samma situation. Ett nationellt anhörigcentrum med stödlinje dygnet runt kan ge trygghet och avlastning."
51. att motion H9 skulle anses besvarad
52. att den äldrepolitiska rapporten punkt 58 skulle ges lydelsen: "Föräldrar till personer med intellektuell funktionsnedsättning har ofta tagit ett mycket stort ansvar som anhörigvårdare hela livet. När de blir årsrika är det inte säkert att de orkar längre. Det behövs en större beredskap från det offentliga att ta över i tid. Det behövs till exempel äldreomsorg anpassad för personer med intellektuell funktionsnedsättning."
53. att motion H10 därmed skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
53. att den äldrepolitiska rapporten punkt 41 skulle bifallas: "De sista åren ska vara lika mycket värda som de första, och omges med lika mycket omsorg och kärlek."
54. att den äldrepolitiska rapporten punkt 42 skulle bifallas: "Äldreomsorgen i Sverige är i huvudsak bra. Det är dock en klen tröst för dem vars äldreomsorg är dålig. Ingen ska behöva vara orolig för att inte få äldreomsorg när de behöver, och ingen ska behöva vara orolig att den inte är tillräckligt bra."
55. att den äldrepolitiska rapporten punkt 43 skulle bifallas: "Skillnaderna i äldreomsorgens kvalitet och kommunernas ambitionsnivå är alltför stora. Möjligheten att få tillgång till sociala aktiviteter som den äldre personen trivs med, att få komma ut i friska luften om hon eller han så vill, eller kunna få mat lagad av hemtjänsten i stället för en matlåda borde inte bero på var den äldre personen råkar bo. Det är så grundläggande kvalitetsaspekter på äldreomsorgen att det borde erbjudas överallt. Den nationella styrningen av äldreomsorgens kvalitet behöver stärkas."

56. att den äldrepolitiska rapporten punkt 44 skulle bifallas: "Det sociala innehållet i äldreomsorgen kan med fördel utvecklas i samarbete med civilsamhället."
57. att den äldrepolitiska rapporten punkt 46 skulle bifallas: "Samtidigt behöver den enskildes makt över innehållet i omsorgen öka. Det är den enskildes önskemål för dagen som ska styra, inte fyrkantiga regelböcker."
58. att den äldrepolitiska rapporten punkt 47 skulle bifallas: "I hemtjänsten borde det vara en självklarhet att alla som behöver hjälp med maten ska kunna få den lagad hemma. Lika självklart bör det vara att kunna få matlådor om man föredrar det, och då ska det finnas flera olika leverantörer att välja på. Den som bor på äldreboende bör alltid ha flera rätter att välja på."
59. att den äldrepolitiska rapporten punkt 48 skulle bifallas: "På sikt bör RUT-tjänster helt ersätta hemtjänst, för dem som bara behöver servicetjänster. Det ökar äldres självbestämmande, samtidigt som kommunens handläggare får mer tid till dem som har stora behov och till uppföljning av kvaliteten. Det innebär att subventionsgraden i RUT behöver höjas för årsrika och att avdraget kompletteras med ett bidrag för dem med låga inkomster. Matlagningstjänster bör åter omfattas."
60. att den äldrepolitiska rapporten punkt 50 skulle bifallas: "Personalens kompetens är en av de viktigaste kvalitetsfaktorerna i äldreomsorgen. Den som utför ensamarbete ska alltid ha tillräcklig utbildning. Där personalen arbetar i grupp kan den som har liten erfarenhet eller utbildning göra värdefulla insatser genom att avlasta med enklare uppgifter."
61. att den äldrepolitiska rapporten punkt 51 skulle bifallas: "Första linjens chefer har ett tungt ansvar. De måste få den utbildning och det stöd som krävs för att de ska kunna utöva sitt ledarskap."
62. att den äldrepolitiska rapporten punkt 52 skulle bifallas: "Kunskapen om åldrandet bland personer som invandrat behöver öka. Den som drabbas av demens tappar ibland det språk de lärt sig senare i livet. Posttraumatisk stress bland flyktingar kan uppträda sent i livet, och ibland utlösas eller förvärras av demens."
63. att den äldrepolitiska rapporten punkt 54 skulle bifallas: "Det bör bli lättare att förena anhängigtöd med arbete, till exempel genom rätt till tjänstledighet och deltid. I takt med att samhällsekonomin så tillåter bör man utvidga möjligheten till närståendepenning också vid till exempel ledsagning till läkarbesök."
64. att den äldrepolitiska rapporten punkt 55 skulle bifallas: "Anhörigvård får inte bli en kvinnofalla. Vi är tveksamma till så kallade anhöriganställningar."
65. att den äldrepolitiska rapporten punkt 56 skulle bifallas: "Information om vad äldreomsorgen kan erbjuda bör ges på många språk och på ett sätt som når ut i invandrargrupper, så att anhörigvård sker frivilligt, inte av plikt och tradition."
66. att den äldrepolitiska rapporten punkt 57 skulle bifallas: "Det bör införas en skyldighet för hälso- och sjukvården motsvarande den i socialtjänsten att erbjuda information, råd och stöd till anhöriga."
67. att motion H11 skulle anses besvarad
68. att motion H12 skulle anses besvarad
69. att motion H13 skulle anses besvarad
70. att motion H14 skulle bifallas
71. att motion H15 skulle anses besvarad
72. att den äldrepolitiska rapporten punkt 62 skulle ges lydelsen: "En stärkt primärvård är viktig för att förebygga och behandla ohälsa bland äldre och för rehabilitering efter till exempel stroke och olycksfall, till exempel genom äldrevårdcentraler (ÄVC). Vården behöver vara tillgänglig dygnet runt och hemsjukvården väl utbyggd. Liberalernas fastläkarreform ska ge trygghet och kontinuitet för patienten och säkerställa läkarmedverkan i den kommunala vården och omsorgen."
73. att motion H16 därmed skulle anses besvarad
74. att den äldrepolitiska rapporten punkt 63 skulle ges lydelsen: "Äldreomsorg, vårdcentraler och sjukhus ska samverka och tillsammans skapa en vård och omsorg speciellt utformad utifrån den äldre individens behov. En sammanhållen vård och omsorg är särskilt viktig för dem som är multisjuka. En förebild är de äldrevårdsteam som finns bland annat i Närvård Västra Skaraborg och i Tiohundra Norrtälje. Där har kommuner, primärvård och slutenvård en gemensam organisation och finansiering för att multisjuka äldre ska få sammanhållen vård."
75. att den äldrepolitiska rapporten punkt 64 skulle bifallas: "Utbildningen av läkare, tandläkare och sjuksköterskor i läkemedelsbehandling av äldre patienter ska stärkas. Även andra yrkesgrupper behöver få mer kunskap om läkemedelsbehandling."
76. att den äldrepolitiska rapporten punkt 65 skulle bifallas: "Det behövs samlad information om vilka läkemedel en person har. Arbetet med en nationell läkemedelslista måste slutföras snarast."

77. att den äldrepolitiska rapporten punkt 66 skulle bifallas: "I sjukvården ska det vara patientens nytta som ska avgöra om till exempel en behandling erbjuds eller inte, inte patientens kronologiska ålder. Det betyder till exempel att den övre gränsen för att erbjudas mammografi bör avskaffas."
78. att den äldrepolitiska rapporten punkt 67 skulle bifallas: "Det ska finnas god hjälp till rehabiliterande insatser som stärker möjligheten till välbefinnande och ökar möjligheten till självständighet."
79. att det i den äldrepolitiska rapporten läggs till en ny punkt efter punkt 67 med lydelsen: "Mat och måltiderna inom hälso- och sjukvård och omsorg kan utvecklas. Framför allt inom sjukvården behöver mat och måltider utvecklas. För att säkerställa ett medvetet arbete med mat och måltider för äldre och en effektiv nutritionsbehandling ska alla patienter ha tillgång till dietist och arbetsterapi."
80. att motion H17 därmed skulle anses besvarad
81. att den äldrepolitiska rapporten punkt 68 skulle bifallas: "Kunskapen om våld och övergrepp mot årsrika behöver öka, bland annat i rättsväsendet, bland pensionärsorganisationer samt i brottsofferjourer och kvinnojourer."
82. att den äldrepolitiska rapporten punkt 69 skulle bifallas: "Det behövs en bred nationell handlingsplan mot våld och övergrepp mot årsrika, som omfattar såväl rättsväsendet som vård och omsorg."
83. att den äldrepolitiska rapporten punkt 70 skulle ges lydelsen: "Alla som arbetar inom hälso- och sjukvård samt inom äldreomsorg ska ha kunskap om våld mot årsrika och anmälningsskyldighet om de misstänker våld eller övergrepp."

Utskottet yrkade:

1. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den äldrepolitiska rapporten punkt 3 skulle ges lydelsen: "Att förändra attityder tar tid och därför måste arbetet börja här och nu. Ålder ska inte användas för att karaktärisera människors förmåga, roller och behov. Människor ska bedömas efter kompetens i stället för kronologisk ålder, inte minst i arbetslivet och politiken."
2. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den äldrepolitiska rapporten punkt 1 skulle bifallas: "Liberalismen syftar till att maximera varje människas frihet att forma sitt liv så länge det inte inkräktar på någon annans frihet. Den rätten gäller hela livet igenom. Vi måste få bli bemötta utifrån de individer vi är, och inte utifrån vilket år vi är födda. Att öka årsrika människors självständighet och egenmakt är en central uppgift i Liberalernas äldrepolitik."
3. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den äldrepolitiska rapporten punkt 2 skulle bifallas: "Därför är det en viktig uppgift för liberaler att bekämpa ålderismen, det vill säga ålder som grund för fördomar och nedvärdering av äldre med diskriminering som följd, inom såväl arbetslivet som hälso- och sjukvården och en rad andra områden."
4. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den äldrepolitiska rapporten punkt 4 skulle bifallas: "Diskrimineringsombudsmannen får årligen ta emot hundratals anmälningar om åldersdiskriminering, ändå är det bara en handfull som lett till några åtgärder. DO:s uppdrag och resurser bör ses över så att anmälningar om åldersdiskriminering åtgärdas och analyseras."
5. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den äldrepolitiska rapporten punkt 5 skulle bifallas: "Det behövs mer kunskap, mer statistik och mer forskning om årsrikas villkor och behov. Då kan fördomar motverkas och samhällets insatser, där sådana behövs, bli mer träffsäkra."
6. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion H1 därmed skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
7. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den äldrepolitiska rapporten punkt 15 skulle ges lydelsen: "Socialförsäkringar och andra stöd på arbetsmarknaden bör i huvudsak vara tillgängliga för alla som fortfarande förvärvsarbetar. Därför bör åldersgränserna för socialförsäkringarna och dessa stöd ses över, höjas och anpassas så att den som arbetar efter 65 har större tillgång till t.ex. sjukpenning eller bilstöd."
8. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion H2 skulle anses besvarad
9. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den äldrepolitiska rapporten punkt 6 skulle bifallas: "Många kan och vill arbeta långt efter 65-årsdagen. Det är bra för hälsan att känna sig behövd, och det ger en bättre privatekonomi. Men det är också viktigt för samhällsekonomin i stort att förlänga arbetslivet för fler. För att fortsatt ha en hög kvalitet på välfärdstjänsterna och rimliga nivåer på pensionerna, krävs att fler arbetar längre."
10. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den äldrepolitiska rapporten punkt 8 skulle bifallas: "Det behöver samtidigt göras mer för att anpassa arbetslivet så att fler kan arbeta längre. Det handlar om mer flexibla arbetstider, större möjligheter till deltid och bättre arbetsmiljö."
11. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den äldrepolitiska rapporten punkt 9 skulle bifallas: "Varje arbetad timme är värdefull. Många årsrika som inte längre är intresserade av att arbeta heltid, gör gärna

- kortare insatser. Reglerna för att kombinera arbete eller egenföretagande på deltid med pension bör vara enkla och förmånliga.”
12. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den äldrepolitiska rapporten punkt 10 skulle bifallas: ”Offentliga arbetsgivare har ett särskilt ansvar att möjliggöra för den som går i pension att fortsätta göra begränsade insatser.”
 13. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den äldrepolitiska rapporten punkt 11 skulle bifallas: ”Att gå i pension ska inte behöva vara slutgiltigt. Fler arbetsgivare bör erbjuda återintroduktionsprogram till arbetet för årsrika.
 14. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den äldrepolitiska rapporten punkt 12 skulle bifallas: ”Det är välkommet att flera kollektivavtal innehåller lösningar för hur människor kan gradvis trappa ner sitt arbete, och på så sätt förlänga sitt arbetsliv. Om arbetsmarknadens parter inte löser detta på fler områden av arbetsmarknaden bör man överväga lagstiftning.”
 15. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den äldrepolitiska rapporten punkt 14 skulle ges lydelsen: ”Skattesystemet ska gynna, inte missgynna den som förlänger arbetslivet.”
 16. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den äldrepolitiska rapporten punkt 16 skulle bifallas: ”Även den som på grund av en funktionsnedsättning har en daglig verksamhet inom LSS i stället för ett reguljärt arbete bör få stanna så länge orken och viljan finns.”
 17. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den äldrepolitiska rapporten punkt 17 skulle bifallas: ”Många årsrika gör stora och viktiga ideella insatser. De utgör ryggraden inom många civilsamhällesorganisationer, de vårdar närstående, tar hand om barnbarn och stöttar vänner med sviktande hälsa. Det har ett mycket stort värde för de människor som deltar, dem som berörs och för samhället i stort. Genom att synliggöra omfattningen och värdet av ideella insatser i offentlig statistik, kan vi också motverka ålderism.”
 18. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den äldrepolitiska rapporten punkt 18 skulle bifallas: ”Kommuner, landsting och regioner bör i högre grad välkomna årsrikas närvaro i medborgardialoger i samband med det kommunala beslutsfattandet.”
 19. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den äldrepolitiska rapporten punkt 19 skulle bifallas: ”Att vi lever längre och med många friska år är en av välfärdssamhällets viktigaste landvinningar. Vår politik syftar till att de friska åren ska bli fler, och att öka självständigheten och egenmakten för dem som behöver stöd.”
 20. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den äldrepolitiska rapporten punkt 20 skulle bifallas: ”Forskning visar att mycket står att vinna både för individerna själva och samhällsekonomin genom skadeförebyggande åtgärder, hjälp till rökstopp, hjälp mot överbruk av alkohol, främjande av gott näringstillstånd och god tandhälsa, fysisk aktivitet och optimal läkemedelsbehandling.”
 21. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den äldrepolitiska rapporten punkt 21 skulle bifallas: ”Att göra något är alltid bättre än att göra inget. Den som sjunger i kör, spelar tv-spel, löser korsord eller helt enkelt bara umgås insjuknar senare i demenssjukdomar än den som är passiv. Det är viktigt att människor känner sig behövda, att de har en aktiv roll under hela livsresan, också den allra sista sträckan. Därför är det viktigt med goda villkor för de civilsamhällesorganisationer som arbetar med aktiviteter för och med årsrika.”
 22. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den äldrepolitiska rapporten punkt 22 skulle bifallas: ”Kommuner kan främja ett aktivt och hälsosamt liv bland äldre också i samhällsplaneringen, genom att se till att det finns promenadstråk och cykelbanor, att snöröjning och sandning fungerar, att det finns utegym som går att använda även för den som inte är urstark och annat som kan tänkas inspirera till aktivitet bland årsrika.”
 23. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den äldrepolitiska rapporten punkt 23 skulle bifallas: ”Primärvården bör ta en aktiv roll i det hälsofrämjandet arbetet genom att på olika sätt förmedla hur människor kan bevara hälsan långt upp i livet. Det bör också ske i samarbete med andra samhällssektorer, inte minst civilsamhället., till exempel pensionärs- och patientorganisationerna samt apoteken.
 24. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den äldrepolitiska rapporten punkt 24 skulle bifallas: ”Hälso- och sjukvården bör erbjuda hälsosamtal till alla, till exempel det år de fyller 75. De kan innebära en enklare hälsoundersökning, samtal om livsstilens betydelse för hälsan samt vart man vänder sig för att få stöd och hjälp.”
 25. att den äldrepolitiska rapportens punkt 28 skulle ges lydelsen: ”Det behövs samtidigt fler, inte färre, lägenheter i vård- och omsorgsboenden för att tillgodose behoven hos de årsrika som behöver tillgång till vård och omsorg under dygnets alla timmar. Nya lägenheter behöver byggas och nedläggningar

- stoppas. Den som har behov av vård- och omsorgsboende ska ha rätt att få en plats, och större hänsyn ska tas i biståndsbedömningen till personens upplevelse av ensamhet och otrygghet.”
26. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion H3 skulle anses besvarad
 27. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion H4 yrkande 1 skulle anses besvarat
 28. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion H5 yrkande 1 skulle anses besvarat
 29. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den äldrepolitiska rapporten punkt 33 skulle utgå
 30. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion H4 yrkande 3 skulle avslås
 31. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion H5 yrkande 2 skulle avslås
 32. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den äldrepolitiska rapporten punkt 26 skulle bifallas:
”Människor är olika, också när det handlar om hur vi vill och kan bo på äldre dar. Det behövs en mångfald av bostäder anpassade för årsrika, både på den vanliga bostadsmarknaden och i form av äldreboenden.”
 33. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den äldrepolitiska rapporten punkt 27 skulle bifallas: ”De flesta människor vill bo kvar i sin gamla bostad hela livet. Med ökad tillgänglighet blir det möjligt för fler. Att den årsrike själv trots rörelsehinder kan komma ut och handla och röra sig ute i samhället ger framförallt livskvalitet men också besparingar för kommunerna i form av minskat behov av hemtjänst och särskilt boende.”
 34. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den äldrepolitiska rapporten punkt 29 skulle bifallas: ”Bristen på platser i vård- och omsorgsboende förvärras av att steget dessförinnan i princip saknas. Vår vision är att det ska finnas ett tillräckligt stort utbud av lägenheter i trygghetsboende och liknande dit man kan flytta utan behovsprövning. Där bör det vara möjligt att bo tryggt med hög livskvalitet, med hemtjänst om det behövs, i stort sett hela livet.”
 35. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den äldrepolitiska rapporten punkt 30 skulle bifallas: ”Med tillräckligt många lämpliga bostäder för dem som inte har så stora behov, kan vård- och omsorgsboenden ännu tydligare anpassas för de allra sjukaste.”
 36. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den äldrepolitiska rapporten punkt 31 skulle bifallas:
”Kommunerna bör kartlägga sina behov av bostäder för årsrika och initiera byggande av de bostäder som behövs. Fokus ska vara boendeformer som ger möjligheter till gemenskap, socialt innehåll och trygghet.”
 37. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den äldrepolitiska rapporten punkt 32 skulle bifallas: ”Skatte- och byggregler bör utformas så de inte lägger onödiga hinder i vägen för årsrika som enskilt eller i grupp vill engagera sig i sitt boende, till exempel genom kollektivhus eller kooperativa hyresrätter. Även olika former av generationsboende bör underlättas.”
 38. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den äldrepolitiska rapporten punkt 35 skulle bifallas: ”Hinder för årsrika att flytta till en lämplig bostad behöver undanröjas. Reavinstskatten, den så kallade flyttskatten, bör sänkas.”
 39. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den äldrepolitiska rapporten punkt 36 skulle bifallas: ”Den tekniska utvecklingen innebär fantastiska möjligheter att öka årsrika människors självständighet, delaktighet och livskvalitet. Den här utvecklingen bör bejakas, utnyttjas och underlättas.”
 40. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den äldrepolitiska rapporten punkt 37 skulle bifallas:
”Samtidigt måste beslutsfattare ställa tydliga krav. Videomöten, robotar och andra tekniska hjälpmedel ska användas för att ge mer tid till mänsklig samvaro, eller för att den som helst vill vara ifred ska få vara det – inte för besparingar. Tekniken måste användas med samtycke från den enskilde och med respekt för hans integritet.”
 41. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den äldrepolitiska rapporten punkt 38 skulle bifallas:
”Omställningen av välfärdens digitala infrastruktur måste påskyndas. Den teknik vi tar för självklar i andra delar av vår vardag, måste också bli självklar i vården och äldreomsorgen. Patienter och anhöriga behöver få tillgång till smarta e-hälsotjänster för exempelvis nå den egna journalen, boka tid på webben och träffa läkaren via videolänk.”
 42. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den äldrepolitiska rapporten punkt 39 skulle bifallas: ”IT-stödet behöver moderniseras även i socialtjänst och omsorg, så att de underlättar i stället för att stjåla tid.”
 43. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den äldrepolitiska rapporten punkt 40 skulle bifallas: ”Väl utvalda hjälpmedel, såväl högteknologiska som enklare kan öka människors självständighet och minska behovet av vård och omsorg. I dag är dock olikheterna över landet för stora. Det behövs tydligare nationell styrning av rätten till hjälpmedel, och ambitionsnivån behöver höjas på många håll.”
 44. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion H6 skulle avslås

45. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den äldrepolitiska rapporten punkt 45 skulle bifallas:
”Respekten för den enskilda människans vilja är särskilt viktig när hon är i en utsatt situation. De valfrihetsreformer som genomfördes av alliansregeringen ska värnas och utvecklas. Det ska vara självklart att själv få välja hemtjänstföretag och äldreboende. Kommuner ska ha möjlighet att erbjuda hemtjänst utan biståndsprövning.”
46. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion H7 yrkande 1–2 skulle anses besvarade
47. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion H7 yrkande 3 skulle avslås
48. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den äldrepolitiska rapporten punkt 49 skulle bifallas: ”Ett sätt att stärka årsrikas ställning är att införa en lokal, oberoende äldreombudsman, som dels kan ge vägledning om vilken hjälp man kan få, och hur man klagar om man inte är nöjd, dels kan göra egna granskningar om äldreomsorgens kvalitet.”
49. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion H8 skulle anses besvarad
50. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den äldrepolitiska rapporten punkt 53 skulle ges lydelsen:
”Anhöriga ska inte slitas ut. Många kommuner har alltför låg ambitionsnivå på sitt stöd till anhöriga. Avlastning och annat stöd måste erbjudas i sådan omfattning att anhöriga orkar ge så mycket stöd de vill. Anhörigvårdare behöver avlastas genom vårdsamordnare eller vårdlotsar som hjälper med sjukvårdskontakter och mot oro. Det behöver skapas kontaktvägar mellan anhöriga och sjukvård och det måste bli lättare att få kontakt med andra i samma situation. Ett nationellt anhörigcentrum med stödlinje dygnet runt kan ge trygghet och avlastning.”
51. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion H9 skulle anses besvarad
52. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den äldrepolitiska rapporten punkt 58 skulle ges lydelsen:
”Föräldrar till personer med intellektuell funktionsnedsättning har ofta tagit ett mycket stort ansvar som anhörigvårdare hela livet. När de blir årsrika är det inte säkert att de orkar längre. Det behövs en större beredskap från det offentliga att ta över i tid. Det behövs till exempel äldreomsorg anpassad för personer med intellektuell funktionsnedsättning.”
53. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion H10 därmed skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
54. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den äldrepolitiska rapporten punkt 41 skulle bifallas: ”De sista åren ska vara lika mycket värda som de första, och omges med lika mycket omsorg och kärlek.”
55. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den äldrepolitiska rapporten punkt 42 skulle bifallas:
”Äldreomsorgen i Sverige är i huvudsak bra. Det är dock en klen tröst för dem vars äldreomsorg är dålig. Ingen ska behöva vara orolig för att inte få äldreomsorg när de behöver, och ingen ska behöva vara orolig att den inte är tillräckligt bra.”
56. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den äldrepolitiska rapporten punkt 43 skulle bifallas:
”Skillnaderna i äldreomsorgens kvalitet och kommunernas ambitionsnivå är alltför stora. Möjligheten att få tillgång till sociala aktiviteter som den äldre personen trivs med, att få komma ut i friska luften om hon eller han så vill, eller kunna få mat lagad av hemtjänsten i stället för en matlåda borde bero på var den äldre personen råkar bo. Det är så grundläggande kvalitetsaspekter på äldreomsorgen att det borde erbjudas överallt. Den nationella styrningen av äldreomsorgens kvalitet behöver stärkas.”
57. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den äldrepolitiska rapporten punkt 44 skulle bifallas: ”Det sociala innehållet i äldreomsorgen kan med fördel utvecklas i samarbete med civilsamhället.”
58. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den äldrepolitiska rapporten punkt 46 skulle bifallas:
”Samtidigt behöver den enskildes makt över innehållet i omsorgen öka. Det är den enskildes önskemål för dagen som ska styra, inte fyrkantiga regelböcker.”
59. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den äldrepolitiska rapporten punkt 47 skulle bifallas: ”I hemtjänsten borde det vara en självklarhet att alla som behöver hjälp med maten ska kunna få den lagad hemma. Lika självklart bör det vara att kunna få matlådor om man föredrar det, och då ska det finnas flera olika leverantörer att välja på. Den som bor på äldreboende bör alltid ha flera rätter att välja på.”
60. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den äldrepolitiska rapporten punkt 48 skulle bifallas: ”På sikt bör RUT-tjänster helt ersätta hemtjänst, för dem som bara behöver servicetjänster. Det ökar äldres självbestämmande, samtidigt som kommunens handläggare får mer tid till dem som har stora behov och till uppföljning av kvaliteten. Det innebär att subventionsgraden i RUT behöver höjas för årsrika och att avdraget kompletteras med ett bidrag för dem med låga inkomster. Matlagningstjänster bör åter omfattas.”
61. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den äldrepolitiska rapporten punkt 50 skulle bifallas:
”Personalens kompetens är en av de viktigaste kvalitetsfaktorerna i äldreomsorgen. Den som utför

- ensamarbete ska alltid ha tillräcklig utbildning. Där personalen arbetar i grupp kan den som har liten erfarenhet eller utbildning göra värdefulla insatser genom att avlasta med enklare uppgifter.
62. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den äldrepolitiska rapporten punkt 51 skulle bifallas: "Första linjens chefer har ett tungt ansvar. De måste få den utbildning och det stöd som krävs för att de ska kunna utöva sitt ledarskap."
63. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den äldrepolitiska rapporten punkt 52 skulle bifallas: "Kunskapen om åldrandet bland personer som invandrat behöver öka. Den som drabbas av demens tappar ibland det språk de lärt sig senare i livet. Posttraumatisk stress bland flyktingar kan uppträda sent i livet, och ibland utlösas eller förvärras av demens."
64. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den äldrepolitiska rapporten punkt 54 skulle bifallas: "Det bör bli lättare att förena anhörigstöd med arbete, till exempel genom rätt till tjänstledighet och deltid. I takt med att samhällsekonomin så tillåter bör man utvidga möjligheten till närståendepenning också vid till exempel ledsagning till läkarbesök."
65. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den äldrepolitiska rapporten punkt 55 skulle bifallas: "Anhörigvård får inte bli en kvinnofälla. Vi är tveksamma till så kallade anhöriganställningar."
66. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den äldrepolitiska rapporten punkt 56 skulle bifallas: "Information om vad äldreomsorgen kan erbjuda bör ges på många språk och på ett sätt som når ut i invandrargrupper, så att anhörigvård sker frivilligt, inte av plikt och tradition."
67. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den äldrepolitiska rapporten punkt 57 skulle bifallas: "Det bör införas en skyldighet för hälso- och sjukvården motsvarande den i socialtjänsten att erbjuda information, råd och stöd till anhöriga."
68. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion H11 skulle anses besvarad
69. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion H12 skulle anses besvarad
70. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion H13 skulle anses besvarad
71. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion H14 skulle bifallas
72. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion H15 skulle anses besvarad
73. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den äldrepolitiska rapporten punkt 62 skulle ges lydelsen: "En stärkt primärvård är viktig för att förebygga och behandla ohälsa bland äldre och för rehabilitering efter till exempel stroke och olycksfall, till exempel genom äldre vårdcentraler (ÄVC). Vården behöver vara tillgänglig dygnet runt och hemsjukvården väl utbyggd. Liberalernas fastläkarreform ska ge trygghet och kontinuitet för patienten och säkerställa läkarmedverkan i den kommunala vården och omsorgen."
74. att motion H16 skulle bifallas
75. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den äldrepolitiska rapporten punkt 63 skulle ges lydelsen: "Äldreomsorg, vårdcentraler och sjukhus ska samverka och tillsammans skapa en vård och omsorg speciellt utformad utifrån den äldre individens behov. En sammanhållen vård och omsorg är särskilt viktig för dem som är multisjuka. En förebild är de äldre vårdsteam som finns bland annat i Närvård Västra Skaraborg och i Tiohundra Norrtälje. Där har kommuner, primärvård och slutenvård en gemensam organisation och finansiering för att multisjuka äldre ska få sammanhållen vård."
76. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den äldrepolitiska rapporten punkt 64 skulle bifallas: "Utbildningen av läkare, tandläkare och sjuksköterskor i läkemedelsbehandling av äldre patienter ska stärkas. Även andra yrkesgrupper behöver få mer kunskap om läkemedelsbehandling."
77. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den äldrepolitiska rapporten punkt 65 skulle bifallas: "Det behövs samlad information om vilka läkemedel en person har. Arbetet med en nationell läkemedelslista måste slutföras snarast."
78. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den äldrepolitiska rapporten punkt 66 skulle bifallas: "I sjukvården ska det vara patientens nytta som ska avgöra om till exempel en behandling erbjuds eller inte, inte patientens kronologiska ålder. Det betyder till exempel att den övre gränsen för att erbjudas mammografi bör avskaffas."
79. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den äldrepolitiska rapporten punkt 67 skulle bifallas: "Det ska finnas god hjälp till rehabiliterande insatser som stärker möjligheten till välbefinnande och ökar möjligheten till självständighet."
80. att i enlighet med partistyrelsens yrkande det i den äldrepolitiska rapporten läggs till en ny punkt efter punkt 67 med lydelsen: "Mat och måltiderna inom hälso- och sjukvård och omsorg kan utvecklas. Framför allt inom sjukvården behöver mat och måltider utvecklas. För att säkerställa ett medvetet arbete med mat och måltider för äldre och en effektiv nutritionsbehandling ska alla patienter ha tillgång till dietist och arbetsterapi."
81. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion H17 därmed skulle anses besvarad

82. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den äldrepolitiska rapporten punkt 68 skulle bifallas: ”Kunskapen om våld och övergrepp mot årsrika behöver öka, bland annat i rättsväsendet, bland pensionärsorganisationer samt i brottsofferjourer och kvinnojourer.”
83. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den äldrepolitiska rapporten punkt 69 skulle bifallas: ”Det behövs en bred nationell handlingsplan mot våld och övergrepp mot årsrika, som omfattar såväl rättsväsendet som vård och omsorg.”
84. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den äldrepolitiska rapporten punkt 70 skulle ges lydelsen: ”Alla som arbetar inom hälso- och sjukvård samt inom äldreomsorg ska ha kunskap om våld mot årsrika och anmälningsskyldighet om de misstänker våld eller övergrepp.”

Utskottsreservation 1

Jimmy Ekström, Ulla-Britt Hagström, Marianne Normark, Anna Starbrink och Ingeborg Wiksten reserverade sig i utskottet till förmån för att i enlighet med partistyrelsens yrkande den äldrepolitiska rapporten punkt 28 skulle ges lydelsen: ”Det behövs samtidigt fler, inte färre, lägenheter i vård- och omsorgsboenden för att tillgodose behoven hos de årsrika som behöver tillgång till vård och omsorg under dygnets alla timmar. Nya lägenheter behöver byggas och nedläggningarna stoppas. Den som fyllt 85 bör ha rätt till plats i vård- och omsorgsboende.”

Utskottsreservation 2

Carina Liljesand, Ewa Bertz och Patrik Krantz reserverade sig i utskottet till förmån för att den äldrepolitiska rapporten punkt 28 skulle ges lydelsen: ”Det behövs samtidigt fler, inte färre, lägenheter i vård- och omsorgsboenden för att tillgodose behoven hos de årsrika som behöver tillgång till vård och omsorg under dygnets alla timmar. Nya lägenheter behöver byggas och nedläggningar stoppas.”

Utskottsreservation 3

Charlotta Schenholm reserverade sig i utskottet till förmån för att den äldrepolitiska rapporten punkt 28 skulle ges lydelsen: ”Det behövs samtidigt fler, inte färre, lägenheter i vård- och omsorgsboenden för att tillgodose behoven hos de årsrika som behöver tillgång till vård och omsorg under dygnets alla timmar. Nya lägenheter behöver byggas och nedläggningar stoppas. Den som har fyllt 85 år bör ha rätt till plats i service/trygghetsboende eller motsvarande.”

Utskottsreservation 4

Helena Hagberg, Anna Starbrink och Ingeborg Wiksten reserverade sig i utskottet till förmån för att motion H16 skulle anses besvarad.

I debatten yttrade sig:

Lina Nordquist, utskottet, Ingeborg Wiksten, partistyrelsen, Barbro Westerholm, Marianne Normark, Ulrika Landergren, Charlotta Schenholm, utskottsreservant, Anna Starbrink, Ann-Katrin Åslund, Gunilla Grudevall-Steen, Anna-Lena Johansson, Michaela Björneback, Jimmy Ekström, Ann Catrine Fogelgren, Eva Wikström Hallonstén, Anna Mårtensson, Catrin Eliasson, Gösta Frödin, Yngve Filipsson, Mia Franzén, Sofia Remnert, Kajsa Rosén, Gilbert Tribo och Amelie Tarschys Ingre.

Jimmy Ekström, Ulrika Landergren och Ann-Katrin Åslund yrkade:

1. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den äldrepolitiska rapporten punkt 28 skulle ges lydelsen: ”Det behövs samtidigt fler, inte färre, lägenheter i vård- och omsorgsboenden för att tillgodose behoven hos de årsrika som behöver tillgång till vård och omsorg under dygnets alla timmar. Nya lägenheter behöver byggas och nedläggningarna stoppas. Den som fyllt 85 bör ha rätt till plats i vård- och omsorgsboende.”

Eva Wikström Hallonstén yrkade:

1. att den äldrepolitiska rapporten punkt 28 skulle ges lydelsen: ”Det behövs samtidigt fler, inte färre, lägenheter i vård- och omsorgsboenden för att tillgodose behoven hos de årsrika som behöver tillgång till vård och omsorg under dygnets alla timmar. Nya lägenheter behöver byggas och nedläggningar stoppas.”

Amelie Tarschys Ingre och Charlotta Schenholm yrkade:

1. att den äldrepolitiska rapporten punkt 28 skulle ges lydelsen: ”Det behövs samtidigt fler, inte färre, lägenheter i vård- och omsorgsboenden för att tillgodose behoven hos de årsrika som behöver tillgång

till vård och omsorg under dygnets alla timmar. Nya lägenheter behöver byggas och nedläggningar stoppas. Den som har fyllt 85 år bör ha rätt till plats i service/trygghetsboende eller motsvarande.”

Lina Nordquist yrkade:

1. att den äldrepolitiska rapporten punkt 28 skulle ges lydelsen: ”Det behövs samtidigt fler, inte färre, lägenheter i vård- och omsorgsboenden för att tillgodose behoven hos de åsrika som behöver tillgång till vård och omsorg under dygnets alla timmar. Nya lägenheter behöver byggas och nedläggningar stoppas. Den som har behov av vård- och omsorgsboende ska ha rätt att få en plats, och större hänsyn ska tas i biståndsbedömningen till personens upplevelse av ensamhet och otrygghet. Den som fyllt 85 bör ha rätt till plats i vård- och omsorgsboende.”

Eva Wikström Hallonstén och Marianne Åhman yrkade:

1. att motion H5 yrkande 1 skulle bifallas
2. att motion H5 yrkande 2 skulle bifallas

Ulla-Britt Hagström yrkade:

838. att motion H6 skulle bifallas

Landsmötespresidiet yrkade:

1. att motion H6 med tillhörande yrkande skulle hänskjutas till beredningsutskottet

Anne Kotavuopio Jatko yrkade:

1. att motion H7 skulle bifallas

Catrin Eliasson yrkade:

1. att motion H11 skulle bifallas

Sofia Remnert yrkade

1. att motion H13 skulle bifallas

Landsmötet beslutade:

840. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge den äldrepolitiska rapporten punkt 3 lydelsen: ”Att förändra attityder tar tid och därför måste arbetet börja här och nu. Ålder ska inte användas för att karaktärisera människors förmåga, roller och behov. Människor ska bedömas efter kompetens i stället för kronologisk ålder, inte minst i arbetslivet och politiken.”
841. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den äldrepolitiska rapporten punkt 1: ”Liberalismen syftar till att maximera varje människas frihet att forma sitt liv så länge det inte inkräktar på någon annans frihet. Den rätten gäller hela livet igenom. Vi måste få bli bemötta utifrån de individer vi är, och inte utifrån vilket år vi är födda. Att öka åsrika människors självständighet och egenmakt är en central uppgift i Liberalernas äldrepolitik.”
842. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den äldrepolitiska rapporten punkt 2: ”Därför är det en viktig uppgift för liberaler att bekämpa ålderismen, det vill säga ålder som grund för fördomar och nedvärdering av äldre med diskriminering som följd, inom såväl arbetslivet som hälso- och sjukvården och en rad andra områden.”
843. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den äldrepolitiska rapporten punkt 4: ”Diskrimineringsombudsmannen får årligen ta emot hundratals anmälningar om åldersdiskriminering, ändå är det bara en handfull som lett till några åtgärder. DO:s uppdrag och resurser bör ses över så att anmälningar om åldersdiskriminering åtgärdas och analyseras.”
844. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den äldrepolitiska rapporten punkt 5: ”Det behövs mer kunskap, mer statistik och mer forskning om åsrikas villkor och behov. Då kan fördomar motverkas och samhällets insatser, där sådana behövs, bli mer träffsäkra.”
845. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande därmed anse motion H1 bifallen med vad partistyrelsen anfört
846. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge den äldrepolitiska rapporten punkt 15 lydelsen: ”Socialförsäkringar och andra stöd på arbetsmarknaden bör i huvudsak vara tillgängliga för alla som fortfarande förvärvsarbetar. Därför bör åldersgränserna för socialförsäkringarna och dessa stöd

- ses över, höjas och anpassas så att den som arbetar efter 65 har större tillgång till t.ex. sjukpenning eller bilstöd.”
847. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion H2 besvarad
848. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den äldrepolitiska rapporten punkt 6:
”Många kan och vill arbeta långt efter 65-årsdagen. Det är bra för hälsan att känna sig behövd, och det ger en bättre privatekonomi. Men det är också viktigt för samhällsekonomin i stort att förlänga arbetslivet för fler. För att fortsatt ha en hög kvalitet på välfärdstjänsterna och rimliga nivåer på pensionerna, krävs att fler arbetar längre.”
849. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den äldrepolitiska rapporten punkt 8:
”Det behöver samtidigt göras mer för att anpassa arbetslivet så att fler kan arbeta längre. Det handlar om mer flexibla arbetstider, större möjligheter till deltid och bättre arbetsmiljö.”
850. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den äldrepolitiska rapporten punkt 9:
”Varje arbetad timme är värdefull. Många årsrika som inte längre är intresserade av att arbeta heltid, gör gärna kortare insatser. Reglerna för att kombinera arbete eller egenföretagande på deltid med pension bör vara enkla och förmånliga.”
851. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den äldrepolitiska rapporten punkt 10:
”Offentliga arbetsgivare har ett särskilt ansvar att möjliggöra för den som går i pension att fortsätta göra begränsade insatser.”
852. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den äldrepolitiska rapporten punkt 11:
”Att gå i pension ska inte behöva vara slutgiltigt. Fler arbetsgivare bör erbjuda återintroduktionsprogram till arbetet för årsrika.
853. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den äldrepolitiska rapporten punkt 12:
”Det är välkommet att flera kollektivavtal innehåller lösningar för hur människor kan gradvis trappa ner sitt arbete, och på så sätt förlänga sitt arbetsliv. Om arbetsmarknadens parter inte löser detta på fler områden av arbetsmarknaden bör man överväga lagstiftning.”
854. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge den äldrepolitiska rapporten punkt 14 lydelsen: ”Skattesystemet ska gynna, inte missgynna den som förlänger arbetslivet.”
855. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den äldrepolitiska rapporten punkt 16:
”Även den som på grund av en funktionsnedsättning har en daglig verksamhet inom LSS i stället för ett reguljärt arbete bör få stanna så länge orken och viljan finns.”
856. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den äldrepolitiska rapporten punkt 17:
”Många årsrika gör stora och viktiga ideella insatser. De utgör ryggraden inom många civilsamhällesorganisationer, de vårdar närstående, tar hand om barnbarn och stöttar vänner med sviktande hälsa. Det har ett mycket stort värde för de människor som deltar, dem som berörs och för samhället i stort. Genom att synliggöra omfattningen och värdet av ideella insatser i offentlig statistik, kan vi också motverka ålderism.”
857. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den äldrepolitiska rapporten punkt 18:
”Kommuner, landsting och regioner bör i högre grad välkomna årsrikas närvaro i medborgardialoger i samband med det kommunala beslutsfattandet.”
858. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den äldrepolitiska rapporten punkt 19:
”Att vi lever längre och med många friska år är en av välfärdssamhällets viktigaste landvinningar. Vår politik syftar till att de friska åren ska bli fler, och att öka självständigheten och egenmakten för dem som behöver stöd.”
859. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den äldrepolitiska rapporten punkt 20:
”Forskning visar att mycket står att vinna både för individerna själva och samhällsekonomin genom skadeförebyggande åtgärder, hjälp till rökstopp, hjälp mot överbruk av alkohol, främjande av gott näringstillstånd och god tandhälsa, fysisk aktivitet och optimal läkemedelsbehandling.”
860. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den äldrepolitiska rapporten punkt 21:
”Att göra något är alltid bättre än att göra inget. Den som sjunger i kör, spelar tv-spel, löser korsord eller helt enkelt bara umgås insjuknar senare i demenssjukdomar än den som är passiv. Det är viktigt att människor känner sig behövd, att de har en aktiv roll under hela livsresan, också den allra sista sträckan. Därför är det viktigt med goda villkor för de civilsamhällesorganisationer som arbetar med aktiviteter för och med årsrika.”
861. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den äldrepolitiska rapporten punkt 22:
”Kommuner kan främja ett aktivt och hälsosamt liv bland äldre också i samhällsplaneringen, genom att se till att det finns promenadstråk och cykelbanor, att snöröjning och sandning fungerar, att det finns

- utegym som går att använda även för den som inte är urstark och annat som kan tänkas inspirerar till aktivitet bland årsrika.”
862. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den äldrepolitiska rapporten punkt 23: ”Primärvården bör ta en aktiv roll i det hälsofrämjandet arbetet genom att på olika sätt förmedla hur människor kan bevara hälsan långt upp i livet. Det bör också ske i samarbete med andra samhällssektorer, inte minst civilsamhället., till exempel pensionärs- och patientorganisationerna samt apoteken.
863. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den äldrepolitiska rapporten punkt 24: ”Hälso- och sjukvården bör erbjuda hälsosamtal till alla, till exempel det år de fyller 75. De kan innebära en enklare hälsoundersökning, samtal om livsstilens betydelse för hälsan samt vart man vänder sig för att få stöd och hjälp.”
864. att i enlighet med Lina Nordquists yrkande ge den äldrepolitiska rapportens punkt 28 lydelsen: ”Det behövs samtidigt fler, inte färre, lägenheter i vård- och omsorgsboenden för att tillgodose behoven hos de årsrika som behöver tillgång till vård och omsorg under dygnets alla timmar. Nya lägenheter behöver byggas och nedläggningar stoppas. Den som har behov av vård- och omsorgsboende ska ha rätt att få en plats, och större hänsyn ska tas i boståndsbedömningen till personens upplevelse av ensamhet och otrygghet. Den som fyllt 85 bör ha rätt till plats i vård- och omsorgsboende.”
865. att därmed avslå Jimmy Ekströms m.fl.:s, Eva Wikström Hallonsténs samt Amelie Tarschys Ingre och Charlotta Schenholms yrkanden
866. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion H3 besvarad
867. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion H4 yrkande 1 besvarat
868. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion H5 yrkande 1 besvarat
869. att därmed avslå Eva Wikström Hallonsténs och Marianne Åhmans yrkande 1
870. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande låta den äldrepolitiska rapporten punkt 33 utgå
871. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion H4 yrkande 3
872. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion H5 yrkande 2
873. att därmed avslå Eva Wikström Hallonsténs och Marianne Åhmans yrkande 2
874. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den äldrepolitiska rapporten punkt 26: ”Människor är olika, också när det handlar om hur vi vill och kan bo på äldre dar. Det behövs en mångfald av bostäder anpassade för årsrika, både på den vanliga bostadsmarknaden och i form av äldreboenden.”
875. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den äldrepolitiska rapporten punkt 27: ”De flesta människor vill bo kvar i sin gamla bostad hela livet. Med ökad tillgänglighet blir det möjligt för fler. Att den årsrike själv trots rörelsehinder kan komma ut och handla och röra sig ute i samhället ger framförallt livskvalitet men också besparingar för kommunerna i form av minskat behov av hemtjänst och särskilt boende.”
876. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den äldrepolitiska rapporten punkt 29: ”Bristen på platser i vård- och omsorgsboende förvärras av att steget dessförinnan i princip saknas. Vår vision är att det ska finnas ett tillräckligt stort utbud av lägenheter i trygghetsboende och liknande dit man kan flytta utan behovsprövning. Där bör det vara möjligt att bo tryggt med hög livskvalitet, med hemtjänst om det behövs, i stort sett hela livet.”
877. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den äldrepolitiska rapporten punkt 30: ”Med tillräckligt många lämpliga bostäder för dem som inte har så stora behov, kan vård- och omsorgsboenden ännu tydligare anpassas för de allra sjukaste.”
878. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den äldrepolitiska rapporten punkt 31: ”Kommunerna bör kartlägga sina behov av bostäder för årsrika och initiera byggande av de bostäder som behövs. Fokus ska vara boendeformer som ger möjligheter till gemenskap, socialt innehåll och trygghet.”
879. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den äldrepolitiska rapporten punkt 32: ”Skatte- och byggregler bör utformas så de inte lägger onödiga hinder i vägen för årsrika som enskilt eller i grupp vill engagera sig i sitt boende, till exempel genom kollektivhus eller kooperativa hyresrätter. Även olika former av generationsboende bör underlättas.”
880. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den äldrepolitiska rapporten punkt 35: ”Hinder för årsrika att flytta till en lämplig bostad behöver undanröjas. Reavinstskatten, den så kallade flyttskatten, bör sänkas.”

881. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den äldrepolitiska rapporten punkt 36:
”Den tekniska utvecklingen innebär fantastiska möjligheter att öka årsrika människors självständighet, delaktighet och livskvalitet. Den här utvecklingen bör bejakas, utnyttjas och underlättas.”
882. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den äldrepolitiska rapporten punkt 37:
”Samtidigt måste beslutsfattare ställa tydliga krav. Videomöten, robotar och andra tekniska hjälpmedel ska användas för att ge mer tid till mänsklig samvaro, eller för att den som helst vill vara ifred ska få vara det – inte för besparingar. Tekniken måste användas med samtycke från den enskilde och med respekt för hens integritet.”
883. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den äldrepolitiska rapporten punkt 38:
”Omställningen av välfärdens digitala infrastruktur måste påskyndas. Den teknik vi tar för självklar i andra delar av vår vardag, måste också bli självklar i vården och äldreomsorgen. Patienter och anhöriga behöver få tillgång till smarta e-hälsotjänster för exempelvis nå den egna journalen, boka tid på webben och träffa läkaren via videolänk.”
884. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den äldrepolitiska rapporten punkt 39:
”IT-stödet behöver moderniseras även i socialtjänst och omsorg, så att de underlättar i stället för att stjåla tid.”
885. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den äldrepolitiska rapporten punkt 40:
”Väl utvalda hjälpmedel, såväl högteknologiska som enklare kan öka människors självständighet och minska behovet av vård och omsorg. I dag är dock olikheterna över landet för stora. Det behövs tydligare nationell styrning av rätten till hjälpmedel, och ambitionsnivån behöver höjas på många håll.”
886. att i enlighet med landsmötespresidiets yrkande hänskjuta motion H6 med tillhörande yrkande till beredningsutskottet
887. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den äldrepolitiska rapporten punkt 45:
”Respekten för den enskilda människans vilja är särskilt viktig när hon är i en utsatt situation. De valfrihetsreformer som genomfördes av alliansregeringen ska värnas och utvecklas. Det ska vara självklart att själv få välja hemtjänstföretag och äldreboende. Kommuner ska ha möjlighet att erbjuda hemtjänst utan biståndsprövning.”
888. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion H7 yrkande 1–2 besvarade
889. att därmed avslå Anne Kotavuopio Jatkos yrkande 1
890. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion H7 yrkande 3
891. att därmed avslå Anne Kotavuopio Jatkos yrkande 2
892. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den äldrepolitiska rapporten punkt 49:
”Ett sätt att stärka årsrikas ställning är att införa en lokal, oberoende äldreombudsman, som dels kan ge vägledning om vilken hjälp man kan få, och hur man klagar om man inte är nöjd, dels kan göra egna granskningar om äldreomsorgens kvalitet.”
893. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion H8 besvarad
894. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge den äldrepolitiska rapporten punkt 53 lydelsen: ”Anhöriga ska inte slitas ut. Många kommuner har alltför låg ambitionsnivå på sitt stöd till anhöriga. Avlastning och annat stöd måste erbjudas i sådan omfattning att anhöriga orkar ge så mycket stöd de vill. Anhörigvårdare behöver avlastas genom vårdsamordnare eller vårdlotsar som hjälper med sjukvårdskontakter och mot oro. Det behöver skapas kontaktvägar mellan anhöriga och sjukvård och det måste bli lättare att få kontakt med andra i samma situation. Ett nationellt anhörigcentrum med stödlinje dygnet runt kan ge trygghet och avlastning.”
895. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion H9 besvarad
896. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge den äldrepolitiska rapporten punkt 58 lydelsen: ”Föräldrar till personer med intellektuell funktionsnedsättning har ofta tagit ett mycket stort ansvar som anhörigvårdare hela livet. När de blir årsrika är det inte säkert att de orkar längre. Det behövs en större beredskap från det offentliga att ta över i tid. Det behövs till exempel äldreomsorg anpassad för personer med intellektuell funktionsnedsättning.”
897. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande därmed anse motion H10 bifallen med vad partistyrelsen anfört
898. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den äldrepolitiska rapporten punkt 41:
”De sista åren ska vara lika mycket värda som de första, och omges med lika mycket omsorg och kärlek.”
899. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den äldrepolitiska rapporten punkt 42:
”Äldreomsorgen i Sverige är i huvudsak bra. Det är dock en klen tröst för dem vars äldreomsorg är

- dålig. Ingen ska behöva vara orolig för att inte få äldreomsorg när de behöver, och ingen ska behöva vara orolig att den inte är tillräckligt bra.”
900. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den äldrepolitiska rapporten punkt 43: ”Skillnaderna i äldreomsorgens kvalitet och kommunernas ambitionsnivå är alltför stora. Möjligheten att få tillgång till sociala aktiviteter som den äldre personen trivs med, att få komma ut i friska luften om hon eller han så vill, eller kunna få mat lagad av hemtjänsten i stället för en matlåda borde inte bero på var den äldre personen råkar bo. Det är så grundläggande kvalitetsaspekter på äldreomsorgen att det borde erbjudas överallt. Den nationella styrningen av äldreomsorgens kvalitet behöver stärkas.”
901. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den äldrepolitiska rapporten punkt 44: ”Det sociala innehållet i äldreomsorgen kan med fördel utvecklas i samarbete med civilsamhället.”
902. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den äldrepolitiska rapporten punkt 46: ”Samtidigt behöver den enskildes makt över innehållet i omsorgen öka. Det är den enskildes önskemål för dagen som ska styra, inte fyrkantiga regelböcker.”
903. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den äldrepolitiska rapporten punkt 47: ”I hemtjänsten borde det vara en självklarhet att alla som behöver hjälp med maten ska kunna få den lagad hemma. Lika självklart bör det vara att kunna få matlådor om man föredrar det, och då ska det finnas flera olika leverantörer att välja på. Den som bor på äldreboende bör alltid ha flera rätter att välja på.”
904. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den äldrepolitiska rapporten punkt 48: ”På sikt bör RUT-tjänster helt ersätta hemtjänst, för dem som bara behöver servicetjänster. Det ökar äldres självbestämmande, samtidigt som kommunens handläggare får mer tid till dem som har stora behov och till uppföljning av kvaliteten. Det innebär att subventionsgraden i RUT behöver höjas för årsrika och att avdraget kompletteras med ett bidrag för dem med låga inkomster. Matlagningstjänster bör åter omfattas.”
905. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den äldrepolitiska rapporten punkt 50: ”Personalens kompetens är en av de viktigaste kvalitetsfaktorerna i äldreomsorgen. Den som utför ensamarbete ska alltid ha tillräcklig utbildning. Där personalen arbetar i grupp kan den som har liten erfarenhet eller utbildning göra värdefulla insatser genom att avlasta med enklare uppgifter.
906. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den äldrepolitiska rapporten punkt 51: ”Första linjens chefer har ett tungt ansvar. De måste få den utbildning och det stöd som krävs för att de ska kunna utöva sitt ledarskap.”
907. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den äldrepolitiska rapporten punkt 52: ”Kunskapen om åldrandet bland personer som invandrat behöver öka. Den som drabbas av demens tappar ibland det språk de lärt sig senare i livet. Posttraumatisk stress bland flyktingar kan uppträda sent i livet, och ibland utlösas eller förvärras av demens.”
908. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den äldrepolitiska rapporten punkt 54: ”Det bör bli lättare att förena anhörigstöd med arbete, till exempel genom rätt till tjänstledighet och deltid. I takt med att samhällsekonomin så tillåter bör man utvidga möjligheten till närståendepenning också vid till exempel ledsagning till läkarbesök.”
909. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den äldrepolitiska rapporten punkt 55: ”Anhörigvård får inte bli en kvinnofalla. Vi är tveksamma till så kallade anhöriganställningar.”
910. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den äldrepolitiska rapporten punkt 56: ”Information om vad äldreomsorgen kan erbjuda bör ges på många språk och på ett sätt som når ut i invandrargrupper, så att anhörigvård sker frivilligt, inte av plikt och tradition.”
911. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den äldrepolitiska rapporten punkt 57: ”Det bör införas en skyldighet för hälso- och sjukvården motsvarande den i socialtjänsten att erbjuda information, råd och stöd till anhöriga.”
912. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion H11 besvarad
913. att därmed avslå Carina Eliassons yrkande
914. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion H12 besvarad
915. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion H13 besvarad
916. att därmed avslå Sofia Remnerts yrkande
917. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla motion H14
918. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion H15 besvarad
919. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge den äldrepolitiska rapporten punkt 62 lydelsen: ”En starkt primärvård är viktig för att förebygga och behandla ohälsa bland äldre och för rehabilitering efter till exempel stroke och olycksfall, till exempel genom äldreårdcentraler (ÄVC). Vården behöver vara tillgänglig dygnet runt och hemsjukvården väl utbyggd. Liberalernas

- fastläkarreform ska ge trygghet och kontinuitet för patienten och säkerställa läkarmedverkan i den kommunala vården och omsorgen.”
920. att i enlighet med utskottets yrkande bifalla motion H16
921. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge den äldrepolitiska rapporten punkt 63 lydelsen: ”Äldreomsorg, vårdcentraler och sjukhus ska samverka och tillsammans skapa en vård och omsorg speciellt utformad utifrån den äldre individens behov. En sammanhållen vård och omsorg är särskilt viktig för dem som är multisjuka. En förebild är de äldrevårdsteam som finns bland annat i Närvård Västra Skaraborg och i Tiohundra Norrtälje. Där har kommuner, primärvård och slutenvård en gemensam organisation och finansiering för att multisjuka äldre ska få sammanhållen vård.”
922. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den äldrepolitiska rapporten punkt 64: ”Utbildningen av läkare, tandläkare och sjuksköterskor i läkemedelsbehandling av äldre patienter ska stärkas. Även andra yrkesgrupper behöver få mer kunskap om läkemedelsbehandling.”
923. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den äldrepolitiska rapporten punkt 65: ”Det behövs samlad information om vilka läkemedel en person har. Arbetet med en nationell läkemedelslista måste slutföras snarast.”
924. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den äldrepolitiska rapporten punkt 66: ”I sjukvården ska det vara patientens nytta som ska avgöra om till exempel en behandling erbjuds eller inte, inte patientens kronologiska ålder. Det betyder till exempel att den övre gränsen för att erbjudas mammografi bör avskaffas.”
925. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den äldrepolitiska rapporten punkt 67: ”Det ska finnas god hjälp till rehabiliterande insatser som stärker möjligheten till välbefinnande och ökar möjligheten till självständighet.”
926. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande lägga till en ny punkt i den äldrepolitiska rapporten efter punkt 67 med lydelsen: ”Mat och måltiderna inom hälso- och sjukvård och omsorg kan utvecklas. Framför allt inom sjukvården behöver mat och måltider utvecklas. För att säkerställa ett medvetet arbete med mat och måltider för äldre och en effektiv nutritionsbehandling ska alla patienter ha tillgång till dietist och arbetsterapi.”
927. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande därmed anse motion H17 besvarad
928. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den äldrepolitiska rapporten punkt 68: ”Kunskapen om våld och övergrepp mot årsrika behöver öka, bland annat i rättsväsendet, bland pensionärsorganisationer samt i brottsofferjourer och kvinnojourer.”
929. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den äldrepolitiska rapporten punkt 69: ”Det behövs en bred nationell handlingsplan mot våld och övergrepp mot årsrika, som omfattar såväl rättsväsendet som vård och omsorg.”
930. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge den äldrepolitiska rapporten punkt 70 lydelsen: ”Alla som arbetar inom hälso- och sjukvård samt inom äldreomsorg ska ha kunskap om våld mot årsrika och anmälningsskyldighet om de misstänker våld eller övergrepp.”

Reservation 10

Alda Danial, Ann Catrine Fogelgren, Pär Gustafsson, Jan Hallström, Pär Johnson, Patrik Krantz och Carina Liljesand reserverade sig till förmån för att den äldrepolitiska rapporten punkt 28 skulle ges lydelsen: ”Det behövs samtidigt fler, inte färre, lägenheter i vård- och omsorgsboenden för att tillgodose behoven hos de årsrika som behöver tillgång till vård och omsorg under dygnets alla timmar. Nya lägenheter behöver byggas och nedläggningar stoppas. Den som har behov av vård- och omsorgsboende ska ha rätt att få en plats, och större hänsyn ska tas i biståndsbedömningen till personens upplevelse av ensamhet och otrygghet.”

Motivering av Alda Danial, Jan Hallström och Pär Johnson: ”Vi är starkt emot att friska 85-åringar utan behov får en plats på särskilt boende. Behovet ska styras, inte ålder. Vi är dessutom oroliga för kostnaderna som kan uppstå i samband med reformen.”

§ 98. Förhandlingspassets avslutande

Lars Persson Skandevall förklarade förhandlingspasset avslutat klockan 14.27.

§ 99. Förhandlingspassets öppnande

Ulrika Francke förklarade förhandlingspasset öppnat klockan 14.30.

Landsmötet beslutade:

931. att fastställa dagordning för förhandlingspasset enligt mötespresidiets förslag

§ 100. Justering av röstlängd

Ulrika Francke anmälde följande förändringar i förhållande till den inför landsmötet upprättade röstlängden:

Richard Bengtsson, Stockholms län, ersattes av Mia Franzén
Maria Weimer, Uppsala län, ersattes av Amanda Kanange
Cecilia Wikström, Uppsala län, ersattes av Jenny Gavelin
Inger Lorentzson, Östergötlands län, ersattes av Thomas Bystedt
Sebastian Hallén, Kalmar län, ersattes av Björn Brändewall
Bodil Frigren Ericsson, Blekinge län, ersattes av Amanda Pihl
Jesper Rehn, Blekinge län, ersattes av Stefan Lundin
Ida Ingerö, Skåne län, ersattes av Josefine Temrell
Maria Winberg Nordström, Skåne län, ersattes av Jelena Dojcinovic
Jonas Andersson, Västsverige, ersattes av Said Abdu
Axel Darvik, Västsverige, ersattes av Lars Tysklind
Jan Ertsborn, Västsverige, ersattes av Pär Lundqvist
Kristina Grapenholm, Västsverige, ersattes av Ulrika Landergren
Helena Holmberg, Västsverige, ersattes av Henrik Edin
Ann Catrine Fogelgren, Västsverige, ersattes av Simona Mohamsson
Håkan Kindstedt, Västsverige, ersattes av Jens Adamik
Ulrica Solver-Gustavsson, Örebro län, ersattes av Lars Hultkrantz
Agne Furingsten, Västmanlands län, ersattes av Anders Cargerman
Bo Brännström, Dalarnas län, ersattes av Stephan Erixon Knagg
Alex Nilsson, Västernorrlands län, ersattes av Catrin Eliasson
Monica Wahlström, Västerbottens län, ersattes av Anders Lindqvist
Peder Westerberg, Västerbottens län, ersattes av Jörgen Forsgren
Inger Lundberg, Norrbottens län, ersattes av Göran Stenlund

§ 101. Val av justeringsdelegation

Landsmötet beslutade:

932. att utse Andreas Westerberg och Christina Örnebjär till justerare för innevarande förhandlingspass

§ 102. Val av rösträkningsdelegation

Landsmötet beslutade:

933. att utse Lars Karlsson, Roko Kursar, Ann Catrine Fogelgren och Malin Danielsson till rösträknare för innevarande förhandlingspass

§ 103. Jobb och arbetsmarknad (1C)

Arbetsgruppen för jobb och tillväxt hade i rapporten ”Jobb och tillväxt i globaliseringens tid” yrkat:

15. För att bryta det långvariga bidragsberoendet krävs framväxten av fler enkla jobb. Vi vill därför införa en ny anställningsform – startjobb – och utvidga RUT-avdraget för årsrika.
16. Dagens turordningsregler bör avskaffas till förmån för regler som baseras på kompetens. Den uppsagda i de fall där turordningen frångås ska kompenseras genom en uppsägningsavgift – ett avgångsvederlag – baserat på sin anställningstid.

17. Svenska konfliktregler medger att fackförbund till ingen eller liten kostnad för de egna medlemmarna kan orsaka stora kostnader för arbetsgivarna. Vi vill att stridsåtgärder enbart ska kunna riktas mot arbetsgivare som har anställda medlemmar i det relevanta fackförbundet, att tiden mellan varsel och stridsåtgärd förlängs, och att det i en konflikt ska finnas en rimlig proportion mellan vad man vill uppnå och de använda stridsåtgärderna.
18. Inför individuella kompetenskonton som skapar möjlighet för både enskilda personer, enskilda arbetsgivare, liksom arbetsmarknadens parter att investera i och möjliggöra en kontinuerlig kompetensutveckling.

Den företagandepolitiska arbetsgruppen hade i rapporten "Frihet och företagsamhet" yrkat:

53. Att principen om turordning vid uppsägning tas bort för småföretag under 10 anställda samt att undantaget vid uppsägning utökas till 5 personer för medelstora företag under 49 anställda.
54. Att den så kallade företrädesrätten avskaffas.
55. Att ett proportionalitetskrav införs vid stridsåtgärder på arbetsmarknaden.

Den äldrepolitiska arbetsgruppen hade i rapporten "Leva livet hela livet" yrkat:

13. En förutsättning för att stanna länge i arbetslivet är att man kan fortsätta vidareutbilda sig hela livet och att det finns möjlighet att ändra yrkesinriktning. Det behövs system för att finansiera studier som tar hänsyn till att den som är mitt i livet har andra levnadsomkostnader än den som ännu inte bildat familj. Ett sätt kan vara att skapa någon form av kompetenssparande där den enskilde, arbetsgivare och stat gemensamt finansierar studierna.

I motion D1 hade yrkats:

1. att landsmötet ger partistyrelsen i uppdrag att ta fram ett förslag som underlättar anställning av nyanlända utan att innebära ett statligt ingrepp i lönebildningen

I motion D2 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för att staten ska gå i bräsch som arbetsgivare vad gäller att öka representationen av anställda med utländsk bakgrund på chefsnivå, genom att bli bättre på att ge anställda likvärdiga möjligheter och villkor att göra karriär inom statliga förvaltningar, bolag och myndigheter
2. att Liberalerna ska verka för att staten som arbetsgivare ska intensifiera den kompetensbaserade rekryteringen så att chefer och rekryterare har adekvata kunskaper att säkerställa mångfalden vid rekrytering, där ledstjärnorna är kvalitet och träffsäkerhet

I motion D3 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för att offentliga verksamheter ska vara förebilder i integreringen i samhället för personer som har svårt att få jobb och sysselsättning. Motionen syftar framförallt till att personer med funktionsnedsättning och asylsökande/nyanlända lättare ska få kontakt med personer som är yrkesverksamma och på så sätt få insyn i och komma närmare yrkeslivet. Det ska ske genom att offentligt anställda ska ges möjligheten till "volontärbete" på arbetstid, 1–2 timmar per månad, inom t.ex. ideella föreningar, arbetsintegrerade sociala företag, dagverksamheter etc.

I motion D4 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för högre löner inom kvinnodominerande akademikerkyrken i offentlig sektor

I motion D5 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för att kreditupplysning bör upphöra av arbetssökande som söker tjänster utannonserade via bemanningsföretag på Arbetsförmedlingens hemsida
2. att Liberalerna verkar för att Arbetsförmedlingen som instans och eventuella fortsatta uppdrag ses över

I motion D6 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för att staten avsätter forskningsresurser kring frågan om hur vi påverkas av att vara tillgängliga 24/7
2. att staten utreder och tar fram förslag för hur vi kan få ett sundare förhållande till avgränsning arbetstid och fritid

I motion D7 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska ställa sig bakom förslaget att införa en 6 eller 7 timmars arbetsdag med bibehållen heltidslön

I motion D8 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för arbetstidsförkortning för alla, med fem minuter om dagen, vilken itereras årligen, tills vi i Sverige har en normalarbetstid om sex timmar

I motion D9 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för att tillsynen inom arbetsmiljöområdet utökas, så att varje län får en arbetsmiljöinspektion med personal som stödjer och inspekterar arbetsplatser så att arbetsmiljölagen efterlevs

I motion C23 hade yrkats:

2. att den företagandepolitiska rapporten punkt 53 avslås
3. att den företagandepolitiska rapporten punkt 54 avslås
4. att den företagandepolitiska rapporten punkt 55 avslås

Partistyrelsen hade yrkat:

1. att partistyrelsens förslag punkt 1 skulle bifallas: "Dagens turordningsregler avskaffas till förmån för regler som baseras på kompetens."
2. att partistyrelsens förslag punkt 2 skulle bifallas: "Det ska fortsatt vara möjligt att göra undantag från turordningslistan. Undantaget bör utvidgas till att omfatta upp till fem personer för företag upp till 49 anställda."
3. att partistyrelsens förslag punkt 3 skulle bifallas: "Lagen om anställningsskydd ses över i syfte att göra uppsägning på grund av personliga skäl mindre svårt."
4. att partistyrelsens förslag punkt 4 skulle bifallas: "I samband med en reform av anställningsskyddet ska en uppsägningsavgift införas i syfte att kompensera arbetstagare vid uppsägning. Uppsägningsavgiften ska växa med anställningstiden."
5. att jobb- och tillväxtrapporten punkt 16 därmed skulle utgå
6. att företaganderapporten punkt 53 och 54 därmed skulle utgå
7. att motion C23 yrkande 2 och 3 därmed skulle anses besvarade
8. att partistyrelsens förslag punkt 5 skulle bifallas: "Arbetsförmedlingen bör läggas ned i sin nuvarande form. En ny myndighet bör inrättas som organiserar de arbetsmarknadspolitiska programmen och lönestöden och administrerar de offentliga delarna av arbetslöshetsförsäkringen."
9. att jobb- och tillväxtrapporten punkt 15 skulle ges lydelsen: "För att bryta det långvariga bidragsberoendet krävs fler enkla jobb. Liberalerna vill därför införa en ny anställningsform för unga och nyanlända som innebär att ingångslönen blir lägre och där arbetsgivaravgifterna är avskaffade."
10. att det efter jobb- och tillväxtrapporten punkt 15 skulle införas en ny punkt med lydelsen: "RUT-avdraget har haft en avgörande betydelse för att öppna svensk arbetsmarknad för fler och göra svarta jobb till vita. Den rödgröna regeringen har tyvärr försämrat RUT-avdraget, bland annat genom att sänka taket. Liberalerna vill att taket generellt höjs, att subventionsgraden för årsrika utökas och att avdraget ska omfatta fler tjänster."
11. att motion D1 skulle anses besvarad
12. att jobb- och tillväxtrapporten punkt 17 skulle bifallas: "Svenska konfliktregler medger att fackförbund till ingen eller liten kostnad för de egna medlemmarna kan orsaka stora kostnader för arbetsgivarna. Vi vill att stridsåtgärder enbart ska kunna riktas mot arbetsgivare som har anställda medlemmar i det relevanta fackförbundet, att tiden mellan varsel och stridsåtgärd förlängs, och att det i en konflikt ska finnas en rimlig proportion mellan vad man vill uppnå och de använda stridsåtgärderna."
13. att den företagandepolitiska rapporten punkt 55 skulle bifallas: "Att ett proportionalitetskrav införs vid stridsåtgärder på arbetsmarknaden."
14. att motion C23 yrkande 4 därmed skulle avslås
15. att jobb- och tillväxtrapporten punkt 18 skulle bifallas: "Inför individuella kompetenskonton som skapar möjlighet för både enskilda personer, enskilda arbetsgivare, liksom arbetsmarknadens parter att investera i och möjliggöra en kontinuerlig kompetensutveckling."
16. att den äldrepolitiska rapporten punkt 13 skulle bifallas: "En förutsättning för att stanna länge i arbetslivet är att man kan fortsätta vidareutbilda sig hela livet och att det finns möjlighet att ändra

- yrkesinriktning. Det behövs system för att finansiera studier som tar hänsyn till att den som är mitt i livet har andra levnadsomkostnader än den som ännu inte bildat familj. Ett sätt kan vara att skapa någon form av kompetenssparande där den enskilde, arbetsgivare och stat gemensamt finansierar studierna.”
17. att motion D2 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
 18. att motion D3 skulle anses besvarad
 19. att motion D4 skulle anses besvarad
 20. att motion D5 skulle anses besvarad
 21. att motion D6 skulle anses besvarad
 22. att motionerna D7 och D8 skulle avslås
 23. att motion D9 skulle anses besvarad

Utskottet yrkade:

1. att partistyrelsens förslag punkt 1 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas: ”Dagens turordningsregler avskaffas till förmån för regler som baseras på kompetens.”
2. att partistyrelsens förslag punkt 2 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas: ”Det ska fortsatt vara möjligt att göra undantag från turordningslistan. Undantaget bör utvidgas till att omfatta upp till fem personer för företag upp till 49 anställda.”
3. att partistyrelsens förslag punkt 3 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas: ”Lagen om anställningsskydd ses över i syfte att göra uppsägning på grund av personliga skäl mindre svårt.”
4. att partistyrelsens förslag punkt 4 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas: ”I samband med en reform av anställningsskyddet ska en uppsägningsavgift införas i syfte att kompensera arbetstagare vid uppsägning. Uppsägningsavgiften ska växa med anställningstiden.”
5. att jobb- och tillväxtrapporten punkt 16 i enlighet med partistyrelsens yrkande därmed skulle utgå
6. att företaganderapporten punkt 53 och 54 i enlighet med partistyrelsens yrkande därmed skulle utgå
7. att motion C23 yrkande 2 och 3 i enlighet med partistyrelsens yrkande därmed skulle anses besvarade
8. att partistyrelsens förslag punkt 5 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas:
”Arbetsförmedlingen bör läggas ned i sin nuvarande form. En ny myndighet bör inrättas som organiserar de arbetsmarknadspolitiska programmen och lönestöden och administrerar de offentliga delarna av arbetslöshetsförsäkringen.”
9. att jobb- och tillväxtrapporten punkt 15 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle ges lydelsen: ”För att bryta det långvariga bidragsberoendet krävs fler enkla jobb. Liberalerna vill därför införa en ny anställningsform för unga och nyanlända som innebär att ingångslönen blir lägre och där arbetsgivaravgifterna är avskaffade.”
10. att det efter jobb- och tillväxtrapporten punkt 15 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle införas en ny punkt med lydelsen: ”RUT-avdraget har haft en avgörande betydelse för att öppna svensk arbetsmarknad för fler och göra svarta jobb till vita. Den rödgröna regeringen har tyvärr försämrat RUT-avdraget, bland annat genom att sänka taket. Liberalerna vill att taket generellt höjs, att subventionsgraden för årsrika utökas och att avdraget ska omfatta fler tjänster.”
11. att motion D1 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
12. att jobb- och tillväxtrapporten punkt 17 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas: ”Svenska konfliktregler medger att fackförbund till ingen eller liten kostnad för de egna medlemmarna kan orsaka stora kostnader för arbetsgivarna. Vi vill att stridsåtgärder enbart ska kunna riktas mot arbetsgivare som har anställda medlemmar i det relevanta fackförbundet, att tiden mellan varsel och stridsåtgärd förlängs, och att det i en konflikt ska finnas en rimlig proportion mellan vad man vill uppnå och de använda stridsåtgärderna.”
13. att den företagandepolitiska rapporten punkt 55 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas:
”Att ett proportionalitetskrav införs vid stridsåtgärder på arbetsmarknaden.”
14. att motion C23 yrkande 4 i enlighet med partistyrelsens yrkande därmed skulle avslås
15. att jobb- och tillväxtrapporten punkt 18 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas: ”Inför individuella kompetenskonton som skapar möjlighet för både enskilda personer, enskilda arbetsgivare, liksom arbetsmarknadens parter att investera i och möjliggöra en kontinuerlig kompetensutveckling.”
16. att den äldrepolitiska rapporten punkt 13 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas: ”En förutsättning för att stanna länge i arbetslivet är att man kan fortsätta vidareutbilda sig hela livet och att det finns möjlighet att ändra yrkesinriktning. Det behövs system för att finansiera studier som tar hänsyn till att den som är mitt i livet har andra levnadsomkostnader än den som ännu inte bildat familj. Ett sätt kan vara att skapa någon form av kompetenssparande där den enskilde, arbetsgivare och stat gemensamt finansierar studierna.”

17. att motion D2 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
18. att motion D3 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
19. att motion D4 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
20. att motion D5 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
21. att motion D6 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
22. att motionerna D7 och D8 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
23. att motion D9 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad

I debatten yttrade sig:

Niklas Frykman, utskottet, Mats Persson, partistyrelsen, Benny Lindholm, Johan Wikander, Helena Sjöberg, Fredrik Malm, Alda Danial, Marianne Åhman, Simona Mohamsson, Annica Nordberg, Ninos Maraha, Malin Sjöberg Högrell, Cecilia Elving, Sabine Pettersson, Martin Ångeby, Björn Brändewall, Gunnar Nordmark och Niklas Herneryd.

Johan Wikander yrkade:

1. att partistyrelsens förslag punkt 1 skulle avslås

Joar Forssell och Simona Mohamsson yrkade:

1. att, i händelse av bifall till partistyrelsens förslag punkt 1, orden ”formell och informell” skulle läggas till efter ”baseras på”

Cecilia Elving och Johan Wikander yrkade:

1. att partistyrelsens förslag punkt 2 skulle avslås

Benny Lindholm och Johan Wikander yrkade:

1. att partistyrelsens förslag punkt 3 skulle avslås

Benny Lindholm yrkade med instämmande av partistyrelsen:

1. att ordet ”anställningsavgift” i partistyrelsens förslag punkt 4 skulle ersättas av ”avgångsvederlag”

Björn Brändewall yrkade:

1. att företaganderapportens punkt 53 och 54 skulle bifallas

Marianne Åhman yrkade:

1. att motion D3 skulle bifallas

Alda Danial yrkade:

1. att, om Arbetsförmedlingen läggs ned, de statliga medel som i dag förmedlas till Arbetsförmedlingen skulle fördelas ut till kommunerna för att kommunerna ska kunna hantera ansvaret

Fredrik Malm yrkade:

1. att partistyrelsen skulle ges i uppdrag att på lämpligt sätt behandla frågan om arbetsmiljö ur ett jämställdhetsperspektiv inför kommande riksdagsval

Landsmötet beslutade:

934. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla partistyrelsens förslag punkt 1: ”Dagens turordningsregler avskaffas till förmån för regler som baseras på kompetens.”
935. att därmed avslå Johan Wikanders yrkande
936. att avslå Joar Forssells och Simona Mohamssons yrkande
937. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla partistyrelsens förslag punkt 2: ”Det ska fortsatt vara möjligt att göra undantag från turordningslistan. Undantaget bör utvidgas till att omfatta upp till fem personer för företag upp till 49 anställda.”
938. att därmed avslå Cecilia Elvings och Johan Wikanders yrkande
939. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla partistyrelsens förslag punkt 3: ”Lagen om anställningsskydd ses över i syfte att göra uppsägning på grund av personliga skäl mindre svårt.”
940. att därmed avslå Benny Lindholms och Johan Wikanders yrkande

941. att i enlighet med Benny Lindholms yrkande ge partistyrelsens förslag punkt 4 lydelsen: ”I samband med en reform av anställningsskyddet ska ett avgångsvederlag införas i syfte att kompensera arbetstagare vid uppsägning. Avgångsvederlaget ska växa med anställningstiden.”
942. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande låta jobb- och tillväxtrapporten punkt 16 utgå
943. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande låta företaganderapporten punkt 53 och 54 utgå
944. att därmed avslå Björn Brändewalls yrkande
945. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion C23 yrkande 2 och 3 besvarade
946. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla partistyrelsens förslag punkt 5:
”Arbetsförmedlingen bör läggas ned i sin nuvarande form. En ny myndighet bör inrättas som organiserar de arbetsmarknadspolitiska programmen och lönestöden och administrerar de offentliga delarna av arbetslöshetsförsäkringen.”
947. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge jobb- och tillväxtrapporten punkt 15 lydelsen: ”För att bryta det långvariga bidragsberoendet krävs fler enkla jobb. Liberalerna vill därför införa en ny anställningsform för unga och nyanlända som innebär att ingångslönen blir lägre och där arbetsgivaravgifterna är avskaffade.”
948. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande efter jobb- och tillväxtrapporten punkt 15 införa en ny punkt med lydelsen: ”RUT-avdraget har haft en avgörande betydelse för att öppna svensk arbetsmarknad för fler och göra svarta jobb till vita. Den rödgröna regeringen har tyvärr försämrat RUT-avdraget, bland annat genom att sänka taket. Liberalerna vill att taket generellt höjs, att subventionsgraden för årsrika utökas och att avdraget ska omfatta fler tjänster.”
949. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion D1 besvarad
950. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla jobb- och tillväxtrapporten punkt 17:
”Svenska konfliktregler medger att fackförbund till ingen eller liten kostnad för de egna medlemmarna kan orsaka stora kostnader för arbetsgivarna. Vi vill att stridsåtgärder enbart ska kunna riktas mot arbetsgivare som har anställda medlemmar i det relevanta fackförbundet, att tiden mellan varsel och stridsåtgärd förlängs, och att det i en konflikt ska finnas en rimlig proportion mellan vad man vill uppnå och de använda stridsåtgärderna.”
951. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den företagandepolitiska rapporten punkt 55: ”Att ett proportionalitetskrav införs vid stridsåtgärder på arbetsmarknaden.”
952. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande därmed avslå motion C23 yrkande 4
953. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla jobb- och tillväxtrapporten punkt 18:
”Inför individuella kompetenskonton som skapar möjlighet för både enskilda personer, enskilda arbetsgivare, liksom arbetsmarknadens parter att investera i och möjliggöra en kontinuerlig kompetensutveckling.”
954. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den äldrepolitiska rapporten punkt 13:
”En förutsättning för att stanna länge i arbetslivet är att man kan fortsätta vidareutbilda sig hela livet och att det finns möjlighet att ändra yrkesinriktning. Det behövs system för att finansiera studier som tar hänsyn till att den som är mitt i livet har andra levnadsomkostnader än den som ännu inte bildat familj. Ett sätt kan vara att skapa någon form av kompetenssparande där den enskilde, arbetsgivare och stat gemensamt finansierar studierna.”
955. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion D2 bifallen med vad partistyrelsen anfört
956. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion D3 besvarad
957. att därmed avslå Marianne Åhmans yrkande
958. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion D4 besvarad
959. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion D5 besvarad
960. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion D6 besvarad
961. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motionerna D7 och D8
962. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion D9 besvarad
963. att avslå Alda Daniels yrkande
964. att hänskjuta Fredrik Malms yrkande till beredningsutskottet

§ 104. Utdelande av Karl Staaff-medaljen

Jan Björklund överlämnade Karl Staaff-medaljen i guld till Lennart Gabrielsson och Lennart Rydberg.

§ 105. Förhandlingspassets avslutande

Ulrika Francke förklarade förhandlingspasset avslutat klockan 15.51.

§ 106. Förhandlingspassets öppnande

Jonas Andersson förklarade förhandlingspasset öppnat klockan 15.53.

§ 107. Fastställande av dagordning för förhandlingspasset

Landsmötet beslutade:

965. att fastställa dagordning för förhandlingspasset enligt mötespresidiets förslag

§ 108. Justering av röstlängd

Jonas Andersson anmälde följande förändringar i förhållande till den inför landsmötet upprättade röstlängden:

Richard Bengtsson, Stockholms län, ersattes av Mia Franzén
Ninos Maraha, Stockholms län, ersattes av Maria Johansson
Sara Svanström, Stockholms län, ersattes av Ulf Fridebäck
Malin Sjöberg Högrell, Uppsala län, ersattes av Filip Jovicic
Benny Lindholm, Uppsala län, ersattes av Katarina Zeste
Maria Weimer, Uppsala län, ersattes av Helena Hedman Skoglund
Sebastian Hallén, Kalmar län, ersattes av Björn Brändewall
Bodil Frigren Ericsson, Blekinge län, ersattes av Amanda Pihl
Jesper Rehn, Blekinge län, ersattes av Inga-Lena Fischer
Ida Ingerö, Skåne län, ersattes av Josefine Temrell
Jonas Andersson, Västsverige, ersattes av Jens Christian Berlin
Andreas Cerny, Västsverige, ersattes av Ulrika Landergren
Axel Darvik, Västsverige, ersattes av Lars Tysklind
Jan Ertsborn, Västsverige, ersattes av Pär Lundqvist
Kristina Grapenholm, Västsverige, ersattes av Patrik Krantz
Glenn Grimhage, Västsverige, ersattes av Elin Andersson
Robert Hannah, Västsverige, ersattes av Jens Adamik
Helena Holmberg, Västsverige, ersattes av Simona Mohamsson
Rita Paulsson Svensson, Västsverige, ersattes av Maria Nilsson
Robin Nilsen, Örebro län, ersattes av Kajsa Rosén
Jesper Brandberg, Västmanlands län, ersattes av Anders Cargerman
Helena Hagberg, Västmanlands län, ersattes av Anita Lilja-Stenholm
Bo Brännström, Dalarnas län, ersattes av Stephan Erixon Knagg
Annelie Luthman, Västernorrlands län, ersattes av Johan Landström
Peder Westerberg, Västerbottens län, ersattes av Jörgen Forsgren

§ 109. Val av justeringsdelegation

Landsmötet beslutade:

966. att utse Svante Parsjö Tegnér och Anna Horn till justerare för innevarande förhandlingspass

§ 110. Val av rösträkningsdelegation

Landsmötet beslutade:

967. att utse Max Sjöberg, Marianne Åhman, Mathias Lindow och Charlotte Ramel-Andersson till rösträknare för innevarande förhandlingspass

§ 111. Jämställdhet (utskottsutlåtande 2C)

Den jämställdhetspolitiska arbetsgruppen hade i rapporten "Principer för en flexibel och jämställd föräldraförsäkring" yrkat:

3. Färre föräldrapenningdagar och samma ersättningsnivå hela tiden. Vi vill stärka inkomstbortfallsprincipen så att föräldraförsäkringen verkligen blir vad den är tänkt som: en försäkring för förlorad inkomst. De 90 dagarna på lägstanivå (180 kronor per dag) slopas. Därmed frigörs finansiering som vi använder till fler ersättningsdagar med inkomstskydd.
4. Öka valfriheten: 100 procent ersättning kortare tid eller 70 procent lite längre. Föräldrar ska ha möjlighet att välja mellan två alternativ i föräldraförsäkringen: en kortare försäkring med högt inkomstskydd och en lite längre försäkring med lägre inkomstskydd. Det kortare spåret består av 360 föräldrapenningdagar med ersättning motsvarande 100 procent av lönen, medan det längre spåret består av 420 föräldrapenningdagar med ersättning motsvarande 70 procent av lönen. Ersättningstaket behålls på dagens nivå på 10 prisbasbelopp, vilket i dagsläget motsvarar en månadslön på ca 37 300 kronor (2017).
5. Lika många öronmärkta dagar som i dag. Liberalerna gick till val 2014 på att införa en ny öronmärkt månad till vardera föräldern. Detta har nu genomförts, och antalet öronmärkta dagar har därmed ökat till 90 dagar per förälder. Den nya föräldraförsäkring vi föreslår innehåller lika många öronmärkta dagar som dagens
6. Lägg pengarna från jämställdhetsbonusen på fler "pappadagar". För att stimulera till mer jämställt föräldraansvar ökas antalet dagar då den andra föräldern kan vara hemma vid barnets födelse med tillfällig föräldrapenning (de så kallade pappadagarna) från tio till femton. Detta finansieras delvis genom att jämställdhetsbonusen inte återinförs.
7. Inför rätten att överlåta dagar till tredje person. Familjer ser olika ut, och det är viktigt att föräldraförsäkringen fungerar även för regnbågsfamiljer och familjer där föräldrarna har separerat och gått in i nya förhållanden. De överlåtbara föräldrapenningdagarna ska därför även kunna ges till en vårdnadshavare make/maka eller sambo, oavsett om denna är vårdnadshavare eller ej.
8. Stramare tidsgränser för när föräldrapenning kan tas ut. I den nya föräldraförsäkringen måste 80 procent av föräldrapenningdagarna användas innan barnet har fyllt två år. De återstående 20 procenten kan användas till utgången av det år då barnet har blivit skolpliktigt, det vill säga sju år i dagsläget eller sex år med Liberalernas politik.
9. Ändrade deltidregler för föräldraledighet och föräldrapenning. För att stimulera till mer jämställt föräldraskap ska rätten att gå ner i arbetstid ändras från en fjärdedel till en åttondedel av ordinarie arbetstid för vardera vårdnadshavaren. Den som är ensam vårdnadshavare ska dock även i fortsättningen kunna gå ner i arbetstid med en fjärdedel. Reglerna för uttag av föräldrapenning förändras så att föräldrapenning ska kunna tas ut med hel dag eller halv dag. Möjligheten att ta ut på tre kvarts dag, en kvarts dag eller en åttondels dag tas bort.
10. Tydligare samordning mellan föräldraledighet och föräldrapenning. Samordningen mellan föräldraledighet och föräldrapenning behöver stärkas. Därför ska Försäkringskassans information till arbetsgivare förbättras. Ett sätt kan vara att Försäkringskassan informerar arbetsgivaren när en anställd inte längre har några föräldrapenningdagar kvar att ta ut.
11. Generösare vab-regler för mer jämställt ansvar. Ersättningstaket i den tillfälliga föräldraförsäkringen ska höjas till samma belopp som i föräldraförsäkringen, dvs. 10 prisbasbelopp. Detta underlättar för föräldrar att ta jämställt ansvar även om den ena tjänar mer än den andra.
12. Inget nytt vårdnadsbidrag. Det kommunala vårdnadsbidrag som infördes 2008 bidrog till att hålla vissa föräldrar – främst kvinnor – borta från arbetsmarknaden under en längre tid. Liberalerna gick därför till val 2014 på att avskaffa vårdnadsbidraget, och detta har nu förverkligats. Vi säger fortsatt nej till vårdnadsbidrag.
13. Bättre anpassning till företagare. Föräldraförsäkringen ska fungera också för företagare. Bland annat behövs en förbättring av Försäkringskassans rutiner för att fastställa sjukpenninggrundande inkomst (SGI) för företagare. Även vårt förslag om att göra det möjligt att överlåta föräldrapenningdagar på närstående kan underlätta för företagare. Det behövs fördjupade analyser kring vad som försvårar för företagare att fullt ut dra nytta av föräldraförsäkringen.
14. Inga retroaktiva förändringar. Den nya föräldraförsäkringen ska gälla för de barn som föds efter en viss tidpunkt. Vi bedömer att det nya systemet skulle kunna träda i kraft 2020 eller 2021. Däremot ska det inte ske några retroaktiva förändringar i föräldraförsäkringen för de barn som har fötts tidigare.

Den företagandepolitiska arbetsgruppen hade i rapporten "Frihet och företagsamhet" yrkat:

28. Att socialförsäkringssystemet ska fungera för företagsamma föräldrar.
29. Att näringsidkare ska tillåtas att driva företag under föräldraledigheten med bibehållen föräldrapenning.

I motion K1 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för att föräldrar med gemensam vårdnad om barn får halva familjens inkomst vardera i samband med föräldraledighet för att öka möjligheten till jämlikt tidsuttag

I motion K2 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska ta ställning för en individualiserad föräldraförsäkring

I motion K3 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska arbeta för en individualiserad föräldraförsäkring

I motion K4 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för att de s.k. pappamånaderna avskaffas

I motion K5 hade yrkats:

1. att Liberalerna fortsättningsvis driver och verkar för att den kvoterade föräldraledigheten upphör
2. att Liberalerna fortsättningsvis driver och verkar för att barnfokus upphöjs till generell princip i alla fall där barn berörs av politiska ställningstaganden

I motion K6 hade yrkats:

1. att i punkt 4 i förslaget till ny föräldraförsäkring ändra antalet föreslagna "pappadagar" från femton till tjugo

I motion K7 hade yrkats:

1. att partiprogrammet avsnitt 2.4.1 stycke två kompletteras med ordet flickor så att den nya meningen blir: "Insikten att denna ofrihet särskilt drabbar flickor och kvinnor och att dessa maktstrukturer måste brytas gör Liberalerna till ett feministiskt parti."
2. att partiprogrammet avsnitt 2.4.1 stycke sju mening två kompletteras med orden "av hög kvalitet" så att den nya meningen blir: "Välfärdstjänster som barn- och äldreomsorg av hög kvalitet är centrala för att både kvinnor och män ska kunna förvärvsarbeta."

Partistyrelsen hade yrkat:

1. att den jämställdhetspolitiska rapporten punkt 1 skulle bifallas: "Färre föräldrapenningdagar och samma ersättningsnivå hela tiden. Vi vill stärka inkomstbortfallsprincipen så att föräldraförsäkringen verkligen blir vad den är tänkt som: en försäkring för förlorad inkomst. De 90 dagarna på lägstaniå (180 kronor per dag) slopas. Därmed frigörs finansiering som vi använder till fler ersättningsdagar med inkomstskydd."
2. att den jämställdhetspolitiska rapporten punkt 2 skulle ges lydelsen: "Föräldrar ska ha möjlighet att välja mellan två alternativ i föräldraförsäkringen: en kortare försäkring med högt inkomstskydd och en lite längre försäkring med lägre inkomstskydd. Det alternativ som väljs gäller båda vårdnadshavarna. Vårt riktmärke är att ersättningsgraden ska vara 100 procent i det kortare spåret och 70 procent i det längre. Ersättningstaket behålls på dagens nivå på 10 prisbasbelopp, vilket i dagsläget motsvarar en månadslön på ca 37 300 kronor (2017)."
3. att den jämställdhetspolitiska rapporten punkt 6 skulle ges lydelsen: "Stramare tidsgränser för när föräldrapenning kan tas ut. I den nya föräldraförsäkringen ska merparten av föräldrapenningdagarna användas innan barnet har fyllt två år. Återstoden kan användas till utgången av det år då barnet har blivit skolpliktigt, det vill säga sju år i dagsläget eller sex år med Liberalernas politik. Den närmare utformningen av begränsningsreglerna i systemet ska utredas." och att denna punkt placeras efter rapportens punkt 2
4. att motion K1 skulle avslås
5. att den jämställdhetspolitiska rapporten punkt 3 skulle bifallas: "Lika många öronmärkta dagar som i dag. Liberalerna gick till val 2014 på att införa en ny öronmärkt månad till vardera föräldern. Detta har nu genomförts, och antalet öronmärkta dagar har därmed ökat till 90 dagar per förälder. Den nya föräldraförsäkring vi föreslår innehåller lika många öronmärkta dagar som dagens."

6. att motionerna K2–K4 samt K5 yrkande 1 skulle avslås
7. att motion K5 yrkande 2 skulle anses besvarat
8. att den jämställdhetspolitiska rapporten punkt 4 skulle ges lydelsen: ”Inför fler ’pappadagar’. För att stimulera till mer jämställt föräldransvar ökas antalet dagar då den andra föräldern kan vara hemma vid barnets födelse med tillfällig föräldrapenning (de så kallade pappadagarna) från tio till femton.”
9. att motion K6 skulle avslås
10. att den jämställdhetspolitiska rapporten punkt 5 skulle ges lydelsen: ”Utöka rätten att överlåta dagar till tredje person. Familjer ser olika ut, och det är viktigt att föräldraförsäkringen fungerar även för regnbågsfamiljer och familjer där föräldrarna har separerat och gått in i nya förhållanden. Rätten att ge de överlåtbara dagarna till tredje person ska förbättras så att både make/maka och sambo ska kunna ta ut föräldrapenningdagar.”
11. att den jämställdhetspolitiska rapporten punkt 7 skulle ges lydelsen: ”Ändrade deltidsregler för föräldraledighet och föräldrapenning. I dag är det ofta den ena föräldern som går ner i deltid medan den andra jobbar heltid. Vi vill se över reglerna för rätten att gå ner i arbetstid under småbarnsåren för att stimulera till mer jämställt föräldraskap. Även reglerna för uttag av föräldrapenning ska förändras. Föräldrapenning ska kunna tas ut med hel dag eller halv dag. Möjligheten att ta ut på tre kvarts dag, en kvarts dag eller en åttondels dag tas bort.”
12. att den jämställdhetspolitiska rapporten punkt 8 skulle bifallas: ”Tydligare samordning mellan föräldraledighet och föräldrapenning. Samordningen mellan föräldraledighet och föräldrapenning behöver stärkas. Därför ska Försäkringskassans information till arbetsgivare förbättras. Ett sätt kan vara att Försäkringskassan informerar arbetsgivaren när en anställd inte längre har några föräldrapenningdagar kvar att ta ut.”
13. att den jämställdhetspolitiska rapporten punkt 9 skulle bifallas: ”Generösare vab-regler för mer jämställt ansvar. Ersättningstaket i den tillfälliga föräldraförsäkringen ska höjas till samma belopp som i föräldraförsäkringen, dvs. 10 prisbasbelopp. Detta underlättar för föräldrar att ta jämställt ansvar även om den ena tjänar mer än den andra.”
14. att den jämställdhetspolitiska rapporten punkt 10 skulle bifallas: ”Inget nytt vårdnadsbidrag. Det kommunala vårdnadsbidrag som infördes 2008 bidrog till att hålla vissa föräldrar – främst kvinnor – borta från arbetsmarknaden under en längre tid. Liberalerna gick därför till val 2014 på att avskaffa vårdnadsbidraget, och detta har nu förverkligats. Vi säger fortsatt nej till vårdnadsbidrag.”
15. att den jämställdhetspolitiska rapporten punkt 11 skulle bifallas: ”Bättre anpassning till företagare. Föräldraförsäkringen ska fungera också för företagare. Bland annat behövs en förbättring av Försäkringskassans rutiner för att fastställa sjukpenninggrundande inkomst (SGI) för företagare. Även vårt förslag om att göra det möjligt att överlåta föräldrapenningdagar på närstående kan underlätta för företagare. Det behövs fördjupade analyser kring vad som försvårar för företagare att fullt ut dra nytta av föräldraförsäkringen.”
16. att den företagandepolitiska rapporten punkt 28 skulle bifallas: ”Att socialförsäkringssystemet ska fungera för företagsamma föräldrar.”
17. att den företagandepolitiska rapporten punkt 29 skulle utgå
18. att den jämställdhetspolitiska rapporten punkt 12 skulle bifallas: ”Inga retroaktiva förändringar. Den nya föräldraförsäkringen ska gälla för de barn som föds efter en viss tidpunkt. Vi bedömer att det nya systemet skulle kunna träda i kraft 2020 eller 2021. Däremot ska det inte ske några retroaktiva förändringar i föräldraförsäkringen för de barn som har fötts tidigare.”
19. att motion K7 skulle bifallas

Utskottet yrkade:

1. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den jämställdhetspolitiska rapporten punkt 1 skulle bifallas: ”Färre föräldrapenningdagar och samma ersättningsnivå hela tiden. Vi vill stärka inkomstbortfallsprincipen så att föräldraförsäkringen verkligen blir vad den är tänkt som: en försäkring för förlorad inkomst. De 90 dagarna på lägstanivå (180 kronor per dag) slopas. Därmed frigörs finansiering som vi använder till fler ersättningsdagar med inkomstskydd.”
2. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den jämställdhetspolitiska rapporten punkt 2 skulle ges lydelsen: ”Föräldrar ska ha möjlighet att välja mellan två alternativ i föräldraförsäkringen: en kortare försäkring med högt inkomstskydd och en lite längre försäkring med lägre inkomstskydd. Det alternativ som väljs gäller båda vårdnadshavarna. Vårt riktmärke är att ersättningsgraden ska vara 100 procent i det kortare spåret och 70 procent i det längre. Ersättningstaket behålls på dagens nivå på 10 prisbasbelopp, vilket i dagsläget motsvarar en månadslön på ca 37 300 kronor (2017).”

3. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den jämställdhetspolitiska rapporten punkt 6 skulle ges lydelsen: ”Stramare tidsgränser för när föräldrapenning kan tas ut. I den nya föräldraförsäkringen ska merparten av föräldrapenningdagarna användas innan barnet har fyllt två år. Återstoden kan användas till utgången av det år då barnet har blivit skolpliktigt, det vill säga sju år i dagsläget eller sex år med Liberalernas politik. Den närmare utformningen av begränsningsreglerna i systemet ska utredas.” och att denna punkt placeras efter rapportens punkt 2
4. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion K1 skulle avslås
5. att i enlighet med partistyrelsens den jämställdhetspolitiska rapporten punkt 3 yrkande skulle bifallas: ”Lika många öronmärkta dagar som i dag. Liberalerna gick till val 2014 på att införa en ny öronmärkt månad till vardera föräldern. Detta har nu genomförts, och antalet öronmärkta dagar har därmed ökat till 90 dagar per förälder. Den nya föräldraförsäkring vi föreslår innehåller lika många öronmärkta dagar som dagens.”
6. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motionerna K2–K4 samt K5 yrkande 1 skulle avslås
7. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion K5 yrkande 2 skulle anses besvarat
8. att den jämställdhetspolitiska rapporten punkt 4 skulle ges lydelsen: ”Inför fler gemensamma dagar vid barns födelse eller adoption. För att stimulera till mer jämställt föräldransvar ökas antalet dagar då den andra föräldern kan vara hemma vid barnets födelse med tillfällig föräldrapenning (de så kallade gemensamma dagarna vid barns födelse eller adoption) från tio till femton.”
9. att motion K6 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
10. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den jämställdhetspolitiska rapporten punkt 5 skulle ges lydelsen: ”Utöka rätten att överlåta dagar till tredje person. Familjer ser olika ut, och det är viktigt att föräldraförsäkringen fungerar även för regnbågsfamiljer och familjer där föräldrarna har separerat och gått in i nya förhållanden. Rätten att ge de överlåtbara dagarna till tredje person ska förbättras så att både make/maka och sambo ska kunna ta ut föräldrapenningdagar.”
11. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den jämställdhetspolitiska rapporten punkt 7 skulle ges lydelsen: ”Ändrade deltidregler för föräldraledighet och föräldrapenning. I dag är det ofta den ena föräldern som går ner i deltid medan den andra jobbar heltid. Vi vill se över reglerna för rätten att gå ner i arbetstid under småbarnsåren för att stimulera till mer jämställt föräldraskap. Även reglerna för uttag av föräldrapenning ska förändras. Föräldrapenning ska kunna tas ut med hel dag eller halv dag. Möjligheten att ta ut på tre kvarts dag, en kvarts dag eller en åttondels dag tas bort.”
12. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den jämställdhetspolitiska rapporten punkt 8 skulle bifallas: ”Tydligare samordning mellan föräldraledighet och föräldrapenning. Samordningen mellan föräldraledighet och föräldrapenning behöver stärkas. Därför ska Försäkringskassans information till arbetsgivare förbättras. Ett sätt kan vara att Försäkringskassan informerar arbetsgivaren när en anställd inte längre har några föräldrapenningdagar kvar att ta ut.”
13. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den jämställdhetspolitiska rapporten punkt 9 skulle bifallas: ”Generösare vab-regler för mer jämställt ansvar. Ersättningstaket i den tillfälliga föräldraförsäkringen ska höjas till samma belopp som i föräldraförsäkringen, dvs. 10 prisbasbelopp. Detta underlättar för föräldrar att ta jämställt ansvar även om den ena tjänar mer än den andra.”
14. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den jämställdhetspolitiska rapporten punkt 10 skulle bifallas: ”Inget nytt vårdnadsbidrag. Det kommunala vårdnadsbidrag som infördes 2008 bidrog till att hålla vissa föräldrar – främst kvinnor – borta från arbetsmarknaden under en längre tid. Liberalerna gick därför till val 2014 på att avskaffa vårdnadsbidraget, och detta har nu förverkligats. Vi säger fortsatt nej till vårdnadsbidrag.”
15. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den jämställdhetspolitiska rapporten punkt 11 skulle bifallas: ”Bättre anpassning till företagare. Föräldraförsäkringen ska fungera också för företagare. Bland annat behövs en förbättring av Försäkringskassans rutiner för att fastställa sjukpenninggrundande inkomst (SGI) för företagare. Även vårt förslag om att göra det möjligt att överlåta föräldrapenningdagar på närstående kan underlätta för företagare. Det behövs fördjupade analyser kring vad som försvårar för företagare att fullt ut dra nytta av föräldraförsäkringen.”
16. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den företagandepolitiska rapporten punkt 28 skulle bifallas: ”Att socialförsäkringssystemet ska fungera för företagsamma föräldrar.”
17. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den företagandepolitiska rapporten punkt 29 skulle utgå
18. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den jämställdhetspolitiska rapporten punkt 12 skulle bifallas: ”Inga retroaktiva förändringar. Den nya föräldraförsäkringen ska gälla för de barn som föds efter en viss tidpunkt. Vi bedömer att det nya systemet skulle kunna träda i kraft 2020 eller 2021. Däremot ska det inte ske några retroaktiva förändringar i föräldraförsäkringen för de barn som har fötts tidigare.”

19. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion K7 skulle bifallas

I debatten yttrade sig:

Madeleine Sjöstedt, utskottet, Maria Arnholm, partistyrelsen, Lina Nordqvist, Gulan Avci, Maria Nilsson, Lovisa Aldrin, Ylva Mozis, Erica Markusson, Monica Wahlström, Ulrica Solver-Gustavsson, Anna Manell, Karolina Wallström, Pär Löfstrand, Carina Sándor, Tobias Hammarberg, Robert Hannah, Cecilia Elving, Katarina Zeste, Niklas Lehresjón, Lars Tysklind, Mohamad Hassan, Patrik Silverudd, Jens Adamík, Sofia Remnert, Andreas Westerberg, Caroline Rhawi, Martin Ångeby och Gabriel Romanus.

Erica Markusson yrkade:

1. att den jämställdhetspolitiska rapporten punkt 6 skulle utgå

Pär Löfstrand och Ylva Mozis yrkade:

1. att motion K2 skulle bifallas

Ylva Mozis yrkade:

1. att motion K3 skulle bifallas

Tobias Hammarberg yrkade:

1. att motion K5 yrkande 1 skulle bifallas

968. Landsmötet beslutade:

969. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den jämställdhetspolitiska rapporten punkt 1: "Färre föräldrapenningdagar och samma ersättningsnivå hela tiden. Vi vill stärka inkomstbortfallsprincipen så att föräldraförsäkringen verkligen blir vad den är tänkt som: en försäkring för förlorad inkomst. De 90 dagarna på lägstanivå (180 kronor per dag) slopas. Därmed frigörs finansiering som vi använder till fler ersättningsdagar med inkomstskydd."

970. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge den jämställdhetspolitiska rapporten punkt 2 lydelsen: "Föräldrar ska ha möjlighet att välja mellan två alternativ i föräldraförsäkringen: en kortare försäkring med högt inkomstskydd och en lite längre försäkring med lägre inkomstskydd. Det alternativ som väljs gäller båda vårdnadshavarna. Vårt riktmärke är att ersättningsgraden ska vara 100 procent i det kortare spåret och 70 procent i det längre. Ersättningstaket behålls på dagens nivå på 10 prisbasbelopp, vilket i dagsläget motsvarar en månadslön på ca 37 300 kronor (2017)."

971. att i enlighet med partistyrelsen och utskottets yrkande ge den jämställdhetspolitiska rapporten punkt 6 lydelsen: "Stramare tidsgränser för när föräldrapenning kan tas ut. I den nya föräldraförsäkringen ska merparten av föräldrapenningdagarna användas innan barnet har fyllt två år. Återstoden kan användas till utgången av det år då barnet har blivit skolpliktigt, det vill säga sju år i dagsläget eller sex år med Liberalernas politik. Den närmare utformningen av begränsningsreglerna i systemet ska utredas." och placera denna punkt efter rapportens punkt 2

972. att därmed avslå Erica Markussons yrkande

973. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion K1

974. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den jämställdhetspolitiska rapporten punkt 3: "Lika många öronmärkta dagar som i dag. Liberalerna gick till val 2014 på att införa en ny öronmärkt månad till vardera föräldern. Detta har nu genomförts, och antalet öronmärkta dagar har därmed ökat till 90 dagar per förälder. Den nya föräldraförsäkring vi föreslår innehåller lika många öronmärkta dagar som dagens."

975. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motionerna K2–K4 samt K5 yrkande 1

976. att därmed avslå Pär Löfstrands, Ylva Mozis och Tobias Hammarbergs yrkanden

977. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion K5 yrkande 2 besvarat

978. att i enlighet med utskottets yrkande ge den jämställdhetspolitiska rapporten punkt 4 lydelsen: "Inför fler gemensamma dagar vid barns födelse eller adoption. För att stimulera till mer jämställt föräldraansvar ökas antalet dagar då den andra föräldern kan vara hemma vid barnets födelse med tillfällig föräldrapenning (de så kallade gemensamma dagarna vid barns födelse eller adoption) från tio till femton."

979. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion K6

980. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge den jämställdhetspolitiska rapporten punkt 5 lydelsen: "Utöka rätten att överlåta dagar till tredje person. Familjer ser olika ut, och det är viktigt att

- föräldraförsäkringen fungerar även för regnbågsfamiljer och familjer där föräldrarna har separerat och gått in i nya förhållanden. Rätten att ge de överlåtbara dagarna till tredje person ska förbättras så att både make/maka och sambo ska kunna ta ut föräldrapenningdagar.”
981. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge den jämställdhetspolitiska rapporten punkt 7 lydelsen: ”Ändrade deltidregler för föräldraledighet och föräldrapenning. I dag är det ofta den ena föräldern som går ner i deltid medan den andra jobbar heltid. Vi vill se över reglerna för rätten att gå ner i arbetstid under småbarnsåren för att stimulera till mer jämställt föräldraskap. Även reglerna för uttag av föräldrapenning ska förändras. Föräldrapenning ska kunna tas ut med hel dag eller halv dag. Möjligheten att ta ut på tre kvarts dag, en kvarts dag eller en åttondels dag tas bort.”
982. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den jämställdhetspolitiska rapporten punkt 8: ”Tydligare samordning mellan föräldraledighet och föräldrapenning. Samordningen mellan föräldraledighet och föräldrapenning behöver stärkas. Därför ska Försäkringskassans information till arbetsgivare förbättras. Ett sätt kan vara att Försäkringskassan informerar arbetsgivaren när en anställd inte längre har några föräldrapenningdagar kvar att ta ut.”
983. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den jämställdhetspolitiska rapporten punkt 9: ”Generösare vab-regler för mer jämställt ansvar. Ersättningstaket i den tillfälliga föräldraförsäkringen ska höjas till samma belopp som i föräldraförsäkringen, dvs. 10 prisbasbelopp. Detta underlättar för föräldrar att ta jämställt ansvar även om den ena tjänar mer än den andra.”
984. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den jämställdhetspolitiska rapporten punkt 10: ”Inget nytt vårdnadsbidrag. Det kommunala vårdnadsbidrag som infördes 2008 bidrog till att hålla vissa föräldrar – främst kvinnor – borta från arbetsmarknaden under en längre tid. Liberalerna gick därför till val 2014 på att avskaffa vårdnadsbidraget, och detta har nu förverkligats. Vi säger fortsatt nej till vårdnadsbidrag.”
985. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den jämställdhetspolitiska rapporten punkt 11: ”Bättre anpassning till företagare. Föräldraförsäkringen ska fungera också för företagare. Bland annat behövs en förbättring av Försäkringskassans rutiner för att fastställa sjukpenninggrundande inkomst (SGI) för företagare. Även vårt förslag om att göra det möjligt att överlåta föräldrapenningdagar på närstående kan underlätta för företagare. Det behövs fördjupade analyser kring vad som försvårar för företagare att fullt ut dra nytta av föräldraförsäkringen.”
986. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den företagandepolitiska rapporten punkt 28: ”Att socialförsäkringssystemet ska fungera för företagsamma föräldrar.”
987. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande låta den företagandepolitiska rapporten punkt 29 utgå
988. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den jämställdhetspolitiska rapporten punkt 12: ”Inga retroaktiva förändringar. Den nya föräldraförsäkringen ska gälla för de barn som föds efter en viss tidpunkt. Vi bedömer att det nya systemet skulle kunna träda i kraft 2020 eller 2021. Däremot ska det inte ske några retroaktiva förändringar i föräldraförsäkringen för de barn som har fötts tidigare.”
989. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla motion K7

§ 112. Förhandlingspassets avslutande

Jonas Andersson förklarade förhandlingspasset avslutat klockan 16.53.

§ 113. Förhandlingspassets öppnande

Sara Svanström förklarade förhandlingspasset öppnat klockan 16.56.

§ 114. Fastställande av dagordning för förhandlingspasset

Landsmötet beslutade:

990. att fastställa dagordning för förhandlingspasset enligt mötespresidiets förslag

§ 115. Justering av röstlängd

Sara Svanström anmälde följande förändringar i förhållande till den inför landsmötet upprättade röstlängden:

Richard Bengtsson, Stockholms län, ersattes av Mia Franzén
Amelie Tarschys Ingre, Stockholms län, ersattes av Monica Brohede Tellström
Ninos Maraha, Stockholms län, ersattes av Maria Johansson
Madeleine Sjöstedt, Stockholms län, ersattes av Gabriel Romanus
Sara Svanström, Stockholms län, ersattes av Ulf Fridebäck
Ann-Katrin Åslund, Stockholms län, ersattes av Pontus Almquist
Malin Niemi, Östergötlands län, ersattes av Thomas Bystedt
Larseric Ramlöv, Östergötlands län, ersattes av Martin Klerung
Jimmy Ekström, Jönköpings län, ersattes av Erik Nygårds
Mari Lindahl, Jönköpings län, ersattes av Anna Mårtensson
Sebastian Hallén, Kalmar län, ersattes av Björn Brändewall
Lotta Wahlmino, Kalmar län, ersattes av Carl-Henrik Sölvinger
Bodil Frigren Ericsson, Blekinge län, ersattes av Karin Dovstad
Jesper Rehn, Blekinge län, ersattes av Inga-Lena Fischer
Ida Ingerö, Skåne län, ersattes av Josefine Temrell
Christoffer Karlsson, Skåne län, ersattes av Jelena Dojcinovic
Elin Alavik, Västsverige, ersattes av Jens Adamik
Jonas Andersson, Västsverige, ersattes av Said Abdu
Jan Ertsborn, Västsverige, ersattes av Pär Lundqvist
Kristina Grapenholm, Västsverige, ersattes av Bo Andersson
Emma Gröndahl, Västsverige, ersattes av Lotta Preijde
Marcus Nilsen, Västsverige, ersattes av Simon Karlsson
Max Sjöberg, Västsverige, ersattes av Ingegerd Andersson
Rita Paulsson Svensson, Västsverige, ersattes av Elin Andersson
Victoria Viklund, Västsverige, ersattes av Maria Nilsson
Marlene Zachrisson, Skaraborg, ersattes av Jacqueline Tjällman
Elsy Lundberg Östrand, Skaraborg, ersattes av Lars Holmberg
Eric Hesselius, Värmlands län, ersattes av Niklas Wikström
Christian Lahesalu, Örebro län, ersattes av Lars Hultkrantz
Ulrica Solver-Gustavsson, Örebro län, ersattes av Kajsa Rosén
Jesper Brändberg, Västmanlands län, ersattes av Anita Lilja-Stenholm
Helena Hagberg, Västmanlands län, ersattes av Jacob Axelson
Bo Brännström, Dalarnas län, ersattes av Stephan Erixon Knagg
Maria Lundqvist-Brömster, Västerbottens län, ersattes av Michaela Björneback
Marianne Normark, Västerbottens län, ersattes av Anders Lindqvist
Peder Westerberg, Västerbottens län, ersattes av Jörgen Forsgren
Sabine Pettersson, Liberala studenter, ersattes av Oscar Matti

§ 116. Val av justeringsdelegation

Landsmötet beslutade:

991. att utse Andreas Westerberg och Christina Örnebjär till justerare för innevarande förhandlingspass

§ 117. Val av rösträkningsdelegation

Landsmötet beslutade:

992. att utse Malin Danielsson, Ann Catrine Fogelgren, Lars Karlsson och Roko Kursar till rösträknare för innevarande förhandlingspass

§ 118. Miljö, klimat och energi (utskottsutlåtande 4)

Den klimat- och miljöpolitiska arbetsgruppen hade i rapporten "Grön liberal politik" yrkat:

1. Beroendet av fossila bränslen måste brytas och alla transportslag måste stå för sina klimatkostnader. Skatterabatter till fossilt bränsle ska successivt avskaffas och användningen av fossilt bränsle ska beskattas mer likvärdigt oavsett användningsområde.
2. Biodrivmedel ska användas där det gör mest nytta, till exempel inom flyg och tyngre transporter. Bränslen avsett för tunga vägtransporter, flyg och sjöfart ska omfattas av ett reduktionspliktsystem med krav på drivmedelsleverantörer att leverera en viss andel biodrivmedel och viss klimatprestanda per år.
3. Förorenaren ska betala och handel med utsläppsrätter är ett viktigt styrmedel. Sverige måste aktivt driva på för att effektivisera och förbättra systemet med utsläppsrätter på EU-nivå.
4. Fler elbilar och olika former av laddhybrider kräver bättre laddmöjligheter. Utbyggnaden av laddinfrastruktur ska främjas.
5. Kraven för miljöbilar ska förenklas och förtydligas och skärpas. Bilar som drivs med fossilt bränsle ska inte klassas som miljöbilar. Miljözoner bör införas i fler städer och inom vissa områden ska endast fossilfria fordon tillåtas. Bilpooler och smart korttidshyra av miljöbilar bör främjas på kommunal nivå.
6. Bilåkandet behöver minska, framförallt där kollektivtrafiken är väl utbyggd. Reseavdraget för bilåkande ska kraftigt begränsas där det finns en fungerande kollektivtrafik. Vägavgifter på motorvägssträckor där det finns särskilt goda kollektivtrafikalternativ bör prövas, miljöbilar ska kunna undantas.
7. Klimatmärkningen för bilar måste förbättras och mer likna energimärkningen för vitvaror. En omvänd miljöbilsbonus införs vilket innebär höjd fordonsskatt för bilar som inte är miljöbilar. Förmånsvärdet av bilar som inte är miljöbilar höjs. Statliga myndigheters inköp av personbilar och lätta lastbilar ska redan i dag vara miljöbilar men måste också gälla i praktiken. Även kommuners inköp av nya bilar bör vara miljöbilar.
9. Om fler väljer tåg i stället för flyg eller bil kan utsläppen minska. Incitamenten för att flytta över mer gods från väg till järnväg måste öka. Järnvägen behöver prioriteras i fråga om underhåll men också nyinvesteringar. Klimatsmarta infrastrukturinvesteringar bör inte skjutas på framtiden och alternativa finansieringsmetoder som mer av offentlig–privat samverkan, s.k. OPS-lösningar bör prövas. Kollektivtrafiken behöver byggas ut. Lagstiftningen behöver utvecklas så att infrastrukturskatter och värdeåterföring vid exploatering kan användas för investeringar i ny infrastruktur.
10. Incitamenten för att flytta över mer gods till sjöfarten måste öka. Nya generationens stora containerfartyg ska kunna anläggas i Sverige. Inlands- och närsjöfarten måste utvecklas.
11. Sjöfarten ska liksom andra transportslag stå för sina klimatkostnader vilket Sverige måste driva internationellt. Elektrifiering av sjöfarten, framförallt de kortare turerna, bör öka. Sjöfartens utsläpp av kväveoxid och partiklar måste minska. Det behövs ytterligare miljödifferiering kombinerat med ökade kostnader, såsom höjd farledsavgift, för de fartyg som inte uppfyller miljökraven.
12. Teknikutvecklingen inom transportområdet går snabbt. Framtidsmöjligheterna måste beaktas innan vi bygger fast oss i gårdagens teknik. Regelverk och lagstiftning måste utvecklas i takt med utvecklingen.
13. Tack vare vattenkraften, kärnkraften och förnybar el har Sverige en effektiv elproduktion med små utsläpp av växthusgaser. Detta klimatsmarta och stabila energisystem ska värnas och utvecklas.
14. Väl fungerande el- och energimarknader driver på teknisk utveckling och kostnadseffektiva lösningar, inte stöd och subventioner. All form av fossilfri elproduktion välkomnas men utbyggnaden ska drivas på av marknaden och byggas när den behövs och där den behövs. En mer likvärdig energibesättning ska gälla för alla koldioxidfria kraftslag.
15. Förorenaren ska betala och handel med utsläppsrätter är ett viktigt styrmedel. Sverige måste aktivt driva på för att effektivisera och förbättra systemet med utsläppsrätter på EU-nivå.

16. Konsumentens ställning på elmarknaden och konsumentens möjlighet att reagera på elpriset måste stärkas.
17. Export av fossilfri el till våra EU-grannar kan bidra till klimatomställning och ökad energisäkerhet. Utbyggnad av elproduktion och överföringskapacitet måste gå hand i hand.
18. Reglerna för småskalig elproduktion, t.ex. installation av solpaneler, bör förenklas. Solpaneler på privata villatak ska i princip kunna sättas upp utan bygglov. Ett särskilt sol-ROT-avdrag införs samtidigt som nuvarande investeringsstöd avskaffas.
19. Allt fler fastighetsägare, inklusive offentliga verksamheter, väljer småskalig elproduktion i form av solpaneler på tak. Energiskatten ska i dessa fall beräknas utifrån anläggning och inte utifrån juridisk person förutsatt att elen som produceras också konsumeras på samma punkt.
20. Energiåtervinning av avfall är en viktig energikälla men har ibland ett stort fossilt innehåll. Avfallets värde måste tas till vara genom ökad återanvändning. Fler kommuner bör återvinna till exempel matavfall. Även värmeåtervinning måste främjas.
21. Biogas framställs i många kommunala reningsverk, inom jordbruket och i andra rötningsanläggningar. Små biogasanläggningar utan koppling till gasnätet kan på ett positivt sätt bidra till värme- och elproduktion i stället för att användas som fordonbränsle då det kräver omfattande subventioner.
22. Vattenkraften ska utvecklas genom effektiviseringar men inte genom ökad exploatering. De fyra nationalälvarna ska fredas från utbyggnad, liksom övriga i lag skyddade vattendrag samt bäckar, åar och andra mindre vattendrag.
23. Vattenkraftverken ska leva upp till dagens miljöregler. Åtgärder för att miljöanpassa vattenkraften bör ske långsiktigt och insatser bör prioriteras där störst potential finns för att med relativt begränsade åtgärder uppnå stor miljönytta. Målet är att all vattenverksamhet har tillstånd enligt Miljöbalken men storskalig och småskalig vattenkraft kan inte prövas efter samma mall. Förslaget om att vattenkraftsbolagen ska bygga upp en fond för miljöanpassning av småskalig vattenkraft bör prövas.
24. Kärnkraften behövs för klimatets skull och för att minska världens utsläpp vilket också lyfts av FN:s klimatpanel. En konsekvensanalys av vad stängningar av reaktorer betyder för leveranssäkerheten, ökad energiimport liksom klimatet behövs.
25. Forskning och utveckling på energiområdet ska främjas. Satsningar på forskning och innovation kring energilagring och batterier behövs. Utvecklingen av förnybar kärnkraft (fjärde generationens kärnkraft) ska främjas. Processindustrin står för en stor del av våra koldioxidutsläpp och alla insatser, inklusive forskning och utveckling, för att minska utsläppen är viktiga.
26. Digitalisering och delningsekonomin banar väg för nya klimatsmarta konsumtionsmönster. Lagstiftningen måste utvecklas på området för att främja utvecklingen.
27. Drivkrafterna hos företagen måste öka för att utveckla produkter med lång livslängd. Garantitider och reklamationsrätten bör förlängas och förstärkas.
28. Konsumenten ska kunna göra aktiva och informerade val och märkningen av varor och tjänster bör förbättras.
29. Genom grön skatteväxling kan varor och tjänster som har hög miljöbelastning bli dyrare i förhållande till klimat- och miljösmarta alternativ samtidigt som skatten på jobb sänks.
30. Återvinningsgraden av plast måste öka och högre krav ställas på producentledet. En skatt på ny fossil plast för att styra mot ökad återvinning och förnyelsebara råvaror bör prövas. Vanliga plastpåsar av fossilt material bör fasas ut.
31. En kemikalieskatt har en viktig roll för att styra bort från användandet av farliga kemikalier i olika produkter.
32. Utnyttjandet av nya naturresurser måste minska och återanvändningen av material öka. Återvinningen av material och avfall måste ständigt förbättras. Producenter ska ha ett stort ansvar för att produkter enkelt kan återanvändas eller att de ingående materialen kan återvinnas.
33. Energiåtervinning av avfall är en viktig energikälla men fjärrvärmens ska inte baseras på fossila källor. Avfallets värde måste tas till vara genom ökad återanvändning.
34. Återanvändningen av textilier måste öka och garantitiden för kläder bör förlängas. Forskning om hur textilier ska kunna återanvändas i större omfattning behövs.
35. Gröna startjobb kan fylla en viktig funktion inom återvinningssektorn där det finns behov av jobb som många gånger kräver manuellt arbete och som samtidigt syftar till förbättrad miljö.
36. Hotade växter och djur ska skyddas genom stark lagstiftning, information och biotopskydd. Artdatabankens viktiga arbete som även måste involvera allmänheten ska främjas. Ökade restaureringsinsatser behövs för att bevara och utveckla den biologiska mångfalden.

37. Den mest värdefulla naturen måste skyddas genom naturreservat och nationalparker. Allemansrätten ska värnas för olika typer av friluftsliv och en viktig grund för naturturism. Fjäll-, skogs- och kustområden samt sjöar och vattendrag med höga naturvärden ska ha ett starkt skydd.
38. Liberalerna är en tydlig garant för ett starkt generellt strandskydd samtidigt som flexibiliteten utvecklas för att möjliggöra fler strandnära bostäder i områden där inte exploateringsstrycket är särskilt hårt.
39. Sverige ska ha livskraftiga stammar av alla de fem stora rovdjuren: björn, järv, lo, varg och kungsörn. Den regionaliserade rovdjursförvaltningen ska fortsätta och dialog med lokalbefolkningen i berörda områden är en viktig del.
40. Skogen är viktig för svensk ekonomi men är också avgörande för den biologiska mångfalden, för att rena luften och motverka klimatförändringar. Både staten och skogsnäringen har ett långtgående ansvar att skydda skogens ekosystemtjänster. Mer forskning kring frågor om alternativa bruknings- och avverkningsmetoder behövs. De kvarvarande naturskogarna måste skyddas. Statligt ägd skog bör kunna användas som inbyte för privatägd skyddsvärd skog.
41. Insatser krävs för att minska utsläpp och miljöpåverkan i våra hav och vattendrag.
42. Dricksvattenförsörjningen måste säkras och fler yt- och grundvattentäkter ges skydd.
43. Miljöövervakningen av våra hav och vattendrag är en central del av miljöarbetet.
44. Nedskräpningen av våra hav är ett av vår tids största miljöproblem. Plast bryts ned till mikroplast som tar sig in i näringskedjan vilket är skadligt för människor, djur och natur. Den svenska havskusten ska återkommande städas från skräp. Förutom renare stränder innebär det också gröna enkla jobb.
45. Användningen av handelsgödsel bidrar till övergödning av våra vatten. Även förekomsten av kadmium i handelsgödsel är ett oroande miljöproblem. En ny läckageskatt för jordbruket införs för att minska övergödningen.
46. Förorenade områden måste saneras och återställas i allt högre utsträckning, framförallt områden som kan användas till bostadsbyggande samt områden som är särskilt angelägna från risksynpunkt.
47. Ett Sverige fritt från gifter är centralt. En effektiv lagstiftning, ekonomiska styrmedel och förbättrad marknadstillsyn behövs. Den europeiska kemikalielagstiftningen behöver skärpas. Kemikalieskatt bidrar till att få bort farliga kemikalier. Marknadstillsynen av giftiga konsumentprodukter behöver förbättras.
48. Avfallets miljöpåverkan ska minskas genom fungerande återanvändning och återbruk. Tungmetaller, läkemedelsrester och andra farliga ämnen ska förhindras att spridas i naturen. Gröna startjobb kan fylla en viktig funktion inom återvinningssektorn.
49. Ett hållbart jord- och skogsbruk är en del av lösningen på dagens miljöutmaningar. Ett tydligt fokus på hållbart brukande, landskapsvård, miljöskydd och bevarad biologisk mångfald behövs. Jord- och skogsbruket ska i likhet med andra sektorer bära sina egna miljö- och klimatkostnader men ska också ersättas för kollektiva nyttigheter som naturvård och bevarande av den biologiska mångfalden.
50. Livsmedelsproduktionen, konventionell eller ekologisk, ska styras av konsumenternas efterfrågan inte av stöd, subventioner eller snedvridande regler. Bioteknik (GMO) spelar en avgörande roll, om den används på rätt sätt, för att få fram bättre skördar och näringsinnehåll.
51. Höga miljö- och djurkrav är ett viktigt signum för svensk livsmedelsproduktion vilket är en konkurrensfördel som måste värnas.
52. Metangas ökar den globala uppvärmningen vilket kräver insatser för metangasreducering. Genom att utvinna metangas från bland annat gödsel minskas utsläppen samtidigt som el och värme produceras.
53. Tillförseln av näringsämnen via gödsel leder till övergödning och minskad biologisk mångfald. För att effektivisera och minska användningen av sådan gödsel införs en läckageskatt.
54. I enlighet med klimatavtalet från Paris måste subventioner till fossila bränslen bort. Dagens skattereduktioner när det gäller användningen av fossilt bränsle inom jord- och skogsbruket ska successivt avskaffas.
55. Köttproduktion har stor klimatpåverkan men är även viktig för hävden av artrika betesmarker. Köttproduktionen måste från klimatsynpunkt bli bättre, till exempel genom mer klimatcertifierad köttproduktion, men köttkonsumtionen behöver också minska. Marknadsdriven märkning och certifiering av varor är positivt men märkning avseende varors klimatavtryck behöver utvecklas. Obligatorisk klimatmärkning när det gäller vissa varor såsom visst kött bör prövas. Även klimatmärkning på restauranger bör uppmuntras.
56. Fisket påverkar miljö och klimat genom fångstmetoder och användningen av fossila bränslen. Fisket måste bedrivas på ett långsiktigt och hållbart sätt. En modell där miljövänligt fiske premieras genom högre tilldelning av fiskekvoter införs. Mer forskning och utveckling av selektiva och mer miljövänliga fiskeredskap behövs.

56. Skatteundantagen på användningen av fossila bränslen inom fisket ska successivt tas bort. Bränslen som används i fiskerinäringen ska omfattas av ett reduktionspliktsystem med krav på drivmedelsleverantörer att leverera en viss andel biodrivmedel och viss klimatprestanda per år.
57. Konsumenten kan bidra till ett mer hållbart fiske och vattenbruk genom att göra medvetna val. En tydlig och enkel märkning, som visar att fisket sker på ett hållbart sätt vad gäller fiskebestånd och klimatpåverkan, välkomnas.
58. Matavfall bidrar till utsläppen. Ur ett klimatperspektiv är det centralt att minska matavfallet men det avfall som trots allt blir ska användas klimatsmart. Kommuner bör öka återvinningen av matavfall för att använda vid framställning av biogas som kan användas till produktion av el och värme.
59. Urbaniseringen kräver en utveckling av hållbara städer. Det behövs en långsiktigt hållbar samhällsplanering samt relevanta och effektiva ekonomiska styrmedel.
60. Gång-, cykel-, och kollektivtrafik bör göras till norm i planeringen av större tätorter för att främja ett effektivare miljövänligare transportsystem.
61. Bilpooler och smart korttidshyra av miljöbilar bör främjas på kommunal nivå genom förbättrade och förenklade regler. Plats för bilpooler bör upplåtas på gatumark. Antalet pendelparkeringar måste öka. Krav ska kunna ställas på laddinfrastruktur vid nybyggnation.
62. Miljözoner, där endast miljöbilar får köra, bör införas i fler städer. Inom vissa områden ska endast fossilfria och tysta fordon tillåtas.
63. Krav ska ställas på huvudmännen för kollektivtrafiken om nollutsläpp till 2030. Elbussar bör ges samma skattevillkor som spårbunden trafik vad gäller beskattning av el. Ansvarsfördelning i kommunerna och regelverk behöver förtydligas för att påskynda utbyggnaden av infrastruktur till exempel för eldrivna stadsbussar.
64. Åtgärder för trafiksäkerhet och förbättrad luftkvalitet måste gå hand i hand och avgift på dubbdäck ska möjliggöras.
65. Småskalig elproduktion, som solpaneler på tak, ska underlättas genom förenklade bygglovsregler.
66. Planprocesser måste ge mer tyngd åt olika miljöaspekter och avvägningar mellan olika samhällsintressen för att minska miljöpåverkan och möjliggöra planeringen av hållbara städer. Planeringen av trafik och infrastruktur måste göras långsiktigt hållbart med klimataspekter och hållbara städer i åtanke.
67. Många värdefulla biotoper och högkvalitativ odlingsmark ligger ofta nära städerna. Produktiv jordbruksmark bör värnas och städernas utbredning bör framförallt ske på mark som redan tagits i anspråk.
68. Djur och natur bidrar till livsviktigt syre, binder jord, renar vatten och bryter ned avfall. Vid förtätning av städer måste grönområden få en självklar plats. Tätortsnära strövområden ska beaktas i den kommunala planeringen och områden med mycket höga skyddsvärden ska kunna skyddas som naturreservat.

I motion P1 hade yrkats:

1. att Liberalernas politik kompletteras med tydliga skrivningar om Agenda 2030 i våra olika förslag i arbetet med miljö och klimat

I motion P2 hade yrkats:

1. att Liberalerna satsar på en aktiv miljö- och klimatpolitik
2. att Liberalerna verkar för att Sverige blir ett föregångsland vad gäller forskning och teknik på miljö- och klimatområdet
3. att Liberalerna verkar för utökade satsningar på energiformer som ej skadar miljö och klimat eller innebär faror för framtida generationer, t.ex. solenergi, förnybara energiformer och "alternativa" former av kärnenergi
4. att Liberalerna verkar för att miljöskatter och miljöavgifter aktivt kommer klimat och miljö till godo genom exempelvis forskning, satsning på förbättrad kollektivtrafik, satsning på fordon som ej ger negativ miljö- eller klimatpåverkan etc.

I motion P3 hade yrkats:

1. att Liberalerna uttalar sig för bara ett klimatmål, "Minskade koldioxidutsläpp". Målen om höjd andel "förnyelsebara" energislag och ökad energieffektivisering ska slopas. Ambitionsnivån för minskade koldioxidutsläpp inom EU ska höjas betydligt

I motion P4 hade yrkats:

1. att Liberalerna vill verka för att statistik upprättas som visar alla de utsläpp som föranleds av svensk konsumtion

I motion P5 hade yrkats:

1. att i punkt 56 av rapporten "Grön liberal politik" ordet "biodrivmedel" ersätts med "ickefossila drivmedel"

I motion P6 hade yrkats:

1. att landsmötet ger partistyrelsen i uppdrag att få till stånd ett forskningsprojekt för val av teknik för framställning av fordonsbränsle av biomassa
2. att landsmötet ger partistyrelsen i uppdrag att verka för att en utvärdering av lämplig tillverkningsteknologi görs för att därefter bygga en demonstrationsanläggning och om så är lämpligt förlägga anläggningen i anslutning till en fjärrvärmeanläggning
3. att landsmötet ger partistyrelsen i uppdrag att verka för att en utredning tillsätts för att utvärdera de ekonomiska förutsättningarna

I motion P7 hade yrkats:

1. att politik för energi och klimat baserade på rena drivmedel tillverkade av koldioxid och vatten utreds grundligt så att det om möjligt kan komplettera den nuvarande liberala energipolitiken

I motion P8 hade yrkats:

1. att punkt 8, andra och tredje meningen av rapporten "grön liberal politik" ska omformuleras så att den lyder: "Sverige ska driva på att flyget belastas på europeisk nivå och internationellt med en koldioxidskatt eller blir ålagd att köpa utsläppsrätter så att hänsyn tas för utsläpp på hög höjd. Även helsyntetiska och biobränslen bör belastas för climateffekten av utsläpp på hög höjd."

I motion P9 hade yrkats:

2. att klimat- och miljörapporten punkt 13 ersätts av två nya punkter med lydelsen: "Tack vare vattenkraften, kärnkraften och förnybar el har Sverige en effektiv elproduktion med små utsläpp av växthusgaser. Detta klimatsmarta och stabila energisystem ska värnas om och utvecklas. Sverige ska snabbt kunna tillvarata utvecklingspotentialen för vind- och solkraft och ta täten för realiseringen av smarta nät som är en förutsättning för en säker, tillförlitlig framtida energiförsörjning och framförallt för att upprätthålla kritisk energiproduktion vid oväntade situationer som innebär att nätet slås ut." "Eftersom biobränslen inte leder till minskade utsläpp av koldioxid, inte på kort sikt i alla fall, bör vind- och solenergi premieras och marknadsföras som "prima förnybart" samt tilldelas dubbelt så många certifikat som bioenergin."
3. att klimat- och miljörapporten punkt 14 ges lydelsen: "Välfungerande el- och energimarknader driver på teknisk utveckling och kostnadseffektiva lösningar, inte stöd och subventioner. All form av fossilfri elproduktion välkomnas och likvärdiga förutsättningar för alla fossilfria energislag ska gälla och främja nya aktörer med symmetrisk tillgång till information för att främja fri konkurrens. Utbyggnaden ska drivas på av marknaden och byggas när den behövs och där den behövs för att för att snabbt minska konsekvenserna av klimatförändringarna. En mer likvärdig energibesättning ska gälla för alla koldioxidfria kraftslag."
4. att klimat- och miljörapporten punkt 15 ges lydelsen: "På fria fungerande energimarknader ska samma spelregler gälla för alla aktörer, gamla som nya, och principen att förorenaren betalar omfattar även externaliteter, som t.ex. kan uppstå i samband med en kärnkraftsolycka. Förorenaren ska betala och handel med utsläppsrätter är ett viktigt styrmedel. Sverige måste aktivt driva på för att effektivisera och förbättra systemet med utsläppsrätter på EU-nivå."
5. att klimat- och miljörapporten punkt 16 ges lydelsen: "Konsumentens ställning på energimarknaden och konsumentens möjlighet att reagera på elpriset måste stärkas genom a) att Sverige ska följa t.ex. Norges exempel med daglig rapportering av förbrukningen till konsumenterna och att ansvaret ska ligga hos leverantören, b) att konsumenterna aktivt ska kunna få ta kontroll över sin plånbok, energikonsumtion och produktion genom den smarta elmätaren för att skapa medvetenhet och främja utvecklingen av aktiva konsumenter som bidrar till att balansera utbud och efterfrågan samt reagera på elpriset, styra konsumtionen, bidra till produktionen och balansera nätet samt realiseringen av smarta nät med hjälp av sol- och vindkraftsproduktion för en säker, tillförlitlig energiförsörjning, c) att konsumenter ska tillåtas

- dra en ledning över en fastighetsgräns för att på den marken kunna slå ihop sig med andra grannar, t.ex. lantbrukare, för en mindre vindkraftsinstallation för egen användning samt försäljning till nätet i väntan på avskaffandet av nätmonopolet.”
6. att klimat- och miljörapporten punkt 17 ges lydelsen: ”Export av fossilfri el till våra EU-grannar kan bidra till klimatomställning och ökad energisäkerhet. Utbyggnad av förnyelsebar elproduktion i form av sol- och vindkraft måste främjas genom förverkligandet av tillförlitlig, garanterad överföringskapacitet och omfattande investeringar som kopplar ihop havsområden för vind- och vågkraft med fastlandet för att möjliggöra export på den nordiska och europeiska energimarknaden och minska den svenska sårbarheten.”
 7. att klimat- och miljörapporten punkt 18 ges lydelsen: ”Reglerna för all småskalig förnyelsebar elproduktion som t.ex. installationen av solpaneler bör förenklas. Solpaneler på privata villatak ska i princip kunna sättas upp utan bygglov. Ett särskilt sol-ROT-avdrag införs samtidigt som nuvarande investeringsstöd avskaffas. Vindkraftsprojekt bör underlättas på liknande sätt inklusive en välfungerande tillståndsprocess samt möjligheten att dra en ledning över fastighetsgränsen för mikroproduktion.”
 8. att klimat- och miljörapporten punkt 19 ges lydelsen: ”Allt fler fastighetsägare, inklusive offentliga verksamheter, väljer småskalig elproduktion i form av solpaneler på tak. Energiskatten ska i dessa fall beräknas utifrån anläggning och inte utifrån juridisk person förutsatt att elen som produceras också konsumeras på samma punkt. Detsamma bör gälla elproduktion från mindre vindkraftverk samt produktion av värme och varmvatten.”
 9. att klimat- och miljörapporten punkt 22 ges lydelsen: ”Vattenkraften ska utvecklas genom effektiviseringar men inte genom ökad exploatering. De fyra nationalälvarna ska fredas från utbyggnad, liksom övriga i lag skyddade vattendrag samt bäckar, åar och andra mindre vattendrag. Vattenkraftens roll på den svenska energimarknaden ska successivt utvecklas till att främst balansera nätet som ett komplement till sol- och vindkraft.”
 10. att klimat- och miljörapporten punkt 24 ges lydelsen: ”Kärnkraften behövs för klimatets skull och för att minska världens utsläpp vilket också lyfts av FN:s klimat-panel. En konsekvensanalys av vad stängningar av reaktorer betyder för leveranssäkerheten, ökad energiimport liksom klimatet behövs. En konsekvensanalys av risken och kostnaderna för de externaliteter som riskerar att uppstå i samband med en olycka eller spridning av radioaktivt avfall bör även tas med i beräkningarna i enlighet med förorenaren-betalar-principen.”
 11. att klimat- och miljörapporten punkt 25 ges lydelsen: ”Forskning och utveckling på energiområdet ska främjas. Satsningar på forskning och innovation kring energilagring och batterier behövs. Utvecklingen av förnybar kärnkraft (fjärde generationens kärnkraft) ska främjas. Processindustrin står för en stor del av våra koldioxidutsläpp och alla insatser, inklusive forskning och utveckling, för att minska utsläppen är viktiga. Riskerna med kärnkraft i de kritiska situationer som kan uppstå pga. klimatförändringarna är alldeles för höga och riskerar att förstöra hela vår livsmiljö när ekosystemet sätts i gungning, tipping-point, med svårhanterliga långvariga dominoeffekter som följd som i Tjernobyli och Fukushima. Med tanke på konsekvenserna om ett kärnkraftverk skulle utsättas för en terrorattack bör vi minimera risken genom en snabb omställning till fossilfria och radioaktiva energikällor samt verka för säker förvarning av befintligt avfall som tar oväntade skeenden i beaktande.”

I motion P10 hade yrkats:

1. att punkt 19 av rapporten ”Grön liberal politik” ska strykas i sin helhet
2. att, i händelse av att yrkande 1 inte bifalls, punkt 19 ges lydelsen: ”Energiskatt på el är kontraproduktiv för omställningen mot ett hållbart samhälle. Elektrifieringen är det i dagsläge mest lovande sättet att minska förbränningsprocesser, som både bidrar till koldioxidemission samt utsläpp av direkt hälsofarliga ämnen. Energiskatten på el ska fasas ut genom en skatteväxling där utsläpp av koldioxid och andra miljö- och hälsofarliga ämnen beskattas mera”, eller en annan formulering med samma andemening

I motion P11 hade yrkats:

1. att Liberalerna arbetar för förbättrad lagstiftning gällande våra reglerade vatten
2. att Liberalerna lagstiftar om fisktrappor i reglerade vatten
3. att Liberalerna ändrar lagstiftningen så att det blir tillåtet för staten att köpa upp och riva ut kraftverk som är av mindre betydelse

I motion P12 hade yrkats:

1. att det införs en rimlighetsklausul när det gäller pålagor som läggs på enskilda och mindre företag som går att återopa av drabbade
2. att länsstyrelserna måste redovisa tydligt hur deras ambitioner ser ut och tydligt ange de miljömässiga vinsterna baser sig på vetenskapligt underlag och där också negativa konsekvenser måste anges

I motion P13 hade yrkats:

1. att punkt 18, tredje (sista) meningen av rapporten ”Grön liberal politik” ska strykas

I motion P14 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för att förenkla regler för installation av solpaneler på egen bostad

I motion P15 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för ett stärkt och utökat investeringsstöd för solceller till privata enskilda, företag och offentliga inrättningar. Detta för att vi bättre kan möta framtidens behov och efterfrågan samt snabba upp omställningen till en förnybar energiproduktion

I motion P16 hade yrkats:

1. att landsmötet uppmanar riksdagsgruppen att begära en statlig utredning för att reglera elnätens avgifter i framtiden

I motion P17 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska ta ställning för att avskaffa nätmonopolet
2. att Liberalerna ska ta ställning för att avskaffa anslutningskostnaden, nätavgiften, för konsumenten
3. att Liberalerna ska vara drivande för att konsumenten fritt ska kunna välja ett energibolag, bland en mängd aktörer, för både nätanslutning och energiförsörjning som skickar en räkning som i övriga EU, i stället för nuvarande system med dubbla fakturor
4. att Liberalerna ska vara drivande för att den svenska energimarknaden ska närma sig den europeiska genom att EU-anpassa affärsmodellen och avskaffa anslutningskostnaden till nätet, nätavgiften, för konsumenterna och tillåta att trafikavgifterna finansierar nätet
5. att Liberalerna ska verka för en fungerande energimarknad som främjar fri konkurrens och stärker konsumenternas position genom att avskaffa nätmonopolet och finansiera anslutningsavgiften, nätavgiften, med trafikavgifter så att konsumenten slipper betala två gånger och fritt kan välja en enda leverantör bland en många olika energibolag
6. att Liberalerna ska verka för att öka Sveriges möjligheter att konkurrera på den europeiska marknaden med t.ex. export av förnyelsebar energi till länder som är beroende av kol genom att avskaffa nätmonopolet och göra det möjligt för svenska bolag att närma sig EU:s energimarknad utan onödiga barriärer eller handelshinder för att främja utveckling, innovation och fria, fungerande energimarknader

I motion P18 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för att Sveriges elnätsbolag tilldelas ansvar för att fördela lastinformation på sina distributionsnät för att på så sätt undvika onödiga investeringar som i belastar elnätskunderna

I motion P19 hade yrkats:

1. att Liberalerna tar ställning för att initiera och driva ett gemensamt initiativ för att förverkliga den kritiska och avgörande nya nordiska kraftkabeln som kopplar ihop Sverige och Finland genom att ansluta Gotland, Öland och Åland till varandra samt respektive fastland och därmed säkerställa en tillförlitlig energiförsörjning samt export- och importmöjligheter mellan grannländerna
2. att Liberalerna ska vara pådrivande för utveckling, uppgradering samt utbyggnad av kraftnätet och därmed möjliggöra en fri marknadsdriven snabb utvecklingstakt av vindkraft som tillvaratar nationella möjligheter för fossilfri förnyelsebar energiproduktion och export
3. att Liberalerna ska tillåta vindkraftsproduktionen att nå sin fulla potential på Gotland och Öland för att bidra till den nationella elproduktionen samt möjliggöra export till Finland med ett uttalat importbehov genom att investera i den avgörande kraftkabeln till fastlandet
4. att Liberalerna tar ställning för att tillåta en expansion av den nordiska kraftkabeln till övriga EU-länder i Baltikum och Östersjöområdet för energisäkerhet och import samt exportmöjligheter till kolberoende länder

I motion P20 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för att Svenska Kraftnät åläggs att ta emot och distribuera den el som produceras
2. att Liberalerna ska verka för att regelverket för att elnäten moderniseras så att smarta elnät ingår i minimiutbudet och att regelverken i fortsättningen inte bromsar samhällsutvecklingen
3. att Liberalerna ska verka för att vattenkraften i allt större utsträckning används som balanskraft i det svenska energisystemet

I motion P21 hade yrkats:

1. att landsmötet ger partistyrelsen i uppdrag att verka för införande av timbaserad elenergimätning och informationsöverföring av priset på elenergi till elkonsument

I motion P22 hade yrkats:

1. att landsmötet ger partistyrelsen i uppdrag att arbeta för en standardiserad nettodebitering av levererad elenergi vid småskalig energiproduktion

I motion P23 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för ett förbud av import och export av förbränningssoapor
2. att Liberalerna verkar för att materialåtervinning prioriteras framför energiframställning

I motion P24 hade yrkats:

1. att punkt 24, sista meningen av rapporten "Grön liberal politik" ska kompletteras så att den lyder "... för leveranssäkerheten, ökad energiimport liksom klimatet och biologisk mångfald behövs ..."

I motion P25 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för solidarisk och resurshushållande energipolitik

I motion P26 hade yrkats:

1. att landsmötet ger partistyrelsen i uppdrag att få ett forskningsprojekt startat med inriktning på att få fram en ekonomisk metod för att långtidslagra energi
2. att landsmötet ger partistyrelsen i uppdrag att få en demonstrationsanläggning byggd för utprovning av metoden

I motion P27 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för att avskaffa kommunernas vetorätt
2. att Liberalerna ska verka för lagstadga att kommunerna inte får lägga in veto för projekt i områden som kommunen pekat ut i översiktsplaner eller som avsatts som riksintresseområden för vindkraft
3. att Liberalerna ska tillåta att identifierade och utpekade riksintresseområden och områden för vindkraft i översiktsplaner ska innebära att projektörer är garanterade tillstånd att bygga vindkraft, endast villkoren för hur samt antal verk och vindparkens utformning ska kunna diskuteras som i andra länder
4. att Liberalerna ska verka för att motiveringar för avslag ska kunna motiveras med vetenskapliga fakta, evidens, och att samma krav på vetenskaplighet ska ställas på de prövande myndigheterna som på projektörerna
5. att Liberalerna ska driva fram en förordning där kriterierna för samråd skrivs in för att säkerställa att alla parter, inklusive länsstyrelserna med uppdrag att granska samråden, aktivt deltar i och för rundabordsamtal tillsammans för att hantera frågetecken samt modifiera detaljer som placeringen av och antalet vindkraftverk
6. att Liberalerna ska tillåta att vindkraftsprojektörer kompenseras finansiellt om tillståndsprocessen förhalas, på liknande sätt som byggbranschens förseningsviten, eftersom projektören förlorar mer pengar ju längre tiden går och projektet riskerar att bli irrelevant även om det blir godkänt eftersom teknikutvecklingen går i rasande takt

I motion P28 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för att alla kommuner ska hämta förpacknings- och returpappersåtervinning vid alla hushåll på samma villkor som de hämtar övrigt avfall

I motion P29 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för att det nuvarande producentansvaret förstärks med ett konsumentansvar
2. att Liberalerna arbetar med frågan hur en fraktionsavgift skulle kunna implementeras för detta ändamål

I motion P30 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska bekänna sig till målsättningen att minst 20 procent av Sveriges yta ska vara skyddad inom de närmaste åren
2. att Liberalerna verkar för att utreda möjligheten att använda Sveaskogs landegendom som kompensering för ägarna av marken med nybildade naturreservat

I motion P31 hade yrkats:

1. att landsmötet tillkännager för partistyrelsen sin mening om att ett regelverk bör utarbetas som säkerställer kompensation till markägare för nyckelbiotoper

I motion P32 hade yrkats:

1. att Liberalernas riksdagsgrupp får i uppdrag att agera för ett ökat privat skogsägande i norra Norrlands inland, genom försäljning av delar av Sveaskogs produktiva skogsmark
2. att Liberalernas riksdagsgrupp får i uppdrag att kräva förändringar i förslaget till nationellt skogsprogram så att ägande- och brukanderätten för skogsägare stärks

I motion P33 hade yrkats:

1. att äganderätten i skogsbruket förstärks
2. att miljö- och produktionsmålen och dess tillämpning ses över så att skogsägare kan driva sitt skogsbruk som andra småföretag

I motion P34 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för att staten ger Sveaskog i uppdrag att avveckla en betydande del av sitt skogsinnehav, förslagsvis en miljon hektar under en tioårsperiod, i syfte att stimulera boende, fritid och sysselsättning på landsbygden och på köpet få en mer varierad skogsmiljö

I motion P35 hade yrkats:

1. att ägardirektivet till Sveaskog uppgraderas med innebörd att prioritera kontinuitetsskogar och hyggesfritt skogsbruk framför det otidsenliga artutrotande kalhyggesbruket i syfte att öka skyddet av våra sista artrika skogar med höga biologiska värden

I motion P36 hade yrkats:

1. att Liberalerna tar ställning för att artskyddsförordningen ska tillämpas inom skogsbruket. Rödlistade arter ska skyddas
2. att Liberalerna beslutar att verka för att Sveaskogs ägardirektiv ändras så att bolagets avkastningskrav kan sänkas
3. att Liberalerna beslutar att forskningen om hyggesfria skogsbruksmetoder ska ges ökade resurser
4. att Liberalerna beslutar att arbeta för att skogliga miljöer med höga naturvärden, s.k. kontinuitetsskogar, ska listas som biotoper med generell skydd mot avverkning

I motion P37 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för att klimataspekten förs in som ett tredje mål i den svenska skogspolitiken, jämställt med produktions- och miljömålen

I motion P38 hade yrkats:

1. att miljöprogrammets punkt 41 utökas med meningen: "Myndigheten för samhällsskydd och beredskap ska ha ett ansvar att bistå kommuner vid torka."

I motion P39 hade yrkats:

1. att till partiprogrammets punkt 4.1 "Miljö och klimat" även införa följande skrivning: "Nedskräpning i våra hav, sjöar och vattendrag är sedan flera år ett reellt miljöproblem. Många miljoner ton plast hamnar i haven varje år. Liberalerna ska stödja organisationer som arbetar för att synliggöra pågående eller begynnande miljöhot."

I motion P40 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för ett plastpåseförbud i detalj- och mathandeln

I motion P41 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för ett nationellt förbud mot engångsplastpåsar

I motion P42 hade yrkats:

1. att i punkt 30 av rapporten "Grön liberal politik" de sista två meningarna ska strykas

I motion P43 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för att införa nationella försök med urinseparerande avloppssystem

I motion P44 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för likriktade krav utifrån regionala förhållanden vid fråga om enskilda avlopp
2. att Liberalerna verkar för likvärdig bedömning mellan kommuner med liknande miljösituationer/skyddsnivåer

I motion P45 hade yrkats:

1. att Liberalerna säkerställer ett skydd av Vättern som dricksvattentäkt
2. att Liberalerna verkar för en lagändring som hindrar Försvaret att använda Vättern som skjut- och flygövningsområde

I motion P46 hade yrkats:

1. att landsmötet uppmanar Liberalernas riksdagsgrupp att arbeta i lagstiftningsarbetet i de olika berörda utskotten i motionens andemening
2. att partiet informerar sina kommunpolitiker om sakfrågan och uppmanar dem att arbeta för ett källsorterat avloppssystem

I motion P47 hade yrkats:

1. att utveckla avsaltning av Östersjöns vatten

I motion P48 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för industriell slamsugning av särskilt utsatta delar av Östersjöns botten

I motion P49 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för att stoppa läckaget av växthusgaser från "störda" mossar och våtmarker

I motion P50 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för att det nationella ansvaret för de svenska kuststräckorna förtydligas, utvecklas och skärps

I motion P51 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för storskalig skörd av vass, som del i Östersjöns rening och i andra lämpliga vattendrag

I motion P52 hade yrkats:

1. att Liberalerna arbetar för att ett enhetligt nationellt program utvecklas för att skydda mot tjuvjakt på våra stora rovdjur

I motion P53 hade yrkats:

1. att Liberalerna arbetar för att ett nationellt program för vildsvinsförvaltningen tas fram i syfte att kontrollera artens utbredning på ett effektivare sätt än vad som görs i dag

I motion P54 hade yrkats:

1. att ett generellt förbud införs i EU eller Norden mot produkter som innehåller hormonstörande ftalater
2. mikropartiklar i kosmetiska produkter förbjuds i så stor utsträckning som möjligt
3. att konkreta åtgärder vidtas för att öka produktsäkerheten avseende mensskydd

4. att svenska biståndspengar i större utsträckning går till miljöfrämjande ändamål

I motion P55 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för att effektiva mikroplastfilter ska införas på alla Sveriges och EU:s rengöringsverk för kommunalt avlopp och dagvatten
2. att Liberalerna ska verka för att mikroplastfilter ska finnas på nytillverkade tvättmaskiner, i både Sverige och EU
3. att Liberalerna ska ta ställning för att mikroplast ska uteslutas från mun- och hudvårdsprodukter i både Sverige och EU
4. att Liberalerna ska arbeta mot användning av mikroplast i slipmedel inom industriprocesser så som slipning av fartyg, fordon och byggnader och för ansvarsfull inneslutning och hantering av förbrukat mikroplast både i Sverige och EU

I motion P56 hade yrkats:

1. att man verkar för att en upplysningskampanj riktad mot hushållen genomförs
2. att man verkar för att en lag mot matsvinn riktad mot företag införs

I motion P57 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska ta fram förslag på hur gifter använda vid livsmedelsproduktion ska kunna deklarerars för konsumenten

I motion P58 hade yrkats:

1. att Liberalerna uttalar sig mot alla sorters subventioner med motivering att förbättra miljön. Miljöskadlig verksamhet bör beläggas med ändamålsenliga skatter och avgifter och ökade inkomster från skatterna bör återföras i form av transfereringar eller andra sänkta skatter

I motion P59 hade yrkats:

1. att i punkt 68 av rapporten ”Grön liberal politik” ordet ”djur” ersätts med ”organismer”

I motion P60 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för att uppmuntra till ansvarsfull företagsamhet vad gäller vegetabiliska produkter och att försiktighetsprincipen efterföljs och att på så sätt bidra till en hållbar miljö för vår planet Tellus

I motion P61 hade yrkats:

1. att punkt 15 av rapporten ”Grön liberal politik” ska kompletteras med: ”Alla utsläpp inom EU ska successivt inkluderas i systemet med utsläppsrätter. Sektorsvisa detaljregler ska samtidigt fasas ut.”
2. att punkt 15 av rapporten ”Grön liberal politik” ska kompletteras ytterligare med: ”Även ett system med en enhetlig koldioxidskatt som tas vid gruvan, borrhålet eller import minus export kan uppfylla samma syfte. Skatten kan återfördelas till alla permanent bosatta till lika delar för att undvika en högre statskvot.”

I motion B18 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för att sätta koldioxidskatter för motsvarande de nuvarande skatterna på bensin med en ökning om 4 procent per år (exkl. inflationen) och sätta tullar mot länder som inte har motsvarande skatter
2. att Liberalerna ska verka för att stoppa tilldelningen av fria utsläppsrätter (ETS) och ersätt dessa med sådana som betalas. Öka med 10 procent av motsvarande för dem för bensin till dess att man når samma nivå som dessa
3. att Liberalerna ska verka för att öka andelen bibränsle i bensin och flygbränsle till det som är tekniskt möjligt
9. att Liberalerna ska verka för att det planeras för och införs fjärrvärme där så är praktiskt möjligt

Partistyrelsen hade yrkat:

1. att motion P1 skulle bifallas
2. att motion P2 skulle anses besvarad
3. att motion P3 skulle anses besvarad
4. att motion P4 skulle anses besvarad

5. att klimat- och miljörapporten punkt 1 skulle bifallas: ”Beroendet av fossila bränslen måste brytas och alla transportslag måste stå för sina klimatkostnader. Skatterabatter till fossilt bränsle ska successivt avskaffas och användningen av fossilt bränsle ska beskattas mer likvärdigt oavsett användningsområde.”
6. att klimat- och miljörapporten punkt 2 skulle bifallas: ”Biodrivmedel ska användas där det gör mest nytta, till exempel inom flyg och tyngre transporter. Bränslen avsett för tunga vägtransporter, flyg och sjöfart ska omfattas av ett reduktionspliktsystem med krav på drivmedelsleverantörer att leverera en viss andel biodrivmedel och viss klimatprestanda per år.”
7. att klimat- och miljörapporten punkt 3 skulle bifallas: ”Förorenaren ska betala och handel med utsläppsrätter är ett viktigt styrmedel. Sverige måste aktivt driva på för att effektivisera och förbättra systemet med utsläppsrätter på EU-nivå.”
8. att klimat- och miljörapporten punkt 4 skulle bifallas: ”Fler elbilar och olika former av laddhybrider kräver bättre laddmöjligheter. Utbyggnaden av laddinfrastruktur ska främjas.”
9. att klimat- och miljörapporten punkt 5 skulle bifallas: ”Kraven för miljöbilar ska förenklas och förtydligas och skärpas. Bilar som drivs med fossilt bränsle ska inte klassas som miljöbilar. Miljözoner bör införas i fler städer och inom vissa områden ska endast fossilfria fordon tillåtas. Bilpooler och smart korttidshyra av miljöbilar bör främjas på kommunal nivå.”
10. att klimat- och miljörapporten punkt 6 skulle bifallas: ”Bilåkandet behöver minska, framförallt där kollektivtrafiken är väl utbyggd. Reseavdraget för bilåkande ska kraftigt begränsas där det finns en fungerande kollektivtrafik. Vägavgifter på motorvägssträckor där det finns särskilt goda kollektivtrafikalternativ bör prövas, miljöbilar ska kunna undantas.”
11. att klimat- och miljörapporten punkt 7 skulle bifallas: ”Klimatmärkningen för bilar måste förbättras och mer likna energimärkningen för vitvaror. En omvänd miljöbilsbonus införs vilket innebär höjd fordonsskatt för bilar som inte är miljöbilar. Förmånsvärdet av bilar som inte är miljöbilar höjs. Statliga myndigheters inköp av personbilar och lätta lastbilar ska redan i dag vara miljöbilar men måste också gälla i praktiken. Även kommuners inköp av nya bilar bör vara miljöbilar.”
12. att klimat- och miljörapporten punkt 9 skulle bifallas: ”Om fler väljer tåg i stället för flyg eller bil kan utsläppen minska. Incitamenten för att flytta över mer gods från väg till järnväg måste öka. Järnvägen behöver prioriteras i fråga om underhåll men också nyinvesteringar. Klimatsmarta infrastrukturinvesteringar bör inte skjutas på framtiden och alternativa finansieringsmetoder som mer av offentlig–privat samverkan, s.k. OPS-lösningar bör prövas. Kollektivtrafiken behöver byggas ut. Lagstiftningen behöver utvecklas så att infrastrukturskatter och värdeåterföring vid exploatering kan användas för investeringar i ny infrastruktur.”
13. att klimat- och miljörapporten punkt 10 skulle bifallas: ”Incitamenten för att flytta över mer gods till sjöfarten måste öka. Nya generationens stora containerfartyg ska kunna anlägga i Sverige. Inlands- och närsjöfarten måste utvecklas.”
14. att klimat- och miljörapporten punkt 11 skulle bifallas: ”Sjöfarten ska liksom andra transportslag stå för sina klimatkostnader vilket Sverige måste driva internationellt. Elektrifiering av sjöfarten, framförallt de kortare turerna, bör öka. Sjöfartens utsläpp av kväveoxid och partiklar måste minska. Det behövs ytterligare miljödifferenciering kombinerat med ökade kostnader, såsom höjd farledsavgift, för de fartyg som inte uppfyller miljökraven.”
15. att klimat- och miljörapporten punkt 12 skulle bifallas: ”Teknikutvecklingen inom transportområdet går snabbt. Framtidsmöjligheterna måste beaktas innan vi bygger fast oss i gårdagens teknik. Regelverk och lagstiftning måste utvecklas i takt med utvecklingen.”
16. att motion P5 skulle anses besvarad
17. att motion P6 skulle anses besvarad
18. att motion P7 skulle anses besvarad
19. att motion P8 skulle anses besvarad
20. att motion B18 yrkande 1–3 skulle anses besvarade
21. att motion P9 yrkande 3 skulle anses besvarat
22. att motion P10 skulle avslås
23. att motion B18 yrkande 9 skulle anses besvarat
24. att motion P9 yrkande 9 skulle anses besvarat
25. att motion P11 skulle anses besvarad
26. att motion P12 skulle anses besvarad
27. att motion P9 yrkande 8 skulle anses besvarat
28. att motion P13 skulle avslås
29. att motion P14 skulle bifallas

30. att motion P15 skulle avslås
31. att motion P9 yrkande 7 skulle avslås
32. att motion P16 skulle anses besvarad
33. att motion P17 skulle anses besvarad
34. att motion P18 skulle anses besvarad
35. att motion P9 yrkande 6 skulle anses besvarat
36. att motion P19 skulle anses besvarad
37. att motion P20 skulle anses besvarad
38. att motion P21 skulle anses besvarad
39. att motion P22 skulle anses besvarad
40. att motion P9 yrkande 2 skulle anses besvarat
41. att motion P9 yrkande 5 skulle anses besvarat
42. att motion P23 skulle avslås
43. att klimat- och miljörapporten punkt 13 skulle bifallas: "Tack vare vattenkraften, kärnkraften och förnybar el har Sverige en effektiv elproduktion med små utsläpp av växthusgaser. Detta klimatsmarta och stabila energisystem ska värnas och utvecklas."
44. att klimat- och miljörapporten punkt 14 skulle bifallas: "Väl fungerande el- och energimarknader driver på teknisk utveckling och kostnadseffektiva lösningar, inte stöd och subventioner. All form av fossilfri elproduktion välkomnas men utbyggnaden ska drivas på av marknaden och byggas när den behövs och där den behövs. En mer likvärdig energibesättning ska gälla för alla koldioxidfria kraftslag."
45. att klimat- och miljörapporten punkt 15 skulle bifallas: "Förorenaren ska betala och handel med utsläppsrätter är ett viktigt styrmedel. Sverige måste aktivt driva på för att effektivisera och förbättra systemet med utsläppsrätter på EU-nivå."
46. att klimat- och miljörapporten punkt 16 skulle bifallas: "Konsumentens ställning på elmarknaden och konsumentens möjlighet att reagera på elpriset måste stärkas."
47. att klimat- och miljörapporten punkt 17 skulle bifallas: "Export av fossilfri el till våra EU-grannar kan bidra till klimatomställning och ökad energisäkerhet. Utbyggnad av elproduktion och överföringskapacitet måste gå hand i hand."
48. att klimat- och miljörapporten punkt 18 skulle bifallas: "Reglerna för småskalig elproduktion, t.ex. installation av solpaneler, bör förenklas. Solpaneler på privata villatak ska i princip kunna sättas upp utan bygglov. Ett särskilt sol-ROT-avdrag införs samtidigt som nuvarande investeringsstöd avskaffas."
49. att klimat- och miljörapporten punkt 19 skulle bifallas: "Allt fler fastighetsägare, inklusive offentliga verksamheter, väljer småskalig elproduktion i form av solpaneler på tak. Energiskatten ska i dessa fall beräknas utifrån anläggning och inte utifrån juridisk person förutsatt att elen som produceras också konsumeras på samma punkt."
50. att klimat- och miljörapporten punkt 20 skulle bifallas: "Energiåtervinning av avfall är en viktig energikälla men har ibland ett stort fossilt innehåll. Avfallets värde måste tas till vara genom ökad återanvändning. Fler kommuner bör återvinna till exempel matavfall. Även värmeåtervinning måste främjas."
51. att klimat- och miljörapporten punkt 21 skulle bifallas: "Biogas framställs i många kommunala reningsverk, inom jordbruket och i andra rötningsanläggningar. Små biogasanläggningar utan koppling till gasnätet kan på ett positivt sätt bidra till värme- och elproduktion i stället för att användas som fordonsbränsle då det kräver omfattande subventioner."
52. att klimat- och miljörapporten punkt 22 skulle bifallas: "Vattenkraften ska utvecklas genom effektiviseringar men inte genom ökad exploatering. De fyra nationalälvarna ska fredas från utbyggnad, liksom övriga i lag skyddade vattendrag samt bäckar, åar och andra mindre vattendrag."
53. att klimat- och miljörapporten punkt 23 skulle bifallas: "Vattenkraftverken ska leva upp till dagens miljöregler. Åtgärder för att miljöanpassa vattenkraften bör ske långsiktigt och insatser bör prioriteras där störst potential finns för att med relativt begränsade åtgärder uppnå stor miljönytta. Målet är att all vattenverksamhet har tillstånd enligt Miljöbalken men storskalig och småskalig vattenkraft kan inte prövas efter samma mall. Förslaget om att vattenkraftsbolagen ska bygga upp en fond för miljöanpassning av småskalig vattenkraft bör prövas."
54. att klimat- och miljörapporten punkt 24 skulle bifallas: "Kärnkraften behövs för klimatets skull och för att minska världens utsläpp vilket också lyfts av FN:s klimatpanel. En konsekvensanalys av vad stängningar av reaktorer betyder för leveranssäkerheten, ökad energiimport liksom klimatet behövs."
55. att klimat- och miljörapporten punkt 25 skulle bifallas: "Forskning och utveckling på energiområdet ska främjas. Satsningar på forskning och innovation kring energilagring och batterier behövs. Utvecklingen

av förnybar kärnkraft (fjärde generationens kärnkraft) ska främjas. Processindustrin står för en stor del av våra koldioxidutsläpp och alla insatser, inklusive forskning och utveckling, för att minska utsläppen är viktiga.”

56. att motion P24–P26 skulle anses besvarade
57. att motion P9 yrkande 4, 10 och 11 skulle anses besvarade
58. att motion P27 skulle avslås
59. att motion P28 skulle anses besvarad
60. att motion P29 skulle anses besvarad
61. att klimat- och miljörapporten punkt 27 skulle ges lydelsen: ”Drivkrafterna hos företagen måste öka för att utveckla produkter med lång livslängd. Frågan om förstärkt reklamationsrätt bör utredas närmare.”
62. att klimat- och miljörapporten punkt 34 skulle ges lydelsen: ”Återanvändningen av textilier måste öka och möjligheten för konsumenten att lämna textilier till återvinning förbättras. Forskning om hur textilier ska kunna återanvändas i större omfattning behövs.”
63. att klimat- och miljörapporten punkt 26 skulle bifallas: ”Digitalisering och delningsekonomi banar väg för nya klimatsmarta konsumtionsmönster. Lagstiftningen måste utvecklas på området för att främja utvecklingen.”
64. att klimat- och miljörapporten punkt 28 skulle bifallas: ”Konsumenten ska kunna göra aktiva och informerade val och märkningen av varor och tjänster bör förbättras.”
65. att klimat- och miljörapporten punkt 29 skulle bifallas: ”Genom grön skatteväxling kan varor och tjänster som har hög miljöbelastning bli dyrare i förhållande till klimat- och miljösmarta alternativ samtidigt som skatten på jobb sänks.”
66. att klimat- och miljörapporten punkt 30 skulle bifallas: ”Återvinningsgraden av plast måste öka och högre krav ställas på producentledet. En skatt på ny fossil plast för att styra mot ökad återvinning och förnyelsebara råvaror bör prövas. Vanliga plastpåsar av fossilt material bör fasas ut.”
67. att klimat- och miljörapporten punkt 31 skulle bifallas: ”En kemikalieskatt har en viktig roll för att styra bort från användandet av farliga kemikalier i olika produkter.”
68. att klimat- och miljörapporten punkt 32 skulle bifallas: ”Utnyttjandet av nya naturresurser måste minska och återanvändningen av material öka. Återvinningen av material och avfall måste ständigt förbättras. Producenter ska ha ett stort ansvar för att produkter enkelt kan återanvändas eller att de ingående materialerna kan återvinnas.”
69. att klimat- och miljörapporten punkt 33 skulle bifallas: ”Energiåtervinning av avfall är en viktig energikälla men fjärrvärmerna ska inte baseras på fossila källor. Avfallets värde måste tas till vara genom ökad återanvändning.”
70. att klimat- och miljörapporten punkt 35 skulle ges lydelsen: ”Gröna startjobb, eller inträdesjobb, kan fylla en viktig funktion inom återvinningssektorn där det finns behov av jobb som många gånger kräver manuellt arbete och som samtidigt syftar till förbättrad miljö.”
71. att motion P30 skulle anses besvarad
72. att motion P31 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
73. att motion P32 skulle anses besvarad
74. att motion P33 skulle anses besvarad
75. att motion P34 skulle anses besvarad
76. att motion P35 skulle anses besvarad
77. att motion P36 skulle anses besvarad
78. att motion P37 skulle anses besvarad
79. att motion P38 skulle anses besvarad
80. att motion P39 skulle anses besvarad
81. att motion P40 skulle anses besvarad
82. att motion P41 skulle anses besvarad
83. att motion P42 skulle avslås
84. att motion P43 skulle anses besvarad
85. att motion P44 skulle anses besvarad
86. att motion P45 yrkande 1 skulle bifallas
87. att motion P45 yrkande 2 skulle anses besvarat
88. att motion P46 skulle anses besvarad
89. att motion P47 skulle anses besvarad
90. att motion P48 skulle anses besvarad
91. att motion P49 skulle anses besvarad

92. att motion P50 skulle anses besvarad
93. att motion P51 skulle anses besvarad
94. att motion P52 skulle anses besvarad
95. att motion P53 skulle anses besvarad
96. att motion P54 skulle anses besvarad
97. att motion P55 skulle anses besvarad
98. att klimat- och miljörapporten punkt 48 skulle bifallas: "Ett hållbart jord- och skogsbruk är en del av lösningen på dagens miljöutmaningar. Ett tydligt fokus på hållbart brukande, landskapsvård, miljöskydd och bevarad biologisk mångfald behövs. Jord- och skogsbruket ska i likhet med andra sektorer bära sina egna miljö- och klimatkostnader men ska också ersättas för kollektiva nyttigheter som naturvård och bevarande av den biologiska mångfalden."
99. att klimat- och miljörapporten punkt 49 skulle bifallas: "Livsmedelsproduktionen, konventionell eller ekologisk, ska styras av konsumenternas efterfrågan inte av stöd, subventioner eller snedvridande regler. Bioteknik (GMO) spelar en avgörande roll, om den används på rätt sätt, för att få fram bättre skördar och näringsinnehåll."
100. att klimat- och miljörapporten punkt 50 skulle bifallas: "Höga miljö- och djurkrav är ett viktigt signum för svensk livsmedelsproduktion vilket är en konkurrensfördel som måste värnas."
101. att klimat- och miljörapporten punkt 51 skulle bifallas: "Metangas ökar den globala uppvärmningen vilket kräver insatser för metangasreducering. Genom att utvinna metangas från bland annat gödsel minskar utsläppen samtidigt som el och värme produceras."
102. att klimat- och miljörapporten punkt 52 skulle bifallas: "Tillförseln av näringsämnen via gödsel leder till övergödning och minskad biologisk mångfald. För att effektivisera och minska användningen av sådan gödsel införs en läckageskatt."
103. att klimat- och miljörapporten punkt 53 skulle bifallas: "I enlighet med klimatavtalet från Paris måste subventioner till fossila bränslen bort. Dagens skattereduktioner när det gäller användningen av fossilt bränsle inom jord- och skogsbruket ska successivt avskaffas."
104. att klimat- och miljörapporten punkt 54 skulle bifallas: "Köttproduktion har stor klimatpåverkan men är även viktig för hävden av artrika betesmarker. Köttproduktionen måste från klimatsynpunkt bli bättre, till exempel genom mer klimatcertifierad köttproduktion, men köttkonsumtionen behöver också minska. Marknadsdriven märkning och certifiering av varor är positivt men märkning avseende varors klimatavtryck behöver utvecklas. Obligatorisk klimatmärkning när det gäller vissa varor såsom visst kött bör prövas. Även klimatmärkning på restauranger bör uppmuntras."
105. att klimat- och miljörapporten punkt 55 skulle bifallas: "Fisket påverkar miljö och klimat genom fångstmetoder och användningen av fossila bränslen. Fisket måste bedrivas på ett långsiktigt och hållbart sätt. En modell där miljövänligt fiske premieras genom högre tilldelning av fiskekvoter införs. Mer forskning och utveckling av selektiva och mer miljövänliga fiskeredskap behövs."
106. att klimat- och miljörapporten punkt 56 skulle bifallas: "Skatteundantagen på användningen av fossila bränslen inom fisket ska successivt tas bort. Bränslen som används i fiskerinäringen ska omfattas av ett reduktionspliktsystem med krav på drivmedelsleverantörer att leverera en viss andel biodrivmedel och viss klimatprestanda per år."
107. att klimat- och miljörapporten punkt 57 skulle bifallas: "Konsumenten kan bidra till ett mer hållbart fiske och vattenbruk genom att göra medvetna val. En tydlig och enkel märkning, som visar att fisket sker på ett hållbart sätt vad gäller fiskebestånd och klimatpåverkan, välkomnas."
108. att klimat- och miljörapporten punkt 58 skulle bifallas: "Matavfall bidrar till utsläppen. Ur ett klimatperspektiv är det centralt att minska matavfallet men det avfall som trots allt blir ska användas klimatsmart. Kommuner bör öka återvinningen av matavfall för att använda vid framställning av biogas som kan användas till produktion av el och värme."
109. att motion P56 skulle anses besvarad
110. att motion P57 skulle anses besvarad
111. att klimat- och miljörapporten punkt 36 skulle bifallas: "Hotade växter och djur ska skyddas genom stark lagstiftning, information och biotopskydd. Artdatabankens viktiga arbete som även måste involvera allmänheten ska främjas. Ökade restaureringsinsatser behövs för att bevara och utveckla den biologiska mångfalden."
112. att klimat- och miljörapporten punkt 37 skulle bifallas: "Den mest värdefulla naturen måste skyddas genom naturreservat och nationalparker. Allemansrätten ska värnas för olika typer av friluftsliv och en viktig grund för naturturism. Fjäll-, skogs- och kustområden samt sjöar och vattendrag med höga naturvärden ska ha ett starkt skydd."

113. att klimat- och miljörapporten punkt 38 skulle bifallas: "Liberalerna är en tydlig garant för ett starkt generellt strandskydd samtidigt som flexibiliteten utvecklas för att möjliggöra fler strandnära bostäder i områden där inte exploateringsstrycket är särskilt hårt."
114. att klimat- och miljörapporten punkt 39 skulle bifallas: "Sverige ska ha livskraftiga stammar av alla de fem stora rovdjuren: björn, järv, lo, varg och kungsörn. Den regionaliserade rovdjursförvaltningen ska fortsätta och dialog med lokalbefolkningen i berörda områden är en viktig del."
115. att klimat- och miljörapporten punkt 40 skulle bifallas: "Skogen är viktig för svensk ekonomi men är också avgörande för den biologiska mångfalden, för att rena luften och motverka klimatförändringar. Både staten och skogsnäringen har ett långtgående ansvar att skydda skogens ekosystemtjänster. Mer forskning kring frågor om alternativa bruknings- och avverkningsmetoder behövs. De kvarvarande naturskogarna måste skyddas. Statligt ägd skog bör kunna användas som inbyte för privatägd skyddsvärd skog."
116. att klimat- och miljörapporten punkt 41 skulle bifallas: "Insatser krävs för att minska utsläpp och miljöpåverkan i våra hav och vattendrag. Dricksvattenförsörjningen måste säkras och fler yt- och grundvattentäkter ges skydd."
117. att klimat- och miljörapporten punkt 42 skulle bifallas: "Miljöövervakningen av våra hav och vattendrag är en central del av miljöarbetet."
118. att klimat- och miljörapporten punkt 43 skulle bifallas: "Nedskräpningen av våra hav är ett av vår tids största miljöproblem. Plast bryts ned till mikroplast som tar sig in i näringskedjan vilket är skadligt för människor, djur och natur. Den svenska havskusten ska återkommande städas från skräp. Förutom renare stränder innebär det också gröna enkla jobb."
119. att klimat- och miljörapporten punkt 44 skulle bifallas: "Användningen av handelsgödsel bidrar till övergödning av våra vatten. Även förekomsten av kadmium i handelsgödsel är ett oroande miljöproblem. En ny läckageskatt för jordbruket införs för att minska övergödningen."
120. att klimat- och miljörapporten punkt 45 skulle bifallas: "Förorenade områden måste saneras och återställas i allt högre utsträckning, framförallt områden som kan användas till bostadsbyggande samt områden som är särskilt angelägna från risksynpunkt."
121. att klimat- och miljörapporten punkt 46 skulle bifallas: "Ett Sverige fritt från gifter är centralt. En effektiv lagstiftning, ekonomiska styrmedel och förbättrad marknadstillsyn behövs. Den europeiska kemikalielagstiftningen behöver skärpas. Kemikalieskatt bidrar till att få bort farliga kemikalier. Marknadstillsynen av giftiga konsumentprodukter behöver förbättras."
122. att klimat- och miljörapporten punkt 47 skulle bifallas: "Avfallens miljöpåverkan ska minskas genom fungerande återanvändning och återbruk. Tungmetaller, läkemedelsrester och andra farliga ämnen ska förhindras att spridas i naturen. Gröna startjobb kan fylla en viktig funktion inom återvinningssektorn."
123. att klimat- och miljörapporten punkt 59 skulle bifallas: "Urbaniseringen kräver en utveckling av hållbara städer. Det behövs en långsiktigt hållbar samhällsplanering samt relevanta och effektiva ekonomiska styrmedel."
124. att klimat- och miljörapporten punkt 60 skulle bifallas: "Gång-, cykel-, och kollektivtrafik bör göras till norm i planeringen av större tätorter för att främja ett effektivare miljövänligare transportsystem."
125. att klimat- och miljörapporten punkt 61 skulle bifallas: "Bilpooler och smart korttidshyra av miljöbilar bör främjas på kommunal nivå genom förbättrade och förenklade regler. Plats för bilpooler bör upplåtas på gatumark. Antalet pendelparkeringar måste öka. Krav ska kunna ställas på laddinfrastruktur vid nybyggnation."
126. att klimat- och miljörapporten punkt 62 skulle bifallas: "Miljözoner, där endast miljöbilar får köra, bör införas i fler städer. Inom vissa områden ska endast fossilfria och tysta fordon tillåtas."
127. att klimat- och miljörapporten punkt 63 skulle bifallas: "Krav ska ställas på huvudmännen för kollektivtrafiken om nollutsläpp till 2030. Elbussar bör ges samma skattevillkor som spårbunden trafik vad gäller beskattning av el. Ansvarsfördelning i kommunerna och regelverk behöver förtydligas för att påskynda utbyggnaden av infrastruktur till exempel för eldrivna stadsbussar."
128. att klimat- och miljörapporten punkt 64 skulle bifallas: "Åtgärder för trafiksäkerhet och förbättrad luftkvalitet måste gå hand i hand och avgift på dubbdäck ska möjliggöras."
129. att klimat- och miljörapporten punkt 65 skulle bifallas: "Småskalig elproduktion, som solpaneler på tak, ska underlättas genom förenklade bygglovsregler."
130. att klimat- och miljörapporten punkt 66 skulle bifallas: "Planprocesser måste ge mer tyngd åt olika miljöaspekter och avvägningar mellan olika samhällsintressen för att minska miljöpåverkan och möjliggöra planeringen av hållbara städer. Planeringen av trafik och infrastruktur måste göras långsiktigt hållbart med klimataspekter och hållbara städer i åtanke."

131. att klimat- och miljörapporten punkt 67 skulle bifallas: ”Många värdefulla biotoper och högkvalitativ odlingsmark ligger ofta nära städerna. Produktiv jordbruksmark bör värnas och städernas utbredning bör framförallt ske på mark som redan tagits i anspråk.”
132. att klimat- och miljörapporten punkt 68 skulle bifallas: ”Djur och natur bidrar till livsviktigt syre, binder jord, renar vatten och bryter ned avfall. Vid förtätning av städer måste grönområden få en självklar plats. Tätortsnära strövområden ska beaktas i den kommunala planeringen och områden med mycket höga skyddsvärden ska kunna skyddas som naturreservat.”
133. att motion P58 skulle anses besvarad
134. att motion P59 skulle anses besvarad
135. att motion P60 skulle anses besvarad
136. att motion P61 skulle anses besvarad

Utskottet yrkade:

1. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion P1 skulle bifallas
2. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion P2 skulle anses besvarad
3. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion P3 skulle anses besvarad
4. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion P4 skulle anses besvarad
5. att i enlighet med partistyrelsens yrkande klimat- och miljörapporten punkt 1 skulle bifallas: ”Beroendet av fossila bränslen måste brytas och alla transportslag måste stå för sina klimatkostnader. Skatterabatter till fossilt bränsle ska successivt avskaffas och användningen av fossilt bränsle ska beskattas mer likvärdigt oavsett användningsområde.”
6. att i enlighet med partistyrelsens yrkande klimat- och miljörapporten punkt 2 skulle bifallas: ”Biodrivmedel ska användas där det gör mest nytta, till exempel inom flyg och tyngre transporter. Bränslen avsett för tunga vägtransporter, flyg och sjöfart ska omfattas av ett reduktionspliktsystem med krav på drivmedelsleverantörer att leverera en viss andel biodrivmedel och viss klimatprestanda per år.”
7. att i enlighet med partistyrelsens yrkande klimat- och miljörapporten punkt 3 skulle bifallas: ”Förorenaren ska betala och handel med utsläppsrätter är ett viktigt styrmedel. Sverige måste aktivt driva på för att effektivisera och förbättra systemet med utsläppsrätter på EU-nivå.”
8. att i enlighet med partistyrelsens yrkande klimat- och miljörapporten punkt 4 skulle bifallas: ”Fler elbilar och olika former av laddhybrider kräver bättre laddmöjligheter. Utbyggnaden av laddinfrastruktur ska främjas.”
9. att i enlighet med partistyrelsens yrkande klimat- och miljörapporten punkt 5 skulle bifallas: ”Kraven för miljöbilar ska förenklas och förtydligas och skärpas. Bilar som drivs med fossilt bränsle ska inte klassas som miljöbilar. Miljözoner bör införas i fler städer och inom vissa områden ska endast fossilfria fordon tillåtas. Bilpooler och smart korttidshyra av miljöbilar bör främjas på kommunal nivå.”
10. att i enlighet med partistyrelsens yrkande klimat- och miljörapporten punkt 6 skulle bifallas: ”Bilåkandet behöver minska, framförallt där kollektivtrafiken är väl utbyggd. Reseavdraget för bilåkande ska kraftigt begränsas där det finns en fungerande kollektivtrafik. Vägavgifter på motorvägssträckor där det finns särskilt goda kollektivtrafikalternativ bör prövas, miljöbilar ska kunna undantas.”
11. att i enlighet med partistyrelsens yrkande klimat- och miljörapporten punkt 7 skulle bifallas: ”Klimatmärkningen för bilar måste förbättras och mer likna energimärkningen för vitvaror. En omvänd miljöbilsbonus införs vilket innebär höjd fordonsskatt för bilar som inte är miljöbilar. Förmånsvärdet av bilar som inte är miljöbilar höjs. Statliga myndigheters inköp av personbilar och lätta lastbilar ska redan i dag vara miljöbilar men måste också gälla i praktiken. Även kommuners inköp av nya bilar bör vara miljöbilar.”
12. att i enlighet med partistyrelsens yrkande klimat- och miljörapporten punkt 9 skulle bifallas: ”Om fler väljer tåg i stället för flyg eller bil kan utsläppen minska. Incitamenten för att flytta över mer gods från väg till järnväg måste öka. Järnvägen behöver prioriteras i fråga om underhåll men också nyinvesteringar. Klimatsmarta infrastrukturinvesteringar bör inte skjutas på framtiden och alternativa finansieringsmetoder som mer av offentlig–privat samverkan, s.k. OPS-lösningar bör prövas. Kollektivtrafiken behöver byggas ut. Lagstiftningen behöver utvecklas så att infrastrukturskatter och värdeåterföring vid exploatering kan användas för investeringar i ny infrastruktur.”
13. att i enlighet med partistyrelsens yrkande klimat- och miljörapporten punkt 10 skulle bifallas: ”Incitamenten för att flytta över mer gods till sjöfarten måste öka. Nya generationens stora containerfartyg ska kunna anläggas i Sverige. Inlands- och närsjöfarten måste utvecklas.”
14. att i enlighet med partistyrelsens yrkande klimat- och miljörapporten punkt 11 skulle bifallas: ”Sjöfarten ska liksom andra transportslag stå för sina klimatkostnader vilket Sverige måste driva internationellt.

- Elektrifiering av sjöfarten, framförallt de kortare turerna, bör öka. Sjöfartens utsläpp av kväveoxid och partiklar måste minska. Det behövs ytterligare miljödifferiering kombinerat med ökade kostnader, såsom höjd farledsavgift, för de fartyg som inte uppfyller miljökraven.”
15. att i enlighet med partistyrelsens yrkande klimat- och miljörapporten punkt 12 skulle bifallas:
”Teknikutvecklingen inom transportområdet går snabbt. Framtidsmöjligheterna måste beaktas innan vi bygger fast oss i gårdagens teknik. Regelverk och lagstiftning måste utvecklas i takt med utvecklingen.”
 16. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion P5 skulle anses besvarad
 17. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion P6 skulle anses besvarad
 18. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion P7 skulle anses besvarad
 19. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion P8 skulle anses besvarad
 20. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion B18 yrkande 1–3 skulle anses besvarade
 21. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion P9 yrkande 3 skulle anses besvarat
 22. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion P10 skulle avslås
 23. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion B18 yrkande 9 skulle anses besvarat
 24. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion P9 yrkande 9 skulle anses besvarat
 25. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion P11 skulle anses besvarad
 26. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion P12 skulle anses besvarad
 27. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion P9 yrkande 8 skulle anses besvarat
 28. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion P13 skulle avslås
 29. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion P14 skulle bifallas
 30. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion P15 skulle avslås
 31. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion P9 yrkande 7 skulle avslås
 32. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion P16 skulle anses besvarad
 33. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion P17 skulle anses besvarad
 34. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion P18 skulle anses besvarad
 35. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion P9 yrkande 6 skulle anses besvarat
 36. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion P19 skulle anses besvarad
 37. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion P20 skulle anses besvarad
 38. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion P21 skulle anses besvarad
 39. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion P22 skulle anses besvarad
 40. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion P9 yrkande 2 skulle anses besvarat
 41. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion P9 yrkande 5 skulle anses besvarat
 42. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion P23 skulle avslås
 43. att i enlighet med partistyrelsens yrkande klimat- och miljörapporten punkt 13 skulle bifallas: ”Tack vare vattenkraften, kärnkraften och förnybar el har Sverige en effektiv elproduktion med små utsläpp av växthusgaser. Detta klimatsmarta och stabila energisystem ska värnas och utvecklas.”
 44. att i enlighet med partistyrelsens yrkande klimat- och miljörapporten punkt 14 skulle bifallas: ”Väl fungerande el- och energimarknader driver på teknisk utveckling och kostnadseffektiva lösningar, inte stöd och subventioner. All form av fossilfri elproduktion välkomnas men utbyggnaden ska drivas på av marknaden och byggas när den behövs och där den behövs. En mer likvärdig energibeskattnings ska gälla för alla koldioxidfria kraftslag.”
 45. att i enlighet med partistyrelsens yrkande klimat- och miljörapporten punkt 15 skulle bifallas:
”Förorenaren ska betala och handel med utsläppsrätter är ett viktigt styrmedel. Sverige måste aktivt driva på för att effektivisera och förbättra systemet med utsläppsrätter på EU-nivå.”
 46. att i enlighet med partistyrelsens yrkande klimat- och miljörapporten punkt 16 skulle bifallas:
”Konsumentens ställning på elmarknaden och konsumentens möjlighet att reagera på elpriset måste stärkas.”
 47. att i enlighet med partistyrelsens yrkande klimat- och miljörapporten punkt 17 skulle bifallas: ”Export av fossilfri el till våra EU-grannar kan bidra till klimatomställning och ökad energisäkerhet. Utbyggnad av elproduktion och överföringskapacitet måste gå hand i hand.”
 48. att i enlighet med partistyrelsens yrkande klimat- och miljörapporten punkt 18 skulle bifallas: ”Reglerna för småskalig elproduktion, t.ex. installation av solpaneler, bör förenklas. Solpaneler på privata villatak ska i princip kunna sättas upp utan bygglov. Ett särskilt sol-ROT-avdrag införs samtidigt som nuvarande investeringsstöd avskaffas.”
 49. att i enlighet med partistyrelsens yrkande klimat- och miljörapporten punkt 19 skulle bifallas: ”Allt fler fastighetsägare, inklusive offentliga verksamheter, väljer småskalig elproduktion i form av solpaneler på

- tak. Energiskatten ska i dessa fall beräknas utifrån anläggning och inte utifrån juridisk person förutsatt att elen som produceras också konsumeras på samma punkt.”
50. att i enlighet med partistyrelsens yrkande klimat- och miljörapporten punkt 20 skulle bifallas: ”Energiåtervinning av avfall är en viktig energikälla men har ibland ett stort fossilt innehåll. Avfallets värde måste tas till vara genom ökad återanvändning. Fler kommuner bör återvinna till exempel matavfall. Även värmeåtervinning måste främjas.”
51. att klimat- och miljörapporten punkt 21 skulle ges lydelsen: ”Biogas framställs i många kommunala reningsverk, inom jordbruket och i andra rötningsanläggningar. Små biogasanläggningar utan koppling till gasnätet kan på ett positivt sätt bidra till värme- och elproduktion.”
52. att i enlighet med partistyrelsens yrkande klimat- och miljörapporten punkt 22 skulle bifallas: ”Vattenkraften ska utvecklas genom effektiviseringar men inte genom ökad exploatering. De fyra nationalälvarna ska fredas från utbyggnad, liksom övriga i lag skyddade vattendrag samt bäckar, åar och andra mindre vattendrag.”
53. att i enlighet med partistyrelsens yrkande klimat- och miljörapporten punkt 23 skulle bifallas: ”Vattenkraftverken ska leva upp till dagens miljöregler. Åtgärder för att miljöanpassa vattenkraften bör ske långsiktigt och insatser bör prioriteras där störst potential finns för att med relativt begränsade åtgärder uppnå stor miljönytta. Målet är att all vattenverksamhet har tillstånd enligt Miljöbalken men storskalig och småskalig vattenkraft kan inte prövas efter samma mall. Förslaget om att vattenkraftsbolagen ska bygga upp en fond för miljöanpassning av småskalig vattenkraft bör prövas.”
54. att i enlighet med partistyrelsens yrkande klimat- och miljörapporten punkt 24 skulle bifallas: ”Kärnkraften behövs för klimatets skull och för att minska världens utsläpp vilket också lyfts av FN:s klimatpanel. En konsekvensanalys av vad stängningar av reaktorer betyder för leveranssäkerheten, ökad energiimport liksom klimatet behövs.”
55. att i enlighet med partistyrelsens yrkande klimat- och miljörapporten punkt 25 skulle bifallas: ”Forskning och utveckling på energiområdet ska främjas. Satsningar på forskning och innovation kring energilagring och batterier behövs. Utvecklingen av förnybar kärnkraft (fjärde generationens kärnkraft) ska främjas. Processindustrin står för en stor del av våra koldioxidutsläpp och alla insatser, inklusive forskning och utveckling, för att minska utsläppen är viktiga.”
56. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion P24–P26 skulle anses besvarade
57. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion P9 yrkande 4, 10 och 11 skulle anses besvarade
58. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion P27 skulle avslås
59. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion P28 skulle anses besvarad
60. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion P29 skulle anses besvarad
61. att i enlighet med partistyrelsens yrkande klimat- och miljörapporten punkt 27 skulle ges lydelsen: ”Drivkrafterna hos företagen måste öka för att utveckla produkter med lång livslängd. Frågan om förstärkt reklamationsrätt bör utredas närmare.”
62. att i enlighet med partistyrelsens yrkande klimat- och miljörapporten punkt 34 skulle ges lydelsen: ”Återanvändningen av textilier måste öka och möjligheten för konsumenten att lämna textilier till återvinning förbättras. Forskning om hur textilier ska kunna återanvändas i större omfattning behövs.”
63. att i enlighet med partistyrelsens yrkande klimat- och miljörapporten punkt 26 skulle bifallas: ”Digitalisering och delningsekonomin banar väg för nya klimatsmarta konsumtionsmönster. Lagstiftningen måste utvecklas på området för att främja utvecklingen.”
64. att i enlighet med partistyrelsens yrkande klimat- och miljörapporten punkt 28 skulle bifallas: ”Konsumenten ska kunna göra aktiva och informerade val och märkningen av varor och tjänster bör förbättras.”
65. att i enlighet med partistyrelsens yrkande klimat- och miljörapporten punkt 29 skulle bifallas: ”Genom grön skatteväxling kan varor och tjänster som har hög miljöbelastning bli dyrare i förhållande till klimat- och miljösmarta alternativ samtidigt som skatten på jobb sänks.”
66. att i enlighet med partistyrelsens yrkande klimat- och miljörapporten punkt 30 skulle bifallas: ”Återvinningsgraden av plast måste öka och högre krav ställas på producentledet. En skatt på ny fossil plast för att styra mot ökad återvinning och förnyelsebara råvaror bör prövas. Vanliga plastpåsar av fossilt material bör fasas ut.”
67. att i enlighet med partistyrelsens yrkande klimat- och miljörapporten punkt 31 skulle bifallas: ”En kemikalieskatt har en viktig roll för att styra bort från användandet av farliga kemikalier i olika produkter.”
68. att i enlighet med partistyrelsens yrkande klimat- och miljörapporten punkt 32 skulle bifallas: ”Utnyttjandet av nya naturresurser måste minska och återanvändningen av material öka. Återvinningen

- av material och avfall måste ständigt förbättras. Producenter ska ha ett stort ansvar för att produkter enkelt kan återanvändas eller att de ingående materialen kan återvinnas.”
69. att i enlighet med partistyrelsens yrkande klimat- och miljörapporten punkt 33 skulle bifallas: ”Energiåtervinning av avfall är en viktig energikälla men fjärrvärmen ska inte baseras på fossila källor. Avfallets värde måste tas till vara genom ökad återanvändning.”
70. att i enlighet med partistyrelsens yrkande klimat- och miljörapporten punkt 35 skulle ges lydelsen: ”Gröna startjobb, eller inträdesjobb, kan fylla en viktig funktion inom återvinningssektorn där det finns behov av jobb som många gånger kräver manuellt arbete och som samtidigt syftar till förbättrad miljö.”
71. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion P30 skulle anses besvarad
72. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion P31 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
73. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion P32 skulle anses besvarad
74. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion P33 skulle anses besvarad
75. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion P34 skulle anses besvarad
76. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion P35 skulle anses besvarad
77. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion P36 skulle anses besvarad
78. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion P37 skulle anses besvarad
79. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion P38 skulle anses besvarad
80. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion P39 skulle anses besvarad
81. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion P40 skulle anses besvarad
82. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion P41 skulle anses besvarad
83. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion P42 skulle avslås
84. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion P43 skulle anses besvarad
85. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion P44 yrkande 1 skulle anses besvarad
86. att motion P44 yrkande 2 skulle bifallas
87. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion P45 yrkande 1 skulle bifallas
88. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion P45 yrkande 2 skulle anses besvarat
89. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion P46 skulle anses besvarad
90. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion P47 skulle anses besvarad
91. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion P48 skulle anses besvarad
92. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion P49 skulle anses besvarad
93. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion P50 skulle anses besvarad
94. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion P51 skulle anses besvarad
95. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion P52 skulle anses besvarad
96. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion P53 skulle anses besvarad
97. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion P54 skulle anses besvarad
98. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion P55 skulle anses besvarad
99. att i enlighet med partistyrelsens yrkande klimat- och miljörapporten punkt 48 skulle bifallas: ”Ett hållbart jord- och skogsbruk är en del av lösningen på dagens miljöutmaningar. Ett tydligt fokus på hållbart brukande, landskapsvård, miljöskydd och bevarad biologisk mångfald behövs. Jord- och skogsbruket ska i likhet med andra sektorer bära sina egna miljö- och klimatkostnader men ska också ersättas för kollektiva nyttigheter som naturvård och bevarande av den biologiska mångfalden.”
100. att i enlighet med partistyrelsens yrkande klimat- och miljörapporten punkt 49 skulle bifallas: ”Livsmedelsproduktionen, konventionell eller ekologisk, ska styras av konsumenternas efterfrågan inte av stöd, subventioner eller snedvridande regler. Bioteknik (GMO) spelar en avgörande roll, om den används på rätt sätt, för att få fram bättre skördar och näringsinnehåll.”
101. att i enlighet med partistyrelsens yrkande klimat- och miljörapporten punkt 50 skulle bifallas: ”Höga miljö- och djurkrav är ett viktigt signum för svensk livsmedelsproduktion vilket är en konkurrensfördel som måste värnas.”
102. att i enlighet med partistyrelsens yrkande klimat- och miljörapporten punkt 51 skulle bifallas: ”Metangas ökar den globala uppvärmningen vilket kräver insatser för metangasreducering. Genom att utvinna metangas från bland annat gödsel minskas utsläppen samtidigt som el och värme produceras.”
103. att i enlighet med partistyrelsens yrkande klimat- och miljörapporten punkt 52 skulle bifallas: ”Tillförseln av näringsämnen via gödsel leder till övergödning och minskad biologisk mångfald. För att effektivisera och minska användningen av sådan gödsel införs en läckageskatt.”
104. att i enlighet med partistyrelsens yrkande klimat- och miljörapporten punkt 53 skulle bifallas: ”I enlighet med klimatavtalet från Paris måste subventioner till fossila bränslen bort. Dagens skattereduktioner när det gäller användningen av fossilt bränsle inom jord- och skogsbruket ska successivt avskaffas.”

105. att i enlighet med partistyrelsens yrkande klimat- och miljörapporten punkt 54 skulle bifallas: "Köttproduktion har stor klimatpåverkan men är även viktig för hävden av artrika betesmarker. Köttproduktionen måste från klimatsynpunkt bli bättre, till exempel genom mer klimacertifierad köttproduktion, men köttkonsumtionen behöver också minska. Marknadsdriven märkning och certifiering av varor är positivt men märkning avseende varors klimatavtryck behöver utvecklas. Obligatorisk klimatmärkning när det gäller vissa varor såsom visst kött bör prövas. Även klimatmärkning på restauranger bör uppmuntras."
106. att i enlighet med partistyrelsens yrkande klimat- och miljörapporten punkt 55 skulle bifallas: "Fisket påverkar miljö och klimat genom fångstmetoder och användningen av fossila bränslen. Fisket måste bedrivas på ett långsiktigt och hållbart sätt. En modell där miljövänligt fiske premieras genom högre tilldelning av fiskekvoter införs. Mer forskning och utveckling av selektiva och mer miljövänliga fiskeredskap behövs."
107. att i enlighet med partistyrelsens yrkande klimat- och miljörapporten punkt 56 skulle bifallas: "Skatteundantagen på användningen av fossila bränslen inom fisket ska successivt tas bort. Bränslen som används i fiskerinäringen ska omfattas av ett reduktionspliktsystem med krav på drivmedelsleverantörer att leverera en viss andel biodrivmedel och viss klimatprestanda per år."
108. att i enlighet med partistyrelsens yrkande klimat- och miljörapporten punkt 57 skulle bifallas: "Konsumenten kan bidra till ett mer hållbart fiske och vattenbruk genom att göra medvetna val. En tydlig och enkel märkning, som visar att fisket sker på ett hållbart sätt vad gäller fiskebestånd och klimatpåverkan, välkomnas."
109. att klimat- och miljörapporten punkt 58 skulle ges lydelsen: "Matavfall bidrar till utsläppen. Ur ett klimatperspektiv är det centralt att minska matavfallet men det avfall som trots allt blir ska användas klimatsmart. Kommuner bör öka återvinningen av matavfall för att använda vid framställning av biogas."
110. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion P56 skulle anses besvarad
111. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion P57 skulle anses besvarad
112. att i enlighet med partistyrelsens yrkande klimat- och miljörapporten punkt 36 skulle bifallas: "Hotade växter och djur ska skyddas genom stark lagstiftning, information och biotopskydd. Artdatabankens viktiga arbete som även måste involvera allmänheten ska främjas. Ökade restaureringsinsatser behövs för att bevara och utveckla den biologiska mångfalden."
113. att i enlighet med partistyrelsens yrkande klimat- och miljörapporten punkt 37 skulle bifallas: "Den mest värdefulla naturen måste skyddas genom naturreservat och nationalparker. Allemansrätten ska värnas för olika typer av friluftsliv och en viktig grund för naturturism. Fjäll-, skogs- och kustområden samt sjöar och vattendrag med höga naturvärden ska ha ett starkt skydd."
114. att i enlighet med partistyrelsens yrkande klimat- och miljörapporten punkt 38 skulle bifallas: "Liberalerna är en tydlig garant för ett starkt generellt strandskydd samtidigt som flexibiliteten utvecklas för att möjliggöra fler strandnära bostäder i områden där inte exploateringstrycket är särskilt hårt."
115. att i enlighet med partistyrelsens yrkande klimat- och miljörapporten punkt 39 skulle bifallas: "Sverige ska ha livskraftiga stammar av alla de fem stora rovdjuren: björn, järv, lo, varg och kungsörn. Den regionaliserade rovdjursförvaltningen ska fortsätta och dialog med lokalbefolkningen i berörda områden är en viktig del."
116. att i enlighet med partistyrelsens yrkande klimat- och miljörapporten punkt 40 skulle bifallas: "Skogen är viktig för svensk ekonomi men är också avgörande för den biologiska mångfalden, för att rena luften och motverka klimatförändringar. Både staten och skogsnäringen har ett långtgående ansvar att skydda skogens ekosystemtjänster. Mer forskning kring frågor om alternativa bruks- och avverkningsmetoder behövs. De kvarvarande naturskogarna måste skyddas. Statligt ägd skog bör kunna användas som inbyte för privatägd skyddsvärd skog."
117. att i enlighet med partistyrelsens yrkande klimat- och miljörapporten punkt 41 skulle bifallas: "Insatser krävs för att minska utsläpp och miljöpåverkan i våra hav och vattendrag. Dricksvattenförsörjningen måste säkras och fler yt- och grundvattentäkter ges skydd."
118. att i enlighet med partistyrelsens yrkande klimat- och miljörapporten punkt 42 skulle bifallas: "Miljöövervakningen av våra hav och vattendrag är en central del av miljöarbetet."
119. att i enlighet med partistyrelsens yrkande klimat- och miljörapporten punkt 43 skulle bifallas: "Nedskräpningen av våra hav är ett av vår tids största miljöproblem. Plast bryts ned till mikroplast som tar sig in i näringskedjan vilket är skadligt för människor, djur och natur. Den svenska havskusten ska återkommande städas från skräp. Förutom renare stränder innebär det också gröna enkla jobb."

120. att i enlighet med partistyrelsens yrkande klimat- och miljörapporten punkt 44 skulle bifallas: "Användningen av handelsgödsel bidrar till övergödning av våra vatten. Även förekomsten av kadmium i handelsgödsel är ett oroande miljöproblem. En ny läckageskatt för jordbruket införs för att minska övergödningen."
121. att i enlighet med partistyrelsens yrkande klimat- och miljörapporten punkt 45 skulle bifallas: "Föreordnade områden måste saneras och återställas i allt högre utsträckning, framförallt områden som kan användas till bostadsbyggande samt områden som är särskilt angelägna från risksynpunkt."
122. att i enlighet med partistyrelsens yrkande klimat- och miljörapporten punkt 46 skulle bifallas: "Ett Sverige fritt från gifter är centralt. En effektiv lagstiftning, ekonomiska styrmedel och förbättrad marknadstillsyn behövs. Den europeiska kemikalielagstiftningen behöver skärpas. Kemikalieskatt bidrar till att få bort farliga kemikalier. Marknadstillsynen av giftiga konsumentprodukter behöver förbättras."
123. att i enlighet med partistyrelsens yrkande klimat- och miljörapporten punkt 47 skulle bifallas: "Avfallens miljöpåverkan ska minskas genom fungerande återanvändning och återbruk. Tungmetaller, läkemedelsrester och andra farliga ämnen ska förhindras att spridas i naturen. Gröna startjobb kan fylla en viktig funktion inom återvinningssektorn."
124. att i enlighet med partistyrelsens yrkande klimat- och miljörapporten punkt 59 skulle bifallas: "Urbaniseringen kräver en utveckling av hållbara städer. Det behövs en långsiktigt hållbar samhällsplanering samt relevanta och effektiva ekonomiska styrmedel."
125. att i enlighet med partistyrelsens yrkande klimat- och miljörapporten punkt 60 skulle bifallas: "Gång-, cykel-, och kollektivtrafik bör göras till norm i planeringen av större tätorter för att främja ett effektivare miljövänligare transportsystem."
126. att i enlighet med partistyrelsens yrkande klimat- och miljörapporten punkt 61 skulle bifallas: "Bilpooler och smart korttidshyra av miljöbilar bör främjas på kommunal nivå genom förbättrade och förenklade regler. Plats för bilpooler bör upplåtas på gatumark. Antalet pendelparkeringar måste öka. Krav ska kunna ställas på laddinfrastruktur vid nybyggnation."
127. att i enlighet med partistyrelsens yrkande klimat- och miljörapporten punkt 62 skulle bifallas: "Miljözoner, där endast miljöbilar får köra, bör införas i fler städer. Inom vissa områden ska endast fossilfria och tysta fordon tillåtas."
128. att i enlighet med partistyrelsens yrkande klimat- och miljörapporten punkt 63 skulle bifallas: "Krav ska ställas på huvudmännen för kollektivtrafiken om nollutsläpp till 2030. Elbussar bör ges samma skattevillkor som spårbunden trafik vad gäller beskattning av el. Ansvarsfördelning i kommunerna och regelverk behöver förtydligas för att påskynda utbyggnaden av infrastruktur till exempel för eldrivna stadsbussar."
129. att i enlighet med partistyrelsens yrkande klimat- och miljörapporten punkt 64 skulle bifallas: "Åtgärder för trafiksäkerhet och förbättrad luftkvalitet måste gå hand i hand och avgift på dubbdäck ska möjliggöras."
130. att i enlighet med partistyrelsens yrkande klimat- och miljörapporten punkt 65 skulle bifallas: "Småskalig elproduktion, som solpaneler på tak, ska underlättas genom förenklade bygglovsregler."
131. att i enlighet med partistyrelsens yrkande klimat- och miljörapporten punkt 66 skulle bifallas: "Planprocesser måste ge mer tyngd åt olika miljöaspekter och avvägningar mellan olika samhällsintressen för att minska miljöpåverkan och möjliggöra planeringen av hållbara städer. Planeringen av trafik och infrastruktur måste göras långsiktigt hållbart med klimataspekter och hållbara städer i åtanke."
132. att i enlighet med partistyrelsens yrkande klimat- och miljörapporten punkt 67 skulle bifallas: "Många värdefulla biotoper och högkvalitativ odlingsmark ligger ofta nära städerna. Produktiv jordbruksmark bör värnas och städernas utbredning bör framförallt ske på mark som redan tagits i anspråk."
133. att i enlighet med partistyrelsens yrkande klimat- och miljörapporten punkt 68 skulle bifallas: "Djur och natur bidrar till livsviktigt syre, binder jord, renar vatten och bryter ned avfall. Vid förtätning av städer måste grönområden få en självklar plats. Tätortsnära strövområden ska beaktas i den kommunala planeringen och områden med mycket höga skyddsvärden ska kunna skyddas som naturreservat."
134. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion P58 skulle anses besvarad
135. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion P59 skulle anses besvarad
136. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion P60 skulle anses besvarad
137. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion P61 skulle anses besvarad
138. att i klimat- och miljörapporten lägga till en ny punkt mellan punkterna 50 och 51 med lydelsen: "För att begränsa risken för antibiotikaresistens måste arbetet med att minska jordbrukets användning av antibiotika intensifieras, särskilt på EU-nivån."

Utskottsreservation 1

Martina Elfström och Yanina Westergren reserverade sig i utskottet till förmån för bifall för motion P7.

Utskottsreservation 2

Axel Nilsson och Victoria Viklund reserverade sig i utskottet till förmån för bifall för motion P8.

Utskottsreservation 3

Thomas Olsson reserverade sig i utskottet till förmån för bifall till motion P20 yrkande 1 och 2.

Utskottsreservation 4

Yanina Westergren och Martina Elfström reserverade sig i utskottet till förmån för bifall till motion P33.

Utskottsreservation 5

Thomas Olsson, Pär Lundqvist, Roland Eriksson, Yanina Westergren och Sara Gunnarsson reserverade sig i utskottet avseende motion P44 till förmån för att Liberalerna ska verka för differentierade krav utifrån regionala förhållanden vid frågan om enskilda avlopp.

Utskottsreservation 6

Mats Lindblom och Pär Lundqvist reserverade sig i utskottet till förmån för att klimat- och miljörapporten punkt 38 skulle ges lydelsen: "Liberalerna är en tydlig garant för ett starkt generellt strandskydd."

Utskottsreservation 7

Roland Eriksson och Thomas Olsson reserverade sig i utskottet till förmån för att klimat- och miljörapporten punkt 44 skulle ges lydelsen: "Användningen av handelsgödsel bidrar till övergödning av våra vatten. Även förekomsten av kadmium i handelsgödsel är ett oroande miljöproblem."

I debatten yttrade sig:

Karin Karlsbro, utskottet, Maria Weimer, partistyrelsen, Mats Lindblom, Anita Jernberger, Björn Ljungh, Andreas Westerberg, Susanne Bäckman, Anders Lindqvist, Pär Lundqvist, Fredrik Malm, Lars Tysklind, Thomas Olson, Mathias Lindow, Per Hansson, Amanda Kanange, Håkan Borg, Martina Elfström, Mathias Karlsson, Björn Brändewall, Axel Darvik, Malin Sjöberg Högrell, Mohamad Hassan, Agne Furingsten, Carl-Henrik Sölvinger, Lars Karlsson, Helena Holmberg, Marianne Åhman, Anita Brodén, Louise Eklund, Gustav Ullenhag, Kjell Aleklett och Veronika Areskoug.

Susanne Bäckman yrkade:

1. att punkt 6 i den miljö- och klimatpolitiska rapporten skulle avslås

Björn Brändewall yrkade:

1. att motion P5 skulle bifallas

Martina Elfström, Per-Ola Grönberg och Monica Lundin yrkade:

1. att motion P7 skulle bifallas
2. att motion P33 skulle bifallas

Pär Lundqvist yrkade:

1. att motion P8 skulle hänskjutas till beredningsutskottet

Thomas Olson yrkade:

1. att motion P20 yrkande 1 och 2 skulle bifallas
2. att Liberalerna ska verka för differentierade krav utifrån regionala förhållanden vid frågan om enskilda avlopp

Anders Lindqvist yrkade:

1. att motion P22 skulle bifallas
2. att motion P46 skulle bifallas

Agne Furingsten yrkade:

1. att motion P26 skulle bifallas

Björn Ljung yrkade:

1. att motion P28 skulle bifallas
2. att motion P55 skulle bifallas

Thomas Söderström och Andreas Westerberg yrkade:

1. att motion P32 skulle bifallas

Carl-Henrik Sölvinger yrkade:

1. att motion P38 skulle bifallas

Anita Jernberger yrkade:

1. att motion P41 skulle bifallas

Håkan Borg yrkade:

1. att motion P37 skulle bifallas
2. att motion P43 skulle bifallas

Anita Brodén yrkade:

1. att motion P45 yrkande 2 skulle bifallas

Håkan Borg och Mathias Karlsson yrkade:

1. att motion P48 skulle bifallas

Mats Lindblom yrkade:

1. att klimat- och miljörapporten punkt 38 skulle ges lydelsen: ”Liberalerna är en tydlig garant för ett starkt generellt strandskydd.”

Mathias Lindow yrkade:

1. att det i punkt 38 i miljö- och klimatpolitiska rapporten skulle göras tillägget: ”Kärnöar i skärgården kan också pekas ut som LIS-områden.”

Martina Elfström yrkade:

1. att punkt 44 i den miljö- och klimatpolitiska rapporten skulle hänskjutas till beredningsutskottet

Lars Karlsson och Marianne Åhman yrkade:

1. att klimat- och miljörapporten punkt 44 skulle ges lydelsen: ”Användningen av handelsgödsel bidrar till övergödning av våra vatten. Även förekomsten av kadmium i handelsgödsel är ett oroande miljöproblem.”

Mohamad Hassan yrkade:

1. att Liberalernas program skulle kompletteras med ett tydligt avsnitt om ett fossilfritt samhälle

Landsmötet beslutade:

993. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla motion P1
994. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion P2 besvarad
995. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion P3 besvarad
996. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion P4 besvarad
997. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla klimat- och miljörapporten punkt 1: ”Beroendet av fossila bränslen måste brytas och alla transportslag måste stå för sina klimatkostnader. Skatterabatter till fossilt bränsle ska successivt avskaffas och användningen av fossilt bränsle ska beskattas mer likvärdigt oavsett användningsområde.”
998. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla klimat- och miljörapporten punkt 2: ”Biodrivmedel ska användas där det gör mest nytta, till exempel inom flyg och tyngre transporter.

- Bränslen avsett för tunga vägtransporter, flyg och sjöfart ska omfattas av ett reduktionspliktsystem med krav på drivmedelsleverantörer att leverera en viss andel biodrivmedel och viss klimatprestanda per år.”
999. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla klimat- och miljörapporten punkt 3: ”Förorenaren ska betala och handel med utsläppsrätter är ett viktigt styrmedel. Sverige måste aktivt driva på för att effektivisera och förbättra systemet med utsläppsrätter på EU-nivå.”
1000. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla klimat- och miljörapporten punkt 4: ”Fler elbilar och olika former av laddhybrider kräver bättre laddmöjligheter. Utbyggnaden av laddinfrastruktur ska främjas.”
1001. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla klimat- och miljörapporten punkt 5: ”Kraven för miljöbilar ska förenklas och förtydligas och skärpas. Bilar som drivs med fossilt bränslen ska inte klassas som miljöbilar. Miljözoner bör införas i fler städer och inom vissa områden ska endast fossilfria fordon tillåtas. Bilpooler och smart korttidshyra av miljöbilar bör främjas på kommunal nivå.”
1002. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla klimat- och miljörapporten punkt 6: ”Bilåkandet behöver minska, framförallt där kollektivtrafiken är väl utbyggd. Reseavdraget för bilåkande ska kraftigt begränsas där det finns en fungerande kollektivtrafik. Vägavgifter på motorvägssträckor där det finns särskilt goda kollektivtrafikalternativ bör prövas, miljöbilar ska kunna undantas.
1003. att därmed avslå Susanne Bäckmans yrkande
1004. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla klimat- och miljörapporten punkt 7: ”Klimatmärkningen för bilar måste förbättras och mer likna energimärkningen för vitvaror. En omvänd miljöbilsbonus införs vilket innebär höjd fordonsskatt för bilar som inte är miljöbilar. Förmånsvärdet av bilar som inte är miljöbilar höjs. Statliga myndigheters inköp av personbilar och lätta lastbilar ska redan i dag vara miljöbilar men måste också gälla i praktiken. Även kommuners inköp av nya bilar bör vara miljöbilar.”
1005. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla klimat- och miljörapporten punkt 9: ”Om fler väljer tåg i stället för flyg eller bil kan utsläppen minska. Incitamenten för att flytta över mer gods från väg till järnväg måste öka. Järnvägen behöver prioriteras i fråga om underhåll men också nyinvesteringar. Klimatsmarta infrastrukturinvesteringar bör inte skjutas på framtiden och alternativa finansieringsmetoder som mer av offentlig–privat samverkan, s.k. OPS-lösningar bör prövas. Kollektivtrafiken behöver byggas ut. Lagstiftningen behöver utvecklas så att infrastrukturskatter och värdeåterföring vid exploatering kan användas för investeringar i ny infrastruktur.”
1006. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla klimat- och miljörapporten punkt 10: ”Incitamenten för att flytta över mer gods till sjöfarten måste öka. Nya generationens stora containerfartyg ska kunna anläggas i Sverige. Inlands- och närsjöfarten måste utvecklas.”
1007. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla klimat- och miljörapporten punkt 11: ”Sjöfarten ska liksom andra transportslag stå för sina klimatkostnader vilket Sverige måste driva internationellt. Elektrifiering av sjöfarten, framförallt de kortare turerna, bör öka. Sjöfartens utsläpp av kväveoxid och partiklar måste minska. Det behövs ytterligare miljödifferiering kombinerat med ökade kostnader, såsom höjd farledsavgift, för de fartyg som inte uppfyller miljökraven.”
1008. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla klimat- och miljörapporten punkt 12: ”Teknikutvecklingen inom transportområdet går snabbt. Framtidsmöjligheterna måste beaktas innan vi bygger fast oss i gårdagens teknik. Regelverk och lagstiftning måste utvecklas i takt med utvecklingen.”
1009. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion P5 besvarad
1010. att därmed avslå Björn Brändewalls yrkande
1011. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion P6 besvarad
1012. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion P7 besvarad
1013. att därmed avslå Martina Elfströms m.fl.:s yrkande 1
1014. att i enlighet med Pär Lundqvists yrkande hänskjuta motion P8 till beredningsutskottet
1015. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B18 yrkande 1–3 besvarade
1016. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion P9 yrkande 3 besvarat
1017. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion P10
1018. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion B18 yrkande 9 besvarat
1019. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion P9 yrkande 9 besvarat
1020. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion P11 besvarad
1021. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion P12 besvarad
1022. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion P9 yrkande 8 besvarat
1023. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion P13

1024. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla motion P14
1025. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion P15
1026. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion P9 yrkande 7
1027. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion P16 besvarad
1028. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion P17 besvarad
1029. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion P18 besvarad
1030. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion P9 yrkande 6 besvarat
1031. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion P19 besvarad
1032. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion P20 besvarad
1033. att därmed avslå Thomas Olsons yrkande 1
1034. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion P21 besvarad
1035. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion P22 besvarad
1036. att därmed avslå Anders Lindqvists yrkande 1
1037. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion P9 yrkande 2 besvarat
1038. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion P9 yrkande 5 besvarat
1039. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion P23
1040. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla klimat- och miljörapporten punkt 13:
”Tack vare vattenkraften, kärnkraften och förnybar el har Sverige en effektiv elproduktion med små utsläpp av växthusgaser. Detta klimatsmarta och stabila energisystem ska värnas och utvecklas.”
1041. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla klimat- och miljörapporten punkt 14:
”Väl fungerande el- och energimarknader driver på teknisk utveckling och kostnadseffektiva lösningar, inte stöd och subventioner. All form av fossilfri elproduktion välkomnas men utbyggnaden ska drivas på av marknaden och byggas när den behövs och där den behövs. En mer likvärdig energibesättning ska gälla för alla koldioxidfria kraftslag.”
1042. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla klimat- och miljörapporten punkt 15:
”Förorenaren ska betala och handel med utsläppsätter är ett viktigt styrmedel. Sverige måste aktivt driva på för att effektivisera och förbättra systemet med utsläppsätter på EU-nivå.”
1043. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla klimat- och miljörapporten punkt 16:
”Konsumentens ställning på elmarknaden och konsumentens möjlighet att reagera på elpriset måste stärkas.”
1044. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla klimat- och miljörapporten punkt 17:
”Export av fossilfri el till våra EU-grannar kan bidra till klimatomställning och ökad energisäkerhet. Utbyggnad av elproduktion och överföringskapacitet måste gå hand i hand.”
1045. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla klimat- och miljörapporten punkt 18:
”Reglerna för småskalig elproduktion, t.ex. installation av solpaneler, bör förenklas. Solpaneler på privata villatak ska i princip kunna sättas upp utan bygglov. Ett särskilt sol-ROT-avdrag införs samtidigt som nuvarande investeringsstöd avskaffas.”
1046. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla klimat- och miljörapporten punkt 19:
”Allt fler fastighetsägare, inklusive offentliga verksamheter, väljer småskalig elproduktion i form av solpaneler på tak. Energiskatten ska i dessa fall beräknas utifrån anläggning och inte utifrån juridisk person förutsatt att elen som produceras också konsumeras på samma punkt.”
1047. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla klimat- och miljörapporten punkt 20:
”Energiåtervinning av avfall är en viktig energikälla men har ibland ett stort fossilt innehåll. Avfallets värde måste tas till vara genom ökad återanvändning. Fler kommuner bör återvinna till exempel matavfall. Även värmeåtervinning måste främjas.”
1048. att i enlighet med utskottets yrkande ge klimat- och miljörapporten punkt 21 lydelsen: ”Biogas framställs i många kommunala reningsverk, inom jordbruket och i andra rötningsanläggningar. Små biogasanläggningar utan koppling till gasnätet kan på ett positivt sätt bidra till värme- och elproduktion.”
1049. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla klimat- och miljörapporten punkt 22:
”Vattenkraften ska utvecklas genom effektiviseringar men inte genom ökad exploatering. De fyra nationalälvarna ska fredas från utbyggnad, liksom övriga i lag skyddade vattendrag samt bäckar, åar och andra mindre vattendrag.”
1050. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla klimat- och miljörapporten punkt 23:
”Vattenkraftverken ska leva upp till dagens miljöregler. Åtgärder för att miljöanpassa vattenkraften bör ske långsiktigt och insatser bör prioriteras där störst potential finns för att med relativt begränsade åtgärder uppnå stor miljönytta. Målet är att all vattenverksamhet har tillstånd enligt Miljöbalken men

- storskalig och småskalig vattenkraft kan inte prövas efter samma mall. Förslaget om att vattenkraftsbolagen ska bygga upp en fond för miljöanpassning av småskalig vattenkraft bör prövas.”
1051. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla klimat- och miljörapporten punkt 24: ”Kärnkraften behövs för klimatets skull och för att minska världens utsläpp vilket också lyfts av FN:s klimatpanel. En konsekvensanalys av vad stängningar av reaktorer betyder för leveranssäkerheten, ökad energiimport liksom klimatet behövs.”
1052. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla klimat- och miljörapporten punkt 25: ”Forskning och utveckling på energiområdet ska främjas. Satsningar på forskning och innovation kring energilagring och batterier behövs. Utvecklingen av förnybar kärnkraft (fjärde generationens kärnkraft) ska främjas. Processindustrin står för en stor del av våra koldioxidutsläpp och alla insatser, inklusive forskning och utveckling, för att minska utsläppen är viktiga.”
1053. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion P24 besvarad
1054. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion P25 besvarad
1055. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion P26 besvarad
1056. att därmed avslå Agne Furingstens yrkande
1057. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion P9 yrkande 4, 10 och 11 besvarade
1058. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion P27
1059. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion P28 besvarad
1060. att därmed avslå Björn Ljungs yrkande 1
1061. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion P29 besvarad
1062. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge klimat- och miljörapporten punkt 27 lydelsen: ”Drivkrafterna hos företagen måste öka för att utveckla produkter med lång livslängd. Frågan om förstärkt reklamationsrätt bör utredas närmare.”
1063. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge klimat- och miljörapporten punkt 34 lydelsen: ”Återanvändningen av textilier måste öka och möjligheten för konsumenten att lämna textilier till återvinning förbättras. Forskning om hur textilier ska kunna återanvändas i större omfattning behövs.”
1064. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla klimat- och miljörapporten punkt 26: ”Digitalisering och delningsekonomin banar väg för nya klimatsmarta konsumtionsmönster. Lagstiftningen måste utvecklas på området för att främja utvecklingen.”
1065. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla klimat- och miljörapporten punkt 28: ”Konsumenten ska kunna göra aktiva och informerade val och märkningen av varor och tjänster bör förbättras.”
1066. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla klimat- och miljörapporten punkt 29: ”Genom grön skatteväxling kan varor och tjänster som har hög miljöbelastning bli dyrare i förhållande till klimat- och miljösmarta alternativ samtidigt som skatten på jobb sänks.”
1067. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla klimat- och miljörapporten punkt 30: ”Återvinningsgraden av plast måste öka och högre krav ställas på producentledet. En skatt på ny fossil plast för att styra mot ökad återvinning och förnyelsebara råvaror bör prövas. Vanliga plastpåsar av fossilt material bör fasas ut.”
1068. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla klimat- och miljörapporten punkt 31: ”En kemikalieskatt har en viktig roll för att styra bort från användandet av farliga kemikalier i olika produkter.”
1069. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla klimat- och miljörapporten punkt 32: ”Utnyttjandet av nya naturresurser måste minska och återanvändningen av material öka. Återvinningen av material och avfall måste ständigt förbättras. Producenter ska ha ett stort ansvar för att produkter enkelt kan återanvändas eller att de ingående materialerna kan återvinnas.”
1070. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla klimat- och miljörapporten punkt 33: ”Energiåtervinning av avfall är en viktig energikälla men fjärrvärmens ska inte baseras på fossila källor. Avfallets värde måste tas till vara genom ökad återanvändning.”
1071. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge klimat- och miljörapporten punkt 35 lydelsen: ”Gröna startjobb, eller inträdesjobb, kan fylla en viktig funktion inom återvinningssektorn där det finns behov av jobb som många gånger kräver manuellt arbete och som samtidigt syftar till förbättrad miljö.”
1072. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion P30 besvarad
1073. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion P31 bifallen med vad partistyrelsen anfört

1074. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion P32 besvarad
1075. att därmed avslå Thomas Söderströms och Andreas Westerbergs yrkande
1076. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion P33 besvarad
1077. att därmed avslå Martina Elfströms m.fl.:s yrkande 2
1078. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion P34 besvarad
1079. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion P35 besvarad
1080. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion P36 besvarad
1081. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion P37 besvarad
1082. att därmed avslå Håkan Borgs yrkande 1
1083. att i enlighet med Carl-Henrik Sölvingers yrkande bifalla motion P38
1084. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion P39 besvarad
1085. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion P40 besvarad
1086. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion P41 besvarad
1087. att därmed avslå Anita Jernbergers yrkande
1088. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion P42
1089. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion P43 besvarad
1090. att därmed avslå Håkan Borgs yrkande 2
1091. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion P44 yrkande 1 besvarat
1092. att i enlighet med utskottets yrkande bifalla P44 yrkande 2
1093. att därmed avslå Thomas Olsons yrkande 2
1094. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla P45 yrkande 1
1095. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion P45 yrkande 2 besvarat
1096. att därmed avslå Anita Brodéns yrkande
1097. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion P46 besvarad
1098. att därmed avslå Anders Lindqvists yrkande 2
1099. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion P47 besvarad
1100. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion P48 besvarad
1101. att därmed avslå Håkan Borgs och Mathias Karlssons yrkande
1102. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion P49 besvarad
1103. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion P50 besvarad
1104. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion P51 besvarad
1105. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion P52 besvarad
1106. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion P53 besvarad
1107. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion P54 besvarad
1108. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion P55 besvarad
1109. att därmed avslå Björn Ljungs yrkande 2
1110. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla klimat- och miljörapporten punkt 48:
”Ett hållbart jord- och skogsbruk är en del av lösningen på dagens miljöutmaningar. Ett tydligt fokus på hållbart brukande, landskapsvård, miljöskydd och bevarad biologisk mångfald behövs. Jord- och skogsbruket ska i likhet med andra sektorer bära sina egna miljö- och klimatkostnader men ska också ersättas för kollektiva nyttigheter som naturvård och bevarande av den biologiska mångfalden.”
1111. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla klimat- och miljörapporten punkt 49:
”Livsmedelsproduktionen, konventionell eller ekologisk, ska styras av konsumenternas efterfrågan inte av stöd, subventioner eller snedvridande regler. Bioteknik (GMO) spelar en avgörande roll, om den används på rätt sätt, för att få fram bättre skördar och näringsinnehåll.”
1112. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla klimat- och miljörapporten punkt 50:
”Höga miljö- och djurkrav är ett viktigt signum för svensk livsmedelsproduktion vilket är en konkurrensfördel som måste värnas.”
1113. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla klimat- och miljörapporten punkt 51:
”Metangas ökar den globala uppvärmningen vilket kräver insatser för metangasreducering. Genom att utvinna metangas från bland annat gödsel minskas utsläppen samtidigt som el och värme produceras.”
1114. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla klimat- och miljörapporten punkt 52:
”Tillförseln av näringsämnen via gödsel leder till övergödning och minskad biologisk mångfald. För att effektivisera och minska användningen av sådan gödsel införs en läckageskatt.”
1115. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla klimat- och miljörapporten punkt 53: ”I enlighet med klimatavtalet från Paris måste subventioner till fossila bränslen bort. Dagens

- skattereduktioner när det gäller användningen av fossilt bränsle inom jord- och skogsbruket ska successivt avskaffas.”
1116. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla klimat- och miljörapporten punkt 54: ”Köttproduktion har stor klimatpåverkan men är även viktig för hävden av artrika betesmarker. Köttproduktionen måste från klimatsynpunkt bli bättre, till exempel genom mer klimatcertifierad köttproduktion, men köttkonsumtionen behöver också minska. Marknadsdriven märkning och certifiering av varor är positivt men märkning avseende varors klimatavtryck behöver utvecklas. Obligatorisk klimatmärkning när det gäller vissa varor såsom visst kött bör provas. Även klimatmärkning på restauranger bör uppmuntras.”
1117. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla klimat- och miljörapporten punkt 55: ”Fisket påverkar miljö och klimat genom fångstmetoder och användningen av fossila bränslen. Fisket måste bedrivas på ett långsiktigt och hållbart sätt. En modell där miljövänligt fiske premieras genom högre tilldelning av fiskekvoter införs. Mer forskning och utveckling av selektiva och mer miljövänliga fiskeredskap behövs.”
1118. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla klimat- och miljörapporten punkt 56: ”Skatteundantagen på användningen av fossila bränslen inom fisket ska successivt tas bort. Bränslen som används i fiskerinäringen ska omfattas av ett reduktionspliktsystem med krav på drivmedelsleverantörer att leverera en viss andel biodrivmedel och viss klimatprestanda per år.”
1119. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla klimat- och miljörapporten punkt 57: ”Konsumenten kan bidra till ett mer hållbart fiske och vattenbruk genom att göra medvetna val. En tydlig och enkel märkning, som visar att fisket sker på ett hållbart sätt vad gäller fiskebestånd och klimatpåverkan, välkomnas.”
1120. att i enlighet med utskottets yrkande ge klimat- och miljörapporten punkt 58 lydelsen: ”Matavfall bidrar till utsläppen. Ur ett klimatperspektiv är det centralt att minska matavfallet men det avfall som trots allt blir ska användas klimatsmart. Kommuner bör öka återvinningen av matavfall för att använda vid framställning av biogas.”
1121. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion P56 besvarad
1122. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion P57 besvarad
1123. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla klimat- och miljörapporten punkt 36: ”Hotade växter och djur ska skyddas genom stark lagstiftning, information och biotopskydd. Artdatabankens viktiga arbete som även måste involvera allmänheten ska främjas. Ökade restaureringsinsatser behövs för att bevara och utveckla den biologiska mångfalden.”
1124. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla klimat- och miljörapporten punkt 37: ”Den mest värdefulla naturen måste skyddas genom naturreservat och nationalparker. Allemansrätten ska värnas för olika typer av friluftsliv och en viktig grund för naturturism. Fjäll-, skogs- och kustområden samt sjöar och vattendrag med höga naturvärden ska ha ett starkt skydd.”
1125. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla klimat- och miljörapporten punkt 38: ”Liberalerna är en tydlig garant för ett starkt generellt strandskydd samtidigt som flexibiliteten utvecklas för att möjliggöra fler strandnära bostäder i områden där inte exploateringsstrycket är särskilt hårt.”
1126. att därmed avslå Mats Lindbloms yrkande
1127. att avslå Mathias Lindows yrkande
1128. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla klimat- och miljörapporten punkt 39: ”Sverige ska ha livskraftiga stammar av alla de fem stora rovdjuren: björn, järv, lo, varg och kungsörn. Den regionaliserade rovdjursförvaltningen ska fortsätta och dialog med lokalbefolkningen i berörda områden är en viktig del.”
1129. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla klimat- och miljörapporten punkt 40: ”Skogen är viktig för svensk ekonomi men är också avgörande för den biologiska mångfalden, för att rena luften och motverka klimatförändringar. Både staten och skogsnäringen har ett långtgående ansvar att skydda skogens ekosystemtjänster. Mer forskning kring frågor om alternativa bruknings- och avverkningsmetoder behövs. De kvarvarande naturskogarna måste skyddas. Statligt ägd skog bör kunna användas som inbyte för privatägd skyddsvärd skog.”
1130. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla klimat- och miljörapporten punkt 41: ”Insatser krävs för att minska utsläpp och miljöpåverkan i våra hav och vattendrag. Dricksvattenförsörjningen måste säkras och fler yt- och grundvattentäkter ges skydd.”
1131. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla klimat- och miljörapporten punkt 42: ”Miljöövervakningen av våra hav och vattendrag är en central del av miljöarbetet.”

1132. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla klimat- och miljörapporten punkt 43:
”Nedskräpningen av våra hav är ett av vår tids största miljöproblem. Plast bryts ned till mikroplast som tar sig in i näringskedjan vilket är skadligt för människor, djur och natur. Den svenska havskusten ska återkommande städas från skräp. Förutom renare stränder innebär det också gröna enkla jobb.”
1133. att i enlighet med Martina Elfströms yrkande hänskjuta punkt 44 i den miljö- och klimatpolitiska rapporten med tillhörande yrkanden till beredningsutskottet
1134. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla klimat- och miljörapporten punkt 45:
”Förorenade områden måste saneras och återställas i allt högre utsträckning, framförallt områden som kan användas till bostadsbyggande samt områden som är särskilt angelägna från risksynpunkt.”
1135. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla klimat- och miljörapporten punkt 46:
”Ett Sverige fritt från gifter är centralt. En effektiv lagstiftning, ekonomiska styrmedel och förbättrad marknadstillsyn behövs. Den europeiska kemikalielagstiftningen behöver skärpas. Kemikalieskatt bidrar till att få bort farliga kemikalier. Marknadstillsynen av giftiga konsumentprodukter behöver förbättras.”
1136. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla klimat- och miljörapporten punkt 47:
”Avfallets miljöpåverkan ska minskas genom fungerande återanvändning och återbruk. Tungmetaller, läkemedelsrester och andra farliga ämnen ska förhindras att spridas i naturen. Gröna startjobb kan fylla en viktig funktion inom återvinningssektorn.”
1137. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla klimat- och miljörapporten punkt 59:
”Urbaniseringen kräver en utveckling av hållbara städer. Det behövs en långsiktigt hållbar samhällsplanering samt relevanta och effektiva ekonomiska styrmedel.”
1138. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla klimat- och miljörapporten punkt 60:
”Gång-, cykel-, och kollektivtrafik bör göras till norm i planeringen av större tätorter för att främja ett effektivare miljövänligare transportsystem.”
1139. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla klimat- och miljörapporten punkt 61:
”Bilpooler och smart korttidshyra av miljöbilar bör främjas på kommunal nivå genom förbättrade och förenklade regler. Plats för bilpooler bör upplåtas på gatumark. Antalet pendelparkeringar måste öka. Krav ska kunna ställas på laddinfrastruktur vid nybyggnation.”
1140. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla klimat- och miljörapporten punkt 62:
”Miljözoner, där endast miljöbilar får köra, bör införas i fler städer. Inom vissa områden ska endast fossilfria och tysta fordon tillåtas.”
1141. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla klimat- och miljörapporten punkt 63:
”Krav ska ställas på huvudmännen för kollektivtrafiken om nollutsläpp till 2030. Elbussar bör ges samma skattevillkor som spårbunden trafik vad gäller beskattning av el. Ansvarsfördelning i kommunerna och regelverk behöver förtydligas för att påskynda utbyggnaden av infrastruktur till exempel för eldrivna stadsbussar.”
1142. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla klimat- och miljörapporten punkt 64:
”Åtgärder för trafiksäkerhet och förbättrad luftkvalitet måste gå hand i hand och avgift på dubbdäck ska möjliggöras.”
1143. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla klimat- och miljörapporten punkt 65:
”Småskalig elproduktion, som solpaneler på tak, ska underlättas genom förenklade bygglovsregler.”
1144. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla klimat- och miljörapporten punkt 66:
”Planprocesser måste ge mer tyngd åt olika miljöaspekter och avvägningar mellan olika samhällsintressen för att minska miljöpåverkan och möjliggöra planeringen av hållbara städer. Planeringen av trafik och infrastruktur måste göras långsiktigt hållbart med klimataspekter och hållbara städer i åtanke.”
1145. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla klimat- och miljörapporten punkt 67:
”Många värdefulla biotoper och högkvalitativ odlingsmark ligger ofta nära städerna. Produktiv jordbruksmark bör värnas och städernas utbredning bör framförallt ske på mark som redan tagits i anspråk.”
1146. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla klimat- och miljörapporten punkt 68:
”Djur och natur bidrar till livsviktigt syre, binder jord, renar vatten och bryter ned avfall. Vid förtätning av städer måste grönområden få en självklar plats. Tätortsnära strövområden ska beaktas i den kommunala planeringen och områden med mycket höga skyddsvärden ska kunna skyddas som naturreservat.”
1147. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion P58 besvarad
1148. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion P59 besvarad
1149. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion P60 besvarad

1150. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion P61 besvarad
1151. att i enlighet med utskottets yrkande lägga till en ny punkt i klimat- och miljörapporten mellan punkterna 50 och 51 med lydelsen: "För att begränsa risken för antibiotikaresistens måste arbetet med att minska jordbrukets användning av antibiotika intensifieras, särskilt på EU-nivån."
1152. att avslå Mohamad Hassans yrkande

Reservation 11

Erik Berg, Martina Elfström, Stephan Erixon, Lotten Kluck och Monica Lundin reserverade sig till förmån för bifall till motion P7.

Reservation 12

Erik Berg, Martina Elfström, Stephan Erixon, Lotten Kluck och Monica Lundin reserverade sig till förmån för bifall till motion P33.

Motivering: "Stärkt äganderätt inom skogsbruket är viktigt för att små skogsägare ska kunna bruka och leva av sin skog som andra småföretagare."

§ 119. Avtackningar

Jan Björklund avtackade de närvarande ledamöter i partistyrelsen som lämnade sitt uppdrag i och med landsmötet: Anna Ekström, Frida Johansson Metso, Jasenko Selimović och Birgitta Ohlsson.

§ 120. Förhandlingspassets avslutande

Sara Svanström förklarade förhandlingspasset avslutat klockan 18.25. Förhandlingarna ajournerades till söndagen den 19 november klockan 08.30.

§ 121. Förhandlingspassets öppnande

Ulrika Francke förklarade förhandlingspasset öppnat klockan 08.30.

§ 122. Fastställande av dagordning

Landsmötet beslutade:

1153. att fastställa dagordning för förhandlingspasset enligt landsmötespresidiets förslag

§ 123. Justering av röstlängd

Ulrika Francke anmälde följande förändringar i förhållande till den inför landsmötet upprättade röstlängden:

Richard Bengtsson, Stockholms län, ersattes av Mia Franzén
Marianne Damström Gereben, Stockholms län, ersattes av Ulf Fridebäck
Fredrik Malm, Stockholms län, ersattes av Maria Johansson
Benny Lindholm, Uppsala län, ersattes av Katarina Zeste
Lina Nordquist, Uppsala län, ersattes av Helena Hedman Skoglund
Mathias Karlsson, Kalmar län, ersattes av Björn Brändewall
Bodil Frigren Ericsson, Blekinge län, ersattes av Amanda Pihl
Ida Ingerö, Skåne län, ersattes av Josefine Temrell
Jonas Andersson, Västsverige, ersattes av Said Abdu
Jan Ertsborn, Västsverige, ersattes av Pär Lundqvist
Kristina Grapenholm, Västsverige, ersattes av Patrik Krantz
Glenn Grimhage, Västsverige, ersattes av Elin Andersson
Helena Holmberg, Västsverige, ersattes av Jens Adamik
Marcus Nilsen, Västsverige, ersattes av Annika Westh
Max Sjöberg, Västsverige, ersattes av Maria Nilsson
Rita Paulsson Svensson, Västsverige, ersattes av Henrik Edin
Pär Johnson, Skaraborg, ersattes av Jacqueline Tjällman
Elsy Lundberg Östrand, Skaraborg, ersattes av Maria Jern
Christina Örnebjär, Örebro län, ersattes av Lars Hultkrantz
Jenny Boström, Västmanlands län, ersattes av Anders Cargerman
Jesper Brandberg, Västmanlands län, ersattes av Anita Lilja-Stenholm
Helena Hagberg, Västmanlands län, ersattes av Jacob Axelsson
Bo Brännström, Dalarnas län, ersattes av Stephan Erixon Knagg
Lotten Kluck, Dalarnas län, ersattes av Erik Berg
Sabine Pettersson, Liberala studenter, ersattes av Oscar Matti

§ 124. Val av justeringsdelegation

Landsmötet beslutade:

1154. att utse Anna Horn och Svante Parsjö Tegnér till justerare för innevarande förhandlingspass

§ 125. Val av rösträkningsdelegation

Landsmötet beslutade:

1155. att utse Mathias Lindow, Charlotte Ramel-Andersson, Max Sjöberg och Marianne Åhman till rösträknare för innevarande förhandlingspass

§ 126. Nominering och val av revisorer

Olle Schmidt, valberedningen, föreslog att till revisorer skulle väljas:

Ordinarie:

Fredrik Sjölander, KPMG, auktoriserad revisor

Anneli Bojesson, Malmö

Ersättare: Anders Taalar, KPMG, auktoriserad revisor

Lars Gihl, Eskilstuna

Inga ytterligare nomineringar förelåg.

Landsmötet beslutade:

1156. att bifalla valberedningens förslag

§ 127. Nominering och val av dechargeutskott

Olle Schmidt, valberedningen, föreslog att till dechargeutskott skulle väljas:

Gunnar Andréén, Stocksund (ordförande)

Anders Castberger, Trollhättan

Ann-Katrin Holmgren, Sundsvall

Carin Melin, Örebro

Marianne Normark, Umeå

Perallan Orrbeck, Ulricehamn

Marita Sander Schale, Lund

Inga ytterligare nomineringar förelåg.

Landsmötet beslutade:

1157. att bifalla valberedningens förslag

§ 128. Nominering och val av valberedning

Landsmötespresidiet föreslog att till valberedning skulle väljas:

Olle Schmidt, Malmö (ordförande)

Ann Catrin Fogelgren, Göteborg

Eric Hesselius, Kristinehamn

Anita Jernberger, Norrköping

Lars Persson Skandevall, Sundsvall

Monica Brohede Tellström, Nacka

Joakim Rönnbäck, Liberala Ungdomsförbundet

Inga ytterligare nomineringar förelåg.

Landsmötet beslutade:

1158. att bifalla landsmötespresidiets förslag

§ 129. Beredningsutskottets förslag nr 1: LSS och personer med grav synnedsättning

Helene Odenjung, beredningsutskottet, yrkade:

1. att punkt 59 i den funktionshinderspolitiska rapporten ges lydelsen: ”Vi vill utreda hur rätten till stöd enligt LSS kan avgöras utifrån behov, inte diagnos. Ett uppdrag för en sådan översyn är att utreda hur personer med grav synnedsättning kan ingå i LSS-kretsen.”

Landsmötet beslutade:

1159. att bifalla beredningsutskottets förslag

§ 130. Beredningsutskottets förslag nr 2: Rättslig rådgivning

Helene Odenjung, beredningsutskottet, yrkade:

1. att punkt 76 i den funktionshinderpolitiska rapporten ges lydelsen: ”Liberalerna vill se över hur det offentliga skulle kunna ge rättslig rådgivning och stöd till personer som söker insatser enligt LSS.”

Landsmötet beslutade:

1160. att bifalla beredningsutskottets förslag

§ 131. Beredningsutskottets förslag nr 5: Elektroniska kvitton

Helene Odenjung, beredningsutskottet, yrkade:

1. att det i den företagandepolitiska punktlistan läggs till en ny punkt med lydelsen: ”Målet är att näringsidkare som önskar ska kunna spara kvitton digitalt istället för i fysiskt format. En förutsättning för eventuella uppmjukningar av lagstiftningen i den riktningen är dock att de inte ökat utrymme för skatte- eller bokföringsfusk.”

Landsmötet beslutade:

1161. att bifalla beredningsutskottets förslag

§ 132. Kultur och civilsamhälle (utskottsutlåtande 9B)

Den civilsamhällespolitiska arbetsgruppen hade i rapporten ”Bortom 1900-talets välfärdsstat” yrkat:

1. Upprätta ett tydligt politiskt mål för en samhällsutveckling med tillväxt och utveckling av civilsamhällets organisationer inom välfärden. Det är den politiska viljan som har gett förutsättningarna för en sådan utveckling i alla de länder där civilsamhället har en stark ställning i välfärdstjänsterna.
2. Inför särskilda, statligt finansierade, investeringslån för non-profitorganisationer med generella – ej politiskt styrande – villkor för investeringar inom välfärdsområdet.
3. Ge Allmänna arvsfonden ett uppdrag att finansiera ett ökat deltagande av civilsamhället inom offentligt finansierad välfärdsverksamhet.
4. Låt staten skapa fonder ur vilka civilsamhällets aktörer kan söka bidrag eller lån för verksamhet inom offentligt finansierad välfärdsverksamhet.
5. Utvidga verksamheten med IOP (ideellt–offentligt partnerskap) där civilsamhällets aktörer och offentlig sektor samverkar kring gemensam verksamhet.
6. Förändra bolagsskatten så att non-profitaktörer inom välfärdsområdet kan beskattas mildare än aktiebolag för visade överskott som återinvesteras i ny välfärdsverksamhet.
7. Minska arbetsgivaravgifterna för socialt företagande med hänvisning till bolagens syfte att minska den offentliga sektorns kostnader för socialtjänst i vid mening.
8. Inför skatteavdrag för gåvor för såväl privatpersoner som aktiebolag och andra juridiska personer till ideella aktörer inom välfärdsområdet i vid mening. Detta inkluderar gåvor till politiska partier.
9. En ökad beskattning av kapital kan finansiera det bortfall av skatteintäkter som blir följden av att civilsamhället får lättnader vad gäller arbetsgivaravgifter och bolagsskatt, samt att gåvor till civilsamhället skattebefrias.
10. Gör LOV till huvudregeln och LOU till undantaget vid offentligt finansierad tjänsteproduktion med privata utförare, där detta är möjligt och relevant.
11. Varje offentlig upphandling ska, där det är relevant, utformas så att det är möjligt för civilsamhällets aktörer att agera som leverantör. Det kan till exempel handla om att anpassa volymen på den upphandlade tjänsten så att det är meningsfullt för civilsamhällesaktörer att lägga anbud. En uppföljning av sådana upphandlingsvillkor ska vara offentligt spårbar.
12. Gör det möjligt att även vid LOV inrikta upphandlingen till non-profitorganisationer.
13. Inför en nedre gräns för krav på upphandling av välfärdstjänster via LOU när den sker riktad till non-profitorganisationer.

14. Öppna fler områden inom kommunal service för ideella aktörer, exempelvis fritidsverksamhet vid skolor, matjänst och liknande serviceverksamhet.
15. Offentligt ägda idrottsanläggningar som primärt är avsedda för elitverksamhet ska som huvudregel finansieras på likartat sätt som andra företag. Exempelvis ska offentlig medfinansiering förutsätta partnerskap på lika risk med berörda klubbar och andra privata aktörer.
16. Minska idrottsrörelsens beroende av den offentliga sektorns politiskt styrande bidragssystem. Offentliga bidrag ska vara undantaget, inte regeln, för finansiering av idrottsrörelsen.
17. Låt svensk idrott genom Riksidrottsförbundet ta över Svenska spel.
18. Tillåt enbart generella bidrag till civilsamhällets organisationer. Inga politiskt definierade, styrande bidrag.
19. Bidrag till organisationer inom civilsamhället vars verksamhet riktar sig till vuxna ska som huvudregel inte omfattas av det offentliga uppdraget. Sådan verksamhet som riktar sig till vuxna ska vid behov ske genom offentlig upphandling.
20. Minska partiernas beroende av den offentliga sektorn. Inled omedelbart en nedtrappning av partistödet för att till slut avskaffa det.
21. Finansiera en nationell universitetsanknuten forskningsmiljö som har till uppdrag att belysa civilsamhällets roll, utveckling och uppdrag.
22. Samma regler ska gälla för nätet som för den fysiska världen, ingen speciallagstiftning för nätbaserade ideella aktiviteter.
23. Beskatta inte bort den nya delnings- och låneekonomin. Samma beskattning ska gälla som för traditionell företagsamhet.
24. Crowdfunding och liknande ska vara skattebefriad när den riktas till den ideella sektorn, och lågbeskattad när den riktar sig till enskilda verksamheter utan avkastningskrav.
25. Ge SCB ett utökat uppdrag att ta fram allsidig offentlig statistik gällande den civila sektorns bidrag till samhället.
26. Tillskapa en ny form av stiftelsebildning, om stiftarens vilja är att hela avkastningen ska gå till non-profitsektorns utveckling inom välfärdsområdet.
27. Utred möjligheterna för gymnasieskolan att genomföra ett för eleven obligatoriskt uppdrag inom civilsamhället inom ramen för elevens individuella val.

I motion M1 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska besluta om att tillsätta en arbetsgrupp som tar fram ett förslag till kulturpolitiskt program
2. att Liberalerna innan valet 2018 tar beslut om ett kulturpolitiskt program

I motion M2 hade yrkats:

1. att Liberalerna ställer sig positiva till kultursamverkansmodellen och tydliggör detta i partiprogrammet
2. att Liberalerna verkar för att modellens utformning inte riskerar att urholka de regionala institutionerna

I motion M3 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för att på sikt regionalisera Operan, Dramaten och andra sceninstitutioner som ligger under statligt ansvar
2. att Liberalerna verkar för att de resurser som frigörs av regionaliseringen ska återinvesteras i kultursamverkansmodellen

I motion M4 hade yrkats:

1. att Liberalerna utreder förslaget till kostnadsfria museer med syfte att jämna ut de skillnader som reformen medfört

I motion M5 hade yrkats:

1. att avskaffa dubbnings av filmer och andra tv-program från andra europeiska länder

I motion M6 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för att ett hbt-museum bildas för att bli ett nationellt resurscentrum för insamling och dokumentation av hbtq-personers kulturarv

I motion M7 hade yrkats:

1. att Liberalerna tar fram en samlad mediepolitik

I motion M8 hade yrkats:

1. att Liberalerna tar ställning för meningen med denna motion och arbetar för insatser för att skydda och restaurera världsarv i Mellanöstern och tillkännager detta för regeringen

I motion M9 hade yrkats:

1. att Liberalerna ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skapa förutsättningar för att alla barn ges möjlighet att uppleva professionella scenkonstföreställningar samt att det säkerställs att ungas möjlighet att ta del av professionell scenkonst oavsett var de bor i landet

I motion M10 hade yrkats:

1. att landsmötet ställer sig bakom det som anförs i motionen om att i samverkan med civilsamhället stärka bevaranderätten för det rörliga och det flytande kulturarvet

I motion M11 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska driva för att engelska blir ett extra officiellt språk

I motion M12 hade yrkats:

1. att ge partistyrelsen i uppdrag att utse en arbetsgrupp som ska ta fram ett förslag till nytt idrottspolitiskt program. Beslutet om det slutgiltiga programmet ska tas av partistyrelsen

I motion M13 hade yrkats:

1. att Liberalerna underlättar för att göra det möjligt att teckna fler IOP-avtal inom ytterligare områden.

I motion M14 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska ta ställning för behovet av stöd och strukturer för utvecklingen av frivilligcentraler

I motion M15 hade yrkats:

1. att partistyrelsen arbetar för att stärka stödet till idrottsrörelsen, så ekonomiska medel kan komma resurssvaga grupper till del för att fler ska kunna enrollera sig i den gemenskap ett engagemang i idrottsföreningar ger. Partistyrelsen bör arbeta proaktivt i sina kontakter med den samlade idrottsrörelsen

I motion M16 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska arbeta för att jämställdhetsstrategier finns i de statliga organisationer som utbetalar stöd, bidrag och sponsring till idrottsföreningar.

I motion M17 hade yrkats:

1. att Liberalerna säger nej till förslaget från arbetsgruppen "Välfärdsstaten och välfärdssamhället" om att minska eller avskaffa partistödet

I motion M18 hade yrkats:

1. att stöd till kostnader för politiska sekreterare åt riksdagens ledamöter knyts till varje riksdagsledamot och att riksdagsledamoten själv får välja sin politiska sekreterare

I motion M19 hade yrkats:

1. att civilsamhällesrapportens punkter 2, 6, 7, 8, 9 och 24 avslås

I motion M20 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för en helt sekulär stat, där religiositet ses som en privatsak
2. att Liberalerna ska verka för att avskaffa statliga bidrag till trossamfund
3. att Liberalerna ska verka för att avskaffa all form av särslagstiftning för trossamfund

I motion M21 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för att det statliga stödet till trossamfund avvecklas.

I motion M22 hade yrkats:

1. att vårt parti Liberalerna tydligt ska ta ställning för principen att politiska partier, och särskilt våra tilltänkta regeringspartner, inte ska vara med och styra ideella organisationer och trossamfund, som t.ex. Svenska kyrkan

I motion E51 hade yrkats:

2. att statliga bidrag till religiösa organisationer ska upphöra
3. att lagen om Svenska kyrkan ska upphöra
4. att staten ska upphöra med att ta in kyrkoavgift till Svenska kyrkan och andra samfund

Partistyrelsen hade yrkat:

1. att partistyrelsens förslag till kulturpolitiska prioriteringar punkt 1 skulle bifallas: "Uppgradera skolbiblioteken. Att säkerställa läslusten samtidigt som nyfikenheten till konst och kultur grundläggs tillsammans med ett kritiskt tänkande är en nödvändighet för våra barn och unga. Därför måste också skolbibliotekens roll, och särskilt de pedagogiska bildningsresurserna i form av skolbibliotekarier och liknande, lyftas. På samma sätt som det finns riktvärden för antal elever per skolsköterska (en på 400) menar vi att det ska finnas också för pedagogiska bildningsresurser – en på 400 elever. Ett välfungerande skolbibliotek är en del av den pedagogiska spetsverksamheten och en grundsten i en liberal kulturpolitik. Väl fungerande skolbibliotek är därför en avgörande nyckel för att öka likvärdigheten."
2. att partistyrelsens förslag till kulturpolitiska prioriteringar punkt 2 skulle bifallas: "Lyft bibliotekens status. Bibliotekens roll har varit och kommer alltjämt att vara ett öppet rum – öppet för alla utan legitimation; en demokratiresurs. Här tillgängliggörs litteratur, här kan medborgarkontakter tas, här kan konsten leva och kulturen froda. Som en del i integrationsarbetet visar också flera projekt i Norden att biblioteken kan vara en resurs också för studieförbund och för civilsamhället i form av föreningar att interagera med nya medborgare. Biblioteken i dag är mer än en samling böcker till utlåning – de är också en plats där det finns någon att hålla i handen när man söker information, när man bildas och utbildas. Bibliotek är inte en plats där man får bete sig hur som helst. Den som upprepede gånger missköter sig och stör andra måste därför kunna stängas av."
3. att partistyrelsens förslag till kulturpolitiska prioriteringar punkt 3 skulle bifallas: "En nationell bibliotekssamordning. En handlar om nationell bibliotekssamordning både vad gäller e-böcker och vanliga pappersböcker. För e-böcker handlar det om licenser och för pappersböcker handlar det om logistik; att hantera ett flöde över landet. I samverkansmodellen är i dag regionbiblioteken utsatta, till förmån för scenerna som oftast syns och hörs betydligt mer. Det här menar vi måste lösas i en nationell biblioteksstrategi där hela kedjan av skolbibliotek, folkbibliotek, stadsbibliotek och länsbibliotek tillsammans med bokbussarna belyses. En del i detta är också att införa ett nationellt lånekort."
4. att partistyrelsens förslag till kulturpolitiska prioriteringar punkt 4 skulle bifallas: "Tillgängliggör e-böcker. Låntagare måste kunna låna och konsumera medier i de kanaler som de själva väljer, även digitala. E-böcker ska därför, i likhet med tryckta böcker, kunna tillgängliggöras på folkbiblioteken för att biblioteken ska kunna uppfylla sitt grundläggande uppdrag, bidra till välinformerade medborgare som genom en fri och obunden tillgång till kunskap, tankar, kultur och information kan göra självständiga ställningstaganden och delta i utvecklingen av demokratin. Bibliotek ska kunna anskaffa e-böcker till skäliga priser och på rimliga villkor och att författare ges skälig ersättning för e-bokutlåning till allmänheten. Detta samlat kräver en gemensam europeisk upphovsrättslagstiftning som är ändamålsenlig och ger bibliotek möjlighet att anskaffa och låna ut e-böcker."
5. att partistyrelsens förslag till kulturpolitiska prioriteringar punkt 5 skulle bifallas: "Nationellt kunskapscentrum för musik- och kulturskolan. Musik- och kulturskolan är en viktig verksamhet för att ge barn och unga möjlighet att tillägna sig kulturella färdigheter. Kvaliteten inom musik- och kulturskolan är mycket skiftande mellan olika kommuner. Vi anser att undervisningen måste bedrivas med höga konstnärliga ambitioner. Det är viktigt att kulturskolans bidrag går till att barn och ungdomar får utvecklas och ta tillvara sina konstnärliga talanger. De skattemedel som investeras i verksamheten ska komma många barn och ungdomar till godo och man bör arbeta för att nå fler elever utan att ge avkall på kvalitetskraven i undervisningen. För att kunna höja kvaliteten vill vi införa ett nationellt kunskapscentrum för musik- och kulturskolan. Ett sådant centrum bör bland annat ha till uppgift att samla fakta, forskning och erfarenheter samt sprida detta till musik- och kulturskolor runt om i landet."
6. att partistyrelsens förslag till kulturpolitiska prioriteringar punkt 6 skulle bifallas: "Öka internationaliseringen. Sveriges kulturliv berikas av influenser från andra kulturer och vi vill uppmuntra

- till fler internationella utbyten. En framträdande position på de internationella scenerna inom litteratur, musik, film och konst är viktig del av Sverige-bilden, men också en viktig del av att möta det nya oväntade. Sverige ska också sträva efter att vara attraktiv scen för konstnärer från andra delar av världen. Fler fristadsförfattare och fristadsbostäder behövs över hela landet. Fristadssystemet ska vara öppet också för andra konstnärer. Den främsta förutsättningen för det är att garantera att Sverige fortsätter att ha konkurrensfördelar som kunskaps- och tekniknation. I detta arbete är alla insatser på kultur och bildningsområdet, liksom goda skattevillkor viktiga. Men det behövs också speciella satsningar för att ge kreatörer och kulturarbetares möjlighet att arbeta från Sverige mot den globala kulturmarknaden. Sverige ska vara en attraktiv plats för konstnärer att verka på, skapandet av kreativa miljöer ska vara prioriterat i stadsplaneringen, stadsutvecklingen och arkitekturstrategi.”
7. att partistyrelsens förslag till kulturpolitiska prioriteringar punkt 7 skulle bifallas: ”Uppsökande verksamhet. De institutioner som erhåller statlig finansiering bör ha till uppdrag att söka ny publik. Uppdraget bör handla såväl om att bryta sociala som regionala skillnader i kulturkonsumtion. De nationella institutionerna bör sträva efter att nå publik i hela landet, bland annat genom turnéer, digitala sändningar och samarbete med folkbildningsaktörer. De närmaste åren ska såväl Kungliga Operan som Dramaten sannolikt genomgå stora renoveringar. I samband med dessa bör et särskilt uppsökande uppdrag ges.”
 8. att partistyrelsens förslag till kulturpolitiska prioriteringar punkt 8 skulle bifallas: ”Ett nytt konstnärligt nationellt uppdrag. Vid sidan av de nationella institutionerna med nationellt uppdrag bör ett särskilt konstnärligt nationellt uppdrag, där en viss scen får i uppdrag att vara konstnärligt drivande under en viss period. Det skulle till exempel kunna handla om att ge en regional opera, dansteater, teater, konserthus ett särskilt flerårigt statligt stöd för att utveckla sina konstformer och nå ny publik. Syftet bör vara att långsiktigt bredda sin förankring i hela landet. Sponsring ska bli lättare och donationer till kulturella ändamål ska vara avdragsgill.”
 9. att partistyrelsens förslag till kulturpolitiska prioriteringar punkt 9 skulle bifallas: ”Statliga bidrag och anslag ska vara kvalitetsdrivande. På flera områden finns i dag koppling mellan kvalitet och bidrag, det gäller till exempel för litteraturstödet. Vi menar att alla statliga bidrag och anslag till institutioner, kulturskapare, fria grupper etc. ska vara utformade på ett sätt som bidrar till långsiktig kvalitetsutveckling. Särskilda utvärderingsgrupper – med armlängds avstånd till politiken – bör tillsättas på respektive område för att utvärdera kvalitetsaspekter. Internationellt deltagande i dessa grupper bör eftersträvas. För att frigöra resurser till nyskapande och hög kvalitet måste verksamheter av dålig kvalitet kunna läggas ner. Det bör ske i betydligt större omfattning än nu. Slentrianmässig anslags- och bidragsgivning är aldrig bra, särskilt inte inom kulturområdet. För att stärka kvalitetsaspekten och undvika slentrian bör utlysningar och platsannonser etc. utformas könsneutralt och intervjugrupperna bör bestå av både män och kvinnor.”
 10. att partistyrelsens förslag till kulturpolitiska prioriteringar punkt 10 skulle bifallas: ”Folkbildningens ställning ska stärkas. Med folkbildningens viktiga arbete i fokus – att bidra med diskussioner, debatter, föreläsningar, studiecirklar och utställningar över hela landet – kan bildningen och kulturen leva och frodas. Därför måste stödet till folkbildningen också präglas av långsiktighet. De förslag som kommer från statligt håll om särskilda anvisningar och satsningar inom särområdena fragmentiserar och försvårar det som ska vara fritt och frivilligt. Med en stark tilltro till folkbildningen och dess förmåga att, likt liberaler, utgå från vars och ens möjlighet men också olika förutsättningar, vilja växa, utvecklas och bidra kan också samhället växa.”
 11. att partistyrelsens förslag till kulturpolitiska prioriteringar punkt 11 skulle bifallas: ”Genomför humaniorasatsning på högskolor och universitet. Humaniora har under lång tid varit i strykklasse på högskolor och universitet. Kvalitet har betonats i politiken för den högre utbildningen. Men det finns fortfarande anledning att vara oroad över humanioras ställning. Ett land som inte satsar tillräckligt på humaniora och klassisk bildning blir ett fattigare land. Därför bör nästa mandatperiod inledas med en bred humaniorasatsning på högskola och universitet. Denna satsning innebär en höjning av kvaliteten på utbildningen och förbättrade villkor för forskningen.”
 12. att partistyrelsens förslag till kulturpolitiska prioriteringar punkt 12 skulle bifallas: ”Lyft fram det främsta av kulturarvet. Museer, nationalscener och andra kulturinstitutioner ska i mycket hög utsträckning digitalisera och tillgängliggöra den del av världens kulturarv som Sverige förvaltar. Att t.ex. göra museernas konstsamlingar åtkomliga via nätet skulle göra dem tillgängliga för allmänheten på ett helt annat sätt än i dag, särskilt eftersom samlingarna är mycket större än vad som kan visas i museernas egna lokaler. För att underlätta den nyfiknes möjlighet till överblick i den digitala tiden bör

- institutionerna ges i uppdrag att lista sina främsta verk. En portal bör skapas där digitala exemplar av de mest kvalitativa delarna av svenskt kulturarv lyfts fram.”
13. att partistyrelsens förslag till kulturpolitiska prioriteringar punkt 13 skulle bifallas: ”Självständiga kulturinstitutioner. Även om armlängds avstånd upprätthålls är finansieringen av svensk kultur en svaghet för självständigheten. Kulturinstitutionerna i Sverige är starkt beroende av offentlig finansiering. Det är en svaghet som minskar självständigheten. Det är bra för demokratiska samtalet med fria självständiga och starka kulturinstitutioner. Liberalerna står för fortsatt höga ambitioner i den offentliga kulturpolitiken och menar snarare att kulturens offentliga stöd bör öka. För att öka självständigheten är det dock viktigt att finansieringen är bred. Därför bör bidrag och anslag kompletteras med en offensiv politik för att öka andra finansieringskällor. Villkoren för privata sektorns stöd måste förbättras. Avdragsrätt för inköp bör införas, stiftelsers möjlighet att ge kulturstöd öka och villkoren för olika former av privat sponsring av kultur förbättras. På fler områden bör finansiering som litteraturstödet eftersträvas.”
 14. att partistyrelsens förslag till kulturpolitiska prioriteringar punkt 14 skulle bifallas: ”Självständig filmproduktion. Den statliga filmpolitik som regeringen införde är ett dubbelt misstag. Det innebär dels att filmens resurser minskar, dels ökat beroende av staten. Liberalerna vill se en filmpolitik som vårdas, värnas och utvecklas av de parter som är engagerade i att utveckla film. Statens roll bör handla om att skapa goda villkor, inte riktade bidrag. Det statliga filmpolitiken bör därför ersättas av en bred partsöverenskommelse där alltifrån filmskapare till bredbandsbolag finns representerade.”
 15. att partistyrelsens förslag till kulturpolitiska prioriteringar punkt 15 skulle bifallas: ”Självständiga kulturutövare. Fler långa stipendier på fem till tio år bör inrättas för att fler kulturskapare ska få möjlighet att söka och få dessa stipendier. Fördelning av stipendierna ska ske utifrån kvalitetsaspekter. Frilansande kulturskapares sociala trygghet måste stärkas. En utredning bör tillsättas som ser över villkoren för pensioner, intjänandegrunder och möjligheten att ”fondera” inkomster över flera år för att jämna ut inkomster. Samtidigt bör högskolor med konstnärlig inriktning få i uppdrag att se över möjligheterna till kompetensutveckling/vidareutveckling av konstnärer och kulturarbetare. Skatteverket ska ha ett särskilt kontor för kulturskapare, som kan hjälpa till med rådgivning och information. Liknande arrangemang bör kunna skapas inom Försäkringskassan.”
 16. att partistyrelsens förslag till kulturpolitiska prioriteringar punkt 16 skulle bifallas: ”Självständiga medier. En liberal mediepolitik drivs av insikten att demokratin inte fungera måste vi ha en media som fungerar med pålitlighet och som lever upp till liberala presstraditioner och äger oberoende. För att säkerställa att politiken granskas, att den tredje statsmakten som utomstående granskare av staten, rättssystemet och näringsliv upprätthålls och för att ge medborgarna förutsättningar att fatta upplysta beslut i sin vardag. Den förhöjda momsen på digitala tidningar ska avskaffas och det nuvarande presstödet ska omvandlas till ett stöd för lokal granskande journalistik. Den svenska tryck- och yttrandefrihetslagstiftningen ska upprätthållas mot europeiska rättstraditioner med mindre heltäckande konstitutionellt skydd för det fria ordet. Vi vill också inrätta en fristående fond för att ytterligare stödja granskande journalistik.”
 17. att partistyrelsens förslag till kulturpolitiska prioriteringar punkt 17 skulle bifallas: ”Självständig public service. Public service ska fortsatt ha ett brett uppdrag och sträva efter kvalitet och relevans i olika genre. Därför ska finansieringen av public service vara teknikoberoende och ge public service-medierna ett skydd från kortsiktiga politiska beslut. Vi vill avskaffa tv-licensen och ersätta den med en allmän avgift. Vi ser i dagsläget en styrka i organiseringen i tre fristående bolag då det styrker oberoendet och stärker bildningens roll. Utbildningsradion har ett särskilt viktigt uppdrag för bildningen, minoriteter och mångfald. Vi vill värna UR:s särställning. För att ytterligare störda självständigheten vill vi utreda en utveckling av den gemensamma ägar- och ledningsstrukturen för public service. En möjlighet till detta är en utvecklad modell med en stiftelseägd styrelse som agerar som mellanhand och garant mellan regeringen och public servicebolagen. Vi vill återinföra medborgarföreträdare på insynsplatser i styrelserna för public service-bolagen.”
 18. att motion M1 skulle anses besvarad
 19. att motion M2 skulle anses besvarad
 20. att motion M3 skulle avslås
 21. att motion M4 skulle anses besvarad
 22. att motion M5 skulle avslås
 23. att motion M6 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
 24. att motion M7 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
 25. att motion M8 skulle bifallas

26. att motion M9 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anför
27. att motion M10 skulle anses besvarad
28. att motion M11 skulle avslås
29. att motion M12 skulle anses besvarad
30. att civilsamhällesgruppens rapport punkt 1 skulle bifallas: "Upprätta ett tydligt politiskt mål för en samhällsutveckling med tillväxt och utveckling av civilsamhällets organisationer inom välfärden. Det är den politiska viljan som har gett förutsättningarna för en sådan utveckling i alla de länder där civilsamhället har en stark ställning i välfärdstjänsterna."
31. att civilsamhällesgruppens rapport punkt 2 och 4 skulle ersättas med en ny punkt med lydelsen: "Non-profitföretagens möjligheter att finansiera investeringar på välfärdsområdet bör förbättras, till exempel genom ett särskilt uppdrag till Almi att erbjuda lån anpassade för civilsamhällets förutsättningar."
32. att civilsamhällesgruppens rapport punkt 3 skulle utgå
33. att civilsamhällesgruppens rapport punkt 5 skulle ges lydelsen: "Utvidga verksamheten med IOP (idéburet–offentligt partnerskap) där civilsamhällets aktörer och offentlig sektor samverkar kring gemensam verksamhet."
34. att motion M13 därmed skulle anses besvarad
35. att motion M14 skulle anses besvarad
36. att civilsamhällesgruppens rapport punkt 6–7 skulle ersättas med en ny punkt med lydelsen: "Det behövs en samlad översyn över hur skattesystemet påverkar den civila sektorns möjligheter att bli en starkare aktör inom välfärdsarbetet. En sådan översyn måste göras med insikt om den civila sektorns unika förutsättningar och utmaningar."
37. att civilsamhällesgruppens rapport punkt 8 skulle ges lydelsen: "Inför skatteavdrag för gåvor för såväl privatpersoner som aktiebolag och andra juridiska personer till ideella aktörer inom välfärdsområdet i vid mening."
38. att civilsamhällesgruppens rapport punkt 9 skulle utgå
39. att civilsamhällesgruppens rapport punkt 10 skulle bifallas: "Gör LOV till huvudregeln och LOU till undantaget vid offentligt finansierad tjänsteproduktion med privata utförare, där detta är möjligt och relevant."
40. att civilsamhällesgruppens rapport punkt 11 skulle ges lydelsen: "Regelverk och upphandlingar bör utformas så att det är möjligt för civilsamhällets aktörer att agera som leverantör. Det kan till exempel handla om att anpassa volymen på den upphandlade tjänsten så att det är meningsfullt för civilsamhällesaktörer att lägga anbud."
41. att civilsamhällesgruppens rapport punkt 12 skulle utgå
42. att civilsamhällesgruppens rapport punkt 13 skulle utgå
43. att civilsamhällesgruppens rapport punkt 14 skulle bifallas: "Öppna fler områden inom kommunal service för ideella aktörer, exempelvis fritidsverksamhet vid skolor, mattjänst och liknande serviceverksamhet."
44. att civilsamhällesgruppens rapport punkt 15–17 skulle ersättas med en ny punkt med lydelsen: "Idrottsrörelsen är en omistlig del av civilsamhället. Liberalerna vill främja en fri och självständig idrottsrörelse. Det offentliga stödet till idrotten bör innebära tydligt formulerade mål och en skarp uppföljning av målen, inte en mängd riktade stöd för olika i och för sig angelägna ändamål. Hinder för idrottens möjligheter till egenfinansiering bör identifieras och undanröjas."
45. att motion M15 skulle anses besvarad
46. att motion M16 skulle anses besvarad
47. att civilsamhällesgruppens rapport punkt 18–19 skulle ersättas med en ny punkt efter punkt 14 med lydelsen: "Det offentliga stödet till civilsamhällets organisationer ska vara långsiktigt och bör ha tydliga ramar och mål, men inte styra i detalj. Barn-och ungdomsverksamhet, samt verksamhet av, med och för grupper som annars har svårt att hävda sig bör vara prioriterat. Regelverk och kontrollen behöver skärpas så att extremistiska och våldsbejakande rörelser inte får stöd. Riktad verksamhet sker med fördel genom IOP-lösningar."
48. att civilsamhällesgruppens rapport punkt 20 skulle utgå
49. att motion M17 därmed skulle anses besvarad
50. att motion M18 skulle avslås
51. att civilsamhällesgruppens rapport punkt 21 och 25 skulle ersättas med en ny punkt med lydelsen: "Kunskapen om civilsamhällets roll, utveckling och uppdrag bör öka, genom forskning och genom statistik. Staten bör skapa en strategi för forskning kring den civila sektorns förutsättningar och utvecklingsmöjligheter. Denna forskning kan med fördel drivas i en sammanhållen forskningsmiljö."

52. att civilsamhällesgruppens rapport punkt 22 och 24 skulle ersättas med en ny punkt med lydelsen: ”Det moderna civilsamhället finns i många olika former, såväl traditionella folkrörelser som nya i huvudsak nätbaserade initiativ. Denna utveckling ska bejakas. Vår liberala syn på civilsamhället inkluderar även det frivilligengagemang som bedrivs digitalt.”
53. att civilsamhällesgruppens rapport punkt 23 skulle utgå
54. att civilsamhällesgruppens rapport punkt 26 skulle ges lydelsen: ”Stiftelselagen bör ses över, för att undersöka om och i så fall vilka förändringar som behöver göras för att avkastningen ska gå till att utveckla non-profitsektorn inom välfärdsområdet.”
55. att civilsamhällesgruppens rapport punkt 27 skulle utgå
56. att motion M19 skulle anses besvarad
57. att motionerna M20 yrkande 1 och E51 yrkande 3 skulle anses besvarade
58. att motion M20 yrkande 3 skulle avslås
59. att motionerna M20 yrkande 2, M21 och E51 yrkande 2 och 4 skulle avslås
60. att motion M22 skulle anses besvarad

Utskottet yrkade:

1. att partistyrelsens förslag till kulturpolitisk prioritering punkt 1 skulle bifallas: ”Uppgradera skolbiblioteken. Att säkerställa läslusten samtidigt som nyfikenheten till konst och kultur grundläggs tillsammans med ett kritiskt tänkande är en nödvändighet för våra barn och unga. Därför måste också skolbibliotekens roll, och särskilt de pedagogiska bildningsresurserna i form av skolbibliotekarier och liknande, lyftas. På samma sätt som det finns riktvärden för antal elever per skolsköterska (en på 400) menar vi att det ska finnas också för pedagogiska bildningsresurser – en på 400 elever. Ett välfungerande skolbibliotek är en del av den pedagogiska spetsverksamheten och en grundsten i en liberal kulturpolitik. Väl fungerande skolbibliotek är därför en avgörande nyckel för att öka likvärdigheten.”
2. att partistyrelsens förslag till kulturpolitisk prioritering punkt 2 skulle bifallas: ”Lyft bibliotekens status. Bibliotekens roll har varit och kommer alltjämt att vara ett öppet rum – öppet för alla utan legitimation; en demokratiresurs. Här tillgängliggörs litteratur, här kan medborgarkontakter tas, här kan konsten leva och kulturen froda. Som en del i integrationsarbetet visar också flera projekt i Norden att biblioteken kan vara en resurs också för studieförbund och för civilsamhället i form av föreningar att interagera med nya medborgare. Biblioteken i dag är mer än en samling böcker till utlåning – de är också en plats där det finns någon att hålla i handen när man söker information, när man bildas och utbildas. Bibliotek är inte en plats där man får bete sig hur som helst. Den som upprepade gånger missköter sig och stör andra måste därför kunna stängas av.”
3. att partistyrelsens förslag till kulturpolitisk prioritering punkt 3 skulle bifallas: ”En nationell bibliotekssamordning. En handlar om nationell bibliotekssamordning både vad gäller e-böcker och vanliga pappersböcker. För e-böcker handlar det om licenser och för pappersböcker handlar det om logistik; att hantera ett flöde över landet. I samverkansmodellen är i dag regionbiblioteken utsatta, till förmån för scenerna som oftast syns och hörs betydligt mer. Det här menar vi måste lösas i en nationell biblioteksstrategi där hela kedjan av skolbibliotek, folkbibliotek, stadsbibliotek och länsbibliotek tillsammans med bokbussarna belyses. En del i detta är också att införa ett nationellt lånekort.”
4. att partistyrelsens förslag till kulturpolitisk prioritering punkt 4 skulle bifallas: ”Tillgängliggör e-böcker. Låntagare måste kunna låna och konsumera medier i de kanaler som de själva väljer, även digitala. E-böcker ska därför, i likhet med tryckta böcker, kunna tillgängliggöras på folkbiblioteken för att biblioteken ska kunna uppfylla sitt grundläggande uppdrag, bidra till välinformerade medborgare som genom en fri och obunden tillgång till kunskap, tankar, kultur och information kan göra självständiga ställningstaganden och delta i utvecklingen av demokratin. Bibliotek ska kunna anskaffa e-böcker till skäliga priser och på rimliga villkor och att författare ges skälig ersättning för e-bokutlåning till allmänheten. Detta samlat kräver en gemensam europeisk upphovsrättslagstiftning som är ändamålsenlig och ger bibliotek möjlighet att anskaffa och låna ut e-böcker.”
5. att partistyrelsens förslag till kulturpolitisk prioritering punkt 5 skulle bifallas: ”Nationellt kunskapscentrum för musik- och kulturskolan. Musik och kulturskolan är en viktig verksamhet för att ge barn och unga möjlighet att tillägna sig kulturella färdigheter. Kvaliteten inom musik- och kulturskolan är mycket skiftande mellan olika kommuner. Vi anser att undervisningen måste bedrivas med höga konstnärliga ambitioner. Det är viktigt att kulturskolans bidrag går till att barn och ungdomar får utvecklas och ta tillvara sina konstnärliga talanger. De skattemedel som investeras i verksamheten ska komma många barn och ungdomar till godo och man bör arbeta för att nå fler elever utan att ge avkall

- på kvalitetskraven i undervisningen. För att kunna höja kvaliteten vill vi införa ett nationellt kunskapscentrum för musik- och kulturskolan. Ett sådant centrum bör bland annat ha till uppgift att samla fakta, forskning och erfarenheter samt sprida detta till musik- och kulturskolor runt om i landet.”
6. att partistyrelsens förslag till kulturpolitisk prioritering punkt 6 skulle bifallas: ”Öka internationaliseringen. Sveriges kulturliv berikas av influenser från andra kulturer och vi vill uppmuntra till fler internationella utbyten. En framträdande position på den internationella scenerna inom litteratur, musik, film och konst är viktig del av Sverige bilden, men också en viktig del av att möta det nya oväntade. Sverige ska också sträva efter att vara attraktiv scen för konstnärer från andra delar av världen. Fler fristadsförfattare och fristadsbostäder behövs över hela landet. Fristadssystemet ska vara öppet också för andra konstnärer. Den främsta förutsättningen för det är att garantera att Sverige fortsätter att ha konkurrensfördelar som kunskaps- och tekniknation. I detta arbete är alla insatser på kultur och bildningsområdet, liksom goda skattevillkor viktiga. Men det behövs också speciella satsningar för att ge kreatörer och kulturarbetares möjlighet att arbeta från Sverige mot den globala kulturmarknaden. Sverige ska vara en attraktiv plats för konstnärer att verka på, skapandet av kreativa miljöer ska vara prioriterat i stadsplaneringen, stadsutvecklingen och arkitekturstrategi.”
 7. att partistyrelsens förslag till kulturpolitisk prioritering punkt 7 skulle bifallas: ”Uppsökande verksamhet. De institutioner som erhåller statlig finansiering bör ha till uppdrag att söka ny publik. Uppdraget bör handla såväl om att bryta sociala som regionala skillnader i kulturkonsumtion. De nationella institutionerna bör sträva efter att nå publik i hela landet, bland annat genom turnéer, digitala sändningar och samarbete med folkbildningens aktörer. De närmaste åren ska såväl Kungliga Operan som Dramaten sannolikt genomgå stora renoveringar. I samband med dessa bör ett särskilt uppsökande uppdrag ges.”
 8. att partistyrelsens förslag till kulturpolitisk prioritering punkt 8 skulle bifallas: ”Ett nytt konstnärligt nationellt uppdrag. Vid sidan av de nationella institutionerna med nationellt uppdrag bör ett särskilt konstnärligt nationellt uppdrag, där en viss scen får i uppdrag att vara konstnärligt drivande under en viss period. Det skulle till exempel kunna handla om att ge en regional opera, dansteater, teater, konserthus ett särskilt flerårigt statligt stöd för att utveckla sina konstformer och nå ny publik. Syftet bör vara att långsiktigt bredda sin förankring i hela landet. Sponsring ska bli lättare och donationer till kulturella ändamål ska vara avdragsgill.”
 9. att partistyrelsens förslag till kulturpolitisk prioritering punkt 9 skulle bifallas: ”Statliga bidrag och anslag ska vara kvalitetsdrivande. På flera områden finns i dag koppling mellan kvalitet och bidrag, det gäller till exempel för litteraturstödet. Vi menar att alla statliga bidrag och anslag till institutioner, kulturskapare, fria grupper etc. ska vara utformade på ett sätt som bidrar till långsiktig kvalitetsutveckling. Särskilda utvärderingsgrupper – med armlängds avstånd till politiken – bör tillsättas på respektive område för att utvärdera kvalitetsaspekter. Internationellt deltagande i dessa grupper bör eftersträvas. För att frigöra resurser till nyskapande och hög kvalitet måste verksamheter av dålig kvalitet kunna läggas ner. Det bör ske i betydligt större omfattning än nu. Slentrianmässig anslags- och bidragsgivning är aldrig bra, särskilt inte inom kulturområdet. För att stärka kvalitetsaspekten och undvika slentrian bör utlysningar och platsannonser etc. utformas könsneutralt och intervjugrupperna bör bestå av både män och kvinnor.”
 10. att partistyrelsens förslag till kulturpolitisk prioritering punkt 10 skulle bifallas: ”Folkbildningens ställning ska stärkas. Med folkbildningens viktiga arbete i fokus – att bidra med diskussioner, debatter, föreläsningar, studiecirklar och utställningar över hela landet – kan bildningen och kulturen leva och frodas. Därför måste stödet till folkbildningen också präglas av långsiktighet. De förslag som kommer från statligt håll om särskilda anvisningar och satsningar inom särområden fragmentiserar och försvårar det som ska vara fritt och frivilligt. Med en stark tilltro till folkbildningen och dess förmåga att, likt liberaler, utgå från vars och ens möjlighet men också olika förutsättningar, vilja växa, utvecklas och bidra kan också samhället växa.”
 11. att partistyrelsens förslag till kulturpolitisk prioritering punkt 11 skulle bifallas: ”Genomför humaniorasatsning på högskolor och universitet. Humaniora har under lång tid varit i strykklara på högskolor och universitet. Kvalitet har betonats i politiken för den högre utbildningen. Men det finns fortfarande anledning att vara oroad över humanioras ställning. Ett land som inte satsar tillräckligt på humaniora och klassisk bildning blir ett fattigare land. Därför bör nästa mandatperiod inledas med en bred humaniorasatsning på högskola och universitet. Denna satsning innebär en höjning av kvaliteten på utbildningen och förbättrade villkor för forskningen.”
 12. att partistyrelsens förslag till kulturpolitisk prioritering punkt 12 skulle bifallas: ”Lyft fram det främsta av kulturarvet. Museer, nationalscener och andra kulturinstitutioner ska i mycket hög utsträckning

- digitalisera och tillgängliggöra den del av världens kulturarv som Sverige förvaltar. Att t.ex. göra museernas konstsamlingar åtkomliga via nätet skulle göra dem tillgängliga för allmänheten på ett helt annat sätt än i dag, särskilt eftersom samlingarna är mycket större än vad som kan visas i museernas egna lokaler. För att underlätta den nyfiknes möjlighet till överblick i den digitala tiden bör institutionerna ges i uppdrag att lista sina främsta verk. En portal bör skapas där digitala exemplar av de mest kvalitativa delarna av svenskt kulturarv lyfts fram.”
13. att partistyrelsens förslag till kulturpolitisk prioritering punkt 13 skulle bifallas: ”Självständiga kulturinstitutioner. Även om armlängds avstånd upprätthålls är finansieringen av svensk kultur en svaghet för självständigheten. Kulturinstitutionerna i Sverige är starkt beroende av offentlig finansiering. Det är en svaghet som minskar självständigheten. Det är bra för demokratiska samtalet med fria självständiga och starka kulturinstitutioner. Liberalerna står för fortsatt höga ambitioner i den offentliga kulturpolitiken och menar snarare att kulturens offentliga stöd bör öka. För att öka självständigheten är det dock viktigt att finansieringen är bred. Därför bör bidrag och anslag kompletteras med en offensiv politik för att öka andra finansieringskällor. Villkoren för privata sektorns stöd måste förbättras. Avdragsrätt för inköp bör införas, stiftelsers möjlighet att ge kulturstöd öka och villkoren för olika former av privat sponsring av kultur förbättras. På fler områden bör finansiering som litteraturstödet eftersträvas.”
 14. att partistyrelsens förslag till kulturpolitisk prioritering punkt 14 skulle bifallas: ”Självständig filmproduktion. Den statliga filmpolitik som regeringen införde är ett dubbelt misstag. Det innebär dels att filmens resurser minskar, dels ökat beroende av staten. Liberalerna vill se en filmpolitik som vårdas, värnas och utvecklas av de parter som är engagerade i att utveckla film. Statens roll bör handla om att skapa goda villkor, inte riktade bidrag. Det statliga filmpolitiken bör därför ersättas av en bred partsöverenskommelse där alltifrån filmskapare till bredbandsbolag finns representerade.”
 15. att den kulturpolitiska prioriteringen punkt 15 skulle ges lydelsen: ”Självständiga kulturutövare. Fler långa stipendier på fem till tio år bör inrättas för att fler kulturskapare ska få möjlighet att söka och få dessa stipendier. Fördelning av stipendierna ska ske utifrån kvalitetsaspekter. Frilansande kulturskapares sociala trygghet måste stärkas. En utredning bör tillsättas som ser över villkoren för pensioner, intjänandegrunder och möjligheten att ”fondera” inkomster över flera år för att jämna ut inkomster. Samtidigt bör högskolor med konstnärlig inriktning få i uppdrag att se över möjligheterna till kompetensutveckling/vidareutveckling av konstnärer och kulturarbetare. Skatteverket ska ha särskild kompetens för kulturskapare, som kan hjälpa till med rådgivning och information. Liknande arrangemang bör kunna skapas inom Försäkringskassan.”
 16. att partistyrelsens förslag till kulturpolitisk prioritering punkt 16 skulle bifallas: ”Självständiga medier. En liberal mediepolitik drivs av insikten att demokratin inte fungera måste vi ha en media som fungerar med pålitlighet och som lever upp till liberala presstraditioner och äger oberoende. För att säkerställa att politiken granskas, att den tredje statsmakten som utomstående granskare av staten, rättssystemet och näringsliv upprätthålls och för att ge medborgarna förutsättningar att fatta upplysta beslut i sin vardag. Den förhöjda momsen på digitala tidningar ska avskaffas och det nuvarande presstödet ska omvandlas till ett stöd för lokal granskande journalistik. Den svenska tryck- och yttrandefrihetslagstiftningen ska upprätthållas mot europeiska rättstraditioner med mindre heltäckande konstitutionellt skydd för det fria ordet. Vi vill också inrätta en fristående fond för att ytterligare stödja granskande journalistik.”
 17. att partistyrelsens förslag till kulturpolitisk prioritering punkt 17 skulle bifallas: ”Självständig public service. Public service ska fortsatt ha ett brett uppdrag och sträva efter kvalitet och relevans i olika genre. Därför ska finansieringen av public service vara teknikoberoende och ge public service-medierna ett skydd från kortsiktiga politiska beslut. Vi vill avskaffa tv-licensen och ersätta den med en allmän avgift. Vi ser i dagsläget en styrka i organiseringen i tre fristående bolag då det styrker oberoendet och stärker bildningens roll. Utbildningsradion har ett särskilt viktigt uppdrag för bildningen, minoriteter och mångfald. Vi vill värna UR:s särställning. För att ytterligare stödja självständigheten vill vi utreda en utveckling av den gemensamma ägar- och ledningsstrukturen för public service. En möjlighet till detta är en utvecklad modell med en stiftelseägd styrelse som agerar som mellanhand och garant mellan regeringen och public servicebolagen. Vi vill återinföra medborgarföreträdare på insynsplatser i styrelserna för public service-bolagen.”
 18. att motion M1 yrkande 1 skulle bifallas
 19. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion M1 yrkande 2 skulle anses besvarat
 20. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion M2 skulle anses besvarad
 21. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion M3 skulle avslås
 22. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion M4 skulle anses besvarad

23. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion M5 skulle avslås
24. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion M6 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
25. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion M7 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
26. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion M8 skulle bifallas
27. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion M9 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
28. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion M10 skulle anses besvarad
29. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion M11 skulle avslås
30. att motion M12 skulle bifallas
31. att i enlighet med partistyrelsens yrkande civilsamhällesgruppens rapport punkt 1 skulle bifallas:
”Upprätta ett tydligt politiskt mål för en samhällsutveckling med tillväxt och utveckling av civilsamhällets organisationer inom välfärden. Det är den politiska viljan som har gett förutsättningarna för en sådan utveckling i alla de länder där civilsamhället har en stark ställning i välfärdstjänsterna.”
32. att i enlighet med partistyrelsens yrkande civilsamhällesgruppens rapport punkt 2 och 4 skulle ersättas med en ny punkt med lydelsen: ”Non-profitföretagens möjligheter att finansiera investeringar på välfärdsområdet bör förbättras, till exempel genom ett särskilt uppdrag till Almi att erbjuda lån anpassade för civilsamhällets förutsättningar.”
33. att i enlighet med partistyrelsens yrkande civilsamhällesgruppens rapport punkt 3 skulle utgå
34. att i enlighet med partistyrelsens yrkande civilsamhällesgruppen rapport punkt 5 skulle ges lydelsen:
”Utvidga verksamheten med IOP (idéburet–offentligt partnerskap) där civilsamhällets aktörer och offentlig sektor samverkar kring gemensam verksamhet.”
35. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion M13 därmed skulle anses besvarad
36. att i enlighet med partistyrelsens yrkande anse motion M14 besvarad
37. att i enlighet med partistyrelsens yrkande civilsamhällesgruppens rapport punkt 6–7 skulle ersättas med en ny punkt med lydelsen: ”Det behövs en samlad översyn över hur skattesystemet påverkar den civila sektorns möjligheter att bli en starkare aktör inom välfärdsarbetet. En sådan översyn måste göras med insikt om den civila sektorns unika förutsättningar och utmaningar.”
38. att i enlighet med partistyrelsens yrkande civilsamhällesgruppens rapport punkt 8 skulle ges lydelsen:
”Inför skatteavdrag för gåvor för såväl privatpersoner som aktiebolag och andra juridiska personer till ideella aktörer inom välfärdsområdet i vid mening.”
39. att i enlighet med partistyrelsens yrkande civilsamhällesgruppens rapport punkt 9 skulle utgå
40. att i enlighet med partistyrelsens yrkande civilsamhällesgruppens rapport punkt 10 skulle bifallas: ”Gör LOV till huvudregeln och LOU till undantaget vid offentligt finansierad tjänsteproduktion med privata utförare, där detta är möjligt och relevant.”
41. att i enlighet med partistyrelsens yrkande civilsamhällesgruppens rapport punkt 11 skulle ges lydelsen:
”Regelverk och upphandlingar bör utformas så att det är möjligt för civilsamhällets aktörer att agera som leverantör. Det kan till exempel handla om att anpassa volymen på den upphandlade tjänsten så att det är meningsfullt för civilsamhällesaktörer att lägga anbud.”
42. att i enlighet med partistyrelsens yrkande civilsamhällesgruppens rapport punkt 12 skulle utgå
43. att i enlighet med partistyrelsens yrkande civilsamhällesgruppens rapport punkt 13 skulle utgå
44. att i enlighet med partistyrelsens yrkande civilsamhällesgruppens rapport punkt 14 skulle bifallas:
”Öppna fler områden inom kommunal service för ideella aktörer, exempelvis fritidsverksamhet vid skolor, mattjänst och liknande serviceverksamhet.”
45. att i enlighet med partistyrelsens yrkande civilsamhällesgruppens rapport punkt 15–17 skulle ersättas med en ny punkt med lydelsen: ”Idrottsrörelsen är en omistlig del av civilsamhället. Liberalerna vill främja en fri och självständig idrottsrörelse. Det offentliga stödet till idrotten bör innebära tydligt formulerade mål och en skarp uppföljning av målen, inte en mängd riktade stöd för olika i och för sig angelägna ändamål. Hinder för idrottens möjligheter till egenfinansiering bör identifieras och undanröjas.”
46. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion M15 skulle anses besvarad
47. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion M16 skulle anses besvarad
48. att i enlighet med partistyrelsens yrkande civilsamhällesgruppens rapport punkt 18–19 skulle ersättas med en ny punkt efter punkt 14 med lydelsen: ”Det offentliga stödet till civilsamhällets organisationer ska vara långsiktigt och bör ha tydliga ramar och mål, men inte styra i detalj. Barn och ungdomsverksamhet, samt verksamhet av, med och för grupper som annars har svårt att hävda sig bör vara prioriterat. Regelverk och kontrollen behöver skärpas så att extremistiska och våldsbejakande rörelser inte får stöd. Riktad verksamhet sker med fördel genom IOP-lösningar.”
49. att i enlighet med partistyrelsens yrkande civilsamhällesgruppens rapport punkt 20 skulle utgå

50. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion M17 skulle anses besvarad
51. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion M18 skulle avslås
52. att i enlighet med partistyrelsens yrkande civilsamhällesgruppens rapport punkt 21 och 25 skulle ersättas med en ny punkt med lydelsen: "Kunskapen om civilsamhällets roll, utveckling och uppdrag bör öka, genom forskning och genom statistik. Staten bör skapa en strategi för forskning kring den civila sektorns förutsättningar och utvecklingsmöjligheter. Denna forskning kan med fördel drivas i en sammanhållen forskningsmiljö."
53. att i enlighet med partistyrelsens yrkande civilsamhällesgruppens rapport punkt 22 och 24 skulle ersättas med en ny punkt med lydelsen: "Det moderna civilsamhället finns i många olika former, såväl traditionella folkrörelser som nya i huvudsak nätbaserade initiativ. Denna utveckling ska bejakas. Vår liberala syn på civilsamhället inkluderar även det frivilligengagemang som bedrivs digitalt."
54. att i enlighet med partistyrelsens yrkande civilsamhällesgruppens rapport punkt 23 skulle utgå
55. att i enlighet med partistyrelsens yrkande civilsamhällesgruppens rapport punkt 26 skulle ges lydelsen: "Stiftelselagen bör ses över, för att undersöka om och i så fall vilka förändringar som behöver göras för att avkastningen ska gå till att utveckla non-profitsektorn inom välfärdsområdet."
56. att i enlighet med partistyrelsens yrkande civilsamhällesgruppens rapport punkt 27 skulle utgå
57. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion M19 skulle anses besvarad
58. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motionerna M20 yrkande 1 och E51 yrkande 3 skulle anses besvarade
59. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motionerna M20 yrkande 3 skulle avslås
60. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motionerna M20 yrkande 2, M21 och E51 yrkande 2 och 4 skulle avslås
61. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion M22 skulle anses besvarad

Utskottsreservation 1

Saga Bowallius reserverade sig i utskottet till förmån för att den kulturpolitiska prioriteringen punkt 15 skulle avslås.

Utskottsreservation 2

Saga Bowallius reserverade sig i utskottet till förmån för att den kulturpolitiska prioriteringen punkt 17 mening 1 skulle ges lydelsen: "Uppdraget för public service ska endast innefatta nyhetsrapportering och samhällsinformation, på svenska samt minoritets- och teckenspråk."

Utskottsreservation 3

Lovisa Aldrin reserverade sig i utskottet till förmån för att motion M2 skulle bifallas.

Utskottsreservation 4

Lovisa Aldrin reserverade sig i utskottet till förmån för att motion M4 skulle bifallas.

Utskottsreservation 5

Tobias Hammarberg reserverade sig i utskottet till förmån för att motion M20 yrkande 1 skulle bifallas.

Utskottsreservation 6

Tobias Hammarberg reserverade sig i utskottet till förmån för att motion M20 yrkande 3 skulle bifallas.

Utskottsreservation 7

Sofia Remnert reserverade sig i utskottet till förmån för att motion M22 skulle bifallas.

I debatten yttrade sig:

Anna Manell för utskottet, Christer Nylander för partistyrelsen, Bengt Eliasson, Ulla-Britt Hagström, Jacqueline Tjällman, Oscar Matti, Agne Furingsten, Jens Adamik, Tobias Hammarberg, Saga Bowallius, Lovisa Aldrin, Anna Svalander, Madeleine Sjöstedt, Mathias Lindow, Mohammad Hassan, Anna Starbrink, Mari Lindahl, Svante Parsjö Tegnér och Morgan Olofsson.

Lotta Wahlmino yrkade:

1. att den kulturpolitiska prioriteringen punkt 15 skulle avslås

Saga Bowallius yrkade:

1. att den kulturpolitiska prioriteringen punkt 17 mening 1 skulle ges lydelsen: ”Uppdraget för public service ska endast innefatta nyhetsrapportering och samhällsinformation, på svenska samt minoritets- och teckenspråk.”

Karl Ingström yrkade:

1. att det i den kulturpolitiska prioriteringen punkt 17 efter orden ”allmän avgift” skulle läggas till ”samt en konsumtionsbaserad del”

Lovisa Aldrin och Bengt Eliasson yrkade:

1. att motion M2 skulle bifallas

Lovisa Aldrin yrkade:

1. att motion M4 skulle bifallas

Mathias Lindow yrkade:

1. att det i den föreslagna nya punkten i civilsamhällesrapporten i stället för punkt 15–17 skulle strykas orden ”inte en mängd riktade stöd för olika i och för sig angelägna ändamål”

Björn Brändewall och Tobias Hammarberg yrkade:

1. att motion M20 yrkande 1 skulle bifallas
2. att motion M20 yrkande 3 skulle bifallas

Björn Brändewall yrkade:

1. att motion M20 yrkande 2 skulle bifallas

Landsmötet beslutade:

1162. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den kulturpolitiska prioriteringen punkt 1: ”Uppgradera skolbiblioteken. Att säkerställa läslusten samtidigt som nyfikenheten till konst och kultur grundläggs tillsammans med ett kritiskt tänkande är en nödvändighet för våra barn och unga. Därför måste också skolbibliotekens roll, och särskilt de pedagogiska bildningsresurserna i form av skolbibliotekarier och liknande, lyftas. På samma sätt som det finns riktvärden för antal elever per skolskötarska (en på 400) menar vi att det ska finnas också för pedagogiska bildningsresurser – en på 400 elever. Ett välfungerande skolbibliotek är en del av den pedagogiska spetsverksamheten och en grundsten i en liberal kulturpolitik. Väl fungerande skolbibliotek är därför en avgörande nyckel för att öka likvärdigheten.”
1163. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den kulturpolitiska prioriteringen punkt 2: ”Lyft bibliotekens status. Bibliotekens roll har varit och kommer alltjämt att vara ett öppet rum – öppet för alla utan legitimation; en demokratiresurs. Här tillgängliggörs litteratur, här kan medborgarkontakter tas, här kan konsten leva och kulturen froda. Som en del i integrationsarbetet visar också flera projekt i Norden att biblioteken kan vara en resurs också för studieförbund och för civilsamhället i form av föreningar att interagera med nya medborgare. Biblioteken i dag är mer än en samling böcker till utlåning – de är också en plats där det finns någon att hålla i handen när man söker information, när man bildas och utbildas. Bibliotek är inte en plats där man får bete sig hur som helst. Den som upprepade gånger missköter sig och stör andra måste därför kunna stängas av.”
1164. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den kulturpolitiska prioriteringen punkt 3: ”En nationell bibliotekssamordning. En handlar om nationell bibliotekssamordning både vad gäller e-böcker och vanliga pappersböcker. För e-böcker handlar det om licenser och för pappersböcker handlar det om logistik; att hantera ett flöde över landet. I samverkansmodellen är i dag regionbiblioteken utsatta, till förmån för scenerna som oftast syns och hörs betydligt mer. Det här menar vi måste lösas i en nationell biblioteksstrategi där hela kedjan av skolbibliotek, folkbibliotek, stadsbibliotek och länsbibliotek tillsammans med bokbussarna belyses. En del i detta är också att införa ett nationellt lånekort.”
1165. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den kulturpolitiska prioriteringen punkt 4: ”Tillgängliggör e-böcker. Låntagare måste kunna låna och konsumera medier i de kanaler som de själva väljer, även digitala. E-böcker ska därför, i likhet med tryckta böcker, kunna tillgängliggöras på folkbiblioteken för att biblioteken ska kunna uppfylla sitt grundläggande uppdrag, bidra till

- välinformerade medborgare som genom en fri och obunden tillgång till kunskap, tankar, kultur och information kan göra självständiga ställningstaganden och delta i utvecklingen av demokratin. Bibliotek ska kunna anskaffa e-böcker till skäliga priser och på rimliga villkor och att författare ges skälig ersättning för e-bokutlåning till allmänheten. Detta samlat kräver en gemensam europeisk upphovsrättslagstiftning som är ändamålsenlig och ger bibliotek möjlighet att anskaffa och låna ut e-böcker.”
1166. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den kulturpolitiska prioriteringen punkt 5: ”Nationellt kunskapscentrum för musik- och kulturskolan. Musik och kulturskolan är en viktig verksamhet för att ge barn och unga möjlighet att tillägna sig kulturella färdigheter. Kvaliteten inom musik- och kulturskolan är mycket skiftande mellan olika kommuner. Vi anser att undervisningen måste bedrivas med höga konstnärliga ambitioner. Det är viktigt att kulturskolans bidrag går till att barn och ungdomar får utvecklas och ta tillvara sina konstnärliga talanger. De skattemedel som investeras i verksamheten ska komma många barn och ungdomar till godo och man bör arbeta för att nå fler elever utan att ge avkall på kvalitetskraven i undervisningen. För att kunna höja kvaliteten vill vi införa ett nationellt kunskapscentrum för musik- och kulturskolan. Ett sådant centrum bör bland annat ha till uppgift att samlar fakta, forskning och erfarenheter samt sprida detta till musik- och kulturskolor runt om i landet.”
1167. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den kulturpolitiska prioriteringen punkt 6: ”Öka internationaliseringen. Sveriges kulturliv berikas av influenser från andra kulturer och vi vill uppmuntra till fler internationella utbyten. En framträdande position på de internationella scenerna inom litteratur, musik, film och konst är viktig del av Sverige bilden, men också en viktig del av att möta det nya oväntade. Sverige ska också sträva efter att vara attraktiv scen för konstnärer från andra delar av världen. Fler fristadsförfattare och fristadsbostäder behövs över hela landet. Fristadssystemet ska vara öppet också för andra konstnärer. Den främsta förutsättningen för det är att garantera att Sverige fortsätter att ha konkurrensfördelar som kunskaps- och teknisk nation. I detta arbete är alla insatser på kultur och bildningsområdet, liksom goda skattevillkor viktiga. Men det behövs också speciella satsningar för att ge kreatörer och kulturarbetares möjlighet att arbeta från Sverige mot den globala kulturmarknaden. Sverige ska vara en attraktiv plats för konstnärer att verka på, skapandet av kreativa miljöer ska vara prioriterat i stadsplaneringen, stadsutvecklingen och arkitekturstrategi.”
1168. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den kulturpolitiska prioriteringen punkt 7: ”Uppsökande verksamhet. De institutioner som erhåller statlig finansiering bör ha till uppgift att söka ny publik. Uppdraget bör handla såväl om att bryta sociala som regionala skillnader i kulturkonsumtion. De nationella institutionerna bör sträva efter att nå publik i hela landet, bland annat genom turnéer, digitala sändningar och samarbete med folkbildningens aktörer. De närmaste åren ska såväl Kungliga Operan som Dramaten sannolikt genomgå stora renoveringar. I samband med dessa bör ett särskilt uppsökande uppgift ges.”
1169. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den kulturpolitiska prioriteringen punkt 8: ”Ett nytt konstnärligt nationellt uppgift. Vid sidan av de nationella institutionerna med nationellt uppgift bör ett särskilt konstnärligt nationellt uppgift, där en viss scen får i uppgift att vara konstnärligt drivande under en viss period. Det skulle till exempel kunna handla om att ge en regional opera, dansteater, teater, konserthus ett särskilt flerårigt statligt stöd för att utveckla sina konstformer och nå ny publik. Syftet bör vara att långsiktigt bredda sin förankring i hela landet. Sponsring ska bli lättare och donationer till kulturella ändamål ska vara avdragsgill.”
1170. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den kulturpolitiska prioriteringen punkt 9: ”Statliga bidrag och anslag ska vara kvalitetsdrivande. På flera områden finns i dag koppling mellan kvalitet och bidrag, det gäller till exempel för litteraturstödet. Vi menar att alla statliga bidrag och anslag till institutioner, kulturskapare, fria grupper etc. ska vara utformade på ett sätt som bidrar till långsiktig kvalitetsutveckling. Särskilda utvärderingsgrupper – med armlängds avstånd till politiken – bör tillsättas på respektive område för att utvärdera kvalitetsaspekter. Internationellt deltagande i dessa grupper bör eftersträvas. För att frigöra resurser till nyskapande och hög kvalitet måste verksamheter av dålig kvalitet kunna läggas ner. Det bör ske i betydligt större omfattning än nu. Slentrianmässig anslags- och bidragsgivning är aldrig bra, särskilt inte inom kulturområdet. För att stärka kvalitetsaspekten och undvika slentrian bör utlysningar och platsannonser etc. utformas könsneutralt och intervjugrupperna bör bestå av både män och kvinnor.”
1171. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den kulturpolitiska prioriteringen punkt 10: ”Folkbildningens ställning ska stärkas. Med folkbildningens viktiga arbete i fokus – att bidra med diskussioner, debatter, föreläsningar, studiecirkel och utställningar över hela landet – kan

- bildningen och kulturen leva och frodas. Därför måste stödet till folkbildningen också präglas av långsiktighet. De förslag som kommer från statligt håll om särskilda anvisningar och satsningar inom särområden fragmentiserar och försvårar det som ska vara fritt och frivilligt. Med en stark tilltro till folkbildningen och dess förmåga att, likt liberaler, utgå från vars och ens möjlighet men också olika förutsättningar, vilja växa, utvecklas och bidra kan också samhället växa.”
1172. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den kulturpolitiska prioriteringen punkt 11: ”Genomför humaniorasatsning på högskolor och universitet. Humaniora har under lång tid varit i strykklasse på högskolor och universitet. Kvalitet har betonats i politiken för den högre utbildningen. Men det finns fortfarande anledning att vara oroad över humanioras ställning. Ett land som inte satsar tillräckligt på humaniora och klassisk bildning blir ett fattigare land. Därför bör nästa mandatperiod inledas med en bred humaniorasatsning på högskola och universitet. Denna satsning innebär en höjning av kvaliteten på utbildningen och förbättrade villkor för forskningen.”
1173. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den kulturpolitiska prioriteringen punkt 12: ”Lyft fram det främsta av kulturarvet. Museer, nationalscener och andra kulturinstitutioner ska i mycket hög utsträckning digitalisera och tillgängliggöra den del av världens kulturarv som Sverige förvaltar. Att t.ex. göra museernas konstsamlingar åtkomliga via nätet skulle göra dem tillgängliga för allmänheten på ett helt annat sätt än i dag, särskilt eftersom samlingarna är mycket större än vad som kan visas i museernas egna lokaler. För att underlätta den nyfiknes möjlighet till överblick i den digitala tiden bör institutionerna ges i uppdrag att lista sina främsta verk. En portal bör skapas där digitala exemplar av de mest kvalitativa delarna av svenskt kulturarv lyfts fram.”
1174. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den kulturpolitiska prioriteringen punkt 13: ”Självständiga kulturinstitutioner. Även om armlängds avstånd upprätthålls är finansieringen av svensk kultur en svaghet för självständigheten. Kulturinstitutionerna i Sverige är starkt beroende av offentlig finansiering. Det är en svaghet som minskar självständigheten. Det är bra för demokratiska samtalet med fria självständiga och starka kulturinstitutioner. Liberalerna står för fortsatt höga ambitioner i den offentliga kulturpolitiken och menar snarare att kulturens offentliga stöd bör öka. För att öka självständigheten är det dock viktigt att finansieringen är bred. Därför bör bidrag och anslag kompletteras med en offensiv politik för att öka andra finansieringskällor. Villkoren för privata sektorns stöd måste förbättras. Avdragsrätt för inköp bör införas, stiftelsers möjlighet att ge kulturstöd öka och villkoren för olika former av privat sponsring av kultur förbättras. På fler områden bör finansiering som litteraturstödet eftersträvas.”
1175. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den kulturpolitiska prioriteringen punkt 14: ”Självständig filmproduktion. Den statliga filmpolitik som regeringen införde är ett dubbelt misstag. Det innebär dels att filmens resurser minskar, dels ökat beroende av staten. Liberalerna vill se en filmpolitik som vårdas, värnas och utvecklas av de parter som är engagerade i att utveckla film. Statens roll bör handla om att skapa goda villkor, inte riktade bidrag. Det statliga filmpolitiken bör därför ersättas av en bred partsöverenskommelse där alltifrån filmskapare till bredbandsbolag finns representerade.”
1176. att i enlighet med utskottets yrkande ge den kulturpolitiska prioriteringen punkt 15 lydelsen: ”Självständiga kulturutövare. Fler långa stipendier på fem till tio år bör inrättas för att fler kulturskapare ska få möjlighet att söka och få dessa stipendier. Fördelning av stipendierna ska ske utifrån kvalitetsaspekter. Frilansande kulturskapares sociala trygghet måste stärkas. En utredning bör tillsättas som ser över villkoren för pensioner, intjänandegrunder och möjligheten att ”fondera” inkomster över flera år för att jämna ut inkomster. Samtidigt bör högskolor med konstnärlig inriktning få i uppdrag att se över möjligheterna till kompetensutveckling/vidareutveckling av konstnärer och kulturarbetare. Skatteverket ska ha särskild kompetens för kulturskapare, som kan hjälpa till med rådgivning och information. Liknande arrangemang bör kunna skapas inom Försäkringskassan.”
1177. att därmed avslå Lotta Wahlminos yrkande
1178. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den kulturpolitiska prioriteringen punkt 16: ”Självständiga medier. En liberal mediepolitik drivs av insikten att demokratin inte fungera måste vi ha en media som fungerar med pålitlighet och som lever upp till liberala presstraditioner och äger oberoende. För att säkerställa att politiken granskas, att den tredje statsmakten som utomstående granskare av staten, rättssystemet och näringslivet upprätthålls och för att ge medborgarna förutsättningar att fatta upplysta beslut i sin vardag. Den förhöjda momsen på digitala tidningar ska avskaffas och det nuvarande presstödet ska omvandlas till ett stöd för lokal granskande journalistik. Den svenska tryck- och yttrandefrihetslagstiftningen ska upprätthållas mot europeiska rättstraditioner med mindre

- heltäckande konstitutionellt skydd för det fria ordet. Vi vill också inrätta en fristående fond för att ytterligare stödja granskande journalistik.”
1179. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den kulturpolitiska prioriteringen punkt 17: ”Självständig public service. Public service ska fortsatt ha ett brett uppdrag och sträva efter kvalitet och relevans i olika genre. Därför ska finansieringen av public service vara teknikberoende och ge public service-medierna ett skydd från kortsiktiga politiska beslut. Vi vill avskaffa tv-licensen och ersätta den med en allmän avgift. Vi ser i dagsläget en styrka i organiseringen i tre fristående bolag då det styrker oberoendet och stärker bildningens roll. Utbildningsradion har ett särskilt viktigt uppdrag för bildningen, minoriteter och mångfald. Vi vill värna UR:s särställning. För att ytterligare stödja självständigheten vill vi utreda en utveckling av den gemensamma ägar- och ledningsstrukturen för public service. En möjlighet till detta är en utvecklad modell med en stiftelseägd styrelse som agerar som mellanhand och garant mellan regeringen och public servicebolagen. Vi vill återinföra medborgarföreträdare på insynsplatser i styrelserna för public service-bolagen.”
1180. att därmed avslå Saga Bowallius och Karl Ingströms yrkanden
1181. att i enlighet med utskottets yrkande bifalla motion M1 yrkande 1
1182. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion M1 yrkande 2 besvarat
1183. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion M2 besvarad
1184. att därmed avslå Lovisa Aldrins och Bengt Eliassons yrkande
1185. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion M3
1186. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion M4 besvarad
1187. att därmed avslå Lovisa Aldrins yrkande
1188. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion M5
1189. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion M6 bifallen med vad partistyrelsen anfört
1190. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion M7 bifallen med vad partistyrelsen anfört
1191. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla motion M8
1192. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion M9 bifallen med vad partistyrelsen anfört
1193. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion M10 besvarad
1194. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion M11
1195. att i enlighet med utskottets yrkande bifalla motion M12
1196. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla civilsamhällesgruppens rapport punkt 1: ”Upprätta ett tydligt politiskt mål för en samhällsutveckling med tillväxt och utveckling av civilsamhällets organisationer inom välfärden. Det är den politiska viljan som har gett förutsättningarna för en sådan utveckling i alla de länder där civilsamhället har en stark ställning i välfärdstjänsterna.”
1197. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ersätta civilsamhällesgruppens rapport punkt 2 och 4 med en ny punkt med lydelsen: ”Non-profitföretagens möjligheter att finansiera investeringar på välfärdsområdet bör förbättras, till exempel genom ett särskilt uppdrag till Almi att erbjuda lån anpassade för civilsamhällets förutsättningar.”
1198. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande låta civilsamhällesgruppens rapport punkt 3 utgå
1199. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge civilsamhällesgruppen rapport punkt 5 lydelsen: ”Utvidga verksamheten med IOP (idéburet–offentligt partnerskap) där civilsamhällets aktörer och offentlig sektor samverkar kring gemensam verksamhet.”
1200. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande därmed anse motion M13 besvarad
1201. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion M14 besvarad
1202. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ersätta civilsamhällesgruppens rapport punkt 6–7 med en ny punkt med lydelsen: ”Det behövs en samlad översyn över hur skattesystemet påverkar den civila sektorns möjligheter att bli en starkare aktör inom välfärdsarbetet. En sådan översyn måste göras med insikt om den civila sektorns unika förutsättningar och utmaningar.”
1203. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge civilsamhällesgruppens rapport punkt 8 lydelsen: ”Inför skatteavdrag för gåvor för såväl privatpersoner som aktiebolag och andra juridiska personer till ideella aktörer inom välfärdsområdet i vid mening.”
1204. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande låta civilsamhällesgruppens rapport punkt 9 utgå

1205. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla civilsamhällesgruppens rapport punkt 10: ”Gör LOV till huvudregeln och LOU till undantaget vid offentligt finansierad tjänsteproduktion med privata utförare, där detta är möjligt och relevant.”
1206. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge civilsamhällesgruppens rapport punkt 11 lydelsen: ”Regelverk och upphandlingar bör utformas så att det är möjligt för civilsamhällets aktörer att agera som leverantör. Det kan till exempel handla om att anpassa volymen på den upphandlade tjänsten så att det är meningsfullt för civilsamhällesaktörer att lägga anbud.”
1207. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande låta civilsamhällesgruppens rapport punkt 12 utgå
1208. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande låta civilsamhällesgruppens rapport punkt 13 utgå
1209. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla civilsamhällesgruppens rapport punkt 14: ”Öppna fler områden inom kommunal service för ideella aktörer, exempelvis fritidsverksamhet vid skolor, matjänst och liknande serviceverksamhet.”
1210. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ersätta civilsamhällesgruppens rapport punkt 15–17 med en ny punkt med lydelsen: ”Idrottsrörelsen är en omistlig del av civilsamhället. Liberalerna vill främja en fri och självständig idrottsrörelse. Det offentliga stödet till idrotten bör innebära tydligt formulerade mål och en skarp uppföljning av målen, inte en mängd riktade stöd för olika i och för sig angelägna ändamål. Hinder för idrottens möjligheter till egenfinansiering bör identifieras och undanröjas.”
1211. att därmed avslå Mathias Lindows yrkande
1212. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion M15 besvarad
1213. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion M16 besvarad
1214. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ersätta civilsamhällesgruppens rapport punkt 18–19 med en ny punkt efter punkt 14 med lydelsen: ”Det offentliga stödet till civilsamhällets organisationer ska vara långsiktigt och bör ha tydliga ramar och mål, men inte styra i detalj. Barn och ungdomsverksamhet, samt verksamhet av, med och för grupper som annars har svårt att hävda sig bör vara prioriterat. Regelverk och kontrollen behöver skärpas så att extremistiska och våldsbejakande rörelser inte får stöd. Riktad verksamhet sker med fördel genom IOP-lösningar.”
1215. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande låta civilsamhällesgruppens rapport punkt 20 utgå
1216. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion M17 besvarad
1217. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion M18
1218. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ersätta civilsamhällesgruppens rapport punkt 21 och 25 med en ny punkt med lydelsen: ”Kunskapen om civilsamhällets roll, utveckling och uppdrag bör öka, genom forskning och genom statistik. Staten bör skapa en strategi för forskning kring den civila sektorns förutsättningar och utvecklingsmöjligheter. Denna forskning kan med fördel drivas i en sammanhållen forskningsmiljö.”
1219. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ersätta civilsamhällesgruppens rapport punkt 22 och 24 med en ny punkt med lydelsen: ”Det moderna civilsamhället finns i många olika former, såväl traditionella folk rörelser som nya i huvudsak nätbaserade initiativ. Denna utveckling ska bejakas. Vår liberala syn på civilsamhället inkluderar även det frivilligengagemang som bedrivs digitalt.”
1220. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande låta civilsamhällesgruppens rapport punkt 23 utgå
1221. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge civilsamhällesgruppens rapport punkt 26 lydelsen: ”Stiftelselagen bör ses över, för att undersöka om och i så fall vilka förändringar som behöver göras för att avkastningen ska gå till att utveckla non-profitsektorn inom välfärdsområdet.”
1222. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande låta civilsamhällesgruppens rapport punkt 27 utgå
1223. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion M19 besvarad
1224. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna M20 yrkande 1 och E51 yrkande 3 besvarade
1225. att därmed avslå Björn Brändewalls och Tobias Hammarbergs yrkande 1
1226. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion M20 yrkande 3
1227. att därmed avslå Björn Brändewalls och Tobias Hammarbergs yrkande 2
1228. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motionerna M20 yrkande 2, M21 och E51 yrkande 2 och 4

1229. att därmed avslå Björn Brändewalls yrkande
1230. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion M22 besvarad

§ 133. Beredningsutskottets förslag nr 3: Skolgång/skolplikt upp till 20 år

Christer Nylander, beredningsutskottet, yrkade:

- att den skolpolitiska rapporten punkt 29 skulle ges lydelsen:
”Skolplikten ska kunna förlängas till 18 års ålder för elever som inte nått målen i grundskolan. Det är särskilt viktigt för att kunna hantera elever som kommit till Sverige under tonåren. Även efter 18 års ålder behöver dock både förväntan på och rätten till att studera mot grundskolekompetens stärkas för dem som inte slutfört grundskolan. Därför ska alla kommuner, till skillnad från i dag, tvingas erbjuda utbildning på grundskolenivå till personer mellan 18 och 20 år som ännu inte slutfört grundskolan, samt ha i uppdrag att verka för dessa elevers deltagande i utbildningen.”

I debatten yttrade sig även:

Karolina Wallström.

Landsmötet beslutade:

1231. att bifalla beredningsutskottets förslag

§ 134. Beredningsutskottets förslag nr 4: Åldersgränser för juridiskt kön

Helene Odenjung, beredningsutskottet, yrkade:

- att landsmötet skulle ta ställning för följande:
”Liberalerna vill lära av erfarenheterna av den norska modellen och sänka åldersgränsen för juridiskt könsbyte. Lagstiftning ska ändras så att personer över 15 år ska kunna byta sitt juridiska kön utan samtycke av vårdnadshavare eller god man. Även för individer mellan 6 och 15 år ska möjlighet att byta juridiskt kön finnas, men då krävs samtycke av såväl vårdnadshavare eller god man som remiss från skolkurator.”

Landsmötet beslutade:

1232. att bifalla beredningsutskottets förslag

§ 135. Beredningsutskottets förslag nr 7: Punkt 7–11 i den missbrukspolitiska rapporten

Christer Nylander, beredningsutskottet, yrkade:

- att i enlighet med partistyrelsens förslag punkt 7 i den missbrukspolitiska rapporten skulle bifallas:
”Socialtjänsten ska huvudansvar för sociala insatser och interventioner för personer med beroendeproblem. Socialtjänstens ska kunna erbjuda insatser också utan föregående biståndsprövning. Det uppsökande och förebyggande lokala arbetet ska vara väl utbyggt.”
- att i enlighet med partistyrelsens förslag punkt 8 i den missbrukspolitiska rapporten skulle bifallas:
”Socialtjänsten ska erbjuda insatser som inte kräver nykterhet eller drogfrihet innan man får ta del av dem.”
- att i enlighet med partistyrelsens förslag punkt 9 i den missbrukspolitiska rapporten skulle bifallas:
”Beroendevården ska erbjuda insatser och stöd för medberoende, till exempel anhöriga. Ett missbruk påverkar fler än den som är i ett beroende och de behöver stöd och hjälp. Inkludering ökar också möjligheten till ett drogfritt liv.”
- att i enlighet med partistyrelsens förslag punkt 10 i den missbrukspolitiska rapporten skulle bifallas:
”Barnfamiljer där det förekommer missbruk ska ha rätt till familjestöd från socialtjänsten.”
- att i enlighet med partistyrelsens förslag punkt 11 i den missbrukspolitiska rapporten skulle bifallas:
”Ungdomar som utvecklat ett missbruk ska kunna få intensiva insatser i hemmet.”

Landsmötet beslutade:

1233. att bifalla beredningsutskottets förslag

§ 136. Beredningsutskottets förslag nr 9: Bolagsverket och andra myndigheter

Helene Odenjung, beredningsutskottet, yrkade:

1. att punkt 6 i rapporten från arbetsgruppen för jobb och tillväxt skulle ges lydelsen:
”Liberalerna verkar för både färre myndigheter, bättre samverkan mellan myndigheter och en effektiv fördelning av arbetsuppgifter mellan myndigheter. Det kan i detta perspektiv exempelvis övervägas om gränsdragningen av arbetsuppgifter mellan Skatteverket och Bolagsverket i dag är den mest effektiva.”

Landsmötet beslutade:

1234. att bifalla beredningsutskottets förslag

§ 137. Beredningsutskottets förslag nr 10: Flygskatt

Christer Nylander, beredningsutskottet, yrkade:

1. att klimat- och miljörapporten punkt 8 skulle ges lydelsen:
”Liberalerna har sagt nej till regeringens föreslagna flygskatt. Flyget ska liksom andra transportslag dock självfallet stå för sina klimatkostnader. Sverige ska driva på för en europeisk flygskatt och att flyget internationellt ska betala för sina klimatkostnader. Ett system med differentierade landningsavgifter utifrån hur mycket biobränsle som används vid flygningar bör införas. För att öka konsumenternas information och kunskap om flygets klimatpåverkan införs en obligatorisk klimatdeklaration i reklam och vid bokning av flygresor.”

Landsmötet beslutade:

1235. att bifalla beredningsutskottets förslag

§ 138. Beredningsutskottets förslag nr 11: Moms för musikverksamhet

Beredningsutskottet anförde:

”Landsmötet har beslutat att momsnivån för olika typer av musikverksamheter ska vara enhetlig. Som regel pekar landsmötet ut riktningen, men binder inte partiet vid exakta skattesatser. Landsmötet bör därför inte ta ställning till vilken enhetlig momsnivå som ska tillämpas.”

Helene Odenjung, beredningsutskottet, yrkade:

1. att landsmötet skulle godkänna ovanstående ställningstagande

Landsmötet beslutade:

1236. att bifalla beredningsutskottets förslag

§ 139. Förhandlingspassets avslutande

Ulrika Francke förklarade förhandlingspasset avslutat klockan 09.31.

§ 140. Förhandlingspassets öppnande

Lars Persson Skandevall förklarade förhandlingspasset öppnat klockan 09.37.

§ 141. Fastställande av dagordning för förhandlingspasset

Landsmötet beslutade:

1237. att fastställa dagordning för förhandlingspasset enligt mötespresidiets förslag

§ 142. Justering av röstlängd

Lars Persson Skandevall anmälde följande förändringar i förhållande till den inför landsmötet upprättade röstlängden:

Richard Bengtsson, Stockholms län, ersattes av Mia Franzén
Marianne Damström Gereben, Stockholms län, ersattes av Ulf Fridebäck
Sara Svanström, Stockholms län, ersattes av Maria Johansson
Maria Weimer, Uppsala län, ersattes av Katarina Zeste
Bo Bergsjö, Kronobergs län, ersattes av Yngve Filipsson
Bodil Frigren Ericsson, Blekinge län, ersattes av Amanda Pihl
Jesper Rehn, Blekinge län, ersattes av Inga-Lena Fischer
Ida Ingerö, Skåne län, ersattes av Josefine Temrell
Jonas Andersson, Västsverige, ersattes av Said Abdu
Jan Ertsborn, Västsverige, ersattes av Simona Mohamsson
Ann Catrine Fogelgren, Västsverige, ersattes av Maria Nilsson
Kristina Grapenholm, Västsverige, ersattes av Patrik Krantz
Peter Göthblad, Västsverige, ersattes av Annika Westh
Pär Johnson, Skaraborg, ersattes av Jacqueline Tjällman
Marlene Zachrisson, Skaraborg, ersattes av Lars Holmberg
Jenny Boström, Västmanlands län, ersattes av Anders Cargerman
Helena Hagberg, Västmanlands län, ersattes av Anita Lilja-Stenholm
Svante Parsjö Tegnér, Dalarnas län, ersattes av Anna Eling

§ 143. Val av justeringsdelegation

Landsmötet beslutade:

1238. att utse Andreas Westerberg och Christina Örnebjär till justerare för innevarande förhandlingspass

§ 144. Val av rösträkningsdelegation

Landsmötet beslutade:

1239. att utse Malin Danielsson, Lars Karlsson, Roko Kursar och Max Sjöberg till rösträknare för innevarande förhandlingspass

§ 145. Fråga om skärpt tidsbegränsning

Landsmötespresidiet yrkade:

1. att det under innevarande förhandlingspass skulle gälla två minuters talartid för utskottets och partistyrelsens föredragande samt en minuts talartid för övriga

Landsmötet beslutade:

1240. att bifalla landsmötespresidiets yrkande

§ 146. Religiösa friskolor m.m. (utskottsutlåtande 3B)

Den skolpolitiska arbetsgruppen hade i rapporten "Kunskap och frihet" yrkat:

42. Elever ska inte undantas från simundervisning, eller undervisning i sex- och samlevnadskunskap. Skollagen ska följas. Uppdelning av undervisningen mellan tjejer och killar ska endast kunna göras tillfälligt och av pedagogiska skäl – inte permanent och av religiösa skäl.
43. Nya religiösa friskolor ska ej tillåtas, befintliga ska inte kunna utvidga sin verksamhet. Inspektionen av religiösa friskolor och förskolor ska skärpas. Huvudmän som inte följer läroplanens normer och värdegrund ska inte få bedriva skola och förskola.

I motion F20 hade yrkats:

1. att elever i grundskolan ska vara befriade från uttryck för ojämställdhet och förtryck

I motion F21 hade yrkats:

1. att landsmötet ställer sig bakom vad som anförs i motionen om slöja eller motsvarande klädesplagg som hämmar barns rörelsefrihet, samt att skolor ska föra en dialog med föräldrar och familjer
2. att landsmötet ställer sig bakom vad som anförs i motionen om att det ska bli svårare att starta och lättare att stänga konfessionella förskolor och skolor
3. att Liberalerna ska verka för att Skolinspektionen ges ett särskilt uppdrag att granska friskolor som drivs av ideella föreningar och trossamfund
4. att Liberalerna ska verka för att inga skattemedel – på nationell eller lokal nivå – ges till föreningar som uppmuntrar till våldsbejakande extremism, kvinnohat eller som vill förändra samhället med odemokratiska medel

I motion F22 hade yrkats:

1. att all utbildning i skolan ska vara icke-konfessionell. Samma krav ska ställas på fristående skolor, förskolor och fritidshem som på de kommunala

I motion F23 hade yrkats:

1. att landsmötet ställer sig bakom det som anförs i motionen, dels om ett förstatligande av skolan, dels om en avveckling av alla former av konfessionella friskolor
2. att landsmötet ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett skyndsamt stopp för religiösa trossamfund att få driva skolor

I motion F24 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för att religiösa förskolor, skolor och gymnasier inte ska tillåtas och att de som i dag finns avvecklas genom att ett omedelbart förbud mot intagning av nya elever införs. Ett förbud mot alla typer av konfessionella inslag, exempelvis morgonbön, måltidsbön, ska gälla inom skolväsendets alla delar

I motion F25 hade yrkats:

1. att de religiösa friskolor som finns i dag erbjuds möjlighet till omställning till en vanlig friskola och att de därmed kan konkurrera med andra fördelar i stället för att saluföra en viss religiös livsåskådning

I motion F26 hade yrkats:

1. att det integrationspolitiska programmets svårtolkade och meningslösa avsnitt om "religiösa friskolor" skrivs om så att det blir begripligt och inte framstår som ett utslag av religionsfientlighet, ovärdigt ett liberalt parti

I motion F27 hade yrkats:

1. att religiösa friskolor inte ska tillåtas i svensk grundskola
2. att svensk skola ska vara fri från religiösa inslag och vila på en humanistisk värdegrund

I motion F28 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för en "sammanhållen skoldag" som ska vara icke-konfessionell och avse alla slag av skolor

2. att Liberalerna verkar för följande nya lydelse av paragraf 7 i skollagen: ”Utbildningen vid fristående skolor, fristående förskolor och fristående fritidshem ska vara icke-konfessionell.”

I motion F29 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för både sekulär ordning och social harmoni i samhället när det kommer till undervisning
2. att Liberalerna ska ta ställning för att Sverige ska fortsätta att följa Europakonventionen där varje förälder har rätt att välja den utbildning som stämmer överens med den egna religiösa eller filosofiska övertygelse

I motion F30 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska ta ställning för att Sverige ska fortsätta att följa Europakonventionen där varje förälder har rätt att välja den utbildning som stämmer överens med den egna religiösa eller filosofiska övertygelse

Partistyrelsen hade yrkat:

1. att den skolpolitiska rapporten punkt 42 skulle bifallas: ”Elever ska inte undantas från simundervisning, eller undervisning i sex- och samlevnadskunskap. Skollagen ska följas. Uppdelning av undervisningen mellan tjejer och killar ska endast kunna göras tillfälligt och av pedagogiska skäl – inte permanent och av religiösa skäl.”
2. att den skolpolitiska rapporten punkt 43 skulle bifallas: ”Nya religiösa friskolor ska ej tillåtas, och befintliga ska inte kunna utvidga sin verksamhet. Inspektionen av religiösa friskolor och förskolor ska skärpas. Huvudmän som inte följer läroplanens normer och värdegrund ska inte få bedriva skola och förskola.”
3. att motionerna F21 yrkande 2–4 samt F22–F29 skulle anses besvarade
4. att motion F30 skulle avslås
5. att motionerna F20 och F21 yrkande 1 skulle anses besvarade

Utskottet yrkade:

1. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den skolpolitiska rapporten punkt 42 skulle bifallas: ”Elever ska inte undantas från simundervisning, eller undervisning i sex- och samlevnadskunskap. Skollagen ska följas. Uppdelning av undervisningen mellan tjejer och killar ska endast kunna göras tillfälligt och av pedagogiska skäl – inte permanent och av religiösa skäl.”
2. att skolpolitiska rapporten punkt 43 skulle ges lydelsen: ”All utbildning i skolan ska vara icke-konfessionell. Samma krav ska ställas på fristående skolor, förskolor och fritidshem som på de kommunala.” och att motion F22 därmed skulle bifallas
3. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motionerna F21 yrkande 2–4 samt F23–F29 skulle anses besvarade
4. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion F30 skulle avslås
5. att landsmötet skulle ställa sig bakom att slöjanvändning inte ska tillåtas i förskola eller lågstadiet
6. att motionerna F20 och F21 yrkande 1 därmed skulle anses besvarade

Utskottsreservation 1

Kristina Bergman Alme, Malin Ekman och Maria Winberg Nordström reserverade sig i utskottet till förmån för att motion F20 skulle bifallas.

Utskottsreservation 2

Roko Kursar reserverade sig i utskottet till förmån för att motion F22 skulle avslås.

I debatten yttrade sig:

Fredrik Malm, utskottet, Christer Nylander, partistyrelsen, Roko Kursar, utskottsreservant, Cecilia Wikström, Mohamad Hassan, Anna Ekström, Kristina Bergman Alme, Christina Örnebjär, Monica Wahlström, Amelie Tarschys Ingre, Lotta Edholm, Ulrica Westerlund, Tobias Hammarberg, Helene Odenjung, Inger Lundberg, Annika Westh, Andreas Cerny, Johan Wikander, Maria Winberg Nordström, Gulan Avci, Robert Hannah, Anna Starbrink, Marcus Nilsen, Max Sjöberg, Yanina Westergren, Daniel Forslund, Maria Nilsson, Charlotta Schenholm, Ylva Mozis, Frida Svensson, Helena Sjöberg, Christoffer Fagerberg och Caroline Rhawi.

Anna Ekström, Jimmy Ekström, Agne Furingsten, Mohamad Hassan, Malin Sjöberg Högrell, Nina Lundström, Helena Sjöberg och Cecilia Wikström yrkade:

1. att, i stället för den skolpolitiska rapporten punkt 43, motion F21 yrkande 2–4 skulle bifallas

Amelie Tarschys Ingre, Maria Johansson och Elisabeth Mattsson yrkade:

1. att partistyrelsens förslag till punkt 43 i den skolpolitiska rapporten skulle bifallas

Anna Ekström, Joar Forssell och Christina Örnebjär yrkade:

1. att ordet ”utbildning” i utskottets förslag till den skolpolitiska rapporten punkt 43 skulle ersättas med ”undervisning”

Linda Eklund och Anna Ekström yrkade:

1. att motion F22 skulle avslås

Linda Eklund och Ulf Nilsson yrkade:

1. att motion F23 skulle avslås
2. att motion F24 skulle avslås
3. att motion F25 skulle avslås
4. att motion F27 skulle avslås

Inger Lundberg, Annika Westh och Johan Wikander yrkade:

1. att motion F25 skulle bifallas

Jesper Brandberg och Agne Furingsten yrkade:

1. att motion F26 skulle bifallas

Anna Ekström, Jimmy Ekström, Agne Furingsten och Helena Sjöberg yrkade:

1. att motion F30 skulle bifallas

Anna Ekström, Jan Jönsson och Annika Westh yrkade:

1. att utskottets förslag att slöjanvändning inte ska tillåtas i förskola eller lågstadiet skulle avslås

Annika Westh yrkade:

1. att motionerna F20 och F21 yrkande 1 skulle anses besvarade i enlighet med partistyrelsens motivering

Anna Ekström yrkade:

1. att motion F21 yrkande 1 skulle bifallas

Maria Winberg Nordström yrkade:

1. att landsmötet med anledning av motion F20 skulle ta ställning för att elever i grundskolans årskurs 4–9 ska vara befriade från uttryck för ojämställdhet och förtryck

Landsmötet beslutade:

1241. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den skolpolitiska rapporten punkt 42: ”Elever ska inte undantas från simundervisning, eller undervisning i sex- och samlevnadskunskap. Skollagen ska följas. Uppdelning av undervisningen mellan tjejer och killar ska endast kunna göras tillfälligt och av pedagogiska skäl – inte permanent och av religiösa skäl.”
1242. att, efter votering med rösträkning med röstsiffrorna 91–83, i enlighet med partistyrelsens yrkande bifalla den skolpolitiska rapporten punkt 43: ”Nya religiösa friskolor ska ej tillåtas, och befintliga ska inte kunna utvidga sin verksamhet. Inspektionen av religiösa friskolor och förskolor ska skärpas. Huvudmän som inte följer läroplanens normer och värdegrund ska inte få bedriva skola och förskola.”. Därmed hade Anna Ekströms, Christina Örnebjärs och Joar Forssells yrkande fallit
1243. att därmed i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion F21 yrkande 2–4 besvarade
1244. att därmed avslå Anna Ekströms m.fl.:s yrkande
1245. att därmed i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion F30
1246. att därmed avslå Anna Ekströms, Jimmy Ekströms, Agne Furingstens och Helena Sjöbergs yrkande
1247. att i enlighet med Linda Eklunds och Anna Ekströms yrkande avslå motion F22

1248. att i enlighet med Linda Eklunds och Ulf Nilssons yrkande 1 avslå motion F23
1249. att i enlighet med Linda Eklunds och Ulf Nilssons yrkande 2 avslå motion F24
1250. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion F25 besvarad
1251. att därmed avslå Linda Eklunds och Ulf Nilssons yrkande 3 samt Inger Lundbergs, Annika Wesths och Johan Wikanders yrkande
1252. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion F26 besvarad
1253. att därmed avslå Jesper Brandbergs och Agne Furingstens yrkande
1254. att i enlighet med Linda Eklunds och Ulf Nilssons yrkande 4 avslå motion F27
1255. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna F28 och F29 besvarade
1256. att avslå utskottets förslag att slöjanvändning inte ska tillåtas i förskola eller lågstadiet
1257. att i enlighet med partistyrelsens förslag anse motionerna F20 och F21 yrkande 1 besvarade med partistyrelsens motivering
1258. att därmed avslå Anna Ekströms och Maria Winberg Nordströms yrkanden

Reservation 13

Joar Forssell, Agne Furingsten, Anna Horn och Helena Sjöberg reserverade sig till förmån för bifall till motion F21.

Reservation 14

Nina Lundström reserverade sig till förmån för bifall till motion F21 yrkande 2–4.

Motivering: ”Beslutet att stoppa nya skolor, eller förbjuda utvidgning, oavsett hur väl skolverksamheten fungerar, leder till att det är huvudmannaskapet som blir avgörande – inte hur väl kunskapsmål, studieresultat eller lagar eller regler följs. Det ska i stället ställas krav för att starta, och vara lättare att stänga skolor som inte fungerar. Friskolereformen bör värnas. Liberalerna har även infört rätten till konfessionella inslag genom att tillåta psalmer (som psalm 199) och skolavslutning i kyrkan. Det ska därmed råda samma möjligheter oavsett huvudmannaskap.”

Reservation 15

Lotta Edholm och Anna Starbrink reserverade sig till förmån för att den skolpolitiska rapporten punkt 43 skulle ges lydelsen: ”All utbildning i skolan ska vara icke-konfessionell. Samma krav ska ställas på fristående skolor, förskolor och fritidshem som på de kommunala.” och att motion F22 därmed skulle bifallas.

Reservation 16

Agne Furingsten reserverade sig till förmån för bifall till motion F26.

Reservation 17

Agne Furingsten reserverade sig till förmån för bifall till motion F30.

§ 147. Förhandlingspassets avslutande

Lars Persson Skandevall förklarade förhandlingspasset avslutat klockan 11.04.

§ 148. Förhandlingspassets öppnande

Ulrika Francke förklarade förhandlingspasset öppnat klockan 11.05.

§ 149. Fastställande av dagordning för förhandlingspasset

Landsmötet beslutade:

1259. att fastställa dagordning för förhandlingspasset enligt mötespresidiets förslag

§ 150. Justering av röstlängd

Ulrika Francke anmälde följande förändringar i förhållande till den inför landsmötet upprättade röstlängden:

Richard Bengtsson, Stockholms län, ersattes av Mia Franzén
Marianne Damström Gereben, Stockholms län, ersattes av Ulf Fridebäck
Sara Svanström, Stockholms län, ersattes av Maria Johansson
Mohamad Hassan, Uppsala län, ersattes av Amanda Kanange
Cecilia Wikström, Uppsala län, ersattes av Filip Jovicic
Malin Ekman, Jönköpings län, ersattes av Anna Mårtensson
Lotta Wahlmino, Kalmar län, ersattes av Carl-Henrik Sölvinger
Bodil Frigren Ericsson, Blekinge län, ersattes av Amanda Pihl
Jesper Rehn, Blekinge län, ersattes av Inga-Lena Fischer
Ida Ingerö, Skåne län, ersattes av Josefine Temrell
Jonas Andersson, Västsverige, ersattes av Said Abdu
Jan Ertsborn, Västsverige, ersattes av Pär Lundqvist
Marlene Zachrisson, Skaraborg, ersattes av Jacqueline Tjällman
Kristina Grapenholm, Västsverige, ersattes av Patrik Krantz
Bo Brännström, Dalarnas län, ersattes av Stephan Erixon Knagg
Lotten Kluck, Dalarnas län, ersattes av Erik Berg
Eva Olstedt Lundgren, Västernorrlands län, ersattes av Catrin Eliasson
Erica Markusson, Västernorrlands län, ersattes av Johan Landström
Janne Ruonala, Västerbottens län, ersattes av Michaela Björneback
Monica Wahlström, Västerbottens län, ersattes av Anders Lindqvist
Peder Westerberg, Västerbottens län, ersattes av Rickard Sundberg
Ulrica Westerlund, Liberala kvinnor, ersattes av Maria Nilsson

§ 151. Val av justeringsdelegation

Landsmötet beslutade:

1260. att utse Anna Horn och Svante Parsjö Tegnér till justerare för innevarande förhandlingspass

§ 152. Val av rösträkningsdelegation

Landsmötet beslutade:

1261. att utse Max Sjöberg, Marianne Åhman, Charlotte Ramel-Andersson och Mathias Lindow till rösträknare för innevarande förhandlingspass

§ 153. Rättsfrågor och demokrati (utskottsutlåtande 5)

Den rättspolitiska arbetsgruppen hade i rapporten "Tryggare Sverige, starkare rättsstat" yrkat:

1. Antalet poliser måste öka. Antalet poliser behöver öka kraftigt de kommande åren. Ökningen ska få genomslag i hela landet, både i utsatta storstadsområden och i landsbygdsområdena. Ge dessutom polisen möjlighet att anställa ytterligare stödpersonal och upphandla tjänster för att frigör polisarbetstid.

2. Fler civila utredare och annan civil personal i polisen. Fler poliser måste hänga ihop med fler civilanställda som avlastar polisen i deras arbetsuppgifter. Polismyndigheten behöver också fler civila experter som kan bidra med kunskap om särskilda former av brottslighet, t.ex. IT-brott och ekonomisk brottslighet.
3. Fler kommunala trygghetsvakter. Det tar tid att utbilda fler poliser. Därför ska staten under en övergångsperiod ge kommunerna öronmärkta bidrag för att anställa ordningsvakter – kommunala trygghetsvakter – som kan bidra till ordning, trygghet och synlighet på de platser och tider där det behövs.
4. Nya uppgifter för beredskapspolisen. Vi vill införa en modern beredskapspolis på minst 5 000 personer, som ska kunna kallas in till tjänstgöring vid särskilt allvarliga händelser eller för att avlasta den ordinarie polisen när det behövs.
5. Låt polisen anlita fler ordningsvakter vid egna insatser. Vi vill att fler ordningsvakter anlitas direkt av polisen. Detta kan vara en viktig förstärkning vid särskilt personalkrävande insatser för att bidra till ordning och trygghet. De ska stå under polisens befäl och ska bidra t.ex. vid vakthållning av hotade platser eller ordningshållning vid demonstrationer och derbyn.
6. En polis som allmänheten lättare kan nå. Väntetiderna för den som kontaktar polisen ska kortas. Brott och iakttagelser ska enklare kunna rapporteras via sms, mms och sociala medier. Polisen ska kunna garantera en viss uttryckningstid vid allvarliga brott.
7. Fler mobila poliskontor. Polisen ska finnas och markera närvaro där brotten begås, på de tider brotten begås. Mobila poliskontor gör att polisen lättare kan arbeta flexibelt. Till exempel kan de fylla en viktig funktion på platser i städer där många brott begås kvällstid, eller för att höja närvaron på turistorter under säsong.
8. En polis som tar vardagsbrotten på allvar. Inbrott i bostäder, förråd och fordon, skadegörelse på personlig egendom, stölder och andra så kallade vardagsbrott bidrar till otrygghet och påverkar människors liv. Utredningsinsatser ska alltid göras för att om möjligt säkra teknisk bevisning som kan knyta en gärningsman till brottet.
9. En polis med insyn och ansvarsutkrävande. Medborgarna ska enkelt kunna följa polisens resultat där de bor. Genom mer användande av öppna data ska statistik över brottsutvecklingen i stort kunna presenteras på Polisens webbplats, kommun för kommun och stadsdel för stadsdel.
10. Renodla polisens arbetsuppgifter. Alla uppgifter som inte måste utföras av poliser ska överlåtas till andra. Transporttjänst i samband med handräckningar och omhändertaganden av onyktra ska i mycket högre grad skötas av andra funktioner i samhället. Färre verksamheter ska kräva särskilt polistillstånd.
11. Avbyråkratisera polisväsendet. När den nya polisorganisationen har genomförts behöver arbetet fortsätta med att förenkla organisationen. Vi vill se över hur vissa befogenheter kan decentraliseras så att samspelet mellan den lokala nivån och den regionala blir mer effektivt. Antalet organisatoriska skikt mellan den nationella och den lokala nivån kan minska ytterligare.
12. Akademisera inte polisutbildningen. Polisutbildningen ska vara en kvalificerad yrkesutbildning som förbereder de blivande poliserna både teoretiskt och praktiskt. Därför ska utbildningen inte bli en renodlad akademisk högskoleutbildning.
13. Förstärk polisforskningen. Det behövs mer forskning om hur polisarbetet ska bedrivas för att effektivt bidra till att förebygga och ingripa mot brott. Svensk polisforskning ska byggas ut.
14. Inrätta jourdomstolar. Jourdomstolar behövs för att avgöra fall där utredningen snabbt kunnat fullföljas. De ska särskilt inrikta sig på brott där unga är inblandade samt tillgreppsbrott, vapenbrott och enklare narkotikabrott.
15. Inför kronvittnen. En brottsmisstänkt person ska få kunna få strafflindring om han eller hon lämnar uppgifter som underlättar utredningen av andras brott. Strafflindringen ska gälla den som lämnar uppgifter om teknisk bevisning som gör att allvarliga brott kan klaras upp.
16. Hotade vittnen ska kunna vittna anonymt. Sverige bör införa en möjlighet till anonymitetsskydd för vittnen som är allvarligt hotade till liv eller frihet. Rätten till anonymitet ska gälla gentemot den brottsmisstänkte.
17. Avpolitiserade nämndemännen och ta bort dem från hovrätter och kammarrätter. Nämndemän ska inte nomineras av de politiska partierna, utan av en neutral nämnd inom Domstolsverket. Nämndemän ska finnas i första instans, men inte i hovrätt och kammarrätt.
18. Låt staten betala ut skadestånd i förskott. Brottsoffer ska snabbare få ut det skadestånd som utdömts i domstol. Ett sätt är att låta staten betala ut skadeståndet i förskott och sedan återkräva det av den dömda eller dennas försäkringsbolag.

19. Bättre hjälp på vägen mot ett laglydigt liv. Kriminalvården ska ges mer resurser för att hjälpa den dömda att bryta med en kriminell livsstil genom bland annat behandlingsprogram och utbildningar. Inför frigivningen behövs nära kontakter mellan Kriminalvården och socialtjänsten. Stödorganisationer för före detta kriminella hjälper andra fyller en mycket viktig funktion.
20. Fler vägar till jobb för före detta kriminella. Personer som visar en genuin vilja att lämna en kriminell livsstil bakom sig ska ges bättre möjligheter till tidsbegränsade anställningar för att skaffa sig yrkeserfarenheter och kontakter som hjälper dem att komma ut på den ordinarie arbetsmarknaden.
21. Brott av unga under 15 år ska alltid utredas av polis. Vi vill att alla brott som anmäls till polis och där den misstänkte är under 15 år ska utredas av polis. Undantag ska göras för rent bagatellartade lagöverträdelse och okynnesanmälningar.
22. Inför en 24-timmarsgaranti för samtal med vårdnadshavarna. Garantin innebär att socialtjänsten inom 24 timmar efter gripandet ska kalla vårdnadshavarna till ett samtal tillsammans med den unge och/eller polisen.
23. Alternativ form av ungdomstjänst för icke straffmyndiga. När ungdomar återkommande begår brott behövs ett intensivt och sammanhållet stöd över längre tid. Socialtjänsten ska ges bättre förutsättningar att skapa samlade åtgärder där den unge får delta i olika aktiviteter för att komma bort från ett brottsligt beteende, oavsett om den unge fyllt 15 år eller ej – kalla det gärna för en alternativ form av ungdomstjänst för icke straffmyndiga.
24. Mer mellantvång i socialtjänsten. Vi vill ändra lagen så att socialtjänsten får bättre möjlighet att ålägga en ung person obligatoriska insatser på hemmaplan, så kallat mellantvång. Fler tidiga insatser minskar risken för att tvångsomhändertagande blir nödvändigt längre fram.
25. Mellantvång i socialtjänsten även för vårdnadshavare. Vi vill införa en möjlighet för socialtjänsten att kunna ålägga även vårdnadshavare att delta i obligatoriska insatser till stöd för sitt barn – ett så kallat mellantvång för föräldrar.
26. Fler sociala insatsgrupper för att hjälpa unga i riskzonen. Sociala insatsgrupper är namnet på ett arbetssätt som underlättar samarbetet mellan olika aktörer som kan hjälpa en ung person som är på väg att hamna i en kriminell livsstil. Vi anser också att sociala insatsgrupper ska kunna hjälpa ungdomar som ännu inte fyllt 15 år.
27. Ny form av sociala insatsgrupper för unga vuxna i åldern 20–30 år. Även för unga vuxna som vill ha hjälp att lämna den kriminella miljön behövs sociala insatsgrupper. Andra parter behöver knytas till samarbetet jämfört med insatsgrupper för ungdomar, t.ex. frivården, Komvux, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan eller avhopparverksamheter.
28. Ta bort straffrabatten för ungdomar över 18 år som återfaller i brott. Vi anser att straffrabatten ska avvecklas för de ungdomar i åldern 18–21 år som återfaller i ny brottslighet efter att tidigare ha dömts för brott. För förstagångsförbrytare ska den däremot finnas kvar.
29. Förtydliga kommunernas brottsförebyggande ansvar. Lagen behöver förtydligas så att kommunerna får en uttalad uppgift att arbeta brottsförebyggande i sina ansvarsområden.
30. Samarbeta mer med civilsamhället. Alla kommuner ska ha samarbete med en lokal brottsofferjour. Polisen ska bygga upp mer samarbete med volontärkrafter. Kommunen ska involvera föreningslivet, församlingar och samfälligheter liksom företag i det brottsförebyggande arbetet.
31. En öppen stadsmiljö är en trygg stadsmiljö. Ändra plan och bygglagen så att kommunens arbete med fysisk planering ges ett tydligt brottsförebyggande perspektiv.
32. Ge butiker rätt att porta. Åklagare ska ha möjlighet att fatta beslut om att förbjuda en person att gå in i en viss affär. Det beslutet ska tas om det finns risk för att personen kommer att begå fortsatta brott mot butiksinnehavaren. Förbudet ska gälla under en begränsad tid och ska kunna överklagas till domstol.
33. Underlätta kameraövervakning på brottsutsatta platser. 2013 års kameraövervakningslag behöver lättas upp så att det blir lättare att sätta upp övervakningskameror på särskilt brottsutsatta platser. Detta är särskilt viktigt för att öka tryggheten i svårt brottsutsatta bostadsområden och andra miljöer där människor rör sig, till exempel stationsområden.
34. Fler kameror på poliser och polisbilar. Att utrusta polisfordon med kameror och montera kameror på polisernas uniformer ger bättre bevis i brottsutredningar och minskar risken för användning av våld.

Den företagandepolitiska arbetsgruppen hade i rapporten "Frihet och företagsamhet" yrkat:

39. Att inget tiggeriförbud eller motsvarande begränsning i äganderätten införs.

I motion E1 hade yrkats:

28. att Liberalerna ska arbeta för att återinföra lön under utbildningstiden för polisaspiranter

I motion E2 hade yrkats:

1. att landsmötet beslutar om att lägga till följande punkt i rapporten från den rättspolitiska arbetsgruppen: "Polisen ska organisera sig så att människor som utsätts för brott oavsett bostadsort inte ska behöva vänta mer än en timme på samhällets stöd."

I motion E3 hade yrkats:

1. att punkt 2 i det rättspolitiska programmet ska lyda: "Fler civila utredare ... och ekonomisk brottslighet. Ökade resurser till Nationellt forensiskt centrum och Rättsmedicinalverket gör polisens utredningsarbete mer effektivt."
2. att punkt 8 i det rättspolitiska programmet ska lyda: "En polis som gärningsman till brottet. Nationellt forensiskt centrum och Rättsmedicinalverket måste få möjlighet att utan onödig fördröjning analysera den tekniska bevisningen även när det gäller vardagsbrott."
3. att landsmötet uttalar att det behövs fler rättsmedicinska enheter än i dag

I motion E4 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för att ge Polismyndigheten och NFC resurser för att ta fram tekniska lösningar för att åstadkomma snabbare och mer ändamålsenliga undersökningar av mobiltelefoner samt för att analysera resultatet av gjorda undersökningar

I motion E5 hade yrkats:

1. att landsmötet uttalar en hållning om att blåljuspersonal inte ska agera ordningsvakter och publikberedskap vid publika evenemang
2. att arrangörer av publika evenemang blir förpliktigade att strukturera sin säkerhetsorganisation för att klara av säkerhetsaspekterna vid allehanda publika evenemang eller i dess anslutning via aktörer från säkerhetsbranschen
3. att utlarmningar på grund av ordningsstörning vid publika evenemang måste rendera ekonomiskt ansvar för arrangörerna

I motion E6 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för att ljudinspelning ska ske vid första förhör med anhållen av polis/förhållare

I motion E7 hade yrkats:

1. att landsmötet avslår den rättspolitiska arbetsgruppens förslag att införa kronvittnen
2. att två nya meningar förs in i slutet på stycke 13 under rubriken "5.2.1 Rättstrygghet" med följande lydelse: "Lika fall ska i största möjliga utsträckning bedömas lika vid påföljdsbedömningen. En gärningsman ska inte kunna sänka sitt straff genom överenskommelser med rättsväsendet."

I motion E8 hade yrkats:

1. att Liberalerna fortsättningsvis driver och verkar för att samhällsskyddet ska vara den övergripande principen vid kriminella handlingar

I motion E9 hade yrkats:

1. att landsmötet avslår den rättspolitiska arbetsgruppens förslag om anonyma vittnen
2. att två nya meningar förs in i partiprogrammet i slutet på första stycket under rubriken "5.2.2 Rättssäkerhet och integritet" med följande lydelse: "Domstolarna ska vara oberoende och opartiska. Vittnen ska ha rätt till ett effektivt skydd samtidigt som tilltalade på ett rättssäkert ska kunna granska den bevisning som åklagaren lägger fram."

I motion E10 hade yrkats:

1. att landsmötet avslår den rättspolitiska arbetsgruppens förslag att nämndemän ska utses av en nämnd inom Domstolsverket

I motion E11 hade yrkats:

1. att nuvarande nämndemannasystem bibehålls oförändrat

I motion E12 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för att nämndemän i domstolar får avsättning till tjänstepension i förhållande till sina arvoden och ersättning för förlorad arbetsinkomst

I motion E13 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för att få till stånd en nolltolerans mot brott inom ekonomisk verksamhet
2. genom att möjligheten för myndigheter att göra oannonserade inspektioner utökas

I motion E14 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska ta ställning för att tulltjänstemännen får ökade befogenheter att beslagta vapen

I motion E15 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för att den automatiska tvåtredjedelsfrigivningen avskaffas i enlighet med motionens intentioner

I motion E16 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för humanare häktningstider och att detta uttrycks i en ny punkt under rubriken "Kriminalvård"

I motion E17 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för avskaffande av andra ledamöter i Kriminalvårdens övervakningsnämnder

I motion E18 hade yrkats:

1. att Liberalerna arbetar aktivt för att försvara skyddade personers frihet och säkerställa de skyddade barnens bästa

I motion E19 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verkar för att säkerställa rutiner både inom det offentliga och det privata för att på ett enkelt sätt säkerställa att de personer som lever med skyddad identitet har samma rättigheter som personer utan (detta utan att äventyra dessa personers säkerhet)

I motion E20 hade yrkats:

1. att förslag 33 från den rättspolitiska arbetsgruppen avslås
2. att, i händelse av att yrkande 1 inte bifalls, ordet "tryggheten" i sista meningen byts ut mot "känslan av trygghet"

I motion E21 hade yrkats:

1. att Liberalerna intar en ståndpunkt om att utöka det s.k. tjänstemannaskyddet till att omfatta samtliga som arbetar för det offentliga, såväl som anställd eller via upphandling

I motion E22 hade yrkats:

1. att kvinnojourerna får finansiella anslag på fyra år

I motion E23 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för att SKL ska inventera förekomsten och likvärdigheten av kommuners tillgång och finansiering till kvinno- och tjejjourer i landet

I motion E24 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för att juristutbildningar ska ha obligatorisk utbildning inom hedersvåld och våldtäkter
2. att Liberalerna ska verka för att samma utbildning ges till poliser
3. att Liberalerna ska verka för att domare, åklagare och nämndemän också får dokumenterad kunskap om dessa frågor

I motion E25 hade yrkats:

1. att Liberalerna tar som sin ståndpunkt att förbudet mot olaga förföljelse (stalkning) bör stärkas. Redan misstanke om olaga förföljelse bör uppmärksammas av polisen

I motion E26 hade yrkats:

1. att det införs flaggning av brott som rör hedersrelaterade ärenden

I motion E27 hade yrkats:

1. att Sverige inrättar en "Forced Marriage Unit"

I motion E28 hade yrkats:

1. att Liberalerna, utifrån kvinnors särskilda utsatthet, verkar för att utreda möjligheterna att införa ett tiggeritillstånd

I motion E29 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för att totalförbjuda tiggeri

I motion E30 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för att det införs ett förbud mot tiggeri i Sverige

I motion E31 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska ta ställning för att tiggeri på gator och torg bör förbjudas för EU-medborgare som vistas i Sverige

I motion E32 hade yrkats:

1. att Liberalerna tar ställning för en reformerad vapenlagstiftning som underlättar för jägare och sportskyttar i möjligaste mån, utan att göra avkall på samhällets säkerhet
2. att Liberalerna verkar för att implementeringen av EU:s nya vapendirektiv drabbar så få svenska legala vapenägare som möjligt
3. att Liberalerna tar ställning för att reglerna för tillåtna jaktvapen enbart baseras på vapnets funktionalitet i stället för kosmetiska egenskaper
4. att Liberalerna tar ställning för att tillstånd att inneha vapen i EU-kategori A ska ges till behöriga skyttar, även efter implementeringen av det nya direktivet

I motion E33 hade yrkats:

1. att partistyrelsen arbetar för att alla jägare personligen söker jaktlicens för statens mark ovan odlingsgränsen
2. att de privata markerna ovan odlingsgränsen i jakthänsedden behandlas på samma sätt som de privata markerna nedan odlingsgränsen

I motion E34 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för att tillsätta en nationell samordnare med uppdrag att förbättra insatserna och de förebyggande metoderna avseende högerextrema våldsverkare som radikaliseras i hemmen

I motion E35 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska arbeta för att även funktionsnedsättning tydligt synliggörs i hatbrottslagstiftningen
2. att Liberalerna ska arbeta för att reglerna om straffskärpning tydligt även lyfter funktionsnedsättning
3. att Liberalerna ska arbeta för att frågor om hatbrott mot personer med funktionsnedsättning synliggörs, utreds och lagförs ordentligt

I motion E36 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för att rättsväsende inkl. lagstiftning ska ligga i fas med den digitala utvecklingen
2. att Liberalerna ska komplettera det rättspolitiska programmet med trygghetsskapande åtgärder inom den digitala världen

I motion E37 hade yrkats:

1. att Liberalerna motverkar mobbning på nätet

I motion E38 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för en lagändring så att IT-relaterade sexualbrott likställs med andra sexualbrott
2. att Liberalerna ska verka för att höja straffet för utnyttjade samt grovt utnyttjande av barn för sexuell posering till fängelse i lägst två år
3. att Liberalerna ska verka för en ändring av brottsbalken 6 kap. 10 a § så att IT-relaterade sexualbrott ska likställas med andra sexualbrott och gärningsperson ska dömas till "utnyttjande av barn" med fängelse ett år som lägsta straff
4. att Liberalerna ska verka för en ändring av brottsrubriceringen i brottsbalken 6 kap. 10 § från "kontakt med barn i sexuellt syfte" till "utnyttjande av barn"
5. att Liberalerna ska verka för att straffminimum i brottsbalken 6 kap. 8 § 3 st. ändras från sex månaders fängelse till ett års fängelse i lägst ett år

I motion E39 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för att ändra den nuvarande sexköpslagen och verka för en ny, människobaserad och inkluderande lagstiftning

I motion E40 hade yrkats:

1. att landsmötet ska verka för att begreppen bidragsbrott och grovt bidragsbrott ersätts av bedrägeri och grovt bedrägeri

I motion E41 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för att inrätta nationell djurpolis med ökade befogenheter
2. att Liberalerna ska verka för högre straff för djurplågeri

I motion E42 hade yrkats:

1. att Liberalerna tar fram förslag för att skydda barns rätt till hälsa och frihet att slippa tobaksrökens skadeverkningar och göra det straffbart att utsätta barn för tobaksrök

I motion E43 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för införandet av en allmän fyrverkerilicens för allmänhetens nyttjande av fyrverkerier, med målet att göra det lättare för handeln att kontrollera vem som får inhandla och förvara fyrverkerier för eget bruk, utbilda allmänheten i regler, risker och säker användning samt underlätta ordningsmaktens polisiära övervakning av felaktigt bruk eller innehav

I motion E44 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för att en särskild utredare tillsätts för att granska de fel och försumligheter som begåtts mot Thomas Allgén och Teet Härn, redovisade i dom T 3798-07 från Attunda tingsrätt
2. att Liberalerna ska verka för att denna granskning redovisas i ett betänkande i serien Statens offentliga utredningar (SOU)
3. att Liberalerna ska verka för den särskilda utredaren för denna utredning inte är svensk, utan ska komma från ett annat nordiskt land, för att säkerställa institutionellt oberoende

I motion E45 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för ett inrättande av en integritetsombudsman (IO)

I motion E46 hade yrkats:

1. att aktivt samtycke från berörd medborgare måste finnas för att myndighet eller företag ska få spela in samtal

I motion E47 hade yrkats:

1. att landsmötet utöver förslagen från den rättspolitiska arbetsgruppen även antar följande: "Massövervakning ger otrygga individer. Att datalagra allt som helt oskyldiga människor gör på nätet är ett synnerligen allvarligt ingrepp i privatlivet och hotar yttrandefriheten. Den typen av ingripande övervakning ska bara få ske om det finns en misstanke om ett grovt brott och då först efter ett domstolsbeslut."

I motion E48 hade yrkats:

1. att landsmötet utöver förslagen från den rättspolitiska arbetsgruppen även antar följande: ”Hemlig dataavläsning är ett hot mot samhället och dess invånare. Att spionera på innehållet i individers datorer och privata kommunikation är ett synnerligen allvarligt ingrepp i privatlivet. De verktyg som används kan hamna i fel händer och då orsaka stor skada för privatpersoner, företag och myndigheter. Förslag om hemlig dataavläsning ska avslås.”

I motion E49 hade yrkats:

1. att Liberalerna tar ställning för att lyfta bort myndighetsutövningen i samband med vigsel från de religiösa samfundet och inrättar en obligatorisk civilrättslig ordning för äktenskaps ingående

I motion E50 hade yrkats:

1. att civiläktenskap inrättas

I motion E51 hade yrkats:

1. att vigselrätten ska ligga hos staten

I motion E52 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för att inrätta en kommunal standard i välfärdssystemet.

I motion E53 hade yrkats:

1. att en översyn sker av de handläggningstider som finns inom statlig verksamhet och att rimliga tider sätts för olika verksamheter
2. att den sökande ska få bifall eller annan form av ersättning om inte de ovanstående målen uppfylls

I motion E54 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för människobaserad styrning vid policyskapande

I motionen E55 hade yrkats:

1. att Liberalerna i sitt program ska ha med att återinföra Tjänstemannaansvar

I motion E56 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för att stärka demokratin genom att driva införandet av folkmotion respektive förstärkt folkinitiativ

I motion E57 hade yrkats:

1. att Liberalerna bör verka för skilda valdagar
2. att Liberalerna bör verka för att alla kommuner och landsting/regioner har val med en tredjedel vardera under tre av riksdagsmandatsperiodens fyra år

I motion E58 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska vara för rösträttsålder från och med 16 år

I motion E59 hade yrkats:

1. att Liberalernas landsmöte ställer sig bakom förslaget om att upprätta riksdagsmandat för svenska medborgare bosatta utomlands
2. att dessa mandat upprättas genom införandet av två valkretsar för de geografiska områdena Europa och övriga världen

I motion E60 hade yrkats:

1. att svenska Europaparlamentariker ges möjlighet att delta i debatter i riksdagens kammare, i plenum och i utskotten

I motion E61 hade yrkats:

1. att Liberalerna ställer sig positiv till ett system där varje röst ger skillnad i valresultat

I motion E62 hade yrkats:

2. att Liberalerna verkar för en möjlighet för enskild person att ställa upp i politiska val utan partitillhörighet, i likhet med valmannaföreningar i Finland

I motion E63 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för att den sedan 2010 lagliga möjligheten att anordna extraval i kommun- och landstings/regionfullmäktige blir praktiserad demokrati

I motion E64 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för reformering av den lokala och regionala representativa demokratin i Stockholms län för ökad möjlighet till ansvarsutkrävande och ökad effektivitet

I motion E65 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för att väljarna får utse kommun och landstings/regionfullmäktigerevisor

I motion E66 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för översyn av 1999 års revisionslag

I motion E67 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för att Valmyndigheten åstadkommer kvalitetsförbättring och säkerställer rättssäkerhet vid röstningsförfarande och röstmottagning i kommande allmänna val år 2018
2. att Liberalerna verkar för att vallagen kompletteras med paragrafen: "Valsedlar ska placeras och göras tillgängliga

I motion E68 hade yrkats:

1. att Liberalerna aktivt bevakar och stödja framtagningen av en nordisk samekonvention
2. att Liberalerna verkar för att Sverige äntligen ratificerar ILO 169

I motion E69 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska ta ställning till att ILO-konvention 169 inte ratificeras i dagsläget och artikel 14 inte alls
2. att partistyrelsen tar fram konstruktiva förslag hur de olika minoriteterna kan samsas i de geografiska områden där intressekonflikter skapas genom lagstiftning där befolkningen har olika rättigheter och skyldigheter beroende på vilken minoritets- eller majoritetsgrupp man tillhör
3. att partistyrelsen tar fram konstruktiva förslag hur olika intresse grupper kan få lika möjligheter till näringslivsutveckling oavsett vilken minoritets eller majoritetsgrupp man tillhör
4. att partistyrelsen ska kartlägga vilka konfliktytor staten har skapat genom lagstiftning inte minst gällande mark och vatten användning exempelvis älgjakten, näringslivsutveckling och fritiden.
5. att partistyrelsen får i uppdrag att kartlägga vilka samverkansmodeller finns att utveckla för alla godkända minoriteter och majoriteter i landet

I motion E70 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för att lagen om meddelarfrihet ses över och att skadestånd ska kunna utdömas i efterhand

I motion E71 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska ta ställning för att införa republik

I motion E72 hade yrkats:

1. att Liberalerna driver frågan om en utredning av framtida statskick

I motion E73 hade yrkats:

1. att landsmötet beslutar att Liberalerna är för republik

I motion E74 hade yrkats:

1. att landsmötet ska uttala sitt stöd för monarkins avskaffande i Sverige och för införandet av republik som statsform

I motion E75 hade yrkats:

1. att Liberalerna i enlighet med gott liberalt förhållningssätt verkar för ett avskaffande av monarkin som statsskick i Sverige

I motion E76 hade yrkats:

1. att Liberalerna arbetar för att kungahuset senast år 2019 redovisar sina utgifter på samma sätt som all övrig skattefinansierad verksamhet

Partistyrelsen hade yrkat:

1. att den rättspolitiska rapporten punkt 1 skulle bifallas: "Antalet poliser måste öka. Antalet poliser behöver öka kraftigt de kommande åren. Ökningen ska få genomslag i hela landet, både i utsatta storstadsområden och i landsbygdsområdena. Ge dessutom polisen möjlighet att anställa ytterligare stödpersonal och upphandla tjänster för att frigöra polisarbetstid."
2. att den rättspolitiska rapporten punkt 2 skulle bifallas: "Fler civila utredare och annan civil personal i polisen. Fler poliser måste hänga ihop med fler civilanställda som avlastar polisen i deras arbetsuppgifter. Polismyndigheten behöver också fler civila experter som kan bidra med kunskap om särskilda former av brottslighet, t.ex. IT-brott och ekonomisk brottslighet."
3. att motion E1 skulle anses besvarad
4. att den rättspolitiska rapporten punkt 3 skulle bifallas: "Fler kommunala trygghetsvakter. Det tar tid att utbilda fler poliser. Därför ska staten under en övergångsperiod ge kommunerna öronmärkta bidrag för att anställa ordningsvakter – kommunala trygghetsvakter – som kan bidra till ordning, trygghet och synlighet på de platser och tider där det behövs."
5. att den rättspolitiska rapporten punkt 4 skulle bifallas: "Nya uppgifter för beredskapspolisen. Vi vill införa en modern beredskapspolis på minst 5 000 personer, som ska kunna kallas in till tjänstgöring vid särskilt allvarliga händelser eller för att avlasta den ordinarie polisen när det behövs."
6. att den rättspolitiska rapporten punkt 5 skulle bifallas: "Låt polisen anlita fler ordningsvakter vid egna insatser. Vi vill att fler ordningsvakter anlitas direkt av polisen. Detta kan vara en viktig förstärkning vid särskilt personalkrävande insatser för att bidra till ordning och trygghet. De ska stå under polisens befäl och ska bidra t.ex. vid vakthållning av hotade platser eller ordningshållning vid demonstrationer och derbyn."
7. att den rättspolitiska rapporten punkt 6 skulle bifallas: "En polis som allmänheten lättare kan nå. Väntetiderna för den som kontaktar polisen ska kortas. Brott och iakttagelser ska enklare kunna rapporteras via sms, mms och sociala medier. Polisen ska kunna garantera en viss uttryckningstid vid allvarliga brott."
8. att motion E2 skulle anses besvarad
9. att den rättspolitiska rapporten punkt 7 skulle bifallas: "Fler mobila poliskontor. Polisen ska finnas och markera närvaro där brotten begås, på de tider brotten begås. Mobila poliskontor gör att polisen lättare kan arbeta flexibelt. Till exempel kan de fylla en viktig funktion på platser i städer där många brott begås kvällstid, eller för att höja närvaron på turistorter under säsong."
10. att den rättspolitiska rapporten punkt 8 skulle ges lydelsen: "En polis som tar vardagsbrotten på allvar. Inbrott i bostäder, förråd och fordon, skadegörelse på personlig egendom, stölder och andra så kallade vardagsbrott bidrar till otrygghet och påverkar människors liv. Utredningsinsatser ska alltid göras för att om möjligt säkra teknisk bevisning som kan knyta en gärningsman till brottet. Ökade resurser till Nationellt forensiskt centrum och Rättsmedicinalverket gör polisens utredningsarbete mer effektivt."
11. att motionerna E3 och E4 skulle anses bifallna med vad partistyrelsen anfört
12. att den rättspolitiska rapporten punkt 9 skulle bifallas: "En polis med insyn och ansvarsutkrävande. Medborgarna ska enkelt kunna följa polisens resultat där de bor. Genom mer användande av öppna data ska statistik över brottsutvecklingen i stort kunna presenteras på Polisens webbplats, kommun för kommun och stadsdel för stadsdel."
13. att den rättspolitiska rapporten punkt 10 skulle bifallas: "Renodla polisens arbetsuppgifter. Alla uppgifter som inte måste utföras av poliser ska överlåtas till andra. Transporttjänst i samband med handräckningar och omhändertaganden av onyktra ska i mycket högre grad skötas av andra funktioner i samhället. Färre verksamheter ska kräva särskilt polistillstånd."
14. att den rättspolitiska rapporten punkt 11 skulle bifallas: "Avbyråkratisera polisväsendet. När den nya polisorganisationen har genomförts behöver arbetet fortsätta med att förenkla organisationen. Vi vill se över hur vissa befogenheter kan decentraliseras så att samspelet mellan den lokala nivån och den

- regionala blir mer effektivt. Antalet organisatoriska skikt mellan den nationella och den lokala nivån kan minska ytterligare.”
15. att den rättspolitiska rapporten punkt 12 skulle bifallas: ”Akademisera inte polisutbildningen. Polisutbildningen ska vara en kvalificerad yrkesutbildning som förbereder de blivande poliserna både teoretiskt och praktiskt. Därför ska utbildningen inte bli en renodlad akademisk högskoleutbildning.”
 16. att den rättspolitiska rapporten punkt 13 skulle bifallas: ”Förstärk polisforskningen. Det behövs mer forskning om hur polisarbetet ska bedrivas för att effektivt bidra till att förebygga och ingripa mot brott. Svensk polisforskning ska byggas ut.”
 17. att motion E5 skulle anses besvarad
 18. att den rättspolitiska rapporten punkt 14 skulle bifallas: ”Inrätta jourdomstolar. Jourdomstolar behövs för att avgöra fall där utredningen snabbt kunnat fullföljas. De ska särskilt inrikta sig på brott där unga är inblandade samt tillgreppsbrott, vapenbrott och enklare narkotikabrott.”
 19. att motion E6 skulle anses besvarad
 20. att den rättspolitiska rapporten punkt 15 skulle ges lydelsen: ”Utred kronvittnen. Ett system med kronvittne handlar om att en brottsmisstänkt person ska få kunna få strafflindring om han eller hon lämnar uppgifter som underlättar utredningen av andras brott. Strafflindringen skulle kunna gälla den som lämnar uppgifter om teknisk bevisning som gör att allvarliga brott kan klaras upp. Kronvittnen förekommer bl.a. i Storbritannien och USA och det bör utredas om Sverige ska införa samma system.”
 21. att motion E7 skulle anses besvarad
 22. att motion E8 skulle anses besvarad
 23. att den rättspolitiska rapporten punkt 16 skulle bifallas: ”Hotade vittnen ska kunna vittna anonymt. Sverige bör införa en möjlighet till anonymitetsskydd för vittnen som är allvarligt hotade till liv eller frihet. Rätten till anonymitet ska gälla gentemot den brottsmisstänkte.”
 24. att motion E9 yrkande 1 därmed skulle avslås
 25. att motion E9 yrkande 2 skulle bifallas
 26. att den rättspolitiska rapporten punkt 17 skulle ges lydelsen: ”Avpolitiserade nämndemännen och ta bort dem från hovrätter och kammarrätter. Nämndemän ska inte nomineras av de politiska partierna utan ska utses av neutrala samhällsorgan. Nämndemän ska finnas i första instans, men inte i hovrätt och kammarrätt.”
 27. att motion E10 därmed skulle anses besvarad och motion E11 skulle avslås
 28. att motion E12 skulle anses besvarad
 29. att motion E13 skulle anses besvarad
 30. att motion E14 skulle anses besvarad
 31. att motion E15 skulle bifallas
 32. att den rättspolitiska rapporten punkt 19 skulle bifallas: ”Bättre hjälp på vägen mot ett laglydigt liv. Kriminalvården ska ges mer resurser för att hjälpa den dömda att bryta med en kriminell livsstil genom bland annat behandlingsprogram och utbildningar. Inför frigivningen behövs nära kontakter mellan Kriminalvården och socialtjänsten. Stödorganisationer för före detta kriminella hjälper andra fyller en mycket viktig funktion.”
 33. att den rättspolitiska rapporten punkt 20 skulle bifallas: ”Fler vägar till jobb för före detta kriminella. Personer som visar en genuin vilja att lämna en kriminell livsstil bakom sig ska ges bättre möjligheter till tidsbegränsade anställningar för att skaffa sig yrkeserfarenheter och kontakter som hjälper dem att komma ut på den ordinarie arbetsmarknaden.”
 34. att motion E16 skulle anses besvarad
 35. att motion E17 skulle anses besvarad
 36. att den rättspolitiska rapporten punkt 21 skulle bifallas: ”Brott av unga under 15 år ska alltid utredas av polis. Vi vill att alla brott som anmäls till polis och där den misstänkte är under 15 år ska utredas av polis. Undantag ska göras för rent bagatellartade lagöverträdelse och okynnesanmälningar.”
 37. att den rättspolitiska rapporten punkt 22 skulle bifallas: ”Inför en 24-timmarsgaranti för samtal med vårdnadshavarna. Garantin innebär att socialtjänsten inom 24 timmar efter gripandet ska kalla vårdnadshavarna till ett samtal tillsammans med den unge och/eller polisen.”
 38. att den rättspolitiska rapporten punkt 23 skulle bifallas: ”Alternativ form av ungdomstjänst för icke straffmyndiga. När ungdomar återkommande begår brott behövs ett intensivt och sammanhållet stöd över längre tid. Socialtjänsten ska ges bättre förutsättningar att skapa samlade åtgärder där den unge får delta i olika aktiviteter för att komma bort från ett brottsligt beteende, oavsett om den unge fyllt 15 år eller ej – kalla det gärna för en alternativ form av ungdomstjänst för icke straffmyndiga.”

39. att den rättspolitiska rapporten punkt 24 skulle bifallas: ”Mer mellantvång i socialtjänsten. Vi vill ändra lagen så att socialtjänsten får bättre möjlighet att ålägga en ung person obligatoriska insatser på hemmaplan, så kallat mellantvång. Fler tidiga insatser minskar risken för att tvångsomhändertagande blir nödvändigt längre fram.”
40. att den rättspolitiska rapporten punkt 25 skulle bifallas: ”Mellantvång i socialtjänsten även för vårdnadshavare. Vi vill införa en möjlighet för socialtjänsten att kunna ålägga även vårdnadshavare att delta i obligatoriska insatser till stöd för sitt barn – ett så kallat mellantvång för föräldrar.”
41. att den rättspolitiska rapporten punkt 26 skulle bifallas: ”Fler sociala insatsgrupper för att hjälpa unga i riskzonen. Sociala insatsgrupper är namnet på ett arbetssätt som underlättar samarbetet mellan olika aktörer som kan hjälpa en ung person som är på väg att hamna i en kriminell livsstil. Vi anser också att sociala insatsgrupper ska kunna hjälpa ungdomar som ännu inte fyllt 15 år.”
42. att den rättspolitiska rapporten punkt 27 skulle bifallas: ”Ny form av sociala insatsgrupper för unga vuxna i åldern 20–30 år. Även för unga vuxna som vill ha hjälp att lämna den kriminella miljön behövs sociala insatsgrupper. Andra parter behöver knytas till samarbetet jämfört med insatsgrupper för ungdomar, t.ex. frivården, Komvux, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan eller avhopparverksamheter.”
43. att den rättspolitiska rapporten punkt 28 skulle bifallas: ”Ta bort straffrabatten för ungdomar över 18 år som återfaller i brott. Vi anser att straffrabatten ska avvecklas för de ungdomar i åldern 18–21 år som återfaller i ny brottslighet efter att tidigare ha dömts för brott. För förstagångsförbrytare ska den däremot finnas kvar.”
44. att den rättspolitiska rapporten punkt 18 skulle ges lydelsen: ”Brottsoffer ska inte behöva vänta på skadestånd. Brottsoffer ska snabbare få ut det skadestånd som utdömts i domstol, till exempel genom bättre juridiskt stöd för att driva in beloppet eller genom att staten utbetalar beloppet och sedan kräver det av den dömda.”
45. att motion E18 skulle bifallas och motion E19 skulle anses besvarad
46. att den rättspolitiska rapporten punkt 29 skulle bifallas: ”Förtydliga kommunernas brottsförebyggande ansvar. Lagen behöver förtydligas så att kommunerna får en uttalad uppgift att arbeta brottsförebyggande i sina ansvarsområden.”
47. att den rättspolitiska rapporten punkt 30 skulle ges lydelsen: ”Samarbeta mer med civilsamhället. Alla kommuner ska ha samarbete med en lokal brottsofferjour. Polisen ska bygga upp mer samarbete med volontärkrafter. Kommunen ska samarbeta med föreningslivet, församlingar och samfälligheter liksom företag i det brottsförebyggande arbetet.”
48. att den rättspolitiska rapporten punkt 31 skulle bifallas: ”En öppen stadsmiljö är en trygg stadsmiljö. Ändra plan och bygglagen så att kommunens arbete med fysisk planering ges ett tydligt brottsförebyggande perspektiv.”
49. att den rättspolitiska rapporten punkt 32 skulle bifallas: ”Ge butiker rätt att porta. Åklagare ska ha möjlighet att fatta beslut om att förbjuda en person att gå in i en viss affär. Det beslutet ska tas om det finns risk för att personen kommer att begå fortsatta brott mot butiksinnehavaren. Förbudet ska gälla under en begränsad tid och ska kunna överklagas till domstol.”
50. att den rättspolitiska rapporten punkt 33 skulle bifallas: ”Underlätta kameraövervakning på brottsutsatta platser. 2013 års kameraövervakningslag behöver lättas upp så att det blir lättare att sätta upp övervakningskameror på särskilt brottsutsatta platser. Detta är särskilt viktigt för att öka tryggheten i svårt brottsutsatta bostadsområden och andra miljöer där människor rör sig, till exempel stationsområden.”
51. att motion E20 därmed skulle avslås
52. att den rättspolitiska rapporten punkt 34 skulle bifallas: ”Fler kameror på poliser och polisbilar. Att utrusta polisfordon med kameror och montera kameror på polisernas uniformer ger bättre bevis i brottsutredningar och minskar risken för användning av våld.”
53. att motion E21 skulle anses besvarad
54. att motionerna E22 och E 23 skulle anses bifallna med vad partistyrelsen anför
55. att motionerna E24 och E25 skulle anses besvarade
56. att motion E26 skulle bifallas
57. att motion E27 skulle anses besvarad
58. att motionerna E28–E31 skulle avslås och den företagandepolitiska rapporten punkt 39 utgå
59. att motion E32 skulle bifallas
60. att motion E33 skulle avslås
61. att motion E34 skulle anses besvarad

62. att motion E35 yrkande 1 skulle anses besvarat
63. att motion E35 yrkande 2 och 3 skulle bifallas
64. att motionerna E36–E38 skulle anses besvarade
65. att motion E39 skulle avslås
66. att motion E40 skulle avslås
67. att motion E41 skulle anses besvarad
68. att motionerna E42–E44 skulle avslås
69. att motion E45 skulle anses besvarad
70. att motion E46 skulle anses besvarad
71. att motion E47 skulle anses besvarad
72. att motion E48 skulle anses besvarad
73. att motionerna E49, E50 och E51 yrkande 1 skulle avslås
74. att motionerna E52 och E53 skulle anses besvarade
75. att motion E54 skulle anses besvarad
76. att motion E55 skulle anses besvarad
77. att landsmötet skulle ta ställning för att demokratiutredningens förslag om folkmotion prövas i positiv anda
78. att motion E56 därmed skulle anses besvarad
79. att motion E57 yrkande 1 skulle bifallas
80. att motion E57 yrkande 2 skulle avslås
81. att motion E58 skulle avslås
82. att motion E59 skulle anses besvarad
83. att motion E60 skulle anses besvarad
84. att motion E61 skulle avslås
85. att motion E62 yrkande 2 skulle anses besvarat
86. att motionerna E63 och E64 skulle anses besvarade
87. att motion E65 skulle avslås och motion E66 skulle anses besvarad
88. att motion E67 skulle anses besvarad
89. att motionerna E68 och E69 skulle anses besvarade
90. att motion E70 skulle anses besvarad
91. att motionerna E71–E75 skulle avslås
92. att motion E76 skulle anses besvarad

Utskottet yrkade:

1. att den rättspolitiska rapporten punkt 1 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
2. att den rättspolitiska rapporten punkt 2 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
3. att motion E1 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
4. att den rättspolitiska rapporten punkt 3 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
5. att den rättspolitiska rapporten punkt 4 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
6. att den rättspolitiska rapporten punkt 5 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
7. att den rättspolitiska rapporten punkt 6 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
8. att motion E2 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
9. att den rättspolitiska rapporten punkt 7 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
10. att den rättspolitiska rapporten punkt 8 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle ges lydelsen: ”En polis som tar vardagsbrotten på allvar. Inbrott i bostäder, förråd och fordon, skadegörelse på personlig egendom, stölder och andra så kallade vardagsbrott bidrar till otrygghet och påverkar människors liv. Utredningsinsatser ska alltid göras för att om möjligt säkra teknisk bevisning som kan knyta en gärningsman till brottet. Ökade resurser till Nationellt forensiskt centrum och Rättsmedicinalverket gör polisens utredningsarbete mer effektivt.”
11. att motionerna E3 och E4 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses bifallna med vad partistyrelsen anför
12. att den rättspolitiska rapporten punkt 9 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas: ”En polis med insyn och ansvarsutkrävande. Medborgarna ska enkelt kunna följa polisens resultat där de bor. Genom mer användande av öppna data ska statistik över brottsutvecklingen i stort kunna presenteras på Polisens webbplats, kommun för kommun och stadsdel för stadsdel.”
13. att den rättspolitiska rapporten punkt 10 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas: ”Renodla polisens arbetsuppgifter. Alla uppgifter som inte måste utföras av poliser ska överlåtas till andra.

- Transporttjänst I samband med handräckningar och omhändertaganden av onyktra ska i mycket högre grad skötas av andra funktioner i samhället. Färre verksamheter ska kräva särskilt polistillstånd.”
14. att den rättspolitiska rapporten punkt 11 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas: ”Avbyråkratisera polisväsendet. När den nya polisorganisationen har genomförts behöver arbetet fortsätta med att förenkla organisationen. Vi vill se över hur vissa befogenheter kan decentraliseras så att samspelet mellan den lokala nivån och den regionala blir mer effektivt. Antalet organisatoriska skikt mellan den nationella och den lokala nivån kan minska ytterligare.”
 15. att den rättspolitiska rapporten punkt 12 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas: ”Akademisera inte polisutbildningen. Polisutbildningen ska vara en kvalificerad yrkesutbildning som förbereder de blivande poliserna både teoretiskt och praktiskt. Därför ska utbildningen inte bli en renodlad akademisk högskoleutbildning.”
 16. att den rättspolitiska rapporten punkt 13 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas: ”Förstärk polisforskningen. Det behövs mer forskning om hur polisarbetet ska bedrivas för att effektivt bidra till att förebygga och ingripa mot brott. Svensk polisforskning ska byggas ut.”
 17. att motion E5 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
 18. att den rättspolitiska rapporten punkt 14 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas: ”Inrätta jourdomstolar. Jourdomstolar behövs för att avgöra fall där utredningen snabbt kunnat fullföljas. De ska särskilt inrikta sig på brott där unga är inblandade samt tillgreppsbrott, vapenbrott och enklare narkotikabrott.”
 19. att den rättspolitiska rapporten punkt 15 enligt partistyrelsens förslag skulle ges lydelsen: ”Utred kronvittnen. Ett system med kronvittne handlar om att en brottsmisstänkt person ska få kunna få strafflindring om han eller hon lämnar uppgifter som underlättar utredningen av andras brott. Strafflindringen skulle kunna gälla den som lämnar uppgifter om teknisk bevisning som gör att allvarliga brott kan klaras upp. Kronvittnen förekommer bl.a. i Storbritannien och USA och det bör utredas om Sverige ska införa samma system.”
 20. att motion E6 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
 21. att motion E7 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
 22. att motion E8 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
 23. att den rättspolitiska rapporten punkt 16 skulle ges lydelsen: ”Utred anonyma vittnen inom ramen för en större utredning om vittnesskyddet i svenska domstolar.”
 24. att motion E9 yrkande 1 därmed skulle anses besvarat
 25. att motion E9 yrkande 2 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
 26. att den rättspolitiska rapporten punkt 17 skulle ges lydelsen: ”Ta bort nämndemännen från hovrätter och kammarrätter. Utred hur nämndemän bäst utses för att minska det partipolitiska inflytandet.”
 27. att motion E10 därmed skulle anses besvarad och motion E11 skulle avslås i enlighet med partistyrelsens yrkande
 28. att motion E12 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
 29. att motion E13 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
 30. att motion E14 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
 31. att motion E15 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
 32. att den rättspolitiska rapporten punkt 19 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas: ”Bättre hjälp på vägen mot ett laglydigt liv. Kriminalvården ska ges mer resurser för att hjälpa den dömda att bryta med en kriminell livsstil genom bland annat behandlingsprogram och utbildningar. Inför frigivningen behövs nära kontakter mellan Kriminalvården och socialtjänsten. Stödorganisationer för före detta kriminella hjälper andra fyller en mycket viktig funktion.”
 33. att den rättspolitiska rapporten punkt 20 skulle bifallas: ”Fler vägar till jobb för före detta kriminella. Personer som visar en genuin vilja att lämna en kriminell livsstil bakom sig ska ges bättre möjligheter till tidsbegränsade anställningar för att skaffa sig yrkeserfarenheter och kontakter som hjälper dem att komma ut på den ordinarie arbetsmarknaden.”
 34. att motion E16 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
 35. att motion E17 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
 36. att den rättspolitiska rapporten punkt 21 skulle bifallas: ”Brott av unga under 15 år ska alltid utredas av polis. Vi vill att alla brott som anmäls till polis och där den misstänkte är under 15 år ska utredas av polis. Undantag ska göras för rent bagatellartade lagöverträdelse och okynnesanmälningar.”
 37. att den rättspolitiska rapporten punkt 22 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas: ”Inför en 24-timmarsgaranti för samtal med vårdnadshavarna. Garantin innebär att socialtjänsten inom 24 timmar efter gripandet ska kalla vårdnadshavarna till ett samtal tillsammans med den unge och/eller polisen.”

38. att den rättspolitiska rapporten 23 ges följande lydelse: "När icke straffmyndiga ungdomar begår brott behövs ett intensivt och sammanhållet stöd över tid. Socialtjänsten ska ges bättre förutsättningar att skapa samlade åtgärder där den unge inte får delta i olika aktiviteter för att komma bort från ett brottsligt beteende."
39. att den rättspolitiska rapporten punkt 24 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas: "Mer mellantvång i socialtjänsten. Vi vill ändra lagen så att socialtjänsten får bättre möjlighet att ålägga en ung person obligatoriska insatser på hemmaplan, så kallat mellantvång. Fler tidiga insatser minskar risken för att tvångsomhändertagande blir nödvändigt längre fram."
40. att den rättspolitiska rapporten punkt 25 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas: "Mellantvång i socialtjänsten även för vårdnadshavare. Vi vill införa en möjlighet för socialtjänsten att kunna ålägga även vårdnadshavare att delta i obligatoriska insatser till stöd för sitt barn – ett så kallat mellantvång för föräldrar."
41. att den rättspolitiska rapporten punkt 26 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas: "Fler sociala insatsgrupper för att hjälpa unga i riskzonen. Sociala insatsgrupper är namnet på ett arbetssätt som underlättar samarbetet mellan olika aktörer som kan hjälpa en ung person som är på väg att hamna i en kriminell livsstil. Vi anser också att sociala insatsgrupper ska kunna hjälpa ungdomar som ännu inte fyllt 15 år."
42. att den rättspolitiska rapporten punkt 27 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas: "Ny form av sociala insatsgrupper för unga vuxna i åldern 20–30 år. Även för unga vuxna som vill ha hjälp att lämna den kriminella miljön behövs sociala insatsgrupper. Andra parter behöver knytas till samarbetet jämfört med insatsgrupper för ungdomar, t.ex. frivården, Komvux, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan eller avhopparverksamheter."
43. att den rättspolitiska rapporten punkt 28 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas: "Ta bort straffrabatten för ungdomar över 18 år som återfaller i brott. Vi anser att straffrabatten ska avvecklas för de ungdomar i åldern 18–21 år som återfaller i ny brottslighet efter att tidigare ha dömts för brott. För förstagångsförbrytare ska den däremot finnas kvar."
44. att den rättspolitiska rapporten punkt 18 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle ges lydelsen: "Brottsoffer ska inte behöva vänta på skadestånd. Brottsoffer ska snabbare få ut det skadestånd som utdömts i domstol, till exempel genom bättre juridiskt stöd för att driva in beloppet eller genom att staten utbetalar beloppet och sedan kräver det av den dömda."
45. att motion E18 skulle bifallas och motion E19 skulle anses besvarad i enlighet med partistyrelsens yrkande
46. att den rättspolitiska rapporten punkt 29 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas: "Förtydliga kommunernas brottsförebyggande ansvar. Lagen behöver förtydligas så att kommunerna får en uttalad uppgift att arbeta brottsförebyggande i sina ansvarsområden."
47. att den rättspolitiska rapporten punkt 30 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle ges lydelsen: "Samarbeta mer med civilsamhället. Alla kommuner ska ha samarbete med en lokal brottsofferjour. Polisen ska bygga upp mer samarbete med volontärkrafter. Kommunen ska samarbeta med föreningslivet, församlingar och samfälligheter liksom företag i det brottsförebyggande arbetet."
48. att den rättspolitiska rapporten punkt 31 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas: "En öppen stadsmiljö är en trygg stadsmiljö. Ändra plan- och bygglagen så att kommunens arbete med fysisk planering ges ett tydligt brottsförebyggande perspektiv."
49. att den rättspolitiska rapporten punkt 32 i enlighet med partistyrelsens förslag skulle bifallas: "Ge butiker rätt att porta. Åklagare ska ha möjlighet att fatta beslut om att förbjuda en person att gå in i en viss affär. Det beslutet ska tas om det finns risk för att personen kommer att begå fortsatta brott mot butiksinnehavaren. Förbudet ska gälla under en begränsad tid och ska kunna överklagas till domstol."
50. att den rättspolitiska rapporten punkt 33 i enlighet med partistyrelsens förslag skulle bifallas: "Underlätta kameraövervakning på brottsutsatta platser. 2013 års kameraövervakningslag behöver lättas upp så att det blir lättare att sätta upp övervakningskameror på särskilt brottsutsatta platser. Detta är särskilt viktigt för att öka tryggheten i svårt brottsutsatta bostadsområden och andra miljöer där människor rör sig, till exempel stationsområden."
51. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion E20 därmed skulle avslås
52. att den rättspolitiska rapporten punkt 34 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas: "Fler kameror på poliser och polisbilar. Att utrusta polisfordon med kameror och montera kameror på polisernas uniformer ger bättre bevis i brottsutredningar och minskar risken för användning av våld."
53. att motion E21 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad

54. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motionerna E22 och E23 skulle anses bifallna med vad partistyrelsen anfört
55. att motionerna E24 och E25 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarade
56. att motion E26 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
57. att motion E27 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
58. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motionerna E28–E31 skulle avslås och den företagandepolitiska rapporten punkt 39 utgå
59. att motion E32 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
60. att motion E33 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
61. att motion E34 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
62. att motion E35 yrkande 1 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarat
63. att motion E35 yrkande 2 och 3 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
64. att motionerna E36–E38 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarade
65. att motion E39 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
66. att motion E40 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
67. att motion E41 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
68. att motionerna E42–E44 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
69. att motion E45 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
70. att motion E46 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
71. att motion E47 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
72. att motion E48 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
73. att motionerna E49, E50 och E51 yrkande 1 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
74. att motionerna E52 och E53 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarade
75. att motion E54 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
76. att motion E55 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
77. att landsmötet i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle ta ställning för att demokratiutredningens förslag om folkmotion prövas i positiv anda
78. att motion E56 i enlighet med partistyrelsens yrkande därmed skulle anses besvarad
79. att motion E57 yrkande 1 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas
80. att motion E57 yrkande 2 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
81. att motion E58 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
82. att motion E59 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
83. att motion E60 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
84. att motion E61 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
85. att motion E62 yrkande 2 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarat
86. att motion E63 och E64 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarade
87. att motion E65 skulle avslås och motion E66 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
88. att motion E67 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
89. att motionerna E68 och E69 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarade
90. att motion E70 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
91. att motionerna E71–E75 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
92. att motion E76 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad

Utskottsreservation 1

Lars Johansson, Anna Horn, Ylva Mozis, Henrik Loxell, Helena Sjöberg, Benny Lindholm och Ann-Margret Lindholm reserverade sig i utskottet till förmån för att partistyrelsens förslag till punkt 15 i den rättspolitiska rapporten skulle avslås.

Utskottsreservation 2

Anna Horn, Malin Niemi, Benny Lindholm och Henrik Loxell reserverade sig i utskottet till förmån för att motion E15 skulle avslås.

Utskottsreservation 3

Patrik Silverudd, Anna Horn, Malin Niemi, Henrik Loxell och Benny Lindholm reserverade sig i utskottet till förmån för att punkt 28 i den rättspolitiska rapporten skulle avslås.

Utskottsreservation 4

Patrik Silverudd, Jesper Brandberg, Anna Horn, Malin Niemi, Benny Lindholm, Amelie Tarschys Ingre, Ylva Mozis, Henrik Loxell och Lars Johansson reserverade sig i utskottet till förmån för att punkt 33 ges lydelsen: ”Underlätta kameraövervakning på platser där forskning och evidens visar att det leder till ökad brottsupplärning eller minskad brottslighet.”

Utskottsreservation 5

Patrik Silverudd, Ylva Mozis och Amelie Tarschys Ingre reserverade sig i utskottet till förmån för att bidrag ska fördelas årligen från kommunerna och Socialstyrelsen till kvinnojourerna och att dessa ska utgå från schabloner, inte projektbidrag, och att motion E22 därmed skulle anses bifallen.

Utskottsreservation 6

Anna Horn och Benny Lindholm reserverade sig i utskottet till förmån för att punkt 39 i den företagarpolitiska rapporten skulle bifallas.

Utskottsreservation 7

Ann-Margret Lindholm reserverade sig i utskottet till förmån för att motion E47 skulle bifallas.

Utskottsreservation 8

Ann-Margret Lindholm reserverade sig i utskottet till förmån för att motion E48 skulle bifallas.

Utskottsreservation 9

Ylva Mozis reserverade sig i utskottet till förmån för att motion E50 skulle bifallas.

Utskottsreservation 10

Anna Horn, Ylva Mozis, Henrik Loxell, Helena Sjöberg, Jan Hallström och Benny Lindholm reserverade sig i utskottet till förmån för att motion E73 skulle bifallas.

I debatten yttrade sig:

Benny Lindholm, utskottet, Roger Haddad, partistyrelsen, Lars Johansson, utskottsreservant, Ulrika Landergren, Amanda Kanange, Maria Weimer, Björn Brändewall, Anna Horn, Niklas Frykman, Christina Örnebjär, Benny Lindholm, Jan Hallström, Helena Holmberg, Marie Keismar, Jelena Dojcinovic, Helena Sjöberg, Inger Lundberg, Anne Kotavuopio Jatko, Ulla-Britt Hagström, Malin Danielsson, Thomas Helleday, Thomas Söderström, Emma Gröndahl, Per-Åke Fredriksson, Joar Forssell, Peter Sedlacek, Patrik Silverudd, Catrin Eliasson, Mathias Sundin, Anna Mårtensson, Christian Lahealu, Karin Karlsbro, Anna-Lena Johansson, Bengt Eliasson, Jesper Brandberg, Andreas Westerberg, Peter Michanek, Amelie Tarschys Ingre, Henrik Loxell, Peter Göthblad och Madeleine Sjöstedt.

Anders Lindqvist yrkade:

1. att motion E1 skulle bifallas

Thomas Söderström yrkade:

1. att motion E2 skulle bifallas

Marie Keismar yrkade:

1. att den rättspolitiska rapporten punkt 12 skulle avslås

Lars Johansson, Benny Lindholm, Henrik Loxell och Helena Sjöberg yrkade:

1. att den rättspolitiska rapporten punkt 15 skulle avslås

Jan Hallström yrkade:

1. att i enlighet med partistyrelsens ursprungliga yrkande den rättspolitiska rapporten punkt 16 skulle ges lydelsen: ”Hotade vittnen ska kunna vittna anonymt. Sverige bör införa en möjlighet till anonymitetsskydd för vittnen som är allvarligt hotade till liv eller frihet. Rätten till anonymitet ska gälla gentemot den brottsmisstänkte.”

Jesper Brandberg yrkade:

1. att motion E11 skulle bifallas

Benny Lindholm och Henrik Loxell yrkade:

1. att motion E15 skulle avslås
2. att den rättspolitiska rapporten punkt 28 skulle avslås

Malin Danielsson, Amelie Tarschys Ingre, Lars Johansson och Henrik Loxell yrkade:

1. att den rättspolitiska rapporten punkt 33 skulle ges lydelsen: "Underlätta kameraövervakning på platser där forskning och evidens visar att det leder till ökad brottsupplärning eller minskad brottslighet."

Malin Danielsson yrkade:

1. att bidrag ska fördelas årligen från kommunerna och Socialstyrelsen till kvinnojourerna och att dessa ska utgå från schabloner, inte projektbidrag, och att motion E22 därmed skulle anses bifallen

Inger Lundberg yrkade:

1. att motion E24 skulle bifallas
2. att motion E55 skulle bifallas
3. att motion E70 skulle bifallas

Christian Lahesalu och Anna Mårtensson yrkade:

1. att motion E28 skulle bifallas

Christian Lahesalu yrkade:

1. att den företagarpolitiska rapporten punkt 39 skulle bifallas

Ulla-Britt Hagström yrkade:

1. att beredningsutskottet skulle ges i uppdrag att ta fram förslag till bättre motiveringar och förtydliganden avseende motionerna E36–E38

Björn Brändewall yrkade:

1. att motion E47 skulle bifallas

Björn Brändewall och Mathias Sundin yrkade:

1. att motion E48 skulle bifallas

Helena Holmberg yrkade:

1. att motion E50 skulle bifallas

Ulrika Landergren yrkade:

1. att motion E57 yrkande 1 skulle avslås

Andreas Westerberg yrkade:

1. att motion E68 skulle bifallas

Anne Kotavuopio Jatko och Thomas Söderström yrkade:

1. att motion E69 skulle bifallas

Björn Brändewall, Johan Landström, Benny Lindholm, Henrik Loxell, Thomas Söderström och Christina Örnebjär yrkade:

1. att motion E73 skulle bifallas

Karin Karlsbro yrkade:

1. att en ny punkt skulle läggas till i det rättspolitiska programmet med lydelsen: "Mäns våld och förtryck mot kvinnor är det mest extrema uttrycket för ojämställdhet. Det har sin grund i synen på kön, makt och sexualitet. Alla former av könsrelaterat våld ska förebyggas och utsatta ska få samhällets stöd och skydd."

Landsmötespresidiet yrkade:

1. att Karin Karlsbros yrkande skulle hänskjutas till beredningsutskottet
2. att Ulla-Britt Hagströms yrkande skulle avslås

§ 154. Byte av ordförande

Ulrika Francke överlämnade ordförandeklubban till Sara Svanström.

§ 155. Rättsfrågor och demokrati (fortsatt behandling)

Landsmötet beslutade:

1262. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den rättspolitiska rapporten punkt 1:
”Antalet poliser måste öka. Antalet poliser behöver öka kraftigt de kommande åren. Ökningen ska få genomslag i hela landet, både i utsatta storstadsområden och i landsbygdsområdena. Ge dessutom polisen möjlighet att anställa ytterligare stödpersonal och upphandla tjänster för att frigöra polisarbetstid.”
1263. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den rättspolitiska rapporten punkt 2:
”Fler civila utredare och annan civil personal i polisen. Fler poliser måste hänga ihop med fler civilanställda som avlastar polisen i deras arbetsuppgifter. Polismyndigheten behöver också fler civila experter som kan bidra med kunskap om särskilda former av brottslighet, t.ex. IT-brott och ekonomisk brottslighet.”
1264. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion E1 besvarad
1265. att därmed avslå Anders Lindqvists yrkande
1266. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den rättspolitiska rapporten punkt 3:
”Fler kommunala trygghetsvakter. Det tar tid att utbilda fler poliser. Därför ska staten under en övergångsperiod ge kommunerna öronmärkta bidrag för att anställa ordningsvakter – kommunala trygghetsvakter – som kan bidra till ordning, trygghet och synlighet på de platser och tider där det behövs.”
1267. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den rättspolitiska rapporten punkt 4:
”Nya uppgifter för beredskapspolisen. Vi vill införa en modern beredskapspolis på minst 5 000 personer, som ska kunna kallas in till tjänstgöring vid särskilt allvarliga händelser eller för att avlasta den ordinarie polisen när det behövs.”
1268. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den rättspolitiska rapporten punkt 5: ”Låt polisen anlita fler ordningsvakter vid egna insatser. Vi vill att fler ordningsvakter anlitas direkt av polisen. Detta kan vara en viktig förstärkning vid särskilt personalkrävande insatser för att bidra till ordning och trygghet. De ska stå under polisens befäl och ska bidra t.ex. vid vakthållning av hotade platser eller ordningshållning vid demonstrationer och derbyn.”
1269. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den rättspolitiska rapporten punkt 6: ”En polis som allmänheten lättare kan nå. Väntetiderna för den som kontaktar polisen ska kortas. Brott och iakttagelser ska enklare kunna rapporteras via sms, mms och sociala medier. Polisen ska kunna garantera en viss uttryckningstid vid allvarliga brott.”
1270. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion E2 besvarad
1271. att därmed avslå Thomas Söderströms yrkande
1272. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den rättspolitiska rapporten punkt 7:
”Fler mobila poliskontor. Polisen ska finnas och markera närvaro där brotten begås, på de tider brotten begås. Mobila poliskontor gör att polisen lättare kan arbeta flexibelt. Till exempel kan de fylla en viktig funktion på platser i städer där många brott begås kvällstid, eller för att höja närvaron på turistorter under säsong.”
1273. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge den rättspolitiska rapporten punkt 8 lydelsen:
”En polis som tar vardagsbrotten på allvar. Inbrott i bostäder, förråd och fordon, skadegörelse på personlig egendom, stölder och andra så kallade vardagsbrott bidrar till otrygghet och påverkar människors liv. Utredningsinsatser ska alltid göras för att om möjligt säkra teknisk bevisning som kan knyta en gärningsman till brottet. Ökade resurser till Nationellt forensiskt centrum och Rättsmedicinalverket gör polisens utredningsarbete mer effektivt.”
1274. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna E3 och E4 bifallna med vad partistyrelsen anför

1275. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den rättspolitiska rapporten punkt 9: ”En polis med insyn och ansvarsutkrävande. Medborgarna ska enkelt kunna följa polisens resultat där de bor. Genom mer användande av öppna data ska statistik över brottsutvecklingen i stort kunna presenteras på Polisens webbplats, kommun för kommun och stadsdel för stadsdel.”
1276. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den rättspolitiska rapporten punkt 10: ”Renodla polisens arbetsuppgifter. Alla uppgifter som inte måste utföras av poliser ska överlätas till andra. Transporttjänst I samband med handräckningar och omhändertaganden av onyktra ska i mycket högre grad skötas av andra funktioner i samhället. Färre verksamheter ska kräva särskilt polistillstånd.”
1277. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den rättspolitiska rapporten punkt 11: ”Avbyråkratisera polisväsendet. När den nya polisorganisationen har genomförts behöver arbetet fortsätta med att förenkla organisationen. Vi vill se över hur vissa befogenheter kan decentraliseras så att samspelet mellan den lokala nivån och den regionala blir mer effektivt. Antalet organisatoriska skikt mellan den nationella och den lokala nivån kan minska ytterligare.”
1278. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den rättspolitiska rapporten punkt 12: ”Akademisera inte polisutbildningen. Polisutbildningen ska vara en kvalificerad yrkesutbildning som förbereder de blivande poliserna både teoretiskt och praktiskt. Därför ska utbildningen inte bli en renodlad akademisk högskoleutbildning.”
1279. att därmed avslå Marie Keismars yrkande
1280. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den rättspolitiska rapporten punkt 13: ”Förstärk polisforskningen. Det behövs mer forskning om hur polisarbetet ska bedrivas för att effektivt bidra till att förebygga och ingripa mot brott. Svensk polisforskning ska byggas ut.”
1281. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion E5 besvarad
1282. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den rättspolitiska rapporten punkt 14: ”Inrätta jourdomstolar. Jourdomstolar behövs för att avgöra fall där utredningen snabbt kunnat fullföljas. De ska särskilt inrikta sig på brott där unga är inblandade samt tillgreppsbrott, vapenbrott och enklare narkotikabrott.”
1283. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion E6 besvarad
1284. att, efter votering med röstsiffrorna 99–74, i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge den rättspolitiska rapporten punkt 15 lydelsen: ”Utred kronvittnen. Ett system med kronvittne handlar om att en brottsmisstänkt person ska få kunna få strafflindring om han eller hon lämnar uppgifter som underlättar utredningen av andras brott. Strafflindringen skulle kunna gälla den som lämnar uppgifter om teknisk bevisning som gör att allvarliga brott kan klaras upp. Kronvittnen förekommer bl.a. i Storbritannien och USA och det bör utredas om Sverige ska införa samma system.”
1285. att därmed avslå Lars Johanssons m.fl.:s yrkande
1286. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion E7 besvarad
1287. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion E8 besvarad
1288. att i enlighet med utskottets yrkande ge den rättspolitiska rapporten punkt 16 lydelsen: ”Utred anonyma vittnen inom ramen för en större utredning om vittnesskyddet i svenska domstolar.”
1289. att därmed avslå Jan Hallströms yrkande
1290. att i enlighet med utskottets yrkande därmed anse motion E9 yrkande 1 besvarad
1291. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla motion E9 yrkande 2
1292. att i enlighet med utskottets yrkande ge den rättspolitiska rapporten punkt 17 lydelsen: ”Ta bort nämndemännen från hovrätter och kammarrätter. Utred hur nämndemän bäst utses för att minska det partipolitiska inflytandet.”
1293. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande därmed anse motion E10 besvarad och avslå motion E11
1294. att därmed avslå Jesper Brandbergs yrkande
1295. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion E12 besvarad
1296. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion E13 besvarad
1297. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion E14 besvarad
1298. att, efter votering med röstsiffrorna 110–62, i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla motion E15
1299. att därmed avslå Benny Lindholms och Henrik Loxells yrkande 1
1300. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den rättspolitiska rapporten punkt 19: ”Bättre hjälp på vägen mot ett laglydigt liv. Kriminalvården ska ges mer resurser för att hjälpa den dömda att bryta med en kriminell livsstil genom bland annat behandlingsprogram och utbildningar. Inför

- frigivningen behövs nära kontakter mellan Kriminalvården och socialtjänsten. Stödorganisationer för före detta kriminella hjälper andra fyller en mycket viktig funktion.”
1301. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den rättspolitiska rapporten punkt 20: ”Fler vägar till jobb för före detta kriminella. Personer som visar en genuin vilja att lämna en kriminell livsstil bakom sig ska ges bättre möjligheter till tidsbegränsade anställningar för att skaffa sig yrkeserfarenheter och kontakter som hjälper dem att komma ut på den ordinarie arbetsmarknaden.”
1302. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion E16 besvarad
1303. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion E17 besvarad
1304. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den rättspolitiska rapporten punkt 21: ”Brott av unga under 15 år ska alltid utredas av polis. Vi vill att alla brott som anmäls till polis och där den misstänkte är under 15 år ska utredas av polis. Undantag ska göras för rent bagatellartade lagöverträdelser och okynnesanmälningar.”
1305. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den rättspolitiska rapporten punkt 22: ”Inför en 24-timmarsgaranti för samtal med vårdnadshavarna. Garantin innebär att socialtjänsten inom 24 timmar efter gripandet ska kalla vårdnadshavarna till ett samtal tillsammans med den unge och/eller polisen”
1306. att i enlighet med utskottets yrkande ge den rättspolitiska rapporten 23 lydelsen: ”När icke straffmyndiga ungdomar begår brott behövs ett intensivt och sammanhållet stöd över tid. Socialtjänsten ska ges bättre förutsättningar att skapa samlade åtgärder där den unge inte får delta i olika aktiviteter för att komma bort från ett brottsligt beteende”
1307. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den rättspolitiska rapporten punkt 24: ”Mer mellantvång i socialtjänsten. Vi vill ändra lagen så att socialtjänsten får bättre möjlighet att ålägga en ung person obligatoriska insatser på hemmaplan, så kallat mellantvång. Fler tidiga insatser minskar risken för att tvångsomhändertagande blir nödvändigt längre fram.”
1308. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den rättspolitiska rapporten punkt 25: ”Mellantvång i socialtjänsten även för vårdnadshavare. Vi vill införa en möjlighet för socialtjänsten att kunna ålägga även vårdnadshavare att delta i obligatoriska insatser till stöd för sitt barn – ett så kallat mellantvång för föräldrar”
1309. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den rättspolitiska rapporten punkt 26: ”Fler sociala insatsgrupper för att hjälpa unga i riskzonen. Sociala insatsgrupper är namnet på ett arbetssätt som underlättar samarbetet mellan olika aktörer som kan hjälpa en ung person som är på väg att hamna i en kriminell livsstil. Vi anser också att sociala insatsgrupper ska kunna hjälpa ungdomar som ännu inte fyllt 15 år.”
1310. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den rättspolitiska rapporten punkt 27: ”Ny form av sociala insatsgrupper för unga vuxna i åldern 20–30 år. Även för unga vuxna som vill ha hjälp att lämna den kriminella miljön behövs sociala insatsgrupper. Andra parter behöver knytas till samarbetet jämfört med insatsgrupper för ungdomar, t.ex. frivården, komvux, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan eller avhopparverksamheter.”
1311. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den rättspolitiska rapporten punkt 28: ”Ta bort straffrabatten för ungdomar över 18 år som återfaller i brott. Vi anser att straffrabatten ska avvecklas för de ungdomar i åldern 18–21 år som återfaller i ny brottslighet efter att tidigare ha dömts för brott. För förstagångsförbrytare ska den däremot finnas kvar.”
1312. att därmed avslå Benny Lindholms och Henrik Loxells yrkande 2
1313. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge den rättspolitiska rapporten punkt 18 lydelsen: ”Brottsoffer ska inte behöva vänta på skadestånd. Brottsoffer ska snabbare få ut det skadestånd som utdömts i domstol, till exempel genom bättre juridiskt stöd för att driva in beloppet eller genom att staten utbetalar beloppet och sedan kräver det av den dömda.”
1314. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla motion E18 och anse motion E19 besvarad
1315. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den rättspolitiska rapporten punkt 29: ”Förtydliga kommunernas brottsförebyggande ansvar. Lagen behöver förtydligas så att kommunerna får en uttalad uppgift att arbeta brottsförebyggande i sina ansvarsområden.”
1316. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge den rättspolitiska rapporten punkt 30 lydelsen: ”Samarbeta mer med civilsamhället. Alla kommuner ska ha samarbete med en lokal brottsofferjour. Polisen ska bygga upp mer samarbete med volontärkrafter. Kommunen ska samarbeta med föreningslivet, församlingar och samfälligheter liksom företag i det brottsförebyggande arbetet.”

1317. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den rättspolitiska rapporten punkt 31: ”En öppen stadsmiljö är en trygg stadsmiljö. Ändra plan- och bygglagen så att kommunens arbete med fysisk planering ges ett tydligt brottsförebyggande perspektiv.”
1318. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den rättspolitiska rapporten punkt 32: ”Ge butiker rätt att porta. Åklagare ska ha möjlighet att fatta beslut om att förbjuda en person att gå in i en viss affär. Det beslutet ska tas om det finns risk för att personen kommer att begå fortsatta brott mot butiksinnehavaren. Förbudet ska gälla under en begränsad tid och ska kunna överklagas till domstol.”
1319. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den rättspolitiska rapporten punkt 33: ”Underlätta kameraövervakning på brottsutsatta platser. 2013 års kameraövervakningslag behöver lättas upp så att det blir lättare att sätta upp övervakningskameror på särskilt brottsutsatta platser. Detta är särskilt viktigt för att öka tryggheten i svårt brottsutsatta bostadsområden och andra miljöer där människor rör sig, till exempel stationsområden.”
1320. att därmed avslå Malin Danielssons m.fl.:s yrkande
1321. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande därmed avslå motion E20
1322. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den rättspolitiska rapporten punkt 34: ”Fler kameror på poliser och polisbilar. Att utrusta polisfordon med kameror och montera kameror på polisernas uniformer ger bättre bevis i brottsutredningar och minskar risken för användning av våld.”
1323. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion E21 besvarad
1324. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna E22 och E23 bifallna med vad partistyrelsen anfört
1325. att därmed avslå Malin Danielssons yrkande
1326. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna E24 och E25 besvarade
1327. att därmed avslå Inger Lundbergs yrkande 1
1328. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla motion E26
1329. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion E27 besvarad
1330. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motionerna E28–E31 och låta den företagandepolitiska rapporten punkt 39 utgå
1331. att därmed avslå Christian Lahesalus och Anna Mårtenssons yrkande samt Christian Lahesalus yrkande
1332. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla motion E32
1333. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion E33
1334. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion E34 besvarad
1335. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion E35 yrkande 1 besvarat
1336. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla motion E35 yrkande 2 och 3
1337. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna E36–E38 besvarade
1338. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion E39
1339. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion E40
1340. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion E41 besvarad
1341. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motionerna E42–E44
1342. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion E45 besvarad
1343. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion E46 besvarad
1344. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion E47 besvarad
1345. att därmed avslå Björn Brändewalls yrkande
1346. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion E48 besvarad
1347. att därmed avslå Björn Brändewalls och Mathias Sundins yrkande
1348. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motionerna E49, E50 och E51 yrkande 1
1349. att därmed avslå Helena Holmbergs yrkande
1350. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna E52 och E53 besvarade
1351. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion E54 besvarad
1352. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion E55 besvarad
1353. att därmed avslå Inger Lundbergs yrkande 2
1354. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ta ställning för att demokratiutredningens förslag om folkmotion prövas i positiv anda
1355. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande därmed anse motion E56 besvarad
1356. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla motion E57 yrkande 1
1357. att därmed avslå Ulrika Landergrens yrkande
1358. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion E57 yrkande 2
1359. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion E58

1360. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion E59 besvarad
1361. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion E60 besvarad
1362. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion E61
1363. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion E62 yrkande 2 besvarat
1364. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion E63 och E64 besvarade
1365. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion E65 och anse motion E66 besvarad
1366. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion E67 besvarad
1367. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna E68 och E69 besvarade
1368. att därmed avslå Andreas Westerbergs samt Anne Kotavuopio Jatkos och Thomas Söderströms yrkanden
1369. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion E70 besvarad
1370. att därmed avslå Inger Lundbergs yrkande 3
1371. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motionerna E71–E72
1372. att, efter votering med röstsiffrorna 99–75, i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion E73
1373. att därmed avslå Björn Brändewalls m.fl.:s yrkande
1374. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motionerna E74–E75
1375. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion E76 besvarad
1376. att i enlighet med landsmötespresidiets yrkande 1 hänskjuta Karin Karlsbros yrkande till beredningsutskottet
1377. att i enlighet med landsmötespresidiets yrkande 2 avslå Ulla-Britt Hagströms yrkande

Reservation 18

Helena Sjöberg reserverade sig till förmån för att den rättspolitiska rapporten punkt 15 skulle utgå.

Reservation 19

Björn Brändewall reserverade sig till förmån för bifall till motion E47.

Reservation 20

Björn Brändewall reserverade sig till förmån för bifall till motion E48.

Reservation 21

Björn Brändewall reserverade sig till förmån för bifall till motion E73.

§ 156. Beredningsutskottets förslag nr 12: Läckageskatt

Christer Nylander, beredningsutskottet, yrkade:

- att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande klimat- och miljörapporten punkt 44 skulle bifallas: ”Användningen av handelsgödsel bidrar till övergödning av våra vatten. Även förekomsten av kadmium i handelsgödsel är ett oroande miljöproblem. En ny läckageskatt för jordbruket införs för att minska övergödningen.”

Thomas Olsson och Marianne Åhman yrkade:

- att sista meningen i beredningsutskottets förslag nr 12 skulle utgå

I debatten yttrade sig även:

Marianne Åhman, Thomas Olsson och Karin Karlsbro.

Landsmötet beslutade:

- att bifalla beredningsutskottets förslag

Reservation 22

Marianne Åhman reserverade sig till förmån för att klimat- och miljörapporten punkt 44 skulle ges lydelsen: ”Användningen av handelsgödsel bidrar till övergödning av våra vatten. Även förekomsten av kadmium i handelsgödsel är ett oroande miljöproblem.”

§ 157. Förhandlingspassets avslutande

Sara Svanström förklarade förhandlingspasset avslutat klockan 12.42.

§ 158. Förhandlingspassets öppnande

Jonas Andersson förklarade förhandlingspasset öppnat klockan 12.43.

§ 159. Fastställande av dagordning för förhandlingspasset

Landsmötet beslutade:

1379. att fastställa dagordning för förhandlingspasset enligt mötespresidiets förslag

§ 160. Justering av röstlängd

Jonas Andersson anmälde följande förändringar i förhållande till den inför landsmötet upprättade röstlängden:

Abit Dundar, Stockholms län, ersattes av Monica Brohede Tellström
Marianne Damström Gereben, Stockholms län, ersattes av Ulf Fridebäck
Annica Nordberg, Jönköpings län, ersattes av Anna Mårtensson
Bodil Frigren Ericsson, Blekinge län, ersattes av Amanda Pihl
Jesper Rehn, Blekinge län, ersattes av Inga-Lena Fischer
Ida Ingerö, Skåne län, ersattes av Josefine Temrell
Jonas Andersson, Västsverige, ersattes av Said Abdu
Jan Ertsborn, Västsverige, ersattes av Pär Lundqvist
Kristina Grapenholm, Västsverige, ersattes av Patrik Krantz
Håkan Kindstedt, Västsverige, ersattes av Annika Westh
Carina Liljesand, Västsverige, ersattes av Bo Anderssen
Marlene Zachrisson, Skaraborg, ersattes av Jacqueline Tjällman
Robin Nilsen, Örebro län, ersattes av Kajsa Rosén
Karolina Wallström, Värmlands län, ersattes av Lars Hultkrantz
Bo Brännström, Dalarnas län, ersattes av Erik Berg
Svante Parsjö Tegnér, Dalarnas län, ersattes av Anna Eling
Erica Markusson, Västernorrlands län, ersattes av Catrin Eliasson
Henrik Loxell, Jämtlands län, ersattes av Håkan Borg
Maria Lundqvist-Brömster, Västerbottens län, ersattes av Anders Lindqvist
Peder Westerberg, Västerbottens län, ersattes av Rickard Sundberg
Anna Manell, Liberala kvinnor, ersattes av Maria Nilsson

§ 161. Val av justeringsdelegation

Landsmötet beslutade:

1380. att utse Andreas Westerberg och Christina Örnebjär till justerare för innevarande förhandlingspass

§ 162. Val av rösträkningsdelegation

Landsmötet beslutade:

1381. att utse Lars Karlsson, Roko Kursar, Ann Catrine Fogelgren och Malin Danielsson till rösträknare för innevarande förhandlingspass

§ 163. Hänskjutande av tidigare beslut till beredningsutskottet

Landsmötespresidiet yrkade:

1. att landsmötesbesluten från förhandlingspass 15 gällande motionerna M1 yrkande 1 och M12 skulle hänskjutas till beredningsutskottet. Därmed hade landsmötets tidigare beslut i dessa ärenden fallit

Landsmötet beslutade:

1382. att bifalla landsmötespresidiets förslag

§ 164. Utrikespolitik, Europafrågor och försvar (utskottsutlåtande 10)

Den utrikespolitiska arbetsgruppen hade i rapporten "Ny biståndspolitik för Liberalerna" yrkat:

1. Svenskt utvecklingsbistånd ska ha demokrati som övergripande mål.
2. Humanitära insatser ska prioriteras.
3. Biståndet ska vara uttalat feministiskt. Sexuella och reproduktiva rättigheter, särskilt preventivmedel och abort, ska vara en självklar del av humanitära insatser.
4. Agenda 2030 erbjuder en enskilt viktig möjlighet för svenskt bistånd, i förhållande till målet om kvinnors fulla delaktighet på alla områden (mål 5 i Agenda 2030). Här bör Sverige ha som ambition att vara världsledande.
5. Humanitära insatser ska redovisas fördelat på män och kvinnor.
6. Flyktingläger ska tömmas och flyktingarna ska ges möjlighet att skapa sin egen framtid.
7. FN:s utvecklingsmål ska inte vara vägledande för svenskt bistånd. Svenskt bistånd ska vila på demokratisk grund och biståndet ska främja demokrati.
8. Sida ska reformeras till att vara en förvaltningsmyndighet med öppna och transparenta medelstilldelningsförfaranden.
9. Humanitärt bistånd och insatser för fred ska överföras till andra myndigheter än Sida.
10. Alla insatser ska grundas på principen att kvinnors situation ska beaktas och stärkas.
11. Fria val är den enda garanten för demokratin och en mänsklig rättighet (artikel 21) enligt FN:s universella förklaring. I svenskt demokratibistånd ska det vara centralt att garantera och bevara fria val och att kritiskt granska ofria val.
12. Rättsstaten är garanten för att medborgarna själva ska kunna kräva ansvar av staten. Det övergripande målet för utvecklingsbiståndsinsatserna ska vara att upprätta, utveckla och underhålla rättsstatens principer i mottagarländerna.
13. Liberalernas bistånd för mänskliga rättigheter fokuserar på civila och politiska rättigheter, till exempel organisationsfrihet, yttrandefrihet och rätten att delta i fria val. Det är de folkvalda regeringarnas uppgift att tillgodose de ekonomiska och sociala rättigheterna.
14. Biståndet genom svenska civilsamhällesorganisationer ska avskaffas. Civilsamhällesorganisationerna ska på lika villkor kunna söka anslag genom transparenta anslagsposter, i konkurrens. Stöd till civilsamhällesorganisationernas kampanjer i Sverige ska minskas och på sikt avvecklas.
15. Addis Ababa Agenda for Action om utvecklingsfinansiering, att länderna själva ska skapa förutsättningar för att finansiera utveckling, är den internationella överenskommelse som står bäst i samklang med liberal utvecklingspolitik, och den ska vara vägledande i Liberalernas syn på svenskt bistånd.
16. Skatteflykt ska förhindras. Detta arbete ska som nu drivas företrädevis inom OECD. Liberalerna tycker inte att frågan om skatteflykt ska delegeras till ett FN-organ.
17. FN:s utvecklingsagenda (Agenda 2030) är ett åtagande som Sverige ska leva upp till nationellt. Internationellt ska Sveriges utvecklingsbistånd vara bredare, och fokusera på demokrati och mänskliga rättigheter.
18. Sverige ska verka för att andra länder ska kunna uppnå sina åtaganden i Parisavtalet, genom samarbete gällande reformer, lagstiftning och teknik. Stöd till den gröna fonden ska avvecklas.
19. Sveriges utvecklingsbistånd ska i huvudsak koncentreras till länder där det finns ömsesidigt intresse för utveckling och samarbete. Det östliga partnerskapet och Nordafrika ska prioriteras.
20. Antalet mottagarländer och verksamhetstyper ska minska.
21. Stöd till internationella organisationer ska ha högre krav på transparens, intern styrning och kontroll samt kostnadseffektivitet.
22. Enprocentsmålet ska stå fast, och minst 0,7 procent ska användas till bistånd. Avräkningar ska begränsas till 0,3 procent.
23. Sverige ska verka för en snävare definition av bistånd i OECD/DAC.
24. Liberalerna kommer inte att ställa sig bakom en ny PGU. Liberalernas samlade politik är bra för global utveckling. Det finns inte förutsättningar för enighet om vad som är bra politik för global utveckling, därom tycker partierna olika.
25. Sverige ska ge bistånd för demokrati och mänskliga rättigheter även i rika länder.
26. Sverige ska aktivt engagera sig för reformer av EU:s biståndspolitik, med Liberalernas ställningstaganden som riktning.
27. Utbildning är centralt för att uppnå demokrati och jämställdhet. Satsningar på breda utbildningsreformer och högre utbildning inom viktiga områden ska främjas.

Den utrikespolitiska arbetsgruppen hade i rapporten "EU efter Brexit" yrkat:

1. Sverige ska ta tåten i reformarbetet. Sverige ska återigen bli ett land i EU:s kärna, som driver på för effektiva institutioner och beslutsprocesser som präglas av öppenhet och insyn. Vi ska värna EU:s grundläggande värderingar och slå vakt om den fria rörligheten. Sverige ska gå i tåten för en fördjupad inre marknad och driva på för global frihandel, så att jobben blir fler och Europas konkurrenskraft ökar. Vi ska arbeta för ett fokuserat EU med kraft att agera på områden där samarbete krävs: brottsbekämpning, migration, klimat och säkerhetspolitik. Vi har också ett tungt ansvar i att tillsammans med likasinnade länder mota de populistiska krafter som verkar för ökad protektionism och stängda gränser.
2. Värna rättsstat och mänskliga rättigheter. Liberalerna var i regeringsställning med och genomdrev ett nytt ramverk som gör det möjligt att markera kraftfullt mot EU-länder som kränker rättsstatens principer. Detta måste utvecklas till en rättsstatsmekanism där kommissionen regelbundet granskar samtliga medlemsländer och redovisar i ministerrådet. Systematiska kränkningar av medborgarnas rättigheter eller diskriminering av minoriteter ska kunna leda till sanktioner i form av indragna EU-stöd efter beslut av EU-domstolen. Kommissionen ska fullgöra sin skyldighet att väcka artikel 7 och föreslå indragen rösträtt för länder som flagrant bryter mot grundläggande rättsstatsprinciper.
3. Brexit utan nya murar. Storbritannien är och kommer att fortsätta vara en av Sveriges och EU:s viktigaste handelspartners. Uppemot hundra tusen svenskar beräknas vara bosatta i landet. Det är helt centralt att Brexit-förhandlingarna resulterar i ett balanserat avtal som bäddar för fortsatt nära samarbete, minimerar handelshinder för varor och tjänster och slår vakt om rättigheterna för EU-medborgare i Storbritannien. Men vårt budskap är glasklart: Storbritannien kan inte vara en del av den inre marknaden såvida man inte accepterar fri rörlighet för personer.
4. Sverige ska närma sig eurozonen. Vill vi slå vakt om fortsatta reformer, bygga varaktiga allianser och säkra svenskt inflytande på centrala områden krävs att vårt land på sikt blir en del av eurozonen, som är EU:s verkliga kärna. Ett första steg är att regeringen redan nu inleder ett närmare samarbete med euroländerna i ekonomiska frågor, exempelvis genom att delta i bankunionen och andra former av fördjupat samarbete. När ett mer robust ramverk för eurosamarbetet och en tydligare demokratisk förankring finns på plats ska Sverige införa euron som valuta, efter ett ja i en folkomröstning.
5. EU:s lagar och regler ska upprätthållas. Det är oacceptabelt att medlemsländer vägrar att genomföra demokratiskt fattade EU-beslut och bryter mot EU:s grundfördrag – oavsett om det gäller migrationspolitik, rättsstaten eller ekonomiska frågor. Kommissionen ska, utan att ta politiska hänsyn, väcka talan mot länder som inte genomför EU-rätten i tid eller på rätt sätt. Processer i EU-domstolen mot länder som syndar måste gå snabbare än i dag.
6. Rädda Schengen. Passfriheten i Norden och övriga EU ska värnas, och därför är utvecklingen med allt fler nationella gränskontroller oroande. De svenska ID- och passkontrollerna mot Danmark ska omedelbart effektiviseras för att sedan upphöra så snart som möjligt, förutsatt att den allmänna ordningen kan upprätthållas.
7. Rättssäker och stärkt yttre gränskontroll. Fria gränspassager inom Schengen förutsätter att EU har en yttre gränskontroll som är effektiv, rättssäker och garanterar att asylrätten värnas vid alla yttre gränser. Sverige ska aktivt bidra med personal och kompetens till EU:s nya kust- och gränsbevakningsmyndighet. Länder som systematiskt kränker rättsstatsprinciper och mänskliga rättigheter i den yttre gränskontrollen ska omedelbart suspenderas ur Schengensamarbetet.
8. Effektiv gemensam flyktingpolitik. EU måste få på plats en fungerande asylpolitik där medlemsländerna delar på ansvaret under ordnade former. Den som söker asyl ska garanteras en rättssäker och värdig behandling i samtliga länder. Den som är i behov av internationellt skydd ska få det, samtidigt som den som fått avslag på asylansökan ska enklare än i dag kunna återföras till sitt hemland. Stöd ska även ges till länderna i EU:s närområde för att bistå dem i flyktingmottagningen.
9. Lättare att arbetskraftsinvandra. En globaliserad värld kombinerad med en åldrande befolkning innebär att Europas länder måste bli bättre på att attrahera både spetskompetens och personer som vill arbeta i mindre kvalificerade yrken. Det måste därför bli mycket enklare att under lagliga former ta sig till Europa för att arbeta och bidra till vår gemensamma välfärd. Ett nytt europeiskt "blåkort" och möjligheter för spårbyten för asylsökande som fått avslag är några viktiga förslag.
10. Vässad inre marknad. Mycket kan göras för att den inre marknaden ska bidra till flera jobb, ökad tillväxt och vässad konkurrenskraft. Den digitala inre marknaden ska fortsätta utvecklas och gemensamma regler tas fram som stödjer innovation, delningsekonomi och e-handel. Regelverk och krångel som i många medlemsländer hindrar gränsöverskridande tjänstehandel ska undanröjas.

11. Mer frihandel med omvärlden. Dagens globala handel kräver fria flöden av varor och tjänster, men också att det blir enklare för människor att röra sig fritt. EU ska driva på i Världshandelsorganisationen för låga tullar, liberaliserad tjänstehandel och regelsamarbete globalt. EU ska arbeta för att förhandla fler omfattande frihandelsavtal med partners i omvärlden, och driva på för att återstarta TTIP-förhandlingarna med USA. På så sätt kan de positiva effekterna av globaliseringen bli större och nå fler.
12. Tiggeri är en EU-fråga. Fortfarande tvingar fattigdom och diskriminering rumänska medborgare till tiggeri i Sverige och andra EU-länder. S–MP-regeringens samtal med Rumänien har inte gett några resultat. Precis som Liberalerna krävde i regeringsställning måste tiggerifrågan tas upp på EU-nivå, så att Rumänien tar ansvar för sina medborgare. Kommissionen bör omedelbart inrätta en expertgrupp som tillser att de EU-medel som Rumänien får utnyttjas och når fram till landets fattiga. Tremånadersregeln måste gälla och uppföljning genomföras.
13. Europeiskt FBI. Liberalerna har länge drivit kravet på en operativ europeisk polisstyrka och en EU-åklagare som utreder och bekämpar gränsöverskridande brottslighet som terrorism, människohandel och narkotikasmuggling. I kölvattnet av en rad terroristattacker i Europa är frågan mer aktuell än någonsin. och Sverige bör därför ta initiativ i Europeiska rådet för att utveckla det befintliga samarbetet i Europol i den riktningen. För att stärka Europas beredskap i kampen mot den internationella terrorismen bör en gemensam underrättelsetjänst inrättas, som underlättar för medlemsländerna att utbyta information.
14. Ja till EU-åklagare. En stor majoritet av EU-länderna går nu vidare för att inrätta en gemensam åklagarmyndighet – men Sverige säger nej till att delta. Liberalerna driver som enda parti på för att Sverige ska delta i åklagarsamarbetet som syftar till att effektivare kunna utreda och lagföra fusk och bedrägerier med EU-medel i hela unionen.
15. Fortsatt utvidgning. Motståndet mot att utvidga EU är stort på flera håll i Europa. Samtidigt fungerar möjligheten att bli EU-medlem som ett positivt incitament för reformer för demokrati och marknadsekonomi i flera östeuropeiska länder. Ukraina ska kunna få status som kandidatland, och länderna på västra Balkan bör kunna bli medlemmar när de uppfyller högt ställda krav som kombineras med fortsatt granskning av rättsstat och respekt för mänskliga rättigheter. Mot bakgrund av den auktoritära utvecklingen i Turkiet bör medlemskapsförhandlingarna helt avbrytas.
16. Säkerhetspolitik. Den ryska upprustningen och aggressiviteten sätter den europeiska solidariteten på prov. Vi upplever nu en större osäkerhet än på mycket länge. Nato förblir den säkerhetspolitiska arena Sverige bör verka inom. EU-försvar inte aktuellt, men Sverige bör bygga allianser med likasinnade Nato-länder som Tyskland och Danmark.
17. Klimat och energi. EU:s energiunion bör utvecklas ytterligare, med fokus på klimatneutrala energislag som förnybart och kärnkraft. En viktig del är att beroendet av rysk fossilgas minskar. En europeisk flygskatt bör införas. Stärk samarbetet för att rädda Östersjön och andra hotade havsmiljöer och utveckla arbetet med den europeiska kemikalielagstiftningen. Utsläppsrättssystemet bör skärpas och bli mer effektivt. Annullering av utsläppsrätter kan användas för att stärka prissignalerna.
18. Mer insyn och öppenhet. Arbetet för en starkare offentlighetsprincip i EU måste fortsätta, och möten i ministerrådet bli offentliga. Visselblåsare ska skyddas av meddelarfrihet efter svensk förebild. Samtidigt bör möjligheten till delaktighet och insyn i regeringens och myndigheternas EU-arbete stärkas väsentligt, så att inspel och förslag tas om hand under förhandlingsprocessen i ministerrådet. Regeringen och myndigheterna ska vara skyldiga att informera och bjuda in till samråd om EU-arbetet. EU-kommissionärer ska kunna kallas till riksdagen och Europaparlamentariker bjudas in att delta i riksdagens EU-debatter.
19. Slimmad EU-budget. Inom kort inleds arbetet med EU:s långtidsbudget för tiden 2020–2025. Brexit innebär att intäkterna till EU-budgeten minskar kraftigt, men Sverige bör inte acceptera en höjd EU-avgift. Istället blir förhandlingen en chans till kraftiga omprioriteringar. Budgeten bör under nästa period helt fokusera på områden med tydligt europeiskt mervärde: forskning, infrastruktur, brottsbekämpning, utrikespolitik, migration och bistånd. Direktstöden till jordbruket ska avvecklas och regionalpolitiken inriktas på de fattigaste länderna i EU. Europaparlamentets kostsamma flytt mellan Bryssel och Strasbourg ska upphöra. Parlamentet ska ha ett enda säte – i Bryssel.

I motion N1 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för att inrätta ett Demokratiernas förbund

I motion N2 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska driva för en FN-reform genom ambitionen att inrätta ett världsparlament

I motion N3 hade yrkats:

1. att Liberalerna lyfter denna fråga och verkar för en genomgripande utredning av utrikesrepresentationen

I motion N4 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för inrättande av ett fredsdepartement

I motion N5 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska leva upp till skrivningar om mänskliga rättigheter, alla människor lika värde och efterföljelse av internationella lagar
2. att Liberalerna ska agera då brott mot mänskliga rättigheter sker, oavsett vem som begår dessa brott

I motion N6 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för att undanröja de hinder som försvårar för människor från de palestinska områdena att idka handel och utveckla sin egen ekonomi

I motion N7 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för att svenska regeringar (oavsett konstellation) kräver att den turkiska grundlagen demokratiseras och att diskriminering gentemot de individer som inte tillskriver sig den turkiska identiteten upphör
2. att Liberalerna ska arbeta för att folken i den kurdistaniska regionen i Turkiet ges självstyre inom staten Turkiet
3. att Liberalerna ska verka för att Sverige ska gå med i Nato, men med förutsättningen att medlemsstaten Turkiet blivit en stabil och fullvärdig demokrati – inte dessförinnan

I motion N8 hade yrkats:

1. att Liberalerna medverkar till ett upprättande av ett självständigt Kurdistan

I motion N9 hade yrkats:

1. att Liberalerna ändrar sin ståndpunkt om att sända vapen till KRG
2. att Liberalerna i stället verkar för att Sverige genast ansöker om deltagande i CJTF-OIR och därmed bistår KRG med operativ personal

I motion N10 hade yrkats:

1. att Liberalerna erkänner Västsahara som självständig stat
2. att verka för att fler stater inom EU ska erkänna Västsahara som självständig stat
3. att fördubbla biståndet till Västsahara jämfört med nivån för 2017

I motion N11 hade yrkats:

1. att punkten 22 i ”Ny biståndspolitik för Liberalerna” ändras till: ”En procentsmålet ska stå fast, biståndet ska användas till bistånd. Avräkningar för insatser inom Sveriges nationsgräns, och internationella militära insatser ska ej kunna avräknas från denna kvot.”

I motion N12 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska driva på för en Ge direkt-biståndspolicy (Give Direct-policy)

I motion N13 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för att en ny enhet införs under MSB med ansvaret att skydda, undsätta och repatriera svenska medborgare som råkar i olika former av nöd då de befinner sig utomlands

I motion N14 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för upprättandet av en fjärde försvarsgren

I motion N15 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för att regeringen ger försvarsmakten i uppdrag att omgående projektera för nybyggnation av nya utbildningsplatser/regementen i anslutning till befintliga och kvarvarande övning och skjutfält

I motion N16 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska arbeta aktivt för att maximera andelen frivilliga i krigsförbanden
2. att Liberalerna ska arbeta för att så snart det är möjligt åter göra värnplikten vilande

I motion N17 hade yrkats:

1. att värnplikten utvidgas till att omfatta samtliga personer i Sverige mellan 18 och 70 år
2. att de nyutbildade soldaterna huvudsakligen organiseras inom hemvärnet

I motion N18 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för att EU-medborgare från andra medlemsstater ska kunna arbeta som soldater, sjömän och officerare inom Försvarsmakten

I motion N19 hade yrkats:

1. att Liberalerna i första hand ska besluta att tills vidare dra tillbaks målsättningen att Sverige ska söka medlemskap i Nato
2. att Liberalerna i andra hand ska besluta att inte verka för att Sverige ska söka medlemskap i Nato så länge Donald Trump är president i USA

I motion N20 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska ta ställning för ett svenskt deltagande i ett multinationellt försvar mot ballistiska robotar av Sveriges närområde

I motion N21 hade yrkats:

1. att Liberalerna arbetar för att skyddsförordningen (2010:523) 2–5 § ändras på sådant sätt att den ger stat, kommuner och myndigheter mandat att på egen hand besluta om akut, kortvarigt skyddsobjekt utan initialt godkännande hos tillsynsmyndighet, men att prövning avkrävs i efterhand.
2. att Liberalerna arbetar för att skyddslagen (2010:305) 19 § ändras på sådant sätt att den ger offentlig nyttjanderättsinnehavare med tillräckligt skyddsbehov mandat att ansöka om och ansvara för skyddsobjekt även då anläggningsägaren är privat aktör.

I motion N22 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska ta ställning för att taktiska helikoptrar för medicinsk evakuering tillförs svenska truppbidrag i internationella insatser när riskerna för personskador så motiverar

I motion N23 hade yrkats:

1. att Liberalerna arbetar för en ordning där staten, genom MSB:s försorg som samordningsmyndighet, stödjer upprätthållandet av system för personalutbyte mellan myndigheter, med avsikt att skapa redundans och förbättrad samverkan mellan dem

I motion N24 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska ta ställning för fler förråd i Försvarsmakten än ett enda centralförråd

I motion N25 hade yrkats:

1. att partistyrelsen ges i uppdrag att komma med förslag på direktiv som syftar till att höja Sveriges självförsörjningsberedskap

I motion N26 hade yrkats:

1. att Liberalerna, på grund av den ökade osäkerheten i vårt närområde, arbetar för ökade möjligheter till höjd självförsörjningsgrad av livsmedel i vårt land
2. att Liberalerna, på grund av den ökade osäkerheten i vårt närområde, föreslår minskat krångel och vidtar åtgärder för landets jordbruksproducenter i avsikt att höja självförsörjningsgraden av livsmedel i vårt land

I motion N27 hade yrkats:

1. att all offentligt anställd personal ska krigsplaceras

I motion N28 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för ett lagkrav på kommuner att ha minst två olika krypterade kommunikationssystem i sin krisorganisation, som är oberoende av GSM-uppkoppling eller internetuppkoppling
2. att Liberalerna ska verka för ett krav på att alla kommuner ska ha en nödvattenplan

I motion N29 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för att det blir tillåtet för privata företag att bedriva räddningstjänst åt kommuner och kommunalförbund

I motion N30 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för att Europeiska unionen utvecklar nya samarbetsformer på det sociala området i syfte
2. att stärka förtroendet för EU:s grundläggande värden

I motion N31 hade yrkats:

1. att Liberalerna tar ställning för långsiktigt avskaffande av Sveriges inre ambassader inom EU

I motion N32 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska ta ställning för att den europeiska unionen på sikt utvecklas till en europeisk federation

I motion N33 hade yrkats:

1. att landsmötet ställer sig bakom införandet av en direktvald president för EU-kommissionen
2. att Liberalerna verkar för att detta förslag blir en del av Sveriges politik gentemot EU

I motion N34 hade yrkats:

1. att stryka ”europeiska” och ”helt eller delvis i Europa” ur punkt 5.3.1.3

I motion N35 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för att bejaka och stärka EU:s gemensamma försvarspolitik enligt nedan

I motion N36 hade yrkats:

1. att landsmötet ställer sig bakom skapandet av en europeisk försvarsunion för större militärt samarbete i den europeiska unionen
2. att landsmötet ställer sig bakom skapandet av en gemensam europeisk militär budget för utvecklandet av gemensam militär materiel

I motion N37 hade yrkats:

1. att första meningen i punkt 4 i den EU-politiska rapporten ändras till: ”Sverige ska införa euron som valuta.”

Partistyrelsen hade yrkat:

1. att motion N1 skulle anses besvarad
2. att motion N2 skulle avslås
3. att motion N3 skulle avslås
4. att motion N4 skulle avslås
5. att motion N5 skulle anses besvarad
6. att motion N6 skulle anses besvarad
7. att motion N7 yrkande 1 och 2 skulle anses besvarade
8. att motion N8 skulle anses besvarad
9. att motion N9 skulle avslås
10. att motion N10 skulle anses besvarad
11. att motion N11 skulle anses besvarad
12. att motion N12 skulle anses besvarad
13. att den biståndspolitiska rapporten punkt 1 skulle bifallas: ”Svenskt utvecklingsbistånd ska ha demokrati som övergripande mål.”

14. att den biståndspolitiska rapporten punkt 2 skulle bifallas: "Humanitära insatser ska prioriteras."
15. att den biståndspolitiska rapporten punkt 3 skulle bifallas: "Biståndet ska vara uttalat feministiskt. Sexuella och reproduktiva rättigheter, särskilt preventivmedel och abort, ska vara en självklar del av humanitära insatser."
16. att den biståndspolitiska rapporten punkt 4 skulle bifallas: "Agenda 2030 erbjuder en enskilt viktig möjlighet för svenskt bistånd, i förhållande till målet om kvinnors fulla delaktighet på alla områden (mål 5 i Agenda 2030). Här bör Sverige ha som ambition att vara världsledande."
17. att den biståndspolitiska rapporten punkt 6 skulle bifallas: "Flyktingläger ska tömmas och flyktingarna ska ges möjlighet att skapa sin egen framtid."
18. att den biståndspolitiska rapporten punkt 7 skulle bifallas: "FN:s utvecklingsmål ska inte vara vägledande för svenskt bistånd. Svenskt bistånd ska vila på demokratisk grund och biståndet ska främja demokrati."
19. att den biståndspolitiska rapporten punkt 8 skulle bifallas: "Sida ska reformeras till att vara en förvaltningsmyndighet med öppna och transparenta medelstilldelningsförfaranden."
20. att den biståndspolitiska rapporten punkt 10 skulle bifallas: "Alla insatser ska grundas på principen att kvinnors situation ska beaktas och stärkas."
21. att den biståndspolitiska rapporten punkt 11 skulle bifallas: "Fria val är den enda garanten för demokratin och en mänsklig rättighet (artikel 21) enligt FN:s universella förklaring. I svenskt demokratibistånd ska det vara centralt att garantera och bevara fria val och att kritiskt granska ofria val."
22. att den biståndspolitiska rapporten punkt 12 skulle bifallas: "Rättsstaten är garanten för att medborgarna själva ska kunna kräva ansvar av staten. Det övergripande målet för utvecklingsbiståndsinsatserna ska vara att upprätta, utveckla och underhålla rättsstatens principer i mottagarländerna."
23. att den biståndspolitiska rapporten punkt 13 skulle bifallas: "Liberalernas bistånd för mänskliga rättigheter fokuserar på civila och politiska rättigheter, till exempel organisationsfrihet, yttrandefrihet och rätten att delta i fria val. Det är de folkvalda regeringarnas uppgift att tillgodose de ekonomiska och sociala rättigheterna."
24. att den biståndspolitiska rapporten punkt 16 skulle bifallas: "Skatteflykt ska förhindras. Detta arbete ska som nu drivas företrädesvis inom OECD. Liberalerna tycker inte att frågan om skatteflykt ska delegeras till ett FN-organ."
25. att den biståndspolitiska rapporten punkt 22 skulle bifallas: "Enprocentmålet ska stå fast, och minst 0,7 procent ska användas till bistånd. Avräkningar ska begränsas till 0,3 procent."
26. att den biståndspolitiska rapporten punkt 23 skulle bifallas: "Sverige ska verka för en snävare definition av bistånd i OECD/DAC."
27. att den biståndspolitiska rapporten punkt 25 skulle bifallas: "Sverige ska ge bistånd för demokrati och mänskliga rättigheter även i rika länder."
28. att den biståndspolitiska rapporten punkt 26 skulle bifallas: "Sverige ska aktivt engagera sig för reformer av EU:s biståndspolitik, med Liberalernas ställningstaganden som riktning."
29. att den biståndspolitiska rapporten punkt 5 skulle bifallas: "Humanitära insatser ska redovisas fördelat på män och kvinnor."
30. att den biståndspolitiska rapporten punkt 9 skulle utgå
31. att den biståndspolitiska rapporten punkt 14 skulle ges lydelsen: "Den korporativistiska ordningen där en del av biståndsanslagen fördelas av civilsamhällesorganisationer ska avskaffas. Civilsamhällesorganisationerna ska på lika villkor kunna söka anslag direkt från myndigheterna, genom transparenta anslagsposter och i konkurrens. Stöd till civilsamhällesorganisationernas kampanjer i Sverige ska minskas och på sikt avvecklas."
32. att den biståndspolitiska rapporten punkt 15 skulle bifallas: "Addis Ababa Agenda for Action om utvecklingsfinansiering, att länderna själva ska skapa förutsättningar för att finansiera utveckling, är den internationella överenskommelse som står bäst i samklang med liberal utvecklingspolitik, och den ska vara vägledande i Liberalernas syn på svenskt bistånd."
33. att den biståndspolitiska rapporten punkt 17 skulle bifallas: "FN:s utvecklingsagenda (Agenda 2030) är ett åtagande som Sverige ska leva upp till nationellt. Internationellt ska Sveriges utvecklingsbistånd vara bredare, och fokusera på demokrati och mänskliga rättigheter."
34. att den biståndspolitiska rapporten punkt 18 skulle ges lydelsen: "Sverige ska verka för att andra länder ska kunna uppnå sina åtaganden i Parisavtalet, genom samarbete gällande reformer, lagstiftning och teknik."
35. att den biståndspolitiska rapporten punkt 19 och 20 skulle utgå

36. att den biståndspolitiska rapporten punkt 21 skulle bifallas: "Stöd till internationella organisationer ska ha högre krav på transparens, intern styrning och kontroll samt kostnadseffektivitet."
37. att den biståndspolitiska rapporten punkt 24 skulle ges lydelsen: "Avskaffa politiken för global utveckling (PGU) så som den nu är utformad. Det är självklart att handels-, utrikes- och biståndspolitiken bör utformas på ett sätt som gynnar den globala utvecklingen, men övriga politikområden ska inte åläggas att göra detsamma, något som följer av PGU."
38. att den biståndspolitiska rapporten punkt 27 skulle bifallas: "Utbildning är centralt för att uppnå demokrati och jämställdhet. Satsningar på breda utbildningsreformer och högre utbildning inom viktiga områden ska främjas."
39. att motion N13 skulle anses besvarad
40. att motion N14 skulle anses besvarad
41. att motion N15 skulle anses besvarad
42. att motion N16 yrkande 1 skulle anses bifallet med vad partistyrelsen anfört
43. att motionerna N16 yrkande 2 och N17 skulle avslås
44. att motion N18 skulle avslås
45. att motionerna N19 och N7 yrkande 3 skulle avslås
46. att motionerna N20–N22 skulle anses besvarade
47. att motionerna N23–N29 skulle anses besvarade
48. att det i den EU-politiska rapporten efter punkt 11 skulle införas en ny punkt med lydelsen: "I EU ska marknadsekonomi som ger människor förutsättningar för egen försörjning kombineras med sociala trygghetssystem. Vi vill att alla länder i EU har ett grundläggande skydd för sociala rättigheter. Det kan ta sig i uttryck som en rätt till försörjningsstöd för socialt utsatta, anställningsvillkor och skydd vid uppsägning i form av till exempel en skälig omställningsförsäkring. Därför ställer vi oss bakom förslaget om en social pelare inom EU."
49. att motion N30 skulle anses besvarad
50. att motion N31 skulle avslås
51. att motionerna N32 och N33 skulle anses besvarade
52. att motion N34 skulle avslås
53. att motionerna N35–N36 skulle anses besvarade
54. att den EU-politiska rapporten punkt 16 skulle bifallas: "Säkerhetspolitik. Den ryska upprustningen och aggressiviteten sätter den europeiska solidariteten på prov. Vi upplever nu en större osäkerhet än på mycket länge. Nato förblir den säkerhetspolitiska arena Sverige bör verka inom. EU-försvar inte aktuellt, men Sverige bör bygga allianser med likasinnade Nato-länder som Tyskland och Danmark."
55. att den EU-politiska rapporten punkt 1 skulle bifallas: "Sverige ska ta täten i reformarbetet. Sverige ska återigen bli ett land i EU:s kärna, som driver på för effektiva institutioner och beslutsprocesser som präglas av öppenhet och insyn. Vi ska värna EU:s grundläggande värderingar och slå vakt om den fria rörligheten. Sverige ska gå i täten för en fördjupad inre marknad och driva på för global frihandel, så att jobben blir fler och Europas konkurrenskraft ökar. Vi ska arbeta för ett fokuserat EU med kraft att agera på områden där samarbete krävs: brottsbekämpning, migration, klimat och säkerhetspolitik. Vi har också ett tungt ansvar i att tillsammans med likasinnade länder mota de populistiska krafter som verkar för ökad protektionism och stängda gränser."
56. att den EU-politiska rapporten punkt 2 skulle bifallas: "Värna rättsstat och mänskliga rättigheter. Liberalerna var i regeringsställning med och genomdrev ett nytt ramverk som gör det möjligt att markera kraftfullt mot EU-länder som kränker rättsstatens principer. Detta måste utvecklas till en rättsstatsmekanism där kommissionen regelbundet granskar samtliga medlemsländer och redovisar i ministerrådet. Systematiska kränkningar av medborgarnas rättigheter eller diskriminering av minoriteter ska kunna leda till sanktioner i form av indragna EU-stöd efter beslut av EU-domstolen. Kommissionen ska fullgöra sin skyldighet att väcka artikel 7 och föreslå indragen rösträtt för länder som flagrant bryter mot grundläggande rättsstatsprinciper."
57. att den EU-politiska rapporten punkt 5 skulle bifallas: "EU:s lagar och regler ska upprätthållas. Det är oacceptabelt att medlemsländer vägrar att genomföra demokratiskt fattade EU-beslut och bryter mot EU:s grundfördrag – oavsett om det gäller migrationspolitik, rättsstaten eller ekonomiska frågor. Kommissionen ska, utan att ta politiska hänsyn, väcka talan mot länder som inte genomför EU-rätten i tid eller på rätt sätt. Processer i EU-domstolen mot länder som syndar måste gå snabbare än i dag."
58. att den EU-politiska rapporten punkt 3 skulle bifallas: "Brexit utan nya murar. Storbritannien är och kommer att fortsätta vara en av Sveriges och EU:s viktigaste handelspartners. Uppemot hundra tusen svenskar beräknas vara bosatta i landet. Det är helt centralt att Brexit-förhandlingarna resulterar i ett

- balanserat avtal som bäddar för fortsatt nära samarbete, minimerar handelshinder för varor och tjänster och slår vakt om rättigheterna för EU-medborgare i Storbritannien. Men vårt budskap är glasklart: Storbritannien kan inte vara en del av den inre marknaden såvida man inte accepterar fri rörlighet för personer.”
59. att den EU-politiska rapporten punkt 4 skulle bifallas: ”Sverige ska närma sig eurozonen. Vill vi slå vakt om fortsatta reformer, bygga varaktiga allianser och säkra svenskt inflytande på centrala områden krävs att vårt land på sikt blir en del av eurozonen, som är EU:s verkliga kärna. Ett första steg är att regeringen redan nu inleder ett närmare samarbete med euroländerna i ekonomiska frågor, exempelvis genom att delta i bankunionen och andra former av fördjupat samarbete. När ett mer robust ramverk för eurosamarbetet och en tydligare demokratisk förankring finns på plats ska Sverige införa euron som valuta, efter ett ja i en folkomröstning.”
60. att motion N37 skulle anses besvarad
61. att den EU-politiska rapporten punkt 6 skulle ges lydelsen: ”Värna den fria rörligheten i Europa. Passfriheten i Norden och övriga Schengenområdet är en viktig liberal seger. Tillfälliga gränskontroller mellan Schengenländer är därför bekymmersamma. Målet måste vara att gränskontrollerna mellan Schengenländer avvecklas så snart detta är möjligt med hänsyn till den allmänna ordningen.”
62. att den EU-politiska rapporten punkt 7 skulle bifallas: ”Rättssäker och stärkt yttre gränskontroll. Fria gränspassager inom Schengen förutsätter att EU har en yttre gränskontroll som är effektiv, rättssäker och garanterar att asylrätten värnas vid alla yttre gränser. Sverige ska aktivt bidra med personal och kompetens till EU:s nya kust- och gränsbevakningsmyndighet. Länder som systematiskt kränker rättsstatsprinciper och mänskliga rättigheter i den yttre gränskontrollen ska omedelbart suspenderas ur Schengensamarbetet.”
63. att den EU-politiska rapporten punkt 8 skulle bifallas: ”Effektiv gemensam flyktingpolitik. EU måste få på plats en fungerande asylpolitik där medlemsländerna delar på ansvaret under ordnade former. Den som söker asyl ska garanteras en rättssäker och värdig behandling i samtliga länder. Den som är i behov av internationellt skydd ska få det, samtidigt som den som fått avslag på asylansökan ska enklare än i dag kunna återföras till sitt hemland. Stöd ska även ges till länderna i EU:s närområde för att bistå dem i flyktingmottagningen.”
64. att den EU-politiska rapporten punkt 9 skulle bifallas: ”Lättare att arbetskraftsinvandra. En globaliserad värld kombinerad med en åldrande befolkning innebär att Europas länder måste bli bättre på att attrahera både spetskompetens och personer som vill arbeta i mindre kvalificerade yrken. Det måste därför bli mycket enklare att under lagliga former ta sig till Europa för att arbeta och bidra till vår gemensamma välfärd. Ett nytt europeiskt ’blåkort’ och möjligheter för spårbyten för asylsökande som fått avslag är några viktiga förslag.”
65. att den EU-politiska rapporten punkt 10 skulle bifallas: ”Väссad inre marknad. Mycket kan göras för att den inre marknaden ska bidra till flera jobb, ökad tillväxt och väссad konkurrenskraft. Den digitala inre marknaden ska fortsätta utvecklas och gemensamma regler tas fram som stödjer innovation, delningsekonomi och e-handel. Regelverk och krångel som i många medlemsländer hindrar gränsöverskridande tjänstehandel ska undanröjas.”
66. att den EU-politiska rapporten punkt 11 skulle bifallas: ”Mer frihandel med omvärlden. Dagens globala handel kräver fria flöden av varor och tjänster, men också att det blir enklare för människor att röra sig fritt. EU ska driva på i Världshandelsorganisationen för låga tullar, liberaliserad tjänstehandel och regelsamarbete globalt. EU ska arbeta för att förhandla fler omfattande frihandelsavtal med partners i omvärlden, och driva på för att återstarta TTIP-förhandlingarna med USA. På så sätt kan de positiva effekterna av globaliseringen bli större och nå fler.”
67. att den EU-politiska rapporten punkt 12 skulle bifallas: ”Tiggeri är en EU-fråga. Fortfarande tvingar fattigdom och diskriminering rumänska medborgare till tiggeri i Sverige och andra EU-länder. S-MP-regeringens samtal med Rumänien har inte gett några resultat. Precis som Liberalerna krävde i regeringsställning måste tiggerifrågan tas upp på EU-nivå, så att Rumänien tar ansvar för sina medborgare. Kommissionen bör omedelbart inrätta en expertgrupp som tillser att de EU-medel som Rumänien får utnyttjas och når fram till landets fattiga. Tremånadersregeln måste gälla och uppföljning genomföras.”
68. att den EU-politiska rapporten punkt 13 skulle bifallas: ”Europeiskt FBI. Liberalerna har länge drivit kravet på en operativ europeisk polisstyrka och en EU-åklagare som utreder och bekämpar gränsöverskridande brottslighet som terrorism, människohandel och narkotikasmuggling. I kölvattnet av en rad terroristattacker i Europa är frågan mer aktuell än någonsin. och Sverige bör därför ta initiativ i Europeiska rådet för att utveckla det befintliga samarbetet i Europol i den riktningen. För att stärka

- Europas beredskap i kampen mot den internationella terrorismen bör en gemensam underrättelsetjänst inrättas, som underlättar för medlemsländerna att utbyta information.”
69. att den EU-politiska rapporten punkt 14 skulle bifallas: ”Ja till EU-åklagare. En stor majoritet av EU-länderna går nu vidare för att inrätta en gemensam åklagarmyndighet – men Sverige säger nej till att delta. Liberalerna driver som enda parti på för att Sverige ska delta i åklagarsamarbetet som syftar till att effektivare kunna utreda och lagföra fusk och bedrägerier med EU-medel i hela unionen.”
70. att den EU-politiska rapporten punkt 15 skulle bifallas: ”Fortsatt utvidgning. Motståndet mot att utvidga EU är stort på flera håll i Europa. Samtidigt fungerar möjligheten att bli EU-medlem som ett positivt incitament för reformer för demokrati och marknadsekonomi i flera östeuropeiska länder. Ukraina ska kunna få status som kandidatland, och länderna på västra Balkan bör kunna bli medlemmar när de uppfyller högt ställda krav som kombineras med fortsatt granskning av rättsstat och respekt för mänskliga rättigheter. Mot bakgrund av den auktoritära utvecklingen i Turkiet bör medlemskapsförhandlingarna helt avbrytas.”
71. att den EU-politiska rapporten punkt 17 skulle bifallas: ”Klimat och energi. EU:s energiunion bör utvecklas ytterligare, med fokus på klimatneutrala energislag som förnybart och kärnkraft. En viktig del är att beroendet av rysk fossilgas minskar. En europeisk flygskatt bör införas. Stärk samarbetet för att rädda Östersjön och andra hotade havsmiljöer och utveckla arbetet med den europeiska kemikalielagstiftningen. Utsläppsrättssystemet bör skärpas och bli mer effektivt. Annullering av utsläppsrätter kan användas för att stärka prissignalerna.”
72. att den EU-politiska rapporten punkt 18 skulle ges lydelsen: ”Mer insyn och öppenhet. Arbetet för en starkare offentlighetsprincip i EU måste fortsätta, och möten i ministerrådet bli offentliga. Visselblåsare ska skyddas av meddelarfrihet efter svensk förebild. Samtidigt bör möjligheten till delaktighet och insyn i regeringens och myndigheternas EU-arbete stärkas väsentligt, så att inspel och förslag tas om hand under förhandlingsprocessen i ministerrådet. Regeringen och myndigheterna ska vara skyldiga att informera och bjuda in till samråd om EU-arbetet. EU-kommissionärer ska kunna kallas till riksdagen.”
73. att den EU-politiska rapporten punkt 19 skulle ges lydelsen: ”Öka inte EU:s budget. Inom kort inleds arbetet med EU:s långtidsbudget för tiden 2020–2025. I den förra långtidsbudgeten fick Sverige igenom viktiga reformer som innebar att stödet till jordbruket gradvis minskade samtidigt som stödet till exempelvis forskning och utveckling ökade. Sverige bör fortsätta att verka i denna riktning och kräva omprioriteringar i stället för en höjd EU-avgift. Särskilt viktigt att prioritera i budgeten är områden med tydligt europeiskt mervärde: forskning, infrastruktur, brottsbekämpning, utrikespolitik, migration och bistånd. Direktstöden till jordbruket ska fortsätta minska och på sikt avvecklas. Regionalpolitiken bör inriktas på de fattigaste länderna i EU. Europaparlamentets kostsamma flytt mellan Bryssel och Strasbourg ska upphöra. Parlamentet ska ha ett enda säte – i Bryssel.”

Utskottet yrkade:

1. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion N1 skulle anses besvarad
2. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion N2 skulle avslås
3. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion N3 skulle avslås
4. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion N4 skulle avslås
5. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion N5 skulle anses besvarad
6. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion N6 skulle anses besvarad
7. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion N7 yrkande 1 och 2 skulle anses besvarade
8. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion N8 skulle anses besvarad
9. att motion N9 yrkande 1 skulle anses bifallet i enlighet med vad utskottet anfört enligt följande: ”Som motionären framhåller har situationen i Irak och Syrien ändrats sedan det senaste landsmötet. Utskottet menar att den militära kampen mot IS närmar sig ett slut. Samtidigt har de inrikespolitiska spänningarna i Irak ökat. För närvarande är därför överlåtelse av svensk krigsmateriel till KRG inte aktuell.”
10. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion N9 yrkande 2 skulle avslås
11. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion N10 skulle anses besvarad
12. att motion N11 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
13. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion N12 skulle anses besvarad
14. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den biståndspolitiska rapporten punkt 1 skulle bifallas: ”Svenskt utvecklingsbistånd ska ha demokrati som övergripande mål.”
15. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den biståndspolitiska rapporten punkt 2 skulle bifallas: ”Humanitära insatser ska prioriteras.”

16. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den biståndspolitiska rapporten punkt 3 skulle bifallas: "Biståndet ska vara uttalat feministiskt. Sexuella och reproduktiva rättigheter, särskilt preventivmedel och abort, ska vara en självklar del av humanitära insatser."
17. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den biståndspolitiska rapporten punkt 4 skulle bifallas: "Agenda 2030 erbjuder en enskilt viktig möjlighet för svenskt bistånd, i förhållande till målet om kvinnors fulla delaktighet på alla områden (mål 5 i Agenda 2030). Här bör Sverige ha som ambition att vara världsledande."
18. att den biståndspolitiska rapporten punkt 6 skulle ges lydelsen: "Flyktingläger ska vara en temporär lösning och flyktingarna ska ges möjlighet att skapa sin egen framtid."
19. att den biståndspolitiska rapporten punkt 7 skulle ges lydelsen: "Svenskt bistånd ska vila på demokratisk grund och biståndet ska främja demokrati. Svenskt bistånd ska verka i samförstånd med FN:s utvecklingsmål".
20. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den biståndspolitiska rapporten punkt 8 skulle bifallas: "Sida ska reformeras till att vara en förvaltningsmyndighet med öppna och transparenta medelstillelningförfaranden."
21. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den biståndspolitiska rapporten punkt 10 skulle bifallas: "Alla insatser ska grundas på principen att kvinnors situation ska beaktas och stärkas."
22. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den biståndspolitiska rapporten punkt 11 skulle bifallas: "Fria val är den enda garanten för demokratin och en mänsklig rättighet (artikel 21) enligt FN:s universella förklaring. I svenskt demokratibistånd ska det vara centralt att garantera och bevara fria val och att kritiskt granska ofria val."
23. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den biståndspolitiska rapporten punkt 12 skulle bifallas: "Rättsstaten är garanten för att medborgarna själva ska kunna kräva ansvar av staten. Det övergripande målet för utvecklingsbiståndsinsatserna ska vara att upprätta, utveckla och underhålla rättsstatens principer i mottagarländerna."
24. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den biståndspolitiska rapporten punkt 13 skulle bifallas: "Liberalernas bistånd för mänskliga rättigheter fokuserar på civila och politiska rättigheter, till exempel organisationsfrihet, yttrandefrihet och rätten att delta i fria val. Det är de folkvalda regeringarnas uppgift att tillgodose de ekonomiska och sociala rättigheterna."
25. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den biståndspolitiska rapporten punkt 16 skulle bifallas: "Skatteflykt ska förhindras. Detta arbete ska som nu drivas företrädesvis inom OECD. Liberalerna tycker inte att frågan om skatteflykt ska delegeras till ett FN-organ."
26. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den biståndspolitiska rapporten punkt 22 skulle bifallas: "Enprocentsmålet ska stå fast, och minst 0,7 procent ska användas till bistånd. Avräkningar ska begränsas till 0,3 procent."
27. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den biståndspolitiska rapporten punkt 23 skulle bifallas: "Sverige ska verka för en snävare definition av bistånd i OECD/DAC."
28. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den biståndspolitiska rapporten punkt 25 skulle bifallas: "Sverige ska ge bistånd för demokrati och mänskliga rättigheter även i rika länder."
29. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den biståndspolitiska rapporten punkt 26 skulle bifallas: "Sverige ska aktivt engagera sig för reformer av EU:s biståndspolitik, med Liberalernas ställningstaganden som riktning."
30. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den biståndspolitiska rapporten punkt 5 skulle bifallas: "Humanitära insatser ska redovisas fördelat på män och kvinnor."
31. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den biståndspolitiska rapporten punkt 9 skulle utgå
32. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den biståndspolitiska rapporten punkt 14 skulle ges lydelsen: "Den korporativistiska ordningen där en del av biståndsanslagen fördelas av civilsamhällesorganisationer ska avskaffas. Civilsamhällesorganisationerna ska på lika villkor kunna söka anslag direkt från myndigheterna, genom transparenta anslagsposter och i konkurrens. Stöd till civilsamhällesorganisationernas kampanjer i Sverige ska minskas och på sikt avvecklas."
33. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den biståndspolitiska rapporten punkt 15 skulle bifallas: "Addis Ababa Agenda for Action om utvecklingsfinansiering, att länderna själva ska skapa förutsättningar för att finansiera utveckling, är den internationella överenskommelse som står bäst i samklang med liberal utvecklingspolitik, och den ska vara vägledande i Liberalernas syn på svenskt bistånd."

34. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den biståndspolitiska rapporten punkt 17 skulle bifallas: "FN:s utvecklingsagenda (Agenda 2030) är ett åtagande som Sverige ska leva upp till nationellt. Internationellt ska Sveriges utvecklingsbistånd vara bredare, och fokusera på demokrati och mänskliga rättigheter."
35. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den biståndspolitiska rapporten punkt 18 skulle ges lydelsen: "Sverige ska verka för att andra länder ska kunna uppnå sina åtaganden i Parisavtalet, genom samarbete gällande reformer, lagstiftning och teknik."
36. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den biståndspolitiska rapporten punkt 19 och 20 skulle utgå
37. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den biståndspolitiska rapporten punkt 21 skulle bifallas: "Stöd till internationella organisationer ska ha högre krav på transparens, intern styrning och kontroll samt kostnadseffektivitet."
38. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den biståndspolitiska rapporten punkt 24 skulle ges lydelsen: "Avskaffa politiken för global utveckling (PGU) så som den nu är utformad. Det är självklart att handels-, utrikes- och biståndspolitiken bör utformas på ett sätt som gynnar den globala utvecklingen, men övriga politikområden ska inte åläggas att göra detsamma, något som följer av PGU."
39. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den biståndspolitiska rapporten punkt 27 skulle bifallas: "Utbildning är centralt för att uppnå demokrati och jämställdhet. Satsningar på breda utbildningsreformer och högre utbildning inom viktiga områden ska främjas."
40. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion N13 skulle anses besvarad
41. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion N14 skulle anses besvarad
42. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion N15 skulle anses besvarad
43. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion N16 yrkande 1 skulle anses bifallet med vad partistyrelsen anfört
44. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion N16 yrkande 2 och N17 skulle avslås
45. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion N18 skulle avslås
46. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion N19 och N7 yrkande 3 skulle avslås
47. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion N20–N22 skulle anses besvarade
48. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion N23–N28 skulle anses besvarade
49. att motion N29 skulle bifallas
50. att i enlighet med partistyrelsens yrkande det i den EU-politiska rapporten efter punkt 11 skulle införas en ny punkt med lydelsen: "I EU ska marknadsekonomi som ger människor förutsättningar för egen försörjning kombineras med sociala trygghetssystem. Vi vill att alla länder i EU har ett grundläggande skydd för sociala rättigheter. Det kan ta sig i uttryck som en rätt till försörjningsstöd för socialt utsatta, anställningsvillkor och skydd vid uppsägning i form av till exempel en skälig omställningsförsäkring. Därför ställer vi oss bakom förslaget om en social pelare inom EU."
51. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion N30 skulle anses besvarad
52. att motion N31 skulle anses besvarad med följande motivering: "Utskottet delar motionärens ambition att i en överblickbar framtid kunna minska antalet ambassader i andra EU-länder. Utskottets åsikt är emellertid att det inte är en rimlig ambition att ha i dagsläget, utan motionens yrkande är en framtid vision som utskottet ser på med förväntan."
53. att motion N32 och N33 skulle bifallas
54. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion N34 skulle avslås
55. att motionerna N35 och N36 skulle anses besvarade med följande tilläggsmotivering utöver partistyrelsens: "EU behöver ett starkt försvar genom ett gemensamt försvarsarbete, men främst genom Nato. Tillsammans är vi starka mot yttre hot. Vi ser därför positivt på den plan kring försvar och säkerhet som EU-kommissionen introducerat och som positivt mottogs av rådet i början av sommaren 2017. Planen innebär stärkt samarbete genom gemensamma militära strukturer och mobiliseringsmöjligheter tillsammans med inrättandet av en gemensam EU-försvarsfond vilket är steg i rätt riktning för ökat samarbete på området. Detta är emellertid redan Liberalernas politik och därför anser utskottet att motionerna N35 och N36 bör anses besvarade."
56. att den EU-politiska rapporten punkt 16 skulle ges lydelsen: "Säkerhetspolitik. Den ryska upprustningen och aggressiviteten sätter den europeiska solidariteten på prov. Vi upplever nu en större osäkerhet än på mycket länge. Nato förblir den säkerhetspolitiska arena Sverige bör verka inom."
57. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den EU-politiska rapporten punkt 1 skulle bifallas: "Sverige ska ta täten i reformarbetet. Sverige ska återigen bli ett land i EU:s kärna, som driver på för effektiva institutioner och beslutsprocesser som präglas av öppenhet och insyn. Vi ska värna EU:s grundläggande värderingar och slå vakt om den fria rörligheten. Sverige ska gå i täten för en fördjupad inre marknad och driva på för global frihandel, så att jobben blir fler och Europas konkurrenskraft ökar. Vi ska arbeta

- för ett fokuserat EU med kraft att agera på områden där samarbete krävs: brottsbekämpning, migration, klimat och säkerhetspolitik. Vi har också ett tungt ansvar i att tillsammans med likasinnade länder mota de populistiska krafter som verkar för ökad protektionism och stängda gränser.”
58. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den EU-politiska rapporten punkt 2 skulle bifallas: ”Värna rättsstat och mänskliga rättigheter. Liberalerna var i regeringsställning med och genomdrev ett nytt ramverk som gör det möjligt att markera kraftfullt mot EU-länder som kränker rättsstatens principer. Detta måste utvecklas till en rättsstatsmekanism där kommissionen regelbundet granskar samtliga medlemsländer och redovisar i ministerrådet. Systematiska kränkningar av medborgarnas rättigheter eller diskriminering av minoriteter ska kunna leda till sanktioner i form av indragna EU-stöd efter beslut av EU-domstolen. Kommissionen ska fullgöra sin skyldighet att väcka artikel 7 och föreslå indragen rösträtt för länder som flagrant bryter mot grundläggande rättsstatsprinciper.”
59. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den EU-politiska rapporten punkt 5 skulle bifallas: ”EU:s lagar och regler ska upprätthållas. Det är oacceptabelt att medlemsländer vägrar att genomföra demokratiskt fattade EU-beslut och bryter mot EU:s grundfördrag – oavsett om det gäller migrationspolitik, rättsstaten eller ekonomiska frågor. Kommissionen ska, utan att ta politiska hänsyn, väcka talan mot länder som inte genomför EU-rätten i tid eller på rätt sätt. Processer i EU-domstolen mot länder som syndar måste gå snabbare än i dag.”
60. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den EU-politiska rapporten punkt 3 skulle bifallas: ”Brexit utan nya murar. Storbritannien är och kommer att fortsätta vara en av Sveriges och EU:s viktigaste handelspartners. Uppemot hundra tusen svenskar beräknas vara bosatta i landet. Det är helt centralt att Brexit-förhandlingarna resulterar i ett balanserat avtal som bäddar för fortsatt nära samarbete, minimerar handelshinder för varor och tjänster och slår vakt om rättigheterna för EU-medborgare i Storbritannien. Men vårt budskap är glasklart: Storbritannien kan inte vara en del av den inre marknaden såvida man inte accepterar fri rörlighet för personer.”
61. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den EU-politiska rapporten punkt 4 skulle bifallas: ”Sverige ska närma sig eurozonen. Vill vi slå vakt om fortsatta reformer, bygga varaktiga allianser och säkra svenskt inflytande på centrala områden krävs att vårt land på sikt blir en del av eurozonen, som är EU:s verkliga kärna. Ett första steg är att regeringen redan nu inleder ett närmare samarbete med euroländerna i ekonomiska frågor, exempelvis genom att delta i bankunionen och andra former av fördjupat samarbete. När ett mer robust ramverk för eurosamarbetet och en tydligare demokratisk förankring finns på plats ska Sverige införa euron som valuta, efter ett ja i en folkomröstning.”
62. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion N37 skulle anses besvarad
63. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den EU-politiska rapporten punkt 6 skulle ges lydelsen: ”Värna den fria rörligheten i Europa. Passfriheten i Norden och övriga Schengenområdet är en viktig liberal seger. Tillfälliga gränskontroller mellan Schengenländer är därför bekymmersamma. Målet måste vara att gränskontrollerna mellan Schengenländer avvecklas så snart detta är möjligt med hänsyn till den allmänna ordningen.”
64. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den EU-politiska rapporten punkt 7 skulle bifallas: ”Rättssäker och stärkt yttre gränskontroll. Fria gränspassager inom Schengen förutsätter att EU har en yttre gränskontroll som är effektiv, rättssäker och garanterar att asylrätten värnas vid alla yttre gränser. Sverige ska aktivt bidra med personal och kompetens till EU:s nya kust- och gränsbevakningsmyndighet. Länder som systematiskt kränker rättsstatsprinciper och mänskliga rättigheter i den yttre gränskontrollen ska omedelbart suspenderas ur Schengensamarbetet.”
65. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den EU-politiska rapporten punkt 8 skulle bifallas: ”Effektiv gemensam flyktingpolitik. EU måste få på plats en fungerande asylpolitik där medlemsländerna delar på ansvaret under ordnade former. Den som söker asyl ska garanteras en rättssäker och värdig behandling i samtliga länder. Den som är i behov av internationellt skydd ska få det, samtidigt som den som fått avslag på asylansökan ska enklare än i dag kunna återföras till sitt hemland. Stöd ska även ges till länderna i EU:s närområde för att bistå dem i flyktingmottagningen.”
66. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den EU-politiska rapporten punkt 9 skulle bifallas: ”Lättare att arbetskraftsinvandra. En globaliserad värld kombinerad med en åldrande befolkning innebär att Europas länder måste bli bättre på att attrahera både spetskompetens och personer som vill arbeta i mindre kvalificerade yrken. Det måste därför bli mycket enklare att under lagliga former ta sig till Europa för att arbeta och bidra till vår gemensamma välfärd. Ett nytt europeiskt ’blåkort’ och möjligheter för spårbyten för asylsökande som fått avslag är några viktiga förslag.”
67. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den EU-politiska rapporten punkt 10 skulle bifallas: ”Vässad inre marknad. Mycket kan göras för att den inre marknaden ska bidra till flera jobb, ökad tillväxt och

- vässad konkurrenskraft. Den digitala inre marknaden ska fortsätta utvecklas och gemensamma regler tas fram som stödjer innovation, delningsekonomi och e-handel. Regelverk och krångel som i många medlemsländer hindrar gränsöverskridande tjänstehandel ska undanröjas.”
68. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den EU-politiska rapporten punkt 11 skulle bifallas: ”Mer frihandel med omvärlden. Dagens globala handel kräver fria flöden av varor och tjänster, men också att det blir enklare för människor att röra sig fritt. EU ska driva på i Världshandelsorganisationen för låga tullar, liberaliserad tjänstehandel och regelsamarbete globalt. EU ska arbeta för att förhandla fler omfattande frihandelsavtal med partners i omvärlden, och driva på för att återstarta TTIP-förhandlingarna med USA. På så sätt kan de positiva effekterna av globaliseringen bli större och nå fler.”
69. att den EU-politiska rapporten punkt 12 skulle ges lydelsen: ”Tiggeri är en EU-fråga. Fortfarande tvingar fattigdom och diskriminering rumänska medborgare till tiggeri i Sverige och andra EU-länder. Regeringens samtal med Rumänien har inte gett några resultat. Precis som Liberalerna krävde i regeringsställning måste tiggerifrågan tas upp på EU-nivå, så att Rumänien tar ansvar för sina medborgare. Kommissionen bör omedelbart inrätta en expertgrupp som tillser att de EU-medel som Rumänien får utnyttjas och når fram till landets fattiga. Tremånadersregeln måste gälla och uppföljning genomföras.”
70. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den EU-politiska rapporten punkt 13 skulle bifallas: ”Europeiskt FBI. Liberalerna har länge drivit kravet på en operativ europeisk polisstyrka och en EU-åklagare som utreder och bekämpar gränsöverskridande brottslighet som terrorism, människohandel och narkotikasmuggling. I kölvattnet av en rad terroristattacker i Europa är frågan mer aktuell än någonsin. och Sverige bör därför ta initiativ i Europeiska rådet för att utveckla det befintliga samarbetet i Europol i den riktningen. För att stärka Europas beredskap i kampen mot den internationella terrorismen bör en gemensam underrättelsetjänst inrättas, som underlättar för medlemsländerna att utbyta information.”
71. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den EU-politiska rapporten punkt 14 skulle bifallas: ”Ja till EU-åklagare. En stor majoritet av EU-länderna går nu vidare för att inrätta en gemensam åklagarmyndighet – men Sverige säger nej till att delta. Liberalerna driver som enda parti på för att Sverige ska delta i åklagarsamarbetet som syftar till att effektivare kunna utreda och lagföra fusk och bedrägerier med EU-medel i hela unionen.”
72. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den EU-politiska rapporten punkt 15 skulle bifallas: ”Fortsatt utvidgning. Motståndet mot att utvidga EU är stort på flera håll i Europa. Samtidigt fungerar möjligheten att bli EU-medlem som ett positivt incitament för reformer för demokrati och marknadsekonomi i flera östeuropeiska länder. Ukraina ska kunna få status som kandidatland, och länderna på västra Balkan bör kunna bli medlemmar när de uppfyller högt ställda krav som kombineras med fortsatt granskning av rättsstat och respekt för mänskliga rättigheter. Mot bakgrund av den auktoritära utvecklingen i Turkiet bör medlemskapsförhandlingarna helt avbrytas.”
73. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den EU-politiska rapporten punkt 17 skulle bifallas: ”Klimat och energi. EU:s energiunion bör utvecklas ytterligare, med fokus på klimatneutrala energilag som förnybart och kärnkraft. En viktig del är att beroendet av rysk fossilgas minskar. En europeisk flygskatt bör införas. Stärk samarbetet för att rädda Östersjön och andra hotade havsmiljöer och utveckla arbetet med den europeiska kemikalielagstiftningen. Utsläppsrättssystemet bör skärpas och bli mer effektivt. Annullering av utsläppsrätter kan användas för att stärka prissignalerna.”
74. att i enlighet med partistyrelsens yrkande den EU-politiska rapporten punkt 18 skulle ges lydelsen: ”Mer insyn och öppenhet. Arbetet för en starkare offentlighetsprincip i EU måste fortsätta, och möten i ministerrådet bli offentliga. Visselblåsare ska skyddas av meddelarfrihet efter svensk förebild. Samtidigt bör möjligheten till delaktighet och insyn i regeringens och myndigheternas EU-arbete stärkas väsentligt, så att inspel och förslag tas om hand under förhandlingsprocessen i ministerrådet. Regeringen och myndigheterna ska vara skyldiga att informera och bjuda in till samråd om EU-arbetet. EU-kommissionärer ska kunna kallas till riksdagen.”
75. att den EU-politiska rapporten punkt 19 skulle ges lydelsen: ”Effektiv EU-budget. Inom kort inleds arbetet med EU:s långtidsbudget för tiden 2020–2025. I den förra långtidsbudgeten fick Sverige igenom viktiga reformer som innebar att stödet till jordbruket gradvis minskade samtidigt som stödet till exempelvis forskning och utveckling ökade. Sverige bör fortsätta att verka i denna riktning och kräva omprioriteringar i stället för en höjd EU-avgift. Särskilt viktigt att prioritera i budgeten är områden med tydligt europeiskt mervärde: forskning, infrastruktur, brottsbekämpning, utrikespolitik, migration och bistånd. Direktstöden till jordbruket ska fortsätta minska och på sikt avvecklas. Regionalpolitiken bör

inriktas på de fattigaste länderna i EU. Europaparlamentets kostsamma flytt mellan Bryssel och Strasbourg ska upphöra. Parlamentet ska ha ett enda säte – i Bryssel.”

Utskottsreservation 1

Abit Dundar reserverade sig i utskottet till förmån för att motion N9 yrkande 1 skulle avslås.

Motivering: ”Stöd för KRG bör fortsätta. Att bifalla motion N9 innebär att straffa KRG för genomförandet av folkomröstning i Kurdistan. Liberaler ska inte skicka fel signaler som gagnar Turkiet, Iran och Irakiska milisen. Olyckligt att utskottet har bifallit motionen med knapp majoritet.”

Utskottsreservation 2

Malin Danielsson reserverade sig i utskottet till förmån för att motion N16 yrkande 2 skulle bifallas.

I debatten yttrade sig:

Allan Widman, utskottet, Jens Sundström, partistyrelsen, Cecilia Wikström, Mathias Sundin, Johan Thomasson, Maria Weimer, Fredrik Malm, Martin Ängeby, Ulrika Landergren, Saga Bowallius, Håkan Borg, Tina Acketoft, Malin Danielsson, Jonathan Bejefalk, Sara Wettergren, Ulla-Britt Hagström, Anna Mårtensson, Christoffer Karlsson, Mathias Lindow, Torbjörn Ekelund, Pär Löfstrand, Joar Forssell, Alda Danial, Mats Lindblom, Anita Brodén, Björn Brändewall och Olof Wallentin.

Anita Brodén yrkade:

1. att motion N5 skulle bifallas

Mathias Sundin yrkade:

1. att motion N6 skulle avslås

Pär Löfstrand yrkade:

1. att motion N8 skulle bifallas
2. att motion N37 skulle bifallas

Fredrik Malm yrkade:

1. att det före utskottets motivering gällande motion N9 yrkande 1 skulle göras följande tillägg:
”Liberalerna har alltid varit tydliga för Kurdistans självbestämmande. När kurderna försvarade sig mot IS gick liberalerna längst i riksdagen att stödja detta försvar. Liberalerna stödjer också den svenska militära insatsen i Irak till stöd för peshmerga.”

Jonathan Bejefalk yrkade:

1. att motion N9 skulle bifallas
2. att i enlighet med partistyrelsen yrkande motion N32 skulle anses besvarad

Ulla-Britt Hagström yrkade:

1. att motion N13 skulle bifallas
2. att motion N14 skulle bifallas
3. att motion N15 skulle bifallas

Björn Brändewall och Mats Lindblom yrkade:

1. att motion N16 yrkande 2 skulle bifallas

Håkan Borg yrkade:

1. att motion N17 skulle bifallas

Jonathan Bejefalk och Lars Karlsson yrkade:

1. att motion N25 skulle bifallas

Christoffer Karlsson yrkade:

1. att motion N28 yrkande 2 skulle anses bifallet med följande motivering: ”Genom lagstiftning ska Liberalerna verka för att svenska kommuner i högre grad ska ta ansvar för planläggning i alla aspekter av civilförsvaret.”

Anna Mårtensson yrkade:

1. att det i den biståndspolitiska rapporten skulle införas en ny punkt med lydelsen: ”Sveriges utvecklingsbistånd ska i större utsträckning än i dag gå till miljöfrämjande ändamål.”

Landsmötet beslutade:

1383. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion N1 besvarad
1384. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion N2
1385. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion N3
1386. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion N4
1387. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion N5 besvarad
1388. att avslå Anita Brodén's yrkande
1389. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion N6 besvarad
1390. att därmed avslå Mathias Sundins yrkande
1391. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion N7 yrkande 1 och 2 besvarade
1392. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion N8 besvarad
1393. att därmed avslå Pär Lövstrands yrkande 1
1394. att i enlighet med Fredrik Malms yrkande anse motion N9 yrkande 1 bifallet med följande motivering:
”Liberalerna har alltid varit tydliga för Kurdistans självbestämmande. När kurderna försvarade sig mot IS gick liberalerna längst i riksdagen att stödja detta försvar. Liberalerna stödjer också den svenska militära insatsen i Irak till stöd för peshmerga. Som motionären framhåller har situationen i Irak och Syrien ändrats sedan det senaste landsmötet. Utskottet menar att den militära kampen mot IS närmar sig ett slut. Samtidigt har de inrikespolitiska spänningarna i Irak ökat. För närvarande är därför överlåtelse av svensk krigsmateriel till KRG inte aktuell.”
1395. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion N9 yrkande 2
1396. att därmed avslå Jonathan Bejefalks yrkande 1
1397. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion N10 besvarad
1398. att i enlighet med utskottets yrkande anse motion N11 bifallen med vad partistyrelsen anför
1399. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion N12 besvarad
1400. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den biståndspolitiska rapporten punkt 1:
”Svenskt utvecklingsbistånd ska ha demokrati som övergripande mål.”
1401. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den biståndspolitiska rapporten punkt 2:
”Humanitära insatser ska prioriteras.”
1402. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den biståndspolitiska rapporten punkt 3:
”Biståndet ska vara uttalat feministiskt. Sexuella och reproduktiva rättigheter, särskilt preventivmedel och abort, ska vara en självklar del av humanitära insatser.”
1403. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den biståndspolitiska rapporten punkt 4:
”Agenda 2030 erbjuder en enskilt viktig möjlighet för svenskt bistånd, i förhållande till målet om kvinnors fulla delaktighet på alla områden (mål 5 i Agenda 2030). Här bör Sverige ha som ambition att vara världsledande.”
1404. att i enlighet med utskottets yrkande ge den biståndspolitiska rapporten punkt 6 lydelsen: ”Flyktingläger ska vara en temporär lösning och flyktingarna ska ges möjlighet att skapa sin egen framtid.”
1405. att i enlighet med utskottets yrkande ge den biståndspolitiska rapporten punkt 7 lydelsen: ”Svenskt bistånd ska vila på demokratisk grund och biståndet ska främja demokrati. Svenskt bistånd ska verka i samförstånd med FN:s utvecklingsmål.”
1406. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den biståndspolitiska rapporten punkt 8:
”Sida ska reformeras till att vara en förvaltningsmyndighet med öppna och transparenta medelstilldelningsförfaranden.”
1407. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den biståndspolitiska rapporten punkt 10:
”Alla insatser ska grundas på principen att kvinnors situation ska beaktas och stärkas.”
1408. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den biståndspolitiska rapporten punkt 11:
”Fria val är den enda garanten för demokratin och en mänsklig rättighet (artikel 21) enligt FN:s universella förklaring. I svenskt demokratibistånd ska det vara centralt att garantera och bevara fria val och att kritiskt granska ofria val.”
1409. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den biståndspolitiska rapporten punkt 12:
”Rättsstaten är garanten för att medborgarna själva ska kunna kräva ansvar av staten. Det övergripande målet för utvecklingsbiståndsinsatserna ska vara att upprätta, utveckla och underhålla rättsstatens principer i mottagarländerna.”

1410. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den biståndspolitiska rapporten punkt 13: ”Liberalernas bistånd för mänskliga rättigheter fokuserar på civila och politiska rättigheter, till exempel organisationsfrihet, yttrandefrihet och rätten att delta i fria val. Det är de folkvalda regeringarnas uppgift att tillgodose de ekonomiska och sociala rättigheterna.”
1411. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den biståndspolitiska rapporten punkt 16: ”Skatteflykt ska förhindras. Detta arbete ska som nu drivas företrädesvis inom OECD. Liberalerna tycker inte att frågan om skatteflykt ska delegeras till ett FN-organ.”
1412. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den biståndspolitiska rapporten punkt 22: ”Enprocentmålet ska stå fast, och minst 0,7 procent ska användas till bistånd. Avräkningar ska begränsas till 0,3 procent.”
1413. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den biståndspolitiska rapporten punkt 23: ”Sverige ska verka för en snävare definition av bistånd i OECD/DAC.”
1414. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den biståndspolitiska rapporten punkt 25: ”Sverige ska ge bistånd för demokrati och mänskliga rättigheter även i rika länder.”
1415. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den biståndspolitiska rapporten punkt 26: ”Sverige ska aktivt engagera sig för reformer av EU:s biståndspolitik, med Liberalernas ställningstaganden som riktning.”
1416. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den biståndspolitiska rapporten punkt 5: ”Humanitära insatser ska redovisas fördelat på män och kvinnor.”
1417. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande låta den biståndspolitiska rapporten punkt 9 utgå
1418. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge den biståndspolitiska rapporten punkt 14 lydelsen: ”Den korporativistiska ordningen där en del av biståndsanslagen fördelas av civilsamhällesorganisationer ska avskaffas. Civilsamhällesorganisationerna ska på lika villkor kunna söka anslag direkt från myndigheterna, genom transparenta anslagsposter och i konkurrens. Stöd till civilsamhällesorganisationernas kampanjer i Sverige ska minska och på sikt avvecklas.”
1419. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den biståndspolitiska rapporten punkt 15: ”Addis Ababa Agenda for Action om utvecklingsfinansiering, att länderna själva ska skapa förutsättningar för att finansiera utveckling, är den internationella överenskommelse som står bäst i samklang med liberal utvecklingspolitik, och den ska vara vägledande i Liberalernas syn på svenskt bistånd.”
1420. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den biståndspolitiska rapporten punkt 17: ”FN:s utvecklingsagenda (Agenda 2030) är ett åtagande som Sverige ska leva upp till nationellt. Internationellt ska Sveriges utvecklingsbistånd vara bredare, och fokusera på demokrati och mänskliga rättigheter.”
1421. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge den biståndspolitiska rapporten punkt 18 lydelsen: ”Sverige ska verka för att andra länder ska kunna uppnå sina åtaganden i Parisavtalet, genom samarbete gällande reformer, lagstiftning och teknik.”
1422. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande låta den biståndspolitiska rapporten punkt 19 och 20 utgå
1423. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den biståndspolitiska rapporten punkt 21: ”Stöd till internationella organisationer ska ha högre krav på transparens, intern styrning och kontroll samt kostnadseffektivitet.”
1424. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge den biståndspolitiska rapporten punkt 24 lydelsen: ”Avskaffa politiken för global utveckling (PGU) så som den nu är utformad. Det är självklart att handels-, utrikes- och biståndspolitiken bör utformas på ett sätt som gynnar den globala utvecklingen, men övriga politikområden ska inte åläggas att göra detsamma, något som följer av PGU.”
1425. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den biståndspolitiska rapporten punkt 27: ”Utbildning är centralt för att uppnå demokrati och jämställdhet. Satsningar på breda utbildningsreformer och högre utbildning inom viktiga områden ska främjas.”
1426. att avslå Anna Mårtenssons yrkande
1427. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion N13 besvarad
1428. att därmed avslå Ulla-Britt Hagströms yrkande 1
1429. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion N14 besvarad
1430. att därmed avslå Ulla-Britt Hagströms yrkande 2
1431. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion N15 besvarad
1432. att därmed avslå Ulla-Britt Hagströms yrkande 3

1433. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion N16 yrkande 1 bifallet med vad partistyrelsen anfört
1434. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion N16 yrkande 2
1435. att därmed avslå Björn Brändewalls och Mats Lindbloms yrkande
1436. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion N17
1437. att därmed avslå Håkan Borgs yrkande
1438. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion N18
1439. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion N19 och N7 yrkande 3
1440. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna N20–N22 besvarade
1441. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna N23–N24 besvarade
1442. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion N25 besvarad
1443. att därmed avslå Jonathan Bejefalks och Lars Karlssons yrkande
1444. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna N26–N27 besvarade
1445. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion N28 besvarad
1446. att därmed avslå Christoffer Karlssons yrkande
1447. att i enlighet med utskottets yrkande bifalla motion N29
1448. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande införa en ny punkt i den EU-politiska rapporten efter punkt 11 med lydelsen: ”I EU ska marknadsekonomi som ger människor förutsättningar för egen försörjning kombineras med sociala trygghetssystem. Vi vill att alla länder i EU har ett grundläggande skydd för sociala rättigheter. Det kan ta sig i uttryck som en rätt till försörjningsstöd för socialt utsatta, anställningsvillkor och skydd vid uppsägning i form av till exempel en skälig omställningsförsäkring. Därför ställer vi oss bakom förslaget om en social pelare inom EU.”
1449. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion N30 besvarad
1450. att i enlighet med utskottets yrkande anse motion N31 besvarad med följande motivering: ”Utskottet delar motionärens ambition att i en överblickbar framtid kunna minska antalet ambassader i andra EU-länder. Utskottets åsikt är emellertid att det inte är en rimlig ambition att ha i dagsläget, utan motionens yrkande är en framtid vision som utskottet ser på med förväntan.”
1451. att i enlighet med utskottets yrkande bifalla motion N32
1452. att därmed avslå Jonathan Bejefalks yrkande 2
1453. att i enlighet med utskottets yrkande bifalla motion N33
1454. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion N34
1455. att i enlighet med utskottets yrkande anse motionerna N35 och N36 besvarade med följande tilläggsmotivering utöver partistyrelsens: ”EU behöver ett starkt försvar genom ett gemensamt försvarsarbete, men främst genom Nato. Tillsammans är vi starka mot yttre hot. Vi ser därför positivt på den plan kring försvar och säkerhet som EU-kommissionen introducerat och som positivt mottogs av rådet i början av sommaren 2017. Planen innebär stärkt samarbete genom gemensamma militära strukturer och mobiliseringsmöjligheter tillsammans med inrättandet av en gemensam EU-försvarsfond vilket är steg i rätt riktning för ökat samarbete på området. Detta är emellertid redan Liberalernas politik och därför anser utskottet att motionerna N35 och N36 bör anses besvarade.”
1456. att i enlighet med utskottets yrkande ge den EU-politiska rapporten punkt 16 lydelsen: ”Säkerhetspolitik. Den ryska upprustningen och aggressiviteten sätter den europeiska solidariteten på prov. Vi upplever nu en större osäkerhet än på mycket länge. Nato förblir den säkerhetspolitiska arena Sverige bör verka inom.”
1457. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den EU-politiska rapporten punkt 1: ”Sverige ska ta tåten i reformarbetet. Sverige ska återigen bli ett land i EU:s kärna, som driver på för effektiva institutioner och beslutsprocesser som präglas av öppenhet och insyn. Vi ska värna EU:s grundläggande värderingar och slå vakt om den fria rörligheten. Sverige ska gå i tåten för en fördjupad inre marknad och driva på för global frihandel, så att jobben blir fler och Europas konkurrenskraft ökar. Vi ska arbeta för ett fokuserat EU med kraft att agera på områden där samarbete krävs: brottsbekämpning, migration, klimat och säkerhetspolitik. Vi har också ett tungt ansvar i att tillsammans med likasinnade länder mota de populistiska krafter som verkar för ökad protektionism och stängda gränser.”
1458. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den EU-politiska rapporten punkt 2: ”Värna rättsstat och mänskliga rättigheter. Liberalerna var i regeringsställning med och genomdrev ett nytt ramverk som gör det möjligt att markera kraftfullt mot EU-länder som kränker rättsstatens principer. Detta måste utvecklas till en rättsstatsmekanism där kommissionen regelbundet granskar samtliga medlemsländer och redovisar i ministerrådet. Systematiska kränkningar av medborgarnas

- rättigheter eller diskriminering av minoriteter ska kunna leda till sanktioner i form av indragna EU-stöd efter beslut av EU-domstolen. Kommissionen ska fullgöra sin skyldighet att väcka artikel 7 och föreslå indragen rösträtt för länder som flagrant bryter mot grundläggande rättsstatsprinciper.”
1459. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den EU-politiska rapporten punkt 5:
”EU:s lagar och regler ska upprätthållas. Det är oacceptabelt att medlemsländer vägrar att genomföra demokratiskt fattade EU-beslut och bryter mot EU:s grundfördrag – oavsett om det gäller migrationspolitik, rättsstaten eller ekonomiska frågor. Kommissionen ska, utan att ta politiska hänsyn, väcka talan mot länder som inte genomför EU-rätten i tid eller på rätt sätt. Processer i EU-domstolen mot länder som syndar måste gå snabbare än i dag.”
1460. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den EU-politiska rapporten punkt 3:
”Brexit utan nya murar. Storbritannien är och kommer att fortsätta vara en av Sveriges och EU:s viktigaste handelspartners. Uppemot hundra tusen svenskar beräknas vara bosatta i landet. Det är helt centralt att Brexit-förhandlingarna resulterar i ett balanserat avtal som bäddar för fortsatt nära samarbete, minimerar handelshinder för varor och tjänster och slår vakt om rättigheterna för EU-medborgare i Storbritannien. Men vårt budskap är glasklart: Storbritannien kan inte vara en del av den inre marknaden såvida man inte accepterar fri rörlighet för personer.”
1461. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den EU-politiska rapporten punkt 4:
”Sverige ska närma sig eurozonen. Vill vi slå vakt om fortsatta reformer, bygga varaktiga allianser och säkra svenskt inflytande på centrala områden krävs att vårt land på sikt blir en del av eurozonen, som är EU:s verkliga kärna. Ett första steg är att regeringen redan nu inleder ett närmare samarbete med euroländerna i ekonomiska frågor, exempelvis genom att delta i bankunionen och andra former av fördjupat samarbete. När ett mer robust ramverk för eurosamarbetet och en tydligare demokratisk förankring finns på plats ska Sverige införa euron som valuta, efter ett ja i en folkomröstning.”
1462. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion N37 besvarad
1463. att därmed avslå Pär Löfstrands yrkande 2
1464. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge den EU-politiska rapporten punkt 6 lydelsen:
”Värna den fria rörligheten i Europa. Passfriheten i Norden och övriga Schengenområdet är en viktig liberal seger. Tillfälliga gränskontroller mellan Schengenländer är därför bekymmersamma. Målet måste vara att gränskontrollerna mellan Schengenländer avvecklas så snart detta är möjligt med hänsyn till den allmänna ordningen.”
1465. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den EU-politiska rapporten punkt 7:
”Rättssäker och starkt yttre gränskontroll. Fria gränspassager inom Schengen förutsätter att EU har en yttre gränskontroll som är effektiv, rättssäker och garanterar att asylrätten värnas vid alla yttre gränser. Sverige ska aktivt bidra med personal och kompetens till EU:s nya kust- och gränsbevakningsmyndighet. Länder som systematiskt kränker rättsstatsprinciper och mänskliga rättigheter i den yttre gränskontrollen ska omedelbart suspenderas ur Schengensamarbetet.”
1466. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den EU-politiska rapporten punkt 8:
”Effektiv gemensam flyktingpolitik. EU måste få på plats en fungerande asylnpolitik där medlemsländerna delar på ansvaret under ordnade former. Den som söker asyl ska garanteras en rättssäker och värdig behandling i samtliga länder. Den som är i behov av internationellt skydd ska få det, samtidigt som den som fått avslag på asylansökan ska enklare än i dag kunna återföras till sitt hemland. Stöd ska även ges till länderna i EU:s närområde för att bistå dem i flyktingmottagningen.”
1467. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den EU-politiska rapporten punkt 9:
”Lättare att arbetskraftsinvandra. En globaliserad värld kombinerad med en åldrande befolkning innebär att Europas länder måste bli bättre på att attrahera både spetskompetens och personer som vill arbeta i mindre kvalificerade yrken. Det måste därför bli mycket enklare att under lagliga former ta sig till Europa för att arbeta och bidra till vår gemensamma välfärd. Ett nytt europeiskt ’blåkort’ och möjligheter för spårbyten för asylsökande som fått avslag är några viktiga förslag.”
1468. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den EU-politiska rapporten punkt 10:
”Vässad inre marknad. Mycket kan göras för att den inre marknaden ska bidra till flera jobb, ökad tillväxt och vässad konkurrenskraft. Den digitala inre marknaden ska fortsätta utvecklas och gemensamma regler tas fram som stödjer innovation, delningsekonomi och e-handel. Regelverk och krångel som i många medlemsländer hindrar gränsöverskridande tjänstehandel ska undanröjas.”
1469. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den EU-politiska rapporten punkt 11:
”Mer frihandel med omvärlden. Dagens globala handel kräver fria flöden av varor och tjänster, men också att det blir enklare för människor att röra sig fritt. EU ska driva på i Världshandelsorganisationen för låga tullar, liberaliserad tjänstehandel och regelsamarbete globalt. EU ska arbeta för att förhandla fler

- omfattande frihandelsavtal med partners i omvärlden, och driva på för att återstarta TTIP-förhandlingarna med USA. På så sätt kan de positiva effekterna av globaliseringen bli större och nå fler.”
1470. att i enlighet med utskottets yrkande ge den EU-politiska rapporten punkt 12 lydelsen: ”Tiggeri är en EU-fråga. Fortfarande tvingar fattigdom och diskriminering rumänska medborgare till tiggeri i Sverige och andra EU-länder. Regeringens samtal med Rumänien har inte gett några resultat. Precis som Liberalerna krävde i regeringsställning måste tiggerifrågan tas upp på EU-nivå, så att Rumänien tar ansvar för sina medborgare. Kommissionen bör omedelbart inrätta en expertgrupp som tillser att de EU-medel som Rumänien får utnyttjas och når fram till landets fattiga. Tremånadersregeln måste gälla och uppföljning genomföras.”
1471. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den EU-politiska rapporten punkt 13: ”Europeiskt FBI. Liberalerna har länge drivit kravet på en operativ europeisk polisstyrka och en EU-åklagare som utreder och bekämpar gränsöverskridande brottslighet som terrorism, människohandel och narkotikasmuggling. I kölvattnet av en rad terroristattacker i Europa är frågan mer aktuell än någonsin. och Sverige bör därför ta initiativ i Europeiska rådet för att utveckla det befintliga samarbetet i Europol i den riktningen. För att stärka Europas beredskap i kampen mot den internationella terrorismen bör en gemensam underrättelsetjänst inrättas, som underlättar för medlemsländerna att utbyta information.”
1472. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den EU-politiska rapporten punkt 14: ”Ja till EU-åklagare. En stor majoritet av EU-länderna går nu vidare för att inrätta en gemensam åklagarmyndighet – men Sverige säger nej till att delta. Liberalerna driver som enda parti på för att Sverige ska delta i åklagarsamarbetet som syftar till att effektivare kunna utreda och lagföra fusk och bedrägerier med EU-medel i hela unionen.”
1473. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den EU-politiska rapporten punkt 15: ”Fortsatt utvidgning. Motståndet mot att utvidga EU är stort på flera håll i Europa. Samtidigt fungerar möjligheten att bli EU-medlem som ett positivt incitament för reformer för demokrati och marknadsekonomi i flera östeuropeiska länder. Ukraina ska kunna få status som kandidatland, och länderna på västra Balkan bör kunna bli medlemmar när de uppfyller högt ställda krav som kombineras med fortsatt granskning av rättsstat och respekt för mänskliga rättigheter. Mot bakgrund av den auktoritära utvecklingen i Turkiet bör medlemskapsförhandlingarna helt avbrytas.”
1474. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den EU-politiska rapporten punkt 17: ”Klimat och energi. EU:s energiunion bör utvecklas ytterligare, med fokus på klimatneutrala energislag som förnybart och kärnkraft. En viktig del är att beroendet av rysk fossilgas minskar. En europeisk flygskatt bör införas. Stärk samarbetet för att rädda Östersjön och andra hotade havsmiljöer och utveckla arbetet med den europeiska kemikalielagstiftningen. Utsläppsrättssystemet bör skärpas och bli mer effektivt. Annullering av utsläppsrätter kan användas för att stärka prissignalerna.”
1475. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge den EU-politiska rapporten punkt 18 lydelsen: ”Mer insyn och öppenhet. Arbetet för en starkare offentlighetsprincip i EU måste fortsätta, och möten i ministerrådet bli offentliga. Visselblåsare ska skyddas av meddelarfrihet efter svensk förebild. Samtidigt bör möjligheten till delaktighet och insyn i regeringens och myndigheternas EU-arbete stärkas väsentligt, så att inspel och förslag tas om hand under förhandlingsprocessen i ministerrådet. Regeringen och myndigheterna ska vara skyldiga att informera och bjuda in till samråd om EU-arbetet. EU-kommissionärer ska kunna kallas till riksdagen.”
1476. att i enlighet med utskottets yrkande ge den EU-politiska rapporten punkt 19 lydelsen: ”Effektiv EU-budget. Inom kort inleds arbetet med EU:s långtidsbudget för tiden 2020–2025. I den förra långtidsbudgeten fick Sverige igenom viktiga reformer som innebar att stödet till jordbruket gradvis minskade samtidigt som stödet till exempelvis forskning och utveckling ökade. Sverige bör fortsätta att verka i denna riktning och kräva omprioriteringar i stället för en höjd EU-avgift. Särskilt viktigt att prioritera i budgeten är områden med tydligt europeiskt mervärde: forskning, infrastruktur, brottsbekämpning, utrikespolitik, migration och bistånd. Direktstöden till jordbruket ska fortsätta minska och på sikt avvecklas. Regionalpolitiken bör inriktas på de fattigaste länderna i EU. Europaparlamentets kostsamma flytt mellan Bryssel och Strasbourg ska upphöra. Parlamentet ska ha ett enda säte – i Bryssel.”

Reservation 23

Ulla-Britt Hagström reserverade sig till förmån för bifall till motion N13.

Reservation 24

Ulla-Britt Hagström reserverade sig till förmån för bifall till motion N14.

Reservation 25

Ulla-Britt Hagström reserverade sig till förmån för bifall till motion N15.

§ 165. Förhandlingspassets avslutande

Jonas Andersson förklarade förhandlingspasset avslutat klockan 13.52.

§ 166. Förhandlingspassets öppnande

Lars Persson Skandevall förklarade förhandlingspasset öppnat klockan 13.53.

§ 167. Fastställande av dagordning för förhandlingspasset

Landsmötet beslutade:

1477. att fastställa dagordning för förhandlingspasset enligt mötespresidiets förslag

§ 168. Justering av röstlängd

Lars Persson Skandevall anmälde följande förändringar i förhållande till den inför landsmötet upprättade röstlängden:

Richard Bengtsson, Stockholms län, ersattes av Mia Franzén
Abit Dundar, Stockholms län, ersattes av Gabriel Romanus
Marianne Damström Gereben, Stockholms län, ersattes av Maria Johansson
Patrik Silverudd, Stockholms län, ersattes av Pontus Almquist
Lina Nordquist, Uppsala län, ersattes av Katarina Zeste
Larseric Ramlöv, Östergötlands län, ersattes av Monika Broman
Jimmy Ekström, Jönköpings län, ersattes av Erik Nygårds
Sebastian Hallén, Kalmar län, ersattes av Björn Brändewall
Bodil Frigren Ericsson, Blekinge län, ersattes av Amanda Pihl
Jesper Rehn, Blekinge län, ersattes av Karin Dovstad
Ida Ingerö, Skåne län, ersattes av Josefine Temrell
Allan Widman, Skåne län, ersattes av Jelena Dojcinovic
Jonas Andersson, Västsverige, ersattes av Said Abdu
Bengt Eliasson, Västsverige, ersattes av Simona Mohamsson
Jan Ertsborn, Västsverige, ersattes av Pär Lundqvist
Kristina Grapenholm, Västsverige, ersattes av Patrik Krantz
Peter Göthblad, Västsverige, ersattes av Annika Westh
Marlene Zachrisson, Skaraborg, ersattes av Jacqueline Tjällman
Ulrica Solver-Gustavsson, Örebro län, ersattes av Kajsa Rosén
Agne Furingsten, Västmanlands län, ersattes av Anders Cargerman
Bo Brännström, Dalarnas län, ersattes av Stephan Erixon Knagg
Marianne Normark, Västerbottens län, ersattes av Jörgen Forsgren
Peder Westerberg, Västerbottens län, ersattes av Rickard Sundberg
Sabine Pettersson, Liberala studenter, ersattes av Oscar Matti

§ 169. Val av justeringsdelegation

Landsmötet beslutade:

1478. att utse Svante Parsjö Tegnér och Anna Horn till justerare för innevarande förhandlingspass

§ 170. Val av rösträkningsdelegation

Landsmötet beslutade:

1479. att utse Max Sjöberg, Marianne Åhman, Mathias Lindow och Charlotte Ramel-Andersson till rösträknare för innevarande förhandlingspass

§ 171. Migration och integration (utskottsutlåtande 3A)

Arbetsgruppen för jobb och tillväxt hade i rapporten "Jobb och tillväxt i globaliseringens tid" yrkat:

12. Idag kan uppehållstillstånd beviljas för en period upp till 6 månader efter avslutad utbildning i syfte att skapa möjlighet för den studerande att söka arbete. Vi föreslår både att rätten att söka jobb utsträcks till 12 månader och att uppehållstillstånd för detta tillkommande tidsspann beviljas per automatik när en student söker uppehållstillstånd för studier.
13. Inför ett system med startup-visum som erbjuder en mindre byråkratisk väg att etablera sig i Sverige för exempelvis kodare och startup-företag. För startup-visum ska ansökningsprocessen vara snabb, förutsägbar och innebära minsta möjliga byråkrati. Det ska också vara möjligt för arbetskraftsinvandrare att starta eget och stanna i landet.
14. Vi säger nej till regeringens krav på att försvåra för arbetskraftsinvandring och tillfällig personrörlighet till Sverige, och vill införa krav på Migrationsverket att handläggningstiden för att utfärda arbetstillstånd inte får ta mer än två månader.

Den företagandepolitiska arbetsgruppen hade i rapporten "Frihet och företagsamhet" yrkat:

70. Att handläggningstider för arbetstillstånd ska begränsas till maximalt 30 dagar.
71. Att vite ska utgå om handläggningstiderna för arbetstillstånd överskrider 30 dagar.
72. Att ansvaret för att hantera arbetsvisum övertas av Kommerskollegium. Myndigheten tillförs resurser från övriga förvaltningsmyndigheter.
75. Att satsningar görs för att förenkla och förkorta tiden för entreprenörer som söker uppehållstillstånd för att driva företag i Sverige.
76. Att valideringssystem som utvecklas och upprätthålls av aktörer på arbetsmarknaden ska stöttas.

I motion F1 hade yrkats:

1. att landsmötet ställer sig bakom principen att Sverige ska vara ett öppet land för arbetskraftsinvandrare
2. att landsmötet ställer sig bakom principen om en generell amnesti för arbetskraftsinvandrare som verkat i landet och som hotas av utvisning på grund av arbetsrättsliga skäl som personen inte själv kunnat rå över
3. att landsmötet beslutar att en maxgräns om max 30 dagars handläggningstid bör införas för ansökningar om arbetstillstånd
4. att landsmötet beslutar att ställa sig bakom införandet av en kömiljard inom Migrationsverket för att med ekonomisk ersättning minska Migrationsverkets väntetider

I motion F2 hade yrkats:

1. att Liberalerna återgår till sin tidigare mer humanistiska syn på invandring

I motion F3 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för rätten till rörlighet

I motion F4 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska arbeta för att Sverige ska emot fler kvotflyktingar än det nuvarande målet på 5 000 per år

I motion F5 hade yrkats:

1. att asylsökande som avviker efter utvisningsbeslut ska få en förlängd preskriptionstid på 10 år

I motion F6 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för att vårdpersonal ska ges skyldighet att meddela landets gränspolis uppgift om när och vilka personer som vårdas med stöd av lagen (2013:407) om hälso- och sjukvård till vissa utlänningar som vistas i Sverige utan nödvändiga tillstånd, s.k. papperslösa

I motion F7 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för att asylansökan ska avslås för den som under asylprocessen begår brott med fängelse i straffskalan

I motion F8 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för att inga barn ska utvisas till ett land de saknar personlig anknytning till

I motion F9 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska ta ställning för att alla omflyttningar av ensamkommande unga stoppas
2. att Liberalerna ska ta ställning för att alla utvisningar av ensamkommande unga stoppas på grund av rättsosäkerhet
3. att Liberalerna ska ta ställning för att alla ensamkommande barn och unga som har varit i Sverige mer än ett år ska ges amnesti

I motion F10 hade yrkats:

1. att man slutar tvinga barn och ungdomar flytta när man uppnått 18 års ålder eller fått ett negativt beslut. Det påverkar skolgång och trygghet. Låt ungdomarna bo kvar där de känner sig trygga
2. att alla beslutade avvisningar av barn och ungdomar stoppas. Det är tydligt visat att besluten fattats med stor rättsosäkerhet. Barnperspektivet har övergetts och är ovärdiga en demokratisk rättsstat
3. att en allmän amnesti för ensamkommande barn och ungdomar med negativa asylbeslut införs. De ska inte behöva lida för statens misslyckande. Ger vi dem trygghet blir de en tillgång för landet

I motion F11 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska verka för att Skolverket får uppdraget att med hjälp av språkexperter utveckla en metodik för språkinläring som bygger på lyssnande och läsande
2. att Liberalerna ska arbeta för att Sverige föreslår EU-kommissionen att utvidga nätverket Eurydice till att omfatta språkinläring för nyanlända

I motion F12 hade yrkats:

1. att punkt 5 i rapporten ”Stärkt arbetslinje i integrationspolitiken” ska strykas

I motion F13 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för att införa medborgartest

I motion F14 hade yrkats:

1. att samtliga som anländer till vårt land får vid myndig ålder signera ett avtal som via tolk förklaras för vederbörande hur vi förväntar oss att den anländande ska uppträda hos oss och vad vi tillåter och inte

I motion F15 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för att personer, som kommer från sådana länder, där nedanstående kulturellt betingade beteenden är vanliga, direkt i samband med ansökan om uppehållstillstånd för asyl eller anhöriginvandring, ska bli upplysta om och skriftligen acceptera
 - a) att barnäktenskap är olagliga, dvs. att barn under 18 år inte får gifta sig i Sverige
 - b) att kvinnor såväl som män, som uppnått 18 års ålder, själva har rätt att bestämma hur de vill leva sitt liv. Föräldrar, släkt eller andra har då inte rätt att t.ex. påtvinga dem klädsel- eller umgängesregler
 - c) att flickor inte får utsättas för omskärelse och att detta är olagligt

I motion F16 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för att ett valideringssystem införs, där nyanlända som har låg utbildning eller ingen utbildning alls, men som har stor kunskap och kompetens inom sina yrken kan validera de yrkeskunskaper som finns med från hemlandet. Den enskildes yrkeskunskap borde kunna mätas utifrån de krav som svenska arbetsmarknaden ställer och utbildningen utformas utifrån dessa yrkeskrav i nära samarbete med branschen

I motion F17 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för att Sverige ska erbjuda automatiskt medborgarskap till barn som förlöses i landet och där båda föräldrarna har permanent uppehållstillstånd

I motion F18 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska utreda etableringslån i stället för försörjningsstöd för nyanlända

I motion F19 hade yrkats:

1. att Liberalerna ska arbeta för att det för nyanlända med uppehållstillstånd blir obligatorisk med praktik på företag mot en ersättning som är 15-20 procent högre än dagens bidrag. Alla svenska företag kan få ta emot nyanlända under 2 år kostnadsfritt. Den nyanlände ska arbeta tillsammans med svensktalande arbetskamrater. Företaget kan få ta emot en nyanländ per 10 anställda, (miniföretag, mindre än 10 anställda) får ta emot en nyanländ. Detta för att få ut nyanlända i en svensk talande omgivning. Utplacering och kontroll av arbetsplatser sköts av Arbetsförmedlingen eller av de företag som i framtiden ersätter arbetsförmedlingen

I motion F31 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för ett förbud mot ansiktstäckande klädsel, såsom niqab, burka rånarluva etc., på allmän/offentlig plats, offentliga arbetsplatser, evenemang för allmänheten, t.ex. idrottsevenemang samt vid framförande av fordon på allmänna vägar och gator eller motsvarande. Undantag med hänvisning till religion, moral eller andra värderingar ska inte tillåtas

I motion F32 hade yrkats:

1. att förbud mot niqab införs inom hela undervisningsväsendet (inklusive högskolor, friskolor och sfi. Ingen ska behöva ha en niqabklädd student att undervisa eller undervisas av en niqabklädd lärare), sjukvården (även den privata) och hela vård- och omsorgssektorn (det ska alltså gälla för såväl läkare som sjukgymnaster, hemvårdspersonal och personliga assistenter) samt alla tjänstemän anställda av staten, kommunen och landstingen (man kan inte representera en svensk myndighet iklädd niqab)

I motion F33 hade yrkats:

1. att heltäckande slöja, som burka eller niqab inte ska vara tillåtet i offentligt finansierade verksamheter. På privata arbetsplatser ska det vara upp till arbetsgivaren att besluta om klädkoder

I motion F34 hade yrkats:

1. att företrädare för det offentliga samhället med utåtriktat arbete och kundkontakter inte ska bära religiösa symboler i klädedräkt och smycken

Partistyrelsen hade yrkat:

1. att den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten punkt 12 skulle bifallas: ”I dag kan uppehållstillstånd beviljas för en period upp till 6 månader efter avslutad utbildning i syfte att skapa möjlighet för den studerande att söka arbete. Vi föreslår både att rätten att söka jobb utsträcks till 12 månader och att uppehållstillstånd för detta tillkommande tidsspann beviljas per automatik när en student söker uppehållstillstånd för studier.”
2. att den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten punkt 13 skulle bifallas: ”Inför ett system med startup-visum som erbjuder en mindre byråkratisk väg att etablera sig i Sverige för exempelvis kodare och startup-företag. För startup-visum ska ansökningsprocessen vara snabb, förutsägbar och innebära minsta möjliga byråkrati. Det ska också vara möjligt för arbetskraftsinvandrare att starta eget och stanna i landet.”
3. att den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten punkt 14 skulle ges lydelsen: ”Vi säger nej till regeringens krav på att försvåra för arbetskraftsinvandring och tillfällig personrörlighet till Sverige. Ansvariga myndigheter måste ges tillräckliga resurser för att effektivt och snabbt kunna hantera ärenden gällande arbetskraftsinvandring.”
4. att den företagandepolitiska rapporten punkt 70–72 skulle utgå
5. att den företagandepolitiska rapporten punkt 75 skulle bifallas: ”Att satsningar görs för att förenkla och förkorta tiden för entreprenörer som söker uppehållstillstånd för att driva företag i Sverige.”
6. att den företagandepolitiska rapporten punkt 76 skulle bifallas: ”Att valideringssystem som utvecklas och upprätthålls av aktörer på arbetsmarknaden ska stötta.”
7. att motion F1 skulle anses besvarad
8. att landsmötet därmed godkänner partistyrelsens förslag om ett system för arbetskraftsinvandring som syftar till att öka och förenkla den kvalificerade arbetskrafts- och företagarinvandringen
9. att motion F2 skulle anses besvarad
10. att motion F3 skulle anses besvarad
11. att motion F4 skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anfört
12. att motion F5 skulle avslås

13. att motion F6 skulle avslås
14. att motion F7 skulle anses besvarad
15. att motion F8 skulle anses besvarad
16. att motion F9 skulle anses besvarad
17. att motion F10 skulle anses besvarad
18. att motion F11 skulle anses besvarad
19. att motion F12 skulle anses besvarad
20. att motion F13 skulle anses besvarad
21. att motion F14 skulle anses besvarad
22. att motion F15 skulle anses besvarad
23. att motion F16 skulle anses besvarad
24. att motion F17 skulle anses besvarad
25. att motion F18 skulle avslås
26. att motion F19 skulle anses besvarad
27. att motionerna F31–F34 skulle avslås

Utskottet yrkade:

1. att den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten punkt 12 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas: ”I dag kan uppehållstillstånd beviljas för en period upp till 6 månader efter avslutad utbildning i syfte att skapa möjlighet för den studerande att söka arbete. Vi föreslår både att rätten att söka jobb utsträcks till 12 månader och att uppehållstillstånd för detta tillkommande tidsspann beviljas per automatik när en student söker uppehållstillstånd för studier.”
2. att den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten punkt 13 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas: ”Inför ett system med startup-visum som erbjuder en mindre byråkratisk väg att etablera sig i Sverige för exempelvis kodare och startup-företag. För startup-visum ska ansökningsprocessen vara snabb, förutsägbar och innebära minsta möjliga byråkrati. Det ska också vara möjligt för arbetskraftsinvandrare att starta eget och stanna i landet.”
3. att den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten punkt 14 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle ges lydelsen: ”Vi säger nej till regeringens krav på att försvåra för arbetskraftsinvandring och tillfällig personrörlighet till Sverige. Ansvariga myndigheter måste ges tillräckliga resurser för att effektivt och snabbt kunna hantera ärenden gällande arbetskraftsinvandring.”
4. att den företagandepolitiska rapporten punkt 70–72 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle utgå
5. att den företagandepolitiska rapporten punkt 75 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas: ”Att satsningar görs för att förenkla och förkorta tiden för entreprenörer som söker uppehållstillstånd för att driva företag i Sverige.”
6. att den företagandepolitiska rapporten punkt 76 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle bifallas: ”Att valideringssystem som utvecklas och upprätthålls av aktörer på arbetsmarknaden ska stötta.”
7. att motion F1 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
8. att landsmötet därmed skulle godkänna partistyrelsens förslag om ett system för arbetskraftsinvandring som syftar till att öka och förenkla den kvalificerade arbetskrafts- och företagarinvandringen
9. att motion F2 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
10. att motion F3 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
11. att motion F4 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses bifallen med vad partistyrelsen anför
12. att motion F5 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
13. att motion F6 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
14. att motion F7 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
15. att motion F8 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
16. att motion F9 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
17. att motion F10 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
18. att motion F11 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
19. att motion F12 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
20. att motion F13 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
21. att motion F14 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
22. att motion F15 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
23. att motion F16 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
24. att motion F17 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
25. att motion F18 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås

26. att motion F19 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle anses besvarad
27. att motionerna F31–F32 och F34 i enlighet med partistyrelsens yrkande skulle avslås
28. att landsmötet skulle ta ställning för att heltäckande slöja, som burka eller niqab inte ska tillåtas inom offentliga arbetsplatser. På privata arbetsplatser ska det vara upp till arbetsgivaren att besluta om klädkoder
29. att motion F33 därmed skulle anses bifallen

Utskottsreservation 1

Elsy Lundberg Östrand, Bo Bergsjö och Emma Gröndahl reserverade sig i utskottet till förmån för att motion F2 skulle bifallas.

Utskottsreservation 2

Elsy Lundberg Östrand och Bo Bergsjö reserverade sig i utskottet till förmån för att motion F8 skulle bifallas.

Utskottsreservation 3

Elsy Lundberg Östrand och Bo Bergsjö reserverade sig i utskottet till förmån för att motion F9 skulle bifallas.

Utskottsreservation 4

Elsy Lundberg Östrand och Bo Bergsjö reserverade sig i utskottet till förmån för att motion F10 skulle bifallas.

Utskottsreservation 5

Lotta Edholm, Per-Åke Fredriksson, Malin Ekman, Annica Westh, Robin Nilsen och Emma Gröndahl reserverade sig i utskottet till förmån för att motion F33 skulle avslås.

I debatten yttrade sig:

Fredrik Malm, utskottet, Lotta Edholm, partistyrelsen, Annika Westh, utskottsreservant, Jan Jönsson, Christina Örnebjär, Charlotta Schenholm, Per-Åke Fredriksson, Frida Johansson Metso, Bo Bergsjö, Elsy Lundberg Östrand, Oscar Matti, Anna Horn, Ulrica Westerlund, Robert Hannah, Christoffer Fagerberg, Marianne Åhman, Niklas Herneryd, Max Sjöberg, Fredrik Malm, Andreas Westerberg, Inger Lundberg, Robin Nilsen, Simona Mohamsson, Emma Gröndahl och Rita Paulsson Svensson.

Björn Brändewall yrkade:

1. att motion F1 yrkande 4 skulle bifallas

Anita Brodén yrkade:

1. att motion F2 skulle bifallas

Bo Bergsjö och Inger Lundberg yrkade:

1. att motion F8 skulle bifallas

Bo Bergsjö och Erik Nygårds yrkade:

1. att motion F9 yrkande 1 skulle bifallas
2. att motion F9 yrkande 2 skulle bifallas
3. att motion F9 yrkande 3 skulle bifallas

Frida Johansson Metso och Christina Örnebjär yrkade:

1. att Liberalerna skulle ta ställning för att utvisningar till Afghanistan avbryts i väntan på utredning av rättssäkerheten i Migrationsverkets bedömningar av säkerhetsläget i Afghanistan, och att motion F9 yrkande 2 därmed skulle anses bifallet

Landsmötespresidiet yrkade:

1. att motion F9 yrkande 2 med tillhörande yrkanden skulle hänskjutas till beredningsutskottet

Bo Bergsjö, Joar Forssell, Ulla-Britt Hagström, Jan Hallström, Anna Horn, Anita Jernberger, Mari Lindahl, Annica Nordberg, Gunnar Nordmark, Erik Nygårds, Sabine Pettersson, Max Sjöberg, Ann-Margreth Willebrand och Elsy Lundberg Östrand yrkade:

1. att landsmötet skulle anta följande uttalande: "Liberalerna anser att utvisningar till farliga länder ska stoppas! Partiet ska arbeta för en långsiktig lösning på de problem kring bland annat rättssäkerhet, åldersuppskrivningar, självskadebeteende och administrativ överbelastning som skapats efter flyktingströmmen 2015."

Bo Bergsjö yrkade:

1. att motion F10 skulle bifallas

Ulf Hansson yrkade:

1. att motion F11 skulle bifallas

Kjell-Åke Holdar, Andreas Westerberg och Marianne Åhman yrkade:

1. att motion F16 skulle bifallas

Martina Elfström, Jan Jönsson, Oscar Matti och Annika Westh yrkade:

1. att motion F33 skulle avslås

Landsmötet beslutade:

1480. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten punkt 12: "I dag kan uppehållstillstånd beviljas för en period upp till 6 månader efter avslutad utbildning i syfte att skapa möjlighet för den studerande att söka arbete. Vi föreslår både att rätten att söka jobb utsträcks till 12 månader och att uppehållstillstånd för detta tillkommande tidsspann beviljas per automatik när en student söker uppehållstillstånd för studier."
1481. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten punkt 13: "Inför ett system med startup-visum som erbjuder en mindre byråkratisk väg att etablera sig i Sverige för exempelvis kodare och startup-företag. För startup-visum ska ansökningsprocessen vara snabb, förutsägbar och innebära minsta möjliga byråkrati. Det ska också vara möjligt för arbetskraftsinvandrare att starta eget och stanna i landet."
1482. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande ge den jobb- och tillväxtpolitiska rapporten punkt 14 lydelsen: "Vi säger nej till regeringens krav på att försvåra för arbetskraftsinvandring och tillfällig personörlighet till Sverige. Ansvariga myndigheter måste ges tillräckliga resurser för att effektivt och snabbt kunna hantera ärenden gällande arbetskraftsinvandring."
1483. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande låta den företagandepolitiska rapporten punkt 70–72 utgå
1484. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den företagandepolitiska rapporten punkt 75: "Att satsningar görs för att förenkla och förkorta tiden för entreprenörer som söker uppehållstillstånd för att driva företag i Sverige."
1485. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla den företagandepolitiska rapporten punkt 76: "Att valideringssystem som utvecklas och upprätthålls av aktörer på arbetsmarknaden ska stötta."
1486. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion F1 besvarad
1487. att därmed avslå Björn Brändewalls yrkande
1488. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande därmed godkänna partistyrelsens förslag om ett system för arbetskraftsinvandring som syftar till att öka och förenkla den kvalificerade arbetskrafts- och företagarinvandringen
1489. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion F2 besvarad
1490. att därmed avslå Anita Brodén's yrkande
1491. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion F3 besvarad
1492. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion F4 bifallen med vad partistyrelsen anfört
1493. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion F5
1494. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion F6
1495. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion F7 besvarad
1496. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion F8 besvarad
1497. att därmed avslå Bo Bergsjös och Inger Lundbergs yrkande

1498. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion F9 yrkande 1 och 3 besvarade
1499. att därmed avslå Bo Bergsjös och Erik Nygårds yrkanden 1 och 3
1500. att i enlighet med landsmötespresidiets yrkande hänskjuta motion F9 yrkande 2 med tillhörande yrkanden till beredningsutskottet. Därmed hade Bo Bergsjös, Joar Forssell m.fl.:s yrkande fallit
1501. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion F10 besvarad
1502. att därmed avslå Bo Bergsjös yrkande
1503. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion F11 besvarad
1504. att därmed avslå Ulf Hanssons yrkande
1505. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion F12 besvarad
1506. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion F13 besvarad
1507. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion F14 besvarad
1508. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion F15 besvarad
1509. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion F16 besvarad
1510. att därmed avslå Kjell-Åke Holdars m.fl.:s yrkande
1511. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion F17 besvarad
1512. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion F18
1513. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion F19 besvarad
1514. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motionerna F31–F32
1515. att i enlighet med partistyrelsens och Martina Elfströms m.fl.:s yrkanden avslå motion F33
1516. att därmed avslå utskottets yrkande om bärande av heltäckande slöja på offentliga arbetsplatser
1517. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion F34

Reservation 26

Ulrica Westerlund reserverade sig till förmån för att motion F33 anses bifallen med ställningstagandet att heltäckande slöja, som burka eller niqab, inte ska tillåtas inom offentliga arbetsplatser. På privata arbetsplatser ska det vara upp till arbetsgivaren att besluta om klädkoder.

§ 172. Förhandlingspassets avslutande

Lars Persson Skandevall förklarade förhandlingspasset avslutat klockan 14.50.

§ 173. Förhandlingspassets öppnande

Jonas Andersson förklarade förhandlingspasset öppnat klockan 14.50.

§ 174. Fastställande av dagordning för förhandlingspasset

Landsmötet beslutade:

1518. att fastställa dagordning för förhandlingspasset enligt mötespresidiets förslag

§ 175. Justering av röstlängd

Jonas Andersson anmälde följande förändringar i förhållande till den inför landsmötet upprättade röstlängden:

Daniel Adborn, Stockholms län, ersattes av Margareta Hamark
Richard Bengtsson, Stockholms län, ersattes av Mia Franzén
Abit Dundar, Stockholms län, ersattes av Hanna Gerdes
Marianne Damström Gereben, Stockholms län, ersattes av Pontus Almquist
Patrik Silverudd, Stockholms län, ersattes av Monica Brohede Tellström
Sara Svanström, Stockholms län, ersattes av Maria Johansson
Lina Nordquist, Uppsala län, ersattes av Katarina Zeste
Maria Weimer, Uppsala län, ersattes av Amanda Kanange
Cecilia Wikström, Uppsala län, ersattes av Filip Jovicic
Larseric Ramlöv, Östergötlands län, ersattes av Monika Broman
Malin Ekman, Jönköpings län, ersattes av Anna Mårtensson
Jimmy Ekström, Jönköpings län, ersattes av Henrik Johansson
Bo Bergsjö, Kronobergs län, ersattes av Yngve Filipsson
Sebastian Hallén, Kalmar län, ersattes av Björn Brändewall
Ann-Margret Lindholm, Kalmar län, ersattes av Carl-Henrik Sölvinger
Bodil Frigren Ericsson, Blekinge län, ersattes av Amanda Pihl
Tina Acketoft, Skåne län, ersattes av Henny Tillberg
Ida Ingerö, Skåne län, ersattes av Josefine Temrell
Allan Widman, Skåne län, ersattes av Jelena Dojcinovic
Jonas Andersson, Västsverige, ersattes av Said Abdu
Jan Ertsborn, Västsverige, ersattes av Pär Lundqvist
Kristina Grapenholm, Västsverige, ersattes av Patrik Krantz
Hans-Robert Hansson, Västsverige, ersattes av Jens Adamik
Niklas Herneryd, Västsverige, ersattes av Bo Anderssen
Helena Holmberg, Västsverige, ersattes av Lotta Preijde
Marlene Zachrisson, Skaraborg, ersattes av Jacqueline Tjällman
Christian Lahesalu, Örebro län, ersattes av Lars Hultkrantz
Ulrica Solver-Gustavsson, Örebro län, ersattes av Kajsa Rosén
Karl Ingström, Västmanlands län, ersattes av Anders Cargerman
Bo Brännström, Dalarnas län, ersattes av Stephan Erixon Knagg
Svante Parsjö Tegnér, Dalarnas län, ersattes av John Thornander
Maria Lundqvist-Brömster, Västerbottens län, ersattes av Anders Lindqvist
Peder Westerberg, Västerbottens län, ersattes av Rickard Sundberg

§ 176. Val av justeringsdelegation

Landsmötet beslutade:

1519. att utse Andreas Westerberg och Christina Örnebjär till justerare för innevarande förhandlingspass

§ 177. Val av rösträkningsdelegation

Landsmötet beslutade:

1520. att utse Malin Danielsson, Ann Catrine Fogelgren, Lars Karlsson och Roko Kursar till rösträknare för innevarande förhandlingsspass

§ 178. Organisation och stadgar samt PS-förslag 1, 2, 4 och 5 (utskottsutlåtande 2B)

Partistyrelsen hade i PS-förslag 1 Redaktionella ändringar i partiprogrammet yrkat:

1. att landsmötet skulle uppdra åt partistyrelsen att vid behov vidta redaktionella ändringar i partiprogrammet med anledning av beslut på årets landsmöte

Partistyrelsen hade i PS-förslag 2 Jämställdhet mellan kvinnor och män i Liberalerna yrkat:

1. att landsmötet skulle rekommendera följande till länsförbund och lokala föreningar:

1.1 Gå till väljarna med en varvad lista 2018

Vartannat namn på valsekeln bör vara en kvinna, vartannat namn en man. Detta gäller särskilt de översta platserna på listan. Om listan trots detta inte är varvad bör den på annat sätt ha en jämn könsfördelning. I det fall flera listor finns inom kommunen eller landstinget/regionen bör dessa växelvis toppas av kvinnor och män. Detta kräver i förekommande fall samverkan mellan nomineringskommittéerna för de olika listorna.

1.2 Aktivt arbete från valberedningar och nomineringskommittéer

Valberedningar och nomineringskommittéer ska arbeta aktivt, uppsökande och förberedande för att skapa underlag för Liberalerna att ha väl kvalificerade kandidater av båda könen.

1.3 Jämställd representation i styrelser, nämnder och bolag

Då platser i styrelser, nämnder och bolag fördelas bör jämn könsfördelning råda, särskilt när det gäller de tyngsta posterna i de centrala nämnderna, styrelserna och bolagen, liksom när det gäller fördelning mellan ordinarie platser och ersättarplatser. Likaså måste valberedningarna för interna partiuppdrag eftersträva jämn könsfördelning på alla nivåer, och särskilt på de tyngsta posterna. Om en jämn könsfördelning inte kan uppnås ska det särskilt kunna motiveras.

1.4 Aktivt arbete med jämställdhetsintegrering

Länsförbund och kommunföreningar bör ha en hög ambition och se till att den interna jämställdheten integreras i allt löpande arbete. Ansvaret för detta ska ligga på samma instanser och beslutsfattare som leder verksamheten i stort. Jämställdhetsintegrering av den interna partiverksamheten kan innebära kartläggningar av könsfördelning, analyser av arbetsmetoder och arbetsklimat, utbildningar för förtroendevalda m.m. Särskilda åtgärder bör göras för att göra nomineringskommittéerna delaktiga i arbetet. Det interna jämställdhetsarbetet ska kontinuerligt följas upp.

2. att landsmötet skulle uppdra följande åt partistyrelsen:

2.1 Jämn könsfördelning i arbetsgrupper

Tillse att det normalt är en fördelning på minst 40 procent av vardera könet i centrala arbetsgrupper och programgrupper.

2.2 Jämställd profil

Tillse att partiet har en tydlig jämställdhetsprofil genom att det är en jämn könsfördelning bland Liberalernas företrädare i samtliga externa och interna arrangemang samt i partiets centrala marknadsföring.

2.3 Aktiv jämställdhetsintegrering och jämställdhetsanalys

Följ kontinuerligt och noggrant upp hur verksamhetsplanens åtaganden gällande den interna jämställdheten uppfylls. Uppmärksamma jämställdhetsfrågorna i kontakten med såväl länsförbund som lokala föreningar. Beakta särskilt valberedningarnas strategiska roll. Följ upp könsfördelningen bland Liberalernas medlemmar och förtroendevalda. Genomför riktade utbildningsinsatser i syfte att få en jämnare könsfördelning i riksdag och fullmäktigeförsamlingar.

2.4 Jämställdhetsbokslut

Presentera i verksamhetsberättelsen inför varje landsmöte ett jämställdhetsbokslut innehållande en kartläggning och utvärdering av den gångna perioden på både riksnivå och länsförbunds nivå. Jämställdhetsbokslutet bör om behov föreligger innehålla förslag för att stärka den interna jämställdheten och arbetet med jämställdhetsintegreringen.

2.5 Nationella kandidatlistor

- Uppmana nomineringskommittén inför Europaparlamentsvalet 2019 att arbeta aktivt, uppsökande och förberedande för att skapa underlag för en lista med jämn könsfördelning. Om partistyrelsen väcker frågan om en rikslista inför riksdagsvalet 2018 ska motsvarande gälla för den.
- att landsmötet skulle uppdra följande åt dechargeutskottet:
Att granska partistyrelsens jämställdhetsbokslut som en del av verksamhetsberättelsen.

Partistyrelsen hade i PS-förslag 4 Medlemsavgifter 2018 och 2019 yrkat:

- att landsmötet godkänner de principer för avgiftsstrukturen som redovisats i landsmöteshandlingarna
- att möjligheten att avgiftsbefria medlemmar genom hedersmedlemskap tas bort, och att personer som tidigare utsetts till hedersmedlemmar behåller sitt hedersmedlemskap så länge de önskar
- att det i särskilt ömmande fall ska vara möjligt att avgiftsbefria en medlem ett år i taget efter särskild anmälan till förbundet eller riksorganisationen
- att medlemsavgiften i Liberalerna för 2018 och 2019 fastställs till följande nivåer:

Nya medlemmar

Under 26 år: 0 kr första året

26 år eller äldre: 50 kr första året

För nya medlemmar som ansluter sig den 1 juli eller därefter behöver ny avgift inte erläggas nästföljande år.

Ordinarie medlemmar

Under 26 år: 50 kr

26 år eller äldre: 200 kr

I särskilt ömmande fall kan medlemsansvarig på förbunds- eller riksnivå bevilja nedsatt avgift ett år i taget.

Stödmedlemskap

Silvermedlem: 500 kr

Guldmedlem: 1 000 kr

Premiummedlem: 2 000 kr

Fördelning medlemsavgifter

Av medlemsavgiften tillfaller 25 procent den lokala föreningen (i förekommande fall kommunföreningen), 25 procent förbundet och 50 procent riksorganisationen. Om medlem registrerat sitt medlemskap direkt på förbunds nivå erhåller förbundet och riksorganisationen 50 procent vardera. Om medlem registrerat sitt medlemskap direkt på riksnivå erhåller riksorganisationen hela medlemsavgiften.

Partistyrelsen hade i PS-förslag 5 Nationell riksdagslista för utlandsröstande m.fl. yrkat:

- att Liberalerna ska upprätta en nationell riksdagslista inför riksdagsvalet 2018
- att partistyrelsen ges i uppdrag att fastställa denna valsedel
- att kandidatlistan på valsedeln ska upprättas enligt de principer som redovisas i landsmöteshandlingarna

I motion O1 hade yrkats:

- att § 8 i förslaget till grundstadgar för lokal förening ändras så att fjärde stycket lyder: "Tilläggsstadgar och undantag från grundstadgar ska, för sin giltighet, godkännas av förbundsstyrelsen."

I motion O2 hade yrkats:

- att Liberalerna inte inför ny regel om att medlemmarna ska välja gruppledare för kommunfullmäktigegruppen
- att Liberalerna inte inför regel om att fyllnadsval och andra val under pågående mandatperiod ska göras av medlemmöte

I motion O3 hade yrkats:

- att paragraf 4 i förslaget till nya stadgar för lokalavdelningar får följande lydelse: "Styrelsen sammanträder på kallelse av ordförande. Om minst två ledamöter begär ett sammanträde ska ordförande kalla till ett sådant inom 4 veckor."

I motion O4 hade yrkats:

- att partistyrelsen ges i uppdrag att utreda införandet av en rotationsprincip för Liberalernas valda företrädare

I motion O5 hade yrkats:

1. att Liberalernas kandidater vid riksdagsval och Europaparlamentsval ska kunna röstas fram av partiets och kandidaternas supportrar

I motion O6 hade yrkats:

1. att samtliga länsförbund bör ha chans till representation i partistyrelsen, då detta är den enda och snabbaste kanalen för att kunna kommunicera med riks och att kunna snabbt nå ut med viktig information till medlemmar lokalt och för att kunna främja utveckling av Liberalerna

I motion O7 hade yrkats:

1. att Liberalerna, genom stadgeändring, säkerställer att alla kommunföreningar blir representerade på partiets landsmöte genom ett rullande schema över en period som omfattar tre landsmöten

I motion O8 hade yrkats:

1. att nästa gång partiordförande ska väljas ska det ske i en medlemsomröstning
2. att partistyrelsen ges i uppdrag att till nästa landsmöte utarbeta och föreslå regler för en medlemsomröstning

I motion O9 hade yrkats:

1. att våra kandidater ska ställa upp med ALDE-beteckning i Europaparlamentsvalet
2. att vi arbetar för att vi inför Europaparlamentsvalet ska ställa upp under partibeteckningen ALDE-partiet tillsammans med Centerpartiet. På kortsiktigt, som nästa val 2019, bör de vara två separata listor, valet 2024 med en gemensam fem-i-topp och sedan 2029 med helt gemensam lista
3. att Liberalerna fortsättningsvis står bakom att ALDE ska gå fram med en kommissionsordförandekandidat i kommande Europaparlamentsval

I motion O10 hade yrkats:

1. att Liberalerna, i hela sin organisation, å det snaraste, ska börja använda ett gemensamt, webbaserat, interaktivt, säkert och kostnadseffektivt stödsystem för ändamålsenlig och enkel hantering av hela processen före, under och efter våra beslutsmöten
2. att Liberalerna ska ge länsförbundet i Stockholms län i uppdrag att senast den 15 december 2017 utse en arbetsgrupp på fyra till sex medlemmar plus en sammankallande för utvärdering av lämpliga system och planering av ett införande. Arbetsgruppen i sin tur ska överlämna sin slutrapport både till länsförbundet i Stockholms län och till partistyrelsen senast 100 arbetsdagar efter att sammankallande har utsetts. Slutrapporten ska, för varje rekommenderat system, innehålla en översiktlig införandeprojektplan med resursbehov och kostnadskalkyl
3. att länsförbundet i Stockholms län ska ta ställning i frågan om vilken införandeprojektplan är att föredra samt rekommendera projektledare och projektmedarbetare. Ställningstagandet och förslaget på projektbemanning ska skickas till partistyrelsen senast 20 arbetsdagar efter slutrapportens mottagande
4. att partistyrelsen ska besluta om genomförande av införandeprojektplan, projektbemanning och projektfinansiering senast 10 arbetsdagar efter mottagandet av länsförbundets i Stockholms län ställningstagande och förslag på projektbemanning

I motion O11 hade yrkats:

1. att det går att använda kommande provvalssystem både för viktad och oviktad röstning
2. att systemet tillåter att man måste avge ett visst antal röster för att kunna rösta

I motion O12 hade yrkats:

1. att partistyrelsen får i uppdrag att förbättra grundstrukturen för kommunikation och dialog inom partiet mellan Liberalernas länsförbund och medlemmarna i de lokala föreningarna
2. att partistyrelsen får i uppdrag att förbättra grundstrukturen för kommunikation och dialog inom partiet mellan Liberalernas partistyrelse och medlemmarna i de lokala föreningarna

I motion O13 hade yrkats:

1. att huvudmotionär ges möjlighet till ett första inlägg vid förhandlingar vid Liberalernas landsmöten alternativt att huvudmotionär ska ha samma yttranderätt som ombud, partistyrelseledamöter och ledamöter av Europaparlamentet vid förhandling vid Liberalernas landsmöten

I motion O14 hade yrkats:

1. att motionären bereds talartid efter utskottets representant

I motion O15 hade yrkats:

1. att partistyrelsen ser över möjligheterna att införa åhörarutskott till Liberalernas landsmöten

I motion O16 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för att utforma riksmötet och landsmötet på ett sätt som medger att fler kan delta då dagens avgift är alldeles för hög för små föreningar

I motion O17 hade yrkats:

1. att landsmöten och riksmöten ska förläggas till olika orter i landet

I motion O18 hade yrkats:

1. att landsmötet ger partistyrelsen i uppdrag att arbeta för att förändra veckodagarna för liberalt riksmöte från lördag/söndag till fredag/lördag i enlighet med vad i motionen anförts

I motion E62 hade yrkats:

1. att Liberalerna verkar för en nationellt hållen linje där partimedlemmar, som innehar ett förtroendevalt uppdrag, men väljer att lämna partiet under mandatperioden, därmed också ska lämna sitt uppdrag

Partistyrelsen hade yrkat:

1. att landsmötet skulle anta nedanstående förslag till nya stadgar för Liberalerna på nationell, regional och lokal nivå inklusive ikraftträdanderegler och övergångsbestämmelser:

Avdelning I. Partistadgar

§ 1. Ändamål

Liberalernas uppgift är att samla personer med liberal samhällsåskådning till gemensamt arbete och uppträdande, genom upplysning väcka intresse för samhällsfrågor, främja en demokratisk utveckling samt verka för val av personer med liberal åskådning till politiska förtroendeuppdrag.

§ 2. Medlemskap

Var och en som omfattar en liberal samhällsåskådning har rätt till medlemskap i Liberalerna, om vederbörande inte är ansluten till annat politiskt parti eller annars särskilda skäl talar däremot. Inträde vinnas genom egen ansökan. Medlemskapet registreras i den lokala förening i vars område medlemmen är bosatt, om inte medlemmen själv begär att medlemskapet ska registreras i annan förening eller direkt i förbund eller riksorganisationen.

Bara den som erlagt fastställd avgift räknas som medlem. En person kan inte samtidigt vara medlem i mer än en lokal förening eller ett förbund. Den som inte uppnått nedre åldersgränsen för medlemskap i Liberala Ungdomsförbundet kan inte bli medlem i Liberalerna.

Riksorganisationen ansvarar för registrering av samtliga medlemmar och uppbörden av medlemsavgifter. Medlemsavgiftens storlek och nivåer fastställs av landsmöte eller partiråd, som också fastställer vilken del av avgiften som tillfaller riksorganisationen och vilken del som tillfaller berört förbund och berörd lokal förening.

När särskilda skäl föreligger kan medlem uteslutas ur partiet. Beslut om uteslutning fattas av styrelse för förbund eller partistyrelsen. Inför beslut om uteslutning ska den som berörs underrättas om skälen för förslaget och beredas möjlighet att yttra sig. Om uteslutning framstår som en alltför ingripande åtgärd kan medlem i stället meddelas en varning.

Om beslut fattats av förbund ska den uteslutne och partistyrelsen omedelbart underrättas. Den som vägrats inträde, eller uteslutits av förbund, kan inom sex veckor från beslutsdagen begära omprövning av beslutet hos partistyrelsen, som har det slutliga avgörandet. Fram till dess att partistyrelsen har avgjort överklagandet är personen utesluten.

§ 3. Organisation

Liberalernas medlemmar är sammanslutna i föreningar på lokal nivå. Den medlem som så önskar kan ansluta sig direkt till förbund eller till riksorganisationen. De lokala föreningarna inom en eller flera riksdagsvalkretsar sammansluts i ett förbund. Förbund får inte omfatta del av riksdagsvalkrets.

Partistadgarna gäller för såväl riksorganisation som förbund och lokala föreningar. För förbund och lokala föreningar gäller därutöver grundstadgarna i avdelning II respektive III i stadgarna. För tilläggsstadgar och undantag från grundstadgarna gäller vad som föreskrivs i avdelning II § 11 respektive avdelning III § 9.

Partistyrelsen beslutar om etiska riktlinjer, vilka ska följas av Liberalernas kandidater, förtroendevalda och anställda. Dessa riktlinjer är intagna som bilaga till partistadgarna.

Riksorganisationen är mottagare av bidrag i form av statligt stöd som är avsett för Liberalernas rikstäckande verksamhet.

§ 4. Centrala organ

Liberalernas centrala organ är:

Landsmötet
Partirådet
Partistyrelsen
Partiledningen

Liberalernas riksdagsledamöter bildar dessutom en särskild riksdagsgrupp med av gruppen fastställda stadgar. Till riksdagsgruppen ska partiets statsråd och Europaparlamentariker vara ständigt adjungerade.

§ 5. Beslutsfattande

Omröstning sker öppet, utom vid val och fastställande av kandidatlista på landsmöte eller partiråd, där slutna omröstning genomförs om röstberättigad begär det. Som beslut gäller den mening som erhållit flest röster, om annat inte stadgas i särskild ordning. Röstning med fullmakt godtas inte.

Vid fastställande av kandidatlista samt val till uppdrag där endast en person kan väljas krävs absolut majoritet med mer än hälften av antalet röstande. Om ingen av de föreslagna fått absolut majoritet i första omgången sker förnyad omröstning mellan de två kandidater som fått flest röster. I denna andra omgång vinner den som fått flest röster.

§ 6. Landsmötet

A. Sammansättning

Landsmötet, som är Liberalernas högsta organ, består av 178 ombud utsedda av förbunden, partistyrelsens ledamöter samt, som ombud för med Liberalerna samverkande organisationer, två ombud utsedda av Liberala kvinnor och tre ombud utsedda av Liberala Ungdomsförbundet, varav en ska tillhöra nätverket Liberala studenter.

Som ombud vid landsmötet kan endast medlem i Liberalerna tjänstgöra. Medlem kan tjänstgöra som ombud först efter det att tre månader gått sedan inträdet i Liberalerna.

B. Ombuds fördelning

Varje förbund är berättigat till en ombudsplats per riksdagsvalkrets i förbundet. Övriga ombudsplatser fördelas proportionellt enligt samma regler som gäller vid riksdagsval, på grundval av det antal medlemmar inom varje förbund för vilka stadgad avgift erlagts den 31 december året före landsmötet. Namn på ombud och ersättare för dessa ska meddelas riksorganisationen.

C. Ordinarie landsmöte

Ordinarie landsmöte ska hållas en gång vartannat år, udda årtal. Tid och plats fastställs av partistyrelsen. Om särskilda skäl föreligger kan dock partistyrelsen senarelägga landsmötet.

D. Extra landsmöte

Extra landsmöte hålls inom två månader efter beslut av partistyrelsen eller efter begäran från styrelserna för minst en tredjedel av förbunden. Tid och plats fastställs av partistyrelsen. Extra landsmöte får inte fatta beslut i annat ärende än vad som angivits i kallelsen.

E. Deltagande och beslut

Medlem i Liberalerna liksom revisorerna har rätt att närvara vid landsmötets överläggningar och där framställa förslag.

Rösträtt vid landsmöte tillkommer ombud eller för ombud tjänstgörande ersättare. Ombud eller ombudsersättare som ingår i den avgående partistyrelsen har dock inte rätt att delta i omröstning i fråga om ansvarsfrihet.

Landsmötet är beslutsfälligt när minst två tredjedelar av de röstberättigade är närvarande. Vid lika röstetal ska frågan avgöras genom lottnings, utom vid val eller fastställande av kandidatlista där frågan avgörs enligt vad som föreskrivs i § 5 andra stycket.

F. Kallelse och landsmöteshandlingar

Tid och plats för ordinarie landsmöte ska offentliggöras minst åtta månader före mötet. Kallelse och föredragningslista ska tillställas alla röstberättigade senast fem veckor före mötet. Partistyrelsens förslag, motioner, partistyrelsens yttranden över motionerna och verksamhetsberättelsen ska översändas till förbund och ombud senast fem veckor före landsmötet.

G. Ärenden

Vid ordinarie landsmöte ska följande ärenden förekomma:

Landsmötets öppnande
Fastställande av röstlängd
Val av ordförande, tre vice ordförande och förhandlingssekreterare för landsmötet
Val av protokollsjusterare och rösträknare
Fråga om landsmötet blivit behörigen utlyst
Fastställande av föredragningslista
Fastställande av förhandlingsordning
Tillsättande av utskott samt nominering och val till dessa
Verksamhetsberättelse inklusive rapport från riksdagsgruppen samt årsredovisning
Dechargeutskottets betänkande
Revisorernas berättelse
Fråga om ansvarsfrihet
Allmänpolitisk debatt
Partistyrelsens förslag
Motioner
Fastställande av medlemsavgift till Liberalerna och tid för vilken denna ska gälla
Nominering och val för tiden intill nästa ordinarie landsmöte av:
partiordförande
förste och andre vice ordförande
21 övriga ledamöter av partistyrelsen
två revisorer, varav en auktoriserad, samt två ersättare för dessa
ordförande och sex ledamöter i dechargeutskottet
ordförande och sex ledamöter i valberedningen
övriga eventuellt förekommande val
Under landsmötet väckta frågor som landsmötet beslutar behandla
Landsmötets avslutande

H. Förslag av partistyrelsen och motioner

Medlem, lokal förening och förbund har rätt att enskilt eller i förening lägga fram motion om ändringar i och tillägg till Liberalernas partiprogram och stadgar eller annan fråga som kan behandlas av landsmötet. Vidare kan partistyrelsen lägga fram förslag för landsmötet.

Partistyrelsen ska minst åtta månader före landsmötet meddela vid vilken tidpunkt motion senast ska vara partistyrelsen tillhanda. Partistyrelsen ska med eget yttrande överlämna motion till landsmötet. Ordinarie landsmöte kan besluta att efter beredning behandla förslag som väckts under pågående landsmöte.

I. Permanenta utskott

Dechargeutskottet och valberedningen är landsmötets permanenta utskott. De väljs av landsmötet och fungerar under tiden till nästa ordinarie landsmöte.

Granskning av partistyrelsens verksamhet sedan föregående landsmöte åligger dechargeutskottet, som lägger fram ett yttrande till grund för landsmötets behandling av riksorganisationens verksamhetsberättelse. Granskningen avser inte partiets politik.

Valberedningen har till uppgift att bereda vid landsmötet förekommande val enligt moment G punkt 15 a–e. Landsmötets ordförande och tre vice ordförande har till uppgift att bereda val av valberedning enligt moment G punkt 15 f.

J. Tillfälliga utskott

För beredning av motioner och förslag som inkommer till ordinarie landsmöte indelas landsmötets ombud i utskott. Utskottsindelning och fördelning av ärenden beslutas av landsmötet på förslag av partistyrelsen. Före behandlingen av partistyrelsens förslag och av motioner ajourneras landsmötet för utskottsförhandlingar.

K. Fyllnadsväl

Om person som av landsmötet har valts till förtroendeuppdrag avgår före landsmöte har partistyrelsen rätt att, om så anses påkallat, utlysa fyllnadsväl vid ett partiråd. Val av partiordförande ska dock alltid ske vid landsmöte.

§ 7. Partirådet

Partirådet fattar beslut i de frågor som hänskjuts dit av landsmötet eller partistyrelsen. Partirådet består av partistyrelsen och 65 ombud utsedda av förbunden samt två ombud för Liberala Ungdomsförbundet, varav ett ska tillhöra nätverket Liberala studenter, och ett ombud för Liberala kvinnor.

Varje förbund är berättigat till en ombudsplats per riksdagsvalkrets i förbundet. Övriga ombudsplatser fördelas proportionellt enligt samma regler som gäller vid riksdagsväl, på grundväl av det antal medlemmar inom varje förbund för vilka stadgad avgift erlagts den 31 december året före landsmötet. Namn på ombud och ersättare för dessa ska meddelas riksorganisationen.

Som ombud vid partirådet kan endast medlem i Liberalerna tjänstgöra. Medlem kan tjänstgöra som ombud först efter det att tre månader gått sedan inträdet i Liberalerna.

Partirådet är beslutsfärdigt när minst två tredjedelar av de röstberättigade är närvarande. Vid lika röstetal ska frågan avgöras genom lottning, utom vid val och fastställande av kandidatlista där frågan avgörs enligt vad som föreskrivs i § 5 andra stycket.

Partirådet sammanträder minst en gång per år under de år landsmöte inte hålls samt i övrigt då partistyrelsen så beslutar. Tid och plats för partirådet fastställs av partistyrelsen och ska offentliggöras minst en månad före partirådet. Kallelse och uppgift om de ärenden som ska behandlas ska tillställas alla röstberättigade senast två veckor före partirådet.

I synnerliga fall kan partistyrelsen sammankalla partirådet utan att iaktta de tidsgränser för offentliggörande och kallelse som anges i föregående stycke. Även i sådant fall måste dock uppgift om de ärenden som ska behandlas tillställas alla röstberättigade före partirådet.

Vid partiråd ska följande ärenden förekomma:

Partirådets öppnande

Fastställande av röstlängd
Val av ordförande, vice ordförande och förhandlingssekreterare för partirådet
Val av protokollsjusterare och rösträknare
Fråga om partirådet blivit behörigen utlyst
Fastställande av föredragningslista
Fastställande av förhandlingsordning
Partistyrelsens förslag
Eventuella ärenden som hänskjutits till partirådet av föregående landsmöte
Partirådets avslutande

§ 8. Partistyrelsen

Partistyrelsen leder partiets verksamhet i enlighet med dessa stadgar och landsmötets beslut. Partistyrelsen består av partiordföranden, partiets förste och andre vice ordförande, 21 av landsmötet utsedda övriga ledamöter samt partisekreteraren. De samverkande organisationerna Liberala Ungdomsförbundet utser två representanter (varav en från nätverket Liberala studenter) och Liberala kvinnor en representant som ska adjungeras till partistyrelsen. Dessa adjungerade har yrkanderätt samt rätt att avge särskilt yttrande till protokollet.

Person som adjungeras till sammanträde med partistyrelsen ska vara medlem i Liberalerna och kan tjänstgöra först efter det att tre månader gått sedan inträdet i Liberalerna.

Det åligger partistyrelsen särskilt att, utöver vad som i övrigt nämns i dessa stadgar,

ansvara för att landsmötets beslut verkställs
utse partisekreterare
utse partiledning bestående av partiordföranden samt ytterligare fem till sju ledamöter, bland vilka partisekreteraren och gruppledaren för riksdagsgruppen alltid ska ingå
fastställa vilka nationella nätverk som ska finnas i partiet samt utse nätverkens ordförande
besluta om etiska riktlinjer för kandidater, förtroendevalda och anställda samt utse ordförande och ledamöter i etikkommittén

Partistyrelsen är beslutsmässig när mer än hälften av ledamöterna är närvarande. Omröstning i partistyrelsen sker öppet. Vid lika röstetal har ordföranden utslagsröst, utom vid val då lottning sker.

§ 9. Partiledningen

Partiledningen har hand om partiets löpande angelägenheter och tjänstgör som partistyrelsens verkställande organ. Partiledningen sammanträder på kallelse av ordföranden.

Partiledningen är beslutsmässig då minst hälften av ledamöterna är närvarande. Omröstning i partiledningen sker öppet. Vid lika röstetal har ordföranden utslagsröst, utom vid val då lottning sker.

§ 10. Nationella kandidatlistor

Inför nominering till val till Europaparlamentet bör provval genomföras. Medlem kan delta i provval först efter det att tre månader gått sedan inträdet i partiet. Partistyrelsen beslutar om regler och tidsplan för nomineringsarbetet. Beslut om kandidatlista inför val till Europaparlamentet ska fattas vid landsmöte eller partiråd.

Landsmöte eller partiråd äger rätt att fastställa riksvallista inför riksdagsval. Ärende om riksvallista ska beredas av partistyrelsen, som även beslutar om regler och tidsplan för nomineringsarbetet.

§ 11. Revision och räkenskaper

Riksorganisationens räkenskaper avslutas per kalenderår och överlämnas tillsammans med partistyrelsens och partiledningens protokoll till revisorerna senast den 15 mars. Revisorerna ska överlämna sin berättelse till partistyrelsen och dechargeutskottet senast en månad före ordinarie landsmöte.

§ 12. Stadgeändring

För ändring av dessa stadgar krävs antingen beslut med absolut majoritet med mer än hälften av de röstberättigade vid två på varandra följande landsmöten, varav minst ett ordinarie, eller med stöd av kvalificerad majoritet med minst två tredjedelar av de röstberättigade vid ett landsmöte.

Avdelning II. Grundstadgar för förbund

§ 1. Ändamål

Förbundets uppgift är att samla personer med liberal samhällsåskådning till gemensamt arbete och uppträdande, att genom upplysning väcka intresse för samhällsfrågor, att främja en demokratisk utveckling samt att verka för val av personer med liberal åskådning till politiska uppdrag.

Utöver dessa grundstadgar gäller för förbund även partistadgarna i tillämpliga delar.

§ 2. Sammansättning

Förbundet består av de lokala föreningar av Liberalerna som finns inom förbundets verksamhetsområde samt enskilda direkt till förbundet anslutna medlemmar. Lokal förening ska omfatta en kommun eller del därav.

En nybildad förening måste anta grundstadgarna för lokal förening och godkännas av förbundets styrelse för att kunna börja verka som lokal förening i Liberalerna. Om det i kommunen redan finns lokal förening krävs dessutom godkännande av denna eller dessa.

§ 3. Centrala organ

Förbundets centrala organ är förbundsstyrelsen, förbundsstyrelsens arbetsutskott. Dessutom bildar Liberalernas landstingsledamöter för varje landstingsområde en landstingsgrupp med av gruppen bestämda organ.

§ 4. Förbundsstyrelsen

Förbundsstyrelsen, som är förbundets högsta organ, består av ombud för de lokala föreningarna, förbundsstyrelsen samt två ombud vardera för de samverkande organisationerna Liberala Ungdomsförbundet och Liberala Kvinnor på länsnivå. Varje lokal förening ska utse ett ombud för varje påbörjat tiotal medlemmar för vilka stadgeenliga avgifter erlagts den 31 december föregående år. Som ombud vid förbundsstyrelsen kan endast medlem i Liberalerna tjänstgöra. Medlem kan tjänstgöra som ombud först efter det att tre månader gått sedan inträdet i den förening medlemmen är ombud för.

Medlemmarna i lokala föreningar inom förbundet, till förbundet direktanslutna medlemmar, förbundets revisorer och ledamöterna av partistyrelsen har rätt att delta i förbundsstyrelsens överläggningar och där framställa förslag.

Rösträtt vid förbundsstyrelsemöte har ombud eller för ombud tjänstgörande ersättare. Ombud eller ombudsersättare som ingår i den avgående förbundsstyrelsen har dock inte rätt att delta i omröstning i fråga om ansvarsfrihet.

Förbundsstyrelsen sammankallas till årsmöte varje år före april månads utgång på tid och plats som bestäms av förbundsstyrelsen. Utöver årsmöte hålls förbundsstyrelsemöte inom en månad efter begäran från styrelserna för minst en tredjedel av de lokala föreningarna, eller efter beslut av förbundsstyrelsen. Tid och plats fastställs av förbundsstyrelsen. Tid och plats för årsmöte ska offentliggöras och samtidigt meddelas lokala föreningar och Liberalernas riksorganisation senast åtta veckor före mötet. För annat förbundsstyrelsemöte ska tid och plats offentliggöras och samtidigt meddelas ombuden och riksorganisationen senast en vecka före mötet. Förbundsstyrelsemöte som inte är årsmöte får inte fatta beslut i annat ärende än som angivits i kallelsen.

Motioner till årsmötet ska, för att upptas till behandling, ha inkommit till förbundet senast sex veckor före mötet. Förslag till föredragningslista, förbundsstyrelsens övriga förslag, motioner, förbundsstyrelsens yttranden över motionerna och verksamhetsberättelsen ska översändas till de lokala föreningarna och alla röstberättigade senast två veckor före årsmötet.

Förbundsmötet är behörigt att fatta beslut om nedläggning av lokal förening inom förbundet om denna förening under längre tid saknat verksamhet. Sådant beslut ska fattas med stöd av kvalificerad majoritet med minst två tredjedelar av de närvarande ombuden.

Vid årsmöte ska följande ärenden förekomma:

Årsmötets öppnande
Fastställande av röstlängd
Val av ordförande, vice ordförande och sekreterare för mötet
Val av två protokollsjusterare och rösträknare
Fråga om mötet behörigen utlysts
Fastställande av föredragningslista
Förbundsstyrelsens verksamhetsberättelse samt rapport från landstingsgruppen
Bokslut och revisionsberättelse
Fråga om ansvarsfrihet
Motioner och av förbundsstyrelsen framställda förslag
Fastställande av antal vice förbundsordförande, övriga ordinarie ledamöter och ersättare i förbundsstyrelsen samt fastställande av antal ledamöter i valberedningen
Nominering och val för tiden intill nästa årsmöte av:
förbundsordförande
vice förbundsordförande
övriga ordinarie ledamöter av förbundsstyrelsen
eventuella ersättare i förbundsstyrelsen
revisorer och ersättare för dessa
ombud och ersättare till Liberalernas landsmöte
ombud och ersättare till Liberalernas partiråd
ordförande och övriga ledamöter i valberedningen
övriga eventuellt förekommande val
Frågor från medlemmarna till förbundsstyrelsens ledamöter samt Liberalernas riksdagsledamöter och landstingsledamöter
Årsmötets avslutande

§ 5. Förbundsstyrelsen

Förbundsstyrelsen leder förbundets verksamhet i enlighet med dessa stadgar och förbundsmötets beslut. Förbundsstyrelsen består av förbundets ordförande och vice ordförande samt de övriga ordinarie ledamöter och ersättare som förbundsmötet utsett. Antalet röstberättigade ledamöter i förbundsstyrelsen ska vara udda.

De samverkande organisationerna Liberala Ungdomsförbundet och Liberala Kvinnor på länsnivå utser vardera en representant som ska adjungeras till förbundsstyrelsen. Sådan adjungerad ska vara medlem av Liberalerna.

Förbundsstyrelsen sammanträder på kallelse av ordföranden. Sammanträde sker efter ordförandens beslut eller då minst en tredjedel av de ordinarie ledamöterna begär det. Förbundsstyrelsen är beslutsmässig när antalet närvarande styrelsemedlemmar är mer än hälften av antalet ordinarie ledamöter.

Det åligger förbundsstyrelsen särskilt att

- * ansvara för att förbundsmötets beslut verkställs
- * sammankalla förbundsmöte
- * inom sig utse kassör
- * upprätthålla kontakten mellan de lokala föreningarna, förbund och riksorganisation
- * till årsmötet lägga fram verksamhetsberättelse och bokslut
- * vidta åtgärder för medlemsvärning och medlemsvård
- * vidta åtgärder för Liberalernas deltagande i riksdagsval inom förbundets område samt genomföra regionalt valarbete inför landstings-, riksdags- och Europaparlamentsval samt folkomröstningar

- * inför landstingsval se till att nomineringar och övriga valförberedelser äger rum
- * inför kommunfullmäktigeval bistå de lokala föreningarna med planering och service

§ 6. Arbetsutskottet

Förbundsstyrelsen har möjlighet att inom sig utse ett arbetsutskott för att ansvara för förbundets löpande angelägenheter och tjänstgöra som förbundsstyrelsens verkställande organ. Om arbetsutskott utses ska förbundsstyrelsen även utse dess ordförande. Utskottet sammanträder på kallelse av ordföranden och är beslutsmässigt när minst hälften av ledamöterna är närvarande.

§ 7. Ekonomi och revision

Förbundets räkenskaper avslutas per kalenderår och överlämnas tillsammans med förbundsstyrelsens och arbetsutskottets protokoll till revisionerna senast fyra veckor före årsmötet. Revisorerna ska överlämna sin berättelse till förbundsstyrelsen senast två veckor före årsmötet. Förbundets bokslut insänds snarast efter årsmötet till Liberalernas riksorganisation.

Förbundet är betalningsmottagare av offentligt partistöd som är avsett för Liberalernas regionala verksamhet i det område som förbundet omfattar.

§ 8. Beslutsfattande

Omröstning sker alltid öppet, utom vid val och fastställande av kandidatlista då slutna omröstning sker om så begärs. Vid lika röstetal har ordföranden utslagsröst utom vid val och fastställande av kandidatlista, då lottnings sker. Röstning med fullmakt godtas inte.

Vid val till uppdrag och beslut om nomineringar där endast en person kan utses krävs absolut majoritet med mer än hälften av antalet röstande. Om i första omgången ingen av de föreslagna fått absolut majoritet sker förnyad omröstning mellan de två kandidater som fått flest röster. I denna andra omgång vinner den som fått flest röster.

§ 9. Nomineringar

Inför nominering till landstingsval och ordinarie riksdagsval bör provval genomföras. Medlem kan delta i provval först efter det att tre månader gått sedan medlemmen anslöt sig till partiet inom berört valkretsområde.

Förbundsmötet ska fastställa regler och tidsplan för nomineringsarbetet inför landstingsval och riksdagsval. Inför riksdagsval ska förbundsmötet även utse nomineringskommitté. Beslut om kandidater vid riksdagsval fattas av förbundsmöte.

Beslut om kandidater vid landstingsval ska, för landstingsvalkrets som utgörs av en enda kommun, fattas av ett medlemsmöte i lokal förening eller kommunförening. Medlem har rösträtt först efter det att tre månader gått sedan inträdet i föreningen.

För övriga landstingsvalkretsar fattas beslut av ett nomineringsmöte bestående av förbundsmötesombuden för de inom landstingsvalkretsen ingående lokala föreningarna. Av § 4 framgår att endast medlem i Liberalerna kan tjänstgöra som ombud.

Inför varje mandatperiod beslutar förbundsmötet om nomineringar till landstinget och övriga offentliga uppdrag på länsnivå.

§ 10. Tilläggsstadgar och undantag från grundstadgarna

Förbund kan som komplettering till grundstadgarna anta tilläggsstadgar. Dessa tilläggsstadgar får dock inte stå i strid med eller upphäva innehållet i partistadgar eller grundstadgar.

För beslut om tilläggsstadgar krävs antingen beslut med absolut majoritet med mer än hälften av de röstberättigade vid två på varandra följande förbundsmöten, varav minst ett ska vara årsmöte, eller beslut med stöd av kvalificerad majoritet med minst två tredjedelar av de röstberättigade vid ett årsmöte.

Vid särskilda skäl kan förbund beviljas undantag från grundstadgarna av partistyrelsen. Ansökan om

undantag beslutas enligt samma ordning som gäller för tilläggsstadgar.

Tilläggsstadgar och undantag från grundstadgar måste godkännas av partistyrelsen för att äga giltighet.

Slutligt fastställda tilläggsstadgar och undantag från grundstadgar ska inlämnas till riksorganisationen.

§ 11. Sammanslagning, delning eller avveckling

Beslut om förbundets sammanslagning, delning eller avveckling fattas med stöd av kvalificerad majoritet med minst två tredjedelar av de röstberättigade vid två på varandra följande förbundsmöten, varav minst ett ska vara årsmöte, samt godkännande av partistyrelsen.

Vid sammanslagning av flera förbund tillfaller tillgångarna och handlingarna det nybildade förbundet.

Vid delning av förbundet fördelas förbundets tillgångar och handlingar mellan de nybildade förbunden genom beslut av partistyrelsen.

Vid avveckling överlämnas förbundets tillgångar och handlingar till riksorganisationen. De ekonomiska tillgångarna ska förvaltas av riksorganisationen i avvaktan på bildande av nytt förbund i samma område.

Avdelning III. Grundstadgar för lokal förening

§ 1. Ändamål

Den lokala föreningens uppgift är att samla personer med liberal samhällsåskådning till gemensamt arbete och uppträdande, att genom upplysning väcka intresse för samhällsfrågor, att främja en demokratisk utveckling samt att verka för val av personer med liberal samhällsåskådning till politiska förtroendeuppdrag.

Föreningen ska dessutom besluta om användning av kommunalt partistöd provval och fastställande av kandidater inför kommunfullmäktigeval nominering av personer till offentliga uppdrag på kommunal nivå

Den lokala föreningens verksamhetsområde är en kommun. Om det i en kommun finns fler än en lokal förening ska dessa tillhöra en kommunförening med särskilda stadgar. Dessa stadgar ska vara godkända av förbundsstyrelsen och partistyrelsen för att äga giltighet. De i andra stycket nämnda besluten ska i sådana fall avgöras av kommunföreningen.

Om de lokala förhållandena gör detta nödvändigt kan en lokal förening, efter ansökan av förbundsstyrelsen och godkännande av partistyrelsen, omfatta mer än en kommun. Fastställande av kandidater i kommunfullmäktigeval samt nomineringar till uppdrag på kommunal nivå ska i sådana fall avgöras av de av föreningens medlemmar som är folkbokförda i respektive kommun.

Utöver dessa grundstadgar gäller för lokal förening även partistadgarna i tillämpliga delar.

§ 2. Sammansättning

Föreningen består av Liberalernas medlemmar inom föreningens område, vilka inte är medlemmar i någon annan lokal förening eller direktanslutna till förbund eller riksorganisationen, samt därutöver de medlemmar i Liberalerna utanför föreningens område vilka genom egen ansökan vunnit inträde i föreningen.

§ 3. Medlemsmöte

Föreningens högsta organ är medlemsmötet. Varje år hålls minst två medlemsmöten, varav ett årsmöte. Möte som inte är årsmöte får inte fatta beslut i annat ärende än som angivits i kallelsen.

Rösträtt vid medlemsmöte tillkommer varje medlem som tillhört avdelningen i minst tre månader. Medlem som ingår i den avgående styrelsen har dock inte rätt att delta i omröstning i fråga om ansvarsfrihet.

Årsmötet ska hållas senast under februari månad. Tid för årsmötet ska meddelas samtliga medlemmar senast fyra veckor före mötet. Kallelse till årsmötet ska sändas ut till samtliga medlemmar senast två veckor före mötet.

Motioner till årsmötet ska, för att kunna upptas till behandling, ha kommit in till styrelsen tre veckor före årsmötet. Verksamhetsberättelse, inkomna motioner och styrelsens yttrande över dem samt övriga förslag från styrelsen ska sändas ut till medlemmarna senast en vecka före mötet.

Vid årsmöte ska följande ärenden förekomma:

Årsmötets öppnande
Fastställande av röstlängd
Val av ordförande, sekreterare och protokollsjusterare för årsmötet
Fråga om mötet behöriken utlysts
Fastställande av föredragningslista
Styrelsens verksamhetsberättelse samt rapport från kommunfullmäktigegruppen
Bokslut och revisionsberättelse
Fråga om ansvarsfrihet
Motioner och förslag från styrelsen
Fastställande av antal vice ordförande, övriga ordinarie ledamöter och ersättare i styrelsen
Nominering och val intill tiden för nästa ordinarie årsmöte av:
a) ordförande
b) eventuella vice ordförande
c) övriga ordinarie ledamöter i styrelsen
d) eventuella ersättare i styrelsen
e) en eller flera revisorer och revisorsersättare
f) ombud och ersättare till förbundsområdet
g) ordförande och ledamöter i valberedningen
h) övriga eventuellt förekommande val
Frågor från medlemmarna till styrelsen och till innehavare av offentliga uppdrag
Årsmötets avslutande

Utöver årsmöte hålls medlemsmöte inom en månad efter begäran från antingen 25 medlemmar eller en tiondel av medlemmarna (dock minst fem medlemmar) eller efter beslut av styrelsen. Tid och plats fastställs av styrelsen och ska meddelas samtliga medlemmar senast en vecka före mötet.

§ 4. Styrelsen

Styrelsen leder föreningens verksamhet i enlighet med dessa stadgar och medlemsmötets beslut. Styrelsen består av föreningens ordförande och de övriga ledamöter och eventuella ersättare som föreningsmötet utsett. Antalet röstberättigade ledamöter i styrelsen ska vara udda.

Styrelsen utser inom sig sekreterare och kassör, om inte dessa uppdrag väljs på årsmötet. Styrelsen kan till sig adjungera representanter för de samverkande organisationerna Liberala Ungdomsförbundet och Liberala Kvinnor på lokal nivå.

Styrelsen sammanträder på kallelse av ordföranden. Sammanträde sker efter ordförandens beslut eller när minst två ordinarie ledamöter begär det. Styrelsen är beslutsmässig när antalet närvarande styrelsemedlemmar är mer än hälften av antalet ordinarie ledamöter.

Det åligger styrelsen särskilt att:

- * ansvara för att medlemsmötets beslut verkställs
- * sammankalla medlemsmöte
- * till årsmötet presentera verksamhetsberättelse och kassarapport
- * vidta åtgärder för medlemsvärvning och medlemsvård
- * vidta åtgärder för Liberalernas deltagande i kommunfullmäktigeval inom föreningens område och se till att lokalt valarbete utförs vid landstings-, riksdags- och Europaparlamentsval samt folkomröstningar
- * snarast till förbundet anmäla inom föreningen förrättade val samt även i övrigt hålla kontakt med

förbundet

* hålla medlemmarna orienterade om partiets verksamhet och de politiska händelserna inom föreningens område

* vidta åtgärder för att trygga föreningens ekonomi

Styrelsen har möjlighet att inom sig utse ett arbetsutskott för att ansvara för föreningens löpande angelägenheter och tjänstgöra som styrelsens verkställande organ. Om arbetsutskott utses ska styrelsen även utse dess ordförande. Utskottet sammanträder på kallelse av ordföranden och är beslutsmässigt när minst hälften av ledamöterna är närvarande.

§ 5. Ekonomi och revision

Föreningens tillgångar förvaltas av styrelsen. Räkenskaperna avslutas per kalenderår genom ett årsbokslut som tillsammans med protokoll överlämnas till revisorerna senast två veckor före årsmötet. Revisionsberättelse lämnas till styrelsen senast en vecka före årsmötet. Kopia av föreningens bokslut ska snarast möjligt efter årsmötet sändas till förbundet.

Föreningen är betalningsmottagare av offentligt partistöd som är avsett för Liberalernas lokala verksamhet i den kommun som föreningen omfattar. Om det i kommunen finns mer än en lokal förening är dock kommunföreningen mottagare.

§ 6. Beslutsfattande

Omröstning sker öppet, utom vid nomineringar och val då slutna omröstning genomförs om så begärs. Vid lika röstetal har ordföranden utslagsröst utom vid val, då lottnings sker. Röstning med fullmakt godtas inte.

Vid val till uppdrag och beslut om nomineringar där endast en person kan utses krävs absolut majoritet med mer än hälften av antalet röstande. Om i första omgången ingen av de föreslagna fått absolut majoritet sker förnyad omröstning mellan de två kandidater som fått flest röster. I denna andra omgång vinner den som fått flest röster.

§ 7. Nomineringar

Inför nominering till ordinarie val bör provval genomföras. Medlem kan delta i provval först efter det att tre månader gått sedan inträdet i berörd avdelning.

Medlemsmötet ska fastställa regler och tidsplan för nomineringsarbetet inför kommunfullmäktigeval. Beslut om kandidater vid kommunfullmäktigeval fattas av medlemsmötet.

Inför varje mandatperiod beslutar medlemsmötet om nomineringar till offentliga uppdrag på kommunal nivå. Av § 3 framgår att medlem har rösträtt vid medlemsmöte först efter det att tre månader gått sedan inträdet i avdelningen.

Medlemsmötet beslutar även om fyllnadsval och andra nomineringar och val under pågående mandatperiod, om inte särskilt beslut fattas om att delegera dessa ärenden till fullmäktigegruppen eller styrelsen. Beslut om delegering gäller endast för återstoden av mandatperiod.

§ 8. Tilläggsstadgar och undantag från grundstadgarna

Lokal förening kan som komplettering till grundstadgarna anta tilläggsstadgar. Dessa tilläggsstadgar får dock inte stå i strid med eller upphäva innehållet i partistadgar eller grundstadgar.

För beslut om tilläggsstadgar krävs antingen beslut med absolut majoritet med mer än hälften av de röstberättigade vid två på varandra följande medlemsmöten, varav minst ett ska vara årsmöte, eller beslut med stöd av kvalificerad majoritet med minst två tredjedelar av de röstberättigade vid ett årsmöte.

Vid särskilda skäl kan lokal förening beviljas undantag från grundstadgarna av förbundsstyrelsen. Ansökan om undantag beslutas enligt samma ordning som gäller för tilläggsstadgar.

Tilläggsstadgar och undantag från grundstadgar måste godkännas av förbundsstyrelsen för att äga

giltighet. Förbundsstyrelsen ska dessförinnan ha remitterat ärendet till riksorganisationen för synpunkter.

Slutligt fastställda tilläggsstadgar och undantag från grundstadgar ska inlämnas till förbundet samt till riksorganisationen.

§ 9. Sammanslagning, delning eller avveckling

Beslut om föreningens sammanslagning, delning eller avveckling fattas med stöd av kvalificerad majoritet med minst två tredjedelar av de närvarande medlemmarna vid två på varandra följande medlemsmöten, varav minst ett ska vara årsmöte. För avveckling av lokal förening krävs därutöver godkännande av förbundsstyrelsen.

Om en förening under längre tid saknat verksamhet kan beslut om föreningens avveckling också fattas av förbundets förbundsstämma med stöd av kvalificerad majoritet med minst två tredjedelar av de närvarande ombuden.

Vid sammanslagning av flera föreningar tillfaller tillgångarna och handlingarna den nybildade föreningen.

Vid delning av föreningen fördelas tillgångarna och handlingarna mellan de nybildade föreningarna efter beslut av förbundets styrelse.

Vid avveckling överlämnas föreningens tillgångar och handlingar till återstående lokal förening i kommunen. Om det återstår flera lokala föreningar i kommunen fattar förbundets styrelse beslut om hur den avvecklade föreningens tillgångar och handlingar ska fördelas mellan dessa föreningar. Om det inte återstår någon lokal förening i kommunen ska tillgångarna och handlingarna förvaltas av förbundet tills en ny lokal förening bildas i kommunen. Förbundet har i sådant fall befogenhet att använda tillgångarna för aktiviteter i kommunen syftande till att stärka Liberalernas ställning i den kommunala demokratin.

Ikraftträdande

Avdelning I i dessa stadgar träder i kraft den 1 januari 2018. Avdelning II och III träder i kraft den 1 januari 2019.

Övergångsbestämmelser

Om ansökan om undantag från grundstadgarna avser att behålla lydelsen i tidigare gällande stadgar kan ansökan enligt avdelning II § 11 stycke 3 även beslutas av förbundsstyrelse och ansökan enligt avdelning III § 9 stycke 3 även beslutas av styrelse för lokal förening. Sådant ansökan ska göras senast den 31 december 2018.

2. att partistyrelsen skulle ges i uppdrag att vidta åtgärder för att utveckla medlemsdialogen
3. att partistyrelsen skulle ges i uppdrag att vidta åtgärder för återkommande aktiviteter i etikfrågor
4. att partistyrelsen skulle ges i uppdrag att vidta åtgärder för att ta fram vägledande dokument för valberedningar, nomineringskommittéer, revisorer m.m.
5. att motion O1 skulle avslås
6. att motion O2 yrkande 1 skulle bifallas
7. att motion O2 yrkande 2 skulle avslås
8. att motion O3 skulle bifallas
9. att motion O4 skulle avslås
10. att motion O5 skulle avslås
11. att motion O6 skulle avslås
12. att motion O7 skulle avslås
13. att partistyrelsen skulle ges i uppdrag att utreda formerna för val av partiledare och lägga fram slutsatser och eventuella förslag till 2019 års landsmöte
14. att motion O8 därmed skulle anses besvarad
15. att motion E62 yrkande 1 skulle anses besvarat
16. att motion O9 yrkande 1 skulle avslås
17. att motion O9 yrkande 2 skulle anses besvarat
18. att motionerna O10–O12 skulle anses besvarade

19. att motionerna O13 och O14 skulle anses besvarade
20. att motion O15 skulle avslås
21. att motionerna O16–O18 skulle anses besvarade

Utskottet yrkade:

1. att i enlighet med PS-förslag 1 partistyrelsen skulle uppdras att vid behov vidta redaktionella ändringar i partiprogrammet med anledning av beslut på årets landsmöte
2. att i enlighet med PS-förslag 2 följande skulle rekommenderas till länsförbund och lokala föreningar:
 - 1.1 *Gå till väljarna med en varvad lista 2018*

Vartannat namn på valsedelns bör vara en kvinna, vartannat namn en man. Detta gäller särskilt de översta platserna på listan. Om listan trots detta inte är varvad bör den på annat sätt ha en jämn könsfördelning. I det fall flera listor finns inom kommunen eller landstinget/regionen bör dessa växelvis toppas av kvinnor och män. Detta kräver i förekommande fall samverkan mellan nomineringskommittéerna för de olika listorna.
 - 1.2 *Aktivt arbete från valberedningar och nomineringskommittéer*

Valberedningar och nomineringskommittéer ska arbeta aktivt, uppsökande och förberedande för att skapa underlag för Liberalerna att ha väl kvalificerade kandidater av båda könen.
 - 1.3 *Jämställd representation i styrelser, nämnder och bolag*

Då platser i styrelser, nämnder och bolag fördelas bör jämn könsfördelning råda, särskilt när det gäller de tyngsta posterna i de centrala nämnderna, styrelserna och bolagen, liksom när det gäller fördelning mellan ordinarie platser och ersättarplatser. Likaså måste valberedningarna för interna partiuppdrag eftersträva jämn könsfördelning på alla nivåer, och särskilt på de tyngsta posterna. Om en jämn könsfördelning inte kan uppnås ska det särskilt kunna motiveras.
 - 1.4 *Aktivt arbete med jämställdhetsintegrering*

Länsförbund och kommunföreningar bör ha en hög ambition och se till att den interna jämställdheten integreras i allt löpande arbete. Ansvaret för detta ska ligga på samma instanser och beslutsfattare som leder verksamheten i stort. Jämställdhetsintegrering av den interna partiverksamheten kan innebära kartläggningar av könsfördelning, analyser av arbetsmetoder och arbetsklimat, utbildningar för förtroendevalda m.m. Särskilda åtgärder bör göras för att göra nomineringskommittéerna delaktiga i arbetet. Det interna jämställdhetsarbetet ska kontinuerligt följas upp.
3. att följande skulle uppdras åt partistyrelsen:
 - 2.1 *Jämn könsfördelning i arbetsgrupper*

Tillse att det normalt är en fördelning på minst 40 procent av vardera könet i centrala arbetsgrupper och programgrupper.
 - 2.2 *Jämställd profil*

Tillse att partiet har en tydlig jämställdhetsprofil genom att det är en jämn könsfördelning bland Liberalernas företrädare i samtliga externa och interna arrangemang samt i partiets centrala marknadsföring.
 - 2.3 *Aktiv jämställdhetsintegrering och jämställdhetsanalys*

Följ kontinuerligt och noggrant upp hur verksamhetsplanens åtaganden gällande den interna jämställdheten uppfylls. Uppmärksamma och följ upp jämställdhetsfrågorna i kontakten med såväl länsförbund som lokala föreningar. Beakta särskilt valberedningarnas strategiska roll. Följ upp könsfördelningen bland Liberalernas medlemmar och förtroendevalda. Genomför riktade utbildningsinsatser i syfte att få en jämnare könsfördelning i riksdag och fullmäktigeförsamlingar. Genomför åtgärder för att rekrytera både kvinnor och män.
 - 2.4 *Jämställdhetsbokslut*

Presentera i verksamhetsberättelsen inför varje landsmöte ett jämställdhetsbokslut innehållande en kartläggning och utvärdering av den gångna perioden på både riksnivå och länsförbunds nivå. Jämställdhetsbokslutet bör om behov föreligger innehålla förslag för att stärka den interna jämställdheten och arbetet med jämställdhetsintegreringen.
 - 2.5 *Nationella kandidatlistor*

Uppmana nomineringskommittén inför Europaparlamentsvalet 2019 att arbeta aktivt, uppsökande och förberedande för att skapa underlag för en lista med jämn könsfördelning. Om partistyrelsen väcker frågan om en rikslista inför riksdagsvalet 2018 ska motsvarande gälla för den.
4. att i enlighet med PS-förslag 2 följande skulle uppdras åt dechargeutskottet:

Att granska partistyrelsens jämställdhetsbokslut som en del av verksamhetsberättelsen.

5. att i enlighet med PS-förslag 4 de principer för avgiftsstrukturen som redovisas i PS-förslag 4 skulle godkännas
6. att i enlighet med PS-förslag 4 möjligheten att avgiftsbefria medlemmar genom hedersmedlemskap skulle tas bort, och att personer som tidigare utsetts till hedersmedlemmar skulle behålla sitt hedersmedlemskap så länge de önskar
7. att i enlighet med PS-förslag 4 det i särskilt ömmande fall skulle vara möjligt att avgiftsbefria en medlem ett år i taget efter särskild anmälan till förbundet eller riksorganisationen
8. att i enlighet med PS-förslag 4 medlemsavgiften i Liberalerna för 2018 och 2019 skulle fastställas till följande nivåer:
Nya medlemmar
 Under 26 år: 0 kr första året
 26 år eller äldre: 50 kr första året
 För nya medlemmar som ansluter sig den 1 juli eller därefter behöver ny avgift inte erläggas nästföljande år.
Ordinarie medlemmar
 Under 26 år: 50 kr
 26 år eller äldre: 200 kr
 I särskilt ömmande fall kan medlemsansvarig på förbunds- eller riksnivå bevilja nedsatt avgift ett år i taget.
Stödmedlemskap
 Silvermedlem: 500 kr
 Guldmedlem: 1 000 kr
 Premiummedlem: 2 000 kr
Fördelning medlemsavgifter
 Av medlemsavgiften tillfaller 25 procent den lokala föreningen (i förekommande fall kommunföreningen), 25 procent förbundet och 50 procent riksorganisationen. Om medlem registrerat sitt medlemskap direkt på förbunds nivå erhåller förbundet och riksorganisationen 50 procent vardera. Om medlem registrerat sitt medlemskap direkt på riksnivå erhåller riksorganisationen hela medlemsavgiften.
9. att i enlighet med PS-förslag 5 Liberalerna skulle upprätta en nationell riksdagslista inför riksdagsvalet 2018
10. att i enlighet med PS-förslag 5 partistyrelsen skulle ges i uppdrag att fastställa denna valsedel
11. att i enlighet med PS-förslag 5 kandidatlistan på valsedeln skulle upprättas enligt de principer som redovisas i landsmöteshandlingarna
12. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion O7 skulle avslås
13. att i enlighet med partistyrelsens yrkande partistyrelsen ges i uppdrag att utreda formerna för val av partiledare och lägga fram slutsatser och eventuella förslag till 2019 års landsmöte
14. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion O8 därmed skulle anses besvarad
15. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion O6 skulle avslås
16. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion O3 skulle bifallas
17. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion O2 yrkande 1 skulle bifallas och att motion O2 yrkande 2 skulle avslås
18. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion O1 skulle avslås
19. att nedanstående förslag till nya stadgar för Liberalerna på nationell, regional och lokal nivå inklusive ikraftträdanderegler och övergångsbestämmelser skulle antas

Utskottets förslag (innebär ändringar i förhållande till partistyrelsens förslag i avdelning II § 9 samt avdelning III § 7)

Avdelning I. Partistadgar

§ 1. Ändamål

Liberalernas uppgift är att samla personer med liberal samhällsåskådning till gemensamt arbete och uppträdande, genom upplysning väcka intresse för samhällsfrågor, främja en demokratisk utveckling samt verka för val av personer med liberal åskådning till politiska förtroendeuppdrag.

§ 2. Medlemskap

Var och en som omfattar en liberal samhällsåskådning har rätt till medlemskap i Liberalerna, om vederbörande inte är ansluten till annat politiskt parti eller annars särskilda skäl talar däremot. Inträde vinnas genom egen ansökan. Medlemskapet registreras i den lokala förening i vars område medlemmen är bosatt, om inte medlemmen själv begär att medlemskapet ska registreras i annan förening eller direkt i förbund eller riksorganisationen.

Bara den som erlagt fastställd avgift räknas som medlem. En person kan inte samtidigt vara medlem i mer än en lokal förening eller ett förbund. Den som inte uppnått nedre åldersgränsen för medlemskap i Liberala Ungdomsförbundet kan inte bli medlem i Liberalerna.

Riksorganisationen ansvarar för registrering av samtliga medlemmar och uppbörden av medlemsavgifter. Medlemsavgiftens storlek och nivåer fastställs av landsmöte eller partiråd, som också fastställer vilken del av avgiften som tillfaller riksorganisationen och vilken del som tillfaller berört förbund och berörd lokal förening.

När särskilda skäl föreligger kan medlem uteslutas ur partiet. Beslut om uteslutning fattas av styrelse för förbund eller partistyrelsen. Inför beslut om uteslutning ska den som berörs underrättas om skälen för förslaget och beredas möjlighet att yttra sig. Om uteslutning framstår som en alltför ingripande åtgärd kan medlem i stället meddelas en varning.

Om beslut fattats av förbund ska den uteslutne och partistyrelsen omedelbart underrättas. Den som vägrats inträde, eller uteslutits av förbund, kan inom sex veckor från beslutsdagen begära omprövning av beslutet hos partistyrelsen, som har det slutliga avgörandet. Fram till dess att partistyrelsen har avgjort överklagandet är personen utesluten.

§ 3. Organisation

Liberalernas medlemmar är sammanslutna i föreningar på lokal nivå. Den medlem som så önskar kan ansluta sig direkt till förbund eller till riksorganisationen. De lokala föreningarna inom en eller flera riksdagsvalkretsar sammansluts i ett förbund. Förbund får inte omfatta del av riksdagsvalkrets.

Partistadgarna gäller för såväl riksorganisation som förbund och lokala föreningar. För förbund och lokala föreningar gäller därutöver grundstadgarna i avdelning II respektive III i stadgarna. För tilläggsstadgar och undantag från grundstadgarna gäller vad som föreskrivs i avdelning II § 11 respektive avdelning III § 9.

Partistyrelsen beslutar om etiska riktlinjer, vilka ska följas av Liberalernas kandidater, förtroendevalda och anställda. Dessa riktlinjer är intagna som bilaga till partistadgarna.

Riksorganisationen är mottagare av bidrag i form av statligt stöd som är avsett för Liberalernas rikstäckande verksamhet.

§ 4. Centrala organ

Liberalernas centrala organ är:

Landsmötet
Partirådet
Partistyrelsen
Partiledningen

Liberalernas riksdagsledamöter bildar dessutom en särskild riksdagsgrupp med av gruppen fastställda stadgar. Till riksdagsgruppen ska partiets statsråd och Europaparlamentariker vara ständigt adjungerade.

§ 5. Beslutsfattande

Omröstning sker öppet, utom vid val och fastställande av kandidatlista på landsmöte eller partiråd, där slutna omröstning genomförs om röstberättigad begär det. Som beslut gäller den mening som erhållit flest röster, om annat inte stadgas i särskild ordning. Röstning med fullmakt godtas inte.

Vid fastställande av kandidatlista samt val till uppdrag där endast en person kan väljas krävs absolut majoritet med mer än hälften av antalet röstande. Om ingen av de föreslagna fått absolut majoritet i första omgången sker förnyad omröstning mellan de två kandidater som fått flest röster. I denna andra omgång vinner den som fått flest röster.

§ 6. Landsmötet

A. Sammansättning

Landsmötet, som är Liberalernas högsta organ, består av 178 ombud utsedda av förbunden, partistyrelsens ledamöter samt, som ombud för med Liberalerna samverkande organisationer, två ombud utsedda av Liberala kvinnor och tre ombud utsedda av Liberala Ungdomsförbundet, varav en ska tillhöra nätverket Liberala studenter.

Som ombud vid landsmötet kan endast medlem i Liberalerna tjänstgöra. Medlem kan tjänstgöra som ombud först efter det att tre månader gått sedan inträdet i Liberalerna.

B. Ombuds fördelning

Varje förbund är berättigat till en ombudsplats per riksdagsvalkrets i förbundet. Övriga ombudsplatser fördelas proportionellt enligt samma regler som gäller vid riksdagsval, på grundval av det antal medlemmar inom varje förbund för vilka stadgad avgift erlagts den 31 december året före landsmötet. Namn på ombud och ersättare för dessa ska meddelas riksorganisationen.

C. Ordinarie landsmöte

Ordinarie landsmöte ska hållas en gång vartannat år, udda årtal. Tid och plats fastställs av partistyrelsen. Om särskilda skäl föreligger kan dock partistyrelsen senarelägga landsmötet.

D. Extra landsmöte

Extra landsmöte hålls inom två månader efter beslut av partistyrelsen eller efter begäran från styrelserna för minst en tredjedel av förbunden. Tid och plats fastställs av partistyrelsen. Extra landsmöte får inte fatta beslut i annat ärende än vad som angivits i kallelsen.

E. Deltagande och beslut

Medlem i Liberalerna liksom revisorerna har rätt att närvara vid landsmötets överläggningar och där framställa förslag.

Rösträtt vid landsmöte tillkommer ombud eller för ombud tjänstgörande ersättare. Ombud eller ombudsersättare som ingår i den avgående partistyrelsen har dock inte rätt att delta i omröstning i fråga om ansvarsfrihet.

Landsmötet är beslutsförmått när minst två tredjedelar av de röstberättigade är närvarande. Vid lika röstetal ska frågan avgöras genom lottning, utom vid val eller fastställande av kandidatlista där frågan avgörs enligt vad som föreskrivs i § 5 andra stycket.

F. Kallelse och landsmöteshandlingar

Tid och plats för ordinarie landsmöte ska offentliggöras minst åtta månader före mötet. Kallelse och föredragningslista ska tillställas alla röstberättigade senast fem veckor före mötet. Partistyrelsens förslag, motioner, partistyrelsens yttranden över motionerna och verksamhetsberättelsen ska översändas till förbund och ombud senast fem veckor före landsmötet.

G. Ärenden

Vid ordinarie landsmöte ska följande ärenden förekomma:

Landsmötets öppnande

Fastställande av röstlängd

Val av ordförande, tre vice ordförande och förhandlingssekreterare för landsmötet

Val av protokollsjusterare och rösträknare

Fråga om landsmötet blivit behörigen utlyst

Fastställande av föredragningslista
Fastställande av förhandlingsordning
Tillsättande av utskott samt nominering och val till dessa
Verksamhetsberättelse inklusive rapport från riksdagsgruppen samt årsredovisning
Dechargeutskottets betänkande
Revisorernas berättelse
Fråga om ansvarsfrihet
Allmänpolitisk debatt
Partistyrelsens förslag
Motioner
Fastställande av medlemsavgift till Liberalerna och tid för vilken denna ska gälla
Nominering och val för tiden intill nästa ordinarie landsmöte av:
partiordförande
förste och andre vice ordförande
21 övriga ledamöter av partistyrelsen
två revisorer, varav en auktoriserad, samt två ersättare för dessa
ordförande och sex ledamöter i dechargeutskottet
ordförande och sex ledamöter i valberedningen
övriga eventuellt förekommande val
Under landsmötet väckta frågor som landsmötet beslutar behandla
Landsmötets avslutande

H. Förslag av partistyrelsen och motioner

Medlem, lokal förening och förbund har rätt att enskilt eller i förening lägga fram motion om ändringar i och tillägg till Liberalernas partiprogram och stadgar eller annan fråga som kan behandlas av landsmötet. Vidare kan partistyrelsen lägga fram förslag för landsmötet.

Partistyrelsen ska minst åtta månader före landsmötet meddela vid vilken tidpunkt motion senast ska vara partistyrelsen tillhanda. Partistyrelsen ska med eget yttrande överlämna motion till landsmötet. Ordinarie landsmöte kan besluta att efter beredning behandla förslag som väckts under pågående landsmöte.

I. Permanenta utskott

Dechargeutskottet och valberedningen är landsmötets permanenta utskott. De väljs av landsmötet och fungerar under tiden till nästa ordinarie landsmöte.

Granskning av partistyrelsens verksamhet sedan föregående landsmöte åligger dechargeutskottet, som lägger fram ett yttrande till grund för landsmötets behandling av riksorganisationens verksamhetsberättelse. Granskningen avser inte partiets politik.

Valberedningen har till uppgift att bereda vid landsmötet förekommande val enligt moment G punkt 15 a–e. Landsmötets ordförande och tre vice ordförande har till uppgift att bereda val av valberedning enligt moment G punkt 15 f.

J. Tillfälliga utskott

För beredning av motioner och förslag som inkommer till ordinarie landsmöte indelas landsmötets ombud i utskott. Utskottsindelning och fördelning av ärenden beslutas av landsmötet på förslag av partistyrelsen. Före behandlingen av partistyrelsens förslag och av motioner ajourneras landsmötet för utskottsförhandlingar.

K. Fyllnadsväl

Om person som av landsmötet har valts till förtroendeuppdrag avgår före landsmöte har partistyrelsen rätt att, om så anses påkallat, utlysa fyllnadsväl vid ett partiråd. Val av partiordförande ska dock alltid ske vid landsmöte.

§ 7. Partirådet

Partirådet fattar beslut i de frågor som hänskjuts dit av landsmötet eller partistyrelsen. Partirådet består

av partistyrelsen och 65 ombud utsedda av förbunden samt två ombud för Liberala Ungdomsförbundet, varav ett ska tillhöra nätverket Liberala studenter, och ett ombud för Liberala kvinnor.

Varje förbund är berättigat till en ombudsplats per riksdagsvalkrets i förbundet. Övriga ombudsplatser fördelas proportionellt enligt samma regler som gäller vid riksdagsval, på grundval av det antal medlemmar inom varje förbund för vilka stadgad avgift erlagts den 31 december året före landsmötet. Namn på ombud och ersättare för dessa ska meddelas riksorganisationen.

Som ombud vid partirådet kan endast medlem i Liberalerna tjänstgöra. Medlem kan tjänstgöra som ombud först efter det att tre månader gått sedan inträdet i Liberalerna.

Partirådet är beslutsmässigt när minst två tredjedelar av de röstberättigade är närvarande. Vid lika röstetal ska frågan avgöras genom lotning, utom vid val och fastställande av kandidatlista där frågan avgörs enligt vad som föreskrivs i § 5 andra stycket.

Partirådet sammanträder minst en gång per år under de år landsmöte inte hålls samt i övrigt då partistyrelsen så beslutar. Tid och plats för partirådet fastställs av partistyrelsen och ska offentliggöras minst en månad före partirådet. Kallelse och uppgift om de ärenden som ska behandlas ska tillställas alla röstberättigade senast två veckor före partirådet.

I synnerliga fall kan partistyrelsen sammankalla partirådet utan att iaktta de tidsgränser för offentliggörande och kallelse som anges i föregående stycke. Även i sådant fall måste dock uppgift om de ärenden som ska behandlas tillställas alla röstberättigade före partirådet.

Vid partiråd ska följande ärenden förekomma:

- Partirådets öppnande
- Fastställande av röstlängd
- Val av ordförande, vice ordförande och förhandlingssekreterare för partirådet
- Val av protokollsjusterare och rösträknare
- Fråga om partirådet blivit behörigen utlyst
- Fastställande av föredragningslista
- Fastställande av förhandlingsordning
- Partistyrelsens förslag
- Eventuella ärenden som hänskjutits till partirådet av föregående landsmöte
- Partirådets avslutande

§ 8. Partistyrelsen

Partistyrelsen leder partiets verksamhet i enlighet med dessa stadgar och landsmötets beslut. Partistyrelsen består av partiordföranden, partiets förste och andre vice ordförande, 21 av landsmötet utsedda övriga ledamöter samt partisekreteraren. De samverkande organisationerna Liberala Ungdomsförbundet utser två representanter (varav en från nätverket Liberala studenter) och Liberala kvinnor en representant som ska adjungeras till partistyrelsen. Dessa adjungerade har yrkanderätt samt rätt att avge särskilt yttrande till protokollet.

Person som adjungeras till sammanträde med partistyrelsen ska vara medlem i Liberalerna och kan tjänstgöra först efter det att tre månader gått sedan inträdet i Liberalerna.

Det åligger partistyrelsen särskilt att, utöver vad som i övrigt nämns i dessa stadgar,

- ansvara för att landsmötets beslut verkställs
- utse partisekreterare
- utse partiledning bestående av partiordföranden samt ytterligare fem till sju ledamöter, bland vilka partisekreteraren och gruppledaren för riksdagsgruppen alltid ska ingå
- fastställa vilka nationella nätverk som ska finnas i partiet samt utse nätverkens ordförande
- besluta om etiska riktlinjer för kandidater, förtroendevalda och anställda samt utse ordförande och ledamöter i etikkommittén

Partistyrelsen är beslutsmässig när mer än hälften av ledamöterna är närvarande. Omröstning i partistyrelsen sker öppet. Vid lika röstetal har ordföranden utslagsröst, utom vid val då lottning sker.

§ 9. Partiledningen

Partiledningen har hand om partiets löpande angelägenheter och tjänstgör som partistyrelsens verkställande organ. Partiledningen sammanträder på kallelse av ordföranden.

Partiledningen är beslutsmässig då minst hälften av ledamöterna är närvarande. Omröstning i partiledningen sker öppet. Vid lika röstetal har ordföranden utslagsröst, utom vid val då lottning sker.

§ 10. Nationella kandidatlistor

Inför nominering till val till Europaparlamentet bör provval genomföras. Medlem kan delta i provval först efter det att tre månader gått sedan inträdet i partiet. Partistyrelsen beslutar om regler och tidsplan för nomineringsarbetet. Beslut om kandidatlista inför val till Europaparlamentet ska fattas vid landsmöte eller partiråd.

Landsmöte eller partiråd äger rätt att fastställa riksvallista inför riksdagsval. Ärende om riksvallista ska beredas av partistyrelsen, som även beslutar om regler och tidsplan för nomineringsarbetet.

§ 11. Revision och räkenskaper

Riksorganisationens räkenskaper avslutas per kalenderår och överlämnas tillsammans med partistyrelsens och partiledningens protokoll till revisorerna senast den 15 mars. Revisorerna ska överlämna sin berättelse till partistyrelsen och dechargeutskottet senast en månad före ordinarie landsmöte.

§ 12. Stadgeändring

För ändring av dessa stadgar krävs antingen beslut med absolut majoritet med mer än hälften av de röstberättigade vid två på varandra följande landsmöten, varav minst ett ordinarie, eller med stöd av kvalificerad majoritet med minst två tredjedelar av de röstberättigade vid ett landsmöte.

Avdelning II. Grundstadgar för förbund

§ 1. Ändamål

Förbundets uppgift är att samla personer med liberal samhällsåskådning till gemensamt arbete och uppträdande, att genom upplysning väcka intresse för samhällsfrågor, att främja en demokratisk utveckling samt att verka för val av personer med liberal åskådning till politiska uppdrag.

Utöver dessa grundstadgar gäller för förbund även partistadgarna i tillämpliga delar.

§ 2. Sammansättning

Förbundet består av de lokala föreningar av Liberalerna som finns inom förbundets verksamhetsområde samt enskilda direkt till förbundet anslutna medlemmar. Lokal förening ska omfatta en kommun eller del därav.

En nybildad förening måste anta grundstadgarna för lokal förening och godkännas av förbundets styrelse för att kunna börja verka som lokal förening i Liberalerna. Om det i kommunen redan finns lokal förening krävs dessutom godkännande av denna eller dessa.

§ 3. Centrala organ

Förbundets centrala organ är förbundsmötet, förbundsstyrelsen och förbundsstyrelsens arbetsutskott. Dessutom bildar Liberalernas landstingsledamöter för varje landstingsområde en landstingsgrupp med av gruppen bestämda organ.

§ 4. Förbundsmötet

Förbundsmötet, som är förbundets högsta organ, består av ombud för de lokala föreningarna, förbundsstyrelsen samt två ombud vardera för de samverkande organisationerna Liberala Ungdomsförbundet och Liberala Kvinnor på länsnivå. Varje lokal förening ska utse ett ombud för varje

påbörjat tiotal medlemmar för vilka stadgeenliga avgifter erlagts den 31 december föregående år. Som ombud vid förbundsmötet kan endast medlem i Liberalerna tjänstgöra. Medlem kan tjänstgöra som ombud först efter det att tre månader gått sedan inträdet i den förening medlemmen är ombud för.

Medlemmarna i lokala föreningar inom förbundet, till förbundet direktanslutna medlemmar, förbundets revisorer och ledamöterna av partistyrelsen har rätt att delta i förbundsmötets överläggningar och där framställa förslag.

Rösträtt vid förbundsmöte har ombud eller för ombud tjänstgörande ersättare. Ombud eller ombudsersättare som ingår i den avgående förbundsstyrelsen har dock inte rätt att delta i omröstning i fråga om ansvarsfrihet.

Förbundsmötet sammankallas till årsmöte varje år före april månads utgång på tid och plats som bestäms av förbundsstyrelsen. Utöver årsmöte hålls förbundsmöte inom en månad efter begäran från styrelserna för minst en tredjedel av de lokala föreningarna, eller efter beslut av förbundsstyrelsen. Tid och plats fastställs av förbundsstyrelsen. Tid och plats för årsmöte ska offentliggöras och samtidigt meddelas lokala föreningar och Liberalernas riksorganisation senast åtta veckor före mötet. För annat förbundsmöte ska tid och plats offentliggöras och samtidigt meddelas ombuden och riksorganisationen senast en vecka före mötet. Förbundsmöte som inte är årsmöte får inte fatta beslut i annat ärende än som angivits i kallelsen.

Motioner till årsmötet ska, för att upptas till behandling, ha inkommit till förbundet senast sex veckor före mötet. Förslag till föredragningslista, förbundsstyrelsens övriga förslag, motioner, förbundsstyrelsens yttranden över motionerna och verksamhetsberättelsen ska översändas till de lokala föreningarna och alla röstberättigade senast två veckor före årsmötet.

Förbundsmötet är behörigt att fatta beslut om nedläggning av lokal förening inom förbundet om denna förening under längre tid saknat verksamhet. Sådant beslut ska fattas med stöd av kvalificerad majoritet med minst två tredjedelar av de närvarande ombuden.

Vid årsmöte ska följande ärenden förekomma:

Årsmötets öppnande
Fastställande av röstlängd
Val av ordförande, vice ordförande och sekreterare för mötet
Val av två protokollsjusterare och rösträknare
Fråga om mötet behörigen utlysts
Fastställande av föredragningslista
Förbundsstyrelsens verksamhetsberättelse samt rapport från landstingsgruppen
Bokslut och revisionsberättelse
Fråga om ansvarsfrihet
Motioner och av förbundsstyrelsen framställda förslag
Fastställande av antal vice förbundsordförande, övriga ordinarie ledamöter och ersättare i förbundsstyrelsen samt fastställande av antal ledamöter i valberedningen
Nominering och val för tiden intill nästa årsmöte av:
förbundsordförande
vice förbundsordförande
övriga ordinarie ledamöter av förbundsstyrelsen
eventuella ersättare i förbundsstyrelsen
revisorer och ersättare för dessa
ombud och ersättare till Liberalernas landsmöte
ombud och ersättare till Liberalernas partiråd
ordförande och övriga ledamöter i valberedningen
övriga eventuellt förekommande val
Frågor från medlemmarna till förbundsstyrelsens ledamöter samt Liberalernas riksdagsledamöter och landstingsledamöter
Årsmötets avslutande

§ 5. Förbundsstyrelsen

Förbundsstyrelsen leder förbundets verksamhet i enlighet med dessa stadgar och förbundsmötets beslut. Förbundsstyrelsen består av förbundets ordförande och vice ordförande samt de övriga ordinarie ledamöter och ersättare som förbundsmötet utsett. Antalet röstberättigade ledamöter i förbundsstyrelsen ska vara udda.

De samverkande organisationerna Liberala Ungdomsförbundet och Liberala Kvinnor på länsnivå utser vardera en representant som ska adjungeras till förbundsstyrelsen. Sådan adjungerad ska vara medlem av Liberalerna.

Förbundsstyrelsen sammanträder på kallelse av ordföranden. Sammanträde sker efter ordförandens beslut eller då minst en tredjedel av de ordinarie ledamöterna begär det. Förbundsstyrelsen är beslutsmässig när antalet närvarande styrelsemedlemmar är mer än hälften av antalet ordinarie ledamöter.

Det åligger förbundsstyrelsen särskilt att

ansvara för att förbundsmötets beslut verkställs
sammankalla förbundsmöte
inom sig utse kassör
upprätthålla kontakten mellan de lokala föreningarna, förbund och riksorganisation
till årsmötet lägga fram verksamhetsberättelse och bokslut
vidta åtgärder för medlemsvärvning och medlemsvård
vidta åtgärder för Liberalernas deltagande i riksdagsval inom förbundets område samt genomföra regionalt valarbete inför landstings-, riksdags- och Europaparlamentsval samt folkomröstningar inför landstingsval se till att nomineringar och övriga valförberedelser äger rum
inför kommunfullmäktigeval bistå de lokala föreningarna med planering och service

§ 6. Arbetsutskottet

Förbundsstyrelsen har möjlighet att inom sig utse ett arbetsutskott för att ansvara för förbundets löpande angelägenheter och tjänstgöra som förbundsstyrelsens verkställande organ. Om arbetsutskott utses ska förbundsstyrelsen även utse dess ordförande. Utskottet sammanträder på kallelse av ordföranden och är beslutsmässig när minst hälften av ledamöterna är närvarande.

§ 7. Ekonomi och revision

Förbundets räkenskaper avslutas per kalenderår och överlämnas tillsammans med förbundsstyrelsens och arbetsutskottets protokoll till revisionerna senast fyra veckor före årsmötet. Revisorerna ska överlämna sin berättelse till förbundsstyrelsen senast två veckor före årsmötet. Förbundets bokslut insänds snarast efter årsmötet till Liberalernas riksorganisation.

Förbundet är betalningsmottagare av offentligt partistöd som är avsett för Liberalernas regionala verksamhet i det område som förbundet omfattar.

§ 8. Beslutsfattande

Omröstning sker alltid öppet, utom vid val och fastställande av kandidatlista då slutna omröstning sker om så begärs. Vid lika röstetal har ordföranden utslagsröst utom vid val och fastställande av kandidatlista, då lotning sker. Röstning med fullmakt godtas inte.

Vid val till uppdrag och beslut om nomineringar där endast en person kan utses krävs absolut majoritet med mer än hälften av antalet röstande. Om i första omgången ingen av de föreslagna fått absolut majoritet sker förnyad omröstning mellan de två kandidater som fått flest röster. I denna andra omgång vinner den som fått flest röster.

§ 9. Nomineringar

Inför nominering till landstingsval och ordinarie riksdagsval bör provval genomföras.

Medlem kan delta i provval först efter det att tre månader gått sedan medlemmen anslöt sig till partiet

inom berört valkretsområde. Under denna period är berörd medlem berättigad att efter egen anmälan delta i provval i det valkretsområde som medlemmen tidigare tillhörde.

Förbundsmötet ska fastställa regler och tidsplan för nomineringsarbetet inför landstingsval och riksdagsval. Inför riksdagsval ska förbundsmötet även utse nomineringskommitté. Beslut om kandidater vid riksdagsval fattas av förbundsmöte.

Beslut om kandidater vid landstingsval ska, för landstingsvalkrets som utgörs av en enda kommun, fattas av ett medlemsmöte i lokal förening eller kommunförening. Medlem har rösträtt först efter det att tre månader gått sedan inträdet i föreningen.

För övriga landstingsvalkretsar fattas beslut av ett nomineringsmöte bestående av förbundsmötesombuden för de inom landstingsvalkretsen ingående lokala föreningarna. Av § 4 framgår att endast medlem i Liberalerna kan tjänstgöra som ombud.

Inför varje mandatperiod beslutar förbundsmötet om nomineringar till landstinget och övriga offentliga uppdrag på länsnivå.

§ 10. Tilläggsstadgar och undantag från grundstadgarna

Förbund kan som komplettering till grundstadgarna anta tilläggsstadgar. Dessa tilläggsstadgar får dock inte stå i strid med eller upphäva innehållet i partistadgar eller grundstadgar.

För beslut om tilläggsstadgar krävs antingen beslut med absolut majoritet med mer än hälften av de röstberättigade vid två på varandra följande förbundsmöten, varav minst ett ska vara årsmöte, eller beslut med stöd av kvalificerad majoritet med minst två tredjedelar av de röstberättigade vid ett årsmöte.

Vid särskilda skäl kan förbund beviljas undantag från grundstadgarna av partistyrelsen. Ansökan om undantag beslutas enligt samma ordning som gäller för tilläggsstadgar.

Tilläggsstadgar och undantag från grundstadgar måste godkännas av partistyrelsen för att äga giltighet.

Slutligt fastställda tilläggsstadgar och undantag från grundstadgar ska inlämnas till riksorganisationen.

§ 11. Sammanslagning, delning eller avveckling

Beslut om förbundets sammanslagning, delning eller avveckling fattas med stöd av kvalificerad majoritet med minst två tredjedelar av de röstberättigade vid två på varandra följande förbundsmöten, varav minst ett ska vara årsmöte, samt godkännande av partistyrelsen.

Vid sammanslagning av flera förbund tillfaller tillgångarna och handlingarna det nybildade förbundet.

Vid delning av förbundet fördelas förbundets tillgångar och handlingar mellan de nybildade förbunden genom beslut av partistyrelsen.

Vid avveckling överlämnas förbundets tillgångar och handlingar till riksorganisationen. De ekonomiska tillgångarna ska förvaltas av riksorganisationen i avvaktan på bildande av nytt förbund i samma område.

Avdelning III. Grundstadgar för lokal förening

§ 1. Ändamål

Den lokala föreningens uppgift är att samla personer med liberal samhällsåskådning till gemensamt arbete och uppträdande, att genom upplysning väcka intresse för samhällsfrågor, att främja en demokratisk utveckling samt att verka för val av personer med liberal samhällsåskådning till politiska förtroendeuppdrag.

Föreningen ska dessutom besluta om användning av kommunalt partistöd provval och fastställande av kandidater inför kommunfullmäktigeval

nominering av personer till offentliga uppdrag på kommunal nivå

Den lokala föreningens verksamhetsområde är en kommun. Om det i en kommun finns fler än en lokal förening ska dessa tillhöra en kommunförening med särskilda stadgar. Dessa stadgar ska vara godkända av förbundsstyrelsen och partistyrelsen för att äga giltighet. De i andra stycket nämnda besluten ska i sådana fall avgöras av kommunföreningen.

Om de lokala förhållandena gör detta nödvändigt kan en lokal förening, efter ansökan av förbundsstyrelsen och godkännande av partistyrelsen, omfatta mer än en kommun. Fastställande av kandidater i kommunfullmäktigeval samt nomineringar till uppdrag på kommunal nivå ska i sådana fall avgöras av de av föreningens medlemmar som är folkbokförda i respektive kommun.

Utöver dessa grundstadgar gäller för lokal förening även partistadgarna i tillämpliga delar.

§ 2. Sammansättning

Föreningen består av Liberalernas medlemmar inom föreningens område, vilka inte är medlemmar i någon annan lokal förening eller direktanslutna till förbund eller riksorganisationen, samt därutöver de medlemmar i Liberalerna utanför föreningens område vilka genom egen ansökan vunnit inträde i föreningen.

§ 3. Medlemsmöte

Föreningens högsta organ är medlemsmötet. Varje år hålls minst två medlemsmöten, varav ett årsmöte. Möte som inte är årsmöte får inte fatta beslut i annat ärende än som angivits i kallelsen.

Rösträtt vid medlemsmöte tillkommer varje medlem som tillhört avdelningen i minst tre månader. Medlem som ingår i den avgående styrelsen har dock inte rätt att delta i omröstning i fråga om ansvarsfrihet.

Årsmötet ska hållas senast under februari månad. Tid för årsmötet ska meddelas samtliga medlemmar senast fyra veckor före mötet. Kallelse till årsmötet ska sändas ut till samtliga medlemmar senast två veckor före mötet.

Motioner till årsmötet ska, för att kunna upptas till behandling, ha kommit in till styrelsen tre veckor före årsmötet. Verksamhetsberättelse, inkomna motioner och styrelsens yttrande över dem samt övriga förslag från styrelsen ska sändas ut till medlemmarna senast en vecka före mötet.

Vid årsmöte ska följande ärenden förekomma:

Årsmötets öppnande

Fastställande av röstlängd

Val av ordförande, sekreterare och protokollsjusterare för årsmötet

Fråga om mötet behörigen utlysts

Fastställande av föredragningslista

Styrelsens verksamhetsberättelse samt rapport från kommunfullmäktigegruppen

Bokslut och revisionsberättelse

Fråga om ansvarsfrihet

Motioner och förslag från styrelsen

Fastställande av antal vice ordförande, övriga ordinarie ledamöter och ersättare i styrelsen

Nominering och val intill tiden för nästa ordinarie årsmöte av:

a) ordförande

b) eventuella vice ordförande

c) övriga ordinarie ledamöter i styrelsen

d) eventuella ersättare i styrelsen

e) en eller flera revisorer och revisorsersättare

f) ombud och ersättare till förbundsmötet

g) ordförande och ledamöter i valberedningen

h) övriga eventuellt förekommande val

Frågor från medlemmarna till styrelsen och till innehavare av offentliga uppdrag
Årsmötets avslutande

Utöver årsmöte hålls medlemsmöte inom en månad efter begäran från antingen 25 medlemmar eller en tiondel av medlemmarna (dock minst fem medlemmar) eller efter beslut av styrelsen. Tid och plats fastställs av styrelsen och ska meddelas samtliga medlemmar senast en vecka före mötet.

§ 4. Styrelsen

Styrelsen leder föreningens verksamhet i enlighet med dessa stadgar och medlemsmötets beslut. Styrelsen består av föreningens ordförande och de övriga ledamöter och eventuella ersättare som föreningsmötet utsett. Antalet röstberättigade ledamöter i styrelsen ska vara udda.

Styrelsen utser inom sig sekreterare och kassör, om inte dessa uppdrag väljs på årsmötet. Styrelsen kan till sig adjungera representanter för de samverkande organisationerna Liberala Ungdomsförbundet och Liberala Kvinnor på lokal nivå.

Styrelsen sammanträder på kallelse av ordföranden. Sammanträde sker efter ordförandens beslut eller när minst två ordinarie ledamöter begär det. Styrelsen är beslutsmässig när antalet närvarande styrelsemedlemmar är mer än hälften av antalet ordinarie ledamöter.

Det åligger styrelsen särskilt att:

ansvara för att medlemsmötets beslut verkställs

sammankalla medlemsmöte

till årsmötet presentera verksamhetsberättelse och kassarapport

vidta åtgärder för medlemsvärvning och medlemsvård

vidta åtgärder för Liberalernas deltagande i kommunfullmäktigeval inom föreningens område och se till att lokalt valarbete utförs vid landstings-, riksdags- och Europaparlamentsval samt folkomröstningar snarast till förbundet anmäla inom föreningen förrättade val samt även i övrigt hålla kontakt med förbundet

hålla medlemmarna orienterade om partiets verksamhet och de politiska händelserna inom föreningens område

vidta åtgärder för att trygga föreningens ekonomi

Styrelsen har möjlighet att inom sig utse ett arbetsutskott för att ansvara för föreningens löpande angelägenheter och tjänstgöra som styrelsens verkställande organ. Om arbetsutskott utses ska styrelsen även utse dess ordförande. Utskottet sammanträder på kallelse av ordföranden och är beslutsmässigt när minst hälften av ledamöterna är närvarande.

§ 5. Ekonomi och revision

Föreningens tillgångar förvaltas av styrelsen. Räkenskaperna avslutas per kalenderår genom ett årsbokslut som tillsammans med protokoll överlämnas till revisorerna senast två veckor före årsmötet.

Revisionsberättelse lämnas till styrelsen senast en vecka före årsmötet. Kopia av föreningens bokslut ska snarast möjligt efter årsmötet sändas till förbundet.

Föreningen är betalningsmottagare av offentligt partistöd som är avsett för Liberalernas lokala verksamhet i den kommun som föreningen omfattar. Om det i kommunen finns mer än en lokal förening är dock kommunföreningen mottagare.

§ 6. Beslutsfattande

Omröstning sker öppet, utom vid nomineringar och val då slutna omröstning genomförs om så begärs.

Vid lika röstetal har ordföranden utslagsröst utom vid val, då lottning sker. Röstning med fullmakt godtas inte.

Vid val till uppdrag och beslut om nomineringar där endast en person kan utses krävs absolut majoritet med mer än hälften av antalet röstande. Om i första omgången ingen av de föreslagna fått absolut majoritet sker förnyad omröstning mellan de två kandidater som fått flest röster. I denna andra omgång vinner den som fått flest röster.

§ 7. Nomineringar

Inför nominering till ordinarie val bör provval genomföras. Medlem kan delta i provval först efter det att tre månader gått sedan inträdet i berörd avdelning. Under denna period är berörd medlem berättigad att efter egen anmälan delta i provval i den förening som medlemmen tidigare tillhörde.

Medlemsmötet ska fastställa regler och tidsplan för nomineringsarbetet inför kommunfullmäktigeval. Beslut om kandidater vid kommunfullmäktigeval fattas av medlemsmötet.

Inför varje mandatperiod beslutar medlemsmötet om nomineringar till offentliga uppdrag på kommunal nivå. Av § 3 framgår att medlem har rösträtt vid medlemsmöte först efter det att tre månader gått sedan inträdet i avdelningen.

Medlemsmötet beslutar även om fyllnadsval och andra nomineringar och val under pågående mandatperiod, om inte särskilt beslut fattas om att delegera dessa ärenden till fullmäktigegruppen eller styrelsen. Beslut om delegering gäller endast för återstoden av mandatperiod.

§ 8. Tilläggsstadgar och undantag från grundstadgarna

Lokal förening kan som komplettering till grundstadgarna anta tilläggsstadgar. Dessa tilläggsstadgar får dock inte stå i strid med eller upphäva innehållet i partistadgar eller grundstadgar.

För beslut om tilläggsstadgar krävs antingen beslut med absolut majoritet med mer än hälften av de röstberättigade vid två på varandra följande medlemsmöten, varav minst ett ska vara årsmöte, eller beslut med stöd av kvalificerad majoritet med minst två tredjedelar av de röstberättigade vid ett årsmöte.

Vid särskilda skäl kan lokal förening beviljas undantag från grundstadgarna av förbundsstyrelsen. Ansökan om undantag beslutas enligt samma ordning som gäller för tilläggsstadgar.

Tilläggsstadgar och undantag från grundstadgar måste godkännas av förbundsstyrelsen för att äga giltighet. Förbundsstyrelsen ska dessförinnan ha remitterat ärendet till riksorganisationen för synpunkter.

Slutligt fastställda tilläggsstadgar och undantag från grundstadgar ska inlämnas till förbundet samt till riksorganisationen.

§ 9. Sammanslagning, delning eller avveckling

Beslut om föreningens sammanslagning, delning eller avveckling fattas med stöd av kvalificerad majoritet med minst två tredjedelar av de närvarande medlemmarna vid två på varandra följande medlemsmöten, varav minst ett ska vara årsmöte. För avveckling av lokal förening krävs därutöver godkännande av förbundsstyrelsen.

Om en förening under längre tid saknat verksamhet kan beslut om föreningens avveckling också fattas av förbundets förbundsstämma med stöd av kvalificerad majoritet med minst två tredjedelar av de närvarande ombuden.

Vid sammanslagning av flera föreningar tillfaller tillgångarna och handlingarna den nybildade föreningen.

Vid delning av föreningen fördelas tillgångarna och handlingarna mellan de nybildade föreningarna efter beslut av förbundets styrelse.

Vid avveckling överlämnas föreningens tillgångar och handlingar till återstående lokal förening i kommunen. Om det återstår flera lokala föreningar i kommunen fattar förbundets styrelse beslut om hur den avvecklade föreningens tillgångar och handlingar ska fördelas mellan dessa föreningar. Om det inte återstår någon lokal förening i kommunen ska tillgångarna och handlingarna förvaltas av förbundet tills en ny lokal förening bildas i kommunen. Förbundet har i sådant fall befogenhet att använda tillgångarna för aktiviteter i kommunen syftande till att stärka Liberalernas ställning i den kommunala demokratin.

Ikraftträdande

Avdelning I i dessa stadgar träder i kraft den 1 januari 2018. Avdelning II och III träder i kraft den 1 januari 2019.

Övergångsbestämmelser

Om ansökan om undantag från grundstadgarna avser att behålla lydelsen i tidigare gällande stadgar kan ansökan enligt avdelning II § 11 stycke 3 även beslutas av förbundsstyrelse och ansökan enligt avdelning III § 9 stycke 3 även beslutas av styrelse för lokal förening. Sådan ansökan ska göras senast den 31 december 2018.

20. att i enlighet med partistyrelsens yrkande partistyrelsen skulle ges i uppdrag att vidta åtgärder för att utveckla medlemsdialogen
21. att i enlighet med partistyrelsens yrkande partistyrelsen skulle ges i uppdrag att vidta åtgärder för återkommande aktiviteter i etikfrågor
22. att i enlighet med partistyrelsens yrkande partistyrelsen skulle ges i uppdrag att vidta åtgärder för att ta i enlighet med partistyrelsens yrkande fram vägledande dokument för valberedningar, nomineringskommittéer, revisorer m.m.
23. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion O4 skulle avslås
24. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion O5 skulle avslås
25. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion E62 yrkande 1 skulle anses besvarat
26. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion O9 yrkande 1–2 skulle avslås
27. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion O9 yrkande 3 skulle anses besvarat
28. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motionerna O10–O12 skulle anses besvarade
29. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motionerna O13 och O14 skulle anses besvarade
30. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motion O15 skulle avslås
31. att i enlighet med partistyrelsens yrkande motionerna O16–O18 skulle anses besvarade

Utskottreservation

Mia Franzén reserverade sig i utskottet till förmån för att partistyrelsens förslag 4 punkt 3 om hedersmedlemskap skulle avslås.

Motivering: "Vårt problem i Liberalerna är inte att vi har för många medlemmar. Jag menar att 'hedersmedlemskap' ska finnas kvar i de fall då gamla trotjänare i partiet blivit så gamla att de inte betalar sin medlemsavgift längre. De ska fortsätta få vara medlemmar med utskick som alla andra medlemmar m.m. Att varje år skicka in en anmälan i särskilt ömmande fall känns byråkratiskt när det handlar om medlemmar som tjänat partiet länge."

I debatten yttrade sig:

Madeleine Sjöstedt, utskottet, Maria Arnholm, partistyrelsen, Mathias Sundin, Charlotta Schenholm, Lars Johansson, Anna Horn, Håkan Borg, Malin Sjöberg Högrell, Karolina Wallström, Joar Forssell, Cecilia Elving, Björn Brändewall, Gunnar Andrén, Lovisa Aldrin, Mathias Lindow, Nina Lundström, Mari Lindahl och Benny Lindholm.

Charlotta Schenholm yrkade:

1. att partistyrelsen i tillägg till vad som anförs i PS-förslag 2 skulle få i uppdrag att dela upp redovisningen i ersättare respektive ledamöter på de olika nivåerna
2. att partistyrelsen skulle få i uppdrag att redovisa fördelningen av tunga uppdrag i riksdagsgruppen
3. att partistyrelsen skulle få i uppdrag att analysera den kartläggning som görs och utifrån det ta fram en handlingsplan som löpande följs upp och resultaten redovisas
4. att partistyrelsen skulle få i uppdrag att ta med det som kommit fram i Metoo-kampanjen i det framtida jämställdhetsarbetet

Hans-Robert Hansson och Håkan Kindstedt yrkade:

1. att PS-förslag 4 punkt 3 om hedersmedlemskap skulle avslås

Nina Lundström yrkade:

1. att riksdagsvalet till riksdagsvalet skulle fastställas av partiråd eller landsmöte och att PS-förslag 5 punkt 2 därmed skulle avslås

Gunnar Andrén yrkade:

1. att utskottets förslag till stadgar skulle justeras så att dechargeutskottet byter namn till granskningsutskottet

Håkan Borg yrkade:

1. att utskottets förslag till stadgar skulle justeras så att etikkommittén utses av landsmötet, ej av partistyrelsen

Maria Arnholm yrkade:

1. att utskottets förslag till grundstadgar för förbund § 9 första och andra stycket skulle ändras enligt följande:

§ 9. Nomineringar

Inför nominering till landstingsval och ordinarie riksdagsval bör provval genomföras.

Medlem kan rösta i provval först efter det att tre månader gått sedan medlemmen anslöt sig till partiet inom berört valkretsområde. Medlem som tillhört partiet i minst tre månader och som därefter bytt valkretsområde är efter egen anmälan berättigad att under tremånadersperioden efter byte av valkretsområde rösta i provval i det valkretsområde som medlemmen tidigare tillhörde.

2. att utskottets förslag till grundstadgar för lokal förening § 7 första stycket skulle ändras enligt följande:

§ 7. Nomineringar

Inför nominering till ordinarie val bör provval genomföras. Medlem kan rösta i provval först efter det att tre månader gått sedan inträdet i berörd avdelning. Medlem som tillhört partiet i minst tre månader och som därefter bytt lokal förening är efter egen anmälan berättigad att under tremånadersperioden efter byte av förening rösta i provval i den förening som medlemmen tidigare tillhörde.

Karolina Wallström yrkade:

1. att motion O1 skulle bifallas

Joar Forssell yrkade:

1. att motion O4 skulle bifallas

Mathias Lindow yrkade:

1. att motion O9 yrkande 1 skulle bifallas

Björn Brändewall yrkade:

1. att motion O13 skulle bifallas

Landsmötet beslutade:

1521. att i enlighet med partistyrrelsens och utskottets yrkande uppdra åt partistyrelsen att vid behov vidta redaktionella ändringar i partiprogrammet med anledning av beslut på årets landsmöte
1522. att i enlighet med partistyrrelsens och utskottets yrkande rekommendera följande till länsförbund och lokala föreningar:

1.1 Gå till väljarna med en varvad lista 2018

Vartannat namn på valsedelns bör vara en kvinna, vartannat namn en man. Detta gäller särskilt de översta platserna på listan. Om listan trots detta inte är varvad bör den på annat sätt ha en jämn könsfördelning. I det fall flera listor finns inom kommunen eller landstinget/regionen bör dessa växelvis toppas av kvinnor och män. Detta kräver i förekommande fall samverkan mellan nomineringskommittéerna för de olika listorna.

1.2 Aktivt arbete från valberedningar och nomineringskommittéer

Valberedningar och nomineringskommittéer ska arbeta aktivt, uppsökande och förberedande för att skapa underlag för Liberalerna att ha väl kvalificerade kandidater av båda könen.

1.3 Jämställd representation i styrelser, nämnder och bolag

Då platser i styrelser, nämnder och bolag fördelas bör jämn könsfördelning råda, särskilt när det gäller de tyngsta posterna i de centrala nämnderna, styrelserna och bolagen, liksom när det gäller fördelning mellan ordinarie platser och ersättarplatser. Likaså måste valberedningarna för interna partiuppdrag eftersträva jämn könsfördelning på alla nivåer, och särskilt på de tyngsta posterna. Om en jämn könsfördelning inte kan uppnås ska det särskilt kunna motiveras.

1.4 Aktivt arbete med jämställdhetsintegrering

Länsförbund och kommunföreningar bör ha en hög ambition och se till att den interna jämställdheten integreras i allt löpande arbete. Ansvaret för detta ska ligga på samma instanser och beslutsfattare som leder verksamheten i stort. Jämställdhetsintegrering av den interna partiverksamheten kan innebära kartläggningar av könsfördelning, analyser av arbetsmetoder och arbetsklimat, utbildningar för förtroendevalda m.m. Särskilda åtgärder bör göras för att göra nomineringskommittéerna delaktiga i arbetet. Det interna jämställdhetsarbetet ska kontinuerligt följas upp.

1523. att i enlighet med utskottets yrkande samt Charlotta Schenholms yrkanden 1–3 uppdra följande åt partistyrelsen:

2.1 Jämn könsfördelning i arbetsgrupper

Tillse att det normalt är en fördelning på minst 40 procent av vardera könet i centrala arbetsgrupper och programgrupper.

2.2 Jämställd profil

Tillse att partiet har en tydlig jämställdhetsprofil genom att det är en jämn könsfördelning bland Liberalernas företrädare i samtliga externa och interna arrangemang samt i partiets centrala marknadsföring.

2.3 Aktiv jämställdhetsintegrering och jämställdhetsanalys

Följ kontinuerligt och noggrant upp hur verksamhetsplanens åtaganden gällande den interna jämställdheten uppfylls. Analysera den kartläggning som görs i jämställdhetsboks slutet och ta utifrån det fram en handlingsplan som löpande följs upp och redovisa resultaten. Uppmärksamma och följ upp jämställdhetsfrågorna i kontakten med såväl länsförbund som lokala föreningar. Beakta särskilt valberedningarnas strategiska roll. Följ upp könsfördelningen bland Liberalernas medlemmar och förtroendevalda. Genomför riktade utbildningsinsatser i syfte att få en jämnare könsfördelning i riksdag och fullmäktigeförsamlingar. Genomför åtgärder för att rekrytera både kvinnor och män.

2.4 Jämställdhetsboks slut

Presentera i verksamhetsberättelsen inför varje landsmöte ett jämställdhetsboks slut innehållande en kartläggning och utvärdering av den gångna perioden på både riksnivå och länsförbunds nivå. Dela upp redovisningen i ersättare respektive ledamöter på de olika nivåerna och redovisa fördelningen av tunga uppdrag i riksdagsgruppen. Jämställdhetsboks slutet bör om behov föreligger innehålla förslag för att stärka den interna jämställdheten och arbetet med jämställdhetsintegreringen.

2.5 Nationella kandidatlistor

Uppmana nomineringskommittén inför Europaparlamentsvalet 2019 att arbeta aktivt, uppsökande och förberedande för att skapa underlag för en lista med jämn könsfördelning. Om partistyrelsen väcker frågan om en rikslista inför riksdagsvalet 2018 ska motsvarande gälla för den.

1524. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande uppdra åt dechargeutskottet att granska partistyrelsens jämställdhetsboks slut som en del av verksamhetsberättelsen
1525. att i enlighet med Charlotta Schenholms yrkande 4 uppdra åt partistyrelsen att ta med det som kommit fram i Metoo-kampanjen i det framtida jämställdhetsarbetet
1526. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande godkänna de principer för avgiftsstrukturen som redovisas i PS-förslag 4
1527. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande möjligheten att avgiftsbefria medlemmar genom hedersmedlemskap skulle tas bort, och att personer som tidigare utsetts till hedersmedlemmar skulle behålla sitt hedersmedlemskap så länge de önskar
1528. att därmed avslå Hans-Robert Hanssons och Håkan Kindstedts yrkande
1529. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande det i särskilt ömmande fall skulle vara möjligt att avgiftsbefria en medlem ett år i taget efter särskild anmälan till förbundet eller riksorganisationen
1530. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande medlemsavgiften i Liberalerna för 2018 och 2019 skulle fastställas till följande nivåer:

Nya medlemmar

Under 26 år: 0 kr första året

26 år eller äldre: 50 kr första året

För nya medlemmar som ansluter sig den 1 juli eller därefter behöver ny avgift inte erläggas nästföljande år.

Ordinarie medlemmar

Under 26 år: 50 kr

26 år eller äldre: 200 kr

I särskilt ömmande fall kan medlemsansvarig på förbunds- eller riksnivå bevilja nedsatt avgift ett år i

taget.

Stödmedlemskap

Silvermedlem: 500 kr

Guldmedlem: 1 000 kr

Premiummedlem: 2 000 kr

Fördelning medlemsavgifter

Av medlemsavgiften tillfaller 25 procent den lokala föreningen (i förekommande fall kommunföreningen), 25 procent förbundet och 50 procent riksorganisationen. Om medlem registrerat sitt medlemskap direkt på förbunds nivå erhåller förbundet och riksorganisationen 50 procent vardera. Om medlem registrerat sitt medlemskap direkt på riksnivå erhåller riksorganisationen hela medlemsavgiften.

1531. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande Liberalerna skulle upprätta en nationell riksdagslista inför riksdagsvalet 2018
1532. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande uppdra åt partistyrelsen att fastställa denna valsedel
1533. att därmed avslå Nina Lundströms yrkande
1534. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande kandidatlistan på valsedeln skulle upprättas enligt de principer som redovisas i landsmöteshandlingarna
1535. att bifalla Gunnar Andréns yrkande
1536. att avslå Håkan Borgs yrkande
1537. att bifalla Maria Arnholms yrkanden
1538. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion O7
1539. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande uppdra åt partistyrelsen att utreda formerna för val av partiledare och lägga fram slutsatser och eventuella förslag till 2019 års landsmöte
1540. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande därmed anse motion O8 besvarad
1541. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion O6
1542. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla motion O3
1543. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande bifalla motion O2 yrkande 1 och avslå motion O2 yrkande 2
1544. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion O1
1545. att därmed avslå Karolina Wallströms yrkande
1546. att därmed, med stöd av kvalificerad majoritet med minst två tredjedelar av de röstberättigade, anta nedanstående förslag till nya stadgar för Liberalerna på nationell, regional och lokal nivå inklusive ikraftträdanderegler och övergångsbestämmelser:

(Innebär ändringar i förhållande till utskottets förslag i avdelning II § 9 samt avdelning III § 7. Därutöver har "dechargeutskottet" genomgående ändrats till "granskningsutskottet, i enlighet med Gunnar Andréns och Maria Arnholms yrkanden)

Avdelning I. Partistadgar

§ 1. Ändamål

Liberalernas uppgift är att samla personer med liberal samhällsåskådning till gemensamt arbete och uppträdande, genom upplysning väcka intresse för samhällsfrågor, främja en demokratisk utveckling samt verka för val av personer med liberal åskådning till politiska förtroendeuppdrag.

§ 2. Medlemskap

Var och en som omfattar en liberal samhällsåskådning har rätt till medlemskap i Liberalerna, om vederbörande inte är ansluten till annat politiskt parti eller annars särskilda skäl talar däremot. Inträde vinnas genom egen ansökan. Medlemskapet registreras i den lokala förening i vars område medlemmen är bosatt, om inte medlemmen själv begär att medlemskapet ska registreras i annan förening eller direkt i förbund eller riksorganisationen.

Bara den som erlagt fastställd avgift räknas som medlem. En person kan inte samtidigt vara medlem i mer än en lokal förening eller ett förbund. Den som inte uppnått nedre åldersgränsen för medlemskap i Liberala Ungdomsförbundet kan inte bli medlem i Liberalerna.

Riksorganisationen ansvarar för registrering av samtliga medlemmar och uppbörden av medlemsavgifter. Medlemsavgiftens storlek och nivåer fastställs av landsmöte eller partiråd, som också fastställer vilken del av avgiften som tillfaller riksorganisationen och vilken del som tillfaller berört förbund och berörd lokal förening.

När särskilda skäl föreligger kan medlem uteslutas ur partiet. Beslut om uteslutning fattas av styrelse för förbund eller partistyrelsen. Inför beslut om uteslutning ska den som berörs underrättas om skälen för förslaget och beredas möjlighet att yttra sig. Om uteslutning framstår som en alltför ingripande åtgärd kan medlem i stället meddelas en varning.

Om beslut fattats av förbund ska den uteslutne och partistyrelsen omedelbart underrättas. Den som vägrats inträde, eller uteslutits av förbund, kan inom sex veckor från beslutsdagen begära omprövning av beslutet hos partistyrelsen, som har det slutliga avgörandet. Fram till dess att partistyrelsen har avgjort överklagandet är personen utesluten.

§ 3. Organisation

Liberalernas medlemmar är sammanslutna i föreningar på lokal nivå. Den medlem som så önskar kan ansluta sig direkt till förbund eller till riksorganisationen. De lokala föreningarna inom en eller flera riksdagsvalkretsar sammansluts i ett förbund. Förbund får inte omfatta del av riksdagsvalkrets.

Partistadgarna gäller för såväl riksorganisation som förbund och lokala föreningar. För förbund och lokala föreningar gäller därutöver grundstadgarna i avdelning II respektive III i stadgarna. För tilläggsstadgar och undantag från grundstadgarna gäller vad som föreskrivs i avdelning II § 11 respektive avdelning III § 9.

Partistyrelsen beslutar om etiska riktlinjer, vilka ska följas av Liberalernas kandidater, förtroendevalda och anställda. Dessa riktlinjer är intagna som bilaga till partistadgarna.

Riksorganisationen är mottagare av bidrag i form av statligt stöd som är avsett för Liberalernas rikstäckande verksamhet.

§ 4. Centrala organ

Liberalernas centrala organ är:

Landsmötet
Partirådet
Partistyrelsen
Partiledningen

Liberalernas riksdagsledamöter bildar dessutom en särskild riksdagsgrupp med av gruppen fastställda stadgar. Till riksdagsgruppen ska partiets statsråd och Europaparlamentariker vara ständigt adjungerade.

§ 5. Beslutsfattande

Omröstning sker öppet, utom vid val och fastställande av kandidatlista på landsmöte eller partiråd, där slutna omröstning genomförs om röstberättigad begär det. Som beslut gäller den mening som erhållit flest röster, om annat inte stadgas i särskild ordning. Röstning med fullmakt godtas inte.

Vid fastställande av kandidatlista samt val till uppdrag där endast en person kan väljas krävs absolut majoritet med mer än hälften av antalet röstande. Om ingen av de föreslagna fått absolut majoritet i första omgången sker förnyad omröstning mellan de två kandidater som fått flest röster. I denna andra omgång vinner den som fått flest röster.

§ 6. Landsmötet

A. Sammansättning

Landsmötet, som är Liberalernas högsta organ, består av 178 ombud utsedda av förbunden, partistyrelsens ledamöter samt, som ombud för med Liberalerna samverkande organisationer, två ombud

utsedda av Liberala kvinnor och tre ombud utsedda av Liberala Ungdomsförbundet, varav en ska tillhöra nätverket Liberala studenter.

Som ombud vid landsmötet kan endast medlem i Liberalerna tjänstgöra. Medlem kan tjänstgöra som ombud först efter det att tre månader gått sedan inträdet i Liberalerna.

B. Ombudsfordelning

Varje förbund är berättigat till en ombudsplats per riksdagsvalkrets i förbundet. Övriga ombudsplatser fördelas proportionellt enligt samma regler som gäller vid riksdagsval, på grundval av det antal medlemmar inom varje förbund för vilka stadgad avgift erlagts den 31 december året före landsmötet. Namn på ombud och ersättare för dessa ska meddelas riksorganisationen.

C. Ordinarie landsmöte

Ordinarie landsmöte ska hållas en gång vartannat år, udda årtal. Tid och plats fastställs av partistyrelsen. Om särskilda skäl föreligger kan dock partistyrelsen senarelägga landsmötet.

D. Extra landsmöte

Extra landsmöte hålls inom två månader efter beslut av partistyrelsen eller efter begäran från styrelserna för minst en tredjedel av förbunden. Tid och plats fastställs av partistyrelsen. Extra landsmöte får inte fatta beslut i annat ärende än vad som angivits i kallelsen.

E. Deltagande och beslut

Medlem i Liberalerna liksom revisorerna har rätt att närvara vid landsmötets överläggningar och där framställa förslag.

Rösträtt vid landsmöte tillkommer ombud eller för ombud tjänstgörande ersättare. Ombud eller ombudsersättare som ingår i den avgående partistyrelsen har dock inte rätt att delta i omröstning i fråga om ansvarsfrihet.

Landsmötet är beslutsfärdigt när minst två tredjedelar av de röstberättigade är närvarande. Vid lika röstetal ska frågan avgöras genom lottning, utom vid val eller fastställande av kandidatlista där frågan avgörs enligt vad som föreskrivs i § 5 andra stycket.

F. Kallelse och landsmöteshandlingar

Tid och plats för ordinarie landsmöte ska offentliggöras minst åtta månader före mötet. Kallelse och föredragningslista ska tillställas alla röstberättigade senast fem veckor före mötet. Partistyrelsens förslag, motioner, partistyrelsens yttranden över motionerna och verksamhetsberättelsen ska översändas till förbund och ombud senast fem veckor före landsmötet.

G. Ärenden

Vid ordinarie landsmöte ska följande ärenden förekomma:

Landsmötets öppnande
Fastställande av röstlängd
Val av ordförande, tre vice ordförande och förhandlingssekreterare för landsmötet
Val av protokollsjusterare och rösträknare
Fråga om landsmötet blivit behörigen utlyst
Fastställande av föredragningslista
Fastställande av förhandlingsordning
Tillsättande av utskott samt nominering och val till dessa
Verksamhetsberättelse inklusive rapport från riksdagsgruppen samt årsredovisning
Granskningsutskottets betänkande
Revisorernas berättelse
Fråga om ansvarsfrihet
Allmänpolitisk debatt
Partistyrelsens förslag
Motioner

Fastställande av medlemsavgift till Liberalerna och tid för vilken denna ska gälla
Nominering och val för tiden intill nästa ordinarie landsmöte av:
partiordförande
förste och andre vice ordförande
21 övriga ledamöter av partistyrelsen
två revisorer, varav en auktoriserad, samt två ersättare för dessa
ordförande och sex ledamöter i granskningsutskottet
ordförande och sex ledamöter i valberedningen
övriga eventuellt förekommande val
Under landsmötet väckta frågor som landsmötet beslutar behandla
Landsmötets avslutande

H. Förslag av partistyrelsen och motioner

Medlem, lokal förening och förbund har rätt att enskilt eller i förening lägga fram motion om ändringar i och tillägg till Liberalernas partiprogram och stadgar eller annan fråga som kan behandlas av landsmötet. Vidare kan partistyrelsen lägga fram förslag för landsmötet.

Partistyrelsen ska minst åtta månader före landsmötet meddela vid vilken tidpunkt motion senast ska vara partistyrelsen tillhanda. Partistyrelsen ska med eget yttrande överlämna motion till landsmötet. Ordinarie landsmöte kan besluta att efter beredning behandla förslag som väckts under pågående landsmöte.

I. Permanenta utskott

Granskningsutskottet och valberedningen är landsmötets permanenta utskott. De väljs av landsmötet och fungerar under tiden till nästa ordinarie landsmöte.

Granskning av partistyrelsens verksamhet sedan föregående landsmöte åligger granskningsutskottet, som lägger fram ett yttrande till grund för landsmötets behandling av riksorganisationens verksamhetsberättelse. Granskningen avser inte partiets politik.

Valberedningen har till uppgift att bereda vid landsmötet förekommande val enligt moment G punkt 15 a–e. Landsmötets ordförande och tre vice ordförande har till uppgift att bereda val av valberedning enligt moment G punkt 15 f.

J. Tillfälliga utskott

För beredning av motioner och förslag som inkommer till ordinarie landsmöte indelas landsmötets ombud i utskott. Utskottsindelning och fördelning av ärenden beslutas av landsmötet på förslag av partistyrelsen. Före behandlingen av partistyrelsens förslag och av motioner ajourneras landsmötet för utskottsförhandlingar.

K. Fyllnadsval

Om person som av landsmötet har valts till förtroendeuppdrag avgår före landsmöte har partistyrelsen rätt att, om så anses påkallat, utlysa fyllnadsval vid ett partiråd. Val av partiordförande ska dock alltid ske vid landsmöte.

§ 7. Partirådet

Partirådet fattar beslut i de frågor som hänskjuts dit av landsmötet eller partistyrelsen. Partirådet består av partistyrelsen och 65 ombud utsedda av förbunden samt två ombud för Liberala Ungdomsförbundet, varav ett ska tillhöra nätverket Liberala studenter, och ett ombud för Liberala kvinnor.

Varje förbund är berättigat till en ombudsplats per riksdagsvalkrets i förbundet. Övriga ombudsplatser fördelas proportionellt enligt samma regler som gäller vid riksdagsval, på grundval av det antal medlemmar inom varje förbund för vilka stadgad avgift erlagts den 31 december året före landsmötet. Namn på ombud och ersättare för dessa ska meddelas riksorganisationen.

Som ombud vid partirådet kan endast medlem i Liberalerna tjänstgöra. Medlem kan tjänstgöra som ombud först efter det att tre månader gått sedan inträdet i Liberalerna.

Partirådet är beslutsmässigt när minst två tredjedelar av de röstberättigade är närvarande. Vid lika röstetal ska frågan avgöras genom lottning, utom vid val och fastställande av kandidatlista där frågan avgörs enligt vad som föreskrivs i § 5 andra stycket.

Partirådet sammanträder minst en gång per år under de år landsmöte inte hålls samt i övrigt då partistyrelsen så beslutar. Tid och plats för partirådet fastställs av partistyrelsen och ska offentliggöras minst en månad före partirådet. Kallelse och uppgift om de ärenden som ska behandlas ska tillställas alla röstberättigade senast två veckor före partirådet.

I synnerliga fall kan partistyrelsen sammankalla partirådet utan att iaktta de tidsgränser för offentliggörande och kallelse som anges i föregående stycke. Även i sådant fall måste dock uppgift om de ärenden som ska behandlas tillställas alla röstberättigade före partirådet.

Vid partiråd ska följande ärenden förekomma:

- Partirådets öppnande
- Fastställande av röstlängd
- Val av ordförande, vice ordförande och förhandlingssekreterare för partirådet
- Val av protokollsjusterare och rösträknare
- Fråga om partirådet blivit behörigen utlyst
- Fastställande av föredragningslista
- Fastställande av förhandlingsordning
- Partistyrelsens förslag
- Eventuella ärenden som hänskjutits till partirådet av föregående landsmöte
- Partirådets avslutande

§ 8. Partistyrelsen

Partistyrelsen leder partiets verksamhet i enlighet med dessa stadgar och landsmötets beslut. Partistyrelsen består av partiordföranden, partiets förste och andre vice ordförande, 21 av landsmötet utsedda övriga ledamöter samt partisekreteraren. De samverkande organisationerna Liberala Ungdomsförbundet utser två representanter (varav en från nätverket Liberala studenter) och Liberala kvinnor en representant som ska adjungeras till partistyrelsen. Dessa adjungerade har yrkanderätt samt rätt att avge särskilt yttrande till protokollet.

Person som adjungeras till sammanträde med partistyrelsen ska vara medlem i Liberalerna och kan tjänstgöra först efter det att tre månader gått sedan inträdet i Liberalerna.

Det åligger partistyrelsen särskilt att, utöver vad som i övrigt nämns i dessa stadgar,

- ansvara för att landsmötets beslut verkställs
- utse partisekreterare
- utse partiledning bestående av partiordföranden samt ytterligare fem till sju ledamöter, bland vilka partisekreteraren och gruppledaren för riksdagsgruppen alltid ska ingå
- fastställa vilka nationella nätverk som ska finnas i partiet samt utse nätverkens ordförande
- besluta om etiska riktlinjer för kandidater, förtroendevalda och anställda samt utse ordförande och ledamöter i etikkommittén

Partistyrelsen är beslutsmässig när mer än hälften av ledamöterna är närvarande. Omröstning i partistyrelsen sker öppet. Vid lika röstetal har ordföranden utslagsröst, utom vid val då lottning sker.

§ 9. Partiledningen

Partiledningen har hand om partiets löpande angelägenheter och tjänstgör som partistyrelsens verkställande organ. Partiledningen sammanträder på kallelse av ordföranden.

Partiledningen är beslutsmässig då minst hälften av ledamöterna är närvarande. Omröstning i partiledningen sker öppet. Vid lika röstetal har ordföranden utslagsröst, utom vid val då lottning sker.

§ 10. Nationella kandidatlistor

Inför nominering till val till Europaparlamentet bör provval genomföras. Medlem kan delta i provval först efter det att tre månader gått sedan inträdet i partiet. Partistyrelsen beslutar om regler och tidsplan för nomineringsarbetet. Beslut om kandidatlista inför val till Europaparlamentet ska fattas vid landsmöte eller partiråd.

Landsmöte eller partiråd äger rätt att fastställa riksvallista inför riksdagsval. Ärende om riksvallista ska beredas av partistyrelsen, som även beslutar om regler och tidsplan för nomineringsarbetet.

§ 11. Revision och räkenskaper

Riksorganisationens räkenskaper avslutas per kalenderår och överlämnas tillsammans med partistyrelsens och partiledningens protokoll till revisorerna senast den 15 mars. Revisorerna ska överlämna sin berättelse till partistyrelsen och granskningsutskottet senast en månad före ordinarie landsmöte.

§ 12. Stadgeändring

För ändring av dessa stadgar krävs antingen beslut med absolut majoritet med mer än hälften av de röstberättigade vid två på varandra följande landsmöten, varav minst ett ordinarie, eller med stöd av kvalificerad majoritet med minst två tredjedelar av de röstberättigade vid ett landsmöte.

Avdelning II. Grundstadgar för förbund

§ 1. Ändamål

Förbundets uppgift är att samla personer med liberal samhällsåskådning till gemensamt arbete och uppträdande, att genom upplysning väcka intresse för samhällsfrågor, att främja en demokratisk utveckling samt att verka för val av personer med liberal åskådning till politiska uppdrag.

Utöver dessa grundstadgar gäller för förbund även partistadgarna i tillämpliga delar.

§ 2. Sammansättning

Förbundet består av de lokala föreningar av Liberalerna som finns inom förbundets verksamhetsområde samt enskilda direkt till förbundet anslutna medlemmar. Lokal förening ska omfatta en kommun eller del därav.

En nybildad förening måste anta grundstadgarna för lokal förening och godkännas av förbundets styrelse för att kunna börja verka som lokal förening i Liberalerna. Om det i kommunen redan finns lokal förening krävs dessutom godkännande av denna eller dessa.

§ 3. Centrala organ

Förbundets centrala organ är förbundsmötet, förbundsstyrelsen och förbundsstyrelsens arbetsutskott. Dessutom bildar Liberalernas landstingsledamöter för varje landstingsområde en landstingsgrupp med av gruppen bestämda organ.

§ 4. Förbundsmötet

Förbundsmötet, som är förbundets högsta organ, består av ombud för de lokala föreningarna, förbundsstyrelsen samt två ombud vardera för de samverkande organisationerna Liberala Ungdomsförbundet och Liberala Kvinnor på länsnivå. Varje lokal förening ska utse ett ombud för varje påbörjat tiotal medlemmar för vilka stadgeenliga avgifter erlagts den 31 december föregående år. Som ombud vid förbundsmötet kan endast medlem i Liberalerna tjänstgöra. Medlem kan tjänstgöra som ombud först efter det att tre månader gått sedan inträdet i den förening medlemmen är ombud för.

Medlemmarna i lokala föreningar inom förbundet, till förbundet direktanslutna medlemmar, förbundets revisorer och ledamöterna av partistyrelsen har rätt att delta i förbundsmötets överläggningar och där framställa förslag.

Rösträtt vid förbundsmöte har ombud eller för ombud tjänstgörande ersättare. Ombud eller ombudsersättare som ingår i den avgående förbundsstyrelsen har dock inte rätt att delta i omröstning i

fråga om ansvarsfrihet.

Förbundsmötet sammankallas till årsmöte varje år före april månads utgång på tid och plats som bestäms av förbundsstyrelsen. Utöver årsmöte hålls förbundsmöte inom en månad efter begäran från styrelserna för minst en tredjedel av de lokala föreningarna, eller efter beslut av förbundsstyrelsen. Tid och plats fastställs av förbundsstyrelsen. Tid och plats för årsmöte ska offentliggöras och samtidigt meddelas lokala föreningar och Liberalernas riksorganisation senast åtta veckor före mötet. För annat förbundsmöte ska tid och plats offentliggöras och samtidigt meddelas ombuden och riksorganisationen senast en vecka före mötet. Förbundsmöte som inte är årsmöte får inte fatta beslut i annat ärende än som angivits i kallelsen.

Motioner till årsmötet ska, för att upptas till behandling, ha inkommit till förbundet senast sex veckor före mötet. Förslag till föredragningslista, förbundsstyrelsens övriga förslag, motioner, förbundsstyrelsens yttranden över motionerna och verksamhetsberättelsen ska översändas till de lokala föreningarna och alla röstberättigade senast två veckor före årsmötet.

Förbundsmötet är behörigt att fatta beslut om nedläggning av lokal förening inom förbundet om denna förening under längre tid saknat verksamhet. Sådant beslut ska fattas med stöd av kvalificerad majoritet med minst två tredjedelar av de närvarande ombuden.

Vid årsmöte ska följande ärenden förekomma:

Årsmötets öppnande

Fastställande av röstlängd

Val av ordförande, vice ordförande och sekreterare för mötet

Val av två protokollsjusterare och rösträknare

Fråga om mötet behörigen utlysts

Fastställande av föredragningslista

Förbundsstyrelsens verksamhetsberättelse samt rapport från landstingsgruppen

Bokslut och revisionsberättelse

Fråga om ansvarsfrihet

Motioner och av förbundsstyrelsen framställda förslag

Fastställande av antal vice förbundsordförande, övriga ordinarie ledamöter och ersättare i förbundsstyrelsen samt fastställande av antal ledamöter i valberedningen

Nominering och val för tiden intill nästa årsmöte av:

förbundsordförande

vice förbundsordförande

övriga ordinarie ledamöter av förbundsstyrelsen

eventuella ersättare i förbundsstyrelsen

revisorer och ersättare för dessa

ombud och ersättare till Liberalernas landsmöte

ombud och ersättare till Liberalernas partiråd

ordförande och övriga ledamöter i valberedningen

övriga eventuellt förekommande val

Frågor från medlemmarna till förbundsstyrelsens ledamöter samt Liberalernas riksdagsledamöter och landstingsledamöter

Årsmötets avslutande

§ 5. Förbundsstyrelsen

Förbundsstyrelsen leder förbundets verksamhet i enlighet med dessa stadgar och förbundsmötets beslut. Förbundsstyrelsen består av förbundets ordförande och vice ordförande samt de övriga ordinarie ledamöter och ersättare som förbundsmötet utsett. Antalet röstberättigade ledamöter i förbundsstyrelsen ska vara udda.

De samverkande organisationerna Liberala Ungdomsförbundet och Liberala Kvinnor på länsnivå utser vardera en representant som ska adjungeras till förbundsstyrelsen. Sådant adjungerad ska vara medlem av Liberalerna.

Förbundsstyrelsen sammanträder på kallelse av ordföranden. Sammanträde sker efter ordförandens beslut eller då minst en tredjedel av de ordinarie ledamöterna begär det. Förbundsstyrelsen är beslutsmässig när antalet närvarande styrelsemedlemmar är mer än hälften av antalet ordinarie ledamöter.

Det åligger förbundsstyrelsen särskilt att

ansvara för att förbundsmötets beslut verkställs
sammankalla förbundsmöte
inom sig utse kassör
upprätthålla kontakten mellan de lokala föreningarna, förbund och riksorganisation
till årsmötet lägga fram verksamhetsberättelse och bokslut
vidta åtgärder för medlemsvärvning och medlemsvård
vidta åtgärder för Liberalernas deltagande i riksdagsval inom förbundets område samt genomföra
regionalt valarbete inför landstings-, riksdags- och Europaparlamentsval samt folkomröstningar
inför landstingsval se till att nomineringar och övriga valförberedelser äger rum
inför kommunfullmäktigeval bistå de lokala föreningarna med planering och service

§ 6. Arbetsutskottet

Förbundsstyrelsen har möjlighet att inom sig utse ett arbetsutskott för att ansvara för förbundets löpande angelägenheter och tjänstgöra som förbundsstyrelsens verkställande organ. Om arbetsutskott utses ska förbundsstyrelsen även utse dess ordförande. Utskottet sammanträder på kallelse av ordföranden och är beslutsmässig när minst hälften av ledamöterna är närvarande.

§ 7. Ekonomi och revision

Förbundets räkenskaper avslutas per kalenderår och överlämnas tillsammans med förbundsstyrelsens och arbetsutskottets protokoll till revisionerna senast fyra veckor före årsmötet. Revisorerna ska överlämna sin berättelse till förbundsstyrelsen senast två veckor före årsmötet. Förbundets bokslut insänds snarast efter årsmötet till Liberalernas riksorganisation.

Förbundet är betalningsmottagare av offentligt partistöd som är avsett för Liberalernas regionala verksamhet i det område som förbundet omfattar.

§ 8. Beslutsfattande

Omröstning sker alltid öppet, utom vid val och fastställande av kandidatlista då slutna omröstning sker om så begärs. Vid lika röstetal har ordföranden utslagsröst utom vid val och fastställande av kandidatlista, då lottning sker. Röstning med fullmakt godtas inte.

Vid val till uppdrag och beslut om nomineringar där endast en person kan utses krävs absolut majoritet med mer än hälften av antalet röstande. Om i första omgången ingen av de föreslagna fått absolut majoritet sker förnyad omröstning mellan de två kandidater som fått flest röster. I denna andra omgång vinner den som fått flest röster.

§ 9. Nomineringar

Inför nominering till landstingsval och ordinarie riksdagsval bör provval genomföras.

Medlem kan rösta i provval först efter det att tre månader gått sedan medlemmen anslöt sig till partiet inom berört valkretsområde. Medlem som tillhört partiet i minst tre månader och som därefter bytt valkretsområde är efter egen anmälan berättigad att under tremånadersperioden efter byte av valkretsområde rösta i provval i det valkretsområde som medlemmen tidigare tillhörde.

Medlem kan delta i provval först efter det att tre månader gått sedan medlemmen anslöt sig till partiet inom berört valkretsområde. Under denna period är berörd medlem berättigad att efter egen anmälan delta i provval i det valkretsområde som medlemmen tidigare tillhörde.

Förbundsmötet ska fastställa regler och tidsplan för nomineringsarbetet inför landstingsval och riksdagsval. Inför riksdagsval ska förbundsmötet även utse nomineringskommitté. Beslut om kandidater

vid riksdagsval fattas av förbundsmöte.

Beslut om kandidater vid landstingsval ska, för landstingsvalkrets som utgörs av en enda kommun, fattas av ett medlemsmöte i lokal förening eller kommunförening. Medlem har rösträtt först efter det att tre månader gått sedan inträdet i föreningen.

För övriga landstingsvalkretsar fattas beslut av ett nomineringsmöte bestående av förbundsmötesombuden för de inom landstingsvalkretsen ingående lokala föreningarna. Av § 4 framgår att endast medlem i Liberalerna kan tjänstgöra som ombud.

Inför varje mandatperiod beslutar förbundsmötet om nomineringar till landstinget och övriga offentliga uppdrag på länsnivå.

§ 10. Tilläggsstadgar och undantag från grundstadgarna

Förbund kan som komplettering till grundstadgarna anta tilläggsstadgar. Dessa tilläggsstadgar får dock inte stå i strid med eller upphäva innehållet i partistadgar eller grundstadgar.

För beslut om tilläggsstadgar krävs antingen beslut med absolut majoritet med mer än hälften av de röstberättigade vid två på varandra följande förbundsmöten, varav minst ett ska vara årsmöte, eller beslut med stöd av kvalificerad majoritet med minst två tredjedelar av de röstberättigade vid ett årsmöte.

Vid särskilda skäl kan förbund beviljas undantag från grundstadgarna av partistyrelsen. Ansökan om undantag beslutas enligt samma ordning som gäller för tilläggsstadgar.

Tilläggsstadgar och undantag från grundstadgar måste godkännas av partistyrelsen för att äga giltighet.

Slutligt fastställda tilläggsstadgar och undantag från grundstadgar ska inlämnas till riksorganisationen.

§ 11. Sammanslagning, delning eller avveckling

Beslut om förbundets sammanslagning, delning eller avveckling fattas med stöd av kvalificerad majoritet med minst två tredjedelar av de röstberättigade vid två på varandra följande förbundsmöten, varav minst ett ska vara årsmöte, samt godkännande av partistyrelsen.

Vid sammanslagning av flera förbund tillfaller tillgångarna och handlingarna det nybildade förbundet.

Vid delning av förbundet fördelas förbundets tillgångar och handlingar mellan de nybildade förbunden genom beslut av partistyrelsen.

Vid avveckling överlämnas förbundets tillgångar och handlingar till riksorganisationen. De ekonomiska tillgångarna ska förvaltas av riksorganisationen i avvaktan på bildande av nytt förbund i samma område.

Avdelning III. Grundstadgar för lokal förening

§ 1. Ändamål

Den lokala föreningens uppgift är att samla personer med liberal samhällsåskådning till gemensamt arbete och uppträdande, att genom upplysning väcka intresse för samhällsfrågor, att främja en demokratisk utveckling samt att verka för val av personer med liberal samhällsåskådning till politiska förtroendeuppdrag.

Föreningen ska dessutom besluta om användning av kommunalt partistöd provval och fastställande av kandidater inför kommunfullmäktigeval nominering av personer till offentliga uppdrag på kommunal nivå

Den lokala föreningens verksamhetsområde är en kommun. Om det i en kommun finns fler än en lokal förening ska dessa tillhöra en kommunförening med särskilda stadgar. Dessa stadgar ska vara godkända av förbundsstyrelsen och partistyrelsen för att äga giltighet. De i andra stycket nämnda besluten ska i

sådana fall avgöras av kommunföreningen.

Om de lokala förhållandena gör detta nödvändigt kan en lokal förening, efter ansökan av förbundsstyrelsen och godkännande av partistytelsen, omfatta mer än en kommun. Fastställande av kandidater i kommunfullmäktigeval samt nomineringar till uppdrag på kommunal nivå ska i sådana fall avgöras av de av föreningens medlemmar som är folkbokförda i respektive kommun.

Utöver dessa grundstadgar gäller för lokal förening även partistadgarna i tillämpliga delar.

§ 2. Sammansättning

Föreningen består av Liberalernas medlemmar inom föreningens område, vilka inte är medlemmar i någon annan lokal förening eller direktanslutna till förbund eller riksorganisationen, samt därutöver de medlemmar i Liberalerna utanför föreningens område vilka genom egen ansökan vunnit inträde i föreningen.

§ 3. Medlemsmöte

Föreningens högsta organ är medlemsmötet. Varje år hålls minst två medlemsmöten, varav ett årsmöte. Möte som inte är årsmöte får inte fatta beslut i annat ärende än som angivits i kallelsen.

Rösträtt vid medlemsmöte tillkommer varje medlem som tillhört avdelningen i minst tre månader. Medlem som ingår i den avgående styrelsen har dock inte rätt att delta i omröstning i fråga om ansvarsfrihet.

Årsmötet ska hållas senast under februari månad. Tid för årsmötet ska meddelas samtliga medlemmar senast fyra veckor före mötet. Kallelse till årsmötet ska sändas ut till samtliga medlemmar senast två veckor före mötet.

Motioner till årsmötet ska, för att kunna upptas till behandling, ha kommit in till styrelsen tre veckor före årsmötet. Verksamhetsberättelse, inkomna motioner och styrelsens yttrande över dem samt övriga förslag från styrelsen ska sändas ut till medlemmarna senast en vecka före mötet.

Vid årsmöte ska följande ärenden förekomma:

Årsmötets öppnande

Fastställande av röstlängd

Val av ordförande, sekreterare och protokollsjusterare för årsmötet

Fråga om mötet behöriegen utlysts

Fastställande av föredragningslista

Styrelsens verksamhetsberättelse samt rapport från kommunfullmäktigegruppen

Bokslut och revisionsberättelse

Fråga om ansvarsfrihet

Motioner och förslag från styrelsen

Fastställande av antal vice ordförande, övriga ordinarie ledamöter och ersättare i styrelsen

Nominering och val intill tiden för nästa ordinarie årsmöte av:

a) ordförande

b) eventuella vice ordförande

c) övriga ordinarie ledamöter i styrelsen

d) eventuella ersättare i styrelsen

e) en eller flera revisorer och revisorsersättare

f) ombud och ersättare till förbundsmötet

g) ordförande och ledamöter i valberedningen

h) övriga eventuellt förekommande val

Frågor från medlemmarna till styrelsen och till innehavare av offentliga uppdrag

Årsmötets avslutande

Utöver årsmöte hålls medlemsmöte inom en månad efter begäran från antingen 25 medlemmar eller en tiondel av medlemmarna (dock minst fem medlemmar) eller efter beslut av styrelsen. Tid och plats

fastställs av styrelsen och ska meddelas samtliga medlemmar senast en vecka före mötet.

§ 4. Styrelsen

Styrelsen leder föreningens verksamhet i enlighet med dessa stadgar och medlemsmötets beslut. Styrelsen består av föreningens ordförande och de övriga ledamöter och eventuella ersättare som föreningsmötet utsett. Antalet röstberättigade ledamöter i styrelsen ska vara udda.

Styrelsen utser inom sig sekreterare och kassör, om inte dessa uppdrag väljs på årsmötet. Styrelsen kan till sig adjungera representanter för de samverkande organisationerna Liberala Ungdomsförbundet och Liberala Kvinnor på lokal nivå.

Styrelsen sammanträder på kallelse av ordföranden. Sammanträde sker efter ordförandens beslut eller när minst två ordinarie ledamöter begär det. Styrelsen är beslutsmässig när antalet närvarande styrelsemedlemmar är mer än hälften av antalet ordinarie ledamöter.

Det åligger styrelsen särskilt att:

ansvara för att medlemsmötets beslut verkställs

sammankalla medlemsmöte

till årsmötet presentera verksamhetsberättelse och kassarapport

vidta åtgärder för medlemsvärvning och medlemsvård

vidta åtgärder för Liberalernas deltagande i kommunfullmäktigeval inom föreningens område och se till

att lokalt valarbete utförs vid landstings-, riksdags- och Europaparlamentsval samt folkomröstningar

snarast till förbundet anmäla inom föreningen förrättade val samt även i övrigt hålla kontakt med

förbundet

hålla medlemmarna orienterade om partiets verksamhet och de politiska händelserna inom föreningens område

vidta åtgärder för att trygga föreningens ekonomi

Styrelsen har möjlighet att inom sig utse ett arbetsutskott för att ansvara för föreningens löpande angelägenheter och tjänstgöra som styrelsens verkställande organ. Om arbetsutskott utses ska styrelsen även utse dess ordförande. Utskottet sammanträder på kallelse av ordföranden och är beslutsmässigt när minst hälften av ledamöterna är närvarande.

§ 5. Ekonomi och revision

Föreningens tillgångar förvaltas av styrelsen. Räkenkaperna avslutas per kalenderår genom ett årsbokslut som tillsammans med protokoll överlämnas till revisorerna senast två veckor före årsmötet.

Revisionsberättelse lämnas till styrelsen senast en vecka före årsmötet. Kopia av föreningens bokslut ska snarast möjligt efter årsmötet sändas till förbundet.

Föreningen är betalningsmottagare av offentligt partistöd som är avsett för Liberalernas lokala verksamhet i den kommun som föreningen omfattar. Om det i kommunen finns mer än en lokal förening är dock kommunföreningen mottagare.

§ 6. Beslutsfattande

Omröstning sker öppet, utom vid nomineringar och val då slutna omröstning genomförs om så begärs. Vid lika röstetal har ordföranden utslagsröst utom vid val, då lottning sker. Röstning med fullmakt godtas inte.

Vid val till uppdrag och beslut om nomineringar där endast en person kan utses krävs absolut majoritet med mer än hälften av antalet röstande. Om i första omgången ingen av de föreslagna fått absolut majoritet sker förnyad omröstning mellan de två kandidater som fått flest röster. I denna andra omgång vinner den som fått flest röster.

§ 7. Nomineringar

Inför nominering till ordinarie val bör provval genomföras. Medlem kan rösta i provval först efter det att tre månader gått sedan inträdet i berörd avdelning. Medlem som tillhört partiet i minst tre månader och som därefter bytt lokal förening är efter egen anmälan berättigad att under tremånadersperioden efter

byte av förening rösta i provval i den förening som medlemmen tidigare tillhörde.

Medlemsmötet ska fastställa regler och tidsplan för nomineringsarbetet inför kommunfullmäktigeval. Beslut om kandidater vid kommunfullmäktigeval fattas av medlemsmötet.

Inför varje mandatperiod beslutar medlemsmötet om nomineringar till offentliga uppdrag på kommunal nivå. Av § 3 framgår att medlem har rösträtt vid medlemsmöte först efter det att tre månader gått sedan inträdet i avdelningen.

Medlemsmötet beslutar även om fyllnadsval och andra nomineringar och val under pågående mandatperiod, om inte särskilt beslut fattas om att delegera dessa ärenden till fullmäktigegruppen eller styrelsen. Beslut om delegering gäller endast för återstoden av mandatperiod.

§ 8. Tilläggsstadgar och undantag från grundstadgarna

Lokal förening kan som komplettering till grundstadgarna anta tilläggsstadgar. Dessa tilläggsstadgar får dock inte stå i strid med eller upphäva innehållet i partistadgar eller grundstadgar.

För beslut om tilläggsstadgar krävs antingen beslut med absolut majoritet med mer än hälften av de röstberättigade vid två på varandra följande medlemsmöten, varav minst ett ska vara årsmöte, eller beslut med stöd av kvalificerad majoritet med minst två tredjedelar av de röstberättigade vid ett årsmöte.

Vid särskilda skäl kan lokal förening beviljas undantag från grundstadgarna av förbundsstyrelsen. Ansökan om undantag beslutas enligt samma ordning som gäller för tilläggsstadgar.

Tilläggsstadgar och undantag från grundstadgar måste godkännas av förbundsstyrelsen för att äga giltighet. Förbundsstyrelsen ska dessförinnan ha remitterat ärendet till riksorganisationen för synpunkter.

Slutligt fastställda tilläggsstadgar och undantag från grundstadgar ska inlämnas till förbundet samt till riksorganisationen.

§ 9. Sammanslagning, delning eller avveckling

Beslut om föreningens sammanslagning, delning eller avveckling fattas med stöd av kvalificerad majoritet med minst två tredjedelar av de närvarande medlemmarna vid två på varandra följande medlemsmöten, varav minst ett ska vara årsmöte. För avveckling av lokal förening krävs därutöver godkännande av förbundsstyrelsen.

Om en förening under längre tid saknat verksamhet kan beslut om föreningens avveckling också fattas av förbundets förbundsmöte med stöd av kvalificerad majoritet med minst två tredjedelar av de närvarande ombuden.

Vid sammanslagning av flera föreningar tillfaller tillgångarna och handlingarna den nybildade föreningen.

Vid delning av föreningen fördelas tillgångarna och handlingarna mellan de nybildade föreningarna efter beslut av förbundets styrelse.

Vid avveckling överlämnas föreningens tillgångar och handlingar till återstående lokal förening i kommunen. Om det återstår flera lokala föreningar i kommunen fattar förbundets styrelse beslut om hur den avvecklade föreningens tillgångar och handlingar ska fördelas mellan dessa föreningar. Om det inte återstår någon lokal förening i kommunen ska tillgångarna och handlingarna förvaltas av förbundet tills en ny lokal förening bildas i kommunen. Förbundet har i sådant fall befogenhet att använda tillgångarna för aktiviteter i kommunen syftande till att stärka Liberalernas ställning i den kommunala demokratin.

Ikraftträdande

Avdelning I i dessa stadgar träder i kraft den 1 januari 2018. Avdelning II och III träder i kraft den 1 januari 2019.

Övergångsbestämmelser

Om ansökan om undantag från grundstadgarna avser att behålla lydelsen i tidigare gällande stadgar kan ansökan enligt avdelning II § 11 stycke 3 även beslutas av förbundsstyrelse och ansökan enligt avdelning III § 9 stycke 3 även beslutas av styrelse för lokal förening. Sådan ansökan ska göras senast den 31 december 2018.

- 1547. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande uppdra åt partistyrelsen att vidta åtgärder för att utveckla medlemsdialogen
- 1548. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande uppdra åt partistyrelsen att vidta åtgärder för återkommande aktiviteter i etikfrågor
- 1549. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande uppdra åt partistyrelsen att vidta åtgärder för att ta i enlighet med partistyrelsens yrkande fram vägledande dokument för valberedningar, nomineringskommittéer, revisorer m.m.
- 1550. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion O4
- 1551. att därmed avslå Joar Forssells yrkande
- 1552. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion O5
- 1553. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion E62 yrkande 1 besvarat
- 1554. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion O9 yrkande 1–2
- 1555. att därmed avslå Mathias Lindows yrkande
- 1556. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion O9 yrkande 3 besvarat
- 1557. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna O10–O12 besvarade
- 1558. att i enlighet med Björn Brändewalls yrkande bifalla motion O13
- 1559. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motion O14 besvarad
- 1560. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande avslå motion O15
- 1561. att i enlighet med partistyrelsens och utskottets yrkande anse motionerna O16–O18 besvarade

§ 179. Beredningsutskottets förslag nr 6: Arbetsgrupper och uppdrag till partistyrelsen

Beredningsutskottet anförde:

”Arbetsgrupper av olika former är en viktig arbetsform för att utveckla och förankra Liberalernas politik. Det visas inte minst av de 14 arbetsgrupper som varit motorn i det politiska utvecklingsarbetet inför detta landsmöte.

Fram till och med september 2018 behöver all energi ligga på att Liberalerna ska gå starkt i valet. Det går inte att utesluta att arbetsgrupper kan tillsättas som en del i detta arbete men om, och i så fall hur och vilka bör avgöras av partistyrelsen. Vilka arbetsformer som är mest lämpade i valarbetet måste prövas i fall till fall. Landsmötet bör därför inte fatta beslut om att tillsätta särskilda arbetsgrupper för olika politikområden.

På motsvarande sätt är det rimligt att den av landsmötet valda partistyrelsen har möjlighet att, med landsmötets beslut som grund, prioritera inom vilka politikområden ytterligare politikutveckling eller markeringar mer allmänt behöver ske.”

Christer Nylander, beredningsutskottet, yrkade:

- 1. att landsmötet skulle godkänna ovanstående yttrande

Agne Furingsten yrkade:

- 1. att motionerna M1 yrkande 1 samt M12 skulle bifallas

I debatten yttrade sig:

Christer Nylander, Benny Lindholm och Agne Furingsten.

Landsmötet beslutade:

- 1562. att bifalla beredningsutskottets förslag nr 6
- 1563. att därmed avslå Agne Furingstens yrkande

§ 180. Beredningsutskottets förslag nr 8: Tandvård

Beredningsutskottet anförde:

”Liberalerna prioriterar åtgärder som främjar tandhälsan. Genom att sänka gränserna i högkostnadsskyddet, såsom vi redan gjort och vill fortsätta att göra, förflyttar vi på ett hållbart sätt balansen i finansieringen mellan den enskilda och det offentliga. Vi ser till att kostnaden för dem som är i behov av tandvård sjunker och tar steg mot att tandvårdens finansiering mer efterliknar sjukvårdens. Att i ett steg subventionera tandvården i lika hög grad som sjukvården är dock, som både partistyrelsen och landsmötesutskottet konstaterat, en mycket kostsam reform.”

Helene Odenjung, beredningsutskottet, yrkade:

1. att motion G23–G25 skulle anses besvarade med hänvisning till ovanstående yttrande

Börje Dovstad yrkade:

1. att motion G25 skulle bifallas

I debatten yttrade sig:

Helene Odenjung.

Landsmötet beslutade:

1564. att bifalla beredningsutskottets förslag nr 8
1565. att därmed avslå Börje Dovstads yrkande

§ 181. Beredningsutskottets förslag nr 13: Mäns våld mot kvinnor

Christer Nylander, beredningsutskottet, yrkade:

1. att en ny punkt skulle läggas till i den rättspolitiska rapporten med lydelsen: ”Mäns våld och förtryck mot kvinnor är det mest extrema uttrycket för kvinnors utsatthet och har sin grund i synen på kön, makt och sexualitet. Alla former av våld i relationer och könsrelaterat våld ska förebyggas. Vi vill ha resurser till mer förebyggande arbete, att fler som förföljer sin expartner ska få elektronisk fotboja, och vi vill ge landets kvinnojourer långsiktiga och rimliga ekonomiska villkor.”

I debatten yttrade sig:

Christer Nylander.

Landsmötet beslutade:

1566. att bifalla beredningsutskottets förslag nr 13

§ 182. Beredningsutskottets förslag nr 14: Säkerhetssituationen i Afghanistan

Beredningsutskottet anförde:

”Landsmötet understryker vikten av att Migrationsverket löpande uppdaterar sitt rättsliga ställningstagande avseende säkerhetssituationen i Afghanistan liksom att regeringen tar ansvar för att en oberoende utredning tillsätts för att utreda hur kvaliteten i Migrationsverkets säkerhetsbedömningar förhåller sig i relation till andra länders motsvarande processer liksom internationella organisationers bedömningar samt hur Migrationsverket beaktar migrationsdomstolarnas praxis.”

Helene Odenjung, beredningsutskottet, yrkade:

1. att landsmötet skulle godkänna ovanstående yttrande

Christina Örnebjär yrkade:

1. att Liberalerna därutöver skulle ta ställning för att utvisningar till Afghanistan avbryts i väntan på utredning av rättssäkerheten i Migrationsverkets bedömningar av säkerhetsläget i Afghanistan

I debatten yttrade sig:

Helene Odenjung och Christina Örnebjär.

Landsmötet beslutade:

1567. att bifalla beredningsutskottets förslag nr 14

1568. att avslå Christina Örnebjärs yrkande

Reservation 27

Christina Örnebjär reserverade sig till förmån för att landsmötet skulle ta ställning för följande: ”Att värna asylrätten förpliktigar Liberalerna att garantera rättssäkerheten i asylprocessens skyddsbedömningar. Utvisningar till Afghanistan ska stoppas i väntan på utredning av rättssäkerheten.”

§ 183. Eventuella obehandlade ärenden

Landsmötespresidiet yrkade:

1. att eventuella yrkanden som i efterhand upptäcks ha lämnats obehandlade på grund av förbiseende skulle hänskjutas till partistyrelsen för slutbehandling

Landsmötet beslutade:

1569. att bifalla landsmötespresidiets förslag

§ 184. Överlämnande av ordförandeklubba

Jonas Andersson överlämnade ordförandeklubban till Jan Björklund.

§ 185. Landsmötets avslutande

Jan Björklund tackade landsmötets deltagare samt partiets aktiva på lokal och regional nivå. Ett särskilt tack riktades också till landsmötesordförandena Jonas Andersson, Ulrika Francke, Lars Persson Skandevall och Sara Svanström samt till Martin Andreasson, protokollchef vid landsmötet, samt övrig personal och volontärer som varit delaktiga i landsmötets genomförande.

Jan Björklund förklarade därefter Liberalernas landsmöte avslutat den 19 november 2017 klockan 16.00.

Justering

Protokollet justeras:

.....
Anna Horn

.....
Svante Parsjö Tegnér

.....
Andreas Westerberg

.....
Christina Örnebjär

Landsmötesordförande:

.....
Jonas Andersson

.....
Ulrika Francke

.....
Lars Persson Skandevall

.....
Sara Svanström

Protokollchef:

.....
Martin Andreasson